

Holy Bible

Aionian Edition®

Balaan nga Bibliya
Cebuano Bible
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Balaan nga Bibliya

Cebuano Bible

New Testament

Language: Cebuano

Philippines (Central Visayas, Eastern Negros, Eastern Visayas, Mindanao)

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Door43 World Missions Community, 2019

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoa Inc, <https://Nainoa-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Cebuano at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Cebuano at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Mateo	1
Marcos	35
Lucas	56
Juan	92
Mga Buhat	118
Roma	153
1 Corinto	168
2 Corinto	182
Galacia	192
Taga Efeso	197
Filipos	202
Colosas	206
1 Tesalonica	210
2 Tesalonica	213
1 Timoteo	215
2 Timoteo	219
Tito	222
Filemon	224
Hebreohanon	225
Santiago	236
1 Pedro	240
2 Pedro	244
1 Juan	247
2 Juan	251
3 Juan	252
Judas	253
Pinadayag	255

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Miington si Jesus, "Amahan, pasayloa sila, tungod kay wala sila masayod sa ilang gibuhat."

Ug nagripa sila, alang sa pagbahinbahin sa iyang mga sapot.

Lucas 23:34

Mateo

1 Ang basahon sa talaan sa kaliwatan ni Jesu-Cristo nga anak ni David nga anak ni Abraham. **2** Si Abraham ang amahan ni Isaac, ug si Isaac ang amahan ni Jacob, ug si Jacob ang amahan ni Juda ug sa iyang mga igsoon. **3** Si Juda ang amahan ni Perez ug ni Zerah pinaagi kang Tamar, si Perez ang amahan ni Hezron, ug si Hezron ang amahan ni Ram. **4** Si Ram ang amahan ni Amminadab, ug si Amminadab ang amahan ni Nahshon, ug si Nahshon ang amahan ni Salmon. **5** Si Salmon ang amahan ni Boaz pinaagi kang Rahab, ug si Boaz ang amahan ni Obed pinaagi kang Ruth, si Obed ang amahan ni Jesse, **6** si Jesse mao ang amahan ni David ang hari. Si David mao ang amahan ni Solomon pinaagi sa asawa ni Uriah. **7** Si Solomon ang amahan ni Rehoboam, ug si Rehoboam ang amahan ni Abijah, si Abijah ang amahan ni Asa. **8** Si Asa ang amahan ni Jehoshafat, si Jehoshafat ang amahan ni Joram, ug si Joram ang amahan ni Uzziah. **9** Si Uzziah ang amahan ni Jotham, si Jotham ang amahan ni Ahaz, ug si Ahaz ang amahan ni Hezekiah. **10** Si Hezekiah ang amahan ni Manasseh, si Manasseh ang amahan ni Amon, ug si Amon ang amahan ni Josiah. **11** Si Josiah ang amahan ni Jechoniah ug sa iyang mga igsoon sa panahon sa pagbiya ngadto sa Babilonia. **12** Ug human sa pagbiya ngadto sa Babilonia, si Jechoniah ang amahan ni Shealtiel, si Shealtiel mao ang kaliwat ni Zerubbabel. **13** Si Zerubbabel ang amahan ni Abiud, si Abiud ang amahan ni Eliakim, ug si Eliakim ang amahan ni Azor. **14** Si Azor ang amahan ni Zadok, si Zadok ang amahan ni Achim, si Achim ang amahan ni Eliud. **15** Si Eliud ang amahan ni Eleazar, si Eleazar ang amahan ni Matthan, ug si Matthan ang amahan ni Jacob. **16** Si Jacob ang amahan ni Jose nga bana ni Maria, pinaagi kaniya natawo si Jesus, nga gitawag ug Cristo. **17** Ang tanang kaliwatan gikan kang Abraham ngadto kang David kay napulo ug upat ka kaliwatan, gikan kang David hangtod sa pagbiya ngadto sa Babilonia napulo ug upat ka kaliwatan, ug gikan sa pagbiya ngadto sa Babilonia hangtod kang Cristo napulo ug upat ka kaliwatan. **18** Ang pagkatawo ni Jesu-Cristo nahitabo niining mosunod nga paagi. Ang iyang inahan, si Maria, kaslonon ngadto kang Jose, apan sa wala pa sila nagkahiusa, nakaplagan nga siya buntis pinaagi sa Balaang Espiritu. **19** Ang iyang bana, si Jose, usa ka matarong nga tawo, apan dili niya buot nga pakaulawan siya sa kadaghanan. Mao nga nakahukom siya nga taposon sa hilom ang iyang pagpaketan kaniya. **20** Samtang naghunahuna siya niining mga butanga, ang anghel sa Ginoo nagpakita kaniya sa damgo, nga nag-ingon, "Jose, anak ni David, ayaw kahadlok sa pagpangasawa kang Maria, kay ang gipanamkon niya gipanamkon pinaagi sa Balaang Espiritu. **21** Manganak siya ug usa ka anak nga lalaki, ug tawgon nimo ang iyang ngalan nga Jesus, kay iyang luwason ang iyang katawhan gikan sa ilang mga sala." **22** Kining tanan nahitabo aron matuman kung unsa ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta, nga nag-ingon, **23** "Tan-awa, ang ulay manamkon ug manganak ug anak nga lalaki, ug tawgon nila ang iyang ngalan nga Immanuel"—nga ang buot ipasabot, "Ang Dios uban kanato." **24** Si Jose niimata gikan sa iyang pagkatulog ug gibuhat ang gimando sa anghel sa Ginoo kaniya ug gikuha niya siya ingon nga iyang asawa. **25** Bisan pa niini, wala siya natulog uban kaniya hangtod nga nanganak siya ug usa ka anak nga lalaki. Ug iyang gitawag ang iyang ngalan nga Jesus.

2 Human matawo si Jesus sa Betlehem sa Judea sa panahon ni Herodes nga hari, ang maalamon nga mga tawo gikan sa sidlakan nangabot sa Jerusalem nga nag-ingon, **2** "Diin man siya nga natawo nga Hari sa mga Judio? Kami nakakita sa iyang bituon sa sidlakan ug mianhi aron sa pagsimba kaniya." **3** Sa dihang si Herodes nga hari nakadungog niini, siya nabalaka, ug ang tibook Jerusalem uban kaniya. **4** Si Herodes nagpatawag sa tanan nga mga pangulong pari ug mga eskriba sa katawhan, ug siya nangutana kanila, "Diin man ang Cristo matawo?" **5** Sila miiong kaniya, "Sa Betlehem sa Judea, tungod kay mao kini ang gisulat sa propeta, **6** 'Ug ikaw, Betlehem, sa yuta sa Juda, dili labing ubos taliwala sa mga pangulo sa Juda, kay gikan kanimo moabot ang usa ka magmamando nga maoy magbalantay sa akong mga katawhan nga Israel.'" **7** Unya si Herodes sa hilom gipatawag ang maalamon nga mga tawo aron sa pagpangutana kanila sa tukma kung unsa nga takna ang bituon nagpakita. **8** Siya nagpadala kanila sa Betlehem, nga nag-ingon, "Lakaw ug pangitaa ug maayo ang bata. Sa dihang inyo na siyang makita, padad-i ako ug pulong, aron ako usab moadto ug mosimba kaniya." **9** Human nila madungog ang hari, miadto sila sa ilang dalan, ug ang bituon nga

ilang nakita sa sidlakan miuna kanila hangtod miabot kini ug Nagpatungod kung asa dapit ang bata. **10** Sa dihang nakita nila ang bituon, nagmaya sila uban sa dakong kalipay. **11** Sila miadto sa balay ug nakita ang bata uban ni Maria nga iyang inahan. Sila miyukbo ug nagsimba kaniya. Giablibhan nila ang ilang mga bahandi ug naghalad kaniya ug mga gasa nga bulawan, insenso, ug mira. **12** Ang Dios nagpahimangno kanila diha sa damgo nga dili mobalik kang Herodes, busa mibiya sila ngadto sa ilang kaugalingong nasod agi sa lahi nga dalan. **13** Human sila mibiya, ang anghel sa Ginoo nagpakita kang Jose diha sa damgo ug miington, "Bangon, dad-a ang bata ug ang iyang inahan, ug ikyas paingon sa Ehipto. Pabilin didto hangtod nga mosulti ako kanimo, tungod kay pangitaon ni Herodes ang bata aron sa paglaglag kaniya." **14** Nianang gabhi-on si Jose mibangon ug gikuha ang bata ug ang iyang inahan ug mibiya padulong sa Ehipto. **15** Siya nagpabilin didto hangtod sa kamatayon ni Herodes. Kini katumanan kung unsa ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta, "Gikan sa Ehipto gitawag ko ang akong anak nga lalaki." **16** Unya si Herodes, sa dihang nakita niya nga gibinuangan siya sa maalamon nga tawo, nasuko pag-ayo. Siya nagpadala ug gipapatay ang tanang batang lalaki nga anaa sa Betlehem ug sa tibuok niana nga rehiyon nga nagpanuigon ug duha ka tuig paubos, sumala sa takna nga iyang nahibaloan gikan sa maalamon nga mga tawo. **17** Unya katumanan kini kung unsa ang gisulti pinaagi kang propeta Jeremias, **18** "Ang tingog nadungog sa Rama, ang paghilak ug hilabihan nga pagbangotan, si Raquel naghilak sa iyang mga anak, ug nagdumili siya nga hupayon, tungod kay wala naman sila." **19** Sa dihang si Herodes namatay na, tan-awa, ang anghel sa Ginoo nagpakita sa usa ka damgo kang Jose didto sa Ehipto ug miington, **20** "Bangon ug kuhaa ang bata ug ang iyang inahan ug adto sa yuta sa Israel tungod kay kadtong nangita sa kinabuhi sa bata patay na." **21** Si Jose mibangon, gikuha ang bata ug ang iyang inahan, ug miadto sa yuta sa Israel. **22** Apan sa dihang nadungog niya nga si Archelus na ang naghari sa Judea sa lugar sa iyang amahan nga si Herodes, siya nahadlok nga moadto didto. Human ang Dios nagpahimangno kaniya sa usa ka damgo, ug mibiya siya paingon sa rehiyon sa Galilea. **23** ug miadto ug nagpuyo sa usa ka siyudad nga gitawag ug Nazaret. Kini katumanan kung unsa ang gisulti sa mga propeta, nga siya pagatawagan nga Nazareno.

3 Niadtong mga adlawa si Juan nga Tibawtismo miabot sa pagwali didto sa kamingawan sa Judea nga nag-ingon, **2** "Paghinulsol, kay ang gingharian sa Dios duol na." **3** Kay mao kini siya ang gisulti ni Isaias nga propeta, nga nag-ingon, "Ang tingog sa usa ka tawo nga mitawag didto sa kamingawan, 'Andama ang dalan sa Ginoo, himoa ang iyang agianan nga matulid.'" **4** Karon si Juan nagsul-ob ug sinina nga balahibo sa kamelyo ug usa ka panit nga bakos libot sa iyang hawak. Ang iyang pagkaon mga dulon ug ihalas nga dugos. **5** Unya ang Jerusalem, tibuok Judea, ug ang tanan nga rehiyon palibot sa Suba sa Jordan miadto kaniya. **6** Sila gibawtismohan pinaagi kaniya didto sa Suba sa Jordan, samtang sila nagsugid sa ilang mga sala. **7** Apan sa dihang iyang nakita ang kadaghanan sa mga Pariseo ug mga Saduseo nga miduol kaniya alang sa pagpabawtismo, siya miington ngadto kanila, "Kamo mga anak sa makahilo nga mga bitin,kinsa man ang nagpahimangno kaninyo sa pag-ikyas gikan sa kapungot nga moabot? **8** Pamunga ug angayyan sa paghinulsol. **9** Ug ayaw paghunahuna sa pagsulti sa inyong kaugalingon, 'Kami adunay Abraham nga among amahan,' Kay ako mosulti kaninyo nga ang Dios makahimo sa pagtuboy ug mga anak alang kang Abraham bisan paman niining mga bato. **10** Ang atsa nahimutang batok sa gamot sa mga kahoy. Busa ang matag kahoy nga dili mohatag ug maayong bunga pagaputton ug ilabay ngadto sa kalayo. **11** Ako magbawtismo kaninyo uban sa tubig sa paghinulsol. Apan siya nga moabot human kanako mas gamhanan pa kay kanako, ug dili ako takos bisan pa sa pagdala sa iyang mga sandalyas. Siya magabawtismo kaninyo uban sa Balaang Espiritu ug sa kalayo. **12** Ang iyang pangkahig anaa sa iyang kamot aron ihinlo sa hingpit sa iyang giokanang salog ug sa pagtigom sa iyang mga trigo ngadto sa bodega. Apan iyang pagasunogon ang mga uhot sa kalayo nga dili gayod mapalong." **13** Unya si Jesus miabot gikan sa Galilea ngadto sa Suba sa Jordan aron sa pagpabawtismo kang Juan. **14** Apan si Juan nagpugong kaniya, sa pag-ingon, "Ako kinahanglan nga imong bawtismohan, ug mianhi ka kanako?" **15** Si Jesus mitubag ug miington ngadto kaniya, "Tugoti kini karon, kay kini husto kanato sa pagtuman sa tanang pagkamatarong." Unya si Juan mitugot kaniya. **16** Human siya nabawtismohan, si Jesus miyaw-

as dayon gikan sa tubig, ug tan-awa, ang langit na." 18 Sa dihang naglakaw siya sa daplin sa Dagat naabli alang kaniya. Iyang nakita ang Espiritu sa Dios sa Galilea, nakita niya ang duha ka managsoon, mikanaog sama sa salampati ug mihayag kaniya. 17 Si Simon nga gitawag ug Pedro, ug si Andres nga Tan-awa, ang usa ka tingog migawas gikan sa langit iyang igsoon, nga naglabay ug pukot sa dagat, kay nga nag-ingon, "Kini ang akong hinigugmang Anak. sila mga mangingisda. 19 Si Jesus miington kanila, Ako nalipay pag-ayo kaniya."

4 Unya si Jesus gigiyahan pinaagi sa Espiritu, ug gidala sa kamingawan aron tintalon sa yawa. 2 Sa dihang siya nagpuasa sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii, siya gigutom. 3 Ang maninital niabot ug miington kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios, mandoi kining mga bato aron mahimong tinapay." 4 Apan si Jesus mitubag ug miington kaniya, "Kini nahisulat, 'Ang tawo dili mabuhi sa tinapay lamang, apan pinaagi sa matag pulong nga mogawas sa baba sa Dios.'" 5 Unya gidala siya sa yawa sa balaang siyudad ug gibutang siya sa pinakahabog nga bahin sa templo, 6 ug miington kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios, ambak ngadto sa ubos, kay kini nahisulat, 'Mandoan niya ang iyang mga anghel aron mag-amping kanimo; ug, 'Pagasapnayon ka nila sa ilang mga kamot, aron nga ang imong mga tiil dili maigo sa bato.'" 7 Miington si Jesus kaniya, "Nahisulat usab kini, 'Dili nimo kinahanglan nga sulayan ang Ginoo nga imong Dios.'" 8 Usab, ang yawa nagdala kaniya sa habog nga dapit ug gipakita kaniya ang tanang gingharian sa kalibutan uban sa ilang katahom. 9 Siya miington kaniya, "Kining tanan nga mga butang ihatag ko kanimo, kung ikaw moyukbo ug mosimba kanako."

10 Unya si Jesus miington kaniya, "Palayo gikan dinihi, Satanas! Kay kini nahisulat, 'Ikaw kinahanglan mosimba sa Ginoo nga imong Dios, ug ikaw kinahanglan nga moalagad kaniya lamang.'" 11 Unya ang yawa mibiya kaniya, ug tan-awa, ang mga anghel niabot ug nag-alagad kaniya. 12 Karon sa dihang nadungog ni Jesus nga si Juan gidakop, siya mibalik sa Galilea. 13 Mibiya siya ang giingga sa propeta nga si Isaia, 15 "Ang yuta sa Zebulun ug ang yuta sa Naftali, padulong sa dagat, tabok sa Jordan, Galilea sa mga Gentil! 16 Ang mga tawo nga naglingkod sa kangiitngit nakakita sa dakong kahayag, ug kadtong mga tawo nga naglingkod sa rehiyon ug anino sa kamatayon, ngadto kanila adunay kahayag nga misubang." 17 Gikan niadtong panahona si Jesus misugod pagsangyaw ug miington, "Paghinulsol, kay ang gingharian sa langit haduol

sila mga mangingisda. 19 Si Jesus miington kanila, "Dali, sunod kanako, ug himoon ko kamong mga mananagat ug mga tawo." 20 Dihadiha ilang gibuyaan ang mga pukot ug misunod kaniya. 21 Sa dihang si Jesus mipadayon gikan didto iyang nakita ang ubang duha ka managsoon, si Santiago nga anak ni Zebede, ug si Juan nga iyang igsoon. Sila anaa sa sakayan uban ni Zebede nga ilang amahan nga nag-ayo sa ilang mga pukot. Gitawag niya sila, 22 ug dihadhiha mibiya sila sa sakayan ug sa ilang amahan ug misunod kaniya. 23 Si Jesus miadto sa tibuok Galilea, nagtudlo sa ilang mga sinagoga, nagsangyaw sa ebanghelyo sa gingharian, ug nag-ayo sa tanang matang sa balatian ug mga sakit sa mga tawo. 24 Ang balita mahitungod kaniya miabot sa tibuok Siria, ug ang mga tawo nagdala padulong kaniya sa tanan niadtong mga nagsakit, nagsakit sa nagkalainlaing balatian ug mga kasakit, kadtong mga giyawaan, ug ang patolon, ug paralitiko. Giayo sila ni Jesus. 25 Ang dakong panon misunod kaniya gikan sa Galilea, ang Decapolis, ang Jerusalem, ug ang Judea, ug gikan sa tabok sa Jordan.

5 Sa dihang nakita ni Jesus ang panon sa mga katawhan, misaka siya ngadto sa bukid. Sa dihang siya naglingkod, ang iyang mga disipulo miduol kaniya. 2 Iyang gibuka ang iyang baba ug nagtudlo kanila, nga nag-ingon, 3 "Bulahan ang kabos sa espiritu, kay ila ang gingharian sa langit. 4 Bulahan kadtong nagbangutan, kay sila pagalipayon. 5 Bulahan ang maaghop, kay sila makapanunod sa yuta. 6 Bulahan kadtong gigutom ug gi-uhaw sa pagkamararong, kay sila pagabusgon. 7 Bulahan kadtong maluloy-on, kay sila makabaton ug kalooy. 8 Bulahan ang putli ug kasing-kasing, kay sila makakita sa Dios. 9 Bulahan ang mga tigpasiugda sa kalinaw, kay sila pagatawong mga anak sa Dios. 10 Bulahan kadtong kamo, o magsulti sa tanang klase sa mga daotang butang batok kaninyo nga bakak alang sa akong katuyoano. 11 Bulahan kamo sa dihang bugalbugalan kamo sa mga tawo ug pagalutuson kamo, o magsulti sa tanang klase sa mga daotang butang batok kaninyo nga bakak alang sa akong adunay kahayag nga misubang." 17 Gikan niadtong katuyoano. 12 Pagmaya ug paglipay pag-ayo, tungod panahona si Jesus misugod pagsangyaw ug miington, kay dako ang inyong ganti sa langit. Sa ingon niini "Paghinulsol, kay ang gingharian sa langit haduol nga paagi gilutos sa mga tawo ang mga propeta nga

nagpuyo kaniadto una kaninyo. 13 Kamo mga asin sa samtang kamo uban kaniya padulong sa korte, o ang yuta. Apan kung ang asin mawad-an sa iyang lami, inyong magsusumbong motugyan kaninyo ngadto unsaon man kini nga mahimong moparat pag-usab? sa maghuhukom, ug ang maghuhukom motugyan Kini dili na gayod maayo alang sa bisan unsang kaninyo ngadto sa opisyales, ug kamo igabanlod butang, gawas nga ilabay ug pagatamaktamakan ngadto sa prisohan. 26 Sa pagkatinuod ako moingon ilalom sa tiil sa mga tawo. 14 Kamo ang kahayag sa kaninyo, dili gayod kamo makagawas gikan didto kalibutan. Usa ka siyudad nga nahimutang sa usa ka hangtod inyong mabayran ang kataposang gamay bungtod nga dili matago. 15 Walay tawo nga modagkot nga salapi nga inyong nautang. 27 Inyong nadungog ug suga ug ibutang kini ilalom sa usa ka sudsanan, nga kini gisulti, 'Ayaw panapaw.' 28 Apan ako moingon apan ngadto hinuon sa patunganan sa suga, ug kini kaninyo nga ang matag-usa nga motan-aw sa usa modan-ag sa matag-usa sa panimalay. 16 Himoa ka babaye uban ang kaibog diha kaniya nakabuhat ang inyong kahayag nga modan-ag atubangan sa na sa pagpanapaw uban kaniya diha sa iyang mga tawo sa ingon niana nga paagi ilang makita ang inyong maayong mga binuhatan ug daygon ang inyong Amahan nga anaa sa langit. 17 Ayaw hunahuna nga mianhi ako aron moguba sa balaod o sa mga propeta. Ako mianhi dili sa pagguba kanila, apan sa pagtuman kanila. 18 Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo nga hangtod ang langit ug ang yuta mahanaw, walay bisan usa nga nahisulat o bisan usa ka kudlit sa bisan unsa nga paagi ang mawala gikan sa balaod, hangtod nga ang tanang mga butang matuman. 19 Busa bisan kinsa ang motuis sa usa nga labing ubos niining mga sugo ug nagtudlo sa uban sa pagbuhat niini mahimong tawgon nga labing ubos sa gingharian sa langit. Apan bisan kinsa nga nagtipig niini ug nagtudlo niini mahimong tawgong bantugan sa gingharian sa langit. 20 Kay ako moingon kaninyo nga gawas kung ang inyong pagkamaratong molabaw sa pagkamaratong sa mga escriba ug sa mga Pariseo, kamo dili makasulod sa gingharian sa langit. 21 Nakadungog kamo nga kini gisulti kanila sa karaang mga panahon, 'Ayaw pagpatay,' ug, 'bisan kinsa nga mopatay mahimong makuyaw sa paghukom.' 22 Apan ako moingon kaninyo nga ang matag-usa nga masuko sa iyang igsoon mahimong anaa sa makuyaw nga paghukom. Ug bisan kinsa nga moingon sa iyang igsoon nga lalaki, 'Wala kay pulos nga pagkatawo!' mahimong anaa sa kakuyaw sa konseho. Ug bisan kinsa nga moingon, 'Buang ka!' (Geenna g1067) 23 Busa kung kamo maghalad sa inyong gasa sa altar ug didto hinumdomi nga ang igsoon adunay bisan unsang butang batok kaninyo, 24 biyai ang inyong gasa didto sa atubangan sa altar, ug lakaw sa inyong dalan. Una pagpasig-uli sa inyong igsoon ug unya adto ug ihalad ang inyong gasa. 25 Pagpakig-uli sa inyong magsusumbong

samtang kamo uban kaniya padulong sa korte, o ang挂
inyong maghuhukom motugyan kaninyo ngadto unsaon man kini nga mahimong moparat pag-usab? sa maghuhukom, ug ang maghuhukom motugyan Kini dili na gayod maayo alang sa bisan unsang kaninyo ngadto sa opisyales, ug kamo igabanlod butang, gawas nga ilabay ug pagatamaktamakan ngadto sa prisohan. 26 Sa pagkatinuod ako moingon ilalom sa tiil sa mga tawo. 14 Kamo ang kahayag sa kaninyo, dili gayod kamo makagawas gikan didto kalibutan. Usa ka siyudad nga nahimutang sa usa ka hangtod inyong mabayran ang kataposang gamay bungtod nga dili matago. 15 Walay tawo nga modagkot nga salapi nga inyong nautang. 27 Inyong nadungog ug suga ug ibutang kini ilalom sa usa ka sudsanan, nga kini gisulti, 'Ayaw panapaw.' 28 Apan ako moingon apan ngadto hinuon sa patunganan sa suga, ug kini kaninyo nga ang matag-usa nga motan-aw sa usa modan-ag sa matag-usa sa panimalay. 16 Himoa ka babaye uban ang kaibog diha kaniya nakabuhat ang inyong kahayag nga modan-ag atubangan sa na sa pagpanapaw uban kaniya diha sa iyang kasingkasing. 29 Ug kung ang inyong tuong mata mahimong hinungdan nga kamo mapandol, lugita kini ug ilabay palayo gikan kaninyo. Kay mas maayo pa alang kaninyo nga ang usa ka babin sa inyong lawas kinahanglang mawala kaysa tibuok ninyong lawas ilabay ngadto sa impiyerno. (Geenna g1067) 30 Ug kung ang inyong tuong kamot mahimong hinungdan sa inyong pagkapandol, putla kini ug ilabay palayo gikan kaninyo. Kay mas maayo pa alang kaninyo nga ang usa ka babin sa inyong lawas kinahanglang mawala kaysa tibuok ninyong lawas mahiadto sa impiyerno. (Geenna g1067) 31 Kini usab ang gisulti, 'Bisan kinsa ang magpadala sa iyang asawa sa layo, pahataga siya ug kasulatan kaniya sa panagbulag.' 32 Apan ako moingon kaninyo nga ang matag-usa nga makigbulag sa iyang asawa, gawas sa hinungdan sa makauulaw nga pagpakighilawas, nakapahimo kaniya nga babayeng mananapaw. Ug bisan kinsa nga makigminyo kaniya human siya nakigbulag nakabuhat ug pagpanapaw. 33 Usab, nakadungog kamo nga kini gisulti niadtong karaang mga panahon, 'Ayaw pagsaad sa bakak nga panumpa, apan dalha ang imong mga panaad ngadto sa Ginoo.' 34 Apan ako moingon kaninyo, ayaw na gayod pagpanumpa, bisan sa langit, kay mao kini ang trono sa Dios; 35 bisan sa yuta, kay mao kini ang tumbanan sa iyang tiil; bisan sa Jerusalem, kay mao kini ang siyudad sa bantogang Hari. 36 Ayaw panumpa pinaagi sa inyong ulo, kay dili kamo makahimo sa usa ka buhok nga moputi o moiton. 37 Apan himoa ang inyong pulong nga, 'Oo, o Dili.' Ang bisan unsa nga labaw pa niini gikan sa usa nga daotan. 38 Inyong nadungog nga kini gisulti, 'Mata batok sa mata, ug ngipon batok sa ngipon.' 39 Apan moingon ako kaninyo, ayaw pagsukol sa usa nga daotan. Hinuon, bisan kinsa nga mosagpa gasa.

ang pikas. **40** Ug kung bisan kinsa ang mangandoy lawak. Sirad-i ang pultahan, ug pag-ampo sa inyong sa pag-adto sa korte uban kaninyo ug mokuhua sa Amahan nga anaa sa tago. Unya ang inyong Amahan inyong pangkulon nga bisti, pasagdi usab kanang nga makakita sa tago moganti kaninyo. **7** Ug sa dihang tawhana nga kuhaon ang inyong kupo. **41** Ug bisan mag-ampo kamo, ayaw pagbuhat sa walay pulos nga kinsa nga motukmod kaninyo sa pag-adto sa usa ka pagbalikbalik sama sa gibuhat sa mga Gentil, kay milya, adto usab uban kaniya sa duha. **42** Paghatag naghunahuna sila nga madunggan sila tungod sa ngadto kang bisan kinsa nga mangayo kaninyo, ug ilang daghang gipangsulti. **8** Busa, ayaw pahisama ayaw pagtalikod gikan niadtong bisan kinsa nga kanila, kay ang inyong Amahan nasayod kung unsa nangandoy sa pagpanghulam gikan kaninyo. **43** ang mga butang nga inyong gikinahanglan sa dili Kamo nakadungog nga kini gisulti, 'Higugmaon ninyo pa kamo mangayo kaniya. **9** Busa pag-ampo sama ang inyong silingan ug dumti ang inyong kaaway.' **44** niini: 'Amahan namo nga anaa sa langit, balaanon Apan ako moingon kaninyo, higugmaa ang inyong ang imong ngalan. **10** Moabot ang imong gingharian, kaaway ug pag-ampo niadtong naglutos kaninyo, matuman ang imong pagbuot sa yuta maingon sa **45** aron nga kamo mahimong mga anak sa inyong langit. **11** Ihatag kanamo karong adlawa ang among Amahan nga anaa sa langit. Kay siya makapahimo tinapay sa matag-adlaw. **12** Pasayloa kami sa among sa iyang adlaw sa pagsubang sa daotan ug sa mga utang, sama usab sa among pagpasaylo sa matarong, ug nagpadalag ulan sa matarong ug mga nakautang kanamo. **13** Ug ayaw kami dad-a sa dili matarong. **46** Kay kung inyong higugmaon ngadto sa tintasyon; hinuon luwasa kami gikan sa kadtong nahigugma kaninyo, unsang ganti ang inyong daotan.' **14** Kay kung inyong pasayloon ang mga tawo makuhu? Dili ba nagabuhat man bisan ang tigkolekta sa ilang kalapasan, ang inyong langitnong Amahan ug buhis sa susamang butang? **47** Ug kung inyo usab magapasaylo kaninyo. **15** Apan kung dili ninyo lamang pangumustahan ang inyong mga igsoon, pasayloon ang ilang kalapasan, dili mopasaylo ang unsay inyong mabuhat nga labaw pa sa uban? Dili ba inyong Amahan sa inyong mga kalapasan. **16** Labaw nagabuhat man bisan ang mga Gentil sa susamang pa niana, sa dihang magpuasa kamo, ayaw pagbaton butang? **48** Busa kamo kinahanglan mahingpit, sama sa masulub-on nga panagway sama sa gibuhat sa kahingpit sa inyong langitnong Amahan.

6 Pagbantay nga kamo dili magbuhat sa inyong buhat sa pagkamarong atubangan sa mga tawo aron makita nila, kay kondili wala kamoy ganti gikan sa Amahan nga anaa sa langit. **2** Busa sa dihang maghatag kamo ug limos, ayaw pagpatingog ug trumpeteta atubangan sa inyong kaugalingon sama sa gibuhat sa mga tigpakaaron-ingnon didto sa mga sinagoga ug sa kadalanan, aron nga maangkon nila ang pagdayeg sa mga tawo. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga nadawat na nila ang ilang ganti. **3** Apan sa dihang mohatag kamo ug limos, ayaw itugot nga ang inyong wala nga kamot masayod kung unsa ang gibuhat sa inyong tuo nga kamot, **4** aron nga ang inyong gasa mahimong ihatag sa tago. Unya ang inyong Amahan nga nakakita sa tago moganti kaninyo. **5** Ug sa dihang mag-ampo kamo, ayaw pahisama sa mga tigpakaaron-ingnon, kay sila mahigugmaon nga motindog ug mag-ampo didto sa mga sinagoga ug sa mga kilid sa dalan, aron nga sila makita sa mga tawo. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nadawat na nila ang ilang ganti. **6** Apan kamo, sa dihang mag-ampo kamo, sulod kamo sa suok nga

sa ilang mga dagway aron mapakita nila sa mga tawo nga nagpuasa sila. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga nadawat na nila ang ilang ganti. **17** Apan kamo, sa dihang kamo magpuasa, dihogi ang inyong ulo ug hugasi ang inyong dagway. **18** Sa ingon dili kamo makita sa mga tawo nga nagpuasa, kondili ngadto lamang sa inyong Amahan nga anaa sa tago. Ug ang inyong Amahan nga makakita sa tago, moganti kaninyo. **19** Ayaw pagtigom alang sa inyong kaugalingong mga bahandi sa kalibutan, diin tayaan ug kutkuton sa anay, ug diin ang mga kawatan moguba ug mokawat. **20** Hinuon, pagtigom alang sa inyong kaugalingon ug mga bahandi didto sa langit, diin walay anay ni taya ang moguba, ug diin ang mga kawatan dili makaguba ug makakawat. **21** Kay kung diin ang imong bahandi, atua usab ang imong kasingkasing. **22** Ang mata mao ang suga sa lawas. Busa, kung ang inyong mata maayo, ang tibuok lawas mapuno sa kahayag. **23** Apan kung ang inyong mata daotan, ang inyong tibuok lawas mapuno sa kangitngit. Busa, kung ang kahayag nga anaa kaninyo kangitngit gayod, unsa kadako kana

nga kangitngit! 24 Walay bisaan usa nga makahimo ang troso nga anaa sa inyong kaugalingong mata, ug sa pag-alagad sa duha ka agalon, kay pagadumtan unya makakita kamo sa klaro aron sa pagkuha sa niya ang usa ug higugmaon ang lain, o magmatinud- tipik sa dagami nga anaa sa mata sa inyong igsoon. anon siya sa usa ug magtamay sa lain. Dili kamo 6 Ayaw ihatag kung unsa ang balaan ngadto sa mga makaalagad sa Dios ug sa bahandi. 25 Busa sultihan iro, ug ayaw ilabay ang inyong mga perlas ngadto sa ko kamo, ayaw kabalaka mahitungod sa inyong atubangan sa mga baboy. Kung inyo kining buhaton kinabuhi, unsa ang inyong kaonon o unsa ang inyong sila magyatakyatak niini sa ilang mga til, ug unya imnon—o mahitungod sa inyong lawas, unsa gayod mosumbalik ug magkuniskunis kaninyo sa pino. 7 inyong suoton. Kay ang kinabuhi mas labaw pa kaysa Pangayo, ug kini ihatag kaninyo. Pangita, ug kamo pagkaon, ug ang lawas labaw pa kaysa mga bisti? 26 makakaplag. Panuktok, ug kini pagaablibhan kaninyo. Tan-awa ang mga langgam sa kahanginan. Wala sila 8 Kay ang tanan nga nangayo, makadawat. Ug ang nagpugas o nag-ani o nagtigom sa mga kamalig, apan matag-usa nga mangita, makakaplag. Ug ngadto ang inyong langitnong Amahan nagpakaon kanila. Dili 9 O unsa sa tawo nga manuktok, kini pagaablibhan. 9 O unsa ba kamo labaw pa nga bililhon kay kanila? 27 Ug kinsa nga tawo anaa taliwala kaninyo, kung ang iyang ang usa kaninyo nga nabalaka nga makadugang anak mangayo kaniya ug tinapay, hatagan ba niya ug sa usa ka siko nga gitas-on sa iyang kinabuhi? 28 bato? 10 O kung siya mangayo ug isda, hatagan ba Ug nganong nabalaka man kamo mahitungod sa niya ug bitin? 11 Busa, kung kamong mga daotan mga bisti? Hunahunaa ang mga lirio sa kaumahan, nasayod kung unsaon paghatag ug maayong mga giunsila nila pagtubo. Wala sila motrabaho, ug wala gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang sila manahi sa bisti. 29 Apan sultihan ko kamo, bisaan inyong Amahan nga gikan sa langit nga naghatag sa si Solomon sa tanan niyang himaya wala makasul- 12 ob sama sa usa niini. 30 Kung ang Dios nagbisti sa mga maayong butang niadtong nangayo kaniya? 12 pagkaugma itambog didto sa hudno, dili ba kamo kamo usab magbuhat ngadto kanila, tungod kay kini labaw pa nga iyang pagabistihan, kamo nga gamay mao ang balaod ug mga propeta. 13 Sulod diha sa ang pagtuo? 31 Busa ayaw kabalaka ug pagsulti, sigpit nga ganghaan. Kay luag ang ganghaan ug 'Unsa ang atong kaonon?' o, 'Unsa ang atong imnon?' lapad ang dalan nga padulong sa kalaglagan, ug o, 'Unsa nga bisti ang atong sul-ubon?' 32 Kay adunay daghang mga tawo ang misubay niini. 14 Kay ang mga Gentil nangita niining mga butanga, ug sigpit ang ganghaan ug sigpit ang dalan nga padulong ang inyong langitnong Amahan nasayod nga kamo sa kinabuhi ug diiyutay lamang ang nakakaplag niini. nanginahanglan niini. 33 Apan unaha pagpangita ang 15 Pagbantay sa mini nga mga propeta, nga moduol iyang gingharian ug ang iyang pagkamartrong ug kaninyo nga nagbisti sa pangkarnero apan ang tinuod kining tanan nga mga butang igahatag kaninyo. 34 bangis nga mga lobo. 16 Pinaagi sa ilang mga bunga Busa, ayaw kabalaka alang sa ugma, kay ang ugma mabalaka alang sa iyang kaugalingon. Ang matag adlaw adunay igong suliran sa iyang kaugalingon.

7 Ayaw paghukom, ug kamo dili paghukman.

Kay ang paghukom nga inyong ihukom, kamo paghukman. Ug sa sukdanon nga inyong gisukod, kini ang isukod kaninyo. 3 Ug nganong nagtanaw kamo ngadto sa gamay nga tipik sa dagami nga anaa sa mata sa inyong mga igsoon, apan wala ninyo mamatikdi ang troso nga anaa sa inyong kaugalingong mata? 4 Giunsa ninyo sa pag-ingon ngadto sa inyong mga igsoon nga, 'Tugoti ako sa pagkuha sa tipik sa dagami nga anaa sa imong mata,' samtantang ang troso anaa sa imong kaugalingong mata? 5 Tigpakaaron-ingnon kamo! Unaha pagkuha

ang troso nga anaa sa inyong kaugalingong mata, ug tipik sa dagami nga anaa sa mata sa inyong igsoon. 6 Ayaw ihatag kung unsa ang balaan ngadto sa mga makaalagad sa Dios ug sa bahandi. 7 Busa sultihan iro, ug ayaw ilabay ang inyong mga perlas ngadto sa ko kamo, ayaw kabalaka mahitungod sa inyong atubangan sa mga baboy. Kung inyo kining buhaton kinabuhi, unsa ang inyong kaonon o unsa ang inyong sila magyatakyatak niini sa ilang mga til, ug unya imnon—o mahitungod sa inyong lawas, unsa gayod mosumbalik ug magkuniskunis kaninyo sa pino. 8 Kay ang tanan nga nangayo, makadawat. Ug ang nagpugas o nag-ani o nagtigom sa mga kamalig, apan matag-usa nga mangita, makakaplag. Ug ngadto ang inyong langitnong Amahan nagpakaon kanila. Dili 9 O unsa sa tawo nga manuktok, kini pagaablibhan. 9 O unsa ba kamo labaw pa nga bililhon kay kanila? 10 O kung siya mangayo ug isda, hatagan ba niya ug bitin? 11 Busa, kung kamong mga daotan mga bisti? Hunahunaa ang mga lirio sa kaumahan, nasayod kung unsaon paghatag ug maayong mga giunsila nila pagtubo. Wala sila motrabaho, ug wala gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang sila manahi sa bisti. 12 ob sama sa usa niini. 13 Sulod diha sa ang pagtuo? 14 Kay adunay daghang mga tawo ang misubay niini. 15 Pagbantay sa mini nga mga propeta, nga moduol iyang gingharian ug ang iyang pagkamartrong ug kaninyo nga nagbisti sa pangkarnero apan ang tinuod kining tanan nga mga butang igahatag kaninyo. 16 Pinaagi sa ilang mga bunga mailhan ninyo sila. Makabuhat ba ang mga tawo sa pagtapok sa ilang mga ubas nga gikan sa sampinit o mga igos nga gikan sa kadyapa? 17 Sa samang paagi, ang matag maayo nga kahoy mamunga ug maayong bunga, apan ang daot nga kahoy mamunga ug daot nga bunga. 18 Ang usa ka maayong kahoy dili mamunga ug daot nga bunga, ni bisaan ang daot nga kahoy dili mamunga ug maayong bunga. 19 Ang matag kahoy nga dili mamunga ug maayong bunga pagaputton ug ilabay ngadto sa kalayo. 20 Busa, mailhan ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga. 21 Dili tanan nga miingon kanako, 'Ginoo, Ginoo,' makasulod didto sa gingharian sa langit, apan kadto lamang si bisaan kinsa nga nagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa langit. 22 Daghang katawhan

nga moingon kanako niadtong adlawa, 'Ginoo, Ginoo, moduol, ug sa akong sulugoon, 'Buhata kini,' ug dili ba nanagna man kami sa imong ngalan, sa imong siya mobuhat niini." 10 Sa dihang nadungog kini ngalan naghingilin ug mga demonyo, ug sa imong ni Jesus, siya natingala ug miington niadtong mga ngalan nabuhat ang daghang gamhanan nga mga nagsunod kaniya, "Sa pagkatinuod ako moingon binuhatan?" 23 Unya ako moingon kanila sa dayag, kaninyo, ako wala makakaplag ni bisan kinsa nga 'Ako wala makaila kaninyo! Palayo gikan kanako, adunay pagtuo nga sama anि dinihi sa Israel. 11 Kamo nga nagabuhat ug daotan!" 24 Busa, ang tanan Ako moingon kaninyo, daghan ang moabot gikan nga nakadungog sa akong mga pulong ug mituman sa sidlakan ug kasadpan, ug sila nagpahayahay niini mahisama sa usa ka maalamong tawo nga sa lamisa ni Abraham, Isaac, ug Jacob, ngadto sa nagtukod sa iyang balay diha sa usa ka bato. 25 gingharian sa langit. 12 Apan ang mga anak nga Ang ulan mibundak, ang baha miabot, ug ang hangin lalaki sa gingharian mahimong itambog ngadto sa mihuros, ug mihampak niana nga balay, apan wala kinahiladman sa kantitngit, kung asa didto adunay kini maguba, tungod kay kini natukod man sa bato. mga paghilak ug pagkagot sa mga ngipon." 13 Ug si 26 Apan ang tanan nga nakadungog sa akong mga Jesus miington sa kapitan, "Lakaw! Sama sa imong pulong ug wala motuman niini mahisama sa usa gituhan, mao usab kini ang mahitabo kanimo." Ug ka buangbuang nga tawo nga nagtukod sa iyang ang sulugoon naulian niana gayod nga oras. 14 Sa balay diha sa balas. 27 Ang ulan mibundak, ang dihang si Jesus miadto sa balay ni Pedro, iyang nakita baha miabot, ug ang hangin mihuros, ug mihampak ang ugangan nga babaye ni Pedro nga naghigda sa niana nga balay. Ug naguba kini, ug hingpit kining balatian tungod sa kalintura. 15 Gihikap ni Jesus ang pagkaguba." 28 Kini nahitabo nga sa dihang natapos iyang kamot, ug ang kalintura nihawa kaniya. Unya na si Jesus sa pagsulti niining mga pulonga, ang siya nitindog ug nagsugod pagsilbi kaniya. 16 Sa panon sa katawhan natingala sa iyang gitudlo, 29 kay dihang mopadulong na ang kagabhion, ang mga tawo siya nanudlo kanila sama sa adunay katungod, ug dili midala kang Jesus ug mga gidumalaan sa demonyo. sama sa ilang mga eskriba.

8 Samtang si Jesus mikanaog gikan sa bungtod, baga nga panon sa katawhan ang misunod kaniya. 2 Tan-awa, usa ka sanglahon miyukbo kaniya, nga nag ingon. "Ginoo, kung buot mo, makahimo ka sa paghinlo kanako." 3 Gituy-od ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya, nga nag-ingon. "Buot ko. Mahinlo ka." Dihadiha dayon siya nahinlo sa iyang sangla. 4 Si Jesus miington kaniya, "Siguradoha nga dili mo kini isaba kang bisan kinsa nga tawo. Lakaw, ug ipakita ang imong kaugalingon sa pari ug paghalad ug gasa ingon sa kasugoan ni Moises, alang sa pagpamatuod kanila." 5 Samtang si Jesus miadto sa Capernaum, ang kapitan niadto kaniya ug nangutana kaniya, 6 nga nag-ingon, "Ginoo, ang akong sulugoon naghigda sa balay nga paralisado ug anaa sa hilabihan nga kasakit." 7 Si Jesus miington kaniya, "Ako moadto ug ayohon siya." 8 Ang kapitan mitubag ug miington, "Ginoo, ako dili takos nga ikaw mosulod ilalom sa akong silongan, isultu lang ang pulong ug ang akong sulugoon mamaayo. 9 Kay ako usab usa ka tawo nga nabutang ilalom sa panggamhanan, ug ako adunay mga sundalo ilalom kanako. Kung akong ingnon ang usa, 'Lakaw,' siya molakaw, ug ngadto sa usa, 'Duol diri,' ug siya

Iyang giabog ang mga espiritu pinaagi sa usa ka pulong ug giayo ang tanang nga nagbalatian. 17 Niini nga paagi natuman kung unsa ang giington ni Isaias nga propeta, nga nag-ingon, "Siya sa iyang kaugalingon nikhuha sa atong mga sakit ug nagdala sa mga balatian." 18 Karon sa dihang nakita ni Jesus ang mga panon nga milibot kaniya, siya mihatag ug mga pagtudlo nga manabok paingon sa pikas bahin sa dagat sa Galilea. 19 Unya ang eskriba miduol kaniya ug miington, "Magtutudlo, ako mosunod kanimo bisan asa ka moadto." 20 Si Jesus miington kaniya, "Ang mga milo adunay mga lungag, ang mga langgam sa kawanangan adunay mga salag, apan ang Anak sa Tawo walay kapahulayan sa iyang ulo." 21 Laing mga disipulo na usab ang miington kaniya, "Ginoo, tugot una ako sa paglubong sa akong amahan." 22 Apan si Jesus miington kaniya, "Sunod kanako, ug pasagdi ang mga patay nga molubong sa ilang kaugalingong patay." 23 Samtang si Jesus misakay sa bangka, ang iyang mga disipulo misunod kaniya didto. 24 Tan-awa, dihay dako nga bagyo sa dagat, mao nga ang bangka matabanon sa mga balod. Apan si Jesus natulog. 25 Ang mga disipulo miduol kaniya ug mipukaw kaniya, nga nag-ingon, "Luwasa kami, Ginoo; mahiagom na kita sa kamatayon!" 26 Si Jesus

miington kanila, "Nganong nangahadlok man kamo, ang tawo ug miadto palayo sa iyang balay. 8 Sa kamo nga gamay ug pagtuo?" Unya siya mitindog dihang ang mga panon nakakita niini, sila nahibulong ug iyang gibadlong ang hangin ug ang dagat, 27 Ug ug nagdayeg sa Dios, nga naghatag sa maong una miabot ang dakong kalinaw. Ang mga kalalakin- katungod ngadto sa mga tawo. 9 Sa paglabay ni an nattingala ug miington, "Unsa nga matang kini sa Jesus gikan didto, iyang nakita ang usa ka tawo nga pagkatawo, nga bisan ang mga hangin ug ang dagat ginganlan ug Mateo, nga naglingkod sa kolektahanan mituman man kaniya?" 28 Sa dihang si Jesus miadto sa buhis. Siya miington kaniya, "Sunod kanako." Siya sa pikas babin ug ngadto sa nasod sa Gadarenes, mibarog ug misunod kaniya. 10 Sa paglingkod ni duha ka tawo nga gidumalahan ug demonyo ang Jesus aron mokaon didto sa balay, tan-awa, daghan mitagbo kaniya. Sila migawas gikan sa lubnganan ug nga mga tigkolekta sa buhis ug mga makasasala nga labihan ka pintas, mao nga walay magpapanaw nga tawo ang miabot ug mikaoon uban kang Jesus ug sa moagi nianang dalana. 29 Tan-awa, sila misinggit ug iyang mga disipulo. 11 Sa dihang ang mga Pariseo miington, "Unsay labot namo kanimo, Anak sa Dios? nakakita niini, sila miington sa iyang mga disipulo, Mianhi kaba sa paglutos kanamo sa wala pa ang "Nganong ang inyong magtutudlo nagkaon uban sa gitakda nga panahon?" 30 Karon adunay panon sa mga kubrador ug buhis ug sa mga makasasala nga mga baboy nga nagkaon, sa dili layo gikan kanila. tawo?" 12 Sa dihang si Jesus nakadungog niini, 31 Ang demonyo nagpadayon sa pagpakiluoy kang siya miington, "Ang mga tawo nga lig-on ang lawas Jesus nga nag-ingon, "Kung imo kaming pagawson, dili manginahanglan ug mananambal, kadto lamang ipadala lamang kami sa mga panon sa mga baboy." 32 nagsakit. 13 Kamo kinahanglan makakat-on kung Si Jesus miington kanila, "Lakaw!" Ang mga demonyo unsa ang mga pasabot niini, 'Ako nagtinguha sa migawas ug misulod sa mga baboy. Ug tan-awa, ang kaloo ug dili sa halad.' Kay ako miabot, dili sa tibuok panon midali ug dagan paubos sa pangpang pagtawag sa matarong aron sa paghinulsol, apan ngadto sa dagat ug silang tanan nangamatay sa sa mga makasasala." 14 Unya ang mga disipulo ni tubig. 33 Ang mga tawo nga nag-atiman sa mga Juan miadto kaniya ug miington, "Nganong kami ug baboy nanagan palayo. Ug sa dihang miadto sila sa ang mga Pariseo kanunay nagapuasa, apan ang siyudad ilang gipanugilon ang tanan, ilabina kung imong mga disipulo dili nagapuasa?" 15 Si Jesus unsa ang nahitabo sa kalalakin-an nga gidumalaan miington kanila, "Mahimo ba ang abay sa kasal nga sa mga demonyo. 34 Tan-awa, ang tibuok siyudad magmasulob-on samtang ang pamanhonon kauban niadto ug mitagbo kang Jesus. Sa dihang nakita nila pa nila? Apan ang mga adlaw moabot sa dihang ang siya, sila nagpakiluoy kaniya nga mobiya sa ilang pamanhonon pagakuhaon gikan kanila, ug unya sila rehiyon.

9 Si Jesus misulod sa usa ka bangka, patabok, ug miadto sa iyang kaugalingon nga siyudad. 2 Tan-awa, sila midala ngadto kaniya ug usa ka paralisado nga tawo nga naghigda sa usa ka banig. Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus misulti ngadto sa paralisado nga tawo, "Anak, pagmalipayon. Ang imong mga sala napasyayo na." 3 Tan-awa, pipila ka mga eskriba nagsulti sa ilang mga kaugalingon, "Kining tawhana napaspipala." 4 Si Jesus nasayod sa ilang mga hunahuna ug miington, "Nganong naghunahuna kamo ug daotan sa inyong mga kasingkasing? 5 Kay unsa ang mas sayon sa pagsulti, 'Ang imong mga sala napasyayo na.' o sa pagsulti 'Barog ug lakaw?' 6 Apan aron kamo masayod nga ang Anak sa Tawo adunay katungod sa kalibutan sa pagpasaylo sa mga sala, ..." siya miington sa parilitiko, 'Barog, punita ang imong banig, ug adto sa imong balay." 7 Unya mibarog

ka bag-o nga panapton ngadto sa daang panapton, kay ang tinapak magisi gikan sa panapton, ug usa ka mas dako nga gisi ang mahimo. 17 Ni ang mga tawo mobutang ug bag-o nga bino ngadto sa daang sudlanan nga panit. Kung kini buhaton nila, ang mga panit magisi, ang bino mahimong mayabo, ug ang sudlanan nga panit madaot. Hinuon, sila mobutang sa bag-o nga bino sa bag-o nga mga sudlanan nga panit, ug ang duha matipigan." 18 Samtang si Jesus nagsulti niining mga butang ngadto kanila, tan-awa, usa ka opisyal ang miabot ug miluhod ngadto kaniya. Siya miington, "Ang akong anak namatay karon lang, apan adto ug itapion ang imong kamot kaniya, ug siya mabuhi." 19 Unya si Jesus mibarog ug misunod kaniya, ug ang iyang mga disipulo usab. 20 Tan-awa, usa ka babaye nga hilabihan ang pagdugo sa dose ka tuig, miabot sa likod ni Jesus ug mihikap sa tumoy sa

iyang sinina. 21 Kay siya misulti sa iyang kaugalingon, "Kung ako makahikap lamang sa iyang sinina, ako mahimong mauli-an." 22 Apan si Jesus milingi ug nakita siya, ug miington "Anak, pagmaisugon. Ang imong pagtuo nakahimo sa pag-ayo kanimo." Ug ang babaye naulian dayon. 23 Sa dihang miabot si Jesus sa balay sa opisyal, iyang nakita ang tigtugtug sa plawta ug ang panon sa katawhan naghimo ug kasaba. 24 Siya miington, "Hawa palayo, kay ang babaye dili patay, apan siya natulog." Apan sila mikatawa kaniya sa pagbugal-bugal. 25 Sa dihang ang panon nabutang na sa gawas, siya misulod sa kuwarto ug gigunitan siya sa kamot, ug ang batang babaye mibarog. 26 Ang mga balita mahitungod niini mikaylap ngadto sa tanan niana nga rehiyon. 27 Sa paglabay ni Jesus gikan didto, duha ka buta nga mga lalaki ang misunod kaniya. Sila nagsige ug singgit ug nagsulti, "Kaloy-i kami, Anak ni David!" 28 Sa dihang si Jesus miabot sa balay, ang buta nga mga lalaki miduol kaniya. Si Jesus miington kanila, "Nagtuo ba kamo nga ako makahimo niini?" Sila miington kaniya, "Oo, Gino." 29 Unya gihikap ni Jesus ang ilang mga mata ug miington, "Mahitabo kini kaninyo sumala sa inyong pagtuo." 30 Ug ang ilang mga mata naabli. Unya si Jesus hugot nga nagmando kanila ug miington, "Tan-awa nga walay bisan usa nga masayod niini." 31 Apan ang duha ka lalaki miadto sa gawas ug gipakaylap ang mga balita mahitungod niini nianang tibuok nga rehiyon. 32 Samtang kadtong duha ka lalaki milakaw palayo, tan-awa, usa ka amang nga tawo nga gidumalahan sa usa ka demonyo ang gidala ngadto kang Jesus. 33 Sa dihang ang demonyo gipahawa na, ang amang nga tawo nakasulti. Ang panon sa katawhan nahibulong ug misulti, "Kini wala pa sukad nakita sa Israel!" 34 Apan ang mga Pariseo miington, "Pinaagi sa magmamando sa mga demonyo, siya makapahawa sa mga demonyo." 35 Si Jesus miadto sa tanan nga mga siyudad ug sa mga baryo. Siya mipadayon sa pagtudlo sa ilang mga sinagoga, sa pagwali sa ebanghelyo sa gingharian, ug sa pag-ayo sa tanang matang sa balatian ug sa tanang matang sa sakit. 36 Sa dihang iyang nakita ang mga panon sa katawhan, siya adunay gugma alang kanila, tungod kay sila nasamok ug naluya. Sila sama sa karnero nga walay magbalantay. 37 Siya miington sa iyang mga disipulo, "Ang anihonon daghan, apan ang mga magbubuhat gamay. 38 Busa pag-ampo ngadto

sa Gino sa pag-ani, aron nga siya magpadala ug mga magbubuhat didto sa iyang anihonon."

10 Gitawag ni Jesus sa tingob ang iyang napulo ug duha ka mga disipulo ug naghatag kanila sa katungod ibabaw sa mahugaw nga mga espiritu, sa pagpagawas kanila, ug sa pag-ayo sa tanang matang sa mga balatian ug tanang matang sa mga sakit. 2 Karon ang mga ngalan sa napulo ug duha ka mga apostoles mao kini. Ang nauna, si Simon (nga gitawag usab siya nga Pedro), ug si Andres nga iyang igsoon; si Santiago ang anak nga lalaki ni Zebedee, ug si Juan nga iyang igsoon; 3 si Filipe ug Bartolomeo; si Tomas, ug Mateo ang kubrador sa buhis; si Santiago ang anak nga lalaki ni Alfeo ug Taddeo; 4 si Simon ang Zealotes, ug si Judas Iscariote, nga mao ang magbuhdi kaniya. 5 Gipadala ni Jesus kining napulo ug duha. Nagsugo siya kanila ug miington, "Ayaw pag-adto sa dapit diin nagpuyo ang mga Gentil, ug ayaw pagsulod sa bisan diin nga lungsod sa mga Samarianhon. 6 Adtoa hinuong ang nangawala nga karnero sa balay sa Israel. 7 Ug samtang kamo moadto, pagwali ug pagsulti, "Ang gingharian sa langit nagkaduol na." 8 Ayoha ang masakiton, banhawa ang mga patay, hinloi ang mga sanlahon, ug hinginli ang mga demonyo. Walay bayad ang inyong pagdawat, walay bayad ang paghatag. 9 Ayaw pagdala ug bulawan, salapi, o plata sa inyong mga puntil. 10 Ayaw pagdala ug sudlanan sa inyong pagpanglakaw, o dugang pang sapot, o sandalyas, o usa ka sungkod, kay ang magbubuhat angayan sa iyang pagkaon. 11 Bisan unsang siyudad o baryo nga inyong masudlan, pangitaa kungkinsa ang takos niini, ug pagpuyo didto hangtod nga kamo mobiya. 12 Sa inyong pagsulod didto sa balay, panghinaoti kini. 13 Kung ang balay takos, pasagdi nga ang inyong kalinaw maanaa niini. Apan kung dili kini takos, pasagdi nga ang inyong kalinaw magabalik kaninyo. 14 Alang niadtong dili magdawat kaninyo o maminaw sa inyong mga pulong, sa dihang mobiya na kamo niana nga balay o siyudad, itaktak ang abog gikan sa inyong mga til. 15 Sa pagkatiniud magsulti ako kaninyo, mas maantos pa alang sa yuta sa Sodoma ug Gomorrah ang adlaw sa paghukom kaysa nianang siyudara. 16 Tan-awa, ipadako kamo sama sa karnero taliwala sa mga lobo, busa pagmaalamon sama sa mga bitin ug dili makapasakit sama sa mga salampati. 17 Pagbantay sa katawhan! Itugyan nila kamo sa mga konseho, ug latigohon

nila kamo sa ilang mga sinagoga. 18 Ug dad-on kalinaw ibabaw sa kalibotan. Wala ako mianhi aron kamo atubangan sa mga gobernador ug sa mga sa pagdala ug kalinaw, kondili usa ka espada. 35 hari tungod kanako, ingon nga pagpamatuod ngadto Kay mianhi ako aron sa pagbutang sa usa ka lalaki kanila ug ngadto sa mga Gentil. 19 Sa dihang itugyan batok sa iyang amahan, ug sa anak nga babaye na nila kamo, ayaw kamo kabalaka mahitungod kung batok sa iyang inahan, ug sa umagad nga babaye unsaon o unsa ang inyong isulti, kay kung unsa ang batok sa iyang ugangan nga babaye. 36 Ang mga igasulti ihatag kaninyo nianang taknaa. 20 Kay dili na kaaway sa usa tawo mao kadtong anaa sa iyang kamo ang magasulti, kondili ang Espiritu sa inyong kaugalingong panimalay. 37 Siya nga nahigugma Amahan ang magasulti diha kaninyo. 21 Ang igsoon sa amahan o sa inahan labaw pa kanako dili takos magatugyan sa igsoon ngadto sa kamatayon, ug kanako. Ug siya nga naghigugma sa anak nga lalaki ang amahan sa iyang mga anak. Ang mga anak ug sa anak nga babaye labaw pa kanako dili takos magatindog batok sa ilang mga ginikanan ug maoy kanako. 38 Siya nga dili magpas-an sa iyang krus hinungdan nga sila pagapatyon. 22 Pagadumtan ug mosunod kanako dili takos kanako. 39 Siya nga kamo sa tanan tungod sa akong ngalan. Apan si bisan mangita sa iyang kinabuhi mawad-an niini. Apan siya kinsa kadtong maglahutay sa kataposan, kanang nga mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako tawhana mamaluwas. 23 Sa dihang lutoson nila kamo makakaplag niini. 40 Siya nga magdawat kaninyo niining siyudara, kalagiw ngadto sa pikas, kay sa magdawat kanako, ug siya nga magdawat kanako pagkatinuod magasulti ako kaninyo, nga dili pa ninyo magdawat usab kaniya nga nagpadala kanako. 41 mahuman pag-adto ang mga siyudad sa Israel sa dili Siya nga magdawat sa usa ka propeta tungod kay pa moabot ang Anak sa Tawo. 24 Ang usa ka disipulo siya usa ka propeta makadawat sa ganti sa usa ka dili molabaw sa iyang magtutudlo, ni ang sulugoon propeta. Ug siya nga magadawat sa usa ka tawo nga motaas sa iyang agalon. 25 Igo lamang sa disipulo matarong tungod kay siya usa ka matarong nga tawo nga mahisama siya sa iyang magtutudlo, ug ang makadawat sa ganti sa tawong matarong. 42 Si bisan sulugoon mahisama sa iyang agalon. Kung tawagon kinsa kadtong maghatag sa usa niining mga gagmay, nila nga agalon sa balay nga Beelsebul, unsa pa kaha bisaan usa ka baso sa mabugnaw nga tubig, tungod ang pagpaulaw nila sa iyang panimalay! 26 Busa kay siya usa ka disipulo, sa pagkatinuod magasulti ayaw kahadlok kanila, kay walay bisaan unsang natago ako kaninyo, walay paagi nga mawala kaniya ang nga dili madayag, ug walay bisaan unsang tinago iyang ganti.”

nga dili masayran. 27 Kung unsa ang akong gisulti kaninyo diha sa mangitngit, isulti diha sa kahayag, ug kung unsa ang inyong nadungog nga malumo sa inyong dalungan, imantala diha sa ibabaw sa atop. 28 Ayaw kahadlok kadtong mopatay sa lawas apan dili makahimo sa pagpatay sa kalag. Hinuong, kahadlok siya nga makahimo sa paglaglag sa kalag ug lawas didto sa impiyerno. (Geenna g1067) 29 Dili ba ang duha ka goryon gibaliya alang sa gamay nga sinsilyo? Apan walay usa kanila nga mangahulog ngadto sa yuta nga dili masayran sa inyong Amahan. 30 Apan bisaan gani ang mga buhok sa inyong ulo inihap man. 31 Ayaw kahadlok, mas bililon pa kamo kaysa sa daghang mga goryon. 32 Busa si bisaan kinsa nga magsugid kanako atubangan sa katawhan, igasugid ko usab atubangan sa akong Amahan nga atua sa langit. 33 Apan siya nga maglimod kanako atubangan sa katawhan, igalimod ko usab atubangan sa akong Amahan nga atua sa langit. 34 Ayaw hunahunaa nga mianhi ako aron sa pagdala ug

11 Miabot sa dihang si Jesus natapos sa pagtudlo sa iyang napulo ug duha ka mga disipulo, siya mihawa gikan didto aron sa pagtudlo ug pagsangyaw sa ilang mga siyudad. 2 Karon sa dihang nabalitaan ni Juan didto prisohan ang mahitungod sa nahimo ni Cristo, siya nagpadala ug mensahe pinaagi sa iyang mga disipulo. 3 ug miuong kaniya, “Ikaw ba ang usa nga moabot, o aduna pa bay laing tawo nga kinahanglan namong pangitaon?” 4 Si Jesus mitubag ug miuong kaniya, “Lakaw ug isulti kang Juan kung unsa ang inyong nakita ug nadungog. 5 Ang buta nga mga tawo nakadawat sa ilang panan-aw, ang bakol nga mga tawo nakalakaw, nahnloan ang mga sanglahon, ang mga bungol nakadungog pag-usab, ang mga patay nga tawo nabuhi pag-usab, ug ang mga nanginahanglan nga mga tawo nasultihan sa maayong balita. 6 Ug bulahan ang bisaan si kinsa nga wala makakaplag ug higayon nga mapandoltungod kanako.” 7 Samitung kining mga tawo padulong na sa dalan, si Jesus misulti sa panon sa katawhan

mahitungod kang Juan, "Unsa ang inyong giadto sa disyerto nga tan-awon—ang bagakay nga napiog pinaagi sa hangin? 8 Apan unsa ang inyong giadto aron tan-awon—usa ka tawo nga nakasuot ug humok nga panapton? Tinuod, kadtong misuot ug humok nga panapton gapuyo sa mga balay sa hari. 9 Apan unsa ang inyong giadto aron tan-awon—usa ka propeta? 10 Kini siya mao ang gisulat, 'Tan-awa, adunay pagsabot, ug gitago kining mga butanga gikan sa maalamon ug ka propeta. 11 Ako mosulti kaninyo sa tinuoray, una kanimo.' 12 Ako mosulti kaninyo sa taliwala niadtong gipakatawo sa mga babaye walay mas labaw kang Juan nga Magbabawtismo. Apan, ang dili mahinungdanon nga tawo sa gingharian balaod nagapanag-an na hangtod kang Juan. 13 Kay ang tanang mga propeta ug ang kung ikaw andam sa pagdawat niini, kini si Elias, ang usa nga moabot. 14 Si Juan miabot nga wala nagkaon ug tinapay o naging ug bino, ug sila misulti, 'Siya anaay demonyo.' 15 Siya nga adunay dalungan sa pagpamati, papamatia siya. 16 Sa unsa nako igakumpara kini nga henerasyon? Kini sama sa mga bata nga nagdula sa merkado, nga naglingkod ug nagtawag sa usaq-usa 17 ug misulti, 'Kami nitugtog ug plawta alang kaninyo, ug kamo wala misaway. Kami nagsubo, ug kamo wala midangoingoy.' 18 Si Juan miabot nga wala nagkaon ug tinapay o naging ug bino, ug sila misulti, 'Siya anaay demonyo.' 19 Ang Anak sa Tawo miabot nga nagkaon ug naging ug sila misulti, 'Tan-awa, siya dako ug kaon nga tawo ug palahubog, usa ka higala sa mga kubrador sa buhis ug sa mga makasasala!' Apan ang kaalam gipakamatarong pinaagi sa iyang mga buhat." 20 Unya si Jesus misugod sa pagbadlong sa mga siyudad diin nahimo ang kadaghanan sa iyang gamhanan nga buhat, tungod kay wala sila naghinulsol. 21 "Pagkaalao nimo, Corazin! Pagkaalao nimo, Betsaida! Kung ang makagagahom nga mga buhat nga nahimo kaninyo nahitabo unta sa Tiro ug Sidon, naghinulsol na unta sila kaniadto pa nga nagsul-ob sa sako ug mga abo. 22 Apan mas maantos pa ang Tiro ug Sidon sa adlaw sa paghukom kaysa kaninyo. 23 Ikaw, Capernaum, nagahunahuna ka ba nga bayawon ka didto sa langit? Dili, ikaw pagad-on paubos sa hades. Kay kung sa Sodoma aduna pa untay gihimo nga makagagahom nga mga buhat nga nabuhut kanimo, kini nagpabilin pa unta hangtod karon. (Hadés g86) 24 Apan ako magasulti kanimo nga mas sayon pa alang sa yuta sa Sodoma sa adlaw sa paghukom kay kanimo." 25 Niadtong ka propeta. 26 Oo, matudlo, sama sa mga gagmay nga bata. 27 dagway, nga mao ang moandam sa imong Amahan, kay kini makapahimuot gayod kanimo. 28 Una kanimo.' 29 Kuhaa ang akong Amahan. Ang tanang butang nga gisangon kanako gikan sa taliwala niadtong gipakatawo sa mga babaye walay mas labaw kang Juan nga Magbabawtismo. Apan, Anak gawas sa Amahan, ug walay bisan usa nga ang dili mahinungdanon nga tawo sa gingharian nasayod sa Amahan gawas sa Anak, ug si bisan sa langit mas dako kay kaniya. 30 Kay ang akong yugo masayon ug ang usa nga moabot. 31 Siya nga adunay dalungan kinsa nga gitinghuha sa Anak nga ipakita siya. 32 Duol ni Juan nga Magbabawtismo hangtod karon, ang kanako, kamong tanan nga naghago ug ang gibug-gingharian sa langit nagaantos sa pagpanglupig, ug atan, ug papahulayon ko kamo. 33 Kuhaa ang akong ang mga tawo nga manlulupig magailog niini pinaagi yugo diha kaninyo ug pagkat-on gikan kanako, kay sa kusog. 34 Kay ang tanang mga propeta ug ang balaod nagapanag-an na hangtod kang Juan. 35 Ug ug inyong makaplagan ang kapahulayan sa inyong kung ikaw andam sa pagdawat niini, kini si Elias, kalag. 36 Kay ang akong yugo masayon ug ang ang usa nga moabot. 37 Siya nga adunay dalungan akong lulan magaan."

12 Niadtong panahona miadto si Jesus sa Adlawng Igpapahulay agi sa kaumahan sa trigo. Ang iyang mga disipulo gipanggutom ug nagsugod sa pagkutlo ug mga ulo sa trigo ug gikaon nila. 2 Apan sa dihang ang mga Pariseo nakakita niana, sila misulti kang Jesus, "Tan-awa, ang imong mga disipulo nagbuhat kung unsa ang supak sa balaod nga buhaton sa Adlawng Igpapahulay." 3 Apan si Jesus miington kanila, "Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhut ni David, sa dihang gigutom siya, ug ang mga tawo nga kauban niya? 4 Kung giunsya niya pag-adto sa balay sa Dios ug mikaoan sa tinapay sa presensya, nga supak sa balaod alang kaniya nga mokaon, ug supak sa balaod alang niadtong kauban niya, apan subay lamang sa balaod alang sa mga pari? 5 Ug wala ba kamo nakabasa sa balaod, nga sa Adlawng Igpapahulay ang mga pari sa templo nagpasipala sa Adlawng Igpapahulay apan dili sadan? 6 Apan mosulti ako kaninyo ang usa nga mas labaw sa templo ania. 7 Kung kamo nahibalo kung unsa ang gipasabot niini, 'Ako naninguha sa kaluoy ug dili ang halad,' dili kamo buot mosilot sa walay mga sala. 8 Kay ang Anak sa Tawo ang Gino sa Adlawng Igpapahulay." 9 Unya si Jesus mibiya gikan didto ug miadto sa ilang sinagoga. 10 Tan-awa, adunay tawo

nga uga ug kamot. Ang mga Pariseo nangutana kang mipagawas kang Satanas, siya nabahin batok sa iyang Jesus, nga nag-ingon, "Subay ba kini sa balaod ang kaugalingon. Unsaon pagbarog sa iyang gingharian? pag-ayo sa Adlawng Igpapahulay?" aron nga sila 27 Ug kung akong gipagawas ang mga demonyo makahimo sa pagpasangil kaniya ug sala. 11 Si Jesus pinaagi kang Beelzebul, pinaagi nikinsa ang nabuhat misulti kanila, "Kinsang tawhana nga anaa sa inyong sa inyong mga sumusunod sa pagpagawas kanila? taliwala, nga, kung siya adunay usa ka karnero, ug Tungod niini, sila mahimo ninyong maghuhukom. kung kini nga karnero nahulog sa usa ka lalom nga 28 Apan kung akong gipagawas ang mga demonyo bangag sa Adlawng Igpapahulay, dili ba gunitan kini pinaagi sa Espiritu sa Dios, unya ang gingharian sa ug aswaton kini pagawas? 12 Unsa ang mas labaw Dios moabot diha kaninyo. 29 Ug unsaon pagsulod ni nga bililhon, unya, ang usa ka tawo kay sa usa ka bisaan kinsa sa balay sa tawong kusgan ug pagkawat karnero! Busa kini subay sa balaod ang pagbuhat ug sa iyang mga kabtangan nga wala gaposa pag-una maayo sa Adlawng Igpapahulay." 13 Unya si Jesus ang tawong kusgan? Unya iyang makawat ang iyang misulti sa tawo, "Ituy-od ang imong kamot." Gituy-od mga kabtangan gikan sa iyang balay. 30 Ang usa niya kini pagawas, ug kini mibalik pagkahimsog, sama nga dili uban nako batok kanako, ug ang usa nga sa ubang kamot. 14 Apan ang mga Pariseo migawas wala nagtigom uban nako magbulagbulag. 31 Busa ug naglaraw batok kaniya. Sila hangoita kung unsaon sultihan ko kamo, ang matag sala ug pagpasipala nila nga siya mapatay. 15 Si Jesus nakamatikod niini, siya miikyas gikan didto. Daghang mga tawo ang misunod kaniya, ug giayo niya silang tanan. 16 Gisugo sa Espiritu dili mapasaylo, apan ang pagpasipala batok niya sila nga dili siya mahimong mailhan ngadto sa uban, 17 nga kini mahimong matuman, kung unsa ang gisulti pinaagi ni Isaiahs nga propeta, nga nag-ingon, 18 "Tan-awa, ang akong sulugoon nga akong pinili; ang usa nga akong hinigugma, diin gikahimutan pag-ayo sa akong kalaq. Akong ibutang ang akong Espiritu ngadto kaniya, ug siya magpahibalo sa paghukom sa mga Gentil. 19 Dili siya maningkamot ni mosinggit ug kusog; ni adunay makadungog sa iyang tingog sa kadalan. 20 Dili niya buakon ang bisaan unsa nga nagasgas nga bagakay; dili niya palungan ang bisaan unsa nga nag-asong lino, hangtod iyang ipadala ang paghukom sa kadaogan. 21 Ug ang mga kung unsa ang maayo, ug daotang tawo gikan sa Gentil magasalig sa iyang ngalan." 22 Unya adunay daotang bahandi sa iyang kasingkasing, madala usa ka tawo nga buta ug amang, nga gisudlan sa demonyo, ang gidala ngadto kang Jesus. Siya nag-ayo kaniya, uban sa gisangpotan nga ang amang nga tawo nakasulti ug nakakita. 23 Ang tanang walay pulos nga ilang nasulti. 24 Apan sa pinaagi sa inyong mga pulong kamo mahimong matarong, ug bang tawhana ang anak ni David?" 25 Apan si Jesus dihang ang mga Pariseo nakadungog niining milagro, 26 Kung si Satanas sa tiyan sa dakong isda, busa ang Anak sa Tawo

mipagawas kung kaugalingon. Unsaoon pagbarog sa iyang gingharian? pag-ayo sa Adlawng Igpapahulay?" aron nga sila 27 Ug kung akong gipagawas ang mga demonyo makahimo sa pagpasangil kaniya ug sala. 11 Si Jesus pinaagi kang Beelzebul, pinaagi nikinsa ang nabuhat misulti kanila, "Kinsang tawhana nga anaa sa inyong sa inyong mga sumusunod sa pagpagawas kanila? taliwala, nga, kung siya adunay usa ka karnero, ug Tungod niini, sila mahimo ninyong maghuhukom. kung kini nga karnero nahulog sa usa ka lalom nga 28 Apan kung akong gipagawas ang mga demonyo bangag sa Adlawng Igpapahulay, dili ba gunitan kini pinaagi sa Espiritu sa Dios, unya ang gingharian sa ug aswaton kini pagawas? 12 Unsa ang mas labaw Dios moabot diha kaninyo. 29 Ug unsaon pagsulod ni nga bililhon, unya, ang usa ka tawo kay sa usa ka bisaan kinsa sa balay sa tawong kusgan ug pagkawat karnero! Busa kini subay sa balaod ang pagbuhat ug sa iyang mga kabtangan nga wala gaposa pag-una maayo sa Adlawng Igpapahulay." 13 Unya si Jesus ang tawong kusgan? Unya iyang makawat ang iyang misulti sa tawo, "Ituy-od ang imong kamot." Gituy-od mga kabtangan gikan sa iyang balay. 30 Ang usa niya kini pagawas, ug kini mibalik pagkahimsog, sama nga dili uban nako batok kanako, ug ang usa nga sa ubang kamot. 14 Apan ang mga Pariseo migawas wala nagtigom uban nako magbulagbulag. 31 Busa ug naglaraw batok kaniya. Sila hangoita kung unsaon sultihan ko kamo, ang matag sala ug pagpasipala nila nga siya mapatay. 15 Si Jesus nakamatikod niini, siya miikyas gikan didto. Daghang mga tawo ang misunod kaniya, ug giayo niya silang tanan. 16 Gisugo sa Espiritu dili mapasaylo, apan ang pagpasipala batok niya sila nga dili siya mahimong mailhan ngadto sa uban, 17 nga kini mahimong matuman, kung unsa ang gisulti pinaagi ni Isaiahs nga propeta, nga nag-ingon, 18 "Tan-awa, ang akong sulugoon nga akong pinili; ang usa nga akong hinigugma, diin gikahimutan pag-ayo sa akong kalaq. Akong ibutang ang akong Espiritu ngadto kaniya, ug siya magpahibalo sa paghukom sa mga Gentil. 19 Dili siya maningkamot ni mosinggit ug kusog; ni adunay makadungog sa iyang tingog sa kadalan. 20 Dili niya buakon ang bisaan unsa nga nagasgas nga bagakay; dili niya palungan ang bisaan unsa nga nag-asong lino, hangtod iyang ipadala ang paghukom sa kadaogan. 21 Ug ang mga kung unsa ang maayo, ug daotang tawo gikan sa Gentil magasalig sa iyang ngalan." 22 Unya adunay daotang bahandi sa iyang kasingkasing, madala usa ka tawo nga buta ug amang, nga gisudlan sa demonyo, ang gidala ngadto kang Jesus. Siya nag-ayo kaniya, uban sa gisangpotan nga ang amang nga tawo nakasulti ug nakakita. 23 Ang tanang walay pulos nga ilang nasulti. 24 Apan sa pinaagi sa inyong mga pulong kamo mahimong matarong, ug bang tawhana ang anak ni David?" 25 Apan si Jesus dihang ang mga Pariseo nakadungog niining milagro, 26 Kung si Satanas sa tiyan sa dakong isda, busa ang Anak sa Tawo

kay tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa kasingkasing ang mga langgam miabot ug nituka kanila. 5 Ang sa yuta. 41 Ang mga tawo sa Nineveh makabaro ug uban nga mga binhi nahulog sa batoon nga yuta, sa paghukom uban niining kaliwatan sa mga tawo diin wala silay igong yuta. Dihadiha dayon nanurok ug pagahukman kini. Kay sila naghinulsol diha sa sila, tungod kay ang yuta dili lalom. 6 Apan sa pagwali ni Jonas, ug tan-awa, usa nga mas labaw pa dihang misubang na ang adlaw, nasunog sila tungod kay kung Jonas ania. 42 Ang Rayna sa Habagatan kay wala sila makagamot, ug nalawos sila. 7 Ang motindog sa paghukom uban sa mga kalalakin-an uban nga mga binhi nahulog taliwala sa tunokon nga niining kaliwatan ug pagasilotan kini. Siya miabot mga tanom. Mitubo ang tunokon nga mga tanom ug gikan sa kinatuyan sa kalibutan sa pagpamati sa mituok kanila. 8 Ang uban nga mga binhi nahulog kaalam ni Solomon, ug tan-awa, usa nga mas labaw sa maayo nga yuta ug namunga ug lugas, ang pa kay kung Solomon ania. 43 Sa dihang ang hugaw pipila 100 kapilo ang gidaghanon, ang pipila 60, ug nga espiritu nawala na gikan sa tawo, kini miagi ang pipila 30. 9 Siya nga adunay mga dalungan, paingon sa dapit nga walay tubig ug nangita sa papaminawa siya." 10 Miabot ang mga disipulo ug kapahulayan, apan wala kini nakakaplag. 44 Unya miington kang Jesus, "Nganong nakigsulti ka man sa kini miington, 'Mobilik ako sa akong balay kung asa panon sa katawhan diha sa mga sambingay?" 11 ako naggiikan.' Sa pagbalik, nakita niini nga ang balay Si Jesus mitubag ug miington kanila, "Gihatagan na nalimpyo ug napahimutang. 45 Unya kini miadto ug kamo sa kahigayonan sa pagsabot sa mga tinago gidala uban niini ang pito ka mga espiritu nga mas sa gingharian sa langit, apan wala kini gihatag daotan pa kay sa iyahang kaugalingon, ug silang kanila. 12 Tungod kay si bisan kinsa kadtong aduna, tanan misulod ug mipuyo didto. Unya ang kataposang pagahatagan pa siya sa makadaghan, ug aduna siyay kahimtang nianang tawhana nahimong mas hilabihan dakong pagsabot. Apan si bisan kinsa kadtong anaa, pa kay sa una. Ingon niini ang mahimong mahitabo pagakuhaon gikan kaniya ang bisan unsa nga anaa niining daotang kaliwatan." 46 Samtang si Jesus kaniya. 13 Busa nakigsulti ako kanila diha sa mga nakigsulti pa sa panon sa katawhan, tan-awa, ang sambingay, tungod kay bisan sila nagtan-aw, wala iyang inahan ug iyang mga igsoong lalaki nagtindog gayod sila makakita. Ug bisan tuod nakadungog sila, sa gawas, nangita aron sa pagpakig-istorya kaniya. wala gayod sila nagpatalinghog, ni makasabot sila. 47 Usa ka tawo miington kaniya, "Tan-awa, ang imong 14 Natuman ngadto kanila ang panagna ni Isaias, inahan ug imong mga igsoong lalaki nagtindog sa nga nag-ingon, 'Samtang maminaw makadungog gawas, nangita aron makig-istorya kanimo.' 48 Apan kamo, apan sa bisan unsa nga pamaagi dili kamo si Jesus mitubag ug misulti kaniya nga nag-ingon makasabot; samtang magtan-aw makakita kamo, kaniya, "Kinsa ang akong inahan? Ug kinsa ang apan dili kamo makaila. 15 Kay kining kasingkasing akong mga igsoong lalaki?" 49 Unya gituy-od niya sa mga tawo nagmagahi, ug naglisod na sila sa pagawas ang iyang kamot paingon sa iyang mga pagpaminaw, ug gisirado na nila ang ilang mga mata, disipulo ug miington, "Tan-awa, ania sila nga akong aron wala na gayod silay makita uban sa ilang mga inahan ug akong mga igsoong lalaki! 50 Alang sa mata, o madungog uban sa ilang mga dalungan, bisan kinsa nga nagbuhat sa kabubut-on sa akong o makasabot uban ang ilang mga kasingkasing, Amahan nga anaa sa langit, kanang tawhana akong aron mobalik sila pag-usab, ug ako magaayo kanila." igsoong lalaki, ug igsoong babaye, ug inahan."

13 Niadtong adlawa si Jesus migawas sa balay ug milinkod daplin sa dagat. 2 Ang labihan kadaghan nga panon sa katawhan miduol palibot kaniya, busa misakay siya sa sakayan ug milinkod niini. Ang tanan nga panon sa katawhan nagtindog sa baybayon. 3 Unya miington si Jesus sa daghang mga butang ngadto kanila diha sa mga sambingay. Miington siya, "Tan-awa, ang usa ka magpupugas milakaw aron magpugas. 4 Samtang siya naugpugas, ang pipila ka mga binhi nahulog daplin sa dalan, ug

ang mga langgam miabot ug nituka kanila. 5 Ang sa yuta. 41 Ang mga tawo sa Nineveh makabaro ug uban nga mga binhi nahulog sa batoon nga yuta, sa paghukom uban niining kaliwatan sa mga tawo diin wala silay igong yuta. Dihadiha dayon nanurok ug pagahukman kini. Kay sila naghinulsol diha sa sila, tungod kay ang yuta dili lalom. 6 Apan sa pagwali ni Jonas, ug tan-awa, usa nga mas labaw pa dihang misubang na ang adlaw, nasunog sila tungod kay kung Jonas ania. 42 Ang Rayna sa Habagatan kay wala sila makagamot, ug nalawos sila. 7 Ang motindog sa paghukom uban sa mga kalalakin-an uban nga mga binhi nahulog taliwala sa tunokon nga niining kaliwatan ug pagasilotan kini. Siya miabot mga tanom. Mitubo ang tunokon nga mga tanom ug gikan sa kinatuyan sa kalibutan sa pagpamati sa mituok kanila. 8 Ang uban nga mga binhi nahulog kaalam ni Solomon, ug tan-awa, usa nga mas labaw sa maayo nga yuta ug namunga ug lugas, ang pa kay kung Solomon ania. 43 Sa dihang ang hugaw pipila 100 kapilo ang gidaghanon, ang pipila 60, ug nga espiritu nawala na gikan sa tawo, kini miagi ang pipila 30. 9 Siya nga adunay mga dalungan, paingon sa dapit nga walay tubig ug nangita sa papaminawa siya." 10 Miabot ang mga disipulo ug kapahulayan, apan wala kini nakakaplag. 44 Unya miington kang Jesus, "Nganong nakigsulti ka man sa kini miington, 'Mobilik ako sa akong balay kung asa panon sa katawhan diha sa mga sambingay?" 11 ako naggiikan.' Sa pagbalik, nakita niini nga ang balay Si Jesus mitubag ug miington kanila, "Gihatagan na nalimpyo ug napahimutang. 45 Unya kini miadto ug kamo sa kahigayonan sa pagsabot sa mga tinago gidala uban niini ang pito ka mga espiritu nga mas sa gingharian sa langit, apan wala kini gihatag daotan pa kay sa iyahang kaugalingon, ug silang kanila. 12 Tungod kay si bisan kinsa kadtong aduna, tanan misulod ug mipuyo didto. Unya ang kataposang pagahatagan pa siya sa makadaghan, ug aduna siyay kahimtang nianang tawhana nahimong mas hilabihan dakong pagsabot. Apan si bisan kinsa kadtong anaa, pa kay sa una. Ingon niini ang mahimong mahitabo pagakuhaon gikan kaniya ang bisan unsa nga anaa niining daotang kaliwatan." 46 Samtang si Jesus kaniya. 13 Busa nakigsulti ako kanila diha sa mga nakigsulti pa sa panon sa katawhan, tan-awa, ang sambingay, tungod kay bisan sila nagtan-aw, wala iyang inahan ug iyang mga igsoong lalaki nagtindog gayod sila makakita. Ug bisan tuod nakadungog sila, sa gawas, nangita aron sa pagpakig-istorya kaniya. wala gayod sila nagpatalinghog, ni makasabot sila. 47 Usa ka tawo miington kaniya, "Tan-awa, ang imong 14 Natuman ngadto kanila ang panagna ni Isaias, inahan ug imong mga igsoong lalaki nagtindog sa nga nag-ingon, 'Samtang maminaw makadungog gawas, nangita aron makig-istorya kanimo.' 48 Apan kamo, apan sa bisan unsa nga pamaagi dili kamo si Jesus mitubag ug misulti kaniya nga nag-ingon makasabot; samtang magtan-aw makakita kamo, kaniya, "Kinsa ang akong inahan? Ug kinsa ang apan dili kamo makaila. 15 Kay kining kasingkasing akong mga igsoong lalaki?" 49 Unya gituy-od niya sa mga tawo nagmagahi, ug naglisod na sila sa pagawas ang iyang kamot paingon sa iyang mga pagpaminaw, ug gisirado na nila ang ilang mga mata, disipulo ug miington, "Tan-awa, ania sila nga akong aron wala na gayod silay makita uban sa ilang mga inahan ug akong mga igsoong lalaki! 50 Alang sa mata, o madungog uban sa ilang mga dalungan, bisan kinsa nga nagbuhat sa kabubut-on sa akong o makasabot uban ang ilang mga kasingkasing, Amahan nga anaa sa langit, kanang tawhana akong aron mobalik sila pag-usab, ug ako magaayo kanila." igsoong lalaki, ug igsoong babaye, ug inahan."

16 Apan bulahan ang inyong mga mata, kay sila makakita; ug ang inyong mga dalungan, kay sila makadungog. 17 Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga daghang mga propeta ug matarong nga mga tawo ang nagtinguha nga makakita sa mga butang nga inyong nakita, ug wala nakakita kanila. Nagtinguha sila nga makadungog sa mga butang nga inyong nadungan, ug wala nakadungog kanila. 18 Unya paminawa ang sambingay sa magpupugas. 19 Sa dihang madungog ni bisan kinsa ang pulong sa gingharian apan dili makasabot niini, unya moabot

ang daotan ug mosakmit kung unsa na ang napugas kahanginan moabot ug magsalag sa mga sanga sa iyang kasingkasing. Kini ang binhi nga napugas niini.” 33 Unya si Jesus nagsugilon kanila ug laing daplin sa dalan. 20 Siya nga napugas sa batoon nga sambingay. “Ang gingharian sa langit sama sa patubo yuta mao siya ang nakadungog sa pulong ug dihadihya nga gikuha sa usa ka babaye ug gisagol uban sa midawat niini uban ang kalipay. 21 Apan wala siya tulo ka sukod nga harina hangtod nga mitubo kini.” makagamot sa iyang kaugalingon ug milahutay sa 34 Ang tanan niining mga butanga nga gióngon ni makadiyot lamang. Sa dihang miabot ang kasakit Jesus ngadto sa mga panon sa katawhan diha sa o paglutos tungod sa pulong, dihadihya napandol mga sambingay. Ug kung walay mga sambingay siya. 22 Siya nga napugas taliwala sa tunokon dili siya makigusulti kanila. 35 Aron nga kung unsa nga mga tanom, mao kini siya ang nakadungog sa pulong, apan ang mga kabalaka sa kalibutan ug ang gióngon pinaagi sa propeta matinuod gayod, sa dihang miington siya, “Pagaablihan ko ang akong ang pagkamalimbongan sa mga bahandi mituok sa baba sa mga sambingay. Mosulti ako sa tinagong pulong, ug nahimo siyang dili mabungahan. (aión g165) 23 Siya nga napugas sa maayong yuta, mao Unya mibiya si Jesus sa panon sa katawhan ug kini siya ang nakadungog sa pulong ug nakasabot misulod sa balay. Miduol ang iyang mga disipulo niini. Mao kini siya nga naghatag gayod sa bunga ug kaniya ug miington, “Ipasabot kanamo ang sambingay nag-ugmad niini; ang pipila 100 ka-pilo kadaghan, sa mga sagbot sa uma.” 37 Mitubag si Jesus ug ang pipila 60, ug ang pipila 30.” 24 Nagpadayag si miington, “Siya nga nagpugas sa maayong binhi mao Jesus ug laing sambingay ngadto kanila. Miington ang Anak sa Tawo. 38 Ang uma mao ang kalibutan; siya, “Ang gingharian sa langit sama sa usa ka tawo ug ang maayong binhi, mao kini ang mga anak sa nga nagpugas sa maayong binhi didto sa iyang uma. 25 Apan samtang natulog ang mga tawo, miabot ang iyang kaaway ug nagpugas usab sa mga sagbot taliwala sa mga trigo ug unya mihawa. 26 Sa dihang nanurok ang mga uhay ug unya naghatag sa ilang angka, ‘Sir, dili ba nagpugas ka man ug maayong binhi sa imong uma? Sa unsang paagiha nga karon ang kaaway ang nagbuhat niini.’ Miington butang nga mao ang hinungdan sa sala ug kadtong kaniya, ‘Ang kaaway ang nagbuhat niini.’ Miington nagbuhat ug kasayapanan. 27 Miington ang ug panagkagot sa mga ngipon. 39 Unya magasidlak tag-iya sa yuta, ‘Ayaw, o basin sa dihang inyong ang matarong nga mga tawo sama sa adlaw diha ibton ang mga sagbot, tingali maibot ninyo ang trigo sa gingharian sa ilang Amahan. Siya nga adunay kauban nila. 30 Tugoti nga magdungan sa pagtubo mga dalunggan, tugoti nga maminaw siya. 40 Busa, ingon nga ang mga sagbot ani, mitungha usab ang mga sagbot.’ 28 Siya miington ug sagbot mo ba nga sa hudno sa kalayo, diin didto adunay panaghilak moadto kami ug pang-ibton sila?” 29 Miington ang butang nga mao ang hinungdan sa sala ug kadtong kaniya, ‘Ang kaaway ang nagbuhat niini.’ Miington nagbuhat ug kasayapanan. 41 Magapadala ang Anak sa Tawo sa iyang mga anghel, ug tigomon nila sa gawas sa iyang gingharian ang tanang mga aduna na may mga sagbot niini?’ 31 Unya nagpadayag si Jesus ug laing sambingay umaha. 42 Ilabay nila sila ngadto ang mga sulugoon kaniya, ‘Busa buot mo ba nga sa gingharian sa ilang Amahan. Siya nga adunay kauban nila. 32 Tugoti nga magdungan sa pagtubo usa ka tawo nga tigpatigayon nga nangita alang sama sa usa ka liso sa mustasa nga gikuha sa sa bilihong mga perlas. 43 Unya magasidlak usa ka tawo ug gipugas sa iyang uma. 33 Kini nga niya ang usa ka perlas sa dako kaayong kantidad, liso mao gayod ang kinagamyan sa tanang matang milakaw siya ug gibaliyya ang tanang butang nga sa mga liso. Apan sa dihang motubo na kini, mas iyang gipanag-iyahan ug gipalit kini. 44 Ang dako pa kini sa mga tanom sa tanaman. Mahimo gingharian sa langit sama sa usa ka pukot nga gilabay kining usa ka kahoy, aron ang mga langgam sa ngadto sa dagat, ug nagtigom sa mataw matang

sa mga binuhat. 48 Sa dihang napuno na kini, ang Apan sa dihang ang takna sa adlaw nga natawhan ni mga mananagat nagbira niini padulong sa baybayon. Herodes niabot, ang anak nga babaye ni Herodias Unya nanglingkod sila ug gitapok ang maayong mga nagsayawsayaw taliwala kanila ug nakapahimuot butang ngadto sa mga sudlanan, apan ang walay bili nga mga butang gilabay nila. 49 Mao kini ang kaniya nga ihatac kaniya kung unsa ang iyang pangayo. 8 Human siya gitambagan sa iyang pamaagi sa kataposan sa kalibotan. Moabot ang mga anghel ug ilain ang daotan gikan niadtong mga matarong. (aiōn g165) 50 Ilabay nila sila didto sa hudno sa kalayo, diin adunay panaghilak ug panagkagot sa mga ngipon. 51 Nakasabot ba kamo niining tanan nga mga butang?" Ang mga disipulo miington kaniya, "Oo." 52 Unya si Jesus miington kanila, "Busa ang matag eskriba nga nahimong disipulo didto sa gingharian sa langit sama sa usa ka tawo nga tag-iya sa balay, nga mikuha sa daan ug bag-ong mga butang gikan sa iyang kabtangan." 53 Unya miabot nga sa dihang nahuman na si Jesus niining mga sambingaya, mibiya niinta. 54 Unya misulod si Jesus sa iyang kaugalingong rehiyon ug nagtudlo sa mga tawhanan ang iyang kaalaman ug diin gikan kining mga milagro? 55 Dili ba kining tawhana mao man ang anak sa panday? Dili ba ang iyang inahan mao si Santiago, Jose, Simon, ug Judas man? 56 Ug ang gipasidungan gawas diha sa iyang kaugalingong butang?" 57 Nakapasuko siya kanila. Apan ipapauli na ang pundok sa katawhan, aron makaadto miington si Jesus ngadto kanila, "Ang usa ka propeta sila didto sa mga baryo ug makapalit ug pagkaon nasod ug sa iyang kaugalingong pamilya." 58 Ug wala siya nagbuhat sa daghang mga milagro didto tungod sa ilang pagkadili-matinooohon.

Apan sa dihang ang takna sa adlaw nga natawhan ni kaniya nga ihatac kaniya kung unsa ang iyang pangayo. 8 Human siya gitambagan sa iyang inahan, miington siya, "Ihatag kanako dinihi, sa usa ka bandihado, ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo." 9 Ang hari naguol pag-ayo sa paagi sa iyang pagpangayo, apan tungod kay nakapanumpa man siya, ug tungod niadtong tanan nga nagkaon kauban niya, nagsugo siya nga kinahanglan nga buhaton kini. 10 Nagpadala siya ug giputlan ug ulo si Juan didto sa bilanggoan. 11 Unya ang iyang ulo gibutang sa usa ka bandihado ug gihatag sa dalaga ug gidala kini niya ngadto sa inahan. 12 Unya ang iyang mga disipulo nangabot, gikuha ang patay nga lawas, ug gilubong kini. Human na siya niadtong dapita. 13 Karon sa dihang nadungog kini ni Jesus, mibiya siya gikan tawo sa ilang sinagoga. Ang sangpotanan niini mao didto pinaagi sa usa ka sakayan ngadto sa mamingaw nga nahibulong sila ug nag-ingon, "Diin man gikuha nga dapit. Sa dihang ang pundok sa katawhan niining tawhana ang iyang kaalaman ug diin gikan kining nakadungog niini, namaktas nga misunod sila kaniya gikan sa mga siyudad. 14 Unya si Jesus miduo kanila ang anak sa panday? Dili ba ang iyang inahan mao ug nakita ang dakong pundok sa katawhan. Mibati siya ug kaluoy ngadto kanila ug gi-ayo ang ilang si Maria? Ug ang iyang mga igsoon, dili ba sila balatian. 15 Sa dihang ang kagabhiyon miabot na, ang iyang mga igsoon nga babaye, kauban man kanato? mga disipulo miduo kanila ug miington. "Usa kini ka Busa diin man gikan kining tawhana sa tanang mamingaw nga dapit, ug hapit na mosalop ang adlaw. sila didto sa mga baryo ug makapalit ug pagkaon alang sa ilang mga kaugalingon." 16 Apan si Jesus mabutang siya sa iyang kaugalingong pamilya." 17 Sila miington kaniya, "Aduna lamang kami lima ka tinapay ug duha ka isda." 18 Si Jesus miington, "Dad-a sila kanako." 19 Unya si Jesus nagmando sa pundok sa katawhan nga manglingkod sa kasagbotan. Gikuha niya ang lima ka tinapay ug duha ka isda. Mihangad siya sa langit, gipasalamatang niya ug gipikaspikas ang tinapay ug iyang gihatag ngadto sa mga tinunan. Gihatag kini sa mga dicipulo ngadto sa pundok sa katawhan. Nangaon silang tanan ug nangabusog. 20 Unya gipanguha nila ang salin sa gipikaspikas nga pagkaon - napulo ug usa ka mga basket ang napuno. 21 Kadtong nangaon mga 5, 000 ka mga lalaki, walay labot ang mga babaye ug mga bata. 22 Dihidiha dayon gisugo niya ang iyang mga disipulo nga mosakay didto sa sakayan ug mag-una kaniya

14 Nianang tungora, si Herodes nga usa ka pangulo sa distrito nakadungog sa mga balita mahitungod kang Jesus. 2 Miington siya sa iyang mga sulugoon, "Mao kini si Juan nga Tigbawtismo; nabanhaw siya gikan sa mga patay. Busa kini nga mga gahom mao ang namuhat kaniya." 3 Kay si Herodes nagdakop kang Juan, gigapos niya, ug gibutang siya sa bilanggoan tungod ni Herodias, nga asawa sa iyang igsoonong lalaki nga si Filipe. 4 Kay si Juan miington kaniya. "Dili kini makataronganon alang kanimo nga maangkon siya ingon nga imong asawa." 5 Mahimo ni Herodes nga mahiagoman niya ang kamatayon, apan nahadlok siya sa mga tawo, tungod kay giila nila siya nga usa ka propeta. 6

didto sa tabok, samtang siya sa iyang kaugalingon sa iyang amahan ug inahan, mamatay gayod.⁵ magsugo sa pundok sa katawhan nga mamauli. **23** Sa Apan kamo miington, 'Si bisankinsa nga mosulti sa nahuman na niya papaulia ang pundok sa katawhan, iyang amahan o inahan, "Bisan unsang tabang nga mitungas siya sa bukid aron sa pag-ampo. Sa dihang nadawat ninyo gikan kanako mao na karon ang gasa miabot na ang kagabtion, siya nag-inusara didto. nga gihatag sa Dios,"' **6** kanang tawhana dili na **24** Apan ang sakayan anaa na karon sa tungatunga kinahanglan nga motahod sa iyang amahan. Niini sa dagat, halos dili na mapugnang tungod sa mga nga paagi gihimo ninyo nga walay pulos ang pulong balod, kay ang hangin nakigtagbo man. **25** Sa ikaupat sa Dios tungod ug alang sa inyong mga tulomanon. **7** nga takna sa kagabtion si Jesus miadto kanila, nga Kamong mga tigpakaaron-ingnon, maayo ang gibuhut naglakaw ibabaw sa dagat. **26** Sa dihang ang mga ni Isaiah nga panagna mahitungod kaninyo sa dihang disipulo nakakita kaniya nga naglakaw ibabaw sa miington siya, **8** 'Kining mga tawhana nagtahod kanako dagat, nangahadlok sila ug miington, "Usa kini ka sa ilang mga ngabil, apan ang ilang mga kasingkasing kalag," ug sila naninggit sa tumang kahadlok. **27** halayo gikan kanako. **9** Nagsimba sila kanako sa Apan si Jesus nakigsulti kanila nianang tungora ug walay kapuslanan, tungod kay nagtudlo sila ingon miington, "Pagmiasogon! Ako kini! Ayaw kahadlok." nga ang ilang mga pagtulon-an mao ang sugo sa **28** Si Pedro mitubag kaniya ug miington, "Gino, kung mga tawo." **10** Unya gitawag niya ang panon sa ikaw kana, mandoi ako nga moanha kanimo ibabaw katawhan ngadto sa iyang kaugalingon ug miington sa tubig." **29** Si Jesus miington, "Umari ka." Busa si kanila, "Paminawa ug sabta— **11** Walay bisan unsa Pedro migawas gikan sa sakayan ug naglakaw sa nga mosulod ngadto sa baba ang makapahugaw sa tubig aron sa pag-adto kang Jesus. **30** Apan sa dihang usa ka tawo. Hinuron, kung unsa ang mogawas sa nakita ni Pedro ang hangin, nahadlok siya pag-ayo. baba, mao kini ang makapahugaw sa usa ka tawo." Ug nagsugod na siya sa pagka-unlod, misingga siya **12** Unya ang mga disipulo miduol ug miington kang ug miington, "Gino, luwasa akoi!" **31** Dihadiha dayon Jesus, "Nasayod ka ba nga nasuko ang mga Pariseo gitunol ni Jesus ang iyang kamot, gigunitan si Pedro, sa dihang nadungog nila kini nga pamahayag?" **13** ug miington kaniya, "Ikaw nga gamay ug pagtuo, Si Jesus mitubag ug miington, "Ang matag tanom nganong nagduhaduha ka man?" **32** Unya sa dihang nga wala gitanom sa akong langitnong Amahan si Jesus ug si Pedro nakasakay na sa sakayan, ang pagaibton. **14** Pasagdi sila nga mag-inusara, sila hangin miundang na sa paghuros. **33** Unya ang mga ang mga giya nga buta. Kung ang usa ka tawong disipulo nga anaa sa sakayan nagsimba kang Jesus buta mogiya sa laing tawong buta, mangahulog ug miington, "Tinuod gayod nga ikaw ang Anak sa silang duha ngadto sa bung-aw." **15** Mitubag si Dios." **34** Sa dihang sila nakatabok na, nakaabot na Pedro ug miington kang Jesus, "Ipasabot kini nga sila sa yuta nga Geneseret. **35** Sa dihang ang mga sambingay kanamo." **16** Miington si Jesus, "Kamo ba tawo nianang dapita nakaila kang Jesus, nagpadala usab nagpabiling walay pagsabot? **17** Wala ba ninyo sila ug mensahe bisan diin didto sa kasikbit nga dapit, makita nga bisan unsa nga mogawas sa inyong baba ug gidala nila ngadto kaniya ang tanan nga adunay moagi ngadto sa tiyan ug unya mogawas ngadto sa balatian. **36** Nagpakiluoy sila kaniya nga makahikap kasilyas? **18** Apan ang mga butang nga mogawas unta sa sidsid sa iyang bisti, ug ang kadaghanan nga sa baba gikan sa kasingkasing. Mao sila ang mga nakagunit niini nangaayo.

15 Unya ang pipila ka mga Pariseo ug mga eskriba miadto kang Jesus gikan sa Jerusalem. Miington sila, **2** "Nganong ang imong mga disipulo nagsupak man sa mga tulomanon sa mga katigulangan? Kay wala sila maghugas sa ilang mga kamot sa dihang nangaon sila." **3** Si Jesus mitubag ug miington kanila, "Ug kamo - nganong inyo mang gisupak ang sugo sa Dios tungod ug alang sa inyong mga tulomanon? **4** Kay ang Dios miington, 'Tahora ang inyong amahan ug inahan,' ug 'Siya nga magsulti ug daotan ngadto

makapahugaw sa usa ka tawo. **19** Kay gikan sa kasingkasing mosunod ang daotang mga hunahuna, pagpatay, pagpanapaw, malaw-ay nga pagpakhilawas, pagpangawat, pagsaksi ug mga bakak, ug mga pagtamay. **20** Mao kini ang mga butang nga makapahugaw sa usa ka tawo. Apan ang mokaon uban sa walay hugas nga mga kamot dili makapahugaw sa usa ka tawo." **21** Unya si Jesus mipahawa gikan didto ug mipaingon sa mga rehiyon sa mga siyudad sa Tiro ug Sidon. **22** Ug tan-awa, ang usa ka babayeng Canaanhon miabot gikan niana

nga rehiyon. Misinggit siya ug miington, "Kalooy-i ako, ngadto sa pundok sa katawhan. **37** Nangaon ang Ginoo, anak ni David; Ang akong anak nga babaye tanang tawo ug natagbaw. Ug gitigom nila ang tanang gisakit pag-ayo sa demonyo." **23** Apan si Jesus wala pagkaon nga nahibilin gikan sa mga gipikaspikas mitubag kaniya bisan usa ka pulong. Ang iyang mga nga babin, napuno ang pito ka bukag. **38** Kadtong disipulo miabot ug nagpakuilo kaniya, nga nag-ingon, nangaon 4000 ka mga lalaki, gawas sa mga babaye "Papahawaa siya, kay nagsinggit siya nga nagsunod-sunod kanato." **24** Apan si Jesus mitubag ug miington, ug mga bata. **39** Unya gipapauli ni Jesus ang panon sa katawhan ug misakay didto sa sakayan ug miadto "Wala ako gipadala alang ni bisan kinsa gawas sa ngadto sa rehiyon sa Magadan.

nangawala nga karnero sa panimalay sa Israel." **25**

Apán miduol siya ug miluhod sa iyang atubangan, nga nag-ingon, "Ginoo, tabangi ako," **26** Mitubag siya ug miington, "Dili angay nga kuhaon ang tinapay sa mga bata ug ilabay kini ngadto sa gagmay nga mga iro." **27** Miington siya, "Oo, Ginoo, apán bisan pa ang gagmay nga mga iro mokaon sa pipila ka mga mumho nga mahulog gikan sa mga lamisa sa ilang agalon." **28** Unya mitubag si Jesus ug miington ngadto kaniya, "Babaye, pagkadako sa imong pagtuo. Matuman kini alang kanimo sama sa imong gipangandoy." Ug ang iyang anak nga babaye namaayo nianang taknaa. **29** Mibiya si Jesus niana nga dapit ug miadto duol sa Dagat sa Galilea. Unya mitungas siya sa bungtod ug milingkod didto. **30** Ang dakong panon sa katawhan miadto kaniya. Gidala nila uban kanila ang bakol, buta, amang, ug kimay nga mga tawo, ug daghan pang uban nga masakiton. Gidala nila sila sa tiilan ni Jesus ug unya giayo niya sila. **31** Busa ang panon sa katawhan natingala sa dihang nakita nila ang amang nga mga tawo nga nakasulti, ang mga kimay naayo, ang bakol nakalakaw, ug ang buta nakakita. Gidayeg nila ang Dios sa Israel. **32** Gitawag ni Jesus ang iyang mga disipulo paduol kaniya ug miington, "Aduna akoy kaluoy sa pundok sa katawhan, tungod kay nag-urban sila kanako sulod sa tulo na ka adlaw ug wala nay makaon. Dili ko buot nga ipapauli sila nga dili makakaon, aron nga dili sila makuyapan diha sa dalan." **33** Ang mga disipulo miington kaniya, "Diin man kita makakuha ug igong mga tinapay niining mamingaw nga dapit aron sa pagpatagbaw sa hilabihan kadako nga pundok sa katawhan?" **34** Si Jesus miington kanila, "Pila man kabuok ang tinapay nga anaa kaninyo?" Miington sila, "Pito, ug pipila ka mga gagmay nga isda." **35** Unya gisugo ni Jesus ang panon sa katawhan nga manglingkod sa yuta. **36** Gikuha niya ang pito ka tinapay ug ang isda, ug human sa pagpasalamat, gipikaspikas niya ang tinapay ug gihatag ngadto sa iyang mga disipulo. Ang mga disipulo naghatag kanila

tanang tawo ug natagbaw. Ug gitigom nila ang tanang gisakit pag-ayo sa demonyo." **23** Apan si Jesus wala pagkaon nga nahibilin gikan sa mga gipikaspikas mitubag kaniya bisan usa ka pulong. Ang iyang mga nga babin, napuno ang pito ka bukag. **38** Kadtong disipulo miabot ug nagpakuilo kaniya, nga nag-ingon, "Kinsa ang giingon sa katawhan nga Anak sa Tawo?" **14** Miington sila, "Ang uban miington si Juan nga Tigbawtismo; ang **16** Ang mga Pariseo ug mga Saduseo miduol ug misulay kaniya pinaagi sa pagpangutana kaniya aron ipakita kanila ang mga timaan gikan sa langit. **2** Apan mitubag siya ug miington ngadto kanila, "Sa dihang gabii na, moingon kamo, 'Linaw kini nga panahon, kay ang kalangitan pula. **3** Ug sa kabuntagon moingon kamo, 'Dili maayo ang panahon karong adlawa, kay pula ang langit ug dag-om.' Nasayod kamo kung unsaon paghubad ang hulagway sa kalangitan, apan dili kamo makahubad sa mga ilhanan sa panahon. **4** Ang daotan ug mananapaw nga kaliwatan nangita alang sa usa ka ilhanan, apan walay ilhanan nga ikahatag niini gawas sa ilhanan ni Jonas." Unya mibiya si Jesus kanila ug nagpalayo. **5** Ang mga disipulo miadto sa pikas babin, apan nakalimot sila sa pagdala ug tinapay. **6** Si Jesus miington kanila, "Pagpakabana kamo ug pagbantay sa mga igaipapatubo sa mga Pariseo ug Saduseo." **7** Ang mga disipulo nangatarongan sa usag usa ug miington, "Tungod kini nga wala kita makadala ug tinapay," **8** Si Jesus nakabantay niini ug miington, "Kagamay sa inyong pagtuo, nganong nangatarongan man kamo sa usag usa ug nag-ingon nga tungod kini nga wala kamo makadala ug tinapay? **9** Wala gihapon kamo makasabot o makahinumdom sa lima ka tinapay alang sa 5, 000, ug pila ka mga bukag ang inyong natigom? **10** O ang pito ka tinapay alang sa 4, 000, ug pila ang nahibilin nga mga bukag ang inyong nakuha? **11** Nganong wala man kamo makasabot nga wala ako maghisgot kaninyo mahitungod sa tinapay? Pagpakabana kamo ug pagbantay sa igaipapatubo sa mga Pariseo ug Saduseo." **12** Unya nakasabot sila nga wala siya magsulti kanila nga magbinantayon sa igaipapatubo diha sa tinapay, kondili magbantay sa mga gipangtudlo sa mga Pariseo ug mga Saduseo. **13** Karon sa dihang miadto si Jesus ngadto sa mga babin sa Cesarea Filipos, nangutana siya sa iyang mga disipulo, nga nag-ingon, "Kinsa ang giingon sa katawhan nga Anak sa Tawo?" **14** Miington sila,

"Ang uban miington si Juan nga Tigbawtismo; ang

uban, si Elias; ug ang uban, si Jeremias, o usa sa mga Propeta." 15 Siya miington kanila, "Apan alang kaninyo kinsa man ako?" 16 Sa pagtubag, si Simon miington, "Ikaw mao ang Cristo, ang Anak sa buhing Dios." 17 Si Jesus mitubag ug miington kanila, sa atubangan nila. Ang iyang panagway misidlak "Bulahan ikaw, Simon nga anak ni Jonas, kay ang unod ug dugo wala nagpadayag niini kanimo, apan ang akong Amahan nga anaa sa langit. 18 Ako usab moington kanimo nga ikaw si Pedro, ug ibabaw niining bato tukoron ko ang akong simbahan. Ang ganghaan sa hades dili gani makabuntog batok niini. (Hadés 986)

19 Akong ihatag kanimo ang mga yawi sa gingharian sa langit. Kung unsa ang imong gibugkos dinya sa iyang mga disipulo nga kinahanglan dili sila mosulti ni Anak, nga akong gikahimut-an. Paminaw kaniya." 6 bisan kinsa nga siya ang Cristo. 21 Gikan niadtong Sa dihang nadungog kini sa mga disipulo, mihana taknaa si Jesus misugod sa pagsulti sa iyang mga sila ug nahadlok pag-ayo. 7 Unya miabot si Jesus disipulo nga kinahanglan siya moadto sa Jerusalem, ug mihi kap kanila ug miington, "Barog ug ayaw mag-antos sa daghang mga butang sa mga kamot sa kahadlok." 8 Unya mihangad sila apan walay bisan mga kadagkoan ug sa mga pangulong pari ug sa mga usa nga nakita gawas lamang kang Jesus. 9 Sa eskriba, pagapatyon, ug pagabanhawon pagbalik sa dihang milugsong sila sabungtod, si Jesus nagsugo ikatulo ka adlaw. 22 Unya si Pedro mibira kaniya kanila, ug miington, "Ayaw ibalita kining panan-awon sa daplin ug gibadlong siya, nga nag-ingon, "Hinaot ngadto kang bisaan kinsa hangtod nga ang Anak nga mahilayo kini kanimo, Ginoo; hinaot nga dili kini sa Tawo mabanhaw gikan sa mga patay." 10 Ang mahitabo kanimo." 23 Apan milingi si Jesus kaniya iyang mga disipulo nangutana kaniya, ug miington, ug miington kung Pedro, "Palayo kanako, Satanas! "Ngano man nga nakasulti ang mga eskriba nga si Babag ka kanako, kay wala ka nagpakabana sa mga Elias kinahanglan nga moanhi pag-una?" 11 Si Jesus butang sa Dios, kondili alang sa mga butang nga iya mitubag ug miington, "Si Elias sa pagkatinuod moanhi sa tawo." 24 Unya miington si Jesus sa iyang mga ug magpasig-uli sa tanan nga mga butang. 12 Apan disipulo, "Kung kinsa ang buot mosunod kanako, magsulti ako kaninyo, nga si Elias miabot na, apan sila kinahanglan nga kalimtan niya ang iyang kaugalingon, wala makaila kaniya. Hinuon, gibuhat nila ang bisaan pas-anon ang iyang krus, ug mosunod kanako. 25 Kay unsa nga ilang pagbuot ngadto kaniya. Sa samang si bisaan kinsa ang buot moluwasa iyang kinabuhi paagi, ang Anak sa Tawo mag-antos usab ngadto mawad-an niini, ug si bisaan kinsa ang mawad-an sa ilang mga kamot." 13 Unya ang mga disipulo sa iyang kinabuhi tungod kanako makakaplag niini. nakasabot nga siya nagsulti ngadto kanila mahitungod 26 Kay unsa ang kapuslanan sa usa ka tawo kung kung Juan nga Tigbawtismo. 14 Sa dihang miabot iyang maangkon ang tibuok kalibutan apan mawad-sila ngadto sa panon sa katawhan, usa ka lalaki an sa iyang kaugalingon nga kinabuhi? Unsa ang ang miadt kaniya, nagluhod sa atubangan niya, ug ikahatag sa tawo nga baylo alang sa iyang kinabuhi? miington, 15 "Ginoo, kaluy-i ang akong anak nga lalaki, 27 Kay ang Anak sa Tawo moabot pinaagi sa himaya tungod kay siya gipatol ug nag-antos sa hilabihan. sa iyang Amahan uban sa iyang mga anghel. Unya Kanunay siyang mahulog ngadto sa kalayo o sa tubig, bayaran niya ang matag usa ka tawo sumala sa 16 Gidala nako siya sa imong mga disipulo, apan iyang binuhatan. 28 Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, wala sila makaayo kaniya." 17 Si Jesus mitubag ug adunay pipila kaninyo dinya nga nagtindog, nga dili miington, "Dili matinuohan ug makasatalang kaliwat, makaagi ug kamatayon hangtod nga ilang makita ang hangtod kanus-a ako magpabilin uban kaninyo? Anak sa Tawo nga moabot diha sa iyang gingharian." Hangtod kanus-a ako kinahanglan mag-agwanta

uban kaninyo? Dad-a siya nganhi kanako." 18 Si niini sa akong ngalan magdawat kanako. 6 Apan si Jesus naghingilin kaniya, ug ang demonyo mipahawa bisan kinsa nga mahimong hinungdan nga makasala kaniya. Ang bata nga lalaki naayo sukad nianang ang usa niining gagmay nga mga bata nga nagtuotaknaa. 19 Unya ang mga disipulo miadto kang Jesus kanako, mas maayo pa alang kaniya nga ang dakong sa tago ug nag-ingon, "Ngano nga dili man kami galingan nga bato ibitay sa iyang liog, ug aron nga makahimo sa paghingilin niini?" 20 Si Jesus miingtongadto kanila, "Tungod kay kamo gamay ug pagtuo. Kay sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, kung kamo adunay pagtuo bisan ingon kagamay sa lugas sa mustasa nga liso, makasulti kamo niining bukira, 'Sibog gikan dinihi paingon didto,' ug mosibog kini ug walay dili mahimo alang kaninyo. 22 Samtant nagpabilin sila sa Galilea, si Jesus nag-ingon ngadto sa iyang mga disipulo, "Ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa katawhan. 23 Ug patyon nila siya, ug sa ika-tulo ka adlaw mabanhaw siya." Ang mga disipulo nagmasulob-on kaayo. 24 Sa dihang miabot sila sa Capernaum, ang mga lalaki nga naningil sa katunga sa salapi nga buhis miadto kang Pedro ug miingtongadto, "Nagbayad ba ang inyong magtutudlo sa katunga sa salapi nga buhis?" 25 Siya nag-ingon, "Oo." Apan sa dihang si Pedro miadto didto sa balay, si Jesus misulti una ngadto kaniya ug miington, "Unsa man sa imong hunahuna, Simon? Ang mga hari ba sa kalibutan, gikan kang kinsa man ang ilang gidawat nga buhis o kinitaan? Gikan ba sa ilang kaugalingong katawhan o gikan sa mga langyaw?" 26 Sa dihang miington si Pedro, "Gikan sa mga langyaw," si Jesus miington kaniya, "Unya ang kaugalingong katawhan walay labot sa pagbayad. 27 Apan basin unya kitay mahimong hinungdan nga ang kubrador sa buhis makasala, adto sa dagat, ilabay Sa dihang ablihan mo ang baba niini, makakita ka ug salapi. Kuhaa kini ug ihatag kini ngadto sa mga kubrador sa buhis alang kanako ug kaninyo."

18 Sa samang takna ang mga disipulo midiolu kang Jesus ug miington, "Kinsa man ang labing dako sa gingharian sa langit?" 2 Si Jesus nagtawag sa gagmay nga mga bata paduloi kaniya, milingkod siya sa ilang taliwala, 3 ug miington, "Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, gawas kung kamo maghinulsol ug mahisama sa gagmay nga bata, dili gayod kamo makasulod sa gingharian sa langit. 4 Busa si bisan kinsa ang magpaubos sa iyang kaugalingon sama niining gagmay nga bata, ang susamang tawo mao ang labing dako sa gingharian sa langit. 5 Ug si bisan kinsa ang modawat sa usa ka bata nga sama

bisan kinsa nga mahimong hinungdan nga makasala kaniya. Ang bata nga lalaki naayo sukad nianang ang usa niining gagmay nga mga bata nga nagtuotaknaa. 6 Apan siya maunlod didto sa kinahiladman sa dagat. 7 Pagkaalaot sa kalibutan tungod sa mga takna sa pagkapandol! Kay kinahanglan nga moabot kadtong mga taknaa, apan pagkaalaot alang niadtong tawhana sa paagi nga moabot kanang mga taknaa! 8 Kung ang imong kamot o ang imong til maoy hinungdan sa imong pagkapandol, putla kini ug ilabay palayo kanimo. Mas maayo kini alang kanimo nga mosulod ngadto sa kinabuhi nga pungkol o bakol, kaysa itambog ngadto sa walay kataposang kalayo nga adunay duha ka kamot o duha ka til. (aténios g166) 9 Kung ang imong mata maoy hinungdan sa imong pagkapandol, lugita kini ug ilabay palayo kanimo. Mas maayo pa alang kanimo nga mosulod ngadto sa kinabuhi nga adunay usa ka mata, kaysa itambog ka nga may duha ka mata ngadto sa walay kataposang kalayo. (Geenna g1067) 10 Matngoni nga dili kamo motamay ni bisan kinsa niining gagmay nga mga bata. Kay magsulti ako kaninyo nga sa langit ang ilang mga anghel kanunay magsud-ong sa dagway sa akong Amahan nga atua sa langit. 12 Unsang inyong hunahuna? Kung si bisan kinsa nga tawo nga adunay 100 ka karnero, ug ang usa kanila nahisalaag, dili ba niya biyaan ang 99 nga anaa sa kilid sa bungtod ug moadto aron sa pagpangita sa usa nga nahisalaag? 13 Ug kung makita na sa usa nga nahisalaag? 14 Sa samang paagi, dili kini mao ang kabubut-on sa inyong Amahan nga atua sa langit wala nahisalaag. 15 Kung ang imong igsoon nga lalaki makasala batok kanimo, lakaw, ipakita kaniya ang iyang sayop nga ikaw ug siya lamang. Kung maminaw siya kanimo, nadani nimo ang imong igsoon nga lalaki. 16 Apan kung dili siya maminaw kanimo, pagdala ug usa o duha o daghan pa nga mga igsoon, aron nga pinaagi sa baba sa duha o tulo ka mga saksi ang matag pulong mahimong mapamatud-an. 17 Ug kung magdumili pa siya sa pagpaminaw ngadto kanila, isultti kining mga butanga sa simbahan. Kung siya usab magdumili pa sa pagpaminaw sa simbahan, pasadghi siya nga mahisama sa usa ka Gentil ug usa

ka kubrador sa buhis. **18** Sa pagkatinuod magsulti kanako. **33** Wala ka bay kaluoysa imong kauban nga ako kaninyo, bisan unsa nga mga butang nga gihigot sulugoon, sama nga ako naluoy kanimo?" **34** Nasuko ninyo dinihi sa kalibutan mao usab ang ihigot sa langit. ang iyang agalon ug gitugyan siya ngadto sa mga Ug bisan unsa nga mga butang ang gibuhian ninyo maglulutos hangtod nga siya makabayad sa tanan dinihi sa kalibutan pagabuhian usab sa langit. **19** nga nautang. **35** Ingon usab niana ang buhaton sa Labot pa magsulti ako kaninyo, nga kung ang duha akong langitnong Amahan nganha kaninyo, kung ang kaninyo magkayon dinihi sa kalibutan mahitungod sa matag usa kaninyo dili makapasaylo sa iyang igsoon bisan unsa nga butang nga gipangayo nila, kini usab nga gikan sa inyong kasingkasing."

pagabuhaton alang kanila sa akong Amahan nga atua sa langit. **20** Kay kung diin adunay duha o tulo nga nagkatigom sa akong ngalan, atua ako didto sa ilang taliwala." **21** Unya miduol si Pedro ug miington kang Jesus, "Ginoo, makapila ba ka higayon nga ang akong igsoon makasala kanako ug ako siyang pasayloon? Hangtod ba sa makapito ka higayon?" **22** Si Jesus mitubag kaniya, "Wala ako magsulti kaninyo sa makapito ka higayon, kondili hangtod sa kapitoan kapito ka pilo. **23** Busa ang gingharian sa langit susama sa usa ka hari nga buot makighusay sa utang sa iyang mga sulugoon. **24** Samtang misugod na siya sa paghusay, usa ka sulugoon ang gidala ngadto kaniya nga nakautang kaniya ug 10, 000 ka talento. **25** Apan tungod kay wala na siyay paagi sa pagbayad, nagsugo ang iyang agalon nga ibaligya siya, lakip na ang iyang asawa ug mga anak ug ang tanang butang nga gipanag-iyahan niya, ug ang pagbayad pagahimoon. **26** Busa mihana ang sulugoon, miyukbo sa iyang atubangan, ug miington, 'Agalon, pailobi una ako, ug bayaran ko ikaw sa tanan.' **27** Busa ang agalon niadtong sulugoon, sanglit natandog siya uban sa kaluoy, gipagawas siya ug gipasaylo sa iyang utang. **28** Apan kana ang sulugoon migawas ug nakaplagan niya ang kauban niya nga sulugoon, nga nakautang kaniya ug 100 ka denaryo. Gigunitan niya siya, ug gituok, ug miington, 'Bayari ako sa imong utang.' **29** Apan ang iyang kauban nga sulugoon miluhod ug mihangyo kaniya, nga nag-ingon, 'Pailobi una ako, ug pagabayaran ko ikaw.' **30** Apan ang nauna nga sulugoon nagdumili. Hinuon, milakaw siya ug gilabay siya ngadto sa bilanggoan, hangtod nga makabayad siya kaniya sa iyang nautang. **31** Sa dihang ang iyang kauban nga mga sulugoon nakakita kung unsa ang nahitabo, nangasuko sila pag-ayo. Nangabot sila ug gisulithan ang ilang agalon sa tanan nga nahitabo. **32** Unya kadtong agalon sa maong sulugoon nagpatawag kaniya, ug miington kaniya, 'Ikaw daotan nga sulugoon, gipasaylo ko ikaw sa tanan nimong utang tungod kay mihangyo ka

19 Nahitabo kini sa dihang si Jesus natapos na niining mga pulonga, mibiya siya gikan sa Galilea, ug miabot didto sa utlanan sa Judea tabok sa Suba sa Jordan. **2** Ang dakong panon sa katawhan ang misunod kaniya, ug iyang giayo sila didto. **3** Ang mga Pariseo miduol kaniya, nagasulay kaniya, ug sa pag-ingon ngadto kaniya, "Uyon ba sa balaod alang sa usa ka lalaki nga makibulag sa iyang asawa sa bisan unsang hinundan?" **4** Si Jesus mitubag ug miington, "Wala ba ninyo nabasa, nga siya nga maoy nagbuhat kanila sukad pa sa sinugdanan nagbuhat kanila nga lalaki ug babaye? **5** Ug usab miington siya, 'Kay niini hinundan ang usa lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug moipon sa iyang asawa, ug ang duha mahimong usa na ka unod.' **6** Busa dili na sila duha, apan usa ka unod. Busa kung unsa ang gihiusa sa Dios, walay usa nga makahimo pagbulag." **7** Sila miington kaniya, "Unya nganong si Moises nagsugo man kanamo sa paghatag ug usa ka kasulatan sa panagbulag ug unya papaulion siya?" **8** Miington siya kanila, "Tungod sa pagkagahi sa inyong kasingkasing si Moises nagtugot kaninyo sa pagpakibulag sa inyong mga asawa, apan sukad sa sinugdanan dili kini mao ang pamaagi. **9** Moingon ako kaninyo, si bisankinsa ang makibulag sa iyang asawa, gawas sa malaw-ay nga pagpakighilawas, ug makigminyo sa uban, nakahimo sa pagpanapaw. Ug ang lalaki nga makigminyo sa usa ka babaye nga nakibulag nakahimo sa pagpanapaw." **10** Ang mga disipulo miington kang Jesus, "Kung mao kana ang mahitabo sa usa ka lalaki uban sa iyang asawa, dili maayo nga magminyo." **11** Apan si Jesus miington kanila, "Dili tahan makadawat niini nga pagtulunan, apan kadto lamang gitugotan nga makadawat niini. **12** Kay adunay mga yunuko nga gipakatawo gikan sa tagoangkan sa ilang inahan. Ug adunay mga yunuko nga gihimong yunuko pinaagi sa mga tawo. Ug adunay mga yunuko nga mihimmo sa ilang kaugalingon nga yunuko tungod ug alang sa kaayohan sa gingharian sa langit. Kung sikinsa ang makahimo

sa pagdawat niini nga pagtulon-an, pasagdihi siya sa pagdawat niini." 13 Unya pipila ka gagmay mga bata gidala ngadto kaniya aron nga siya motapion sa iyang mga kamot ngadto kanila ug mag-ampo, apan ang mga disipulo nagbadlong kanila. 14 Apan si Jesus miington, "Tugot ang gagmay nga mga bata, ug ayaw sila did-i sa pagduol kanako, kay ang gingharian sa langit iya sa sama kanila." 15 Ug gitapion niya ang iyang kamot ngadto kanila, ug unya mibiya gikan didto. 16 Tan-awa, usa ka lalaki miadto kang Jesus ug miington, "Magtutudlo, unsa ang maayong butang nga kinahanglan nakong buhaton aron ako makaangkon ug kinabuhing walay kataposan?" (aiōnios g166) 17 Si Jesus miington kaniya, "Nganong nangutana ka man kanako mahitungod kung unsa ang maayo? Usa lamang ang maayo, apan kung buot kang mosulod ngadto sa kinabuhi, pagbantay sa kasugoan." 18 Ang lalaki miington kaniya, "Hain nga mga kasugoan?" Si Jesus miington, "Ayaw pagpatay, ayaw panapaw, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug bakak, 19 tahora ang imong amahan ug ang imong inahan, ug higugmaa ang imong siligan sama sa imong kaugalingon." 20 Ang batan-on lalaki miington kaniya, "Kining tanan nga mga butanga ako nang gisunod. Unsa pa ang kinahanglan nakong buhaton?" 21 Si Jesus miington kaniya, "Kung buot kang mahingpit, lakaw, ibaligya kung unsa ang anaa kanimo, ug ihatag kini ngadto sa mga kabos, ug ikaw makabaton ug bahandi didto sa langit. Unya balik, sunod kanako." 22 Apan sa dihang nadungog sa batan-on lalaki kung unsa ang giingon ni Jesus, milakaw siya nga masulub-on, kay aduna siyay dakong mga katigayanon. 23 Si Jesus miington sa iyang mga disipulo, "Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, lisod alang sa usa ka dato nga tawo nga mosulod sa gingharian sa langit. 24 Usab magsulti ako kaninyo, mas masayon alang sa usa ka kamelyo nga moadto agi sa mata sa dagom, kaysa dato nga tawo nga mosulod didto sa gingharian sa Dios." 25 Sa dihang nadungog kini sa mga disipulo, natingala sila pag-ayo ug miington, "Unya kinsa naman ang maluwas?" 26 Si Jesus mitan-aw kanila ug miington, "Sa mga tawo dili kini mahimo, apan sa Dios ang tanang butang mahimo." 27 Unya si Pedro mitubag ug miington kaniya, "Tan-awa, gibyaan namo ang tanang butang ug misunod kanimo. Unya unsa man ang among maangkon?" 28 Si Jesus miington kanila, "Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, kami nga misunod kanako, diha sa bag-on pagkatawo sa dihang ang

Anak sa Tawo molingkod na didto sa trono sa iyang himaya, moingkod usab kamo didto sa napulo ug duha ka mga trono, nga maghukom sa napulo ug duha ka banay sa Israel. 29 Ang matag usa nga mibiya sa ilang mga pinuy-anan, mga igsoong lalaki, mga igsoong babaye, amahan, inahan, mga anak, o yuta tungod ug alang sa kaayohan sa akong ngalan, makadawat ug gatosan ka pilo ug makapanunod sa kinabuhing walay kataposan. (aiōnios g166) 30 Apan daghan ang nakauna karon mahimong maulahi, ug daghan ang naulahi nga mahauna.

20 Kay ang gingharian sa langit nahisama sa usa ka tag-iya sa yuta, nga milakaw sayo sa kabuntagon aron sa pagpangita sa mga magbubuhat alang sa iyang parasan. 2 Human siya nagkayon sa mga magbubuhat alang sa usa ka denaryo matag adlaw, gipadala niya sila ngadto sa iyang parasan. 3 Milakaw siya pag-usab sa ikatulong takna ug nakita ang ubang magbubuhat nga nagtiindog nga walay gibuhat didto sa merkado. 4 Miington siya ngadto kanila, 'Kamo usab, adto didto sa parasan, ug kung unsa nga sakto ihatag ko kaninyo.' Busa sila miadto aron sa pagbuhat. 5 Milakaw siya pag-usab ug sa ika-unom nga takna ug sa ikasiyam nga takna, ug nagbuhat sa susama. 6 Sa makausa pa gayod sa ika-11 nga takna milakaw siya ug nakakaplag pa sa uban nga nagtiindog nga walay gibuhat. Miington siya ngadto kanila, 'Nganong nagtiindog kamo dinihi nga walay gibuhat sa tibuok adlaw?' 7 Miington sila kaniya, 'Tungod kay walay nagpabuhat kanamo.' Miington siya kanila, 'Kamo, usab, adto didto sa parasan.' 8 Sa dihang miabot na ang kagabhiyon, ang tag-iya sa parasan miington sa iyang tigdumala, 'Tawaga ang mga magbubuhat ug bayari sila sa ilang mga suhol, sugod sa naulahi hangtod sa nauna. 9 Sa dihang miabot ang mga magbubuhat nga nakabuhat sa ika-11 nga takna, ang matag usa kanila nakadawat ug usa ka denaryo. 10 Sa dihang miabot ang unang magbubuhat, sila naghunahuna nga makadawat sila sa labaw pa, apan ang matag-usa kanila usab nakadawat ug usa ka denaryo. 11 Sa dihang nadawat na nila ang ilang mga suhol, nagbagulbul sila sa tag-iya sa katigayanon. 12 Sila miington, 'Kining naulahi nga magbubuhat naggahin lamang ug usa ka oras sa pagbuhat, apan gihimo nimo sila nga patas kanamo, kami nga nagpas-an sa palas-anon sa tibuok adlaw ug sa makasunog nga kainit.' 13 Apan ang tag-iya mitubag ug miington sa usa kanila, 'Higala, wala ako

makahimo kanimo ug sayop. Dili ba miuyon ka man alagad, ug aron ihatag ang iyang kinabuhi ingon nga kanako alang sa usa ka denaryo? **14** Dawata kung tubos alang sa kadaghanan." **29** Samtang mohawa unsa ang alang kanimo ug pauli na. Kalipay nako nga na sila sa Jerico, ang dakong panon sa katawhan ihatag kini ngadto sa ulahing nakuha nga magbubuhat nagsunod kaniya. **30** Ug nakita nila ang duha ka sama lamang kaninyo. **15** Dili ba makataronganon buta nga tawo nga naglingkod sa daplin sa dalan. alang kanako sa pagbuhat kung unsa ang akong Sa dihang nadungog nila nga si Jesus moagi, sila pagbuot sa akong kaugalingong mga kabtangan? misinggit ug miington, "Ginoo, Anak ni David, kaloy-i O ang inyong mga mata daotan ba tungod kay ako kami" **31** Apan ang panon sa katawhan nagbadlong maayo?" **16** Busa ang naulahi mao ang mahiuna, kanila, gisultihan sila nga mohilom. Apan, misinggit ug ang nahiuna maulahi." **17** Samtang si Jesus pa gayod sila sa makusog ug miington, "Ginoo, Anak mitungas sa Jerusalem, gidala niya ang Napulog ni David, kaloy-i kami." **32** Unya si Jesus mihunong ug duha sa daplin, ug didto sa dalan siya miington ug gitawag sila ug miington, "Unsa ang buot ninyo ngadto kanila, **18** "Tan-awa, mitungas na kita sa nga akong buhaton alang kaninyo?" **33** Sila miington Jerusalem, ug ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa kaniya, "Ginoo, nga ang among mata maablibhan." **34** mga pangulong pari ug sa mga eskriba. Hukman Unya si Jesus, natandog uban ang kaluoy, mihikap nila siya sa kamatayon **19** ug itugyan siya ngadto sa sa ilang mga mata. Dihadiha dayon sila nakadawat mga Gentil aron bugalbugalan nila siya, magbunal kaniya, ug maglansang kaniya sa krus. Apan sa ikatulo nga adlaw mabanhaw siya." **20** Unya ang inahan sa mga anak nga lalaki ni Zebedee miadto kang Jesus uban ang iyang mga anak nga lalaki. Miyukbo siya sa atubangan niya ug nangayo ug butang gikan kaniya. **21** Si Jesus miington kaniya, "Unsa ang imong pangandoy? Siya miington kaniya, "Pagmando nga kining duha nako ka anak nga lalaki makalingkod, ang usa sa imong tuo nga kamot, ug ang usa sa imong wala nga kamot, didto sa imong gingharian." **22** Apan si Jesus mitubag ug miington, "Wala kamo masayod kung unsa ang inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kupa nga akong pagaimnan?" Sila miington kaniya, "Makahimo kami." **23** Miington siya kanila, "Makainom gayod kamo sa akong kupa. Apan sa paglingkod sa akong tuo nga kamot o sa akong wala nga kamot dili ako ang mohatag, apan alang niadtong giandaman nang daan sa akong Amahan." **24** Sa dihang nadungog kini sa ubang napulo ka disipulo nakadungog niini, wala gayod sila nahimut sa duha ka managsoon. **25** Apan gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miington, "Nasayod kamo nga ang mga magmamando sa mga Gentil moulipon kanila, ug ang ilang mahinungdanong mga tawo naggamit sa ilang katungod nganha kanila. **26** Apan dili kini ang pamaagi nganha kaninyo. Hinuon, si bisan kinsa nga buot molabaw taliwala kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon. **27** Ug si bisan kinsa nga buot mahiuna taliwala kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon. **28** Sama nga ang Anak sa Tawo wala mianhi aron alagaran, kondili aron sa pag-

21 Samtang si Jesus ug ang iyang mga disipulo duol na sa Jerusalem ug miadto sa Betfage, sa Bungtod sa mga Olibo, unya si Jesus nagpadala ug duha ka disipulo, 2 nga nag-ingon kanila, "Adto didto sa sunod nga baryo, ug kamo dihadiha dayon makakaplag ug usa ka asno nga gihigot didto, ug ang usa ka nati uban niya. Badbari sila ug dad-a sila kanako. **3** Kung adunay bisan kinsa nga mosulti ug bisan unsa kaniyo mahitungod niini, moington kamo, 'Ang Ginoo nagkinahanglan kanila,' ug kanang tawhana dihadiha dayon magpadala kanila kaninyo." **4** Karon kini nahitabo nga kung unsa ang gisulti pinaagi sa propeta matuman. Siya miington, **5** "Sultihang anak nga babaye sa Zion. Tan-awa, ang inyong Hari moabot kaninyo. Mapainubsanon ug magsakay sa usa ka asno, Ug sa usa ka nati, ang anak sa asno." **6** Unya ang mga disipulo miadto ug gibuhat kung unsa ang gitudlo ni Jesus kanila. **7** Gidala nila ang asno ug ang nati, ug gibutang nila ang ilang mga bistri ibawbaw nila, ug si Jesus naglingkod didto. **8** Kadaghanan sa mga panon nagbukhad sa ilang mga bistri sa dalan, ug ang uban nagputol ug mga sanga gikan sa mga kahoy ug gibukhad nila kini sa dalan. **9** Ang panon sa katawhan nga naguna kang Jesus ug kadtong nagsunod, misinggit, ug miington, "Hosanna ngadto sa anak ni David! Bulahan ang usa nga miabot sa ngalan sa Ginoo. Hosanna sa kahitas-an!" **10** Sa dihang si Jesus miadto sa Jerusalem, ang tanan sa siyudad nagkaguliyang ug miington, "Kinsa man kini?" **11** Ang panon sa katawhan mitubag, "Mao kini si Jesus ang propeta,

nga gikan sa Nazaret didto sa Galilea." 12 Unya si Juan—asa man kini gikan, gikan sa langit o gikan sa Jesus misulod sa templo sa Dios. Nagpapahawa siya mga tawo?" Naghisgotanay sila sa ilang kaugalingon, niadtong tanan nga namalit ug namaligya sa templo. nga nag-ingon, "Kung moingon kita, 'Gikan sa langit,' Gibalintong usab niya ang mga lamesa sa tig-ilis ug moingon siya kanato, 'Ngano nga wala man kamo salapi, ug mga lingkorana niadtong namaligya ug mituo kaniya?' 26 Apan kung moingon kita, 'Gikan sa mga salampati. 13 Siya miington kanila, "Nahisulat mga tawo,' mahadlok kita sa panon sa katawhan, kini, 'Ang akong balay pagatawagon nga balay nga tungod kay gitan-aw nilang tanan si Juan nga usa ampoanan,' apan gihimo ninyo kining tagoanan sa ka propeta." 27 Unya mitubag sila kung Jesus ug mga tulisan." 14 Unya ang buta ug ang bakol miadto miington, "Wala kami nasayod." Miington usab siya kaniya sa templo, ug nag-ayo siya kanila. 15 Apan sa kanila, "Ni dili usab ako makasulti kaninyo pinaagi dihang ang mga pangulong pari ug ang mga eskriba kung unsang katungod ang akong gibuhat niining mga nakakita sa kahibulongang mga butang nga iyang butanga. 28 Apan unsa man sa inyong hunahuna? gibuhat, ug sa dihang nadungog nila ang mga bata Adunay usa ka tawo nga may duha ka anak nga nga naninggit sa templo ug miington, "Hosanna sa lalaki. Miadto siya sa nauna ug miington, 'Anak, anak ni David," natandog sila ug nasuko. 16 Sila lakaw ug pagbuhat karon sa parasan.' 29 Ang anak miington kaniya, "Nakadungog ka ba kung unsa ang nga lalaki mitubag ug miington, 'Dili ako moadto,' gisulti niining katawhan?" Si Jesus miington kanila, apan human niana nausab ang iyang hunahuna ug "Oo! Apan wala ba ninyo nabasa, 'Gikan sa mga baba miadto. 30 Ug ang tawo miadto sa ikaduha ka anak sa mga gagmayng bata ug mga gipasuso nga mga nga lalaki ug miington sa samang mga butang. Ang bata adunay kamoy kahingpitana nga pagdayeg?" 17 anak nga lalaki mitubag ug miington, 'Moadto ako, Unya si Jesus mibiya kanila ug migawas sa siyudad sir,' apan wala siya miadto. 31 Kinsa man sa duha ug miadto sa Betania ug natulog didto. 18 Karon ka anak nga lalaki ang nagtuman sa kabutbat-on sa kabuntagon sa pagbalik nya sa siyudad, siya sa iyang amahan?" Miington sila, "Ang nauna." Si gigutom. 19 Nakita niya ang usa ka kahoy nga igera Jesus miington kanila, "Sa pagkatinuod moington ako sa daplin sa dalan. Giduol nya kini, apan walay kaninyo, ang mga kubrador sa buhis ug ang mga nakaplagan niini gawas sa dahon. Miington siya niini, babayeng namaligya sa ilang dungog makasulod "Hinaot nga wala nay bunga gikan kanimo pag-usab." Ug dihadaha dayon nalaya ang kahoy nga igera. (aiōn g165) 20 Sa dihang ang mga disipulo mianghai kaninyo uban sa dalan sa pagkamatarong, apan wala kamo mituo kaniya, samtantang ang mga nakakita niini, nahibulong sila ug miington, "Giunsa kubrador sa buhis ug ang mga babayeng namaligya nga ang kahoy nga igera nalaya man dayon?" 21 Si sa ilang dungog nagtuo kaniya. Ug kamo, sa dihang Jesus mitubag ug miington kanila, "Sa pagkatinuod nakita ninyo kana nga nahitabo, wala gani naghinulsol moington ako kaninyo, kung ikaw adunay pagtuo, aron sa pagtuo kaniya. 33 Paminawa ang laing ug dili magduhadua, dili lamang ninyo mabuhat sambingay. Adunay usa ka tawo, usa ka tawo nga kung unsa ang nahitabo sa kahoy nga igera, apan adunay lapad nga kayutaan. Nagtanom siya ug usa makaingon kamo bisan niining bungtod, 'Malukat ka ka parasan, gibutangan niya kini ug kural, nagkalot ug malabay didto sa dagat, 'ug mahitabo kini. 22 Ang ug pug-anan sa bino niini, nagtukod ug usa ka taas tanan nga inyong gipangayo sa pag-ampo samtantang nga lantawanan, ug gipa-abangan kini ngadto sa tig-nagtuo, madawat ninyo." 23 Sa dihang miadto si atiman sa ubas. Unya miadto siya sa laing nasod. Jesus sa templo, ang mga pangulong pari ug mga 34 Sa dihang ang panahon sa tingpamupo ug parasan kadagkoan miduol kaniya samtantang siya nagtudlo ug nagkaduol na, siya nagpadala ug pipila ka mga miington, "Pinaagi sa unsang katungod nga gibuhat sulugoon ngadto sa tig-atiman ug mga paras aron mo man kining mga butanga? Ug kinsa ang naghatag sa pagkuha sa iyang mga ubas. 35 Apan ang tig-kanimo niining katungod?" 24 Si Jesus mitubag ug atiman sa parasan nagkuha sa iyang mga sulugoon, miington kanila, "Ako usab mangutana kaninyo ug gibunalan ang usa, ug gipatay ang uban, ug gibato usa ka pangutana. Kung sultihan ninyo ako, ayo usab ang uban. 36 Sa maka usa pa, ang tag-iya usab mosulti kaninyo sa katungod nganong gibuhat nagpadala ug lain pang mga sulugoon, mas daghan ko kining mga butanga. 25 Ang pagbawtismo ni kaysa nauna, apan ang tig-atiman ug mga parasan

nagbuhat sa samang paagi. 37 Human niana, ang sa pagpatigayon. 6 Gidapat sa uban ang ilang mga tag-iya nagpadala sa iyang kaugalingon nga anak kamot ngadto sa mga sulugoon sa hari, gipakaualawan ngadto kanila, nga nag-ingon, 'Tahoron nila ang sila, ug gipatay sila. 7 Apan nasuko ang hari. Gipadala akong anak nga lalaki.' 38 Apan sa dihang ang tig- niya ang iyang kasundalohan, ug gipatay kadtong atiman sa parasan nakakita sa anak nga lalaki, sila mga mamumuno, ug gisunog ang ilang siyudad. 8 miington sa ilang mga kaugalingon, 'Mao kini ang Unya miington siya sa iyang mga sulugoon, 'Ang manununod. Dali, patyon nato siya ug atong panag- kombira sa kasal naandam na, apan kadtong dinapit iyahon ang panulondon.' 39 Busa gikuha nila siya, dili takos. 9 Busa adto sa mga kadalan ug dapita gilabay siya pagawas sa parasan, ug gipatay siya. ang daghang tawo kutob sa imong mahimo paingon 40 Karon sa dihang ang tag-iya sa parasan miabot, sa kombira sa kasal.' 10 Milakaw ang mga sulugoon unsa kaha ang iyang buhaton niadtong tig-atiman sa sa mga kadalan ug gitigom ang tanang mga tawo parasan?" 41 Sila miington kaniya, "Siya magagalaglag nga ilang nakaplagan, daotan man o maayo. Busa niadtong mga walay pulod nga mga tawo sa hilabihan ang tigomanan sa kasal napuno sa mga bisita. 11 nga paagi, ug unya iyang paabangan ang parasan Apan sa dihang miabot ang hari aron sa pagtan-aw sa uban nga mga tig-atiman ug paras, mga tawo sa mga bisita, nakita niya didto ang usa ka tawo nga mobayad sa mga ubas sa dihang mahinog na nga wala mosul-ob sa bisting pangkasal. 12 Ang kini." 42 Si Jesus miington kanila, "Wala ba ninyo hari miington ngadto kaniya, 'Higala, giunsa mo man mabasa sa kasulatan, 'Ang bato nga gisalikway sa pagsulod dinihi nga wala mobisti ug pangkasal?' Ug magtutukod nahimo nga patukoran. Kini gikan sa ang tawo wala makatingog. 13 Unya ang hari miington Ginoo, ug kini makapahibulong sa atong mga mata?" ngadto sa mga sulugoon, 'Gapusa ang kamot ug tiil 43 Busa moingon ako kaninyo, ang gingharian sa Dios niining tawhana, ug ilabay siya didto sa gawas nga pagakuhaon gikan kaninyo ug igahatag sa usa ka mangitngit, diin adunay paghilak ug pagkagot sa mga nasod nga mag-atiman sa iyang mga bunga. 44 Bisan ngipon.' 14 Kay daghang mga tawo ang gitawag, kinsa kadtong mahulog niini nga bato mabuak sa pino. apan diuyutay ra ang gipili." 15 Unya ang mga Pariseo Apan bisan si kinsa ang mahulogan niini, madugmok miadto ug naglaraw unsaon nila pagbitik si Jesus kini." 45 Sa dihang ang mga pangulong pari ug ang pinaagi sa iyang kaugalingong pagsulti. 16 Unya mga Pariseo nakadungog sa iyang sambingay, nakita gipadala nila ngadto kaniya ang ilang mga disipulo, nila nga siya nagsulti mahitungod kanila. 46 Apan kauban ang mga sakop ni Herodes. Miington sila sa dihang nangita silag paagi sa pagbutang sa ilang ngadto kang Jesus, "Magtutudlo, nakabalo kami nga mga kamot ngadto kaniya, nahadlok sila sa panon sa ikaw matinuid-anon, ug nga ikaw nagtudlo sa paagi sa katawhan, tungod kay ang mga tawo nagsud-ong kaniya ingon nga usa ka propeta.

22 Si Jesus misulti pag-usab ngadto kanila sa mga sambingay, nga nag-ingon, 2 "Ang gingharian sa langit sama sa usa ka hari nga naghimog usa ka kombira sa kasal alang sa iyang anak nga lalaki. 3 Nagpadala siya sa iyang mga sulugoon aron sa pagtawag niadtong dinapit aron moadto sa kombira sa kasal, apan wala sila nangabot. 4 Nagpadala na usab ang hari sa ubang sulugoon, nga nag-ingon, 'Sultih silang dinapit, "Tan-awa, naandam ko na ang akong panihapon. Ang akong mga baka ug pinatambok nga nating mga baka naihaw na, ug naandam na ang tanang butang. Adto na sa kombira sa kasal.'" 5 Apan kadtong mga tawo wala maniuod sa pagtagad sa iyang pagdapat. Milakaw ang pipila balik sa ilang kaugalingong kaumahan, ug ang uban milakaw balik ngadto sa ilang mga dapit

sa pagpatigayon. 6 Gidapat sa uban ang ilang mga tag-iya nagpadala sa iyang kaugalingon nga anak kamot ngadto sa mga sulugoon sa hari, gipakaualawan ngadto kanila, nga nag-ingon, 'Tahoron nila ang sila, ug gipatay sila. 7 Apan nasuko ang hari. Gipadala akong anak nga lalaki.' 38 Apan sa dihang ang tig- niya ang iyang kasundalohan, ug gipatay kadtong atiman sa parasan nakakita sa anak nga lalaki, sila mga mamumuno, ug gisunog ang ilang siyudad. 8 miington sa ilang mga kaugalingon, 'Mao kini ang Unya miington siya sa iyang mga sulugoon, 'Ang manununod. Dali, patyon nato siya ug atong panag- kombira sa kasal naandam na, apan kadtong dinapit iyahon ang panulondon.' 39 Busa gikuha nila siya, dili takos. 9 Busa adto sa mga kadalan ug dapita gilabay siya pagawas sa parasan, ug gipatay siya. ang daghang tawo kutob sa imong mahimo paingon 40 Karon sa dihang ang tag-iya sa parasan miabot, sa kombira sa kasal.' 10 Milakaw ang mga sulugoon unsa kaha ang iyang buhaton niadtong tig-atiman sa sa mga kadalan ug gitigom ang tanang mga tawo parasan?" 41 Sila miington kaniya, "Siya magagalaglag nga ilang nakaplagan, daotan man o maayo. Busa niadtong mga walay pulod nga mga tawo sa hilabihan ang tigomanan sa kasal napuno sa mga bisita. 11 nga paagi, ug unya iyang paabangan ang parasan Apan sa dihang miabot ang hari aron sa pagtan-aw sa uban nga mga tig-atiman ug paras, mga tawo sa mga bisita, nakita niya didto ang usa ka tawo nga mobayad sa mga ubas sa dihang mahinog na nga wala mosul-ob sa bisting pangkasal. 12 Ang kini." 42 Si Jesus miington kanila, "Wala ba ninyo hari miington ngadto kaniya, 'Higala, giunsa mo man mabasa sa kasulatan, 'Ang bato nga gisalikway sa pagsulod dinihi nga wala mobisti ug pangkasal?' Ug magtutukod nahimo nga patukoran. Kini gikan sa ang tawo wala makatingog. 13 Unya ang hari miington Ginoo, ug kini makapahibulong sa atong mga mata?" ngadto sa mga sulugoon, 'Gapusa ang kamot ug tiil 43 Busa moingon ako kaninyo, ang gingharian sa Dios niining tawhana, ug ilabay siya didto sa gawas nga pagakuhaon gikan kaninyo ug igahatag sa usa ka mangitngit, diin adunay paghilak ug pagkagot sa mga nasod nga mag-atiman sa iyang mga bunga. 44 Bisan ngipon.' 14 Kay daghang mga tawo ang gitawag, kinsa kadtong mahulog niini nga bato mabuak sa pino. apan diuyutay ra ang gipili." 15 Unya ang mga Pariseo Apan bisan si kinsa ang mahulogan niini, madugmok miadto ug naglaraw unsaon nila pagbitik si Jesus kini." 45 Sa dihang ang mga pangulong pari ug ang pinaagi sa iyang kaugalingong pagsulti. 16 Unya mga Pariseo nakadungog sa iyang sambingay, nakita gipadala nila ngadto kaniya ang ilang mga disipulo, nila nga siya nagsulti mahitungod kanila. 46 Apan kauban ang mga sakop ni Herodes. Miington sila sa dihang nangita silag paagi sa pagbutang sa ilang ngadto kang Jesus, "Magtutudlo, nakabalo kami nga mga kamot ngadto kaniya, nahadlok sila sa panon sa ikaw matinuid-anon, ug nga ikaw nagtudlo sa paagi sa katawhan, tungod kay ang mga tawo nagsud-ong kaniya ingon nga usa ka propeta.

nagsulti nga walay pagkabanhaw. Nangutana sila ug Ginoo, nga nag-ingon, **44** 'Ang Ginoo miington kaniya, **24** nga nag-ingon, "Magtutudlo, si Moises sa akong Ginoo, "Lingkod sa akong tuong kamot, miington, 'Kung ang usa ka tawo mamatay, nga wala makabaton ug mga anak, ang iyang igsoong lalaki kinahanglan nga makigminyo sa iyang asawa ug magbaton ug anak alang sa iyang igsoong lalaki.' **25** Kaniya nga anak ni David?" **26** Unya ang ikaduhang igsoong lalaki naghimo sa samang butang, unya ang ikatulo, hangtod sa ikapito nga igosoon, **27** Pagkahuman nilang tanan, namatay ang babaye. **28** Karon diha sa pagkabanhaw, kung kinsang asawa siya sa pito ka managsoon? Kay silang tanan nakaangkon man kaniya." **29** Apan si Jesus mitubag ug miington kanila, "Nasayop kamo, tungod kay wala kamo masayod sa kasulatan ni sa gahom sa Dios. **30** Kay diha sa pagkabanhaw dili na sila magminyoay, ni ihatag sa kaminyoon. Hinuon, mahisama na sila sa mga anghel sa langit. **31** Apan mahitungod sa pagkabanhaw sa mga patay, wala ba ninyo mabasa unsa ang giingon kaninyo pinaagi sa Dios, nga nag-ingon, **32** 'Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?' Ang Dios dili Dios sa mga patay, apan sa mga buhi. **33** Sa dihang ang mga panon sa katawhan nakadungog niini, natingala sila sa iyang pagpanudlo. **34** Apan sa dihang ang mga Pariseo nakadungog nga si Jesus nagpahilom sa mga Saduseo, naghiusa sila sa pagtigom. **35** Ang usa kanila nga magbabalaod, nangutana kaniya ug usa ka pangutana, aron pagsulay kaniya- **36** "Magtutudlo, unsa man ang labing dako nga kasugoan diha sa balaod?" **37** Si Jesus miington kaniya, "'Kinahanglan nimong higugmaon ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok nimong kasingkasing, sa tibuok nimong kalag, ug sa tibuok nimong hunahuna.' **38** Mao kini ang dako ug nauna nga kasugoan. **39** Ug ang ikaduhang kasugoan sama niini— 'Kinahanglan nimong higugmaon ang imong silingan sama sa imong kaugalingon.' **40** Dinhii niining duha ka mga kasugoan nagsukad ang tibuok balaod ug ang mga propeta." **41** Karon samtang ang mga Pariseo nagpabilin nga nagtigom, si Jesus nangutana kanila ug usa ka pangutana. **42** Miington siya, "Unsa ang inyong hunahuna mahitungod kang Cristo? Kang kinsa siyang anak?" Miington sila kaniya, "Ang anak ni David." **43** Si Jesus miington kanila, "Unya giunsa man ni David diha sa Espiritu sa pagtawag kaniya

hangtod nga akong himuong imong mga kaaway nga imong tumbanan."?" **45** Unya kung si David nagtawag kang Cristo nga 'Ginoo', giunsa paghimo

nakahimo sa pagtubag kaniya sa usa ka pulong, ug wala nay tawo nga nangahas sa pagpangutana kaniya

niya ang iyang asawa ngadto sa iyang igsoong lalaki. sa daghan pang mga pangutana sukad niadtong adlawa.

23 Unya nakigsulti si Jesus sa mga panon sa katawhan ug sa iyang mga disipulo, **2** Miington siya, "Ang mga esriba ug ang mga Pariseo milingkod sa lingkoranan ni Moises. **3** Busa bisan unsa ang ilang isugo kaninyo nga buhaton, buhata kini nga mga butang ug bantayi sila. Apan ayaw sunda ang ilang mga binuhatan, tungod kay nagasulti sila sa mga butang apan wala sila magbuhut niini. **4** Oo, nagapos sila sa ilang bug-at nga palas-onon nga malisod pasanon, ug unya gibutang nila kini sa abaga sa mga tawo. Apan sila sa ilang kaugalingon wala molihok sa usa ka tudlo aron pagpas-an kanila. **5** Ang tanan nilang mga binuhatan, gibuhat nila aron makita sa mga tawo. Kay nagahimo sila sa ilang mga filacteria nga lapad, ug gipaluagan nila ang sidsid sa ilang mga bisti. **6** Gihiguma nila ang pinasahi nga mga dapit diha sa mga kombira ug sa pinasahi nga mga lingkoranan didto sa mga sinagoga, **7** ug ang pinasahi nga mga pagtibaya didto sa merkado, ug pagatawgon nga 'Rabbi' sa mga tawo. **8** Apan dili kamo angay nga pagatawgon ug 'Rabbi', kay aduna lamang kamoy usa ka magtutudlo, ug kamong tanan managsoon. **9** Ug ayaw tawga ang tawo nga inyong amahan dinihi sa kalibutan, kay usa lamang ang inyong Amahan, ug atua siya sa langit. **10** Ni mopatawag kamo ug 'magtutudlo', kay aduna kamoy usa lamang ka magtutudlo, ang Cristo. **11** Apan siya nga labing dako kaninyo mahimo nga inyong sulugoon. **12** Si bisan kinsa nga mopataas sa iyang kaugalingon igapaubos. Ug bisan kinsa nga mopaubos sa iyang kaugalingon igapataas. **13** Apan alaot kamo, mga esriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Gitak-open ninyo ang gingharian sa langit batok sa katawhan. Kay wala kamo mosulod niini sa inyong kaugalingon, ug wala usab kamo motugot niadtong buot mosulod. **15** Alaot kamo, mga esriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay kamo milatas sa dagat ug yuta aron sa paghimo ug usa ka kinabig.

Ug sa dihang mahimo na siya, gihimo ninyo siya nga anak sa impierno sa makaduha sama kaninyo ug sa inyong kaugalingon. (Geenna g1067) 16 Pagkaalot ninyo, kamong mga naggiya sa buta, kamong misulti nga, 'Si bisan kinsa nga manumpa pinaagi sa templo, wala kini pulos. Apan si bisan kinsa nga manumpa pinaagi sa bulawan sa templo, ginapos siya sa iyang pagpanumpa.' 17 Kamong buta nga mga buangbuang, hain man ang labing dako, ang bulawan, o ang templo nga adunay bulawan nga gihalad sa Dios? 18 Ug, 'Si bisan kinsa nga manumpa sa halaran, wala kini pulos. Apan si bisan kinsa nga manumpa pinaagi sa gasa nga anaa niini, ginapos siya sa iyang mga pagpanumpa.' 19 Kamo buta nga katawhan, kay hain man ang labing dako, ang gasa, o ang halaran nga nanumpa sa templo nanumpa niini ug pinaagi kaniya langit nanumpa pinaagi sa trono sa Dios ug pinaagi Kay naghatag kamo sa ikapulo sa anis, herba buena, ug komino, apan inyong gibiyaan ang mas bug-at pagtuo. Apan gikinahanglan ninyo kini nga mahuman, ug dili biyaan ang uban nga wala nahuman. 20 Busa, siya matarong didto sa kalibutan, gikan sa dugo ni Abel nga nanumpa sa halaran nanumpa niini ug pinaagi kaniya nga naglingkod niini. 21 Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, tigpakaaron-ingnon! Kay sama kamo sa ginapaputi nga lubnganan, nga maanindot tan-awon sa gawas, apan ang sulod napuno sa bukog sa mga patay nga tawo ug sa tanang mahugaw nga mga butang. 22 Sa samang paagi, kamo usab sa panggawas makita sa mga tawo nga matarong, apan sa sulod napuno sa pagpakaaron-ingnon ug kalapasan. 23 Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, tigpakaaron-ingnon! Kay inyong gitukod ang mga lubnganan sa mga propeta ug gidayandayanang mga lubnganan sa matarong. 24 Kamo miington, 'Kung nabuhi kami sa adlaw sa among mga amahan, dili gayod kami moapil kanila sa pag-ula ug dugo sa mga propeta.' 25 Busa kamo nagpamatuod sa inyong kaugalingon nga kamo ang mga anak niadtong nagpatay sa mga propeta. 26 Kamo usab nagpuno sa sukdanang sala sa inyong mga amahan. 27 Kamo mga halas, kaliwat kamo sa mga bitin nga malala, unsaon man ninyo paglikay ang paghukom sa impierno? (Geenna g1067) 28 Busa, tan-awa, akong gipadala kaninyo ang mga propeta, maalamon nga mga tawo, ug mga escriba. Ang pipila kanila inyong pamatyong ug ilansang sa krus. Ug ang pipila kanila inyong latigohon didto sa inyong mga sinagoga ug pagagukdon gikan sa siyudad ngadto sa laing siyudad. 29 Ang sangpotanan mao nga diha man ang labing dako, ang gasa, o ang halaran nga kaninyo moabot ang pag-ula sa dugo sa tanang adunay gasa nga gihalad sa Dios? 30 Busa, siya matarong didto sa kalibutan, gikan sa dugo ni Abel ako kaninyo, kining tanan nga mga butang mahitabo niini nga kaliwanan. 31 Jerusalem, Jerusalem, ikaw Kay magasulti ako kanimo! Sa kanunay ako nangandoy nga sa himungaan nga manok sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako, apan wala ikaw mosugot! 32 Sinalikway. 33 Kay makakita kanako sukad karon, hangtod nga mosulti ka tagnok apan nagatulon sa usa ka kamelyo! 34 Ka, 'Bulahan siya nga moahi diha sa ngalan sa Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga Gino'o."

24 Si Jesus migawas sa templo ug mipadayon sa iyang lakaw. Ang iyang mga disipulo miduol kaniya ug gipakita kaniya ang mga gambahay sa templo. 2 Apan mitubag siya ug miington kanila, "Wala ba ninyo makita kining tanan nga mga butang? Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, walay usa ka bato nga mahibilin sa matag-usa nga dili pagatumpagon." 3 Samtantang naglingkod siya sa Bukid sa Olibo, ang mga disipulo miduol kaniya sa tago ug miington, "Sulithi kami, kanus-a mahitabo kini nga mga butanga? Unsa ang mahimong timailhan sa imong pagbalik ug sa kataposan sa kalibutan?" (aión g165) 4 Si Jesus mitubag ug miington kanila, "Pag-amping nga walay makaphisalaag kaninyo. 5 Kay daghan ang manganti sa akong ngalan. Sila moington, 'Ako mao ang Cristo' ug magagiyra sa kadaghanan aron mahisalaag. 6 Makadungog kamo ug mga gubat ug

mga balita sa daghang gubat. Pagbantay nga dili kamo kilat mosidlak gikan sa sidlakan ug magapangidlap mangahadlok, kay kining mga butanga kinahanglan padulong sa kasadpan, ingon niana usab ang pag-nga mahitabo; apan dili pa ang kataposan. 7 Kay ang abot sa Anak sa Tawo. 28 Bisan asa nga adunay patay nasod mobarog batok nasod, ug gingharian batok nga mananap, didto magtapok ang mga buwitre. 29 gingharian. Adunay mga kagutom ug mga paglinog Apan dihadhiha human sa dakong kasakit niadtong sa nagkadaiyang dapit. 8 Apan kining tanan nga mga adlawa mongitngit ang adlaw, ang bulan dili mga butang mao lamang ang sinugdanan sa kasakit na mohatag sa iyang kahayag, mangahulog ang sa pagpanganak. 9 Unya sila motugyan kaninyo mga bituon gikan sa langit, ug ang mga gahom sa ngadto sa dakong kasakit ug mopatay kaninyo. Kalangitan mauyog. 30 Unya motungha ang ilhanan sa Pagadumtan kamo sa tanang kanasoran tungod sa Anak sa Tawo didto sa langit, ug ang tanan nga mga akong ngalan. 10 Unya daghan ang mangapandol ug tribo sa kalibutan mamukpok sa ilang mga dughan. magluib sa usag usa, ug magdumotanay sa usag usa. Makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot diha sa 11 Daghang mini nga mga propeta ang motungha panganod sa langit nga adunay gahom ug dakong ug mogiya sa kadaghanan aron mahisalaag. 12 himaya. 31 Ipadala niya ang iyang mga anghel uban Tungod kay ang kasaypanan magkadaghan, ang sa dakong tingog sa trumpeta, ug tigomon nila ang gugma sa kadaghanan mangabugnaw. 13 Apan siya iyang mga pinili gikan sa upat ka hangin, gikan sa nga molahutay hangtod sa kataposan maluwas. 14 usa ka tumoy sa langit ngadto sa uban. 32 Pagkat-Kining ebanghelyo sa gingharian isangyaw sa tibuok on gikan sa igera nga kahoy. Sa dihang mohumok kalibutan ingon nga pagpamatuod sa tanang mga na ang sanga ug manalingsing ang mga dahon, nasod. Ug unya moabot na ang kataposan. 15 Busa, makabalo kamo nga ang ting-init haduol na. 33 Busa, sa dihang makita ninyo ang kangilngi sa pagkalaglag, kung makita na ninyo kining tanan nga mga butang, nga gisulti ni propeta Daniel, nga magatindog didto sa masayran ninyo nga siya haduol na, sirad-i ang mga balaang dapit (tugoti nga masabtan sa magbabasa), ganghaan. 34 Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, 16 pasagdi kadtong mga anaa sa Judea nga moikeyas nga dili mahanaw kini nga kaliwatan, hangtod nga ngadto sa kabukiran, 17 pasagdi siya nga anaa sa kining tanan nga mga butang mahitabo. 35 Ang langit ibabaw sa balay nga dili na monaog aron mokhuha sa ug ang yuta mangahanaw, apan dili gayod mahanaw bisan unsa nga anaa sa iyang balay, 18 ug pasagdi ang akong mga pulong. 36 Apan mahitungod nianang siya nga anaa sa uma nga dili na mobalik aron sa adlawa ug taknaa walay usa nga masayod, bisan pagkuha sa iyang kupo. 19 Apan alaot kadtong mga ang mga anghel sa langit, ni ang Anak, apan ang mabdos ug kadtong mga nagapasuso nianang mga Amahan lamang. 37 Sama sa mga adlaw ni Noe, adlawa! 20 Pag-ampo nga ang inyong pagpanaw dili ingon niana ang pag-abot sa Anak sa Tawo. 38 Kay mahitabo sa tingtugnaw, ni sa Adlaw nga Igapahulay. sama niadtong mga adlawa sa wala pa ang lunop 21 Kay adunay moabot nga dakong kasakit, ingon nga nagangaon sila ug nag-inom, nagminyoay hangtod sa wala pa mahitabo sukad sa sinugdanan sa kalibutan adlaw nga misulod si Noe sa arka, 39 ug wala silay hangtod karon, wala pa, ni mahitabo pag-usab. 22 nahibaw-an nga bisan unsa hangtod nga miabot ang Gawas kung kadtong mga adlawa mapamubo, walay lunop ug mianod kanila — ingon niana ang pag-abot unod nga maluwas. Apan tungod ug alang sa mga sa Anak sa Tawo. 40 Unya adunay duha ka lalaki pinili, kadtong mga adlawa mapamubo. 23 Unya kung ang anaa sa uma - ang usa pagakuhaon ug ang usa adunay moingon kaninyo, 'Tan-awa, ania ang Cristo!' ibilin. 41 Adunay duha ka babaye nga mogaling sa o, 'Didto ang Cristo!' ayaw kini tuohi. 24 Kay ang mini galingan — ang usa pagakuhaon ug ang usa ibilin. 42 nga mga Cristo ug mini nga mga propeta moanhi ug Busa pagbantay, kay wala kamo masayod sa adlaw mopakita sa dagkong mga timailhan ug kahibulongan, kung kanus-a ang inyong Ginoo moabot. 43 Apan nga mogiya aron mahisalaag, kung mahimo, bisan hibaloi kini, nga kung nasayran pa sa agalon sa balay ang pinili. 25 Tan-awa, ako kamong gisultihan sa wala unsang orasa moabot ang kawatan, mobantay gayod pa ang panahon. 26 Busa, kung sila moingon kaninyo, siya ug dili siya motugot nga masulod ang iyang balay. 'Tan-awa, ang Cristo anaa sa kamingawan,' ayaw 44 Busa kamo kinahanglan usab nga mangandam, pag-adto sa kamingawan. O, 'Tan-awa, anaa siya sa kay ang Anak sa Tawo moabot sa takna nga wala sulod sa lawak,' ayaw kini tuohi. 27 Kay ingon nga ang ninyo gidahom. 45 Busa kinsa ang matinud-anon

ug maalamon nga sulugoon, nga gibutang sa iyang agalon sa iyang panimalay, aron mohatag kanila sa pagkaon sa saktong takna? 46 Bulahan ang maong sulugoon, nga makita sa iyang agalon nga nagbuhat niana sa dihang siya moabot. 47 Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo nga ang agalon mobutang kaniya ngadto sa tanan niyang gipanag-iyahan. 48 Apan ug mosugod sa pagpangulata sa iyang kaubang sulugoon, ug mokaon ug moinom uban sa palahubog, 50 ang agalon sa maong sulugoon moabot sa adlaw nga wala gidahom sa sulugoon, ug sa takna nga wala niya masayri. 51 Ang iyang agalon ug mopikas kaniya ug himoon ang iyang kapalaran sama sa mga tigpakaaron-ingnon, diin adunay pagbakho ug pagkagot sa mga ngipon.

ang iyang katigayonan. 15 Ang usa kanila gihatagan niya ug lima ka talento, sa laing usa gihatagan niya ug duha, ug ang laing usa gihatagan niya ug usa sulugoon, ug makinabang kung ang usa ka daotan nga sulugoon moingon sa mga sulugoon, ug makinabang kung kasingkasing, 'Ang akong agalon nalangan,' lima ka talento. 17 Sa samang paagi ang usa nga 49 ug mosugod sa pagpangulata sa iyang kaubang sulugoon, ug makinabang karon pagkahuman sa taas nga panahon mibalik sa agalon niadtong mga sulugoon ug nakighusay uban kanila. 20 Ang sulugoon nga nakadawat sa lima ka talento miabot ug nagdala usab sa laing lima ka talento, miington siya, 'Agalon, gihatagan mo ako ug lima ka talento. Tan-awa, nakabuhat pa ako ug dugang lima ka talento.' 21 Ang iyang agalon miington kaniya, 'Maayong pagkabuhat, buutan ug matinud-anon nga sulugoon! Nagmatinud-anon ka sa pipila ka mga butang. Tugyanan ko ikaw sa mas daghan pa nga mga butang. Sulod didto sa kalipay sa imong agalon.' 22 Ang sulugoon nga nakadawat sa duha ka talento miabot ug miington, 'Agalon, gihatagan mo ako ug duha ka talento. Tan-awa, nakabuhat ako ug dugang pang duha ka talento.' 23 Ang iyang agalon miington kaniya, 'Maayong pagkabuhat, buutan ug matinud-anon nga sulugoon! Nagmatinud-anon ka man sa pipila ka mga butang. Tugyanan ko ikaw sa mas daghan pa nga mga butang. Sulod didto sa kalipay sa imong agalon.' 24 Unya ang sulugoon nga nakadawat sa usa ka talento miabot ug miington, Agalon, nasayod ako nga ikaw usa ka istrikto nga tawo. Nagaani ikaw sa wala mo gitanom, ug nagaani ka sa wala mo gisabwag. 25 Nahadlok ako, busa naggpalayo ako ug gitagoan ang imong talento sa yuta. Tan-awa, ania dinihi ang alang kanimo.' 26 Apan mitubag ang iyang agalon ug miington kaniya, 'Daotan ka ug tapolan nga sulugoon, nasayod ka nang daan nga ako nag-ani sa wala nako gitanom ug nagaani sa wala nako gisabwag. 27 Busa gihatag mo unta ang akong salapi ngadto sa mga marinipig, ug sa akong pagbalik madawat ko unta pagbalik ang ako uban ang ginansiya. 28 Busa kuhaa ang talento gikan kaniya ug ihatag kini ngadto sa sulugoon nga adunay napulo ka talento. 29 Kay niadtong tanan nga

25 Unya ang gingharian sa langit mahisama sa napulo ka mga ulay nga nagdala sa ilang mga suga ug miadto aron mosugat sa pamanhonon. 2 Ang lima kanila mga buang-buang ug ang lima maalamon. 3 Kay sa dihang ang buang-buang nga mga ulay midala sa ilang mga suga, wala sila modala ug dugang lana uban kanila. 4 Apan ang maalamon nga mga ulay midala ug mga sudlanan sa lana uban sa ilang mga suga. 5 Karon samtang ang pamanhonon nalangan, nagduka silang tanan ug nakatulog. 6 Apan sa tungang gabii adunay usa ka singgit, 'Tan-awa, ang pamanhonon! Gawas ug sugata siya.' 7 Unya kadtong tanan nga mga ulay mibangon ug mipasiga sa ilang mga suga. 8 Ang mga buang-buang miington ngadto sa mga maalamon, 'Hatagi kami ug pipila sa inyong lana tungod kay ang among mga suga mapalong na.' 9 Apan ang mga maalomon mitubag ug miington, 'Sanglit dili na paigo alang kanamo ug kaninyo, lakaw hinuon niadtong namaligya ug pagpalit sa pipila alang sa inyong mga kaugalingon.' 10 Samtang nangadto sila aron mamalit, miabot na ang pamanhonon, ug kadtong nakaandam mikuyog kaniya didto sa kombira sa kasal, ug ang pultahan gisirad-an. 11 Human niini miabot usab ang uban nga mga ulay ug miington, 'Agalon, agalon, ablihi kami.' 12 Apan mitubag siya ug miington, 'Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, nga wala ako makaila kaninyo.' 13 Busa pagbantay, kay wala kamo masayod sa adlaw o sa takna. 14 Kay sama kini sa usa ka tawo nga moadto sa laing nasod. Gitawag niya ang iyang kaugalingon mga sulugoon ug gihatagan ngadto kanila

nakaangkon, paghatagan pa—ug madagayaon pa motubag siya kanila ug mosulti, 'Sa pagkatinuod gayod. Apan gikan sa tanan nga wala makaangkon mosulti ako kaninyo, unsa ang wala ninyo gibuhat sa bisan unsa nga butang, pagakuhaon bisan unsa alang sa mga labing ubos niini, wala ninyo gibuhat nga anaa kaniya. 30 Ilabay ang walay pulos nga sulugoon didto sa gawas nga mangitngit, diin didto alang kanako.' 46 Moadto kini sa walay kataposan suluoon didto sa kinabuhing adunay paghilak ug pagkagot sa mga ngipon.' 31 walay kataposan." (aiōnios g166)

Sa dihang moabot ang Anak sa Tawo diha sa iyang himaya ug ang tanang anghel uban kaniya, unya molingkod siya sa iyang mahimayaong trono. 32 Pagatigomon diha sa atubangan niya ang tanang kanasoran, ug lainon niya ang katawhan gikan sa usag-usa, ingon sa usa ka magbalantay nga molahi sa karnero gikan sa mga kanding. 33 Ibutang niya ang karnero didto sa iyang tuong kamot, apan ang mga kanding didto sa iyang wala. 34 Unya ang Hari nagingon niadtong atua sa iyang tuong kamot, 'Dali, kamo nga gipanalanginan sa akong Amahan, panunod sa gingharian nga giandam alang kaninyo gikan sa patukuranan sa kalibutan. 35 Kay ako gigutom ug gihatagan ako ninyo ug pagkaon; giuhaw ako ug gihatagan ako ninyo ug mainom; usa ako ka langyaw ug gipasulod ako ninyo; 36 hubo ako, ug gibistihan ako ninyo; masakiton ako ug giatiman ako ninyo; nabilanggo ako ug miadto kamo kanako.' 37 Unya ang matarong motubag ug mosulti, 'Ginoo, kanus-a man kami nakakita kanimo nga gigutom, ug gipakaon ka? O giuhaw ug gipainom ka? 38 Ug kanus-a man kami nakakita nga ikaw usa ka langyaw, ug gipasulod ka? O hubo ug gibistihan ka? 39 Ug kanus-a man kami nakakita kanimo nga nagsakit, o nabilanggo, ug miadto kanimo?' 40 Ug ang Hari motubag ug moingon ngadto kanila, 'Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, kung unsa ang inyong gibuhat alang sa labing ubos sa akong kaigsoonan dinihi, gibuhat ninyo kini kanako.' 41 Unya mosulti siya niadtong atua sa iyang walang kamot, 'Palayo gikan kanako, kamong tinunglo, ngadto sa walay kataposang kalayo nga giandam alang sa daotan ug sa iyang mga anghel, (aiōnios g166) 42 tungod kay gigutom ako apan wala kamo mohatag kanako ug pagkaon; giuhaw ako apan wala kamo maghatag kanako ug mainom; 43 usa ako ka langyaw apan wala kamo nagpasulod kanako; hubo apan wala kamo magbisti kanako; nagsakit ug nabilanggo, apan wala kamo mag-atiman alang kanako.' 44 Unya motubag usab sila ug mosulti, 'Ginoo, kanus-a man kami nakakita nga ikaw gigutom, o giuhaw, o usa ka langyaw, o hubo, o nagbalatian, o nabilanggo, ug wala moalagad kanimo?' 45 Unya

26 Miabot nga sa dihang natapos na ni Jesus kining tanan nga mga pulong, miington siya sa iyang mga disipulo, 2 "Nasayod kamo nga human sa duha ka adlaw moabot ang adlaw sa Pagsaylo, ug ang Anak sa Tawo igatugyan aron ilansang sa krus." 3 Unya ang mga pangulong pari ug mga kadagkoan sa katawhan nagkatigom didto sa palasyo sa labawng pari, nga ginganlan ug Caifas. 4 Naghiusa silang naglaraw sa pagdakop kang Jesus sa hilom ug sa pagpatay kaniya. 5 Kay miington sila, "Dili panahon sa pista, aron nga dili magsugod ang kagubot taliwala sa katawhan." 6 Karon samtang si Jesus anaa sa Betania sa balay ni Simon nga sanglahon, 7 samtang nagsandig siya sa kan-anan, ang usa ka babaye miduol kaniya nga adunay usa ka alabastro nga tibod sa mahalon nga pahumot, ug gibubo niya kini didto sa iyang ulo. 8 Apan sa dihang nakakita niini ang iyang mga disipulo, nasuko sila ug miington, "Unsa man ang hinungdan niining pag-usik-usik? 9 Mahimo pa una kining ibaligya sa dako nga kantidad ug ihatag ngadto sa mga kabos." 10 Apan si Jesus, nga nasayod niini, miington kanila, "Nganong ginatasok man ninyo kining babaye? Kay gibuhat niya ang matahom nga butang alang kanako. 11 Kanuny ninyong gikauban ang mga kabos, apan dili ninyo ako makauban sa kanunay. 12 Kay sa dihang gibubo niya kining pahumot sa akong lawas, gibuhat niya kini alang sa akong lubong. 13 Sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, bisan asa mawali kining ebanghelyo sa tibuok kalibutan, kung unsa man ang nabuhat niini nga babaye masulti usab sa paghinumdom kaniya." 14 Unya ang usa sa napulog duha, nga ginganlan ug Judas Iskariote, miadto sa mga pangulong pari 15 ug miington, "Unsa man ang andam ninyong ihatag kanako aron sa pagtugyan kaniya nganha kaninyo?" Nagtimbang sila ug 30 kabuok nga plata alang kaniya. 16 Sukad niadtong taknaa nangita siya ug kahigayonan sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. 17 Karon sa unang adlaw sa tinapay nga walay igpapatubo ang mga disipulo miduol kang Jesus ug miington, "Diin mo man kami buot mangandam alang sa pagkaon nimo sa Pagsaylo nga panihapon?" 18 Miington siya, "Adtoa

ang usa ka tawo didto sa siyudad ug sultihi siya, 'Ang samang butang. 36 Unya si Jesus miadto uban kanila Magtutudlo nag-ingon, "Ang akong panahon haduo sa dapit nga gitawag ug Getsemane ug miington sa na. Pagabuhaton nako ang Pagsaylo dinihi sa imong iyang mga disipulo, "Lingkod dinihi samtang moadto balay kauban ang akong mga disipulo." 19 Gibuhat sa ako didto aron moampo." 37 Gidala niya si Pedro mga disipulo ang gitugon ni Jesus, ug giandam nila ug ang duha ka anak nga lalaki ni Zebedeo uban ang pagkaon sa Pagsaylo. 20 Sa dihang miabot na kaniya ug nagsugod sila sa pagkamasulub-on ug ang kagabhion, milingkod siya aron mokaon kauban naguol. 38 Unya miington siya kanila, "Ang akong ang napulo ug duha ka mga disipulo. 21 Samtang kalag nagsubo gayod, bisan hangtod sa kamatayon. nangaon sila, miington siya, "Sa pagkatnuod moingon Pabilin dinihi ug pagtukaw uban kanako." 39 Miadto ako kaninyo nga ang usa kaninyo magluib kanako." siya sa unahan, mihana, ug nag-ampo. Miington siya, 22 Nagmasulub-on sila, ug ang matag usa nagsugod "Amahan ko, kung mahimo, tugoti kining kopa nga sa pagpangutana kaniya, "Sigurado nga dili ako, mosaylo gikan kanako. Apan, dili ang akong pagbuot, Ginoo?" 23 Mitubag siya, "Ang usa nga magtuslob kondili ang imong pagbuot." 40 Miadto siya sa iyang sa iyang kamot uban kanako sa panaksan mao ang mga disipulo ug nakaplagan nga nangatulog sila, magbudhi kanako. 24 Molakaw ang Anak sa Tawo, ug miington siya kung Pedro, "Unsa, dili ba kamo sama sa nahisulat mahitungod kaniya. Apan alaot makatukaw uban kanako bisan sa usa lamang ka kanang tawhana nga pinaagi kaniya ang Anak sa oras? 41 Pagtukaw ug pag-ampo nga dili kamo Tawo budhian! Mas maayo alang nianang tawhana madala ngadto sa tintasyon. Andam gayod ang kung wala na lamang siya natawo." 25 Si Judas, nga espiritu, apan huyang ang unod." 42 Mipalayo siya mao ang magbudhi kaniya miington, "Ako ba kana, sa ikaduhang higayon ug miampo, miington siya, Rabbi?" Miington siya kaniya, "Giingon mo na kini "Amahan ko, kung kini dili mosaylo gawas kung imnon sa imong kaugalingon." 26 Samtang nangaon sila, ko kini, ang imong kabutbat-on maoy matuman." 43 gikuha ni Jesus ang tinipay, gipanalanganin kini, ug Mibalik na usab siya ug nakaplagan nga nangatulog gipikaspikas kini. Gihatag niya kini sa mga disipulo sila, kay nagbug-at na ang ilang mga mata. 44 Unya ug miington, "Dawata, ug kaona. Mao kini ang akong gibliyan niya sila pag-usab ug mipalayo. Nag-ampo lawas." 27 Gikuha niya ang usa ka kopa ug naghatag siya sa ikatulo nga higayon ug gisulti ang sama nga ug pagpasalamat, ug gihatag kini kanila ug miington, mga pulong. 45 Unya miadto si Jesus sa mga disipulo "Inom niini, kamong tanan. 28 Kay mao kini ang ug miington ngadto kanila, "Natulog ba gihapon kamo akong dugo sa pakigaad nga ibubo sa kadaghanan ug nagpahulay? Tan-awa, ang takna ania na, ug alang sa kapasayloan sa mga sala. 29 Apan moingon gibudhian na ang Anak sa Tawo ngadto sa kamot sa ako kaninyo, dili na ako makainom pag-usab niining mga makasasala. 46 Tindog, manglakaw na kita. Tanbunga sa paras, hangtod sa adlaw dihang moinom awa, ang usa nga maoy magbudhi kanako haduo ako niini nga bag-o uban kaninyo didto sa gingharian na." 47 Samtang nagsulti pa siya, si Judas, ang usa sa akong Amahan." 30 Sa dihang miawit sila ug sa napulo ug duha, miabot. Ang dakong panon sa mga alawiton, miadto sila sa Bungtod sa mga Olibo. katawhan miabot uban kaniya gikan sa pangulong 31 Unya si Jesus miington kanila, "Kamong tanan pari ug mga kadagkoan sa katawhan. Miabot sila karong gabhiona mabungkag tungod kanako, kay uban ang mga espada ug mga bunal. 48 Karon ang nahisulat kini, 'Pagabunalan ko ang magbalantay tawo nga maoy mobudhi kang Jesus naghatag kanila ug ang karnero sa panon magkatibulaag.' 32 Apan ug ilhanan, nga nag-ingon, "Kung sikinsa ang akong human sa akong pagkabanhaw, mag-una ako kaninyo halokan, siya na kana. Dakpa siya." 49 Dihadiha didto sa Galilea." 33 Apan si Pedro miington kaniya, miduol siya kung Jesus ug miington, "Kumusta, Rabbi!" "Bisan kung ang tanan mopalayo tungod kanimo, Ug gihalokan niya siya. 50 Si Jesus miington kaniya, dili ako mopalayo." 34 Si Jesus miington kaniya, "Higala, buhata ang imong gianhi dinihi nga buhaton." "Sa pagkatnuod moingon ako kanimo, niini gayong Unya miduol sila, gigunitan si Jesus, ug gidakop siya. gabhiona sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod 51 Tan-awa, ang usa niadtong kauban ni Jesus mituyo ako sa makatulo ka higayon." 35 Si Pedro miington od sa iyang kamot, mihulbot sa iyang espada, ug kaniya, "Bisan pa kung mamatay ako uban kanimo, dili mitigbas sa sulugoon sa labawng pari, ug naputol ang ko ikaw ilimod." Ug ang tanang mga disipulo misulti sa iyang dalunggan. 52 Unya miington si Jesus kaniya,

"Ibalik ang imong espada sa iyang butanganan, kay ug gihapak siya sa palad sa ilang mga kamot, 68 ang tanan niadtong naghulbot sa espada mahanaw ug miington, "Tagnaa kami, ikaw nga Cristo. Kinsa pinaagi sa espada. 53 Naghunahuna ka ba nga dili man kadtong mihapak kanimo?" 69 Karon si Pedro ako makatawag sa akong Amahan, ug mopadala siya naglingkod sa gawas sa hawanahan, ug ang usa ka kanako ug labaw pa sa napulo ug duha ka panon sa sulugoon nga babaye miduol kaniya ug miington, mga anghel? 54 Apan unsaon unya pagkatuman sa "Kauban ka usab ni Jesus nga taga-Galilea." 70 Apan kasulatan, kinahanglan nga mahitabo gayod kini?" 55 gilimod niya kini sa atubangan nilang tanan, nga nag-Niadong taknaa miington si Jesus ngadto sa panon sa ingon, "Wala ako masayod kung unsa ang inyong katawhan, "Migawas ba kamo uban sa mga espada gipanulti." 71 Sa dihang migawas siya ngadto sa ug mga bunal aron sa pagdakop kanako sama sa ganghaan, ang laing sulugoon nga babaye nakakita usa ka tulisan? Naglingkod ako matag adlaw didto kaniya ug miington niadtong anaa didto, "Kining sa templo ug nagtudlo, ug wala ninyo ako dakpa. tawhana kauban usab ni Jesus nga taga-Nazaret." 72 56 Apan kining tanan mahitabo aron nga ang mga Ug milimod na usab siya uban sa panumpa, "Wala sinulat sa mga propeta matuman." Unya ang tanang ako makaila nianang tawhana." 73 Pagkataodaodtadon mga disipulo mibiya kaniya ug mipalayo. 57 Kadong kadong mga nanagtindog miduol ug miington kang nagdakop kang Jesus nangulo kaniya palayo didto Pedro, "Sigurado nga ikaw usab usa kanila, kay ang kang Caifas ang labawng pari, diin ang mga eskriba imong paagi sa pagsulti maoy nagpaila kanimo." 74 ug ang mga kadagkoan naghiusa pagtigom. 58 Apan Unya nagsugod na siya sa pagpanunglo ug nanumpa, si Pedro nagsunod kaniya sa halayo lamang didto "Wala ako makaila nianang tawhana," ug dihadhi sa hawanahan sa labawng pari. Miadto siya sa sulod mitutugaok ang manok. 75 Nahinumdoman ni Pedro ug milingkod uban sa mga guwardiya aron makita ang mga pulong nga giingon ni Jesus, "Sa dili pa ang mahitabo. 59 Karon ang mga pangulong pari motuktogaok ang manok ilimod mo ako sa makatulong ug ang tibuok Konseho nangita ug mga bakak nga hilabihan gayod.

nila siya sa kamatayon. 60 Apan wala gayod silay nakaplagan nga bisan unsa, bisan tuod daghang mga mini nga mga tiggamatuod ang miadto sa atubangan. Apan sa kadugayan adunay duha nga miadto sa atubangan 61 ug miington, "Kining tawhana miington, 'Makahimo ako sa pagguba sa templo sa Dios ug tukoron kini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw.'" 62 Ang labawng pari mitindog ug miington kaniya, "Wala ka bay itubag? Unsa man kining ginapamatud-an nila batok kanimo?" 63 Apan naghilom lamang si Jesus. Ang labawng pari miington kaniya, "Gimandoan ko ikaw pinaagi sa buhi nga Dios, sultih i kami kung ikaw ba ang Cristo, ang Anak sa Dios." 64 Mitubag si Jesus, "Giingon mo na kini sa imong kaugalingon. Apan sultihan ko ikaw, sukad karon makakita na kamo sa Anak sa Tawo nga molingkod sa tuong kamot sa Gahom, ug moanhi ibabaw sa mga panganod sa langit." 65 Unya ang labawng pari migisi sa iyang mga bistri ug miington, "Nagsulti siya ug pagpasipala! Nganon nanginahanglan pa man kita ug mga saksi? Tan-awa, nadungog na ninyo karon ang pagpasipala. 66 Unsa man ang inyong hunahuna?" Mitubag sila ug miington, "Angay siya sa kamatayon." 67 Unya giluwaan nila ang iyang dagway ug gikulata siya,

27 Karon sa dihang miabot na ang kabuntagon, ang tanang pangulong pari ug mga kadaagkoan sa mga katawhan naglaraw batok kang Jesus aron patyon siya. 2 Gigapos nila siya, gidala palayo, ug gitugyan siya kang Pilato nga gobernador. 3 Unya sa dihang si Judas, nga nagbudhi kaniya, nakakita nga si Jesus gihukman na, nagbasol siya ug gibalik ang 30 kabuok plata nga salapi ngadto sa mga pangulong pari ug mga kadagkoan, 4 ug miington, "Nakasala ako pinaagi sa pagbudhi sa dugo nga walay sala." Apan miington sila, "Unsay labot namo? Tan-awa kana sa imong kaugalingon." 5 Unya gilabay niya ang mga plata nga salapi didto sa templo, ug mipahawa, migawas ug gibitay ang iyang kaugalingon. 6 Gipamunit sa mga pangulong pari ang mga plata nga salapi ug miington, "Supak kini sa balaod nga isagol ngadto sa panudlanan, tungod kay kini bayad sa dugo." 7 Naghisgot sila niining butanga ug uban sa maong salapi gipalit nila ang Uma sa Magkukulon aron kalubngan sa mga dumuduong. 8 Kay mao kini ang hinungdan nga kining umaha gitawag nga, "Ang uma sa dugo" hangtod karong adlawa. 9 Unya kadtong gisulti pinaagi kang Jeremias nga usa ka propeta natuman, nga nag-ingon, "Gikuha

nila ang 30 kabuok nga plata nga salapi, ang bili sundalo sa gobernador si Jesus ngadto sa Praetorium nga gibutang kaniya sa mga tawo sa Israel. **10** ug gitigom ang tibuok kasundalohan. **28** Gihuboan ug gihatag nila kini alang sa uma sa magkukulon, nila siya ug gisul-oban ug dagtom pula nga kupo. ingon sa gimando sa Ginoo kanako.” **11** Karon si **29** Unya nagbuhat sila ug tunokong purongpurong Jesus mitindog atubangan sa gobernador, ug ang ug gibutang kini sa iyang ulo, ug sungkod sa iyang gobernador nangutana kaniya, “Ikaw ba ang hari sa tuo nga kamot. Nagluhod sila sa iyang atubangan mga Judio?” Si Jesus mitubag kaniya, “Gipamulong ug nagbiaybiay kaniya, nga nag-ingon, “Ibayaw, ang mo na.” **12** Apan sa dihang gisumbong na siya sa Hari sa mga Judio!” **30** Ug giluwaan nila siya, ug mga pangulong pari ug mga kadagkoan, wala siya gikuha ang sungkod ug gibunalan siya sa ulo. **31** Sa motubag. **13** Unya si Pilato nagsulti kaniya, “Wala mo dihang gibiaybiay na nila siya, gihubo nila ang kupo ba nadungog ang mga sumborg batok kanimo?” **14** kaniya ug gisul-ob ang iyang kaugalingong mga bisti, Apan wala siya motubag bisan usa ka pulong, busa ug gidala siya palayo aron ilansang na siya sa krus. ang gobernador nahibulong pag-ayo. **15** Karon diha **32** Sa dihang migawas na sila, nakita nila ang tawo sa kasaulogan, nabatasan kini sa gobernador nga nga gikan sa Cyrene nga ginganlan ug Simon, nga magpagawas ug usa ka binilanggo nga napilian sa gipugos nila sa pagkuyog kanila aron makahimo sa panon sa katawhan. **16** Nianang higayona aduna silay pagpas-an sa iyang krus. **33** Miabot sila sa dapit nga mangtas nga binilanggo nga ginganlan ug Barabas. **17** ginganlan ug Golgota, nga nagpasabot, “Ang Dapit Busa sa dihang nagkatigom na sila, si Pilato nagsulti sa Bagolbagol.” **34** Gihatagan nila siya ug ilimnon ngadto kanila, “Kinsa man ang buot ninyo nga akong nga may sagol apdo. Apan sa dihang gitilawan niya buhian alang kaninyo? Si Barabas ba, o si Jesus kini, wala niya giynom. **35** Sa dihanggilansang na nila nga gitawag ug Cristo?” **18** Tungod kay nasayod siya siya, gibahinbahin nila ang iyang mga bisti pinaagi nga gitugyan nila siya tungod sa kasina. **19** Samtang sa pagripa. **36** Ug nanglingkod sila ug nagtan-aw naglingkod siya didto sa lingkoranan sa hukmanan, kaniya. **37** Ibabaw sa iyang ulo nagbutang sila ug ang iyang asawa nagpadala ug pulong ngadto kaniya sumborg batok kaniya nga mabasa, “Mao kini si ug miiong, “Dili ka manghilabot nianang walay sala Jesus, ang hari sa mga Judio.” **38** Ang duha ka tulisan nga tawo. Kay dako ang akong pag-antos karong gilansang uban kaniya, ang usa anaa sa iyang tuo ug adlawa diha sa damgo tungod kaniya.” **20** Karon ang usa anaa sa iyang wala. **39** Kadong mangagi ang mga pangulong pari ug ang mga kadagkoan nagbugalbugal kaniya, maglingolingo sa ilang mga nagdani sa panon sa katawhan nga pangayoon si ulo **40** ug nag-ingon, “Ikaw nga moguba sa templo Barabas, ug patyon si Jesus. **21** Ang gobernador ug motukod niini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw, nangutana kanila, “Kinsa ba sa duha ang buot ninyo luwasa ang imong kaugalingon! Kung ikaw ang Anak nga akong buhian alang kaninyo?” Misulti sila, “Si sa Dios, kanaog gikan sa krus!” **41** Sa samang paagi Barabas.” **22** Nagsulti si Pilato kanila, “Unsa ba ang ang mga pangulong pari nagbiaybiay kaniya, uban akong pagabuhaton kang Jesus nga gitawag nga ang mga esriba ug mga kadagkoan, ug miiong, Cristo?” Silang tanan nagtubag, “Ilansang siya sa **42** “Nagluwas siya sa uban, apan dili niya maluwas krus.” **23** Ug misulti siya, “Ngano, unsa nga sayop ang ang iyang kaugalingon. Siya mao ang Hari sa Israel. iyang nabuhat?” Apan misinggit pa sila sa makusog, Pasagdi siyang monaog sa krus, ug unya motuo kami “Ilansang siya sa krus.” **24** Busa sa dihang nakita ni kaniya. **43** Nagsalig siya sa Dios. Pasagdi ang Dios Pilato nga wala na siyay mabuhat bisan unsa, apan nga maoy moluwas kaniya karon kung pagbuot niya, nagsugod hinuon ang kasamok, nagkuha siya ug tungod kay miiong siya, ‘Ako ang Anak sa Dios.’” tubig, nanghugas sa iyang mga kamot atubangan **44** Ug ang mga tulisan nga gilansang sa krus uban sa panon sa katawhan, ug misulti, “Wala akoy sala kaniya misulti usab sa samang pagtamay kaniya. **45** sa dugo niining walay sala nga tawo. Tan-awa kini Karon gikan sa ikaunom nga takna ang kantitngit sa inyong kaugalingon.” **25** Ang tanang tawo misulti, miabot sa tibuok yuta hangtod sa ika-siyam nga takna. “Hinaot nga ang iyang dugo maanaa kanamo ug sa **46** Sa pag-abot na sa ika-siyam nga takna, misinggit among mga anak.” **26** Unya gibuhian niya si Barabas si Jesus uban ang kusog nga tingog ug miiong, “Eli, ngadto kanila, apan iyang gilatos si Jesus ug gitugyan Eli, lama sabachthani?” nga nagkahulogan, “Dios aron ilansang siya sa krus. **27** Unya gikuha sa mga ko, Dios ko, nganong gibliyaan mo man ako?” **47** Sa

dihang nadungog kini sa pipila niadtong nagtindog didto, miington sila, "Nagtawag siya kung Elias." **48** nahiuna." **49** Si Pilato miington kanila, "Pagkuha ug Dihadiha ang usa kanila midagan ug nagkuha ug espongha, gipuno kini sa suka, gibutang sa usa ka bagakay nga sungkod, ug gihatag kini kaniya aron imnon. **50** Ang uban kanila miington, "Byiay siya nga mag-inusara. Tan-awon nato kung si Elias moabot aron sa pagluwas kaniya." **51** Unya si Jesus misinggit pag-usab uban ang kusog nga tingog ug nagtugyan sa iyang espiritu. **52** Tan-awa, ang kurtina sa templo nagisi sa makaduha gikan sa taas hangtod sa ubos. Ug nauyog ang kalibutan, ug nangabuak ang mga bato. **53** Nangaabli ang mga lubnganan, ug ang mga lawas sa daghang mga balaan nga mga tawo nga nangatulog gibangon. **54** Migawas sila sa mga lubnganan human sa iyang pagkabanhaw, misulod sa balaang siyudad, ug nagpakita sa daghan. **55** Karon sa dihang ang kapitan sa kasundalohan ug kadtong mga nagbantay kang Jesus nakakita sa linog ug sa mga butang nga nahitabo, nangahadlok sila pag-ayo ug miington, "Tinuod gayod nga Anak kini sa Dios." **56** Ang daghang mga babaye nga nagsunod kang Jesus gikan sa Galilea nga nag-atiman kaniya anaa didto naglantaw sa halayo. **57** Uban kanila si Maria Magdalena, si Maria nga inahan ni Santiago ug ni Jose, ug ang inahan sa mga anak ni Zebedee. **58** Sa pagkagabii na, miabot ang adunahan nga tawo gikan sa Arimatea, nga ginganlan ug Jose, nga usa usab ka disipulo ni Jesus. **59** Miduo siya kung Pilato ug gipangayo ang lawas ni Jesus. Unya si Pilato nagmando aron ihatag kini kaniya. **60** Gikuha ni Jose ang lawas, giputos kini ug hinlo nga linong panapton, **61** ug gibutang kini sa kaugalingon niyang bag-o nga lubnganan nga iyang gitabas ngadto sa bato. Unya giligid niya ang usa ka dakong bato ngadto sa pultahan sa lubnganan ug milakaw. **62** Atua didto si Maria Magdalena ug ang usa pa ka Maria, nga naglingkod atbang sa lubnganan. **63** Sa pagkasunod adlaw, nga mao ang adlaw human ang Pagpangandam, ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo nagtigom kauban ni Pilato. **64** Miington sila, "Sir, nahinumduman namo nga sa dihang buhi pa ang malimbongan, siya miington, 'Pagkahuman sa tulo ka adlaw mabanhaw ako pag-usab.' **65** Busa pagsugo nga ang lubnganan bantayan gayod hangtod sa tulo ka adlaw. Kay kung dili ang iyang mga disipulo moadto ug kawaton siya ug moingon sa katawhan nga, 'Nabanhaw siya gikan sa mga patay.' Ug ang ulahi nga paglingla mahimong mas labaw pa kaysa nahiuna." **66** Si Pilato miington kanila, "Pagkuha ug guwardiya. Lakaw ug bantayi kini pag-ayo." **67** Busa miadto sila ug gibantayan pag-ayo ang lubnganan, gisilyohan ang bato ug gibutangan ug guwardiya.

28 Karon paglabay sa Adlaw nga Igpapahulay, samtang nagbanagbanag na padulong sa unang adlaw sa semana, si Maria Magdalena ug ang laing Maria miabot aron motan-aw sa lubnganan. **2** Tan-awa, adunay kusog nga linog, kay ang anghel sa Ginoog mikanaog gikan sa langit, miabot ug giligid ang bato, ug milingkod niini. **3** Ang iyang panagway sama sa kilat, ug ang iyang bistri sama ka puti sa nieve. **4** Ang mga guwardiya nangurog sa kahadlok ug nahimong sama sa patay nga mga tawo. **5** Ang anghel mitubag sa mga babaye ug miington kanila, "Ayaw kahadlok, kay nasayod ako nga nangita kamo kang Jesus, nga gilansang sa krus. **6** Wala na siya dinihi, apan nabanhaw na sama sa iyang giingon. Dali ug tan-awa ang dapit diin ang Ginoog mihidga. **7** Lakaw pagdali ug sultihi ang iyang mga disipulo, 'Nabanhaw siya gikan sa mga patay. Tan-awa, moadto siya una kaninyo sa Galilea. Didto makita ninyo siya.' Tan-awa, giingnan ko na kamo." **8** Ang mga babaye mibiya pagdali sa lubnganan uban sa kahadlok ug dakong kalipay, ug midagan aron sultihan ang iyang mga disipulo. **9** Tan-awa, si Jesus mitagbo kanila ug miington, "Tanang pagdayeg." Ang mga babaye miduol, migunit sa iyang tiil, ug misimba kaniya. **10** Unya miington si Jesus kanila, "Ayaw kahadlok. Lakaw ug sultihi ang akong mga igsoon nga mobiya paingon sa Galilea. Makita nila ako didto." **11** Karon samtang nagpadulong ang mga babaye, tan-awa, ang pipila ka mga guwardiya miadto sa siyudad ug gisultihan ang mga pangulong pari sa tanan nga nahitabo. **12** Sa dihang ang mga pari nakigtagbo sa mga kadagkoan ug naghisgot sa maong panghitabo uban kanila, gihatagan nila sa dakong kantidad nga salapi ang mga sundalo **13** ug giingnan sila, "Ingra ang uban, 'ang mga disipulo ni Jesus miabot sa kagabhion ug mikawat sa iyang lawas samtang nangatulog kami.' **14** Kung kining maong balita makaabot ngadto sa gobernador, danihon namo siya ug kuhaon ang bisan unsang kabalaka gikan kaninyo." **15** Busa gikuha sa mga sundalo ang salapi ug gibuhat ang gitugon kanila. Kining maong balita mikaylap taliwala sa mga Judio ug nagpadayon hangtod karong adlawa. **16** Apan ang napulo ug usa ka mga disipulo nangadto

sa Galilea, ngadto sa bukid nga giingon ni Jesus kanila. **17** Sa dihang nakita nila siya, gisimba nila siya, apan ang pipila nagduhaduha. **18** Si Jesus miduol kanila ug nakigsulti kanila ug miington, "Ang tanang kagahom gihatag kanako sa langit ug sa yuta. **19** Busa panglakaw kamo ug paghimo ug mga disipulo sa tanang kanasoran. Bawtismohi sila sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu. **20** Tudlo sila sa pagtuman sa tanang butang nga akong gisugo kaninyo. Ug tan-awa, ako mag-uban kaninyo sa kanunay, bisan sa kataposan sa kalibutan." (aiōn
g165)

Marcos

1 Mao kini ang sinugdanan sa ebanghelyo ni Jesus Cristo, ang Anak sa Dios. **2** Ingon sa nahisulat sa Isaías ang propeta, "Tan-awa, akong ipadala ang akong mensahero sa imong atubangan, ang usa nga moandam sa imong agianan. **3** "Ang tingog sa usa ka tawo nagtawag ngadto sa kamingawan, 'Himoa nga andam ang dalan sa Ginoo, Himoa ang iyang agianan nga tul-id.'" **4** Sa pag-abot ni Juan, siya nangbawtismo didto sa kamingawan ug nagwali sa pagbawtismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala. **5** Ang tanang nasod sa Judea ug ang tanang mga tawo sa Jerusalem miadto kaniya. Sila gibawtismohan pinaagi didto sa Suba sa Jordan, samtang nagsugid sila sa ilang mga sala. **6** Nagsul-ob si Juan ug sapot nga balahibo sa kamelyo, aduna siyay panit nga bakos sa iyang hawak, ug mikaoon siya ug mga dulon ug ihalas nga dugos. **7** Nagwali siya ug nag-ingon, "Ang usa ka tawo moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako, ug dili ako takos bisan pa sa pagyukbo aron sa paghubad sa hikot sa iyang sandalyas. **8** Ako magabawtismo kaninyo sa tubig, apan siya magabawtismo kaninyo sa Balaang Espiritu." **9** Nahitabo niadtong mga adlawa nga si Jesus niabot gikan sa Nazaret sa Galilea, ug siya gibawtismohan pinaagi ni Juan didto sa Suba sa Jordan. **10** Sa nihaw-as na si Jesus sa tubig, nakita niya ang kalangitan nga naabli ug ang Espiritu mikunsad kaniya sama sa salampati, **11** samtang ang tingog migawas sa kalangitan, "Ikaw ang akong pinalanggang anak. Nahimuot kaayo ako kanimo." **12** Unya ang Espiritu diha-diha nagpugos kaniya sa pagpagawas ngadto sa kamingawan. **13** Siya atua sa kamingawan sa 40 ka mga adlaw, ug siya gitintal ni Satanas. Uban siya sa mga ihalas nga mga mananap, ug ang mga anghel nag-alagad sa iyang mga gikinahanglan. **14** Karon human gidakop si Juan, si Jesus niabot ngadto sa Galilea ug gimantala ang ebanghelyo sa Dios, **15** ug nag-ingon, "Ang takna natuman na, ug ang gingharian sa Dios haduol na. Paghinulsol ug tuohi ang ebanghelyo." **16** Ug paglabay sa daplin sa dagat sa Galilea, nakita niya si Simon ug Andres ang igsoong lalaki ni Simon nga nag-itsa sa pukot ngadto sa dagat, kay sila mangingisda man. **17** Si Jesus miington kanila, "Sunod kanako, ug himoon ko kamo nga mangingisda sa mga tawo." **18** Diha-diha ilang gibyaan ang ilang mga

pukot ug misunod kaniya. **19** Sa paglakaw ni Jesus sa unahan, nakita niya si Santiago ang anak nga lalaki ni Sebedeo ug si Juan ang iyahang igsoon nga lalaki; atua sila sa balangay nga nanagtapak sa mga pukot. **20** Gitawag dayon niya sila; gibyaan nila ang ilang amahan nga si Sebedeo sa balangay kauban ang sinuholan nga mga sulugoon, ug misunod sila kaniya. **21** Ug sa pag-adto sa Capernaum, diha-diha sa Adlaw nga Igpapahulay misulod siya sa sinagoga ug nanudlo. **22** Nahibulong sila sa iyang pagtulon-an, tungod kay siya nagtudlo kanila ingon sa usa nga adunay katungod ug dili sama sa mga manunulat sa balaod. **23** Unya didto sa ilang sinagoga may usa ka tawo nga adunay dili hinlo nga espiritu. Misinggit siya, **24** "Unsay mahimo namo kanimo, Jesus nga taga-Nazaret? Mianhi ka ba aron sa pagdaot kanamo? Nasayod ako kung sikinsa ka. Ikaw ang usa nga Balaan sa Dios!" **25** Gibadlong ni Jesus ang demonyo ug miington, "Paghilom ug gawas diha kaniya!" **26** Pagkahuman ang dili hinlo nga espiritu naggalukupa kaniya, ang dili hinlo nga espiritu misinggit uban sa kusog nga tingog ug migawas gikan kaniya. **27** Ang tanang tawo nangahibulong, busa nagpangutan-anay sila sa usag-usa, "Unsa kini? Usa ka bag-o nga pagtulon-an nga adunay kagahom! Iyang gimandoan bisan ang dili hinlo nga mga espiritu, ug sila mituo kaniya." **28** Diha-diha ang mga balita mahitungod kaniya migawas bisan asa ngadto sa tanang rehiyon nga nakalipot sa Galilea. **29** Diha-diha pagkahuman nila ug biya sa sinagoga, miadto sila sa balay ni Simon ug Andres, uban kang Santiago ug Juan. **30** Karon ang uganggang babaye ni Simon naghigda tungod sa sakit nga hilnat. Diha-diha dayon ilang gisultihan si Jesus mahitungod kaniya. **31** Busa miadto siya, gigunitan niya ang kamot, ug gipatinod niya; ang hilnat mibiya kaniya, ug siya nagsugod sa pag-alagad kanila. **32** Sa dihang gabii na, human misalop ang adlaw, ilang gidala ngadto kaniya ang tanang mga masakiton o gisudlan ug mga demonyo. **33** Ang tibuok siyudad nagtapok tanan sa pultahan. **34** Giayo niya ang daghang mga masakiton uban sa mga nagkalain-laing mga balatian, ug gihinginan ang daghang mga demonyo. Apan wala niya tugot ang mga demonyo sa pagsugilon tungod kay sila nakaila kaniya. **35** Sayo kaayo siya nibangon samtang ngitngit pa; mibiya siya ug miadto sa awaaw nga dapit, ug nag-ampo siya didto. **36** Si Simon ug kadtong uban niya nangita kaniya. **37** Ila siyang nakaplagan,

ug miington sila ngadto kaniya, "Ang tanan nangita ngadto kanila, "Nganong kamo naghunahuna niini sa kanimo." 38 Miington siya, "Moadto kita sa laing inyong mga kasingkasing? 9 Unsa ang mas sayon dapit, gawas ngadto sa palibot sa lungsod, aron ako sa pag-ingon ngadto sa paralisado nga tawo, 'Ang magwali usab didto. Mao kana ang akong gianhi imong mga sala napasyalo na' o sa pag-ingon nga dinihi aron sa pagbuhat." 39 Miadto siya sa tibuok 'Barog, dad-a ang imong higaanan, ug lakaw?' 10 Galilea, nagwali siya didto sa ilang mga sinagoga Apan aron kamo masayod nga ang Anak sa Tawo ug iyang gihinginlan ang mga demonyo. 40 Usa adunay katungod sa kalibutan aron sa pagpasaylo ka sanglahon ang miadto kaniya; siya nagpakiluo sa mga sala," siya miington ngadto sa paralitiko, kaniya samtang siya nagluhod. Siya miington kaniya, 11 "Ako moingon kanimo, barog, dad-a ang imong "Kung buot nimo, mamahimo mo akong hinloan." banig, ug pauli sa imong balay." 12 Siya mibarog ug 41 Mibati ug kaluoy, gituy-od ni Jesus ang iyang dihadiba gidala ang banig, ug migawas sa balay sa kamot ug gihikap siya, nga nag-ingon ngadto kaniya, atubangan nilang tanan. Busa silang tanan nahibulong "Buot ako. Mahinlo ka." 42 Dih-a-dihang ang sangla ug naghataq sa paghimaya ngadto sa Dios, ug sila mibiya kaniya, ug nahimo siya nga hinlo. 43 Si Jesus miington, "Kami wala nakakita sa bisan unsa nga sama higpit nga nagpasidaan kaniya ug gipadala dayon niini." 13 Siya miadto pag-usab sa linaw, ug ang tanan siya sa layo, 44 miington si Jesus ngadto kaniya, nga panon miadto kaniya, ug siya nagtudlo kanila. 14 "Siguroha nga dili ka manugilon ngadto sa uban, Sa iyang paglabay, iyang nakita si Levi nga anak ni apan lakaw, ipakita ang imong kaugalingon ngadto Alpheus, nga naglingkod sa dapit nga bayranan ug sa pari, ug ihalad ang mga butang alang sa imong buhis ug siya miington kaniya, "Sunod kanako." Siya pagkahinlo nga gimando ni Moises, isip pagpamatuod mibarog ug misunod kaniya. 15 Samtang si Jesus ngadto kaniya." 45 Apan migawas siya ug nagsugod nagkaon sa balay ni Levi, daghan ang kobrador ug sa pagsulti sa tanan. Ang tawo nagpakuyanap pag-ayon sa pulong mao nga si Jesus dili na gawasnon uban ni Jesus ug sa iyang mga disipulo, tungod kay sa pag-adto sa mga lungsod; kinahanglan siya nga magpabilin didto sa kamingawan nga mga dapit aron daghan ang nagsunod kaniya. 16 Sa dihang ang ang mga tawo mo-adto kaniya gikan sa bisan asa. nagkaon uban sa mga makasasala nga mga tawo ug kobrador ug buhis, sila miington sa iyang mga disipulo, "Nganong siya nagkaon man uban sa mga kubrador ug buhis ug makasasala nga mga tawo?"

2 Sa dihang mibalik si Jesus sa Capernaum human sa pipila ka mga adlaw, ang mga tawo didto nakadungog nga siya naa sa balay. 2 Busa daghan kaayo ang nagtapok nga didto wala nay luna alang kanila sa sulod, wala bisan sa palibot sa pultahan. Si Jesus mitudlo sa pulong ngadto kanila. 3 Ang pipila miabot ngadto kang Jesus ug nagdala sa paralisado nga tawo; upat ka mga tawo ang nagdayong kaniya.

4 Sa dihang sila dili makaduol tungod sa mga panon, ilang gihawa ang atop sa taas kung asa siya nagbarog. Sa dihang sila nagkalot ug bangag niini, ilang gipaubos ang higaanan kung asa ang paralisado nga tawo naghigda. 5 Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus miington ngadto sa paralisado nga tawo, "Anak, ang imong mga sala napasyalo na."

6 Apan adunay pipila sa mga iscriba nga naglingkod didto nga nangatarongan sa ilang mga kasingkasing, 7 "Giunsa niining tawo sa pagsulti niining paagiha? Siya nagpasipala! Kinsa ang makapasaylo sa mga sala apan ang Dios lamang?" 8 Dihadiba si Jesus, nga nasayod sa iyang espiritu kung unsa ang ilang gihunahuna sulod sa ilang mga kaugalingon, miington

22 Walay tawo nga mobutang ug bag-o nga bino katawhan nakadungog sa tanan nga iyang nabuhat, ngadto sa daang sudlanan nga panit, kung iya kanang ug sila miadto kaniya. 9 Nagsulti siya sa iyang mga buhaton ang bino makagisi sa mga panit ug ang bino disipulo nga andamon ang balangay alang kaniya mayabo, ug ang sudlanan nga panit usab. Hinuon, tungod kay ang duot sa panon baga kaayo, tingali ibutang ang bag-o nga bino ngadto sa bag-o nga madat-ogan nila siya. 10 Daghan ang iyang naayo, sudlanan nga panit.” 23 Sa Adlaw nga Igぱpahulay si daghan kaayo nga ang tanan nga adunay mga Jesus miadto sa pipila ka mga kaumahan sa lugas, balatian miduot pag-ayo kaniya; nagalaom sila nga ug ang iyang mga disipulo nagsugod sa pagpangutlo makahikap lang unta kaniya. 11 Sa matag higayon sa mga lugas ug gikaon kini. 24 Ug ang mga Pariseo nga ang mga mahugaw nga mga espiritu makakita miington kaniya, “Tan-awa, nganong sila nagabuhat kaniya, mangatumba sila sa iyang atubangan ug ug butang nga dili subay sa balaod nga buhaton sa mosinggit, ug moingon sila, “Ikaw ang Anak sa Dios.” Adlaw nga Igぱpahulay?” 25 Siya miington ngadto 12 Gimandoan niya sila ug hugot nga dili siya ipaila. kanila, “Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhat 13 Mitungas siya ngadto sa bungtod, ug gitawag ni David sa dihang siya nanginahanglan ug gigutom, niya kadtong buot niya, ug sila miadto kaniya. 14 siya ug ang mga tawo nga kauban niya? 26 Giunsa Gipili niya ang Napulog Duha (nga iyang gingilan niya pag-adto sa balay sa Dios kadtong si Abiatar pa nga mga apostoles), aron nga sila mahimo nga ang labaw nga pari, ug siya mikaon sa tinapay sa makauban niya ug siya mahimong magpadala kanila atubangan, diin kini supak sa balaod nga mokaon aron sa pagwali, 15 ug aron makabaton ug katungod ang si bisankinsa gawas sa mga pari; apan iyang nga mohingilin sa mga demonyo. 16 Iyang gipili gihatag ang pipila niini niadtong mga kauban niya?” ang Dapulog Duha: ngadto kang Simon nga iyang 27 Si Jesus miington, “Ang Adlaw nga Igぱpahulay gihatagan ug pangalan nga Pedro; 17 Si Santiago gibuhat alang sa mga tawo, dili nga ang mga tawo ang anak ni Sebedeo, ug si Juan ang igsoon nga alang sa Adlaw nga Igぱpahulay. 28 Busa ang Anak lalaki ni Santiago (nga iyang gihatagan ug ngalan nga sa Tawo Ginoo usab sa Adlaw nga Igぱpahulay.”

3 Usab si Jesus naglakaw paingon sa sinagoga, ug ang tawo nga mikupos ang kamot atua. 2 Milantaw sila kaniya aron tan-awon kung iya ba siyang ayohon sa Adlaw nga Igぱpahulay. Nangita sila ug hinundgan aron pasanginlan siya sa sayop nga binuhatan. 3 Nag-ingon si Jesus ngadto sa tawo nga mikupos ang kamot, “Bangon ug tindog dinihi sa taliwala sa kadaghanan.” 4 Unya miington siya ngadto sa mga tawo, “Kini ba subay sa balaod nga magbuhat ug maayo sa Adlaw nga Igぱpahulay o magbuhat ug makadaot; aron sa pagluwas sa kinabuhi, o sa pagpatay?” Apan nanghilom sila. 5 Mitan-aw siya sa palibot ngadto kanila nga anaay kasuko, uban ang kasubo sa katig-a sa ilang kasingkasing, ug siya nagsulti ngadto sa tawo, “Ituy-od ang imong kamot.” Gituy-od niya kini ug gipahiuli ni Jesus ang iyang kamot. 6 Dihadiha dayon ang Pariseo migawas ug nagpatigayon ug panagtigom uban sa mga sakop ni Herodes, ug sila naglaraw batok kaniya nga patyon siya. 7 Unya si Jesus mipalayo uban sa iyang mga disipulo ngadto sa dagat. Ug ang dako nga panon sa katawhan misunod gikan sa Galilea ug Judea, 8 gikan sa Jerusalem, Edumea ug unahan sa Jordan, ug palibot sa Tiro ug Sidon. Ang dako nga panon sa

13 Mitungas siya ngadto sa bungtod, ug gitawag niya kadtong buot niya, ug sila miadto kaniya. 14 siya ug ang mga tawo nga kauban niya? 26 Giunsa Gipili niya ang Napulog Duha (nga iyang gingilan niya pag-adto sa balay sa Dios kadtong si Abiatar pa nga mga apostoles), aron nga sila mahimo nga makauban niya ug siya mahimong magpadala kanila atubangan, diin kini supak sa balaod nga mokaon aron sa pagwali, 15 ug aron makabaton ug katungod ang si bisankinsa gawas sa mga pari; apan iyang nga mohingilin sa mga demonyo. 16 Iyang gipili gihatag ang pipila niini niadtong mga kauban niya?” ang Dapulog Duha: ngadto kang Simon nga iyang 27 Si Santiago ang anak ni Alfeo, Tadeo, si Simon nga Patriyota, 19 ug si Judas Iscariote, nga magbudhi kaniya. 20 Unya miuli siya sa balay, ug ang panon sa katawhan nagtigom pag-usab busa dili na sila makahimo bisan sa pagkaon. 21 Sa dihang ang iyang pamilya nakadungog mahitungod niini, migawas sila aron sa pagdakop kaniya, tungod sila nag-ingon, “Wala na siya sa maayong panghunahuna.” 22 Ang mga manunulat sa balaod nga milugsong gikan sa Jerusalem nag-ingon, “Siyá gisudlan ni Beelzebul,” ug, “Pinaagi sa magmamando sa mga demonyo iyang gihinginlan ang mga demonyo.” 23 Gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miington kanila sa mga sambingay, “Unsaon ni Satanas paghingilin kang Satanas? 24 Kung ang gingharian nabahin batok sa iyang kaugalingon, kana nga gingharian dili na makatindog. 25 Kung ang balay nabahin batok sa ilang kaugalingon, kana nga balay dili gayod makahimo sa pagtindog. 26 Kung si satanas mobarog batok sa iyang kaugalingon ug mabahin, dili siya makahimo sa pagtindog, apan moabot ang kataposan. 27 Apan walay bisan usa nga makasulod ngadto sa balay sa kusgan nga tawo ug kawaton ang iyang mga

kabtangan nga dili hiktan una ang kusgan nga tawo. tugot siyang magpatalinghog." 10 Sa dihang si Jesus Unya kawaton niya ang iyang mga kabtangan gikan nag-inusara, kadong suod kaniya ug kauban ang sa iyang balay. 28 Sultihan ko kamo sa tinuod, ang napulo ug duha nangutana kaniya mahitungod sa mga tanang mga sala sa mga tawo mahimong mapasaylo, sambingay. 11 Siya miington ngadto kanila, "Kaninyo bisan ang tanang pagpasipala nga ilang gipasipala; gihatag ang mga kahibulongan sa gingharian sa Dios. 29 apan kung kinsa kadong magpasipala batok sa Balaang Espiritu dili makaangkon sa kapasyloan, apan kana nga tawo hukman hangtod sa walay kataposang sala." (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Nagsulti niini si Jesus tungod kay nag-ingon sila, "Aduna siyay mahugaw nga espiritu." 31 Ang iyang inahan ug iyang mga igsoon nga lalaki miabot ug sila mitindog sa gawas. Nagpadala sila alang kaniya ug gitawag nila siya. 32 Ang panon nanglingkod palibot kaniya, ug nakigsulti sila kaniya, "Ang imong inahan ug mga igsoon nga lalaki anaa sa gawas, ug buot nila nga masayod kung asa ka." 33 Gitubag niya sila, "Kinsa ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki?" 34 Mitan-aw siya sa palibot niadtong nanglingkod palibot kaniya ug nag-ingon, "Tan-awa, ania ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki! 35 Kay kung kinsa kadong nagbuhat sa kabubut-on sa Dios, kana nga tawo mao ang akong igsoon nga lalaki, igsoon nga babaye, ug inahan."

4 Unya siya nagsugod na usab sa pagtudlo daplin sa lanaw. Usa ka dako kaayo nga panon sa katawhan nagtigom mialirong kaniya, busa misakay siya ngadto sa usa ka sakayan ug gituklod ngadto sa lanaw, ug milingkod siya niini. Ang tanang panon anaa sa daplin sa tubig sa baybay. 2 Nagtudlo siya kanila ug daghang mga butang pinaagi sa mga sambingay, ug sa iyang pagtudlo, miington siya kanila: 3 "Paminaw, ang magpupugas miadto alang sa pagpugas. 4 Samtang siya nagpugas, ang ubang mga binhi nangahulog sa dalan, ug ang mga langgam miabot ug mituka kanila. 5 Ang ubang mga binhi nahulog sa kabatoan, kung diin wala kaayo'y yuta. Dihadiha sila miturok, tungod ang yuta dili lawom. 6 Apan sa dihang ang adlaw misubang, nangalawos sila tungod kay sila wala makagamot, ug sila nangalaya. 7 Ang ubang mga binhi nahulog taliwala sa tunokong mga tanom. Ang tunokong mga tanom mitubo ug naglumos kanila. Kana nga binhi wala mibunga ug lugas. 8 Ang ubang mga binhi nahulog ngadto sa maayong yuta ug mihatag ug lugas sa pagturok ug pagtubo niini. Kana nga binhi mibunga ang uban 30, uban 60, ug ang uban 100 ka pilo kung unsa ang natanom." 9 Siya miington, "Si bisan kinsa nga adunay igdulongog aron mamati,

napulo ug duha nangutana kaniya mahitungod sa mga tanang mga sala sa mga tawo mahimong mapasaylo, sambingay. 10 Sa dihang si Jesus Unya kawaton niya ang iyang mga kabtangan gikan nag-inusara, kadong suod kaniya ug kauban ang sa iyang balay. 28 Sultihan ko kamo sa tinuod, ang napulo ug duha nangutana kaniya mahitungod sa mga tanang mga sala sa mga tawo mahimong mapasaylo, sambingay. 11 Siya miington ngadto kanila, "Kaninyo bisan ang tanang pagpasipala nga ilang gipasipala; gihatag ang mga kahibulongan sa gingharian sa Dios. 12 Apan sambingay lamang alang niadtong tanan nga anaa sa gawas, 13 apan dili makakita, apan dili makakat-on, ug aron nga sa dihang sila maminaw, oo sila makadungog, apan dili makasabot, o kaha sila mobalik ug ang Dios mopasaylo kanila." 14 Ang iyang inahan ug iyang mga igsoon nga lalaki anaa sa gawas, ug buot nila nga pulong napugas. Sa pagkadungog nila niini, dihadihang kini ang mga nahulog sa daplin sa dalan, diin ang dayon miabot si Satanas ug mikuha sa pulong nga gipugas kanila. 15 Mao kini ang mga napugas sa batoon nga yuta, nga sa pagkadungog nila sa pulong, dihadihang dayon nagdawat niini uban ang kalipay; 16 Mao kini ang mga napugas sa pulong napugas. Sa pagkadungog nila niini, dihadihang dayon miabot si Satanas ug mikuha sa pulong nga gipugas kanila. 17 Sila wala makagamot sa ilang kaugalingon, apan naglahutay lamang sa makadiyot; unya, sa dihang mipatigbabaw ang pagsulay o paglutos tungod sa pulong, sila mapandol dayon. 18 Ang uban mao kadong napugas taliwala sa tunokong mga tanom. Kini ang mga nakadungog sa pulong, 19 apan ang kahangawa sa kalibutan, ang pagkamalimbongan sa mga bahandi, ug ang mga tinguba alang sa ubang mga butang, misulod ug milumos sa pulong, ug nahimo kining dili mabungahon. (aiōn g165) 20 Kadong napugas sa maayong yuta, mao kado ang nakadungog sa pulong ug nagdawat niini ug naghatag kini sa bunga, ang uban 30, ug uban 60, ug ang uban 100 ka pilo kung unsa ang natanom." 21 Si Jesus miington kanila, "Magdala ba kamo ug lampara sa sulod sa balay aron ibutang kini ilalom sa usa ka basket, o ilalom sa higdaanan?" Dad-on ninyo kini sa sulod ug ibutang ninyo sa usa ka patunganan sa lampara. 22 Kay walay gitagoan, nga dili mahibaloan, ni ang tanang butang nga natago, nga dili madayag sa kahayag. 23 Kung bisan kinsa ang adunay igdulungog sa pagpamatid, magpatalinghog siya." 24 Siya miington kanila, "Matnguni kung unsa ang inyong nadungog, kay ang sukdanon nga inyong gamiton, mao ang sukdanon nga madawat ninyo; ug mas labaw pa ang inyong makuha. 25 Tungod kay si bisan kinsa ang anaa, pagahatagaan pa siya ug labaw pa, ug si bisan kinsa ang nawad-an, gikan kaniya pagkuhaon

bisan pa kung unsa ang naangkon niya." 26 Si Jesus miington, "Ang gingharian sa Dios sama sa usa ka tawo nga nagpugas sa mga binhi sa yuta. 27 Matulog siya ug mobangon, gabii ug adlaw; ug ang binhi manalinsing ug mitubo, bisañ wala siya makabalo kung giunsa. 28 Ang yuta mamunga ug lugas sa iyang kaugalingon, mahauna ang dahon, unya ang matimgas nga lugas nga anaa sa unsa nato ikatandi ang gingharian sa Dios ug unsa nito. 29 Apan sa dihang ang lugas mahinog na, ang gipagawas niya ang garab tungod kay ang ting-aní miabot na." 30 Siya miington, "Sa Matag gabii ug adlaw sa usa ka kadenang lubnganan. 31 Sama kini sa usa ka liso sa dihang ipugas kini mao kini ang pinakagamay sa tanang mga liso nga gipugas sa yuta. 32 Apan sa dihang gitanom na kini, mitubo ug nahimong labing dako labaw sa tanang mga sambingay. Apan sa tago gipasabot niya ang tanang 33 Uban sa daghang mga sambingay nga sama niini. 34 Apan sa dihang gitanom na kini, mitubo ug nahimong labing dako labaw sa tanang mga sambingay. Apan sa tago gipasabot niya ang tanang 35 Nianang adlawa, sa pag-abot sa kagabhió, siya 36 Busa 37 Nagsugod didto ang usa ka mapintas nga unos 38 Apan si Jesus sa iyang kaugalingon anaa sa 39 Mibangon siya, Miadto sila kahadlokan, ug miington kanila, "Mangadto kita sa tabok sa tabok." 40 Siya miington, "Ang adunay usa ka dakong kalinaw didto. 41 Napuno sila sa dakong kahadlok. 42 Kadtong nangahadlok, ug ilang nakita, ug ila usab gisulti ang mahitungod sa mga baboy. 43 Kadtong katawhan nga naabot

5 Miabot sila sa tabok sa lanaw, sa rehiyon sa Gerasenon. 2 Sa dihang si Jesus miaw-as sa bangka, ang usa ka tawo nga adunay hugaw nga siya ug espiritu mitagbo kaniya. Migawas siya gikan sa mga manalinsing ug mitubo, bisañ wala siya makabalo lubnganan. 3 Ang tawo nagpuayo sa mga lubnganan. Wala na gayoy makapugong kaniya, bisañ pa gani ang kadena. 4 Siya kaniadto kanunay gigapos sa uhay, unya ang matimgas nga lugas nga anaa sa mga kadena ug mga puthaw sa iyang til. Gibugto niya uhay. 5 Apan sa dihang ang lugas mahinog na, ang mga kadena ug ang puthaw nabungkag. Walay dihadihang dayon gipagawas niya ang garab tungod bisan usa nga kusgan ang makapugong kaniya. 6 Sa sa pagpasabot niini? 7 Sama kini sa usa ka liso sa dihang iyang nakita si Jesus sa layo, midagan siya mustasa, nga sa dihang ipugas kini mao kini ang pinakagamay sa tanang mga liso nga gipugas sa Nagsinggit siya sa makusog nga tingog, "Unsa ang yuta. 8 Tungod kay si Jesus sanga, bisañ gani ang mga langgam sa kalangitan nag-ingon kaniya, "Gawas diha sa tawo, ikaw nga makahimo sa ilang mga salag ilalom sa landong mahugaw nga espiritu." 9 Siya nangutana kaniya, niini." 10 Nagpakiluo sya kaniya sa makadaghan wala siya magsulti kanila nga dili pinaagi sa usa ka sambingay. Apan sa tago gipasabot niya ang tanang 11 Karon ang dakong pundok sa mga baboy nagkaon mga butang sa iyang kaugalingong mga disipulo. didto sa bungtod. 12 Sila nanghangyo kaniya, sa 13 Siya nagtugot gibuyaan niila ang panon. Ang mga disipulo nagdala kanila sa pagbuhat niiana. Ang mga mahugaw nga kang Jesus uban kanila, sanglit atua na siya sa mga espiritu migawas ug misulod sa mga baboy, sakayan. Ang ubang mga sakayan uban usab kaniya. ug nagdalidali sila palugongsong sa bungtod ngadto 14 Ang mga tawo nga nag-sakayan, ug ang sakayan hapit na mapuno sa atiman sa mga baboy midagan ug nagsumbong tubig. 15 Nagsugod didto ang usa ka mapintas nga unos sa lanaw. Adunay mga 2, 000 ka mga baboy ang inubanan sa paghangin, ug ang mga balod miguba nangalunod sa lanaw. 16 Ang mga tawo nga nag-sakayan, ug ang sakayan hapit na mapuno sa atiman sa mga baboy midagan ug nagsumbong tubig. 17 Kadtong nangahadlok, ug ilang nakita, ug ila usab gisulti ang mahitungod sa mga baboy. 18 Kadong nakakita kung unsa ang kahadlok ug sila miington sa usag-usa, "Kinsa man nahitabo ngadto sa tawo nga gigamhan sa mga kini, nga bisañ ang hangin ug ang dagat nagatuman demonyo nag-ingon niadtong nangabot kung unsa man kaniya?"

didto nanghangyo kang Jesus nga mobiya sa ilang kaniya nga adunay kahadlok ug nangurog ug mihana rehiyon. **18** Ang tawo nga gigamhan kaniadto sa sa atubangan ni Jesus ug gisulti niya ang tanang demonyo miduol kang Jesus sa dihang mosakayay kamatuoran. **34** Siya miington kaniya, "Babaye, ang na sila sa bangka, nga hapis na mobiya. Ang tawo imong pagtuo ang nakaayo kanimo. Lakaw uban ang nanghangyo kaniya kung mahimo ba nga mokuyog kalinaw ug mamahimsog ka, gawasnon ka gikan sa kaniya. **19** Si Jesus wala nagtugot nga siya mouban imong balatian." **35** Samtang nag-istorya siya kaniya, kanila, apan nag-ingon. "Pauli sa imong panimalay ang mga tawo miabot gikan sa balay sa pangulo ug sa imong katawhan, ug ingna sila nga ang sa sinagoga, nga nag-ingon, "Ang imong anak nga Gino nagpamuhat kanimo, ug unsang kaluoy ang babaye namatay na. Nganong hasolon pa man ang gipatagamtam kanimo." **20** Busa ang tawo mibiya magtutudlo?" **36** Apan sa dihang iyang nadunggan ug iyang gimantala sa Decapolis kung unsa ang kung unsa ang ilang giingon, si Jesus miington sa gibuhat ni Jesus kaniya. Ug silang tanan natingala. pangulo sa sinagoga, "Ayaw kahadlok. Salig lang." **21** Sa dihang si Jesus mitabok balik sa bangka sa **37** Wala niya tugoti nga ang uban mokuyog kaniya, pikas tampi, ang dakong panon sa katawhan nag- gawas lang kang Pedro, Santiago, ug Juan, nga alirong kaniya, ug nagtindog siya sa daplin sa lanaw. igsoon ni Santiago. Unya miabot na sila sa balay sa **22** Usa ka pangulo sa sinagoga, usa ka tawo nga pangulo sa sinagoga. **38** Nakita ni Jesus ang daghang ginganlan ug Jairus, sa dihang nakit-an niya si Jesus, katawhan nga naguol, kadtong katawhang naghilak mihana siya sa tilan ni Jesus. **23** Nagpakiluoy siya sa ug kadtong nagdangoingoy. **39** Sa dihang nakasulod makadaghan nga higayon, nga nag-ingon, "Ang akong na sila sa balay, miington siya kanila, "Nganong gamay nga anak nga babaye hapis na mamatay. nagsubo kamo ug nganong naghilak kamo? Kining Nagpakiluoy ako kanimo, kuyog kanako ug itapion bataa wala namatay apan natulog lang." **40** Ila siyang ang imong kamot sa iyaha aron siya maulian ug gikatawan. Apan iyang gipagaws silang tanan. Unya mabuhî." **24** Si Jesus miurban kaniya ug ang baga nga iyang giuban ang amahan sa bata ug ang inahan ug panon sa katawhan misunod kaniya, ug nagdutdot ang iyang mga kauban, ug misulod sa kwarto kung palibot kaniya. **25** Karon adunay usa ka babaye nga diin gibutang ang bata. **41** Iyang gigunitan ang bata nag-antos sa dugo nga naggawas kaniya sulod sa sa iyang kamot, miington siya kaniya, "Talitha koum," dose ka tuig. **26** Hilabihan ang iyang pag-antos sa buot ipasabot "Batang babaye, ako moingon kanimo, pagpa-atiman sa daghan mga mananambal. Gigasto bangon." **42** Dihidiha ang bata mibangon ug milakaw niya ang tanan niyang salapi aron siya mamaayo. (kay siya dose na ang pangidaron). Ang mga tawo Apan wala gayod siya naayo, hinuon misamot pa. **27** hilabihan ang katingala ug kahibulong. **43** Siya hugot Iyang nadunggan ang balita mahitungod kang Jesus. nga nagpasidaan kanila nga kinahangla nga walay Busa nagsunod siya kaniya samtang naglakaw siya bisan usa ang makahibalo mahitungod niini. Ug sila ngadto sa dakong panon, ug iyang gigunitan ang iyang giingnana nga hatagan siya ug pagkaon.

iyang kupo. **28** Kay siya miington, "Kung ako lang magunitan ang iyang bisti, ako mamaayo." **29** Sa dihang siya naggunit kaniya, ang pagdugo miundang, ug nabati niya sa iyang kaugalingon nga naayo siya sa iyang balatian. **30** Nasayran ni Jesus sa iyang kaugalingon nianang tungora nga adunay gahom nga migawas gikan kaniya, ug milingi siya sa panon sa katawhan ug nangutana, "Kinsa man ang migunit sa akong bisti?" **31** Ang iyang mga tinun-an nag-ingon kaniya, "Imong nakita nga ang mga panon sa katawhan nagdutdot kanimo, ug moingon ka, 'Kinsa ang migunit kanako?'" **32** Apan si Jesus mitanaw sa palibot aron iyang makita kung kinsa ang nagbuhat niini. **33** Ang babaye nasayod kung unsa ang nahitabo kaniya, ug busa miduol siya ngadto

6 Si Jesus mibiya gikan didto ug miabot sa iyang lungsod nga pinuy-anan, ug ang iyang mga disipulo misunod kaniya. **2** Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, siya nagtudlo kanila didto sa sinagoga. Daghan sa mga nagpatalinghog kaniya nakurat. Sila miington, "Diin niya nakuba kining iyang mga gipanuldo?" "Unsa kining kaalam nga gihatag sa Dios kaniya?" "Unsa kining mga milagro nga gipamuhat sa iyang mga kamot?" **3** Dili ba mao man kini ang panday, nga anak ni Maria, ug ang igsoon nga lalaki ni Santiago ug Jose ug Judas ug Simon? Dili ba nato dinihi?" Ug sila nasina kang Jesus. **4** Si Jesus miington kanila, "Ang propeta adunay kadungganan gawas sa iyang lungsod nga pinuy-anan ug sa

iyang kaugalingong kaparyentihan, ug sa iyang kaniya. 21 Apan miabot ang adlaw nga nakahigayon kaugalingong panimalay." 5 Wala siya nakabuhat sa si Herodias sa pagbuhat: sa adlaw nga natawhan bisan unsang gamhanang mga butang didto, gawas ni Herodes nagkumbira siya alang sa iyang mga sa pagtapion sa iyang mga kamot sa pipila ka mga opisyal, sa iyang mga magmamando, ug sa mga masakiton nga tawo ug pag-ayo kanila. 6 Ang ilang pangulo sa Galilea. 22 Ang anak nga babaye ni pagkawalay pagtuo nakapahibulong kaniya. Siya Herodias miadto ug misayaw alang kanila, ug siya miadto palibot sa ilang mga baryo aron sa pagtudlo. nakapahimuot kang Herodes ug sa iyang mga dinapit 7 Gitawag niya ang napulo ug duha ngadto kaniya ug sa panihapon. Ang hari miington sa bata nga babaye, gipadala sila nga tinagduha; siya mihtag kanila ug "Pangayo kanako sa bisan unsa nga imong gusto katungod ngadto sa mga dili hinlo nga espiritu, 8 ug ug ihatag ko kini kanimo." 23 Nanumpa siya kaniya giingnan niya sila nga dili magdala ug bisan unsa sa nga miington, "Bisan unsa nga imong pangayoon ilang panaw gawas sa sungkod. Kinahanglan dili sila kanako, igahatag ko kanimo, hangtod sa katunga magdala ug tinapay, walay panudlanan sa manlilimos, sa akong gingharian." 24 Migawas siya ug miington ug walay salapi sa ilang mga bakos, 9 apan magsuot sa iyang inahan, "Unsay akong pangayoon kaniya?" ug sandalyas, ug dili magsul-ob ug duha ka mga bisti. Siya miington, "Ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo." 10 Siya miington, "Sa matag higayon nga mosulod 25 Siya nagdali pagbalik sa tigomanan sa hari ug kamo sa balay, pabilin didto hangtod kamo mobiya. miington kaniya, "Buot kong ihatag mo kanako karon 11 Kung adunay dapit nga dili magdawat kaninyo o dayon, ug ibutang sa bandihado, ang ulo ni Juan maminaw kaninyo, sa pagbiya ninyo nianang dapita, nga Tigbawtismo." 26 Naguol pag-ayo ang hari, apan itaktak ang abog nga anaa sa inyong mga tiil, aron sa tungod sa iyang gisaad, ug alang sa iyang mga pagpamaruod batok kanila." 12 Nanglakaw sila ug dinapit, dili siya makahimo sa pagbalibad sa iyang gimantala nga ang mga tawo kinahanglan nga mobiya gihangyo. 27 Busa gipadala sa hari ang usa ka sa ilang mga sala. 13 Ilang gihinginlan ang daghang sundalo gikan sa iyang guwardiya ug gimandoan siya mga demonyo, ug gidihogan sa lana ug giayo ang sa pagdala kaniya sa ulo ni Juan. Ang guwardiya daghang masakiton nga mga tawo. 14 Nadungog miadto ug gipunggotan siya sa bilanggoan. 28 Gidala kini ni Haring Herodes, kay ang ngalan ni Jesus niya ang ulo ni Juan nga gibutang sa bandihado ug nahimong bantogan. Ang pipila miington, "Si Juan nga gihatag ngadto sa bata nga babaye, ug ang bata Tigbawtismo nabanhaw gikan sa mga patay ug tungod naghatag sa iyang inahan. 29 Sa pagkadungog niini, niini, kining mga milagrosong gahom nagkahitabo ang iyang mga disipulo miabot ug nagkuha sa iyang kaniya." 15 Ang pipila miington, "Sya si Elias." Apan patay nga lawas ug gipahiga kini sa lubnganan. 30 ang uban miington, "Sya usa ka propeta, sama sa Ang mga apostoles nagtigom palibot kang Jesus, mga propeta sa karaang mga panahon." 16 Apan ug sila miington kaniya sa tanan nga ilang nabuhat nadungog kini ni Herodes, siya miington, "Si Juan, ug gipanudlo. 31 Miington siya ngadto kanila, "Umari nga akong gipapunggotan, nabanhaw." 17 Tungod kamo sa awaaw nga dapit ug mopahulay kadali." kay si Herodes mismo nagpakuha ug nagpadakop Tungod kay daghan ang mangabot ug manghawa, ug kang Juan ug gibilanggo siya tungod kang Herodias, wala na silay kahigayonan sa paglipaylipay, walay nga asawa sa iyang igsoon nga si Felipe, tungod panahon bisan sa pagpangaon. 32 Mipalayo sila kay si Herodes nakigminyo kaniya. 18 Kay si Juan sa sakayan padulong sa awaaw nga dapit nga sila nag-ingon kang Herodes, "Dili uyon sa balaod alang lamang. 33 Apan daghang tawo ang nakakita kanila kanimo nga makigpuyo sa asawa sa imong igsoon." nga mibiya ug sila nakaila kanila. Nanagan sila didto 19 Si Herodias nagtagana sa iyang kaugalingon batok gikan sa tanang lungsod, ug sila nakauna pag-abot kang Juan ug buot niya siyang patyon. Apan dili kanila. 34 Sa pag-abot niya, nakita ni Jesus ang niya kini mahimo, 20 kay si Herodes nahadlok kang dakong panon; gibati siya ug tumang kaluoy alang Juan, ug siya nasayod nga siya matarong ug balaan kanila, tungod kay sila sama sa mga karnero nga nga tawo. Busa si Herodes kanunay nagpanalipod walay magbalantay. Busa misugod siya sa pagtudlo kaniya. Sa dihang madungog niya nga mosangyaw kanila sa daghang mga butang. 35 Sa dihang hapon si Juan, ang iyang mensahe makapasuko kaniya, na, ang iyang mga disipulo miadto kaniya ug miington, ug bisan pa niana siya gihapon malipay nga mamati "Awaaw kini nga dapit ug hapon na kaayo. 36

Ipalakaw sila aron mangadto sila sa kasikbit nga daptit ug ngadto sa mga baryo ug aron makapalit ug pagkaon alang sa ilang mga kaugalingon." 37 Apan siya mitubag ug miington kanila, "Kamo maoy maghatag kanila ug pagkaon." Miington sila ngadto nga nagkantidad sa 200 ka denaryo ug ihatag kanila aron aduna silay makaon?" 38 Miington siya kanila, "Pila kabuok tinapay ang inyong dala? Lakaw ug tanawa." Sa pagkahibalo nila, sila miington, "Lima ka tinapay ug duha ka isda." 39 Gimandoan niya ang tanang katawhan nga maglingkod nga nagkapundok diha sa lunhaw nga sagbot. 40 Nagpundok sila nga nanglingkod; mga pundok sa tinag 100 ug tinag 50. 41 Sa pagkuha niya sa lima ka tinapay ug sa duha ka isda, ug mihangad sa langit, gipanalanginan niya ug gipikaspikas ang tinapay ug gihatag sa mga disipulo aron ipang-apod-apod ngadto sa panon. Ang duha ka isda iyang gibahin sa ilang tanan. 42 Nangaon silang tanan hangtod nga sila nangabusog. 43 Gipanguhu nila ang mga pinikaspikas nga tinapay, napuno ang napulo ug duha ka mga bukag, ug pipila usab ka mga isda. 44 Karon adunay 5, 000 ka mga lalaki ang nakakaon sa mga tinapay. 45 Dihadiha dayon iyang gipasakay ang iyang mga disipulo sa sakayan ug mag-una kaniya didto sa pikas babin, sa Betsaida, samtang siya sa iyang kaugalingon nagpalakaw sa panon palayo. 46 Sa pagkawala nila, mitungas siya sa bukid aron sa pag-ampo. 47 Pag-abot sa kagabhion, ug ang sakayan anaa na karon sa tungatunga sa linaw, ug siya nag-inusara sa yuta. 48 Nakita niya nga sila naglisod sa gayong sa sakayan, kay ang hangin mikusokuso kanila. Sa ika-upat nga takna sa kagabhion siya miadto kanila, nga naglakaw sa linaw, ug buot niya nga molabay kanila, 49 apan sa pagkakita nila nga siya naglakaw sa linaw, naghunahuna sila nga siya usa ka multo ug sila naninggit, 50 kay silang tanan nakakita kaniya ug nangahadlok. Apan dihadiha dayon siya nagsulti kanila ug miington, "Pagmaisog! Ako kini! Ayaw kahadlok." 51 Misakay siya sa sakayan uban kanila, ug ang hangin miundang na sa paghuros; ug sila nahibulong pag-ayo kaniya. 52 Kay wala nila masabti ang mahitungod sa mga tinapay, apan ang ilang mga hunahuna hinay sa pagsabot. 53 Sa nakatabok na sila, midunggo sila sa yuta sa Genesaret ug giangkla ang sakayan. 54 Sa pagnaog nila sa sakayan, dihadiha dayon ang mga tawo nakaila nga si Jesus kadto. 55 Ang mga tawo nanagan sa tibuok rehiyon ug nagsugod sila pagdala sa mga masakiton nga anaa sa duyan padulong kaniya, bisan asa nga nadungog nila nga siya moabot. 56 Bisan asa siya mosulod nga mga baryo o mga siyudad, o mga kaniya, "Manglakaw ba kami ug magpalit sa tinapay kaumahan, ilang gipangbutang ang mga masikiton sa merkado, ug sila nagpakiluoy kaniya nga sila makahikap lamang bisan sa tumoy sa iyang bisti, ug sa kadaghan nga mohikap niini mamaayo.

7 Ang mga Pariseo nanagtigom kauban ni Jesus, kauban sa mga eskriba nga naggikan sa Jerusalem. 2 Ilang nakita nga ang uban sa iyang disipulo mikaon sa ilang tinapay uban ang kahugaw, kana mao, ang wala kapanghunaw, sa ilang mga kamot. 3 (Alang sa mga Pariseo ug sa tanang mga Judio, sila dili mangaon gawas kung sila makapanghunaw sa ilang mga kamot; sila nagagunit gihapon sa tulumanon sa ilang mga katigulangan. 4 Sa dihang ang mga Pariseo moabot gikan sa merkado, sila dili mangaon hangtod nga sila makapanghinlo sa ilang kaugalingon. Ug adunay lain pang sulondon nga ilang ginatuman bisan lisod, apil ang paghinlo sa mga kopa, mga tiil, bulawan nga sudlanan, ug bisan ang lingkoranan sa kan-anan.) 5 Ang mga Pariseo ug ang mga eskriba nangutana kang Jesus, "Nganong ang imong mga disipulo wala magkinabuhi sumala sa tolumanon sa mga katigulangan, tungod kay sila nangaon sa ilang tinapay nga walay pagpanghunaw sa ilang mga kamot? 6 Siya miington, "Si Isaias nanagna babin kaninyo mga tigpakaaron-ingnon, siya misulat, 'Kining katawhan nagpasidungog kanako uban sa ilang ngabil, apan ang ilang kasingkasing layo kanako.' 7 Walay silbi ang ilang pagdayeg nga gihalad kanako, gitudlo ang balaod sa katawhan isip tinuohan.' 8 Inyong gisalikway ang kasugoan sa Dios ug paspas nga nihupot sa tulumanon sa tawo." 9 Siya miington, "Sayon kaninyo ang pagsalikway sa kasugoan sa Dios aron inyong mahuptan ang inyong tulumanon! 10 Tungod kay si Moises miington, 'Tahora ang inyong amahan ug ang inyong inahan,' ug, 'Siya nga mosulti ug daotan sa iyang amahan o inahan, sa pagkatinuod mamatay gayod.' 11 Apan kamo miington, 'Kung ang tawo moingon ngadto sa iyang amahan o inahan, "Bisan unsa nga tabang nga madawat ninyo gikan kanako mao ang Corban;" (kana ginaingon nga, 'Gihatag sa Dios') - 12 unya kamo wala na magtugot kaniya sa pagbuhat sa bisan unsa alang sa iyang amahan o sa iyang inahan. 13 Inyong gihimo ang

kasugoanan sa Dios nga walay bili sumala sa inyong tulumanon nga inyo gihapong gipaspasa. Ug daghan nga managsamang butang nga inyong gihimo.” 14 Gikan sa rehiyon sa Tyre ug miadto agi sa Sidon sa Iyang gitawag pag-usab ang panon ug miington kanila, dagat sa Galilea nga rehiyon sa Decapolis. 32 Ilang “Pamatì kanako, tanan kaninyo, ug sabta. 15 Walay gidala ang usa ka tawo nga bungol ug amang, ug sila makapahugaw sa tawo nga gikan sa gawas kung nagpakiluoy kang Jesus aron ipandong ang iyang kini mosulod kaniya. Ang makapahugaw sa tawo kamot kaniya. 33 Iyang gikuha siya gikan sa pundok mao ang mogawas kaniya.” 16 Ang mahinungdanong sa tago, ug iyang gibutang ang iyang mga tudlo sa mga sinulat wala maapil vs. 16. Kung si bisan kinsa iyang mga dalonggan, ug pagkahuman niyang luwa, nga tawo nga adunay dalonggan, siya papaminawa. iyang gihikap ang dila. 34 Siya mihangad sa langit; 17 Karon si Jesus mibiya sa panon ug misulod sa siya nanghupaw ug miington kanila, “Ephphatha,” balay, ang iyang mga tinun-an nangutana kaniya kana ginaingon, “Buka!” 35 Gihimo ni Jesus nga ang mahitungod sa sambingay. 18 Si Jesus miington, iyang mga dalonggan makadungog, ug makausa “Kamo ba wala pa gihapon makasabot? Wala ba gikuha niya ang nakapugong sa iyang dila nga siya ninyo makita nga bisan unsa nga mosulod sa tawo dili makasolti, mao nga siya karon makasolti na ug gikan sa gawas dili makahugaw kaniya, 19 tungod kay maayo. 36 Iyang gisugo sila nga dili kini isulti kang kini dili man muadto sa iyang kasingkasing, apan kini bisan kinsa. Apan hinuon, sa dihang nagmando mopaingon sa iyang tiyan ug unya mugawas ngadto siya kanila nga magpakahilom, misamot hinuon sa kasilyas.” Niini nga pulong gihimo ni Jesus nga ang sila pagsugilon mahitungod niini. 37 Sila hingpit tanang pagkaon nahinloan na. 20 Siya miington, “Kini nga nahibulong, nga nag-ingon, “Iyang gibuhat ang ang makapahugaw sa tawo nga mao ang mogawas tanan pag-ayo. Gihimo niya nga bisan ang bungol kaniya. 21 Kay gikan sa kinasuloran sa tawo, mogawas makadungog ug ang amang makasulti.”

sa kasingkasing, magahimo ug daotang hunahuna, pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagpatay, 22 pagpanapaw, kahakog, pagkadautan, pagpanlimborg, kaulag, kasina, pagbutangbutang, pagpagarbo, binuang. 23 Kining tanang mga daotan naggikan sa sulod, ug mao ang makapahugaw sa tawo.” 24 Nitindog siya gikan didto ug miadto padulong sa rehiyon sa Tyre ug Sidon. Siya misulod sa balay ug dili siya buot nga adunay usa nga masayod nga siya atua didto. 25 Apan siya dili matago. Apan sa kait lang ang babaye kinsa adunay gamayng anak nga babaye nga adunay hugaw nga espiritu—kini nga babaye nakadungog babin kang Jesus ug miduol siya ug miluhod sa iyang tilian. 26 Karon ang babaye usa ka Griyego, nga taga-Fenicia ang kaliwat. Nagpakiluoy siya kaniya nga palayason ang demonyo gikan sa iyang anak nga babaye. 27 Siya miington kaniya, “Kinahanglan pakan-on una ang kabataan. Tungod kay dili saktu nga kuhaon ang tinapay sa mga bata ug ilabay sa mga iro.” 28 Apan siya mitubag ug miington ngadto kaniya, “Oo, Gihoo, bisan ang mga iro ilawom sa lamesa mokaon sa mumho sa mga bata.” 29 Siya miington ngadto kaniya, “Tungod kay ikaw misulti niini, gawasnon ka nga molakaw. Ang demonyo mugawas sa imong anak nga babaye.” 30 Siya mibalik sa iyang panimalay ug iyang nakita ang bata nga naghigda sa iyang higdaanan, ug wala na ang demonyo. 31 Miadto siya pag-usab sa gawas nga managsamang butang nga inyong gihimo.” 14 Gikan sa rehiyon sa Tyre ug miadto agi sa Sidon sa Iyang gitawag pag-usab ang panon ug miington kanila, dagat sa Galilea nga rehiyon sa Decapolis. 32 Ilang “Pamatì kanako, tanan kaninyo, ug sabta. 15 Walay gidala ang usa ka tawo nga bungol ug amang, ug sila makapahugaw sa tawo nga gikan sa gawas kung nagpakiluoy kang Jesus aron ipandong ang iyang kini mosulod kaniya. Ang makapahugaw sa tawo kamot kaniya. 33 Iyang gikuha siya gikan sa pundok mao ang mogawas kaniya.” 16 Ang mahinungdanong sa tago, ug iyang gibutang ang iyang mga tudlo sa mga sinulat wala maapil vs. 16. Kung si bisan kinsa iyang mga dalonggan, ug pagkahuman niyang luwa, nga tawo nga adunay dalonggan, siya papaminawa. iyang gihikap ang dila. 34 Siya mihangad sa langit; 17 Karon si Jesus mibiya sa panon ug misulod sa siya nanghupaw ug miington kanila, “Ephphatha,” balay, ang iyang mga tinun-an nangutana kaniya kana ginaingon, “Buka!” 35 Gihimo ni Jesus nga ang mahitungod sa sambingay. 18 Si Jesus miington, iyang mga dalonggan makadungog, ug makausa “Kamo ba wala pa gihapon makasabot? Wala ba gikuha niya ang nakapugong sa iyang dila nga siya ninyo makita nga bisan unsa nga mosulod sa tawo dili makasolti, mao nga siya karon makasolti na ug gikan sa gawas dili makahugaw kaniya, 19 tungod kay maayo. 36 Iyang gisugo sila nga dili kini isulti kang kini dili man muadto sa iyang kasingkasing, apan kini bisan kinsa. Apan hinuon, sa dihang nagmando mopaingon sa iyang tiyan ug unya mugawas ngadto siya kanila nga magpakahilom, misamot hinuon sa kasilyas.” Niini nga pulong gihimo ni Jesus nga ang sila pagsugilon mahitungod niini. 37 Sila hingpit tanang pagkaon nahinloan na. 20 Siya miington, “Kini nga nahibulong, nga nag-ingon, “Iyang gibuhat ang ang makapahugaw sa tawo nga mao ang mogawas tanan pag-ayo. Gihimo niya nga bisan ang bungol kaniya. 21 Kay gikan sa kinasuloran sa tawo, mogawas makadungog ug ang amang makasulti.”

8 Niadtong mga adlawa, aduna na usab usa ka dakong panon, ug sila walay makaon. Si Jesus nagtawag sa iyang mga disipulo ug miington kanila, 2 “Hilabihan ang akong kaluoy sa panon, tungod kay sila nagpadayon nga nakig-urban kanako sulod na sa tulo ka adlaw ug wala silay makaon. 3 Kung ako silang papaulion sa ilang panimalay nga wala makakaon sila mangaluya didto sa dalan. Ug ang pipila kanila gikan pa sa layo.” 4 Ang iyang mga disipulo mitubag kaniya, “Asa man kita magkuha ug igo nga tinapay sa awa-aw nga dapit aron tagbawon kining katawhan?” 5 Siya nangutana kanila, “Pila kabuok tinapay ang anaa kaninyo?” Sila miington, “Pito.” 6 Siya nagsugo sa panon nga manglingkod sa yuta. Gikuha niya ang pito ka mga tinapay, ug human siya nakapasalamat, iyang gipikaspikas ang mga tinapay ug gihatag kini sa iyang mga disipulo ug giapod-apod. Busa giapod-apod na nila kini sa panon. 7 Aduna usab silay pipila ka gagmay nga isda, ug human siya nakapasalamat alang kanila, nagsugo siya sa mga disipulo aron sa pag-apod-apod usab niini. 8 Sila nangaon ug nangatagbaw. Ug ilang gihipos ang nabilin nga pagkaon gikan sa mga pinikaspikas nga babin, kini pito ka bukag nga puno. 9 Adunay mga 4, 000 ka mga lalaki didto. Gipapauli sila ni Jesus. 10 Dihadiha dayon misakay

siya sa sakayan uban sa iyang mga disipulo, ug sila pagawas uban sa iyang mga disipulo didto sa mga miadto sa rehiyon sa Dalmanuta. **11** Unya ang mga baryo sa Cesarea Filipos. Didto sa dalan nangutana Pariseo migawas ug misugod sa pagpakiglantugi siya sa iyang mga disipulo, "Kinsa man kuno ako kaniya. Sila nangita kaniya ug usa ka timailhan nga sumala sa gisulti sa mga tawo?" **28** Sila mitubag gikan sa langit, aron sa pagsulay kaniya. **12** Siya kaniya ug miington, "Si Juan nga magbabawtismo. miginhawa ug lawom sa iyang espiritu ug miington, Ang uban miington, 'Si Elias,' ug ang uban, 'Usa "Nganong nangita man ug usa ka timailhan kini nga sa mga propeta.' **29** Siya nangutana kanila, "Apan mga kaliwatan? Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, kinsa man ako alang kaninyo?" Mitubag si Pedro walay timailhan nga ihatag niini nga kaliwatan." **13** nga nag-ingon kaniya, "Ikaw ang Cristo." **30** Ug si Unya mibiya siya kanila, misakay na usab sa sakayan, Jesus nagpahimangno kanila nga dili manugilon kang ug mibiya ug miadto sa pikas bahan sa linaw. **14** bisan kinsa mahitungod kaniya. **31** Siya nagsugod sa Karon ang mga disipulo nakalimot sa pagdala ug pagtudlo kanila nga ang Anak sa Tawo kinahanglan tinapay uban kanila. Wala na silay bisan usa kabuok nga mag-antos sa daghang mga butang, igasalikway tinapay sa sakayan. **15** Siya nagpahimangno kanila ug sa mga kadagkoan ug sa mga pangulong pari ug miington, "Pagbantay ug pag-amping batok sa patubo sa mga eskriba, pagapatyon, ug mabanhaw pag-sa mga Pariseo ug sa patubo ni Herodes." **16** Ang usab human sa tulo ka adlaw. **32** Gisulti niya kini sa mga disipulo naglalis sa usag-usa, "Tungod kay wala tin-aw. Unya si Pedro nagdala kaniya sa daplin ug na kitay tinapay." **17** Si Jesus nasayod niini, ug siya nagsugod sa pagbadlong kaniya. **33** Apan si Jesus miington kanila, "Nganong naglalis man kamo kung milingi ug mitan-aw sa iyang mga disipulo ug unya wala nay tinapay? Wala ba gihapon ninyo makita? gibalong niya si Pedro ug miington, "Palayo kanako Wala ba gihapon ninyo masabti? Gipaluya na ba ninyo Satanas! Kay wala ka magpakabana sa mga butang pag-ayo ang inyong mga kasingkasing? **18** Aduna sa Dios, apan sa mga butang sa mga tawo." **34** kamoy mga mata, dili ba kamo makakita? Aduna Unya iyang gitawag ang panon ug ang iyang mga kamoy mga dalunggan, dili ba kamo makadungog? disipulo, ug siya miington, "Kung kinsa ang buot Wala ba kamo nakahinumdom? **19** Sa dihang akong mosunod kanako, kinahanglan gayod niya ilimod ang gipikaspikas ang tinapay taliwala sa 5, 000, pila ka iyang kaugalingon, ug mopas-an sa iyang krus, ug bukag ang napuno sa pinikaspikas nga tinapay nga mosunod kanako. **35** Kay bisan kinsa kadtong buot inyong nadala?" Sila mitubag kaniya, "Napulo ug moluwas sa iyang kinabuhi makabsan niini, ug kinsa duha." **20** Ug sa dihang akong gipikaspikas ang pito kadtong makabsan sa iyang kinabuhi tungod kanako ka tinapay taliwala sa 4, 000, pila ka bukag ang ug alang sa ebanghelyo mammaluwas niini. **36** Unsang napuno nga inyong nadala?" Sila mitubag kaniya, man ang makuha sa usa ka tawo, kung maangkon "Pito." **21** Siya miington, "Wala ba gihapon kamo niya ang tibuok kalibutan, ug unya mawad-an sa makasabot?" **22** Sila miadto sa Betsaida. Ang mga iyang kinabuhi? **37** Unsang man ang ikahatag sa usa ka tawo didto nagdala kaniya ug usa ka tawong buta tawo nga baylo alang sa iyang kinabuhi? **38** Bisang ug nagpakuoy kang Jesus nga hikapon siya. **23** kinsa kadtong magakaulaw kanako ug sa akong Gigunitan ni Jesus ang tawong buta pinaagi sa mga pulong niining mananapaw ug makasasala nga iyang kamot, ug giagak siya pagawas sa baryo. Sa kaliwatan, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo pag-dihang naluwaan na niya ang iyang mga mata ug abot niya sa himaya sa iyang Amahan uban sa gitapion niya ang iyang kamot kaniya, nangutana balaang mga manulonda."

siya kaniya, "Aduna ka na bay nakita?" **24** Mihangad siya, ug miington, "Nakita ko ang mga tawo. Apan daw sama sila sa mga kahoy nga naglakawlkaw." **25** Unya gitapion na usab niya ang iyang mga kamot sa iyang mga mata, ug ang tawo mibuka sa iyang mata, ang iyang panan-aw nahibalik, ug nakita niya ang tanang butang nga tin-aw na. **26** Gipapauli siya ni Jesus paingon sa iyang panimalay ug miington, "Ayaw pagsulod sa lungsod." **27** Si Jesus milakaw

9 Miington si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod ako magaingon kaninyo, adunay pipila kaninyo nga nagtindog dinihi nga dili makatilaw ug kamatayon nga dili pa nila makita ang gingharian sa Dios nga moabot uban sa gahom." **2** Paglabay sa unom ka adlaw, giuban ni Jesus si Pedro, Santiago, ug si Juan ug gidala sila sa taas nga bukid nga sila lamang. Unya nauusab ang iyang panagway sa ilang atubangan.

3 Ang iyang bistri misilaw pag-ayo, hilabihan ang

kaputi, nga walay manglalaba sa kalibotan nga "Dili matinoohon nga kaliwatan, hangtod kanus-a arang makapaputi. 4 Unya si Elias uban si Moises ako mag-uban kaninyo? Hangtod kanus-a ba ako mitungha ngadto kanila, ug sila nagsultihanay uban magapailob kaninyo? Dad-a siya nganhi kanako." ni Jesus. 5 Si Pedro mitubag ug miengon kang Jesus, 20 Ilang gidala ang batang lalaki ngadto kaniya. "Rabbi, maayo alang kanato nga ania kita dinihi ug Sa dihang ang espiritu nakakita kang Jesus, kini kinahanglan mohimo kami ug tulo ka pasilonganan. dihadhiha milabay kaniya ngadto sa pagkirkir-kirkir. Tugoti kami nga mobuhat ug usa alang kanimo, usa Ang batang lalaki natumba sa yuta ug nagbulalang kang Moises, ug usa alang kang Elias." 6 bula ang baba. 21 Si Jesus nangutana sa iyang (Tungod kay si Pedro wala masayod kung unsay isulti. amahan, "Unsa na kadugay nga siya sama niini?" Ang mga disipulo nalisang.) 7 Ang panganod miabot Ang amahan miengon, "Sukad sa iyang pagkabata. 22 ug milandong kanila. Unya ang usa ka tingog migula Kini kanunay nga molabay kaniya ngadto sa kalayo gikan sa panganod, "Kini ang akong hinigumhang o ngadto sa tubig ug misulay sa paglaglag kaniya. Anak. Paminaw kaniya." 8 Sa kalit lang, sa dihang Kung ikaw makahimo sa pagbuhat sa bisan unsa, sila mitan-aw sa palibot, wala na silay nakita nga kaluy-i kami ug tabangi kami." 23 Si Jesus miengon uban kanila, apan si Jesus lamang. 9 Samtang sila kaniya, "Kung ikaw makahimo? Ang tanang butang nanglugsong sa bukid, siya nagmando kanila sa dili mahimo alang sa usa nga motuo." 24 Dihadhiha ang pagpanugilon kung unsa ang ilang nakita, hangtod amahan sa bata misinggit ug miengon, "Mituo ako! nga ang Anak sa Tawo mabanhaw gikan sa mga Tabangi ang akong pagka dili matinuhon!" 25 Sa patay. 10 Busa ilang gitago ang maong butang sa dihang nakita ni Jesus ang panon nga nagdagan ilang mga kaugalingon, apan ilang gihisgotan sa ilang ngadto kanila, iyang gibadlong ang mahugaw nga mga kaugalingon kung unsa ang buot ipasabot sa espiritu ug miengon, "Ikaw, amang ug bungol nga "mabanhaw gikan sa mga patay". 11 Sila nangutana espiritu, ako nagmando kanimo, gula gikan kaniya, ug kaniya, "Ngano nga ang mga iscriba miengon nga ayaw na gayod pagsulod ngadto kaniya pag-usab." si Elias kinahanglan nga unang moabot?" 12 Siya 26 Kini misinggit ug gipakirig ang batang lalaki pag-miengon kanila, "Si Elias mouna gayod pag-abot aron ayo ug unya migula. Ang batang lalaki nahisama sa nga iyang mapasisig-uli ang tanang butang. Unya usa ka patay, labihan kaayo nga ang kadaghanan nganong nasulat nga ang Anak sa Tawo kinahanglang sa mga tawo nag-ingon, "Patay na siya." 27 Apan si mag-antos ug daghang mga butang ug nga ang Jesus migunit kaniya sa kamot ug gibangon siya, ug mga tawo magdumot kaniya? 13 Apan ako moingon ang batang lalaki mitindog. 28 Sa dihang si Jesus kaniyo nga si Elias miabot na, ug ilang gibuhut kung miabot sa balay, ang iyang mga disipulo nangutana unsa ang ilang buot buhaton kaniya, sumala sa gisulti kaniya nga sila lamang, "Nganong wala man kami sa kasulatan mahitungod kaniya." 14 Sa dihang sila makahingilin niini?" 29 Siya miengon kanila, "Kini nga mibalik kung asa nahimutang ang ubang mga disipulo, matang dili mahinginlan gawas sa pag-ampo." 30 Sila ilang nakita ang dakong panon palibot kanila, ug mibiya gikan didto ug milatas paingon sa Galilea. ang mga iscriba nakiglalis uban kanila. 15 Sa dihang Si Jesus dili buot nga may masayod nga si bisan nakita nila si Jesus, ang tibuok panon nahibulong kinsa kung asa sila, 31 kay siya nagatudlo sa iyang pag-ayo; sila midagan ngadto kaniya ug mihatag mga disipulo. Siya miengon kanila, "Ang Anak sa sa mainiton nga pag-abi-abi. 16 Iyang gipangutana Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa katawhan, ang iyang mga disipulo, "Mahitungod sa unsa ang ug ila siyang patyon. Sa dihang siya mamatay na, inyong gilalisan uban kanila? 17 Usa sa panon human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw pag-usab." mitubag kaniya, "Magtutudlo, akong gidala kanimo 32 Apan sila wala makasabot niining pahayag, ug sila ang akong anak nga lalaki; siya adunay espiritu nga nahadlok sa pagpangutana kaniya. 33 Sila miabot naghimo kaniyang dili makasulti, 18 ug kini nahimong sa Capernaum. Sa dihang siya atua na sa balay hinungdan nga siya magkirkir-kirkir ug malabay siya sa iyang gipangutana ang iyang mga disipulo, "Unsa ang ubos; mobula ang iyang baba, mokagot ang iyang inyong gihisgotan samtang anaa sa dalan?" 34 Apan mga ngipon, ug dayon motuskig. Akong gihangyo ang sila hilom lamang. Tungod kay naglalisa sila sa matag-imong mga disipulo sa pagpagula niini gikan kaniya, usa samtang anaa sa dalan mahitungod kung kinsa apan dili sila makahimo." 19 Siya mitubag kanila, ang labing labaw. 35 Siya milingkod ug gitawag ang

Napulog Duha sa paghiusa. Siya miington kanila, "Si bisan kinsa ang buot nga mahiuna, siya kinahanglan maulahi sa tanan ug sulugoon sa tanan." 36 Siya mikuha ug gagmay nga bata ug gibutang siya sa ilang taliwala. Iyang gikugos ang bata sa iyang mga bukton ug miington ngadto kanila, 37 "Si bisan kinsa nga modawat sa maong bata pinaagi sa akong ngalan, siya usab nagadawat kanako, ug si bisan kinsa nga nagadawat kanako, siya wala nagadawat kanako lamang, apan sa usa usab nga nagpadala kanako." 38 Si Juan miington kaniya, "Magtutudlo, kami nakakita ug usa ka tawo nga nag-abog ug mga demonyo sa imong ngalan ug kami nagsanta kaniya, tungod kay siya wala man nagsunod kanato." 39 Apan si Jesus miington, "Ayaw siya santaa. Tungod kay walay makahimo sa pagbuhat ug gamhanang mga buhat sa akong ngalan ug unya makahimo sa pagsulti sa bisan unsa nga daotang butang mahitungod kanako. 40 Si bisan kinsa nga dili batok kanato dapig kanato. 41 Si bisan kinsa nga mohatag kaninyo ug usa ka tasang tubig aron imnon tungod kay kamo nahisakop kung Cristo, sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili mawala kaniya ang iyang ganti. 42 Si bisan kinsa nga mahimong hinundan sa usa niining gagmayng mga bata nga mituo kanako aron mapandol, mas maayo alang kaniya nga higtan ug usa ka dakong galingan nga bato ang iyang liog ug ihulog ngadto sa dagat. 43 Kung ang imong kamot mahimong hinundan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo ang pagsulod ngadto sa kinabuhi nga pungkol kaysa adunay duha ka kamot ug moadto sa impiyerno, sa kalayo nga walay pagkapalong. (Geenna g1067) 44 Ang labing maayo nga mga karaan nga kopya giwala kining mga pulong gikan sa bersikulo 44 ug 46, bersikulo 44 "nga diin ang ilang ulod dili mamatay ug ang kalayo dili mapalong" 45 Kung ang imong til mahimong hinundan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga putol ang tiil, kaysa aduna kay duha ka tiil, ug ilabay ngadto sa impiyerno. (Geenna g1067) 46 Tan-awa ang "note" sa bersikulo 44. 47 Kung ang imong mata mahimong hinundan nga ikaw mapandol, lugita kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa gingharian sa Dios nga adunay usa ka mata, kaysa adunay duha ka mata ug ilabay ngadto sa impiyerno, (Geenna g1067) 48 diin ang ilang ulod dili mamatay, ug ang kalayo dili mapalong. 49 Kay ang tanan pagaasinan sa kalayo. 50 Ang asin maayo, apan kung ang asin mawad-an sa iyang kaparat, unsaon man nimo pagpabalik nga mopperat kini pag-usab? Pagbaton ug asin sa inyong mga kaugalingon, ug pagmalinawon sa matag-usa."

10 Si Jesus mibiya sa maong dapit ug miadto sa rehiyon sa Judea ug sa lugar nga tabok sa Suba sa Jordan, ug ang panon sa katawhan miadto kaniya pag-usab. Siya nanudlo kanila pag-usab, sama sa iyang nabatasan nga pagabuhaton. 2 Ang mga Pariseo miadto kaniya ug nangutana, "Uyon ba kini sa balaod alang sa usa ka bana nga mobulag sa iyang asawa?" Kini nga pangutana aron pagsulay kaniya. 3 Siya mitubag, "Unsa man ang gisugo ni Moises kaninyo?" 4 Sila miington, "Si Moises nagtugot sa usa ka tawo nga mosulat ug usa ka pagpamatuod sa panagbulag ug unya ipadala siya palayo." 5 "Kini tungod sa inyong gahi nga mga kasingkasing siya nagsulat kaninyo niining balaod," Si Jesus miington ngadto kanila. 6 "Apan gikan sa sinugdanan sa kabuhatan, 'Ang Dios nagbuhat kanila lalaki ug babaye.' 7 'Kay mao kini ang hinundan nga ang lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug makigtipon sa iyang asawa, 8 ug ang duha mahimong usa na ka unod. Busa dili na sila magpabilin nga duha, apan usa na ka unod.' 9 Busa kung unsa ang gihiusa sa Dios, dili pagabulagon sa tawo." 10 Sa dihang sila didto na sa balay, ang mga disipulo nangutana kaniya pag-usab mahitungod niini. 11 Siya miington ngadto kanila, "Kinsa kadong mobulag sa iyang asawa ug makigminyo sa lain nga babaye nakapanapaw batok kaniya. 12 Ug kung siya mobulag sa iyang bana ug makigminyo sa lain nga lalaki, siya nakapanapaw." 13 Ang mga tawo nagdala sa ilang gagmay nga mga bata ngadto kaniya aron siya makahimo sa paghikap kanila, apan ang mga disipulo nagbadlong kanila. 14 Sa dihang nakita kini ni Jesus, siya nasuko kanila, ug miington ngadto kanila, "Tugoti ang gagmay nga mga bata nga mopaduol kanako, ug ayaw sila pugnji, tungod kay ang gingharian sa Dios iya sa sama kanila. 15 Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo, kinsa kadong dili modawat sa gingharian sa Dios sama sa usa ka bata dili gayod makasulod niini." 16 Unya siya mikuha ug mga bata ngadto sa iyang mga bukton ug gipanalanginan sila samtantang iyang gibutang ang iyang mga kamot ngadto kanila. 17 Samtantang siya nagsugod sa iyang panaw, usa ka tawo migukod ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan, ug nangutana, "Maayong Magtutudlo, unsa ang angay nakong buhaton aron mapanunod

ang kinabuhing walay kataposan?" (aiōnios g166) 18 Ug Duha ngadto sa daplin pag-usab ug nagsugod sa si Jesus miington, "Nganong gitawag mo man ako pagsulti kanila kung unsa ang umaabot nga mahitabo nga maayo? Walay bisan usa nga maayo, gawas ngadto kaniya: 33 "Tan-awa, motungas kita ngadto sa lamang sa Dios. 19 Ikaw nasayod sa mga sugo: Ayaw Jerusalem, unya ang Anak sa Tawo itugyan ngadto pagpatay, ayaw panapawap, ayaw pangawat, ayaw sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba. Sila ang pagsaksi ug mga bakak, ayaw panglimborg, tahora magahukom kaniya ngadto sa kamatayon ug itugyan ang imong amahan ug inahan." 20 Ang tawo miington, siya ngadto sa mga Gentil. 34 Sila magbugalbugal "Magtutudlo, kining tanan nga mga butang akong kaniya, lud-an siya, latigohon siya, ug itugyan siya gituman gikan sa panahon sa akong pagkabatan-on." ngadto sa kamatayon. Apan human sa tulo ka adlaw 21 Si Jesus mitan-aw kaniya ug gihigugma siya. Siya siya mabanhaw." 35 Si Santiago ug si Juan, mga miington ngadto kaniya, "Usa ka butang ang imong anak nga lalaki ni Zebede, miduol kaniya ug miington, kulang. Ikaw kinahanglan ibaligya ang tanan nga anaa "Magtutudlo, buot namo nga magbuhat ka alang kanimo ug ihatag kini ngadto sa mga kabos, ug ikaw kanamo bisan unsa nga among pangayoon kanimo." adunay bahandi sa langit. Unya balik, sunod kanako." 36 Siya miington ngadto kanila, "Unsa ang buot ninyo 22 Apan kini nga mga pamahayag, siya nawad-an nga akong buhaton alang kaninyo?" 37 Sila miington, ug kadasing; siya nagmasulub-on ug milakaw palayo, 'Tugoti kami nga molingkod uban kanimo sa imong tungod siya adunay daghang mga katigayonan. 23 himaya, ang usa sa imong tuo nga kamot ug ang Si Jesus mitan-aw sa palibot ug miington ngadto sa usa sa imong wala." 38 Apan si Jesus mitubag iyang mga disipulo, "Lisod gayod kini alang niadtong ngadto kanila, "Wala kamo masayod kung unsa ang mga dato nga mosulod sa gingharian sa Dios!" 24 inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom Ang mga disipulo nahibulong sa iyang gipamulong. sa kopa nga akong paga-imnan o makalahutay sa Apan si Jesus miington ngadto kanila pag-usab, "Mga bawtismo nga ibawtismo kanako?" 39 Sila miington anak, lisod gayod ang pagsulod didto sa gingharian ngadto kaniya, "Makahimo kami." Si Jesus miington sa Dios! 25 Mas sayon alang sa usa ka kamelyo ngadto kanila, "Ang kopa nga akong paga-imnan, nga moagi sa bangag sa dagom, kay sa niadtong makainom kamo. Ug ang bawtismo nga ibawtismo tawo nga dato sa pagsulod sa gingharian sa Dios." kanako, makalahutay kamo. 40 Apankinsa kadtong 26 Sila nahibulong pag-ayo ug miington sa matag- molingkod sa akong tuo nga kamot o sa akong wala usa, "Unya kinsa ra man ang maluwas?" 27 Si Jesus nga kamot dili ako ang magahatag, apan kini alang nagtan-aw kanila ug miington, "Sa mga tawo dili kini niadtong mga giandaman." 41 Sa dihang ang ubang mahimo, apan mahimo sa Dios. Kay ang tanang napulo ka disipulo nakadungog mahitungod niini, sila butang mahimo sa Dios." 28 Si Pedro misugod sa nagsugod ug kasuko pag-ayo ngadto kang Santiago pagsulti kaniya, "Hinuon, gibyaan namo ang tanang ug Juan. 42 Si Jesus nagtawag kanila ngadto kaniya butang ug misunod kanimo." 29 Si Jesus miington, ug miington, "Kamo nasayod nga kadtong giisip nga "Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, walay usa magmamando sa mga Gentil maoy maghari kanila, ug nga mobiya sa iyang balay, o mga igsoong lalaki, ang ilang bililhon nga mga tawo naggamit sa katungod o mga igsoong babaye, o inahan, o amahan, o ngadto kanila. 43 Apan dili kini maoy pamaagi nganha mga anak, o kayutaan, alang kanako, ug alang sa kaninyo. Kinsa kadtong nangandoy nga mahimong ebanghelyo 30 nga dili makadawat ug ginatos ka pilo labing dako nganha kaninyo kinahanglan mahimo sama sa ania karon niining kalibotana, mga balay, ninyong sulugoon, 44 ug kinsa kadtong nangandoy ug mga igsoong lalaki, mga igsoong babaye, mga inahan, ug mga anak, ug kayutaan, uban sa mga mahimong ulipon sa tanan. 45 Kay ang Anak sa Tawo paglutos, ug ang kalibotan nga umaabot, kinabuhing wala moanhi aron alagaran, apan sa pag-alagad, walay kataposan. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Apan ug motugyan sa iyang kinabuhi ingon nga usa ka daghan ang nahiuna nga maulahi, ug ang maulahi lukat alang sa kadaghanan." 46 Sila miabot ngadto maliuna." 32 Sila naglakaw sa dalam patungas ngadto sa Jerico. Samtang siya mibiya sa Jerico uban ang sa Jerusalem, ug si Jesus nag-una kanila. Ang mga iyang mga disipulo ug ang usa ka dakong panon sa disipulo natingala, ug ang mga nagsunod kaniya katawhan, adunay usa ka tawo didto nga gipanganlan nangahadlok. Unya gidala ni Jesus ang Napulog ug Bartimeos (siya anak nga lalaki ni Timeos), usa

ka buta nga makikilmos nga naglingkod daplin sa templo. Nagtan-aw siya sa tanang butang sa palibot. 47 Sa dihang siya nakadungog kang Jesus Padulong na sa pagkagabii niadtong tungora, ug nga Nasareno nga nagpadulong na, siya nagsugod miadto siya sa Betania kauban ang Napulog Duha. ug singgit ug miington, "Jesus, Anak ni David, kaloy-i 12 Sa pagkasunod adlaw, sa dihang mibalik sila sa intawon ako!" 48 Daghan ang nagbadlong sa buta Betania, gigutom siya. 13 Nakita niya ang kahoy nga tawo, nagsulti kaniya nga maghilom. Apan siya misinggit ug kusog pa gayod, "Anak ni David, kaloy-i intawon ako!" 49 Si Jesus mihunong ug nagsugo nga siya tawgon. Sila nagtawag sa buta nga tawo, nga nag-ingon, "Pagmaisog! Tindog! Siya nagtawag kanimo" 50 lyang gilabay sa daplin ang iyang kupo, mikalit ug tindog, ug mipaduol kang Jesus. 51 Si Jesus mitubag kaniya ug miington, "Unsa ang buot nimo nga akong buhaton alang kanimo?" Ang buta nga tawo miington, "Rabbi, buot nako nga makadawat sa akong panan-aw." 52 Si Jesus miington, "Lakaw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo." Dihadiha dayon siya nakadawat sa iyang panan-aw, ug misunod kaniya didto sa dalan samtang siya nagpadayon sa paglakaw.

11 Karon samtang nagpadulong sila ngadto sa Jerusalem, nagkaduol sila sa Betfage ug sa Betania, didto sa Bukid sa mga Olibo, si Jesus nagpadala sa iyang duha ka disipulo 2 ug giingnan sila, "Pangadto kamo sa baryo nga atbang kanato. Sa makasulod na kamo didto, makakita kamo ug usa ka asno nga wala pa sukad masakyi. Badbari kini ug dad-a dinihi kanako. 3 Kung adunay moington kaninyo, 'Nganong gibuhat ninyo kini?' kinahanglan moington kamo, 'Ang Ginoo nagkinahanglan niini ug iuli ra dayon kini.' 4 Nanglakaw sila ug ilang nakaplagan ang usa ka asno nga gihigot sa usa ka pultahan sa gawas sa dalan, ug gibadbaran nila kini. 5 Ang pipila nga mga tawo nga nagbarog didto ug nagsulti kanila, "Unsa kanang inyong gibuhat nga gibadbaran man kanang asno?" 6 Ug gisultihan nila sila sumala sa giington ni Jesus kanila, ug gipalakaw sila sa mga tawo sa ilang panaw. 7 Gidala sa duha ka disipulo ang asno ngadto kang Jesus ug gihapin ang ilang mga bisti niini aron masakyen ni Jesus. 8 Daghang mga tawo nagbukhad sa mga panapton nila ngadto sa dalan, ug ang uban nagkatag sa mga sanga nga gipamutol nila gikan sa mga kaumahan. 9 Kadong nag-una kaniya ug kadong nagsunod kaniya naninggit, "Hosana! Bulahan ang nag-anhi sa ngalan sa Ginoo. 10 Bulahan ang pag-abot sa gingharian sa atong amahan nga si David! Hosana sa kahitas-an!" 11 Unya si Jesus misulod sa Jerusalem ug miadto sa templo. Nagtan-aw siya sa tanang butang sa palibot. 12 Sa pagkasunod adlaw, sa dihang mibalik sila sa Betania, gigutom siya. 13 Nakita niya ang kahoy nga igera sa unahan nga daghan ang mga dahon, busa miduol siya aron tan-awon kung makakita ba siya ug bunga niini. Sa nakaduol na siya niini, wala siyak nakit-an gawas sa mga dahon, tungod kay dili man kadto tingbunga sa mga igera. 14 Giingnan niya kini, "Wala nay makakaon sa mga bunga gikan kanimo." Ang iyang mga disipulo nakadungog sa iyang gisulti. (aiōn g165) 15 Nangabot sila sa Jerusalem, ug misulod siya sa templo ug nagsugod sa pag-abog sa mga namaligya ug mga mamalitay sulod sa templo. Giyabo niya ang mga lamesa sa mga magbabaylo sa salapi ug mga lingkoranan niadtong namaligya sa mga salampati. 16 Wala siya magtugot kang bisan kinsa nga magdala sa bisan unsa nga mabaligya didto sa templo. 17 Nagtudlo siya kanila ug nag-ingon, "Wala ba kini mahisulat, 'Ang akong balay pagatawgon nga usa ka balay alampoanan alang sa tanang kanasoran?' Apan gihimo ninyo kini nga tagoanan sa mga kawatan." 18 Ang mga pangulong pari ug ang mga manunulat sa balaod nakadungog kung unsa ang iyang gisulti, ug gisulayan nila siya sa pagpatay. Kay nangahadlok sila kaniya kay ang tanang katawhan nahibulong man sa iyang pagtulongan. 19 Sa matag gabii mobiya sila sa siyudad. 20 Samtang naglakaw sila sayo sa buntag, nakita nila ang kahoy sa igera nga nalaya na hangtod sa iyang mga gamot. 21 Nakahinumdom si Pedro ug miington, "Rabbi, tan-awa! Ang kahoy sa igera nga imong gitunglo nalaya na." 22 Mitubag si Jesus kanila, "Pagtuo sa Dios. 23 Sa pagkatiniud sultihan ko kamo, si bisan kinsa nga moington niining bukid, 'Hinaot nga ang Dios moalsa kanimo ug moitsa kanimo didto sa dagat,' ug kung wala siya magduhaduha sa iyang kasingkasing apan motuo nga mahitabo kung unsa ang iyang gisulti, mao kadto ang pagabuhaton sa Dios. 24 Busa sultihan ko kamo, ang tanan nga pangayoon ninyo diha sa mga pag-ampo, tuohi nga madawat ninyo kini, ug maangkon ninyo kini. 25 Sa dihang motindog kamo ug mag-ampo, kinahanglan mopasaylo gayod kamo sa bisan unsa nga anaa kaninyo batok sa uban, aron mopasaylo usab ang inyong Amahan nga anaa sa langit sa inyong mga kalapasan. 26 (Ang labing maayo nga karaang kopya

niini nga bersikulo giwala (tan-awa sa Mat. 6: 15)) gipatay, ug gilabay sa gawas sa parasan. **9** Busa, Mar. 11: 26 Apan kung dili kamo mopasaylo, dili unsa man ang buhaton sa tag-iya sa parasan? Siya usab mopasaylo sa inyong mga sala ang Amahan moadto ug pouhon ang mga tigpatubo sa paras ug ang ninyo nga atua sa langit. **27** Namalik sila pag-usab parasan ihatag niya didto sa uban. **10** Wala ba kamo sa Jerusalem. Samtang si Jesus naglakaw didto sa makabasa niining kasulatan? 'Ang bato nga gisalikway templo, ang mga pangulo nga pari, mga manunulat sa magtutukod, nahimo nga patukoran. **11** Kini sa balaod, ug ang tanang mga kadagkoan miduo naggikan sa Ginoo ug kahibulongan kini sa atong kaniya. **28** Gisultihan nila siya, "Pinaagi sa unsang mga mata." **12** Sila nangita ug paagi sa pagdakop katungod gibuhat mo kining mga butanga, ug kinsa kang Jesus, apan nahadlok sila sa katawhan, kay ang naghatag kanimo sa katungod sa pagbuhat sila nasayod nga nagsulti siya sa sambingay batok niana?" **29** Giingnan sila ni Jesus, "Pangutan-on ko kanila. Busa mibiya sila ug nagpalayo. **13** Unya sila kamo sa usa ka pangutana. Sultihiko ug tug-anan nagpadala didto kaniya sa pipila ka Pariseo ug pipila ko usab kamo kung sa unsa nga katungod gibuhat ka mga sakop ni Herodes, sa pagbitik kaniya sa ko kining mga butanga. **30** Ang bawtismo ni Juan, iyang gipamulong. **14** Sa dihang sila miabot, sila gikan ba kadto sa langit o gikan sa tawo? Tubaga misulti ngadto kaniya, "Magtutudlo, nasayod kami nga ako." **31** Naghisgot sila taliwala sa ilang kaugalingon wala ka magpakabana sa gisulti sa uban, ug wala ug naglalis nga nag-ingon, "Kung moingon kita nga ka nagpihig sa matag usa ka tawo. Ikaw nanudlo sa 'Gikan sa langit'—moingon siya nga, 'Nganong wala kamatuoran sa pamaagi sa Dios. Uyon ba kini sa man lagi kamo motuo kaniya?' **32** Apan kung moingon balaod nga mobayad ug buhis ngadto kang Cesar o kita nga, 'Gikan sa tawo'—nangahadlok sila sa dili? Mobayad ba kita o dili?" **15** Apan nasayod si katawhan tungod kay giila nila nga si Juan usa Jesus sa ilang pagpakaaron-ingnon ug siya nag-ingon ka propeta. **33** Unya mitubag sila kang Jesus nga kanila, "Nganong gisulayan ako ninyo? Dad-i ako ug miiong, "Wala kami masayod." Unya misulti si Jesus denario aronako kining tan-awon." **16** Sila nagdala ug usa ngadto kang Jesus. Siya miiong kanila, "Kinsang hulagway ang nakasulat niini?" Sila nag-ingon "kang Cesar." **17** Si Jesus nag-ingon, "Ihatag kang Cesar ang mga butang nga iya kang Cesar, ug sa Dios ang mga butang nga iya sa Dios." Sila natingala kaniya. **18** Unya ang mga Saduceo miduo kaniya, sila nga nagsulti nga walay pagkabanhaw. Sila nangutana kaniya, nga nag-ingon, **19** "Magtutudlo, si Moises nagsulat alang kanato, 'Kung ang igsoonong lalaki mamatay ug nabiyaan ang iyang asawa, apan wala siya makabaton ug anak, ang lalaki kinahanglan mokhuha sa asawa sa iyang igsoon, ug mobaton ug anak alang sa iyang igsoonong lalaki.' **20** Adunay pito ka managsoong lalaki; ang una nangasawa ug unya namatay, nibiya nga walay anak. **21** Unya ang ikaduha nakigminyo sa babaye ug namatay, nibiya nga walay anak. Ug ang ikatulo mao gihapon. **22** Ang pito mibiya nga walay mga anak. Sa kataposan niining tanan ang babaye namatay usab. **23** Panahon sa pagkabanhaw, sa dihang sila mabuhi pag-usab, kung kinsa nga asawa ang babaye? Kay ang tanang pito ka managsoong lalaki nakapangasawa man kaniya." **24** Si Jesus miiong, "Dili ba kini mao ang hinundan nga nangasayop kamo, tungod kay wala kamo masayod sa kasulatan ug sa gahom sa Dios?

12 Unya si Jesus nagsugod sa pagtudlo kanila sa sambingay. Siya miiong, "Adunay tawo nga nagtanom sa parasan, nagbutang ug koral palibot niini, ug nagkalot ug bangag aron pug-anan sa parasan. Unya iya kining gibutangan ug tore nga bantayanan ug unya gipaatiiman niya ang parasan sa mga tigpatubo ug parasan. Unya miadto siya sa layo. **2** Sa tukmang panahon, nagpadala siya ug sulugoon didto sa mga tigpatubo ug parasan aron modawat siya sa pipila nga bunga gikan sa parasan. **3** Apan ila siyang gidakop, gikulata, ug gipapa-uli nga walay dala. **4** Nagpadala usab siya didto kanila ug lain pang sulugoon, ug ilang gisamad samaran ang iyang ulo ug gipakaullawan. Nagpadala na usab siya ug lain nga sulugoon, ug kini ilang gipatay. **5** Ilang gitagad ang daghan sa samang paagi, gikulata ang pipila ug ang uban gipatay. **6** Aduna pa siyay usa ka tawo nga nahibilin aron ipadala, ang hinigugmang anak nga lalaki. Siya mao ang kataposan nga iyang ipadala ngadto kanila. Nag-ingon siya "Tahuron gayod nila ang akong anak." **7** Apan ang mga saop nag-ingnanay sa matag usa "Kini ang manununod. Dali, ato siyang patyon, ug ang mapanunod atong maangkon." **8** Ila siyang gidakop,

25 Kay sa dihang sila mabuhi gikan sa mga patay, balaod, kinsa nagtinguha sa paglakaw nga nagbisti ug sila dili na magminyoay, o tugotan nga mangasawa, tag-as, ug buot sila sa pinasahi nga mga pag-abiaibi apan sila sama na sa mga anghel sa langit. 26 diha sa mga merkado, 39 ug sa mga nahauna nga Apan mahitungod sa mga namatay, nga sila mabuhi, lingkoranan sa labaw sa mga sinagoga, ug sa mga wala ba kamo makabasa sa basahon ni Moises, sa nahaunang dapit sa mga pista. 40 Ila usab nga giilog gisaysay mahitungod sa sumpinit, giunsa sa Dios ang balay sa mga balo, ug nag-ampo sila sa tag-as sa pagpakigsulti kaniya ug nag-ingon, 'Ako ang Dios kaayo aron ipakita sa mga tawo. Kini makadawat ug ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni labing dako nga silot.' 41 Unya si Jesus milingkod Jacob?" 27 Dili siya Dios sa mga patay, apan sa mga atbang sa kahon nga halaran sa dapit sa templo; buhi. Nasayop gayod kamo." 28 Ang usa sa mga nagtan-aw siya sa mga tawo nga naghulog sa ilang manunulat sa balaod miduol ug naminaw sa ilahang salapi didto sa kahon. Ug daghan ang mga dato panaghisgotanay; siya nakakita nga si Jesus mitubag nga tawo nga nagbutang ug dagko nga kantidad sa kanila nga maayo. Siya nangutana kaniya, "Unsa salapi. 42 Unya ang kabos nga babaye nga balo nga kasugoan ang labing mahinungdanon sa tanan?" miduol ug mibutang sa duha kadako, kantidad ug 29 Si Jesus mitubag, "Ang labing mahinungdanon duha ka sentabo. 43 Gitawag ni Jesus ang iyang mao kini, 'Pamatí, Israel, ang Ginoo nga atong Dios, mga disipulo ug giingnan niya sila, "Sa pagkatinuod ang Ginoo usa lamang. 30 Kinahanglan higugmaon sultihan ko kamo nga, kining kabos nga babayeng ninyo ang Ginoo nga inyong Dios sa tibuok ninyo nga balo nagbutang ug labaw pa kay kanila ngadto sa kasingkasing ug tibuok ninyo nga kalag, sa tibuok kahon nga halaran. 44 Silang tanan naghatag ug ninyo nga hunahuna, ug sa tibuok ninyo nga kusog.' sobra sa ilang kadagaya. Apan kining babaye nga 31 Ang ikaduha nga sugo mao kini, 'Kinahanglan balo gawas sa iyang kakabos, nagbutang sa tanan higugmaon ninyo ang inyong siligan sama sa inyong niya nga salapi nga iyang ikabuhi."

kaugalingon.' Wala nay makalabaw niining maong mga kasugoan." 32 Ang manunulat sa balaod nag-ingon, "Maayong, magtutudlo! Tinuod gayod ang imong giingon nga ang Dios usa lamang, ug nga wala nay lain gawas kaniya. 33 Sa paghigugma kaniya sa tibuok natong kasing-kasing ug tibuok nato nga salabutan ug tibuok nato nga kusog, ug sa paghigugma sa siligan sama sa kaugalingon, kini labaw pa sa mga halad nga sinunog ug sakripisyoso." 34 Sa dihang si Jesus nakakita nga naghatag siya ug maayong tubag, siya nag-ingon kaniya, "Dili ka halayo sa gingharian sa Dios." Pagkahuman niana wala na gayoy nangahas sa pagpangutana kang Jesus sa daghang mga pangutana. 35 Si Jesus nanudlo didto sa templo, ug siya mitubag ngadto kanila ug miington, "Giunsa kini nga ang mga manunulat sa balaod nagsulti nga ang Cristo anak ni David? 36 Si David sa iyang kaugalingon, pinaagi sa Balaang Espiritu, miington, 'Ang Ginoo nag-ingon ngadto sa akong Ginoo, lingkod dinihi sa akong tuong kamot, hangtod nga himuong kung tumbanan ang imong mga kaaway.' 37 Si David sa iyang kaugalingon nagtawag kang Cristo 'Ginoo', busa naunsa nga siya anak ni David?" Ang dakong pundok sa katawhan naminaw kaniya uban sa kalipay. 38 Sa iyang pagpanudlo si Jesus miington, "Pagbantay sa mga manunulat sa

13 Samtang si Jesus naglakaw palayo gikan sa templo, usa sa iyang mga disipulo miington kaniya, "Magtutudlo, tan-awa ang maanindot nga mga bato ug mga dagkong binalay!" 2 Siya miington ngadto kaniya, "Nakita mo ba kining mga dagkong binalay? Walay usa ka bato nga mahibilin sa lain nga dili mahugno." 3 Sa paglingkod niya sa Bukid sa mga Olibo atbang sa templo, si Pedro, Santiago, Juan, ug Andres nangutana kaniya sa tago, 4 "Sultihini kami, kanus-a man kining mga butanga mahitabo? Unsa man ang mga timailhan kung kining tanang mga butanga hapis na mahitabo?" 5 Si Jesus misugod sa pagsulti ngadto kanila, "Pag-amping nga walay bisan usa kaninyo nga mahisalaag. 6 Daghan ang moabot sa akong ngalan ug moington, 'ako siya,' ug sila maggiya sa pagpahisalaag sa kadaghanan. 7 Sa dihang makadungog kamo sa mga gubat ug mga hungihong sa mga gubat, ayaw kabalaka; kay kining mga butanga kinahanglan nga mahitabo, apan dili pa kini mao ang kataposan. 8 Kay ang mga nasod mobarog batok nasod, ug gingharian batok gingharian. Adunay mga linog sa daghang mga dapit, ug mga kagutom. Kini ang mga sinugdanan sa pagkatawo sa mga kasakit. 9 Pagbantay kamo. Kamo igatugyan nila didto sa mga konseho, ug kamo latoson sa mga sinagoga. Kamo magabarog

atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari alang iyang mga pinili gikan sa upat ka mga hangin, gikan sa akong kaayohan, isip usa ka pagpamatuod ngadto sa kinatumyan sa kalibutan ngadto sa kinatumyan kanila. **10** Apan ang ebanghelyo kinahanglan iwali sa kawanangan. **28** Tun-i ang pagtulon-an gikan una sa tanang mga kanasoran. **11** Sa dihang dakpon sa kahoy nga igera. Sa dili madugay ang sanga na nila kamo ug itugyan, ayaw kabalaka kung unsa mahimong mahumok ug mabutangan na kini ug ang inyong isulti. Kay nianang orasa, kung unsa ang mga dahon, inyong masayran nga ang ting-init duol inyong gikinahanglan isulti igahatag kaninyo; kini dili na. **29** Busa usab, sa dihang kamo makakita niining na kamo ang magsulti, apan ang Balaang Espiritu. mga butang nga magakahitabo, masayran ninyo nga **12** Ang igoong lalaki magatugyan sa igoong lalaki siya duol na, anaa na gayod sa mga ganghaan. ngadto sa kamatayon, ug ang amahan sa iyang **30** Sa pagkatinuod, ako mosulti kaninyo, kini nga anak. Ang mga anak mobarog batok sa ilang mga kaliwatan dili pa mangamatay hangtod nga kining mga ginikanan ug maoy hinungdan nga sila mabutang sa butanga mahitabo. **31** Ang langit ug ang kalibutan kamatayon. **13** Kamo pagadumtan sa tanan tungod sa mangamatay, apan ang akong mga pulong dili gayod akong ngalan. Apan kung kinsa kadtong molahutay sa mamatay. **32** Apan mahitungod nianang adlawa o kataposan, kanang tawhana maluwas. **14** Sa dihang nianang taknaa, walay bisan usa nga masayod, makakita kamo sa dulumtanang biniyaan nga bisan ang mga anghel sa langit, ni bisan ang Anak, mobarog kung diin kini dili angay magabarog (tugoti apan ang Amahan. **33** Pagmabinantayon! Pagtukaw, nga ang magbabasa makasabot), tugoti kadtong anaa tungod kay wala kamo masayod kung unsa na kining sa Judea nga mokalagiw didto sa mga kabukiran, **15** panahona. Ang pipila sa karaang panggamhanan pasagdi siyang atua sa atop sa dili na pagkanaog nagbasa: Pagmabinantayon! Pagtukaw ug pag-ampo, didto sa balay, o pagkuha sa tanang butang pagawas tungod kay.... **34** Kini sama sa usa ka tawo nga niini, **16** ug pasagdi siya nga anaa sa uma sa dili na mipanaw: mobiya siya sa iyang balay ug gibutang niya pagbalik aron sa pagkuha sa iyang kupo. **17** Apan ang iyang sulugoon nga maoy mobantay sa balay, alaot kadtong adunay anak ug kadtong napgasuso matag-usa sa iyang buluhaton. Ug iyang gimandoan sa mga bata nianang mga adlawa! **18** Pag-ampo ang magbalantay magpabiling magtukaw. **35** Busa nga kini dili mahitabo sa tingtugnaw. **19** Kay adunay pagtukaw! Kay wala kamo masayod kung kanus-a dakong kasakitan, nga wala pa gayod nahitabo sukad moabot ang agalon sa balay, kung sa gabii ba, sa sa sinugdanan, sa pagbuhat sa Dios sa kalibutan, tungang gabii, sa tingtuktugaok ba sa manok, o sa hangtod karon, dili, ni dili na gayod mahitabo pag-kabuntagon. **36** Kung moabot dayon siya, ayaw tugoti usab. **20** Gawas kung ang Ginoo ipamubo ang mga nga makaplagan niya kamong nangatulog. **37** Unsang adlaw, walay unod nga maluwas, apan tungod sa ang akong gisulti kaninyo akong gisulti sa tanan: mga pinili, kadtong iyang gipili, iyang gipamub-an Pagtukaw!"

14 Kini duha ka adlaw na lamang sa dili pa moabot ang Pagsaylo ug ang Kombira sa Tinapay nga Walay Patubo. Ang mga pangulong pari ug ang mga scriba naghunahuna kung unsaon nila pagdakop si Jesus sa hilom ug unya patyon siya. **2** Kay sila nag-ingon, "Dili sa panahon sa kombira, aron ang kagubot dili mahitabo taliwala sa katawhan." **3** Samtang si Jesus atua sa Betany sa balay ni Simon nga sanglahon, sa nagsandig siya sa kan-anan, miduol kaniya ang usa ka babaye nga adunay alabastrong tibod nga mahal kaayong pahumot, sa putting nardo. Gibuak niya ang tibod ug gibubo kini ngadto sa ulo niya. **4** Apan adunay pipila nga nangasuko. Nagsultahanay sila sa usag-usa ug miengon, "Unsa ang hinungdan nga kini giusikan man? **5** Kini nga pahumot mamahimo unta nga

ibaligya kapin pa sa 300 ka denaryo, ug ihatag dalan sumala sa giinggaon sa kasulatan mahitungod sa mga kabos." Ug gibadlong nila siya. **6** Apan si kaniya. Apan alaot kanang tawhana nga nagbudhi Jesus miinggaon, "Pasagdi siya. Nganong gisamok sa Anak sa Tawo. Mas maayo unta kini kaniya kung ninyo siya? Nakahimo siya ug usa ka matahom nga wala na lamang siya natawo." **22** Samtang nangaon butang alang kanako. **7** Kauban ninyo kanunay ang sila, si Jesus mikuha sa tinapay, gipanalanganin kini, kabos, ug bisan unsa ang iyong gitinguha kamo ug gipikas-pikas kini. Gihatag niya kini ngadto kanila makabuhat sa maayo ngadto kanila, apan kamo dili ug miinggaon, "Dawata kini. Mao kini ang akong lawas." kanunay anaa kanako. **8** Gibuhat niya kung unsa **23** Gikuha niya ang usa ka kupa, nagpasalamat, ug ang angay niyang buhaton: gidihogon niya ang akong gihatag kini kanila, ug nanginom silang tanan gikan lawas alang sa paglubong. **9** Sa pagkatinuod sultihan niini. **24** Miinggaon siya kanila, "Mao kini ang akong ko kamo, bisan diin ang ebanghelyo igasangyaw dugo sa pakigsaad, ang dugo nga iula alang sa sa tibuok kalibutan, kining gibuhat niining bayhana kadaghanan. **25** Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, pagahiisgotan alang sa paghandom kaniya." **10** Unya dili na ako moinom pag-usab niining bunga sa paras, si Judas Iscariote, ang usa sa napulog duha, miadto hangtod niadtong adlawa nga magainom ako niini sa sa mga pangulong pari aron sa pagtugyan kaniya bag-o didto sa gingharian sa Dios." **26** Sa nanagngadto kanila. **11** Sa pagkadungog sa mga pangulong awit na sila ug usa ka salmo, nangadto sila sa pari niini, nalipay sila ug nagsaad sa paghatag Bukid sa mga Olibo. **27** Miinggaon si Jesus kanila, kaniya ug salapi. Nagsugod na siya pagpangita ug "Kamong tanan mobiya tungod kanako, kay kini kahigayonan aron sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. nahisulat, 'Pagabunalan ko ang magbalantay ug ang **12** Sa unang adlaw sa tinapay nga walay patubo, sa mga karnero magkatibulaag.' **28** Apan human sa paghalad nila sa nating karnero sa Pagsaylo, ang akong pagkabanhaw, mag-una ako kaninyo didto sa iyang mga disipulo miinggaon kaniya, "Hain man ang Galilea. **29** Si Pedro miinggaon kaniya, "Bisan kung ang buot nimong adtoan namo aron sa pag-andam alang tanan mobiya, dili gayod ako." **30** Si Jesus miinggaon sa imong pagkaon sa Pagsaylo nga panihapon?" **13** kaniya, "Sa pagkatinuod sultihan ko ikaw, nga niining Nagpadala siya ug duha sa iyang mga disipulo ug gabhiona, sa dili pa motuktugaok ang manok sa miinggaon kanila, "Adto ngadto sa siyudad, ug ang usa makaduha, ilimod mo na ako sa makatulong higayon." ka tawo nga nagadala ug usa ka banga nga tubig **31** Apan si Pedro miinggaon, "Kung ako mamatay ang mosugat kaninyo. Sunod kaniya. **14** Kung diin man uban kanimo, dili ko ikaw ilimod." Silang tanan siya mosulod nga balay, sunod kaniya sa sulod ug naghimo sa samang saad. **32** Sila miabot sa dapit nga sultihang tag-iya sa balay nga, 'Ang magtitudlo gitawag ug Getsemane, ug si Jesus miinggaon sa iyang nag-ingon, "Hain ang akong lawak nga abotanan mga disipulo, "Lingkod dinhi samtang ako mag-ampo." diin ako makigsalo sa Pagsaylo kauban ang akong **33** Gidala niya sila Pedro, Santiago, ug Juan uban mga disipulo?" **15** Ipakita niya kaninyo ang usa ka kaniya, ug misugod sa pagsubo ug naguol pag-ayo. dakong sinangkapan nga lawak sa taas nga andam **34** Miinggaon siya kanila, "Ang akong kalag nagmasulob-na. Buhata ang pagpangandam alang kanato didto. on pag-ayo, bisan sa kamatayon. Pabilin dinhi ug **16** Ang mga disipulo mibiya ug miadto sa siyudad; pagtukaw." **35** Milakaw si Jesus ug diutay sa unahan, nakaplagan nila ang tanan sumala sa iyang giinggaon mihana sa yuta, ug nag-ampo siya, kung mahimo, ngadto kanila, ug giandam nila ang Pagsaylo sa nga kining taknaa molabay unta gikan kaniya. **36** pagkaon. **17** Sa pagkagabii, miabot siya uban ang Siya miinggaon, "Abba, Amahan, ang tanang butang napulog duha. **18** Samtang sila nagsandig sa kan- mahimo nimo. Kuhaa kining kupa gikan kanako. anan ug nangaon, si Jesus miinggaon, "Sa pagkatinuod Apan dili ang akong kabubut-on, kondili ang imo." sultihan ko kamo, nga ang usa kaninyo nga mikao **37** Mibalik siya ug nakaplagan sila nga nangatulog, uban kanako magabudhi kanako." **19** Naguol pag- ug siya miinggaon kang Pedro, "Simon, nakatulog ka ayo silang tanan, ug ang usaq-usa miinggaon kaniya, ba? Dili ba gayod ikaw makatukaw sa usa lamang ka "Sigurado dili gayod ako?" **20** Si Jesus mitubag ug takna? **38** Pagtukaw ug pag-ampo aron nga kamo dili miinggaon kanila, "Usa kini sa napulog duha, ang usa mahisulod ngadto sa panulay. Ang espiritu andam karon nga nagtuslob sa tinapay uban kanako sa gayod, apan luya ang unod. **39** Mipalayo na usab panaksan. **21** Kay ang Anak sa Tawo moadto sa siya ug nag-ampo, ug gigamit niya ang samang mga

pulong. 40 Mibalik na usab siya ug nakaplagan sila uyon. 57 Ang pipila mitindog ug nagdala sa bakak nga nangatulog, kay nangaloya na pag-ayo ang ilang nga pagpamatuod batok kaniya; miington sila, 58 mata ug wala sila masayod kung unsa ang ikasulti "Nakadungog kami nga siya nag-ingon, "Gubaon ko ngadto kaniya. 41 Miduo siya sa makatulong higayon kining temploha nga hinimo sa mga kamot, ug sulod ug miington kanila, "Nangatulog pa gihapon kamo ug sa tulo ka adlaw pagatukoron ko ang lain nga dili namahulay? Igo na! Miabot na ang takna. Tan-awa! binuhat sa mga kamot." 59 Apan bisan ang ilang Ang Anak sa Tawo igatugyan sa mga kamot sa mga pagpamatuod wala magka-uyon. 60 Ang labaw nga makasasala. 42 Panindog, manlakaw na kita. Tan- pari nagtindog taliwala kanila ug nangutana kang awa, ang usa sa magbudhi kanako nagkaduo na. Jesus, "Wala ka bay ikatubag? Unsa man kining 43 Dihadiha, samtang nagaasulti pa siya, si Judas, ginapamatud-an sa mga tawo batok kanimo?" 61 ang usa sa napulog duha, miabot, ug ang dakong Apan siya nagahilom ug wala mitubag bisan usa. panon sa katawhan uban kaniya nga adunay mga Ang labaw nga pari nangutana kaniya pag-usab ug espada ug mga puspos, gikan sa mga pangulong miington, "Ikaw ba si Cristo, ang anak nga Bulahan?" pari, mga scriba, ug ang mga kadagkoan. 44 Karon 62 Si Jesus miington, "Ako. Ug makita ninyo ang Anak ang magbubudhi niya mihatag kanila ug ilhanan, nga sa Tawo nga magalingkod sa gamhanan nga tuong miington. "Sikinsa ang akong halokan, mao na kana kamot ug moabot inubanan sa mga pangonod sa siya. Dakpa siya ug dad-a siya ubos sa pagbantay." langit." 63 Gigisi sa labaw nga pari ang iyang mga 45 Sa pag-abot ni Judas, dihadiha miduo siya kangle bisti ug miington, "Nanginahanglan pa ba kita ug mga Jesus, ug miington, "Rabbi!" Ug mihalok siya kaniya. saksi? 64 Nadungog ninyo ang pagpasipala. Unsa 46 Unya gigunitan nila ang iyang mga kamot ug man ang inyong hukom?" Ug silang tanan nagkahiusa gidakop siya. 47 Apan ang usa kanila nga nagtindog nga naghukom kaniya nga angay sa kamatayon. 65 sa duol mihulbot sa iyang espada ug mitigbas sa Ang pipila misugod sa pagluwa kaniya ug mitabon sa sulugoon sa labaw nga pari ug naputol ang iyang iyang dagway ug mihapak kaniya ug miington, "Tag-dalunggan. 48 Si Jesus miington kanila, "Nanganhi ana!" Ang mga opisyal nagkuha kaniya ug naglatos ba kamo, ingon nga batok sa usa ka tulisan, nga kaniya. 66 Samtang si Pedro anaa sa silong sa inubanan man sa mga espada ug mga puspos alang hawanhan, ang usa sa mga sulugoon nga babaye sa pagdakop kanako?" 49 Sa adlaw-adlaw nga ako sa labaw nga pari miduo kaniya. 67 Nakita niya si kauban pa ninyo ug ako nagatudlo ngadto sa templo, Pedro nga nagtindog duol sa kalayo aron mainitan, wala ninyo ako dakpa. Apan mahitabo kini aron ug siya mitutok kaniya. Unya miington siya, "Ikaw matuman gayod ang kasulatan. 50 Ug ang tanan usab kauban ni Jesus nga Nazareno." 68 Apan siya nga kauban ni Jesus mibiya kaniya ug mikalagiw. milimod niini, nga nag-ingon, "Ako wala makaila ni 51 Ang usa ka batan-on nga lalaki misunod kaniya, wala makasabot kung unsa ang imong gipanulti." nga nagsul-ob lamang ug usa ka lino nga panapton Unya migawas siya sa hawanhan. Ang pipila sa mga nga giputos palibot kaniya; 52 gidakop nila siya apan sinulat midugang, "Ug ang manok mituktugaok," nabilin niya didto ang lino nga panapton ug midagan apan ang pinakamaayong mga sinulat wala niining siya palayo kanila nga hubo. 53 Gipangulohan nila pulong. 69 Apan ang sulugoon didto nakakita kaniya si Jesus ngadto sa labaw nga pari. Nagtigom didto ug misugod na usab sa pag-ingon niadtong mga uban kaniya ang tanan nga mga pangulong pari, nagatindog didto, "Kining tawhana usa kanila!" 70 ang mga kadagkoan, ug ang mga scriba. 54 Karon Apan gilimod niya kini pag-usab. Sa pagkataodtaod si Pedro misunod kaniya gikan sa layo, hangtod sa Kadong nanagtindog didto nag-sulti kang Pedro, "Sa hawanhan sa labaw nga pari. Milingod siya tapad sa pagkatinuod ikaw usa kanila, kay ikaw usab taga mga guwardiya, nga nagadangdang duol sa kalayo. Galilea." 71 Apan siya misugod sa iyang kaugalingon 55 Karon ang mga pangulong pari ug ang tibuok sa pagpanunglo ug pagpanumpa, "Wala gayod ako Konseho nagapangita ug pagpamatuod batok kangle makaila niining tawhana nga inyong giingon." 72 Unya Jesus aron itugyan nila siya ngadto sa kamatayon. ang manok mituktugaok sa makaduhang higayon. 56 Apan wala sila makakaplag niini. Kay daghan ang Unya nahinumdoman ni Pedro ang mga gipamulong nanagdala sa bakak nga pagpamatuod batok kaniya, kaniya ni Jesus: "Sa dili pa motuktogaok ang manok apan bisan ang ilang pagpamatuod wala magka-

sa makaduha, igalimod mo na ako sa makatulong higayon." Ug siya nahugno pag-ayo ug mihilak.

15 Sayo sa kabuntagon ang mga pangulong pari nagtigom kauban ang mga kadagkoan ug mga scriba ug ang tibuok Hukmanan. Unya gigapos nila si Jesus ug gidala palayo. Gitugyan nila siya kang Pilato. **2** Si Pilato nangutana kaniya, "Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?" Siya mitubag kaniya, "Giingon mo na." **3** Ang mga pangulong pari nagpakita sa daghang mga sumborg batok kang Jesus. **4** Si Pilato nangutana pag-usab kaniya, "Dili ka ba motubag? Tan-awa daghan kaayong sumborg nga ilang gidala batok kanimo. **5** Apan si Jesus wala gihapon mitubag kang Pilato, ug kana nakapahibulong kaniya. **6** Karon sa panahon sa pista nabatasan ni Pilato nga magpagawas ngadto kanila ug usa ka binilanggo, ang binilanggo nga ilang pangayoon. **7** Didto sa bilanggoan uban sa mga masinupakon, sa taliwala sa mga nakapatay nga naghimo sa ilang bahin sa pagsupak, ang usa ka tawo nga ginganlan ug Barabbas. **8** Ang panon sa katawhan miadto kang Pilato ug misugod sa paghangyo kaniya nga pagahimoon niya alang kanila ang sama sa miagi. **9** Si Pilato mitubag kanila ug miington, "Buot ba kamo nga pagabuhian ko kaninyo ang Hari sa mga Judio?" **10** Kay nasayod siya nga tungod sa kasina gitugyan si Jesus ngadto sa mga pangulong pari. **11** Apan ang mga pangulong pari nagsugyot sa katawhan sa pagsinggit nga kinahanglan buhian si Barabbas. **12** Si Pilato mitubag kanila pag-usab ug miington, "Nan, unsa man ang akong buhaton sa Hari sa mga Judio?" **13** Sila misinggit pag-usab, "Ilansang siya sa krus!" **14** Si Pilato miington kanila, "Unsa man ang sayop niyang nabuhat? Apan misinggit hinoon sila ug pag-ayo, "Ilansang siya sa krus." **15** Si Pilato buot makapahimuot sa katawhan, busa iyang gibuhian si Barabbas ngadto kanila. Gihampak niya si Jesus ug unya gitugyan siya aron ilansang sa krus. **16** Gidala siya sa mga sundalo sulod sa hawanhan (ang kuta sa mga sundalo), ug gitigom nila ang tibuok kasundalohan. **17** Gisul-oban nila si Jesus ug dagtom-pula nga kupo, ug nagsapid sila sa usa ka purong-purong nga tunokon ug gibutang kini kaniya. **18** Nagsugod sila sa pagyukbo kaniya ug miington, "Mabuhi, ang Hari sa mga Judio!" **19** Gibunalan nila ang iyang ulo sa usa ka bagakay ug giluwaan siya. Ug nangluhod sila sa atubangan niya sa pagsimba. **20** Sa diha nga sila nagbugalbugal kaniya, gihukasan

nila siya sa dagtom-pula nga kupo ug gisul-ob kaniya ang iyang kaugalingong bisti, ug unya gihatod siya sa gawas aron ilansang siya sa krus. **21** Nagpugos sila sa usa ka lumalabay aron sa pag-alagad, usa sa ning-abot gikan sa nasod, ang usa ka tawo nga ginganlag Simon nga taga Cyrene (ang amahan ni Alexander ug Rufus); gipugos nila siya sa pagpasan sa krus ni Jesus. **22** Ang mga sundalo nagdala kang Jesus sa dapit nga ginganlan ug Golgota (nga sa ato pa, Dapit sa Kalabira). **23** Ug gihatagan nila siya ug bino nga sinagolan ug mirra, apan wala siya nag-inom niini. **24** Gilansang nila siya sa krus ug gibabinbahin ang iyang bisti pinaagi sa pagripa aron sa pagkahibalo kung unsa ang bahin nga makuha sa matag sundalo. **25** Mao kini ang ikatulong takna sa paglansang kaniya sa krus. **26** Gisulat ang usa ka ilhanan ang sumborg batok kaniya, "ANG HARI SA MGA JUDIO." **27** Gilansang nila uban kaniya ang duha ka tulisan, ang usa sa tuo niya ug ang usa sa iyang wala. **28** Ang pinaka karaang mga kopya wala malakip ang bersikulo 28 (tan-awa ang Lucas 22: 3), vs 28, Ug natuman ang kasulatan nga nag-ingon, 'Kauban siya sa mga malinapason.' **29** Kadtong mga nangagi nagbiay-biay kaniya, naglingolingo sa ilang ulo ug nag-ingon, "Aha! Ikaw nga moguba sa templo ug motukod niini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw, **30** luwasa ang imong kaugalingon ug kanaog diha sa krus!" **31** Sa samang paagi uban sa usag-usa ang mga pangulong pari nagbugalbugal kaniya, kauban ang mga scriba, ug miington, "Giliwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon. **32** Pakanaoga gikan sa krus ang Cristo, ang Hari sa Israel, aron makakita ug makatuwo kita." Ug kadtong gilansang sa krus uban kaniya nagtamay usab kaniya. **33** Sa ikaunom nga takna, ang kantitngit miabot sa tibuok kayutaan hangtod sa ikasiyam nga takna. **34** Sa ikasiyam nga takna si Jesus misinggit sa makusog nga tingog, "Eloi, Eloi, lama sabachthani?" nga gihubad, "Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako?" **35** Ang pipila sa mga nagatindog didto, nakadungog niini ug miington, "Tan-awa, nanawag siya kang Elias." **36** May usa nga midagan, gibutangan ug suka ang spongha, gibutang kini sa usa ka bagakay, ug gihatag kini kaniya aron immon. Ang tawo miington, "Tan-awon ta kung moanhi ba si Elias sa pagkuha kaniya." **37** Unya si Jesus misinggit sa makusog nga tingog ug namatay. **38** Ang tabil sa templo nabahin sa duha gikan sa taas paubos. **39** Ug sa nakita sa kapitan

nga mitindog ug mitan-aw kang Jesus nga siya patay na niining paagi, miingga siya, "Tinuod gayod nga kining tawhana Anak sa Dios." 40 Aduna usab mga babaye didto nga mitan-aw sa halayo. Lakip kanila mao si Maria Magdalena, si Maria (ang inahan ni Santiago nga manghod ug si Joses), ug si Salome. 41 sa unang adlaw sa semana, human siya nabanhaw, Sa dihang didto siya sa Galilea nagsunod sila kaniya ug nag-alagad kaniya. Daghan pang kababainhan gihinginlan niya sa pito ka demonyo. 10 Miadto usab ang nanungas ngadto kaniya sa Jerusalem. 42 siya ug gisultihan kadtong kauban niya, samtang Sa pag-abot sa kagabhion, tungod kay mao kini ang sila nagbangotan ug nanghilak. 11 Nakadungog adlaw sa pagpangandam, kana mao, ang adlaw sa sila nga siya buhi ug nakit-an niya siya, apan wala dili pa ang Adlaw nga Igapahulay, 43 miadto didto sila mituo. 12 (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) si Jose nga taga Arimatea, tinahod siya nga sakop sa Konseho, nga nagpaabot sa gingharian sa Dios. Maisogon siyang miadto kang Pilato ug gipangayo ang lawas ni Jesus. 44 Nahibulong si Pilato kung namatay na ba gayod si Jesus; gipatawag niya ang 45 Sa dihang nasayran sa kapitan nga siya patay na. Human niining mga butanga nagpakita siya sa laing sa Konseho, nga nagpaabot sa gingharian sa Dios. (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Unya sa wala kapitan ug gipangutana siya kung si Jesus patay na. madugay nagpakita si Jesus ngadto sa napulo ug usa samtang nagsandig sila sa lamesa, ug gibadlong na, gihatag niya ang lawas ngadto kang Jose. 46 niya sila sa ilang pagkawalay pagtuo ug pagkagahi Mipalit si Jose ug panapton nga lino. Gikuha niya siya paubos gikan sa krus, giputos siya sa panapton sa kasingkasing, tungod kay wala sila motuo niadtong siya paubos gikan sa krus, giputos siya sa panapton nakakita kaniya human siya mabanhaw gikan sa mga nga lino, ug gilubong siya sa lubnganan nga gikan patay. 15 Miington siya kanila, "Lakaw ngadto sa tibuok sa tinitil nga bato. Unya giligid niya ang usa ka kalibutan, ug isangyaw ang ebanghelyo sa tanang bato sa agianan pasulod sa lubnganan. 47 Si Maria binuhat. 16 Siya nga motuo ug magpabawtismo Magdalena ug Maria nga inahan ni Joses nakakita sa maluwas, ug siya nga dili motuo pagahukman sa siilot. dapit diin gilubong si Jesus.

16 Sa nahuman na ang Adlaw nga Igapahulay, si Maria Magdalena ug si Maria nga inahan ni Santiago, ug si Salome, namalit ug mga pahumot, aron sa pag-adto ug pagdihog nila sa lawas ni Jesus alang sa paglubong. 2 Sa sayo kaayo sa unang adlaw sa semana, miadto sila sa lubnganan sa pagsubang sa adlaw. 3 Nagsultihanay sila sa matag-usa, "Kinsa man ang magaligid sa bato alang kanato gikan sa agianan sa lubnganan?" 4 Sa pagtan-aw nila, nakita nila nga adunay tawo nga miligid sa dako kaayong bato. 5 Misulod sila sa lubnganan ug nakita ang usa ka batan-ong lalaki nga nagsul-ob sa maputing bisti, nga naglingkod sa tuong bahin, ug nahibulong sila. 6 Miington siya kanila, "Ayaw kahadlok. Gipangita ninyo si Jesus, nga Nazareno, nga gilansang sa krus. Nabanhaw siya! Wala na siya dinihi. Tan-awa ang dapit nga gibutangan kaniya. 7 Apan panlakaw kamo, sultihang mga disipulo ug si Pedro nga siya magauna kaninyo didto sa Galilea. Didto makita ninyo siya, sama sa gisulti niya kaninyo." 8 Migawas sila ug midagan gikan sa lubnganan; kay nangurog sila ug

nahibulong. Wala sila nagsulti ug bisan unsa kang bisan kinsa tungod kay hilabihan ang kahadlok nila. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya wala maglakip sa Marcos 16: 9-20 Sa sayo sa unang adlaw sa semana, human siya nabanhaw, Sa dihang didto siya sa Galilea nagsunod sila kaniya ug nagpakita siya pag-una kang Maria Magdalena, nga ug nagbangotan ug nanghilak. 11 Nakadungog sila nga siya buhi ug nakit-an niya siya, apan wala dili pa ang Adlaw nga Igapahulay, 43 miadto didto sila mituo. 12 (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human niining mga butanga nagpakita siya sa laing dagway sa duha ka tawo, samtang nagalakaw sila Maisogon siyang miadto kang Pilato ug gipangayo paingon sa nasod. 13 Nangadto sila ug gisultihan ang ang lawas ni Jesus. (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Unya sa wala kapitan ug gipangutana siya kung si Jesus patay na. madugay nagpakita si Jesus ngadto sa napulo ug usa samtang nagsandig sila sa lamesa, ug gibadlong na, gihatag niya ang lawas ngadto kang Jose. 46 niya sila sa ilang pagkawalay pagtuo ug pagkagahi Mipalit si Jose ug panapton nga lino. Gikuha niya siya paubos gikan sa krus, giputos siya sa panapton sa kasingkasing, tungod kay wala sila motuo niadtong siya paubos gikan sa krus, giputos siya sa panapton nakakita kaniya human siya mabanhaw gikan sa mga nga lino, ug gilubong siya sa lubnganan nga gikan patay. 15 Miington siya kanila, "Lakaw ngadto sa tibuok sa tinitil nga bato. Unya giligid niya ang usa ka kalibutan, ug isangyaw ang ebanghelyo sa tanang bato sa agianan pasulod sa lubnganan. 47 Si Maria binuhat. 16 Siya nga motuo ug magpabawtismo Magdalena ug Maria nga inahan ni Joses nakakita sa maluwas, ug siya nga dili motuo pagahukman sa siilot. 17 (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Kining mga ilhanan magaubaan niadtong motuo. Sa akong ngalan pagahinginlan nila ang mga demonyo. Magasulti sila sa bag-ong mga pinulongan. 18 Magapunit sila sa mga bitin uban sa ilang mga kamot, ug kung moimom sila sa bisan unsa nga makapatay dili kini makadaot kanila. Magatapion sila sa ilang mga kamot ngadto sa masakiton, ug mamaayo sila." 19 (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human sa pagsulti sa Ginoo ngadto kanila, gibayaw siya ngadto sa langit ug milingkod sa tuong kamot sa Dios. 20 Mibiya ang mga disipulo ug nagsangyaw bisan asa, samtang ang Dios nagapamuhat uban kanila ug nagpamatuood sa pulong pinaagi sa mga milagrosong mga ilhanan nga misunod.

Lucas

1 Daghlang mga tawo misulay pagsulat ug mga taho mahitungod sa mga butang nga nahitabo taliwala kanamo. **2** Kadong mga nakasaksi sukad sa sinugdan ug nahimong mga sulugoon sa pulong, ang nagtaho kanamo. **3** Busa, kini usab daw maayo alang kanako, sa pagsusi sa tanang butang sa tukma gayod gikan pa sa sinugdanan, aron kini mahisulat alang kanimo, labing halangdong Teofilo. **4** Buot nako nga ikaw mahibalo sa tinuod nga mga butang nga imong igatudlo. **5** Sa panahon ni Herodes, nga hari sa Judea, adunay usa ka pari nga ginganlan ug Zacarias, gikan sa laray ni Abijah. Ang iyang asawa naggikan sa mga babayeng anak ni Aaron, ug siya si Elizabet. **6** Matarong silang duha atubangan sa Dios, ug naglakaw nga matul-id sa tanang kasugoan ug mga kalagdaan sa Ginoo. **7** Apan wala sila nakabaton ug mga anak, tungod kay si Elizabet apuli man, ug sila mga tigulang na kaayo. **8** Usa ka adlaw niana samtang si Zacarias nagabuhat sa iyang katungdanan ingon nga usa ka pari atubangan sa Dios sa han-ay sa iyang buluhaton, **9** ang mga pari nagsunod sa ilang tulumanon ug napili kaniya pinaagi sa ripa aron pagsulod sa templo sa Ginoo ug pagsunog sa insenso. **10** Ang tibuok katilingban sa katawhan nag-ampo gawas sa templo sa pag-abot sa takna sa pagsunog sa insenso. **11** Ang usa ka anghel sa Ginoo nagpakita kaniya, nga nagtindog sa tuo nga kiliran sa halaran sa insenso. **12** Si Zacarias nakuyawan sa pagkakita kaniya, ug nahadlok pag-ayo. **13** Apan ang anghel miington kaniya, "Ayaw kahadlok, Zacarias, tungod kay gidungog ang imong pag-ampo. Ang imong asawa, nga si Elizabet, magmabdos ug batang lalaki, ug imo siyang nganlag Juan. **14** Kamo makabaton sa kalipay ug magmalipayon tungod kaniya, ug daghang mga tawo ang magmaya sa iyang pagkahimugso. **15** Kay siya mahimong bantugan sa panan-aw sa Ginoo, ug dili siya moinum ug bino o maisog nga ilimnon. Mapuno siya sa Balaang Espiritu, bisan anaa pa siya sa sabakan sa iyang inahan. **16** Tungod kaniya daghan sa mga anak sa Israel ang mahibalik sa Ginoo nga ilang Dios. **17** Mag-una siya kaniya diha sa espiritu ug gahom ni Elias. Siya magpabalik sa kasingkasing sa mga amahan ngadto sa ilang mga anak, ug ang nagmasinupakon sa paglakaw sumala sa kaalam diha sa pagkamatarong. Buhaton niya kini aron pag-andam sa katawhan alang sa Ginoo." **18**

Miington si Zacarias sa anghel, "Sa unsang paagi nga ako mahibalo nga kini mahitabo? Kay ako usa na ka tigulang nga tawo ug ang akong asawa tigulang na usab kaayo." **19** Ang anghel mitubag kaniya, "Ako si Gabriel, nga nagatindog sa atubangan sa Dios, ug ako gipadala kanimo aron sa pagsulti ug pagdala niining maayong balita. **20** Tan-awa, maamang ka ug dili na makasulti hangtod matuman kining mga butanga, kay ikaw wala motuo sa akong gipamulong, nga matuman sa umaabot nga gitakdang panahon." **21** Samtang ang mga tawo naghulat kang Zacarias ug natingala nganong nadugay siya pag-ayo sa sulod sa templo. **22** Sa dihang migawas na siya, dili na siya makasulti kanila, ug ilang nasabtan nga nakakita siyag panawon sulod sa templo. Busa misinyas nalang siya kanila, apan nagpabilin siyang dili makasulti. **23** Sa dihang ang iyang buluhaton nahuman na, siya mipauli sa ilang balay. **24** Human sa pipila ka adlaw, ang iyang asawa nga si Elizabet nagmabdos. Nagtago siya sulod sa lima ka bulan ug nag-ingon, **25** "Mao na kini ang gibuhat sa Ginoo alang kanako. Siya nagbantay kanako, aron sa pagkuha sa akong kaulawan taliwala sa katawhan." **26** Sa pag-abot sa unom ka bulan sa pagmabdos ni Elizabet, ang anghel nga si Gabriel gipadala sa Dios didto sa syudad sa Galilea, nga ginganlag Nazaret, **27** ngadto sa usa ka ulay nga kaslonon sa usa ka lalaki nga si Jose. Gikan siya sa kaliwatan ni David, ug ang babayeng ulay mao si Maria. **28** Mipakita ang angel kaniya ug miington, "Mga Pangumusta, halangdong pinili! Ang Ginoo anaa kanimo!" **29** Apan si Maria naglibog sa iyang gipamulong, ug nabalaka kung unsa nga matang kini sa pangumusta. **30** Ang anghel miington kaniya, "Ayaw kahadlok, Maria, kay ikaw nakakaplag ug kaloooy uban sa Dios. **31** Tan-awa, ikaw magmabdos ug manganak sa usa ka batang lalaki, ug nganlan mo siya'g Jesus. **32** Mahimo siyang bantogan, ug pagatawgon siyang Anak sa Labing Halangdon. Ihatag sa Ginoong Dios kaniya ang trono sa iyang amahan, nga si David. **33** Maghari siya sa tanang kaliwatan ni Jacob hangtod sa kahangtoran, ug mahimong walay katapusang iyang gingharian." (aiōn g165) **34** Unya si Maria miington sa anghel, "sa unsang paagi nga kini mahitabo, nga usa man ako ka ulay?" **35** Ang anghel mitubag kaniya, "mokunsad kanimo ang Balaang Espiritu ug ang gahom sa Labing Halangdon magapandong kanimo. Busa ang maong balaan nga mahimugso pagatawgon nga Anak sa Dios. **36** Tan-awa, si Elizabet nga imong

paryente namabdus usab ug batang lalaki bisan sa ang usa ka batang lalaki. 58 Ug ang iyang mga iyang katigulangan; anaa siya sa ika-unom ka bulan siligan ug mga paryente nakadungog sa pagkamaayo sa iyang pagpanamkon, bisan siya gitawag nga apuli. sa Ginoo kaniya, ug nagmaya sila uban kaniya. 59 37 Kay walay butang dili mahimo sa Dios." 38 Si Unya sa ikawalo ka adlaw human niadto, nangadto Maria miignon, "Sa pagkatinuod, ako usa ka alagad sila aron sa pagpatuli sa bata; ug paganganlan unta sa Ginoo. Buhata nga kini mahitabo kanako sumala siya ug Zacarias, sama sa ngalan sa iyang amahan. sa imong gipamulong." Ug ang anghel mibiya na 60 Apan ang iyang inahan mitubag ug miington, "Dili, kaniya. 39 Karon niining mga adlawa midali pagtindog kondili nganlan siya ug Juan." 61 Ug sila miington si Maria aron sa pag-adto sa kabungtoran, sa usa kaniya, "Walay bisan usa nga gikan sa imong mga sa mga syudad sa Judea, 40 ug siya miadto sa paryente nga ginganlan niining ngalana." 62 Misinyas balay ni Zacarias ug mitimbaya kang Elizabet. 41 Sa sila sa iyang amahan aron pagsuta kung unsa ang pagkadungog ni Elizabet sa pagtimbaya ni Maria, iyang buot ipanganal sa bata. 63 Busa nangayo siya milihok ang bata sa iyang sabakan; ug si Elizabet ug usa ka sulatanan ug misulat, "Juan ang iyang napuno sa Balaang Espiritu. 42 Misinggit siya uban ngalan." Ug silang tanan nahibulong pag-ayo niini. 64 sa makusog nga tingog ug miington, "Bulahan ka sa Dihadiha dayon ang iyang baba nabuka ug ang iyang babaye nga tanan, ug bulahan usab ang bunga sa dila gawasnon na, ug nagsugod siya sa pagdayeg sa imong sabakan. 43 Sa unsang paagi nga gidiuw Dios. 65 Unya ang kahadlok niabot sa matag usa man ako sa inahan sa akong Ginoo? 44 Kay sa nga nagpuyo libot kanila ug ang tanang butang nga pagkadungog naku sa imong pagtimbaya, ang bata nahitabo maoy gipanghisgotan sa tibuok kabungturan sa akong sabakan milihok sa kalipay. 45 Bulahan sa Judea. 66 Ang matag usa nga nakadungog bahin siya nga mituo, kay matuman na ang mga butang niini nagpadayon sa paghunahuna sa nahitabo ug nga giington kaniya gikan sa Ginoo." 46 Si Maria miington, "Busa unsa kaha ang dangatan niining miington, "Ang akong kalag naghimaya sa Ginoo, bataa? Kay namatikdan nila nga ang kamot sa Ginoo 47 Ug nagmaya ang akong espiritu diha sa Dios nag-urban man kaniya. 67 Ang iyang amahan nga si nga akong Manluluwas. 48 Kay iyang gihatagan Zacarias nga napuno sa Balaang Espiritu, ug siya ug pagtagad ang anaa sa ubos nga kahimtang sa misulti niini nga panagna, 68 "Delaygon ang Ginoo, iyang sulugoon. Sukad karon ang tanang kaliwatan ang Dios sa Israel, tungod kay siya mianhi kanato magatawag kanako nga bulahan, 49 Kay ang Usa ka ug nagbuhat sa usa ka pamaagi aron paghatag ug Gamhanan nagbuhat sa mga kahibulongan butang kagawasan sa iyang katawhan. 69 Siya mihatag nganhi kanako; Ug balaan ang iyang ngalan. 50 kanato ug usa ka gamhanang Manluluwas gikan sa Ang iyang kalooy alang sa mosunod pa nga mga kaliwatan sa mga tawo nga magmahadlukon kaniya. 51 Gibuhat niya ang mga gamhanang mga butang uban sa iyang mga bukton; siya nagpatibulaag sa gisaad nga maghatag kanato ug kaluwasan gikan mga tawong mapahitas-on sa ilang kasingkasing. sa atong mga kaaway, ug gikan sa kamot sa matag 52 Gipakanaog niya ang mga mamumuno gikan sa ilang trono, ug gituboy niya ang ubos ug kahimtang aron mapakita ang kalooy ngadto sa atong mga nga mga tawo. 53 Gihatagan niya sa mga maayong katigulangan, Ug ang paghinumdom sa balaang butang ang mga tawong gutom, ug giabog ang mga kasabutan. 73 Nianang kasabutan nga mao ang adunahang tawo nga walay bisan unsang nadala. gipanumpaan sa atong katigulangan nga si Abraham. 54 Siya nagtabang sa iyang alagad nga si Israel, 74 Siya naghimo ug panumpa sa paghatag kanato ug nga nagmaloloy-on 55 kung Abraham ug sa iyang mga kaliwatan hangtod sa kahangtoran, sama sa iyang saad nga iyang pagabuhaton sa atong mga katigulangan." (aiōn g165) 56 Ug nipuyo si Maria uban iyang atubangan sa tanang panahon. 76 Ug ikaw, kaniya. 57 Karon sa Halangdon, tungod kay ikaw ang mag-una sa Ginoo niana mibalik siya sa iyang pinuy-anan. 58 Karun sa aron sa pag-andam sa katawhan alang sa iyang pag-

anhi, 77 ug aron matabangan ang mga tawo nga ihatag kaninyo, makaplagan ninyo ang usa ka mahibalo kung unsaon nga sila maluwas pinaagi bata nga giputos sa panapton ug naghigda didto sa sa kapasayloan sa ilang mga sala. 78 Ang atong Dios magapasaylo kanato tungod sa iyang malumong kalooy. Pinaagi sa iyang kalooy, ang Manluluwas, nga daw sama sa adlaw sa kabuntagon, magaabot gikan sa langit aron sa pagtabang kanato. 79 Modan-ag siya ngadto sa mga tawo nga naglingkod sa kangiitngit ug sa landong sa kamatayon; siya mogiya sa atong til ngadto sa dalan sa kalinaw.” 80 Unya nagdako ang bata, ug nahimong kusgan diha sa espiritu. Nagpuyo siya sa awaaw nga mga dapit hangtod nga siya nagsugod sa pagpakaita sa kadaghanan sa katawhan sa Israel.

2 Karon niadtong mga adlawa, nahitabo kadto nga si Cesar Agustus nagpadala ug usa ka kasugoan nga nagmando nga kinahanglang mapahigayon ang sensus sa tanang mga tawo nga nagpuyo sa kalibotan sa Roma. 2 Mao kini ang unang sensus nga gipahigayon sa dihang si Cirenio mao ang gobernador sa Syria. 3 Busa ang tanan nangadto sa ilang kaugalingon nga lungsod aron matala alang sa sensus. 4 Si Jose mibiya usab gikan sa siyudad sa Nazaret sa Galilea ug milakaw didto sa lungsod sa Judea nga anaa sa Betlehem, nga gitawag nga siyudad ni David, tungod kay siya usa man ka kaliwat gikan sa pamilya ni David. 5 Siya miadto didto aron matala kauban ni Maria, nga iyang pangasaw-onon ug nagpaabot sa usa ka anak. 6 Karon nahitabo kadto nga samtang atua sila didto, ang takna miabot na alang kaniya nga manganak. 7 Siya nanganak ug usa ka batang lalaki, nga iyang kamagulangang anak, ug iyang giputos ug maayo sa panapton. Unya gipahimutang niya siya didto sa pakan-anan sa mga mananap, tungod kay wala nay luna alang kanila didto sa lawak sa mga dumudoong. 8 Sa samang rehiyon, adunay mga magbalantay sa mga karnero nga nagpuyo didto sa mga kaumahan ug nagtanaw kanunay sa panon sa mga karnero sa takna sa kagabihion. 9 Sa kalit lang, ang anghel sa Ginoo mitungha kanila, ug ang himaya sa Ginoo midan-ag palibot kanila, ug nahadlok sila pag-ayo. 10 Unya ang anghel miington kanila, “Ayaw kamo kahadlok, tungod kay ako magpahibalo kaninyo sa maayong balita nga makahatag ug dako kaayong kalipay sa tanang katawhan. 11 Karong adlawa ang usa ka manluluwas natawo alang kaninyo sa siyudad ni David! Siya mao ang Cristo nga Ginoo! 12 Mao kini ang timailhan nga ihatag kaninyo, makaplagan ninyo ang usa ka pakan-anan sa mga mananap.” 13 Sa kalit lang uban sa mga anghel adunay dakong panon sa langitnong kasundalohan nga nagdayeg sa Dios, ug nag-ingon, 14 “Himaya sa Dios sa kahitas-an, ug aduna untay gikahimut-an.” 15 Nahitabo kadto nga sa dihang ang usag-usa, “Mangadto na kita karon sa Bettlehem, ug siya tan-awon nato kining butang nga nahitabo, nga maoy gipahibalo sa Ginoo kanato.” 16 Sila nagdali sa pag-adto didto ug nakaplagan nila si Maria ug si Jose, ug nakita nila ang bata nga naghigda didto sa pakan-anan sa mga mananap. 17 Human nila kini nakita, ilang gipahibalo sa katawhan kung unsa ang gisulti kanila mahitungod niining bataa. 18 Ang tanan nga nakadungog niini nahibulong kung unsa ang gisulti kanila sa mga magbalantay sa mga karnero. 19 Apan si Maria kanunay nga naghunahuna mahitungod sa tanang butang nga iyang nadungan, ug gitipigan kini niya sa iyang kasingkasing. 20 Ang mga magbalantay sa mga karnero mibalik, nga naghimaya ug nagdayeg sa Dios sa tanang butang nga ilang nadungog ug nakita, sama sa giington kanila. 21 Sa ikawalo ka adlaw ug mao kadtong panahona sa pagtuli sa bata, sila nanggalan kaniya ug Jesus, ang ngalan nga gihatag sa anghel sa wala pa siya gipanamkon sa sabakan. 22 Sa dihang ang gikinahanglan nga gidaghanon sa mga adlaw alang sa ilang paghinlo nilabay na, sumala sa balaod ni Moises, si Jose ug Maria ilang gidala ang ilang bag-ong natawo nga anak nga lalaki padulong sa templo sa Jerusalem aron ihalad siya sa Ginoo. 23 Sumala sa nahisulat sa balaod sa Ginoo, “Ang tanang lalaki nga anak nga migula sa sabakan pagatawagon nga balaan alang sa Ginoo.” 24 Sila usab miadto aron sa paghalad ug usa ka halad sumala sa giington sa balaod sa Ginoo, “Usa ka pares nga salampati o duha ka pispis nga tukmo.” 25 Tan-awa, adunay usa ka tawo sa Jerusalem nga ginganlan ug Simeon. Kining tawhana matarong ug mainampuon. Siya naghulat sa manghuhupay sa Israel, ug ang Balaang Espiritu anaa kaniya. 26 Gipadayag na kaniya sa Balaang Espiritu nga dili usa siya mamatay sa dili pa niya makita ang Ginoo nga Cristo. 27 Usa ka adlaw niana miadto siya sa templo, giniyahan sa Balaang Espiritu. Sa dihang ang ginikanan nagdala sa bata, nga si

Jesus, aron himoon niya kung unsa ang nabatasan Unya sila nagsugod na sa pagpangita kaniya sa nga gisugo sa balaod, **28** unya si Simeon nagdawat ilang mga kaparyentihan ug mga kahigalaan. **45** kaniya sa iyang mga bukton, ug nagdayeg sa Dios ug Sa dihang wala nila siya makaplagi, mibalik sila sa nag-ingon, **29** "Karon tugot niya ang imong alagad Jerusalem ug nagsugod sa pagpangita kaniya didto. mobiya sa kalinaw, Ginoo, sumala sa imong pulong. **46** Nahitabo kadto sa pagkahuman sa tulo ka adlaw, **30** Kay nakita na sa akong mga mata ang imong ilang nakaplagan siya didto sa templo, naglingkod kaluwasan, **31** nga imong giandam sa panan-aw sa didto sa taliwala sa mga magtutudlo, naminaw kanila tanang katawhan. **32** Mahimo siya nga kahayag nga ug nangutana kanila sa mga pangutana. **47** Ang tanan mopadayag sa kamatuoran ngadto sa mga Gentil nga naminaw kaniya nahibulong sa iyang pagpanabot ug mahimong himaya sa imong katawhan Israel." **33** ug sa iyang mga tubag. **48** Sa dihang ila siyang Ang amahan ug inahan sa bata nahibulong sa mga nakita, sila nahibulong. Ang iyang inahan nag-ingon butang nga gipanulti mahitungod kaniya. **34** Unya kaniya, "Anak, nganong gitagad mo man kami niini si Simeon nagpanalangin kanila ug miington kang nga paagi? Paminaw, ang imong amahan ug ako Maria nga iyang inahan. "Paminaw pag-ayo! Kini nga nabalaka pag-ayo sa pagpangita kanimo." **49** Siya bata gitagana alang sa pagkapukan ug pagbangon miington kanila, "Nganong nangita man kamo kanako? sa daghang katawhan sa Israel ug timailhan sa Wala ba kamo nakabalo nga kinahanglan nga ako gipamulong batok kaniya. **35** Usab, ang usa ka espada anaa sa balay sa akong Amahan?" **50** Apan wala sila molagbas sa imong kaugalingon nga kalag, aron nakasabot kung unsa ang iyang gipasabot niadtong ang mga hunahuna gikan sa daghang kasingkasing mga pulong. **51** Unya siya mibalik pauli kauban nila mahimong mapadayag." **36** Ang babaye nga propeta padulong sa Nazaret ug nagmasinugtanon kanila. Ang nga ginganlan ug Ana atua usab didto. Siya mao ang iyang inahan nagtipig niining tanan nga mga butang anak nga babaye ni Fanuel gikan sa tribu ni Aser. sa iyang kasingkasing. **52** Apan si Jesus nagpadayon Edaran na kaayo siya. Siya nagpuyo kauban sa iyang nga nagtubo sa kaalam ug gidak-on, ug nadugangan bana sulod sa pito ka tuig pagkahuman sa iyang ang kaluoy diha sa Dios ug sa katawhan.

kaminyon, **37** ug unya siya nabiyuda sa **84** ka tuig. Siya wala gayod mobiya sa templo ug nagpadayon sa pagsimba sa Dios inubanan sa pagpu-aswa ug mga pag-ampo, gabii ug adlaw. **38** Niana gayong higayona, siya miadto ngadto kanila ug nagsugod sa pagpasalamat sa Dios. Siya nagsulti mahitungod sa bata ngadto sa tanan nga nagahulat alang sa pagtubos sa Jerusalem. **39** Sa dihang sila nahuman na sa tanan nilang gikinahanglang buhaton sumala sa balaod sa Ginoo, sila mibalik sa Galilea, sa ilang kaugalingon nga siyudad, sa Nazaret. **40** Ang bata nagdako ug nahimong kusgan, nagataas ang kaalam, ug ang grasya sa Dios anaa kaniya. **41** Ang iyang ginikanan moadto kada tuig sa Jerusalem alang sa Kasaulogan sa Pagsaylo. **42** Sa dihang nag-edad na siya ug dose ka tuig, sila mitungas na usab alang sa nabatasan nga panahon sa kasaulogan. **43** Pagkahuman nila ug puyo sa gigahin nga mga adlaw alang sa kasaulogan, nagsugod na silag pamauli sa ilang pinuy-anan. Apan ang bata nga si Jesus nagpabilin didto sa Jerusalem ug ang iyang ginikanan wala makabalo niini. **44** Sila nagdahom nga siya uban sa panon nga nanglakaw uban kanila, busa sila nakalakaw na ug usa ka adlaw nga panaw.

3 Karon sa ika kinse ka-tuig sa pagdumala ni Tiberio Cesar, samtang si Poncio Pilato ang gobernador sa Judea, ug si Herodes mao ang pangulo sa distrito sa Galilea, ang iyang igsoon si Felipe mao ang pangulo sa distrito sa rehiyon sa Iturea ug Traconite, ug si Lisanias mao ang pangulo sa distrito sa Abilene, **2** ug nianang panahona si Anas ug si Caifas sila ang mga pangulong pari, ang pulong sa Dios niabot kang Juan, nga anak ni Zacarias, didto sa kamingawan. **3** Milakaw siya sa tibouk rehiyon nga palibot sa Suba sa Jordan, nagwali sa pagbawtismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala. **4** Ingon sa nahisulat sa libro sa mga pulong ni propeta Isaias, "Ang tingog sa usa ka tawo nga nagtawag sa kamingawan, 'Andama ang dalan sa Ginoo, Himoang tul-id ang iyang mga agianan. **5** Ang matag walog mapuno, ang matag kabukiran ug bungtod mahimong mapatag, ug ang baliko nga mga dalan matul-id, ang lubakiubak nga mga dalan mahimong mahapsay. **6** Tanang katawhan makakita sa kaluwasan sa Dios." **7** Busa si Juan nag-ingon sa dakong panon sa katawhan nga miduol aron magpabawtismo kaniya, "Kamong mga kaliwat sa mga malala nga bitin, kinsa man ang nagpasidaan kaninyo nga makalikay sa silot nga umaabot? **8**

Pagbaton ug mga bunga nga adunay katakos sa gipabilanggo si Juan. 21 Miabot kini nga, samtang paghinulsol, ug ayaw pagsugod ug istorya sa inyong ang tanan katawhan gipangbawtismohan ni Juan, si mga kaugalingon, 'Aduna kami Abraham nga among Jesus usab nabawtismohan. Samtang nag-ampo siya, amahan,' tungod niini sultihan ko kamo nga ang Dios ang langit na abli. 22 Ang Balaang Espiritu mitugpa makahimo ug mga anak alang kang Abraham bisan kaniya nga adunay lawas nga sama sa salampati, gikan niining mga bato. 9 Ang atsa mitaop na sa samtang adunay tingog nga gikan sa langit, "Ikaw gamot sa mga kahoy. Busa ang matag kahoy nga dili ang akong hinigumhang Anak. Gikahimot-an ko ikaw makapamunga ug maayong bunga paga-bugaon pag-ayo." 23 Karon si Jesus sa iyang kaugalingon, ug itambog ngadto sa kalayo." 10 Unya ang mga sa dihang nagsugod siya sa pagtudlo, 30 ang iyang katawhan sa mga panon nangutana kaniya, nga nag-panuigon. Siya ang anak nga lalaki (mahimo unta) ni ingon, "Unya unsa ang angay namong buhaton?" 11 Jose, ang anak nga lalaki ni Eli, 24 ang anak nga Mitubag siya ug miington kanila, "Kung may usa ka lalaki ni Matat, ang anak nga lalaki ni Levi, ang anak tawo nga adunay duha ka bisti, kinahanglan iyang nga lalaki ni Melki, ang anak nga lalaki ni Janai, ang ihatag ang usa niini ngadto sa uban nga wala niini ug anak nga lalaki ni Jose. 25 ang anak nga lalaki ni bisan kinsa nga adunay pagkaon sa maong paagi Matatias, ang anak nga lalaki ni Amos, ang anak nga iya usab kining pagabuhaton." 12 Unya pipila ka lalaki ni Nahum, ang anak nga lalaki ni Eslí, ang anak mga maniningil sa buhis nga miduol usab kaniya nga lalaki ni Nagai, 26 ang anak nga lalaki ni Maat, aron magpabawtismo, ug nag-ingon sila kaniya, ang anak ni Matatias, ang anak nga lalaki ni Semei, "Magtutudlo, unsay angay namong buhaton?" 13 Siya ang anak nga lalaki ni Josec, ang anak nga lalaki ni miington kanila, "Ayaw kamo pangolekta ug kwarta nga Juda, 27 ang anak nga lalaki ni Joanan, ang anak labaw pa sa kolektahonon nga kantidad." 14 Pipila sa nga lalaki ni Resa, ang anak nga lalaki ni Zerubabel, mga sundalo nangutana usab kaniya, nga nag-ingon, ang anak nga lalaki ni Shealtiel, ang anak nga lalaki "Ug mag unsa nalang mi? Unsa may angay namong ni Neri, 28 ang anak nga lalaki ni Melki, ang anak nga buhaton?" Siya miington kanila, "Ayaw kamo pagkuha lalaki ni Adi, ang anak nga lalaki ni Cosam, ang anak ug kwarta sa bisan kinsa pinaagi sa pagpugos, ug nga lalaki ni Elmadam, ang anak nga lalaki ni Er, 29 ayaw kamo pagbutang-butang kang bisan kinsa nga ang anak nga lalaki ni Josue, ang anak nga lalaki bakak. Kinahanglan makontento kamo sa inyong mga ni Eliezer, ang anak nga lalaki ni Jorim, ang anak suhol." 15 Samtang ang mga tawo mahinamon nga nga lalaki ni Matat, ang anak nga lalaki ni Levi, 30 nagdahom sa Cristo nga umaabot, ang matag usa ang anak nga lalaki ni Simeon, ang anak nga lalaki nahibulong sulod sa ilang kasingkasing mahitungod ni Juda, ang anak nga lalaki ni Jose, ang anak nga kung Juan kung siya ba gayod ang Cristo. 16 Si lalaki ni Jonam, ang anak nga lalaki ni Eliakim, 31 Juan mitubag sa ilang tanan nga nag-ingon, "Alang ang anak nga lalaki ni Melea, ang anak nga lalaki kanako, gibawtismohan ko kamo sa tubig, apan ni Mena, ang anak nga lalaki ni Matata, ang anak adunay lain nga moabot nga hilabihan kagamhanan nga lalaki ni Natan, ang anak nga lalaki ni David, 32 kay sa kanako, ug dili gani ako takos bisan pa sa ang anak nga lalaki ni Jesse, ang anak nga lalaki ni pagbadbad sa hikot sa iyang sandalyas. Bawtismohan Obed, ang anak nga lalaki ni Boaz, ang anak nga niya kamo diha sa Balaang Espiritu ug sa kalayo. lalaki ni Salmon, ang anak nga lalaki ni Naason, 33 17 Ang iyang pangkahig anaa sa iyang kamot nga ang anak nga lalaki ni Aminadab, ang anak nga lalaki maoy mohinlo pag-ayo ngadto sa iyang giokanang ni Admin, ang anak nga lalaki ni Arni, ang anak nga salog ug sa pagtigum sa mga trigo didto sa iyang lalaki ni Hezron, ang anak nga lalaki ni Perez, ang kamalig. Apan iyang sunogon ang uhot sa kalayo anak nga lalaki ni Juda, 34 ang anak nga lalaki ni nga dili mapalong." 18 Sa kadaghanan sa iyang mga Jacob, ang anak nga lalaki ni Isaac, ang anak nga pagsangyaw, iyang giwali ang maayong balita ngadto lalaki ni Abraham, ang anak nga lalaki ni Tera, ang sa mga tawo. 19 Gibadlong usab ni Juan si Herodes anak nga lalaki ni Nahor, 35 ang anak nga lalaki ni ang pangulo sa distrito sa pakigminyo sa asawa sa Serug, ang anak nga lalaki ni Reu, ang anak nga iyang igsoon nga si Herodias, ug sa tanang ubang lalaki ni Peleg, ang anak nga lalaki ni Heber, ang butang nga mga daotan nga gibuhat niya. 20 Apan si anak nga lalaki ni Shela, 36 ang anak nga lalaki ni Herodes mihimo ug mas daotan pa nga butang. Iyang Cainan, ang anak nga lalaki ni Arfaxad, ang anak

nga lalaki ni Shem, ang anak nga lalaki ni Noe, ang anak nga lalaki ni Lamec, **37** ang anak nga lalaki ni Metusela, ang anak nga lalaki ni Enoc, ang anak nga lalaki ni Jared, ang anak nga lalaki ni Mahalalel, ang anak nga lalaki ni Kenan, **38** ang anak nga lalaki ni Enos, ang anak nga lalaki ni Set, ang anak nga lalaki ni Adan, ang anak nga lalaki sa Dios.

4 Unya si Jesus, napuno sa Balaang Espiritu, sa

dihang mibalik siya gikan sa Suba sa Jordan, ug gitultolan siya sa Espiritu ngadto sa kamingawan sulod **2** sa kwarenta ka adlaw ug gitintal siya sa yawa didto. Niadtong mga adlawa, wala gayod siyay gikaon bisan unsa, ug sa kataposan nga adlaw gigutom siya pag-ayo. **3** Ang yawa miington kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios, mando-i kining bato nga mahimong pan." **4** Si Jesus mitubag kaniya, "Nahisulat kini, 'Nga ang Tawo dili mabuhi sa pan lamang.'" **5** Unya gidala siya sa yawa sa taas nga dapit, ug gipakita kaniya ang tanan nga mga gingharian sa kalibutan niadtong higayona. **6** Ang yawa nag-ingon kaniya, "Ihatag ko kanimo ang katungod nga magdumala sa tanan gingharian, ug ang tanan nga kaanyag niini. Ako kining mabuhat tungod kay gihatag kini kanako nga akong dumalaham, ug mahimo nako ihatag ni bisan kinsa nga akong gusto. **7** Busa kung moyukbo ka kanako ug mosimba ka kanako, ang tanan niini maimo." **8** Apan si Jesus mitubag ug miington kaniya, "Nahisulat kini, 'Kinahanglan simbaha ang Ginoong Dios, ug siya lang gayod ang alagari.'" **9** Sunod ang yawa nagtultol kang Jesus didto sa Jerusalem ug gibutang siya sa pinakataas nga bahin sa templo, ug miington kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios, ambak sa imong kaugalingon gikan diri. **10** Kay nahisulat kini, "Iyang suguong ang iyang mga anghel nga moatiman kanimo, aron panalipdan ka." **11** ug, 'Pagasapnayon ka nila sa ilang mga kamot, aron nga dili maigo ang imong mga til batok sa bato.' **12** Si Jesus mitubag kaniya nga nag-ingon, "Gipamulong kini, 'Ayaw sulay ang Ginoong Dios.'" **13** Sa dihang nahuman na sa yawa tintala si Jesus, nagspalayo siya ug mibiya kaniya hangtod sa sunod na usab nga higayon. **14** Unya si Jesus mibalik sa Galilea uban sa gahom sa Espiritu, ug ang balita mahitungod kaniya mikaylap sa tibuok rehiyon nga palibot niini. **15** Nanudlo siya sa mga sinagoga, ug ang tanan nagdayeg kaniya. **16** Usa kadlaw miadto siya sa Nazaret, sa siyudad kung aha siya nagdako. Ingong sa iyang naandan, misulod siya sa sinagoga sa adlaw nga Igpapahulay,

ug mitindog siya ug iyang gibasa ang kasulatan. **17** Ang linukot nga basahon nga sinulat ni propeta Isaias ang gihatag kaniya, unya iyang gi-abilhan ang linukot nga basahon ug nakaplagan niya didto ang nahisulat, **18** "Ang Espiritu sa Ginoong Anaa kanako, Tungod kay gidihogon ako niya sa pagsangyaw sa maayong balita ngadto sa mga kabos. Gipadala ako niya aron sa pagpahibalo sa kagawasan ngadto sa mga dinakpan, Ug makakita pag-usab ang mga buta, Mohatag ug kagawasan ngadto sa gipang-daugdaug, **19** Aron ipahibalo ang tuig sa pagkamaayo sa Ginoong." **20** Unya iyang gisirado ang linukot nga basahon, gibalik niya kini ngadto sa piniyalan sa sinagoga, ug milingkod siya. Ang mga mata sa mga tawo nga naa sa sinagoga nagtutok kaniya. **21** Nagsugod siya pag-ingon kanila, "Karon nga adlaw ang kasulatan natuman na pinaagi sa inyong nadunggan." **22** Ang tanan nga naa didto naka-saksi sa iyang gisulti ug silang tanan nahibulong sa malomanay niyang mga pulong nga migula sa iyang baba. Nag-ingon sila, "Usa lang kini ka anak ni Jose, dili ba?" **23** Si Jesus miington ngadto kanila, "Sigurado gayod moingon kamo kanako babin niining panulthion, 'Mananambal, tambali imong kaugalingon. Kung unsa ang among nadunggan sa Capernaum, buhata usab diri sa imong lungsod.'" **24** Miington usab siya, "Sultihan ko kamo, walay propeta nga dawaton sa iyang kaugalingong lugar. **25** Apan sultian ko kamo sa kamatuoran daghan ang mga balo sa Israel sa panahon ni Elias, sa dihang ang langit nisirado nga wala na nag-ulang sulod sa tulo ka tuig ug tunga, ug adunay dakong gutom sa tibuok nasod. **26** Apan si Elias wala gipaadto bisan asa kanila, apan didto siya gipadala sa usa ka biyuda nga nagpuyo sa Zarefat nga duol sa syudad sa Sidon. **27** Aduna usab daghan nga mga sanglahon sa Israel sa panahon ni propeta Eliseo, apan walay bisan usa nga giayo ngadto kanila gawas kang Naaman nga taga-Siria." **28** Ang tanang mga tawo nga anaa sa sinagoga napuno sila sa kalagot sa dihang nadungog nila kining mga butanga. **29** Mitindog sila ug ilang gipugos siya pagawas sa siyudad, ug ila siyang gidala sa tumoy sa bungtod diin natukod ang maong siyudad, aron ila siyang ihulog sa pangpang. **30** Apan milakaw siya sa ilang taliwala ug nagpadayon sa iyang panaw. **31** Unya milugsong siya sa Capernaum, ang siyudad sa Galilea. Usa ka adlaw sa Igpapahulay nagtudlo siya sa mga tawo sa sinagoga. **32** Nahibulong sila pagayo sa iyang gipanudlo, tungod kay nagsulti siya nga

adunay katungdanan. **33** Karon sa Sinagoga nianang sa linaw. Ang mga mangingisda mihawa gikan didto adlawa adunay usa ka tawo nga nasudlan sa hugaw ug naghugas sa ilang mga pukot. **3** Si Jesus misakay nga espiritu sa demonyo, misinggit siya sa makusog sa usa sa mga balangay nga gipanag-iyahan ni niyang tingog, **34** "Unsa man ang among buhaton Simon ug gisugo siya nga ibutang kini sa tubig alang kanimo, Jesus nga Nazaretnon? Mi-anhi kaba distansya gamay gikan sa yuta. Unya milingkod aron sa paglaglag kanamo? Nakabalo ko kung kinsa siya ug gitudloan ang mga tawo nga tua gawas sa ka! Ikaw ang Usa ka Balaan sa Dios!" **35** Gibadlong balangay. **4** Sa dihang nahuman na siya sa pagsulti, ni Jesus ang demonyo, nga nag-ingon, "Pag-hilom miington siya kang Simon, "Dad-a ang balangay didto ug gawas diha kaniya!" Sa dihang ang demonyo sa lawom nga tubig ug ipaubos ang imong pukot iyang gilabay ang tawo sa ilang tunga, migawas aron kini makakuha. **5** Si Simon mitubag ug miington, siya gikan sa iyaha nga walay kadaot. **36** Ang tanan "Agalon, nagpamuhat kami tibuok gabii, ug wala kami tawo natingala pag-ayo, ug kanunay silang nag-nakakuha, apan sa imong pulong, akong ipaubos istoryahanay sa matag usa mahitungod sa nahitabo. ang mga pukot." **6** Sa dihang nahuman na nila kini, Miington sila, "Unsa nga matang sa pinulongan kini? nakatapok sila ug daghang mga isda, ug ang ilang Nga mahimo niyang mandoan ang mga daotang mga pukot nangagisi. **7** Busa gisinyasan nila ang ilang espiritu nga adunay katungod ug gahom ug nanggula mga kauban sa lahing balangay nga kinahanglan sila?" **37** Busa ang balita mahitungod kaniya misugod moduol ug motabang kanila. Sila miduol ug gipuno ug kaylap sa tanang babin nga palibot sa rehiyon. ang duha ka mga balangay, mao nga nagsugod **38** Unya si Jesus mibiya sa sinagoga ug misulod sa sila ug kaunlod. **8** Apan si Simon Pedro, sa dihang balay ni Simon, karon ang ugangan ni Simon nga nakita niya kini, miluhod siya sa tiilan ni Jesus, nga babaye nag-antos sa taas nga hilanat, ug nagpakiluo nag-ingon, "Ginoo, palayo gikan kanako, kay ako sila kaniya alang sa iyang balatian. **39** Busa mitindog usa ka makasasala nga tawo." **9** Tungod kay siya siya sa iyang tapad ug iyang gibadlong ang hilanat, nahibulong, ug ang tanan nga nag-urban kaniya, sa ug mibaya kini kaniya. Diha-diha mitindog siya ug ilang nakuha nga isda ug sa ilang nadala. **10** Apil niini nagsugod pag-alagad kanila. **40** Sa dihang mosalopay si Santiago ug Juan, mga anak nga lalaki ni Zebedeo, na ang adlaw, gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus nga kauban ni Simon. Ug miington siJesus ngadto ang tanan nga adunay lain-lain nga balatian ug sakit. **11** Kang Simon, "Ayaw kahadlok, tungod kay gikan karon Gitapion niya ang iyang kamot ngadto sa tagsa-tagsa mga tawo na ang imong kuhaoen." **12** Sa dihang gidala kanila ug nanga-ulian sila. **41** Ang mga demonyo na nila ang ilang balangay ngadto sa yuta, ilang usab nanggawas gikan sa kadaghanan kanila, ug gibuyaang tanan ug misunod kaniya. **13** Miabot ang nagsinggit nga nag-ingon, "Ikaw ang Anak sa Dios!" higayon, samtang tua siya sa usa sa mga siyudad, Gibadlong ni Jesus ang mga demonyo, wala niya tan-awa, adunay usa ka tawo didto nga sanglahon. kini tugoti nga moiistorya, kay sila mismo nakabalo Sa pagkakita niya kang Jesus, mihana siya sa yuta nga siya ang Cristo. **42** Sa dihang ang banagbanag ug nagpakiluo kaniya, nga nag-ingon, "Ginoo, kung sa kaadlawon miabot, miadto si Jesus sa mingaw buot nimo, mamahimo mo akong hinloan." **13** Unya nga dapit. Ang panon sa mga tawo nangita kaniya gipataas ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya, ug naabot sila sa lugar kung hain siya, nanghangyo miington, "buot nako. Mahinlo ka." Ug dihadiba ang sila nga dili mobiya kanila. **43** Apan miington siya iyang sangla nawala kaniya. **14** Siya nagsugo kaniya ngadto kanila, "Kinahanglan gayod ako mosangyaw nga dili sultihan ang si bisan kinsa, apan giingnan sa maayong balita mahitungod sa gingharian sa siya "Padayon sa imong dalan, ug ipakita ang imong Dios sa daghan pa nga mga siyudad, tungod kay kaugalingon didto sa pari ug paghatag ug halad para kini ang hinungdan nga gipadala ako diri." **44** Unya sa imong pagkahinlo, sumala kung unsa ang gisugo nagpadayon siya sa pagwali sa mga sinagoga sa ni Moises, alang sa pagpamatuod ngadto kanila." **15** tibuok probinsiya sa Judea.

5 Karon kini ang nahitabo, si Jesus nagtindog sa linaw sa Genesaret samtang ang mga tawo nag-alirong kaniya ug naminaw sa pulong sa Dios. **2** Iyang nakita ang duha ka balangay nga gibira daplin

Apan ang balita mahitungod kaniya mikaylap bisan sa layo, ug dakong panon sa katawhan ang nanagtigum aron sa pagpatalinghog kaniya ug aron maayo sa ilang mga sakit. **16** Apan mibiya siya paingon sa awaaw nga mga dapit ug nag-ampo. **17** Niabot ang

usa ka adlaw nga siya nagpanudlo, ug adunay mga buhis ug uban pang makasasala nga mga tawo?" Pariseo ug mga magtutudlo sa balaod nga naglingkod 31 Si Jesus mitubag kanila, "Ang tawo nga maayo didto nga naggikan sa nagkalain-laing mga baryo ug lawas dili na magkinahanglan ug mananambal, sa rehiyon sa Galilea ug Judea, ug gikan usab sa kadtong tawo nga nagsakit ang manginahanglan siyudad sa Jerusalem. Anaa kaniya ang gahom sa niini. 32 Wala ako mianhi sa pagtawag sa tawo nga Ginoo sa pagpang-ayo. 18 Karon pipila ka mga lalaki matarong aron sa paghinulsol, apan sa pagtawag ang miabot, nagdayong sa banig nga diin naghigda sa mga makasasala aron sa paghinulsol." 33 Sila ang tawo nga paralisado, ug nangita sila ug dalan miington kaniya, "Ang mga disipulo ni Juan kanunay nga madala nila siya sa sulod aron mapahimutang nagpuasa ug nag-ampo, ug ang mga disipulo sa siya sa atubangan ni Jesus. 19 Wala sila makakita ug mga Pariseo mobuhat sa sama. Apan ang imong dalan aron madala siya sa sulod tungod sa panon, mga disipulo nagkaon ug nag-inom." 34 Si Jesus busa misaka sila sa atop sa balay ug gitunton ang miington kanila, "Anaa bay usa kaninyo nga abay tawo gikan sa atop, nga naa sa iyang banig, didto sa kasal sa pamanhunon nga magpuasa, samtantang sa taliwala sa mga tawo, sa atubangan ni Jesus. ang pamanhunon uban pa nila? 35 Apan moabot 20 Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus miington, ang panahon nga ang pamanhunon kuhaon gikan "Tawo, ang imong mga sala gipasaylo kanimo." 21 Kanila, unya nianang mga adlawa sila mopuasa na." Ang mga manunulat ug ang mga Pariseo nagsugod 36 Unya si Jesus misulti ug usa ka sambingay ngadto ug pangutana niini, nag-ingon, "Kinsa kining nagsulti kanila. "Walay tawo nga mogisi sa usa ka panapton ug pagpasipala? Kinsa ang makapasaylo sa mga nga gikan sa bag-ong panapton ug gamiton kini sala, di ba ang Dios lamang?" 22 Apan si Jesus, aron isumpay sa daang panapton. Kung iya kining nakasabot kung unsa ang ilang gihunahuna, nagtubag buhaton, iyang gision ang bag-o nga panapton, ug ug miington kanila, "Nganong kamo nagapangutana ang bahin gikan sa bag-ong panapton dili gayod niini sa inyong mga kasingkasing? 23 Asa ang mas haom sa daang panapton. 37 Usab, walay tawo nga sayon sa pagsulti, 'ang imong mga sala napasaylo mobutang ug bag-ong bino ngadto sa daang panit kanimo' o sa pagsulti 'Tindog ug lakaw?' 24 Apan nga sudlanan ug bino. Kung iyang buhaton kana, ang kinahanglan kamo makabalo nga ang Anak sa Tawo bag-ong bino makagisi sa mga panit, ug ang bino adunay katungod sa kalibutan sa pagpasaylo sa mga mayabo, ug ang sudlanan sa bino madaot. 38 Apan sala, Ako moiington kanimo, 'Tindog, punita ang imong ang bag-ong bino kinahanglan ibutang sa bag-o nga banig, ug pauli sa imong balay.'" 25 Diha-diha dayon panit. 39 Walay tawo, human moinom ug daang bino, mitindog siya sa atubangan nila ug gipunit niya ang mangandoy ug bag-o nga bino, kay moiington siya, banig nga iyang gihigdaan; ug siya mibalik sa iyang 'Ang daan mas maayo."

6 Kini nahitabo sa Adlaw nga Igpapahulay nga si Jesus nag-addo sa trigohan ug ang iyang mga disipulo nangutlo sa mga tinggas sa trigo, gikusokuso nila kini sa ilang mga kamot, ug ilang gikaon ang lugas. 2 Apan ang uban nga mga Pariseo nag-ingon, "Nganong nagbuhat man kamo ug butang nga dili uyon sa balaod nga buhaton sa Adlaw nga Igpapahulay?" 3 Si Jesus, mitubag kanila, nga nag-ingon, "Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhat ni David sa dihang gigutom siya, siya ug ang mga lalaki nga kauban niya? 4 Miadto siya sa balay sa Dios, ug mikhuha sa tinapay sa presensya ug mikaoan sa pipila niini, ug gihatagan usab niya ang iyang mga kauban nga mga lalaki aron makakaon, bisan tuod ug mga pari lamang ang uyon sa balaod nga mahimong mokaon niini." 5 Unya miington siya kanila, "Ang Anak sa Tawo mao ang Ginoo sa Adlaw nga

Igpapahulay." 6 Kini nahitabo sa lain na usab nga inyo ang gingharian sa Dios. 21 Bulahan kamo nga Adlaw nga Igpapahulay nga miadto siya sa sinagoga gigutom karon, kay kamo mangabusog. Bulahan ug gitudloan ang mga tawo didto. Adunay usa ka kamo nga nagahilak karon, kay kamo mangatawa. 22 tawo didto nga kimay ang iyang tuo nga kamot. Bulahan kamo sa diha nga ang mga tawo magdumot 7 Ang mga Eskriba ug ang mga Pariseo nagtanganinyo ug sa dihang ilahi kamo gikan sa ilang pundok aw kaniya pag-ayo kung moayo ba siya ug usa ka ug sawayon kamo ug isalikway ang inyong ngalan tawo sa Adlaw nga Igpapahulay, aron basin ug naa isip daotan, tungod ug alang sa Anak sa Tawo. 23 silay makita nga katarongan nga ilang ikapasangil Pagmaya kamo nianang adlawa ug lukso sa kalipay, kaniya sa pagbuhat ug butang nga sayop. 8 Apan tungod kay anaa gayod kamoy dakong ganti didto sa nasayod siya kung unsa ang ilang gihunahuna ug langit, kay ang ilang mga katigulangan nagtagad sa miington siya sa tawo nga kimay ang kamot, "Bangon, mga propeta sa samang paagi. 24 Apan pagkaalaot ug tindog diri sa taliwala sa tanan." Busa nibangon ninyo nga mga dato! Kay nadawat na ninyo ang ang tawo ug nitindog didto. 9 Si Jesus miington inyong kaharuhan. 25 Pagkaalaot ninyo nga mga ngadto kanila, "Mangutana ako kaninyo, uyon ba sa busog karon! Kay kamo gutomon unya. Pagkaalaot balaod sa Adlaw nga Igpapahulay ang pagbuhat ug ninyo nga nagakatawa karon! Kay magsubo ug maayo o ang pagbuhat ug makadaot, sa pagluwas maghilak kamo unya. 26 Pagkaalaot ninyo, sa diha sa kinabuhi o sa pagguba niini?" 10 Unya mitan-aw nga ang tanang tawo magsulti ug maayo kaninyo! siya palibot kanilang tanan ug giingnan ang tawo, Kay ang ilang mga katigulangan nagtagad sa mga "Ituy-od ang imong kamot." Iya kining gibuhat, ug ang mini nga propeta sa samang paagi. 27 Apan ako iyang kamot naulian. 11 Apan napuno sila sa kasuko, moington kaninyo nga nagapamatí, higugmaa ang ug nagsultianay sila sa matag-usa mahitungod sa inyong mga kaaway ug buhata ang maayo ngadto kung unsa ang ilang buhaton ngadto kang Jesus. sa mga nagdumot kaninyo. 28 Panalangini kadtong 12 Kini nahitabo niadtong mga panahon nga niadto nagtunglo kaninyo ug iampo kadtong nagdaog-daog siya sa bukid aron mag-ampo. Nagpadayon siya sa kaninyo. 29 Kaniya nga mosagpa kanimo sa pikas pag-ampo sa tibuok gabii ngadto sa Dios. 13 Sa aping, itugyan usab ang pikas. Kung ang usa ka dihang adlaw na, gitawag niya ang iyang mga disipulo tawo mokuha sa imong kupo, ayaw na usab kupti ngadto kaniya, ug nagpili siya ug napulo ug duha ang imong taas nga bistri. 30 Hatagi ang tanang tawo kanila, nga iya usab gingenlan nga mga "apostoles." nga mangayo kanimo. Kung adunay usa ka tawo 14 Ang mga pangalan sa mga apostoles mao silang nga mokuha sa usa ka butang nga imong gipanag-Simon (nga iya usab gingenlan ug Pedro) ug ang iyahen, ayaw na siya ug ingna nga ihatag kini pagbalik iyang igsoon, nga si Andres, si Santiago, si Juan, kanimo. 31 Sama sa gusto nimong buhaton sa mga si Felipe, si Bartolomeo, 15 si Mateo, si Tomas, si tawo diha kanimo, kinahanglan nga mao usab ang Santiago nga anak ni Alfeus, si Simon nga gitawag imong buhaton ngadto kanila. 32 Kung higugmaon ug Patriyota, 16 si Judas, nga anak ni Santiago, lamang nimo ang mga tawo nga nahigugma kanimo, ug si Judas Iscariote, nga nahimong mabudhion. unsa man ang dungog nimo niana? Kay bisan ang 17 Unya si Jesus nilugsong gikan sa bukid uban mga makasasala nahigugma niadtong nahigugma kanila ug nitindog sa patag nga dapit. Ang dako nga kanila. 33 Kung magbuhat ka ug maayo ngadto panon sa iyang mga disipulo naa didto, ug ang dako lamang sa mga tawo nga nagbuhat ug maayo ngadto usab nga panon sa katawhan gikan sa Judea ug kanimo, unsa man ang dungog nimo niana? Kay Jerusalem, ug gikan usab sa daplin sa dagat sa Tiro bisan ang mga makasasala nagbuhat sa samang ug Sidon. 18 Nangadto sila aron mamati kaniya ug paagi. 34 Kung magpahulam ka lamang ug mga aron mangaayo sa ilang mga sakit. Ang mga tawo butang sa mga tawo nga imong gidahom nga mohatag nga gisamok sa mga dili hinlo nga espiritu nangaayo pagbalik kanimo, unsa man ang dungog nimo niana? usab. 19 Ang matag-usa sa panon nagpadayon sa Bisan pa gani ang mga makasasala nagpahulam pagsulay ug hikap kaniya tungod kay ang gahom ngadto sa mga makasasala, ug nagdahom nga sa pag-ayo nagagikan kaniya, ug giayo niya silang makadawat pag-usab sa samang kantidad. 35 Apan tanan. 20 Unya mitan-aw siya sa iyang mga disipulo, higugmaa ang inyong mga kaaway ug buhata ang ug miington, "Bulahan kamo nga mga kabos, kay maayo ngadto kanila. Pagpahulam ngadto kanila,

ayaw na kabalaka sa pagkuha ug balik sa bisan unsa ang sama kaniya. 48 Sama siya sa tawo nga unsa, ug dako ang imong ganti. Kamo mahimo nagtukod ug balay, nga nagkalot ug lalom sa yuta ug nga mga anak sa Labing Taas, kay siya maayo gitukod ang patukoranan sa balay ngadto sa lig-on ngadto sa mga dili mapinasalamaton ug daotan nga bato. Sa dihang miabot ang baha, ang kusog nga mga tawo. 36 Pagmaluluy-on, sama nga ang imong tubig miawas batok sa balay, apan wala kini Amahan maluluy-on. 37 Ayaw paghukom, ug kamo matay-og, tungod kay maayo kaayo ang pagkatukod dili pagahukman. Ayaw pakasad-a ang uban, ug niini. 39 Apan ang tawo nga nakadungog sa akong kamo dili pakasad-on. Pasayloa ang uban, ug kamo mga pulong apan wala motuman niini, sama siya pasayloon. 38 Panghatag sa uban, ug kini igahatag sa tawo nga nagtukod ug balay ibabaw sa yuta nga kanimo. Ang dako nga kantidad—gidasok, giuyog, ug walay patukoranan. Sa dihang ang kusog nga tubig nagaawas—ila kining igabubo sa imong paa. Kay miawas batok sa balay, dihadiba kini nagun-ob, ug kung unsa ang imong gigamit nga hustong sukdanang pagkaguba niadtong balaya nahingpit.

sa pagsukod, ang samang husto nga sukdanan usab maoy gamiton alang kanimo.” 39 Unya gisultihan usab niya sila ug sambingay. “Makahimo ba ang buta nga tawo sa pag-agak sa laing buta nga tawo? Kung iya kining buhaton, silang duha mangahulog ngadto sa lalom nga bangag, dili ba? 40 Ang disipulo dili labaw sa iyang magtutudlo, apan ang matag-usa sa dihang hingpit nga matudloan mahimo siya nga sama sa iyang magtutudlo. 41 Nganong nagtan-aw ka man sa gamay nga puling nga anaa sa mata sa imong igsoon nga lalaki, apan wala gani nimo namatikdan ang troso nga anaa sa imong kaugalingong mata? 42 Giunsa nimo pag-ingon sa imong igsoon, ‘Igsoon, tugoti ako sa pagkuha sa gamay nga puling nga anaa sa imong mata,’ sa dihang ikaw mismo wala gani nimo nakita ang troso nga anaa sa imong kaugalingong mata? Mga tigpakaaron-ingnon! Unaha ug kuha ang troso sa imong kaugalingong mata, ug unya makakita ka pag-ayo aron makuha ang gamay nga puling nga anaa sa mata sa imong igsoon. 43 Kay walay maayong kahoy nga maghatag ug daot nga bunga, ug walay dili maayong kahoy nga maghatag ug maayong bunga. 44 Kay ang matag kahoy mailhan pinaagi sa matang sa bunga nga iyang ginahatag. Kay ang mga tawo dili magkuha ug igos gikan sa tunokon nga kahoy, o magkuha ug ubas gikan sa sampinit. 45 Ang maayong tawo gikan sa maayong bahandi sa iyang kasingkasing magpagawas kung unsa ang maayo, ug ang daotang tawo gikan sa daotang bahandi sa iyang kasingkasing magpagawas kung unsa ang daotan. Kay gikan sa kadagaya sa iyang kasingkasing isulti sa iyang baba. 46 Nganong nagtawag man kamo kanako, ‘Ginoo, Ginoo,’ ug wala ninyo gituman ang mga butang nga akong gisulti? 47 Ang tanang tawo nga moduol kanako ug makadungog sa akong mga pulong ug motuman niini, sultihan ko kamo kung

7 Pagkahuman ni Jesus ug sulti sa tanan niyang angay nga isulti sa mga tao nga naminaw, misulod na siya sa Capernaum. 2 Adunay ulipon sa usa ka centurion nga mahinungdanon kaayo kaniya nga nagmasakiton ug hapit na mamatay. 3 Apan pagkadungog niya mahitungod kang Jesus, gipaadtuan niya si Jesus sa mga kadagkoan sa mga Judio aron paadtuan ug luwason ang iyang ulipon gikan sa kamatayon. 4 Sa dihang duol na sila kang Jesus, gihangyo nila pag-ayo siya sa pag-ingon, “Takos siya nga himuong mo kini kaniya, 5 tungod kay gihigugma niya ang among nasod, ug siya ang nagtukod sa sinagoga alang kanamo.” 6 Busa nagpadayon si Jesus sa paglakaw uban kanila. Apan sa wala pa siya nakapalayo gikan sa balay, nagpadala ang centurion sa iyang mga higala aron sa pag-ingon kang Jesus, “Ginoo, ayaw hasola ang imong kaugalingon, 7 tungod kay dili ako takos nga mosulod ka sa akong panimalay. Tungod niini, wala gayod ako naghunahuna sa akong kaugalingon nga igong katakos aron mopaduol kanimo, apan pagsulti lang ug usa ka pulong ug maulian na ang akong ulipon. 8 Tungod usab kay ako ang tawo nga gibutang ubos sa awtoridad ug naa akoy mga sundalo ubos kanako. Kung moingon ako sa usa, ‘Paglakaw,’ ug molakaw siya, ug ngadto sa usa, ‘Anhi dinihi,’ ug moanhi siya, ug ngadto sa akong alagad, ‘Himoa kini,’ ug himuong gayod niya kini.” 9 Pagkadungog ni Jesus niini, nahibulong siya kaniya, ug miatubang siya sa kadaghanan nga nagsunod kaniya ug miingon, “Ako magaingon kaninyo, wala gayod ako makakita didto sa Israel ug usa ka tawo nga adunay dako nga pagtuo.” 10 Ug kadtong gipadala nga mga tawo nibalik didto sa balay ug nakita nga ang ulipon himsog na. 11 Human niiana sa paglabay sa panahon, nahitabo nga si Jesus nilakaw padulong sa siyudad nga ginganlan ug

Nain. Ang iyang mga disipulo uban kaniya, uban usab kang Juan, "Unsa may inyong gigawas ug gitan-aw sa dakong pundok sa katawhan. 12 Sa dihang duol didto sa kamingawan, ang tawo nga sama sa usa na siya sa pultahan sa siyudad, adunay patay nga ka bagakay nga gipalid-palid sa hangin? 25 Apan tawo nga gidayongan pagawas sa siyudad, bugtong unsa may inyong gigawas ug gitan-aw, ang tawo siyang anak sa iyang inahan. Usa siya ka biyuda nga nagsul-ob ug humok nga mga panapton? Tanga babaye, ug uban kaniya ang dakong pundok awa, ang mga tawo nga nagsul-ob ug maanindot nga sa katawhan nga gikan sa siyudad. 13 Pagkakita mga sinina ug nagpuyo nga harohay, tua sa mga kaniya, ang Ginoo ni duol kaniya uban sa kaluoy nga palasyo sa hari. 26 Apan unsa may inyong gigawas iyang gibati ngadto sa babaye ug miington kaniya, ug gitan-aw, usa ka propeta? Oo, moingon ako "Ayaw paghilak." 14 Unya miadto siya sa atubangan kaninyo, ug labaw pa sa usa ka propeta. 27 Mao kini ug gihikap ang gipahigdaan sa patay, ug nihunong siya kung unsa ang nahisulat, 'Tan-awa, magpadala kadtong mga tawo nga nag-alsa niini. Miington siya, ako ug mensahero diha sa inyong atubangan, kinsa "Batan-ong lalaki, ako moingon kanimo, bangon." maoy moandam sa inyong agjalian diha sa inyong 15 Ang patay nga tawo milingkod ug nagsugod ug atubangan.' 28 Ako moingon kaninyo, sa tanang istorya. Unya gihatag siya ni Jesus ngadto sa iyang gihimugso sa mga babaye, wala gayoy makalabaw inahan. 16 Unya gidaog silang tanan sa kahadlok. kang Juan, apan ang labing walay bili nga tawo diha Nagpadayon sila sa pagdayeg sa Dios, miington sila, sa gingharian sa Dios mas labaw pa kay kaniya. 29 "Nakita na uban kanato ang bantugang propeta" ug Sa dihang ang tanang tawo nakadungog niini, lakip "Gibantayan sa Dios ang iyang katawhan." 17 Kini nga na ang mga tigkolekta ug buhis, ilang gipahayag balita mahitungod kang Jesus mikaylap ngadto sa nga ang Dios matarong. Uban sila niadtong tanan tibuok Judea ug sa tanang silingan nga mga rehiyon. nga nabawtismohan sa pagbawtismo ni Juan. 30 18 Giognan si Juan sa iyang mga disipulo mahitungod Apan ang mga Pariseo ug ang mga hanas sa balaod niining tanang butang. 19 Unya gitawag ni Juan ang sa Judeo nga wala niya mabawtismohi, nagdumili duha sa iyang mga disipulo ug gipaadto sa Ginoo sa kaalam sa Dios alang sa ilang kaugalingon. 31 aron sa pag-ingon kaniya, "Ikaw na ba ang Usa nga kang kinsa man nako mahimong ikatandi ang mga Gipaabot, o anaa pay lain nga tawo nga kinahanglan katawhan niini nga henerasyon? Unsa may sama namong pangitaon?" 20 Sa dihang tua na sila duol kanila? 32 Sama sila sa mga bata nga nagdula-dula kang Jesus, nag-ingon ang mga tawo, "Gipadala kami diha sa merkado, kinsa naglingkod ug nagtawag sa ni Juan Bautista aron sa pag-ingon kanimo, 'Ikaw na usag-usa ug nag-ingon, 'Nagtugtog kami ug plawta ba ang Usa nga Gipaabot, o anaa pay lain nga tawo alang kaninyo, ug wala kamo nanayaw. Nagsubo nga kinahanglan namong pangitaon?'" 21 Nianang kami, ug wala kamo manghilak.' 33 Tungod kay si orasa gipang-ayo niya ang daghang mga tawo gikan Juan Bautista mianhi ug wala nagkaon ug tinapay ug sa sakit ug sa ilang gipang-antos nga mga balatian wala miinom ug bino, ug ikaw moingon, 'Naa siyay ug gikan sa daotang mga espiritu, ug iyang gitugotan demonyo.' 34 Ang Anak sa Tawo mianhi ug nagkaon ang daghang mga tawong buta nga makakita. 22 ug nag-inom ug ikaw moingon, 'Tan-awa, palakaon Si Jesus mitubag ug miington kanila, "Pagkahuman kaayo siya ug palahubog, higala sa mga tigkolekta ninyo ug biya padulong sa inyong panaw, suginli si ug buhis ug mga makakasala!" 35 Apan ang kaalam Juan kung unsa ang inyong nakita ug nadungog. gipamatud-an pinaagi sa tanan niyang mga anak." 36 Ang mga tawong buta nakadawat ug panan-aw, Karon adunay Pariseo nga naghangyo kang Jesus ang mga tawong pungkol nakalakaw, ang mga nga mokaon uban kaniya. Busa pagkahuman ni Jesus tawong adunay sangla nahinloan, ang mga tawong ug sulod sa balay sa Pariseo, naglingkod siya dapit bungol nakadungog, ang mga tawong patay nahibalik sa lamisa nga nagpahayahay nga mikaon. 37 Tanang kinabuhi, ug ang mga tawong nanginahanglan awa, adunay usa ka babaye didto sa siyudad nga nasugilin ug maayong balita. 23 Ang tawo nga dili makasasala. Nakita niya nga si Jesus gidapit didto mohunong sa pagtuo kanako tungod sa akong mga sa balay sa Pariseo, ug nagdala siya ug nindot nga binuhatan mapanalanginan." 24 Pagkahuman ug biya alabastru nga gisudlan ug pahumot. 38 Nagtindog sa mga mensahero ni Juan, nagsugod na si Jesus sa siya dapit sa likod ni Jesus duol sa iyang til ug nihilak. pagsugilon sa mga pundok sa katawhan mahitungod Nagsugod siya sa pagbasa sa til ni Jesus pinaagi sa

iyang luha, ug gipahiran niya kini sa buhok sa iyang ni Chuza, nga tagadumala ni Herodes, si Susana ulo, gihalukan niya ang mga tili ni Jesus, ug iya kining ug daghan pang ubang mga kababayen-an nga gidihogon ug pahumot. **39** Sa dihang ang Pariseo naghatag kanila sa ilang kaugalingong mga materyal nga nagdapit kang Jesus nakakita niini, nakasulti nga mga butang. **4** Karon, sa dihang nagtapok na siya sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, "Kung ang dakong panon sa katawhan uban ang mga kining tawhana usa ka propeta, makahibalo unta siya tawo nga miadto kaniya gikan sa nagkalain-laing kung kinsa ug unsang klasaha kining babayhana ang siyudad, nisulti siya kanila gamit ang sambingay. mihikap kaniya nga siya makasasala." **40** Mitubag si **5** "Ang magpupugas miadto aron sa pagpugas sa Jesus ug miington kaniya, "Simon, aduna akoy isulti mga liso. Sa dihang nagpugas siya, ang ubang mga kanimo." Miington siya, "Isulti kini, Magtutudlo!" **41** liso nahulog sa daplin sa dalan ug giyatakan sila ug Miington si Jesus, "Adunay duha ka mangungotang gituka sa mga langgam sa kapanganuran. **6** Ang sa usa ka tigpahulam. Ang usa nakautang ug lima ubang mga liso nahulog sa kabatoan nga yuta ug ka gatos ka denaryo, ug ang usa nakautang ug sa ilang pagtubo, nangalaya sila tungod kay wala singkewta ka denaryo. **42** Tungod kay wala silay sila nayamogan. **7** Sa gihapon ang ubang mga liso kwarta nga ikabayad, gipasaylo niya silang duha. nahulog taliwala sa tunukon nga mga tanom, ug ang Busa, kinsa kanila ang mas nahiugma kaniya?" **43** tunukon nga mga tanom mitubo kauban sa mga liso Si Simon mitubag kaniya ug miington, "Tingali kadong ug mituok kanila. **8** Apan ang ubang mga liso nahulog gipasaylo kaayo niya." Si Jesus miington kaniya, sa maayong yuta ug mihatag ug abot nga miabot kini "Sakto kaayo ang imong paghukom." **44** Miatubang sa gatusan ka pilo ang kadaghanon." Pagkahuman si Jesus sa babaye ug miington kang Simon, "Tan- ug sulti ni Jesus niining mga butanga, siya mitawag, awa kining bayhana. Misulod ako sa imong balay. "Kung si bisan kinsa kadong adunay mga dalunggan Wala ko nimo hatagi ug tubig para sa akong mga nga makadungog, tugoti siya nga mamati." **9** Unya tili, apan siya, uban sa iyang mga luha, gibasa niya ang iyang mga disipulo nangutana kaniya kung unsa ang akong mga tili ug gitrapohan niya kini sa iyang ang buot ipasabot niini nga sambingay. **10** Si Jesus buhok. **45** Wala ko nimo hatagi ug halok, apan siya, misulti kanila, "Kamo gihatagan na sa katungod sa gikan sa una nakong pagsulod, wala siya miyunong pagsabot sa mga misteryo sa Gingharian sa Dios, sa paghalok sa akong mga tili. **46** Wala nimo dihogi apan ang ubang mga tawo gitudloan lamang sa ug lana ang akong ulo, apan siya nagdihog sa akong mga sambingay, aron sa ilang 'pagtan-aw dili sila mga tili ug pahumot. **47** Tungod niini, ako magaingon makakita, ug makadungog sila apan dili makasabot.' kanimo nga siya nga daghan ug sala ug gipasaylo na, **11** Karon mao kini ang buot ipasabot sa sambingay. ug gihigugma na usab kaayo. Apan siya nga kinsa Ang liso mao ang pulong sa Dios. **12** Ang mga liso gipasaylo lang ug gamay, gihigugma lang usab ug nga nahulog sa daplin sa dalan mao ang mga tawo gamay." **48** Unya miington siya kaniya, "Gipasaylo na nga nakadungog sa pulong, apan moabot ang yawa ang imong mga sala." **49** Kadong gidapit nagsugod na ug kuhaon ang pulong gikan sa ilang kasingkasing, sa pag-ingon sa ilang mga kaugalingon, "Kinsa man aron dili sila motuo ug dili maluwas. **13** Unya, ang kini nga mopasaylo sa mga sala?" **50** Unya miington mga nahulog sa kabatoan nga yuta mao ang mga si Jesus ngadto sa babaye, "Ang imong pagtuo maoy tawo nga nakadungog sa pulong, ug gidawat kini nakaluwas kanimo. Lakaw nga malinawon."

8 Sa wala madugay pagkahuman niining hitaboan
nga si Jesus nagsugod sa paglakaw libot sa
nagkalain-laing siyudad ug baryo aron sa pagwali
ug pagmatala sa maayong balita mahitungod sa
Gingharian sa Dios ug kuyog kaniya ang napulo
ug duha, **2** ug uban sa pipila ka mga kababayen-an
nga nangaayo gikan sa mga daotang espiritu
ug mga balatian. Sila mao si Maria nga gitawag
ug Magdalena, nga kanhi gisudlan sa pito ka mga
demonyo nga gipagawas, **3** si Juana nga asawa

ni Chuza, nga tagadumala ni Herodes, si Susana ulo, gihalukan niya ang mga tili ni Jesus, ug iya kining ug daghan pang ubang mga kababayen-an nga gidihogon ug pahumot. **4** Karon, sa dihang nagtapok na siya sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, "Kung ang dakong panon sa katawhan uban ang mga kining tawhana usa ka propeta, makahibalo unta siya tawo nga miadto kaniya gikan sa nagkalain-laing kung kinsa ug unsang klasaha kining babayhana ang siyudad, nisulti siya kanila gamit ang sambingay. mihikap kaniya nga siya makasasala." **5** "Ang magpupugas miadto aron sa pagpugas sa Jesus ug miington kaniya, "Simon, aduna akoy isulti mga liso. Sa dihang nagpugas siya, ang ubang mga kanimo." Miington siya, "Isulti kini, Magtutudlo!" **6** Ang sa usa ka tigpahulam. Ang usa nakautang ug lima ubang mga liso nahulog sa kabatoan nga yuta ug ka gatos ka denaryo, ug ang usa nakautang ug sa ilang pagtubo, nangalaya sila tungod kay wala singkewta ka denaryo. **7** Sa gihapon ang ubang mga liso kwarta nga ikabayad, gipasaylo niya silang duha. nahulog taliwala sa tunukon nga mga tanom, ug ang Busa, kinsa kanila ang mas nahiugma kaniya?" **8** tunukon nga mga tanom mitubo kauban sa mga liso Si Simon mitubag kaniya ug miington, "Tingali kadong ug mituok kanila. **9** Apan ang ubang mga liso nahulog gipasaylo kaayo niya." Si Jesus miington kaniya, sa maayong yuta ug mihatag ug abot nga miabot kini "Sakto kaayo ang imong paghukom." **10** Miatubang sa gatusan ka pilo ang kadaghanon." Pagkahuman si Jesus sa babaye ug miington kang Simon, "Tan- ug sulti ni Jesus niining mga butanga, siya mitawag, awa kining bayhana. Misulod ako sa imong balay. "Kung si bisan kinsa kadong adunay mga dalunggan Wala ko nimo hatagi ug tubig para sa akong mga nga makadungog, tugoti siya nga mamati." **11** Unya tili, apan siya, uban sa iyang mga luha, gibasa niya ang iyang mga disipulo nangutana kaniya kung unsa ang akong mga tili ug gitrapohan niya kini sa iyang ang buot ipasabot niini nga sambingay. **12** Si Jesus buhok. **13** Wala ko nimo hatagi ug halok, apan siya, misulti kanila, "Kamo gihatagan na sa katungod sa gikan sa una nakong pagsulod, wala siya miyunong pagsabot sa mga misteryo sa Gingharian sa Dios, sa paghalok sa akong mga tili. **14** Wala nimo dihogi apan ang ubang mga tawo gitudloan lamang sa ug lana ang akong ulo, apan siya nagdihog sa akong mga sambingay, aron sa ilang 'pagtan-aw dili sila mga tili ug pahumot. **15** Tungod niini, ako magaingon makakita, ug makadungog sila apan dili makasabot.' kanimo nga siya nga daghan ug sala ug gipasaylo na, **16** Karon mao kini ang buot ipasabot sa sambingay. ug gihigugma na usab kaayo. Apan siya nga kinsa Ang liso mao ang pulong sa Dios. **17** Ang mga liso gipasaylo lang ug gamay, gihigugma lang usab ug nga nahulog sa daplin sa dalan mao ang mga tawo gamay." **18** Unya miington siya kaniya, "Gipasaylo na nga nakadungog sa pulong, apan moabot ang yawa ang imong mga sala." **19** Kadong gidapit nagsugod na ug kuhaon ang pulong gikan sa ilang kasingkasing, sa pag-ingon sa ilang mga kaugalingon, "Kinsa man aron dili sila motuo ug dili maluwas. **20** Unya, ang kini nga mopasaylo sa mga sala?" **21** Unya miington mga nahulog sa kabatoan nga yuta mao ang mga si Jesus ngadto sa babaye, "Ang imong pagtuo maoy tawo nga nakadungog sa pulong, ug gidawat kini nakaluwas kanimo. Lakaw nga malinawon."

ug nakapamunga nga adunay pagkamalahutayon. sa dili hinlo nga espiritu nga mogawas sa lawas 16 Karon, walay usa, ang mopasiga ug lampara nga sa tawo, tungod kay daghan na nga panahon nga iyang tabonan ug panaksan o ibutang sa ilalom sa nadakpan siya. Bisan pa ug nabugkosan siya ug mga iyang katre. Hinuon, iya kining ibutang sa patungan sa kadena, ug gibantayan, iya kining mabugto, ug gidala lampara, para kung kinsa kadtong mosulod, makakita siya sa demonyo paingon sa kamingawan. 30 Unya sa kahayag. 17 Kay walay tinago nga dili mabutyag, nangutana si Jesus kaniya, "Unsa ang imong ngalan?" o mga sikreto nga dili mahibaw-an ug dili mogawas Ug siya mitubag, "Kasundalohan", kay daghan man sa kahayag. 18 Busa pagbantay kamo kung unsaon ang mga demonyo nga misulod ngadto kaniya. 31 ninyo pagpaminaw tungod kay bisañ kinsa ang ana, Nagpakiluoy sila niya nga dili sila mandoan nga pagahatagan pa ug daghan, ug bisañ kinsa ang wala, mobiya paingon sa bung-aw. (Abyssos g12) 32 Unya pagakuhaon kaniya ang bisañ pa nga gihunahuna sa ka panon sa daghang baboy nga gipakaon didto niya nga naa siya. 19 Unya ang inahan ug mga sa bungtod, ug ang mga demonyo nagpakiluoy nga igsoon mga lalaki ni Jesus miadto kaniya, apan dili tugotan sila nga sa mga baboy nalang sila mosulod. sila makaduol tungod sa kadaghan sa mga tawo. Gitugotan sila sa pagbuhat niana. 33 Busa migawas 20 Ug giingnan siya, "Ang imong inahan ug ang ang mga demonyo sa lawas sa tawo ug misulod didto mga igsoon nimo nga lalaki nagtindog sa gawas, sa mga baboy, ug ang panon sa baboy nihaguros nagtinguha silang makigkita kanimo." 21 Apan si paubos sabungtod paingon sa linaw ug nangalunod. Jesus mitubag ug miington kanila, "Ang akong inahan 34 Sa pagkakita sa nag-atiman sa mga baboy kung ug mga igsoon mao kadtong mga tawo nga naminaw unsa ang nahitabo, mipalayo sila ug ilang gisugilon sa pulong sa Dios ug mosunod niini." 22 Ug karon didto sa siyudad ug sa kabukiran. 35 Busa ang nahitabo kini sa usa sa mga adlaw nga si Jesus ug mga tawo nga nakadungog mahitungod niini miadto iyang mga disipulo nanakay ug balangay, ug miington aron sa pagtan-aw kung unsa ang nahitabo, ug sila siya kanila, "Moadto kita sa laing bahin sa linaw." miadto kang Jesus ug ilang nakaplagan ang tawo nga Unya nangandam sila sa ilang paglayag. 23 Apan sa gigulaan ug mga demonyo. Nakasinina na siya ug ilang paglayag, nakatulog si Jesus ug unya miabot anaa na siya sa maayong panghunahuna, naglingkod ang usa ka unos nga anaay kusog kaayong hangin siya sa tilan ni Jesus, ug nangahadlok sila. 36 Unya sa tibuok linaw, ug ang ilang sakayan nagsugod na ang mga nakakita kung unsa ang nahitabo, misugilon ug kapuno ug tubig ug namiligro kaayo sila. 24 Unya usab sa ubang mga tawo kung giunsa pagkontrola sa miduoñ ang mga disipulo ni Jesus kaniya ug gipukaw mga demonyo ang tawo nga naluwas. 37 Ang tanang siya, nga nag-ingon, "Agalon, Agalon, hapat na kita tawo sa rehiyon sa Gerasene ug ang nakapalibot mangamatay!" Mibangon siya ug iyang gibadlong ang nga lugar giingnan nila si Jesus nga mobiya kanila hangin ug ang kabangis sa tubig ug mihunong sila, ug kay giabot sila ug dakong kahadlok. Busa misakay mikalma. 25 Unya miington siya kanila, "Hain man ang siya sa balangay aron sa pagbalik. 38 Ang tawo nga inyong pagtuo?" Sa ilang kahadlok, nahibulong kaayo gikan gigulaan sa mga demonyo nagpakiluoy kang sila ug nangutana sa matag usa, "Kinsa man kining Jesus nga mokuyog siya kaniya, apan gipadala siya tawhana, nga nagmando man siya bisañ sa hangin ni Jesus palayo nga nag-ingon, 39 "Balik ngadto sa ug tubig, ug sila misunod kaniya?" 26 Miabot sila sa imong balay ug isugilon ang tanang maayong buhat rehiyon sa Gerasene nga naa sa pikas nga bahin sa sa Dios nga iyang gihimo kanimo. "Unya ang tawo Galilea. 27 Sa pagnaog ni Jesus sa yuta, misugat mipauli, ug iyang gimantala sa tibuok siyudad ang kaniya ang usa ka tawo gikan didto sa siyudad, ug tanang maayong butang nga gibuhat ni Jesus kaniya. kining tawhana nasudlan ug mga demonyo. Sa dugay 40 Sa pagbalik ni Jesus, giabi-abi siya sa panon, kay nga panahon, wala siyay bist, ug wala nagpuayo sa gahulat man silang tanan kaniya. 41 Tan-awa, adunay balay, kundili sa mga lubnganan. 28 Sa pagkakita tawo nga miabot nga ginganlan ug Jairus, usa siya niya ni Jesus, misinggit siya ug mihana sa iyang tiilan ni Jesus ug nagpakiluoy siya nga moadto siya miington, "Unsa ang gibuhat ko kanimo, Jesus, Anak sa ilang balay, 42 kay aduna siyay usa ka anak nga sa Labing Taas nga Dios? Ako mangamuyo kanimo, Jesus, Anak sa ilang balay, babaye, mga napulo ug duha ang pangidaron, ug ayaw ako paantosa." 29 Kay nagmando man si Jesus kamatyunon na. Apan sa iyang pagduol, ang panon

sa katawhan miipit kaniya. **43** Anaa didto ang usa ka masudlan, pabilin didto hangtod nga kamo mobiya babaye nga nagdugo sulod sa napulo ug duha ka gikan nianang dapita. **5** Alang niadtong wala modawat tuig ug nahurot na niya ug gasto ang iyang kwarta kaninyo, kung kamo mobiya gikan sa siyudad, padpari sa mga manambalay, apan walay nakaayo ni bisan ninyo ang abug nga anaa gikan sa inyong mga tilil usa kinsa kanila. **44** Miduol siya sa likod ni Jesus ug kini ka pagpamattuod batok kanila. **6** Ug sila milakaw gihikap ang tumoy sa iyang bisti, ug diha-diha dayon padulong ngadto sa mga kabalayan, nga nagsangyaw nahunong ang iyang pagdugo. **45** Miingon si Jesus, sa maayong balita ug nag-ayo sa mga tawo bisan asa. "Kinsa ang nihikap kanako?" Sa diha ang tanan **7** Karon si Herodes, ang pangulo sa maong distrito, miliimod niini, miingon si Pedro, "Agalon, ang mga nakadungog sa tanang nahitabo ug labihan ang iyang panon sa mga tawo miipit ug midutdot kanimo." **46** kabalaka, tungod kay gisulti sa uban nga si Juan Apan miingon si Jesus, "Adunay mihikap kanako, kay Tigbawtismo nabanhaw gikan sa mga patay, **8** sumala kabalo ko nga migawas ang gahom gikan kanako." sa uban si Elias mitungha, sumala sa uban usa sa **47** Sa pagkakita sa babaye nga dili nya matago kung karaang propeta nga nabanhaw pag-usab. **9** Miingon unsa ang iyang gibuhat, miduol siya nga nangurog. si Herodes, "Ako nang giputlang ug ulo si Juan, Miluhod siya atubangan ni Jesus, iyang gideklara apan kinsa man kining akong nadungan mahitungod sa atubangan sa tanang mga tawo ang hinungdan nianang mga butanga?" ug si Herodes nisulay sa sa iyang paghikap kaniya ug giunsa siya pag-ayo pagpangita kang Jesus. **10** Sa dihang ang usa sa mga dayon. **48** Unya miingon siya kaniya, "Anak nga sinugo mibalik, sila miingon kaniya sa tanang butang babaye, ang imong pagtuo mao ang nakapaayo nga ilang gibuhat. Gidala nila uban kaniya, nibiya kanimo. Lakaw nga malinawon." **49** Samtang nagsulti siya nga nag-inusara ngadto sa siyudad nga gitawag pa siya, adunay miabot gikan sa balay sa pangulo sa Betsaida. **11** Apan ang katawhan nakadungog babin sinagoga, nga nag-ingon, "Namatay na ang imong niini ug misunod kaniya, ug iya silang gidawat, ug anak nga babaye. Ayaw na samoka ang magtutudlo." naksulti kanila babin sa gingharian sa Dios, ug **50** Apan sa pagkadungog ni Jesus niini, mitubag iyang giayo kadtong nanginahanglan ug kaayohan. siya kaniya, "Ayaw kahadlok. Tuo lang ug maluwas **12** Sa dihang hapis na mahuman ang usa ka adlaw, siya." **51** Unya sa ilang pag-adto sa balay, wala niya ug ang napulo ug duha niadto kaniya ug miingon, tugoti si bisan kinsa ang mosulod kuyog niya, gawas "palakwa ang mga panon aron makaadto sila sa nilang Pedro, Juan ug Santiago, ug ang amahan ug mga nagpalibot nga mga baryo ug palibot sa mga inahan sa batang babaye. **52** Unya ang tanan nga lugar aron sa pagpangitug matulogan ug makan-an, mga tawo nangasubo ug nagminatay alang kaniya, tungod kay ania man kita sa kamingawan nga dapit." apan miingon siya, "Ayaw kamo pagminatay. Dili siya **13** Apan siya miingon kanila, "Hatagi ninyo sila sa patay, apan natulog lamang siya." **53** Apan gikatawan siya uban sa pagbiay-biay kay kabalo sila nga pa sa lima kabuok nga tinapay ug duha ka isda, patay na ang bata. **54** Apan, gikuha niya ang batang babaye pinaagi sa kamot ug iyang gitawag nga nag- ingon, "Bata, bangon." **55** Mibalik ang iyang espiritu ug diha-diha dayon mibangon siya. Mimando siya nga hatagan nila ug pagkaon. **56** Nahibulong ang mga ginikanan sa bata, apan gimandoan niya sila nga dili nila isugilon sa uban kung unsa ang nahitabo.

9 Iyang gitawag ang dose sa pagtigom, ug nihatag kanilag gahom ug katungod nga idumala ang mga dimonyo ug pag-ayo sa nagbalatian. **2** Iyang gipadala sila aron isangyaw ang gingharian sa Dios ug ayuhon ang mga nagbalatian. **3** Siya miingon kanila, "sa inyong paglakaw ayaw kamo pagdala sa bisan unsa, ni tungkod, ni pitaka, ni tinapay, ni kuwarta, ni duha ka mga sinina. **4** Bisan unsa nga balay ang inyong

ang gióngon sa kadaghanan babin sa kong kinsa kanimo, ang usa alang kang Moses, ang usa alng ako?" 19 Mitubag sila, nga nag-ingon, "Si Juan nga kang Elias." Wala siya makasabot kung unsa ang Tigbawtismo, apan ang uban nag-ingon si Elias, iyang gipanulti babin niini. 34 Sa dihang iyang gisulti ug ang uban nag-ingon nga usa sa mga propeta kining mga butanga, ang panganod mitabon kanila; sa karaang panahon nga nabanhaw pag-usab." 20 ug sila nahadlok sa dihang gilibotan sila sa panganod. Siya miington kanila, "Apan kinsa ako kung kamo 35 Ang tingog nadungog nila gikan sa panganod nga ang pasultihon?" Mitubag si Pedro, "Ang Cristo nga nag-ingon, "Kini akong pinili nga Anak. Paminaw gikan sa Dios." 21 Apan nagpasidaan kanila, Si Jesus kaniya." 36 Sadihang ang tingog natapos na, nag-miington ngadto kanila nga dili kini isulti kang bisan inusara nalang si Jesus. Sila nagpabilin nga hilom, kinsa, 22 tungod kay gisulti nga ang Anak sa Tawo ug ni adtong mga adlawa walay usa kanila nga nisulti mag-antos sa daghang mga butang, siya isalikway babin niining mga butanga nga ilang nakita. 37 Kini sa mga katigulangan ug sa mga pangulong pari ug nahitabo, pagkasunod adlaw, sa dihang milugsong eskriba, pagapatyon, ug mabuhi pag-usab sa ika tulo na sila gikan sa bukid, dihay dako nga panon sa ka adlaw. 23 Giingnan niya silang tanan, "Kung kinsa katawhan nga nitagbo niya. 38 Tan-awa, dihay usa kadtong gusto mosunod kanako, siya kinahanglan ka tawo diha sa panon nga mihilak nga nag-ingon, musalkway sa iyang kaugalingon, mupas-an sa iyang "Magtutudlo, ako nag pakiluoy nimo sa pagtan-aw sa kaugalingon nga krus matag-adlaw, ug mosunod akong anak nga lalaki, tungod kay siya bugtong nako kanako. 24 Si bisan kinsa nga mosulay sa pagluwas nga anak. 39 Tan-awa ang espiritu mikuha kaniya, ug sa iyang kinabuhi mawad-an niini, apan si bisan diha diha mitiyabaw siya, ug mupalit-ad lit-ad kini niya kinsa kadtung nawad-an sa ilang kinabuhi tungod ug nagbula-bula ang iyang baba. Kini mobiya kaniya nako, siya maluwas niini. 25 Unsaa man ang kaayohan nga adunay kalisod, ginasakit kaayo siya niini kung sa tawo, kung maangkon niya ang tibuok kalibutan, kini mohawa. 40 Nag hangyo na ako sa imung mga apan mawad-an siya o mapildi sa iyang kaugalingon? disipulo aron mugola kini gikan kaniya apan wala nila 26 Kung kinsa man kadtong maulaw kanako ug sa kini mahimo." 41 Mitubag si Jesus ug miington, "Kamo akong pulong, siya usab ikaulaw sa Anak sa Tawo nga dili matinuhon ug madunoton nga kaliwat, kung siya moadto sa iyang kaugalingong himaya, hangtud kanos-a paman ako magpabilin ug makig-ug ang himaya sa Amahan ug sa balaang mga uban kaninyo ug muantos? Dalha ang imong anak Angel. 27 Apan ako muingon kanimo sa pagkatinuod, nga lalaki diri." 42 Samtang ang bata nagpadulong, adunay uban diha kaninyo nga motindug dinihi, ug dili ang demonyo nagpaumod kaniya ug mipalambamakatilaw sa kamatayon hangtud nga makita nila ang lamba kaniya pag-ayo. Apan gibadlong ni Jesus ang gingharian sa Dios." 28 Niabot kini ug walo ka adlaw dili hinlo nga espiritu, ug naayo ang bata nga lalaki, human si Jesus ming-ingun niining mga pulonga, ug gihatag niyang balik sa iyang amahan. 43 Silang gidala niya sila ni Pedro, Juan, ug Santiago, ug niadto tanan nahibulong sa pagkadako sa Dios. Apan sa siya saka sa bukid aron sa pag-ampo. 29 Samtang anaa pa sila sa ilang katingala sa tanang butang nga siya nag-ampo, ang iyang panagway nausab, ug iyang gihimo, siya miington sa iyang mga desipulo, 44 ang iyang bistri nahimung puti ug nagsidlak. 30 "Ibutang ninyo kining mga pulonga ilawom sa inyong Tan-awa dunay duha ka lalaki nga nakigisulti uban mga dalungan, kay ang Anak sa Tawo itugyan kaniya! sila mao si Moses ug Elias, 31 nga makita ngadto sa mga kamot sa mga tawo." 45 Apan wala nga mahimayaon. Sila naghisgot mahitungod sa nila masabti unsay ginapasabot nining pulonga, ug iyang pagbiya, diin matuman pa lamang ngadto sa kini natago gikan kanila, ug sila dili makasabot niini. Jerusalem. 32 Karon si Pedro ug niadtong uban kanila sila mangahadlok sa pag-pangutana babin niining nakatulog pag-ayo. Apan sa diha nga nakamata na pulonga. 46 Unya ang panaglalis misugod ngadto sila, ilang nakita ang iyang himaya ug ang duha kanila mahitungod kung kinsa kanila ang labing mitindog uban kaniya. 33 Nahitabo kini samtang labaw. 47 Apan sa nahunahuna ni Jesus kung unsa sila nagpahilayo na gikan kang Jesus, miington si ang tubag sa ilang kasing kasing, iyang gikuha ang Pedro ngadto kaniya, "Agalon, maayo kay ania kami gamay nga bata, ug gipalingkod sa iyang kiliran, 48 ug mas maayo siguro nga maghimo kami ug tulo ug miington ngadto kanila, "Kung ang usa modawat ka mga silongan. Atung himuong ang usa alang sama sa gamayng bata niini pinaagi sa akong ngalan,

siya usab modawat kanako, kung ang usa ka tawo sa iyang anihon. 3 Padayon kamo. Tan-awa, gipadala modawat kanako madawat usab niya ang nag padala ko kamo sama sa mga nating karnero taliwala sa kanako. Alang sa tawo nga pinaka ubos ninyong mga lobo. 4 Ayaw pagdala ug salapi, mga gamit, tanan, maoy usa ka labing dako." 49 Mitubag si Juan mga sandalyas, ug ayaw kamo pagpakighimamat ug miignon, "Agalon, kami nakakita ug usa ka tawo sa bisankinsa sa inyong dalan. 5 Sa bisan asa nga nga nang hingilin usab ug demonyo pinaagi sa imong balay kamo mosulod, sultihi una sila, 'Ang kalinaw ngalan, ug gipahunong namo siya, tungod kay wala maanaa unta niining balaya.' 6 Kung ang tawo sa siya misunod uban kanato." 50 Apan si Jesus mitubag kalinaw anaa, ang kalinaw magpabilin kaniya, apan kanila nga nag-ingon, "Ayaw ninyo siya pahunonga, kung wala, mobalik kini kanimo. 7 Pabilin sa maong kay siya nga dili batok kaninyo alang kaninyo." 51 Sa balay, kaon ug inom sa ilang idalit, kay ang mamumoo dihang nahitabo kini, ang mga adlaw nagkaduo alang takos sa iyang bayad. Ayaw pagbalhin-balhin ug laing sa iyang sa pagkayab sa langit, nahitabo nga iyang balay. 8 Sa bisan asa nga siyudad kamo mosulod, giandam niya ang iyang kaugalingon sa pag-adto ug sila magadawat kaninyo, kaon kung unsa ang sa Jerusalem. 52 Siya nagpadala ug mga minsahiro gidalit sa inyong atubangan, 9 ug ayoha ang mga una kaniya, ug sila miadto ug misulod sa baryo masakiton nga atua didto. Isulti ngadto kanila, 'Ang sa Samaritanhon sa pagpangandam alang kaniya. gingharian sa Dios haduo na kaninyo.' 10 Apan 53 Apan ang katawhan didto wala midawat kaniya, sa bisan asa nga siyudad kamo mosulod, ug sila tungod kay muadtoay man siya didto sa Jerusalem. dili modawat kaninyo, gawas ngadto sa kadalanang 54 Sa dihang ang iyang mga desipulo nga si Santiago ug sulti, 11 'Bisan pa ang abog nga naga gikan sa ug Juan nakakita niini, sila miignon, "Ginoo, gusto inyong siyudad nga nanagtapot sa among tiil among ba nimo nga among manduan ang kalayo nga kini itaktak batok kaninyo! Apan hibalo-i kini, haduo na mukanaog gikan sa langit ug laglagon sila?" 55 ang gingharian sa Dios.' 12 Sultihan ko kamu nga Apan siya milingi ug mibadlong kanila. 56 Unya sila sa adlaw sa paghukom mas maarang-arang pa ang namiya ug nangadto sa laing baryo. 57 Sa dihang Sodoma kaysa nianang siyudara. 13 Alaot ikaw, nagpadulong na sila sa ilang adtoan, dihay usa nga Corazin! Alaot ikaw, Betsaida! Kung nahitabo pa lang miignon kaniya, "Ako mosunod kanimo bisan asa sa Tiro ug Sidon ang mga gamhanang butang nga ka moadto." 58 Si Jesus miignon kaniya, "Ang mga nahitabo kaninyo, kaniadto pa unta sila naghinulsol, milo adunay mga lungag, ug ang mga langgam sa nanaglingkod diha sa sako ug abo. 14 Apan mas kawanangan adunay mga salag, apan ang Anak sa maarang-arang pa ang Tiro ug ang Sidon sa adlaw Tawo walay kaunlanan sa iyang ulo." 59 Unya siya sa paghukom kaysa kaninyo. 15 Ikaw, Capernaum, miignon sa uban nga tawo, "Sunod kanako." Apan nagdahom ba ikaw nga ibayaw ka sa langit? Dili! Ikaw siya miignon, "Ginoo, tugutuna ako sa pag lubong pagalaglagon ngadto sa hades. (Hadēs g86) 16 Siya nga sa akung amahan." 60 Apan siya mitubag kaniya, nagapatatinghog kanimo nagapatatinghog kanako, ug "biyai ang patay sa paglubong sa iyang kaugalingong siya nga nagasalikway kanimo nagasalikway kanako, patay, apan ikaw lakaw ug isangyaw bisan asa ang ug siya nga nagasalikway kanako nagasalikway gingharian sa Dios." 61 Laing tawo usab miignon, kaniya nga nagpadala kanako." 17 Ang 70 mibalik "Ako musunod kanimo, Ginoo, apan tugotuna ako uban ang kalipay, nagsulti, "Ginoo, bisan gani ang sa pagpananghid kanila nga anaa sa akong balay." mga demonyo nagtuman kanamo sa imong ngalan." 62 Apan si Jesus mitubag kaniya, "Walay usa, nga 18 Si Jesus miignon kanila, "Nakita ko si Satanas nga nagabutang sa iyang kamot diha sa daro nga sigig nahulog gikan sa langit sama sa kilat. 19 Nakita ninyo lingi sa luyo nga takos sa gingharian sa Dios."

10 Karon pagkahuman niining mga butanga, ang Ginoo nagtudlo ug lain pang 70, ug gipadala ang tagduha una kaniya sa matag siyudad ug lugar kung asa buot usab niyang moadto. 2 Siya nag-ingon kanila, "Daghan ang anihonon apan diiyutay lang ang mga mamumoo. Busa pag-ampo kamo gilayon sa Ginoo sa ani, aron siya magpadala ug mga mamumoo

sa mga serpente, ug sa mga tanga, ug sa tanang klaseng gahom sa kaaway, ug walay makapasakit kaninyo sa bisan unsa mang paagiha. 20 Apan bisan pa ayaw kamo pagmaya tungod lang niini, nga ang mga espiritu nagtuman kaninyo, apan mas labaw kamong angay magmaya nga ang inyong ngalan nakulit na sa langit." 21 Nianang higayona

usab hilabihan ang iyang pagmaya diha sa Balaang gisakay sa iyang hayop, ug gidala sa balay abotanan Espiritu, ug miignon. "Gidayeg ko ikaw, O Amahan, ug giatiman. 35 Sa pagkasunod adlaw, mikhu siya Ginoo sa langit ug yuta, tungod imong gitago kining ug duha ka denario ug gihatag niya kini sa tag-iya, ug mga butanga sa mga ligdong ug may panabot, ug miignon, 'Atimana siya ug kung pila man ang imong gipadayag kini ngadto sa mga walay alamag, sama magasto, sa akong pagbalik, ulian ko ikaw.' 36 Asa sa mga gagmay nga bata. Oo, Amahan, kay kini man niining tulo, sa imong hunahuna, ang silingen makapahimuot man sa imong panan-aw." 22 "Gisalig kaniya nga nahulog sa mga tulisan?" Ang magtutudlo kanako sa Amahan ang tanang butang, ug walay usa miignon, "Kadtong nagpakita kaniya ug kaluoy." 37 nga nakaila kinsa ang Anak gawas sa Amahan, ug walay usa nga nakaila kinsa ang Amahan gawas susama nga buhat." 38 Samtang sila nagapanaw, sa Anak, ug si bisan kinsa nga buot sa Anak nga nahiabot sila sa usa ka dapit, ug usa ka babaye nga ipadayag siya." 23 Siya milingi sa mga disipulo, sa ginganlan ug Marta ang miabiabi kanila ngadto sa sekretong paagi miignon, "Bulahan kadtong nakakita iyang balay. 39 Siya adunay igsoon nga babaye nga sa mga butang nga inyong nakita. 24 Sultihan ko ginganlan ug Maria, nga nagalingkod sa tilan sa kamo, nga daghan ang mga propeta ug mga hari ang Gino ug naminaw sa iyang mga pulong. 40 Apan si nangandoy nga makakita sa mga butang nga inyong nadunggan, apan wala Marta nagkapuliki sa pag-andam sa pagkaon. Siya nakit-an, apan wala nila kini nakita, ug makadungog miduol kang Jesus, ug miignon, "Gino, wala ba kay pagpakanabana nga gipasagdan rako sa akong igsoon nga nag-inusarang nag-atiman? Busa, sultih siya sa pagtabang kanako." 41 Apan ang Gino mitubag ug miignon kaniya, "Marta, Marta, pagkadaghan sa imong gikabalak-an, 42 apan usa lamang ang butang nga bililon. Gipili ni Maria ang pinakamaayong bahin, nga dili na gayud makuha gikan kaniya."

11 Nahitabo kini sa dihang nahuman siya ug ampo sa usa ka dapit, nga usa sa iyang mga disipulo nag-ingon, "Gino, tudlo kami sa pag-ampo sama sa gitudlo ni Juan sa iyang mga disipulo." 2 Si Jesus miignon kanila, "Kung kamo moampo ingna niini, 'Amahan, balaanon ang imong ngalan. Tugot nga moabot ang imong ginghamian. 3 Ihatag kanamo ang matag adlaw namong tinapay. 4 Pasayloa kami sa among mga sala, ingon nga sa among kaugalingon nagpasaylo sa tanan nga nakautang kanamo. Ayaw itugot nga maduol kami sa tintasyon.'" 5 Si Jesus miignon kanila, "Kinsa kaninyo ang adunay usa ka higala, ug moadto kaniya sa tungang gabii, ug moingon kaniya, 'Higala, pahulama ako ug tulo ka tibuok nga tinapay, 6 tungod kay duna akoy higala nga bag-o palang niabot gikan sa dalan, ug wala akoy bisaunsa nga ikadalit kaniya.' 7 Unya ang usa didto sa sulod, mitubag, naga-ingon, 'Ayaw na ako samoka. Sirado na ang pultahan, ug ang akong mga anak, kuyog kanako, anaa na sa higdaanan. Dili na ako makahimong mobangon aron sa paghatag kanimo ug tinapay.' 8 Ako moingon kaninyo, bisaunpa ug dili na siya mobangon aron hatagan ka ug tinapay tungod kay iya kang higala,

ug bisan pa niana tungod sa imong walay ulaw nga magkatibulaag. 24 Kung ang hugaw nga espiritu paglahutay, siya mobangon ug hatagan ka sumala sa mawala gikan sa usa ka tawo, kini magsuroysuro sa kadaghanon sa tinapay nga imong gikinahanglan. 9 mamala nga dapit ug mangita sa kapahulayan. Ug Ako usab mosulti kaninyo, pangayo, ug kini igahatag kung walay makaplagan, kini moingon, 'Ako mobalik kaninyo; pangita, ug kamo makakaplag; panuktok, sa akong balay kung asa ako naggikan.' 25 Sa ug kini pagaablibhan para kaninyo. 10 Ang tanang pagbalik, kini nakakita nga hinlo ang balay ug han-tawo nga nagapangayo paghatagan; ug ang tawo ay. 26 Unya kini moadto ug modala kini ug pito nga nagapangita makakaplag; ug ang tawo nga pa ka ubang espiritu nga mas labaw pa kadaotan nagapanuktok, pagaablibhan. 11 Kinsa kaninyo adunay kaniya ug silang tanan maipuyo didto. Ug ang anak nga lalaki nga nangayo sa iyang amahan ug usa katapusang kahimtang sa maong tawo mamahimong ka tinapay, nga ang ihatag kaniya usa ka bato hinuon, mas labaw pa kay sa una." 27 Kini nahitabo nga, o imbis nga usa ka isda, usa ka bitin? 12 O kung sa iyang pagsulti niining mga butanga, adunay usa siya mangayo ug itlog, imo ba siyang hatagan ug ka babaye misingga sa kadaghanan ug miiong tanga? 13 Busa, kung kamong mga daotan nakabalo ngadto kaniya, "Panalanganin kadtong nagsabak unsaon paghatag ug maayo nga gasa sa inyong mga kanimo ug ang dughan nga nagpasuso kanimo." anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan nga gikan 28 Apan siya miignon, "Hinuon, mas panalanganin sa langit nga naghatag sa Balaang Espiritu adtong kadtong naminaw sa pulong sa Dios ug nagtipig nangayo kaniya?" 14 Unya, gihinginlan ni Jesus niini." 29 Samtang ang panon sa katawhan nagatigom ang demonyo, ug kini amang. Kini nahitabo nga sa ug nagkadaghan ang mga tawo, siya nagsugod sa dihang ang demonyo nakagawas na, ang amang nga pagsulti, "Kini nga kaliwatan daotan nga kaliwatan. tawo nakaistorya. Ang kadaghanan nahibulog! 15 Kini nagapangita ug timailhan, bisan paman ug walay Apan nga ubang mga tawo nag-ingon, "Pinaagi kang timailhan nga gihatag gawas sa timailhan ni Jonas. Beelzebul, ang magmamando sa mga demonyo, 30 Sama kang Jonas nga nahimong timailhan ngadto siya nakahingilin sa mga demonyo." 16 Gisulayan sa taga Ninive, busa mao usab ang timailhan sa siya sa uban ug gipangita gikan kaniya ang usa Anak sa Tawo niini nga kaliwatan. 31 Ang Rayna ka timailhan nga gikan sa langit. 17 Apan si Jesus sa Habagatan motindog sa hukmanan uban sa mga nakabalo sa ilang hunahuna ug siya misulti ngadto tawo niining kaliwatan ug pagahukman sila, kay kanila, "Ang matag gingharian nga nabahin batok sa siya naggikan sa kinatumyan sa kalibutan aron sa iyang kaugalingon kini mahimong mamingaw, ug ang pagpamati sa kaalam ni Solomon, ug tan-awa, ang usa ka balay nga nabahin batok sa iyang kaugalingon usa ka tawo nga mas labaw pa ni Solomon naa matumba. 18 Kung si Satanas nabahin batok sa iyang dinhi. 32 Ang mga tawo sa Ninive magtindog sa kaugalingon, unsaon sa iyang gingharian pagtindog? hukmanan uban niining kaliwatan sa katawhan ug Para Kaninyong nagsulti nga ako nag-abog sa mga aron sa paghukom niini, kay sila naghinulsol sa demonyo pinaagi kang Beelzebul. 19 Kung ako pagsangyaw ni Jonas, ug tan-awa, ang usa ka tawo nagchingilin sa mga demonyo pinaagi kang Beelzebul, nga mas labaw pa ni Jonas naa dinhi. 33 Walay usa, pinaagi kang kinsa sa inyong mga sumusunod ang nga magpasiga ug usa ka suga, kini ibutang sa usa paghingilin kanila? Tungod niini, sila ang inyong ka ngitngit nga aparador o sa ilalom sa usa ka bukag, mga maghuhukom. 20 Apan kung ako nagchingilin sa kondili sa usa ka patunganan sa suga aron nga kung mga demonyo pinaagi sa tudlo sa Dios, unya ang si bisan kinsa ang mosulod mahayagan. 34 Ang gingharian sa Dios moabot kaninyo. 21 Sa dihang imong mata maoy suga sa lawas. Kung ang imong ang usa ka kusgan nga tawo sangkap sa hinagiban mata maayo, ang tibuok lawas napuno sa kahayag. sa pagbantay sa iyang kaugalingong balay, ang Apan kung ang imong mata daot, ang imong lawas iyang mga butang luwas, 22 apan kung ang mas napuno sa kangiitngit. 35 Busa, pag-amping nga ang kusgan nga tawo mobuntog kaniya, ug ang mas kahayag nga anaa kaninyo dili kangiitngit. 36 Ug kusgan nga tawo kuhaon ang hinagiban gikan sa unya, ang inyong tibuok lawas napuno sa kahayag, tawo, ug pangawaton ang mga bahandi sa tawo. walay babin niini ang kangiitngit, ug ang imong tibuok 23 Ang usa nga dili uban kanako siya nakigbatok lawas mahisama sa suga nga nagsiga ug naghayag kanako, ug ang usa nga wala nakighiusa kanako kanimo." 37 Sa dihang siya nakahuman sa pagsulti,

usa ka Pariseo nag-agda kaniya aron mokaon uban tungod kay inyong gikuha ang susi sa kahibalo; kamo kaniya didto sa iyang panimalay, busa si Jesus miadto dili makasulod sa inyong kaugalingon, ug inyong ug nagpahiluna. 38 Ug ang Pariseo natingala nga wala gibabagan kadtong buot nga musulod." 53 Human siya naghugas una sa wala pa ang panihapon. 39 si Jesus mibiya didto, ang mga manunulat ug ang Apan ang Ginoo misulti ngadto kaniya, "Unya karon, mga Pariseo nisupak kaniya ug nakiglalisi kaniya kamong mga Pariseo naghinlo sa gawas lamang sa tasa ug mga panaksan, apan ang sulod kaninyo napuno sa kahakog ug kadaotan. 40 Kamong walay pulos nga mga tawo! Dili ba ang usa nga nagbuhat sa gawas mao usab ang nagbuhat sa sulod? 41 Ihatag sa kabos unsa ang anaa sa sulod, ug ang tanang butang mahimong limpyo para kaninyo. 42 Apan alaot kamong mga Pariseo, tungod kay naghatag kamo ug ikapulo sa humot nga tanom ug kaningag ug ang tanan nga ubang tambal sa tanaman, apan kamo nagpasagad sa hustisa ug sa gugma sa Dios. Kini kinahanglan nga magmakiangayon ug higugmaa ang Dios, walay kapakyasan usab sa pagbuhat sa ubang mga butang. 43 Alaot kamong mga Pariseo, gusto kamong maglingkod atubangan sa sinagoga ug matinahurong pag-abiabi didto sa mga merkado nga dapit. 44 Alaot kamo, tungod kay kamo nahisama sa walay patik nga lubnganan nga ang mga tawo maglakaw ibabaw niini nga wala nakahibalo." 45 Ug ang usa ka magtutudlo sa balaod sa Judio nagtubag kaniya ug miington, "Magtutudlo, unsa imong gisulti insulto usab kanamo." 46 Si Jesus miington, "Ug alaot kamo, mga magtutudlo sa balaod! Inyong gipabugatan ang mga tawo sa mga palas-anon nga malisod dad-on, apan wala gani kamo maghikap adtong mga palas-anon sa inyong kaugalingong mga tudlo. 47 Alaot kamo, tungod kay kamo nagtukod ug mga handumanan sa mga lubnganan sa mga propeta, ug unya ang inyong mga katigulangan maoy nagpatay kanila. 48 Busa kamo mga saksi ug nag-uyon sa gibuhat sa inyong mga katigulangan, tungod kay sa pagkatnuod sila ang nagpatay sa mga propeta, kansang mga lubnganan nga kamo nagtukod ug mga handumanan. 49 Sa kini nga rason usab, ang kaalam sa Dios nag-ingon, 'Ako magpadala kanila ug mga propeta ug mga apostoles, ug sila pagalutuson ug pagapatyon ang uban kanila.' 50 Kini nga kaliwatan, unya, manubag sa tanang dugo sa mga propeta nga naua sukad sa pagsugod sa kalibutan, 51 gikan sa dugo ni Abel hangtod sa dugo ni Zacarias, nga gipatay taliwala sa altar ug sa balaang puloy-anan. Oo, Ako moington kaninyo, kani nga kaliwatan manubag. 52 Alaot kamong mga magtutudlo sa balaod sa Judio,

tungod kay inyong gikuha ang susi sa kahibalo; kamo kaniya didto sa iyang panimalay, busa si Jesus miadto dili makasulod sa inyong kaugalingon, ug inyong ug nagpahiluna. 38 Ug ang Pariseo natingala nga wala gibabagan kadtong buot nga musulod." 53 Human siya naghugas una sa wala pa ang panihapon. 39 si Jesus mibiya didto, ang mga manunulat ug ang Apan ang Ginoo misulti ngadto kaniya, "Unya karon, mga Pariseo nisupak kaniya ug nakiglalisi kaniya kamong mga Pariseo naghinlo sa gawas lamang sa tasa ug mga panaksan, apan ang sulod kaninyo napuno sa kahakog ug kadaotan. 40 Kamong walay pulos nga mga tawo! Dili ba ang usa nga nagbuhat sa gawas mao usab ang nagbuhat sa sulod? 41 Ihatag sa kabos unsa ang anaa sa sulod, ug ang tanang butang mahimong limpyo para kaninyo. 42 Apan alaot kamong mga Pariseo, tungod kay naghatag kamo ug ikapulo sa humot nga tanom ug kaningag ug ang tanan nga ubang tambal sa tanaman, apan kamo nagpasagad sa hustisa ug sa gugma sa Dios. Kini kinahanglan nga magmakiangayon ug higugmaa ang Dios, walay kapakyasan usab sa pagbuhat sa ubang mga butang. 43 Alaot kamong mga Pariseo, gusto kamong maglingkod atubangan sa sinagoga ug matinahurong pag-abiabi didto sa mga merkado nga dapit. 44 Alaot kamo, tungod kay kamo nahisama sa walay patik nga lubnganan nga ang mga tawo maglakaw ibabaw niini nga wala nakahibalo." 45 Ug ang usa ka magtutudlo sa balaod sa Judio nagtubag kaniya ug miington, "Magtutudlo, unsa imong gisulti insulto usab kanamo." 46 Si Jesus miington, "Ug alaot kamo, mga magtutudlo sa balaod! Inyong gipabugatan ang mga tawo sa mga palas-anon nga malisod dad-on, apan wala gani kamo maghikap adtong mga palas-anon sa inyong kaugalingong mga tudlo. 47 Alaot kamo, tungod kay kamo nagtukod ug mga handumanan sa mga lubnganan sa mga propeta, ug unya ang inyong mga katigulangan maoy nagpatay kanila. 48 Busa kamo mga saksi ug nag-uyon sa gibuhat sa inyong mga katigulangan, tungod kay sa pagkatnuod sila ang nagpatay sa mga propeta, kansang mga lubnganan nga kamo nagtukod ug mga handumanan. 49 Sa kini nga rason usab, ang kaalam sa Dios nag-ingon, 'Ako magpadala kanila ug mga propeta ug mga apostoles, ug sila pagalutuson ug pagapatyon ang uban kanila.' 50 Kini nga kaliwatan, unya, manubag sa tanang dugo sa mga propeta nga naua sukad sa pagsugod sa kalibutan, 51 gikan sa dugo ni Abel hangtod sa dugo ni Zacarias, nga gipatay taliwala sa altar ug sa balaang puloy-anan. Oo, Ako moington kaninyo, kani nga kaliwatan manubag. 52 Alaot kamong mga magtutudlo sa balaod sa Judio,

12 Sa kasamtangan, sa dihang nagtigom ang liboan nga mga tawo, nagkatinumbanay sila sa usag-usa, nagsugod siya pagsulti ngadto sa inyong mga disipulo una sa tanan, "Pagbantay kamo sa mga patubo sa mga Pariseo, nga mao ang pagpaka-aron ington. 2 Apan walay tinagoan nga dili mabutyag, ug walay gitagoan nga dili mahibaw-an. 3 Busa bisan unsay imong gisulti diha sa kangiitngit madungog diha sa kahayag, ug bisan unsay imong gisulti diha sa igdulungog sa tago nga lawak, igamantala didto sa mga atop sa balay. 4 Sultihan ko kamo mga higala, ayaw kamo kahadlok niadtong makapatay sa lawas, human niana wala na silay laing mahimo. 5 Apan pasid-an ko kamo niadtong angay kahadlokan. Kahadloki siya, nga human makapatay, adunay katungod sa pagtambog kanimo didto sa impieryeno. Oo, sultihan ko ikaw, kahadloki siya. (*Geenna g1067*)

6 Dili ba ang lima ka langgam mabaligya sa duha ka gagmayng sinsilyo? Apan walay usa kanila nga gikalimtan sa atubangan sa Dios. 7 Bisan pa ang mga buhok diha sa inyong ulo naihap man. Ayaw kahadlok. Mas bilihon pa kamo kaysa daghan nga langgam. 8 Sultihan ko kamo, ang matag-usa nga moangkon kanako atubangan sa katawhan, pagaangkonon usab sa Anak sa Tawo atubangan sa mga anghel sa Dios, 9 apan siya nga molimod kanako atubangan sa katawhan igalimod usab atubangan sa mga anghel sa Dios. 10 Ang matag-usa nga mosulti ug pulong batok sa Anak sa tawo, siya mapasaylo, apan kaniya nga nagapasipala sa Balaang Espiritu, dili gayod mapasaylo. 11 Sa dihang dad-on kamo nila sa mga sinagoga, sa mga magmamando, ug sa mga anaa sa panggamhanan, ayaw kamo kabalaka kung unsaon ninyo pagsulti sa inyong ipangatarungan, o unsay inyong itubag, 12 kay ang Balaang Espiritu magatudlo kaninyo niadtong taknaa kung unsay angay ninyong isulti." 13 Unya dunay usa ka tawo nga gikan sa pundok nag-ingon kaniya, "Magtutudlo, sulthi ang akong igsoon nga bahinon ang among napanunod nga mga kabilin." 14 Giingnan siya ni Jesus, "Tawo, kinsa may naghimo kanako nga

maghuhukom ug tigpataliwa kaninyo?" 15 Ug iyaha Amahan nasayod nga nagkinahanglan kamo niining silang giingnan, "PArgbantay nga mahilikay ninyo mga butanga. 31 Apan pangitaa ang iyang gingharian, ang inyong kaugalingon gikan sa tanang hinakog ug kining mga butanga igadugang nganha kaninyo. nga pangandoy, tungod kay ang kinabuhi sa tawo 32 Ayaw kahadlok, diiyutay'ng panon, kay ang inyong wala diha sa kadagaya sa iyang kabtangan." 16 Amahan mahimuot kaayo nga mohatag kaninyo sa Unya gisuginlan sila ni Jesus sa usa ka sambingay, gingharian. 33 Ibaligya ang inyong mga kabtangan ug 17 nga nag-ingon, "Ang uma sa usa ka tawong ipanghatag sa mga kabos. Paghimo kamog mga puntil dato mihatag ug daghang abot, ug miington siya sa nga dili magisi- bahandi sa langit nga dili mahurot, diin iyang kaugalingon, 'Unsa naman ang akong buhaton, walay kawatan nga makapadul, ug walay bokbok nga nga wala naman akoy kabutangan sa akong mga makaguba. 34 Kay kung hain gani ang inyong mga abot?" 18 Ug miington siya, 'Kini ang akong buhaton. bahandi, atua usab didto ang inyong kasingkasing. 35 Bungkagon nako ang akong kamalig ug magbuhat Bakosi ang inyong tag-as nga mga bisti diha sa inyong ako ug mas dako niini, ug didto nako ibutang ang hawak, ug pasigha kanunay ang inyong mga suga, akong mga abot ug akong mga kabtangan. 19 Ug 36 ug pakasama kamo sa mga tawo nga naghulat sa ingnon nako ang akong kalag, "Kalag, daghan na ilang agalon nga gikan sa kombira sa kasal, aron sa kaayo ka ug kabtangan nga natigom alang sa daghan pag-abot ug pagpanuktok niya, pagaablihan dayon nga katuigan. Busa pahayahay na, pagkaon, pag- nila ang pultahan alang kaniya. 37 Bulahan kadtong inom, ug paglipay." 20 Apan ang Dios miington kaniya, mga sulugoon, diin nakaplagan sa ilang agalon nga 'Tawong buang, karong gabhiona ang imong kalag nagbantay sa iyang pagbalik. Sa pagkatinuod sultihan pagakuhaon gikan kanimo, ug ang tanang butang ko kamo nga bakasan niya ang iyang taas nga bisti nga imong giandam, kinsa naman ang manag-iya?" diha sa iyang hawak, palingkuron niya sila sa kan- 21 Mahisama niana ang dangatan sa usa ka tawo anan, ug silbihan sila. 38 Kung ang agalon muabot sa nga nagtigom ug bahandi para sa iyang kaugalingon tungang gabii, o bisan sa kaadlawon, ug makaplagan apan dili dato sa Dios." 22 Giingnan ni Jesus ang sila nga andam, bulahan kadtong mga sulugoon. iyang mga disipulo, "Busa sultihan ko kamo, ayaw 39 Timan-i kini, nga kung ang agalon sa panimalay kamo kabalaka sa inyong kinabuhi-kung unsay inyong nasayod sa takna sa pag-abot sa kawatan, dili gayod kan-on, ug mahitungod sa inyong lawas-kung unsay niya pasagdan ang iyang balay nga masulod. 40 Pag- inyong isuot. 23 Kay ang kinabuhi mas ahinungdanon andam usab kamo, tungod kay wala kamo masayod kaysa pagkaon, ug ang lawas mahinungdanon kaysa sa takna nga muabot ang Anak sa Tawo." 41 Si Pedro mga bisti. 24 Hunahunaa ang mga uwak, nga wala miington, "Gino, imoha bang gisulti kining sambingay sila nagtanum o nag-ani. Wala silay lawak tipiganan alang kanamo lamang o sa matag-usa usab?" 42 o kamalig, apan ang Dios nagpakaon kanila. Mas Ang Gino nag-ingon, "Kinsa man ang matinud-mahnungdanon pa kamo kaysa mga langgam! 25 anon ug maalamon nga tagadumala sa panimalay sa Ug kinsa ba kaninyo nga pinaagi sa pagkabalaka iyang agalon aron maoy magbahinbahin ug pagkaon nakadugang ug gitas-on sa iyang kinabuhi? 26 Ug ngadto sa tanang sulugoon sa hustong panahon? kung dili kamo makahimo bisan niining diiyutay nga 43 Bulahan kadtong mga sulugoon, diin nakaplagan butang, nganong mabalaka man kamo sa uban? 27 sa iyang agalon nga dunay gibuhat sa iyang pag-Hunahunaa ang mga kabulakan-giunsa nila pagtubo. abot. 44 Sultihan ko kamo nga ipiyal gayod kaniya Wala sila naghago, o nagtahi. Apan sultihan ko kamo, ang tanan niyang katigayonan. 45 Apan kung ang nga bisan si Solomon sa tanan niyang himaya wala maong sulugoon magaingon sa iyang kasingkasing, gayud makabisti sa sama niini. 28 Kung ang Dios 'Ang akong agalon naglangan sa iyang pagbalik,' ug nagapabisti sa mga sagbot sa kaumahan, nga anaa mosugod pagpamunal sa mga lalaki ug mga babaye karon, ug sa pagkaugma igalabay didto sa hudno, nga mga sulugoon, ug magsige ug kaon ug inom, ug kamo pa ba ang dili nya bistihan. Pagkaduyutay sa mahimong hubog, 46 ang agalon niadto nga sulugoon inyong pagtuo! 29 Ayaw paghunahuna kung unsay moabot sa adlaw nga wala niya gidahom, ug sa inyong kaonon o imnon, ug ayaw kamo ug kabalaka. takna nga wala niya mahibaloi, ug pagatagudtaguron 30 Kay ang tanang katawhan sa tibuok kalibutan siya ug magtakda ug dapit alang kaniya uban sa nagapangita niining mga butanga, ug ang inyong dili mga matinud-anon. 47 Kadto nga sulugoon,

nga nahibalo sa kabubut-on sa iyang agalon, ug mas makasasala kining mga taga-Galilea kaysa sa unya wala nangandam o nagbuhat sumala sa iyang ubang taga-Galilea tungod kay nag-antos sila sa kabubut-on, pagkastigohon sa makadaghan. **48** ingon niini nga pamaagi? **3** Dili, sultihan ko kamo. Apan kaniya nga wala mahibalo, ug nakabuhat ug Apan kung dili kamo maghinulsol, kamong tanan sayop nga angay sa silot, pagkastigohan siya apan malaglag usab sa samang paagi. **4** O kadtong **18** diuyutay lamang. Ang matag-usa nga gihatagan ug ka mga tawo sa Siloam nga natumpagan sa tore daghan, mas labi pa ang paninglon kaniya, ug si ug nangamatay sila, naghuna-huna ba kamo nga bisan kinsa nga gipiylan ug daghan, mangayo sila hilabihan sila ka makasasala kaysa sa laing tawo nga ug mas labaw pa kaniya. **49** Mianhi ako sa pagsunog naa sa Jerusalem? **5** Dili, Ako moingon. Apan kung sa kalibutan, ug nanghinaot ako nga kini misilaob dili kamo maghinulsol, kamong tanan malaglag usab." na. **50** Apan aduna akoy bawtismo nga ibawtismo pa **6** Nagsulti si Jesus niniing sambingay, "Adunay usa kanako, ug dili ako mahimutang hangtod matapos ka tawo nga nagtanom ug kahoy nga higera sa iyang kini! **51** Nagahunahuna ba kamo nga mianhi ako sa ubasan ug miadto siya ug nagapangita sa bunga niini kalibutan aron sa paghatag ug kalinaw? Sultihan apan wala siyay nakaplagan. **7** Ang tawo miington ko kamo, dili, apan sa pagkabahinbahin. **52** Kay ngadto sa hardenero, 'Tan- awa, sulod sa tulo ka sugod karon adunay lima ka tawo sa usa ka balay tuig mianhi ako ug nagsulay sa pagpangita sa bunga nga magkabahinbahin, ang tulo batok sa duha, o niining kahoy nga higera apan wala ako'y nakaplagan. duha batok sa tulo. **53** Magkabahinbahin sila, ang Putla kini. Nganong tugotan man kini nga masayang amahan batok sa anak nga lalaki, ug anak nga ang yuta?" **8** Mitubag ang hardenero ug miington, lalaki batok sa amahan; inahan batok sa iyang anak 'Pasagdi kini karong tuiga samtang akong kalutan nga babaye, ug anak nga babaye batok sa iyang ang palibot niini ug butangan kini ug abuno. **9** Kung inahan; ugangang babaye batok sa iyang binalaye, mamonga kini sunod tuig, maayo; Apan kung dili gani, ug binalaye batok sa ugangang babaye." **54** Si Jesus putlon kini!" **10** Karon nagtudlo si Jesus didto sa usa nagsulti usab ngadto sa mga katawhan, "Kung makita sa mga sinagoga panahon sa Adlaw nga Igapapahulay. ninyo ang dag-om nga magagikan sa kasadpan **11** Tan-awa, usa ka babaye nga atua didto nga adunay magaingon dayon kamo nga, 'Moabot ang ulan,' daotan nga espiritu sa kaluyahon sulod sa **18** katuig, ug unya mahitabo kini. **55** Ug kung mohuros ang dili siya makatul-id ug dili makatindog ug tarong. hangin sa habagat, magaingon kamo nga, 'Maglagiti **12** Sa dihang nakita siya ni Jesus, Iyaha siyang ang kainit karon,' ug unya mahitabo kini. **56** Mga gitawag ug nag-ingon, "Makalingkawas ka sa imong tigpakaaron-ingnon, makabalo kamong mohubad sa kaluyahon." **13** Gitapion niya ang iyang mga kamot dagan sa kalibutan ug sa kalangitan, apan naunsa nga kaniya, ug diha-diha nakabarog siya ug gihimaya niya dili kamo makabalo unsaon paghubad sa panahon ang Dios. **14** Apan ang magmamando sa sinagoga karon? **57** Nganong dili man kamo makahukom kung nasuko tungod kay si Jesus nang-ayo sa Adlaw unsay maayo alang sa inyong kaugalingon? **58** Sa nga Igapapahulay. Busa mitubag ug nag-ingon ang dihang magkuyog kamo sa inyong kaaway paingon magmamando ngadto sa panon, "Naay unom ka sa mahistrado, paningkamoti ang pagpakighusay adlaw nga kinahanglan sa pagtrabaho. Anhi aron kaniya diha sa dalan aron nga dili ka niya guyuron magpaayo, dili sa Adlaw nga Igapapahulay." **15** Ang didto sa maghuhukom, ug ang maghuhukom dili Ginoo miington kaniya ug mitubag, "Mga tigpakaaron-magtugyan kanimo didto sa opisyal, ug ang opisyal ingnon! Dili ba matag usa kaninyo magbadbad sa dili magbalhog kanimo sa bilangoan. **59** Sultihan inyong asno o baka sa ilang puloy-anan ug giyahan ko kamo, nga dili gayud kamo makalingkawas gikan kini sa pagpa-inom sa Adlaw nga Igapapahulay? **16** didto hangtod nga kabayran ninyo ang katapusang Busa mao usab niining anak nga babaye ni Abraham, nga gigapos ni Satanas sulod sa **18** katuig ang gidugayon, dili ba diay kinahanglan badbaron ang iyang bugkos sa Adlaw nga Igapapahulay?" **17** Sa pagsulti niya niining mga butanga, ang tanan nga misupak kaniya naulawan, apan ang tibuok panon sa katawhan nangalipay sa tanang mahimayaon nga

13 Niadtong higayona, ang ubang tawo didto hanugid kaniya mahitungod sa mga taga-Galilea kansang mga dugo gisagol ni Pilato alang sa ilang kaugalingon nga sakripisyos. **2** Mitubag si Jesus ug miington kanila, "Nagahunahuna ba kamo nga

mga butang nga iyang nahimo. **18** Unya miington si Jesus, "Sama sa unsa ang gingharian sa Dios, ug unsa ang mahimong ikatandi nako niini? **19** Sama kini sa liso sa mustasa nga kuhaon sa tawo og ilabay ngadto sa iyang tanaman, ug nagtubo kini ngadto sa dako nga kahoy, ug ang mga langgam sa langit ang pagtigom sa imong mga kaanakan sama sa paagi nga ang himungaan nagtigom sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako, apan wala nimo kini tinguha-a. **20** Siya misulti pag-usab, "Sa unsa mahimo nakong ikatandi ang gingharian sa Dios? **21** Sama kini sa patubo nga kuhaon sa babaye ug isagol sa tulo ka taksanan nga harina hangtod nga kini motubo." **22** Giduw ni Jesus ang matag lungsod ug bario sa dalan paingon sa Jerusalem ug nanudlo kanila. **23** Adunay usa ka tawo nga misulti kaniya, "Ginoo, diutay lang ba ang mga tawo nga maluwas?" Busa gisultian niya sila, **24** "Paninkamot sa pagsulod sa sigpit nga pultahan, tungod kay daghan ang nagsulay ug wala makahimo sa pagsulod. **25** Kon ang tag-iya sa balay motindog ug sirad-an niya ang pultahan, unya magtindog kamo didto sa gawas ug manuktok sa pultahan ug mag-ingon, 'Ginoo, Ginoo, pasudla kami!' Ug siya motubag ug moingon kaninyo. 'Wala ako makaila kaninyo o asa kamo nagikan.' **26** Unya moingon kamo, 'Nangaon ug nag-inom kami sa imong atubangan ug nanudlo ka sa among mga dalan.' **27** Apan siya motubag, 'Sultihan ko kamo, wala ako masayod kung asa kamo gikan. Palayo gikan kanako, magbubuhat sa daotan!' **28** Aduna unyay panaghilak ug magkagot sa mga ngipon sa dihang makita ninyo si Abraham, si Isaac, si Jacob ug ang tanang mga propeta atua sa gingharian sa Dios, apan kamo—kamo ilabay didto sa gawas. **29** Mangabot sila gikan sa sidlakan, kasadpan, amihanan, ug sa habagatan, ug magpahoray didto sa kan-anan nga lamesa sa gingharian sa Dios. **30** Ug hibal-i kini, ang naulahi maoy mauna, ug ang nauna maoy maulahi." **31** Sa wala madugay, pipila ka mga Pariseo nangabot ug misulti kaniya, "Lakaw ug biya diri tungod kay gusto ni Herodes nga patyon ka." Si **32** Jesus miington, "Lakaw ug sultihi kadtong milo, 'Tan-awa, gihinylan nako ang mga demonyo ug maghimo ug pagpanambal karon ug ugma, ug sa ikatulo ka adlaw makab-ot nako ang akong tumong.' **33** Sa laing bahin, kinahanglan magpadayon ako karon, ugma, ug sa sunod nga adlaw, sanglit dili angay ang pagpatay sa usa ka propeta nga layo sa Jerusalem. **34** Jerusalem, nga nagpatay sa mga propeta ug nagbato niadtong gipadala kaninyo. Kanunay nakong gitinguha ngadto sa iyang mga salag diha sa iyang mga sanga."

Sultihan ko kamo, dili ako ninyo makaplagan hangtod nga mosulti kamo, "Bulahan siya nga mianhi sa ngalan sa Ginoo."

20 Siya misulti pag-usab, "Sa unsa mahimo nakong ikatandi ang gingharian sa Dios? **21** Sama kini sa patubo nga kuhaon sa babaye ug isagol sa tulo ka taksanan nga harina hangtod nga kini motubo." **22** Giduw ni Jesus ang matag lungsod ug bario sa dalan paingon sa Jerusalem ug nanudlo kanila. **23** Adunay usa ka tawo nga misulti kaniya, "Ginoo, diutay lang ba ang mga tawo nga maluwas?" Busa gisultian niya sila, **24** "Paninkamot sa pagsulod sa sigpit nga pultahan, tungod kay daghan ang nagsulay ug wala makahimo sa pagsulod. **25** Kon ang tag-iya sa balay motindog ug sirad-an niya ang pultahan, unya magtindog kamo didto sa gawas ug manuktok sa pultahan ug mag-ingon, 'Ginoo, Ginoo, pasudla kami!' Ug siya motubag ug moingon kaninyo. 'Wala ako makaila kaninyo o asa kamo nagikan.' **26** Unya moingon kamo, 'Nangaon ug nag-inom kami sa imong atubangan ug nanudlo ka sa among mga dalan.' **27** Apan siya motubag, 'Sultihan ko kamo, wala ako masayod kung asa kamo gikan. Palayo gikan kanako, magbubuhat sa daotan!' **28** Aduna unyay panaghilak ug magkagot sa mga ngipon sa dihang makita ninyo si Abraham, si Isaac, si Jacob ug ang tanang mga propeta atua sa gingharian sa Dios, apan kamo—kamo ilabay didto sa gawas. **29** Mangabot sila gikan sa sidlakan, kasadpan, amihanan, ug sa habagatan, ug magpahoray didto sa kan-anan nga lamesa sa gingharian sa Dios. **30** Ug hibal-i kini, ang naulahi maoy mauna, ug ang nauna maoy maulahi." **31** Sa wala madugay, pipila ka mga Pariseo nangabot ug misulti kaniya, "Lakaw ug biya diri tungod kay gusto ni Herodes nga patyon ka." Si **32** Jesus miington, "Lakaw ug sultihi kadtong milo, 'Tan-awa, gihinylan nako ang mga demonyo ug maghimo ug pagpanambal karon ug ugma, ug sa ikatulo ka adlaw makab-ot nako ang akong tumong.' **33** Sa laing bahin, kinahanglan magpadayon ako karon, ugma, ug sa sunod nga adlaw, sanglit dili angay ang pagpatay sa usa ka propeta nga layo sa Jerusalem. **34** Jerusalem, nga nagpatay sa mga propeta ug nagbato niadtong gipadala kaninyo. Kanunay nakong gitinguha

14 Nahitabo usa ka Adlaw niana sa adlaw nga Igppahulay, sa dihang niadto siya sa balay sa usa sa mga pangulo sa Pariseo aron mokaon ug tinapay, aron nga ila siyang bantayan pag-ayo. **2** Tan-awa, sa iyang atubangan adunay tawo nga nag-antos sa sakit nga edema. **3** Nangutana si Jesus sa usa ka ekspero sa balaod sa Judio ug sa mga Pariseo, "Uyon ba sa balaod ang pagpang-ayo sa Adlaw nga Igppahulay, o dili?" **4** Apan wala sila motingog. Busa gigunitan siya ni Jesus, giayo siya, ug gipalakaw siya sa layo. **5** Miington siya kanila, "Kinsa kaninyo ang adunay anak nga lalaki o baka nga nahulog sa atabay sa Adlaw nga Igppahulay dili ba ninyo dayon kuhaon pagawas?" **6** Wala sila makahimo sa paghatag ug tubag niining mga butanga. **7** Sa dihang si Jesus nakamatikod kung giunsa niadtong mga dinapit sa pagpili niadtong mga lingkoranan sa mga halangdon, nagsulti siya sa sambingay, nag-ingon ngadto kanila, **8** "Sa dihang dapiton kamo sa usa ka tawo ngadto sa kumbira sa kasal, ayaw paglingkod sa lingkoranan sa mga halangdon, tungod kay tingalig adunay gidapit nga mga tawo nga mas halangdon pa kay kaninyo. **9** Sa dihang ang tawo nga nagdapit kaninyong duha moabot, moingon siya kaninyo, 'Ihatag sa lain nga tawo kanang imong lugar,' ug unya sa kaulaw mahiadto ka sa mas ubos nga dapit. **10** Apan sa dihang dapiton kamo, lakaw ug lingkod sa mas ubos nga dapit, aron inig-abot sa tawo nga nagdapit kaninyo, moingon siya kaninyo, 'Higala, anhi diri sa taas.' Unya pasidungan kamo sa kadaghanan nga naglingkod sa lingkoranan uban kaninyo. **11** Tungod kay ang matag-usa nga mopataas sa iyang kaugalingon ipaubos, ug siya nga naaipaubaos sa iyang kaugalingon ipataas." **12** Ug miington usab si Jesus ngadto sa tawo nga nagdapit kaniya, "Kung mohatag ka ug paniudto o panihapon, ayaw dapita ang imong mga higala o mga igsoon o imong mga paryente o ang imong dato nga mga silingan, kay tingalig modapit usab sila kanimo agig balos, ug ikaw mabayran. **13** Apan sa dihang maghatag ka ug bangkete, dapita ang mga kabus, ang piang, ang

pongkol, ug ang buta, 14 ug panalanginan ka, kay sa pagbiay-biay kaniya, 30 sa pag-ingon, 'Kining dili man sila makabulos kanimo. Pagabalusan ka tawhana nagsugod sa pagtukod apan dili makahimo ra unya sa pagbanhaw sa mga matarong.' 15 Sa sa paghuman.' 31 O unsang hari, nga samtang dihang ang usa sa ila milingkod sa lamesa uban kang moadto siya aron makig-away sa ubang hari didto Jesus nakadungog niini nga mga butang, miington sa giyera, dili ba molingkod una aron mokuha ug siya kaniya, 'Bulahan siya nga magakaon ug tinapay tambag mahitungod kung makahimo ba siya sa sa gingharian sa Dios!' 16 Apan miington si Jesus pagpakig-away uban sa napulo ka libo ka kalalakinngadto kaniya, 'Adunay tawo nag-andam ug dakong an aron makig-away sa ubang hari nga moabot panihapon ug gidapit ang kadaghanan. 17 Sa dihang batok kaniya uban sa 20 ka libo nga kalalakin-an? andam na ang panihapon, gipadala niya ang iyang 32 Ug kon dili, samtang ang ubang sundalo layo sulugoon sa pagsulti niadtong mga dinapit, 'Ngari pa kaayo, nagpadala siya ug mga tigpamaba ug kamo, kay ang tanang butang karon andam na.' nangutana sa kahimtag sa kalinaw. 33 Busa, kinsa 18 Managsama silang nagbuhat ug mga pasangil. man kaninyo ang dili motugyan sa tanang anaa kaniya Ang usa nag-ingon ngadto kaniya, 'Nakapalit ako ug dili mamahimong akong disipulo. 34 Ang asin maayo, uma, ug kinahanglan moadto ako aron sa pagtan-aw apan kung ang asin mawad-an ug kalami, unsa-on niini. 19 Palihog pasayloa ako.' Ang uban miington, man kini nga mamahimong parat pag-usab? 35 Kini 'Nakapalit ako ug lima ka paris nga mga torong baka, dili na magamit sa yuta o bisan ngadto sa pundok ug moadto ako aron sulayan sila. Palihog pasayloa sa hugaw sa mga hayop. Ilabay kini sa layo. Kinsa ako.' 20 Ug ang usa miington, 'Aduna ako giminyoan kadong adunay dalungan nga makabati, papamatia nga asawa, ug dili ako makaadto.' 21 Ang sulugoon siya."

miabot ug miington sa iyang agalon niining mga butanga. Ug ang agalon sa balay nasuko ug miington sa iyang sulugoon, 'Gawas dayon didto sa kadalanan ug agianan sa mga siyudad ug dad-a dindi ang mga kabus, ang mga piang, ang buta, ug ang bakol.' 22 Ang sulugoon miington, 'Agalon, ang imong gisugo natuman na, ug aduna pa gihapoy luna.' 23 Ang agalon miington ngadto sa iyang sulugoon, 'Gawas ngadto sa kadalanan ug mga koral ug pugsa sila sa pagpaadto sa akong balay, aron ang akong balay mapuno. 24 Kay sultihan ko ikaw, wala niadtong mga tawhana nga unang gidapit nga makatilaw sa akong panihapon.' 25 Karon dakong panon sa mga katawhan mikuyog uban kaniya, ug milingi siya ug miington ngadto kanila, 26 "Kung bisan kinsa kadong moduol kanako ug dili niya kasilagan ang iyang kaugalingong amahan, inahan, asawa, anak mga igsoon nga lalaki ug mga igsoon nga babaye—oo, ug ang iyang kaugalingon usab dili siya mahimo nga akong disipulo. 27 Ug kinsa kadong dili magpas-an sa iyang kaugalingong krus ug mosunod ngari kanako dili mahimo nga akong disipulo. 28 Kay kinsa kaninyo, nga nagplano sa pagtukod ug tore, dili ba una molingkod ug kwentahon ang kantidad aron mabana-bana kung naa bay igo nga kinahanglanon aron makumpleto kini? 29 Kon dili, sa dihang iyang gibutang ang pundasyon ug dili siya makahimo sa paghuman niini, ang tanang makakita niini mosugod

15 Karon ang tanan nga mga maniningil ug buhis ug ang ubang makasasala niadtong aron maminaw kaniya. 2 Ang Pariseo ug ang mga manunulat nagbagulbul sa usag usa, unya miington, "Kining tawhana gadawat ug mga makasasala, ug gakaon pa gayod kauban nila." 3 Nagsugilon si Jesus ug sambingay kanila, 4 "Kinsa kaninyo, kung kamo adunay 100 nga nating karnero unya nawala ang isa, dili ba ninyo biyaan ang 99 sa kamingawan, aron pangitaon ang isa nga nawala hangtod nga makaplagan ninyo kini? 5 Unya sa dihang makaplagan na ninyo kini, pas-anon ninyo kini ug ibutang sa inyong abaga ug magmalipayon." 6 Sa dihang pag-abot ninyo sa balay, tawagon ninyo ang tanan niryong mga higala ug siligan, ug moington kanila, 'Pagmalipayon kamo uban kanako, tungod kay nakaplagan ko na ang akong karnero nga nawala.' 7 Ako moington kaninyo sa sama nga paagi, nga mas aduna pa'y kalipay sa langit tungod sa isa ka makasasala nga naghinulsol, kaysa sa 99 ka matarong nga mga tawo nga dili na kinahanglan maghinulsol. 8 O kinsa nga babaye ang adunay pulo ka sinsilyo, kung mawala niya ang isa niini, dili ba niya dagkotan ang lampara, silhigan ang balay, ug makugihon nga mangita hangtod nga makaplagan niya kini? 9 Ug sa dihang makaplagan na niya kini, tawagon niya ang iyang mga higala ug siligan, ug moington, 'Pagmalipayon kamo uban kanako, tungod kay nakaplagan ko na ang isa ka

sinsilyo nga akong nawala,' 10 Ug sama usab, ako butanga. 27 Ang sulugoon mitubag, 'Ang imong moingon kaninyo, adunay kalipay sa presensya sa igsoon mibalik na sa balay ug gipaihaw sa imong mga anghel sa Dios alang sa isa ka makasasala nga amahan ang tambok nga nating baka, tungod kay naghinulsol.' 11 Unya miington si Jesus, 'Ang usa siya nibalik nga luwas. 28 Ang kamagulangan nga ka tawo adunay duha ka lalaki nga anak, 12 ug ang anak nasuko, ug wala gayod misulod, apan ang kamanghoran miington sa ilang amahan, 'Amahan, iyang amahan nigawas ug gihangyo siya. 29 Mitubag ihatag na kanako karon ang akong panulondon nga ang kamagulangan nga anak, 'Paminaw, sa pila ka katigayonan.' Mao nga gibahin sa amahan ang iyang tuig nga ako nagpakaulipon diha kanimo, ug wala kabtangan tali kanila. 13 Sa wala pa milabay ang gayod ako nagsupak sa imong balaod, apan bisag pipila ka adlaw, ang kamanghoran nga anak, namutos nating kanding wala mo man lang ako gihatagan ug naglakaw ngadto sa layo nga lugar, ug giusik-aron makalipay-lipay ako kauban ang akong mga usikan niya ang iyang salapi sa abunda nga pagpuyo. higala, 30 apan sa dihang niabot ang imong anak, 14 Ug pagkahuman niyag gasto niining tanan, adunay nga maoy nagguba sa imong pagpamuyo uban sa dakong kagutom ang nahitabo sa maong lugar, mao mga babaye nga gabaligya ug dungog, gihiaw nimo nga nahiabot siya sa kawalad-on. 15 Milakaw siya alang kaniya ang tambok nga nating baka.' 31 Ang ug nagtrabaho sa isa ka lungsoranon sa maong amahan miington kaniya, 'Anak, kanunay kang anaa kaumahan, unya iya siyang gisugo ngadto sa iyang kanako, ug ang tanan nga akoang gipanag-iyahan uma aron magpakaon sa mga baboy. 16 Ug gusto unta imuha usab. 32 Apan kinahanglan gayod nga kita siya mokaon ug panit sa mga liso tungod kay wala magkumbira ug maglipay, tungod kay kining imong gayoy naghatac kaniya ug bisan unsa nga pagkaon. igsoon namatay, unya nabuhi; siya nawala, ug karon 17 Apan sa dihang ang kamanghoran nga anak nakaplagan."

nakahunahuna sa iyang kaugalingon, siya miington, 'Pila ka sulugoon sa akong amahan ang adunay sakto nga pagkaon, unya ako ania, mamatay na sa ka gutom! 18 Mohawa ko ngari ug moadto sa akong amahan, ug sultihan ko siya, 'Amahan, nakasala ako batok sa langit, ug sa imong panan-aw. 19 Dili na gayod ako takos nga tawagon nga imong anak; himoa na lang ko nga isa sa imong mga sulugoon.' 20 Mao nga ang kamanghoran nga anak mipahawa ug miadto sa iyang amahan. Samtang layo pa siya, nakita siya sa iyang amahan, ug natandog sa tumang kaluoy, midagan, migakos ug mihalok kaniya. 21 Ang anak miington, 'Amahan, nakasala ako batok sa langit, ug sa imong panan-aw. Dili na gayod ako takos nga tawagon nga imong anak.' 22 Ang amahan miington sa iyang mga sulugoon, 'Dad-a karon dayon ang labing maayo nga kupo ug ipasul-ob kini kaniya, sul-obi iyang tudlo ug sing-sing, ug hatagi siyang sandalyas saiyang til. 23 Unya dad-a ang tambok nga nating baka ug ihawa kini. Mangaon kita ug magkumbira. 24 Tungod kay ang akong anak namatay na, ug karon nabuhi. Siya nawala, apan karon nakaplagan.' Unya nagsugod na sila ug kumbira. 25 Karon ang iyang kamagulangan nga anak tua sa uma. Sa dihang duol na siya sa balay, nakadungog siya ug sonata ug panagsyaw. 26 Mitawag siya sa usa ka sulugoon ug nangutana kung unsa ang pasabot niining mga

16 Si Jesus miington usab ngadto sa mga disipulo, "Adunay usa ka dato nga anaay tagadumala, ug nahiabot kaniya ang balita nga kining tagadumala nag-usik-usik sa iyang kabtangan. 2 Busa gipatawag siya sa dato ug miington kaniya, 'Unsa kining akong nadungog mahitungod kanimo? Paghatag ug listahan sa imong gidumalaan, tungod dili na ikaw mahimong tagadumala.' 3 Ang tagadumala miington sa iyang kaugalingon, 'Unsa man ang akong angay nga buhaton, nga kuhaon naman sa akong agalon ang akong katungdanan sa pagdumala? Wala akoy igo nga kusog sa pagbugwal, ug maulaw usab ako magpakiluoy. 4 Kabalo na ako sa akong buhaton, aron sa dihang papahawaon na ako sa akong katungdanan sa pagdumala, pagadawton ako sa mga tawo sa ilang mga balay.' 5 Unya gipatawag sa tagadumala ang matag-usa nga nakautang sa iyang agalon, ug iyang gipangutana ang nahiuna, 'Pila man ang imong utang sa akong agalon?' 6 Siya miington, 'Usa ka gatos nga sukod nga lana sa olibo.' Ug siya miington kaniya, 'Kuhaa ang imong listahan, pagdali ug lingkod ug sulati ug 50.' 7 Unya miington ang tagadumala sa usa pa, 'Ug pila man ang imong utang?' Siya miington, 'Usa ka gatos nga sukod sa trigo.' Siya miington kaniya, 'Kuhaa ang imong listahan, unya sulati ug 80.' 8 Unya gidayeg sa agalon ang dili matarong nga tagadumala tungod sa iyang maro nga binuhatan,

tungod kay ang mga anak niining kalibotana labi pang maro alang kaayohan sa ilang katawhan kay sa mga anak sa kahayag. (aiōn g165) 9 Sultihan ko kamo, pakighigala kamo pinaagi sa kalibotanong bahandi, kay aron kung mawala na kini, ila kamong pagadawaton ngadto sa walay katapusang pinuy-anan. (aiōnios g166) 10 Siya nga matinud-anon sa gagmay nga mga butang, matinud-anon usab sa mga dagkong butang, ug siya nga dili matarong sa dagkong butang. 11 Busa, kung dili kamo matinud-anon sa paggamit sa kalibutanong bahandi, kinsa man ang mosalig kaninyo sa tinoed nga bahandi.

12 Sa samang paagi, kung dili kamo matinud-anon sa mga butang nga iya sa uban, kinsa man ang ikaw nagaantos. 13 dakong bung-aw ang maayong pagkabutang, kay aron Walay sulugoon nga makaalagad ug duha ka agalon, kay iya gayong dumtan ang usa ug higugmaon ang usa, o kaha mahimo siyang mahinalaron sa usa kanamo.' 14 Karon ang ngadto sa balay sa akong amahan- 15 Ug siya miington kanila, "Inyong gipakamatarong ang inyong kaugalingon sa panan-aw sa mga tawo, 16 Ang balaod ug ang mga propeta nagapadayong mapuslanon hangtod nga miabot si Juan. Sukad niadtong higayona, ang ebanghelyo mahitungod sa gingharian sa Dios naugbisti ug purpura ug manipis nga lino ug nagalipay matag- adlaw sa iyang dako nga bahandi. 17 Apan mas sayon pa mawagtang ang kalangitan ug kalibotan kaysa mawad-an ug bili ang usa ka kudlit niining balaod. 18 Ang tanan nga nakigbulag sa iyang asawa unya nakigminyo sa uban nakabuhat sa pagpanapaw, ug siya nga makigminyo sa tawo nga binulagan sa iyang bana nakapanapaw usab. 19 Karon adunay usa ka dato nga tawo nga nagbisti ug purpura ug manipis nga lino ug nagalipay matag- adlaw sa iyang dako nga bahandi. 20 Adunay usa ka makililimos nga ginganlan ug Lazaro nga naghigda sa iyang ganghaan, ug napuno sa nuka, 21 ug nangandoy nga makakaon sa pagkaon nga nangahulog sa lamisa sa dato- ug dugang pa niana, manuol kaniya ang mga iro sa pagtilap sa iyang mga nuka. 22 Ug niabot ang higayon nga namatay na ang maong makililimos ug gidala siya sa mga anghel ngadto sa kiliran ni Abraham. Ang dato usab namatay ug gilubong, 23 ug didto sa hades, diin siya nagaantos, iyang giyahat ang iyang mga mata ug nakita si Abraham sa layo ug si Lazaro nga nagahigda sa iyang dughan. (Hadēs g86) 24 Ug misinggit siya ug miington, 'Amahan nga Abraham, kaloy-i intawon ako, ug ipadala si Lazaro nganhi, aron iyang ituslob ang tumoy sa iyang tudlo sa tubig ug aron mabugnawan ang akong dila, tungod kay hilabihan ang akong pag- antos niining init nga kalayo. 25 Apan si Abraham miington, 'Anak, hinumdomi nga sa sa tibuok nimong kinabuhi nadawat na nimu ang mga maayong butang, ug si Lazaro sa samang paagi daotang mga butang ang nadawat. Apan karon siya malipayon diri, ug sa mga butang nga iya sa uban, kinsa man ang ikaw nagaantos. 26 Ug bisan pa niining tanan, usa ka mohatag kaninyo sa inyong kaugalingong butang? 27 Ang dato miington, 'Nagpakiluo ako ug biaybiayon ang usa pa. Dili kamo mahimong kanimo, Amahang Abraham, nga ipadala mo siya makaalagad sa Dios ug bahandi.' 28 tungod ako 29 ang inyong kaugalingon sa panan-aw sa mga tawo, 30 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 31 Apan si Abraham miington kaniya, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 32 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 33 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

34 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 35 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 36 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 37 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

38 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 39 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 40 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 41 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

42 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 43 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 44 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 45 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

46 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 47 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 48 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 49 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

50 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 51 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 52 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 53 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

54 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 55 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 56 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 57 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

58 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 59 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 60 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 61 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

62 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 63 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 64 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 65 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

66 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 67 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 68 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 69 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

70 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 71 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 72 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 73 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

74 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 75 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 76 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 77 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

78 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 79 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 80 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 81 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

82 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 83 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 84 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 85 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

86 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 87 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 88 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 89 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

90 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 91 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 92 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 93 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

94 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 95 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 96 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 97 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

98 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 99 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 100 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 101 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

102 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 103 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 104 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 105 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

106 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 107 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 108 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 109 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

110 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 111 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 112 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 113 Apan si Abraham miington, 'Atua si Moises ug ang adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.'

114 Ang kung kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. 115 Apan si Abraham miington, 'Kung dili sila mapahimangoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' 116 Ang apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kinsa kadong gibayaw taliwala sa mga tawo, 117 Apan si Jesus miington ngadto sa iyang mga disipulo, "Kini sigurado nga mga butang nga maoy hinungdan sa sala nga moabot, apan alaot siya nga pinaagi kaniya sila moabot! 2 Kini mas maayo alang kaniya kung ang usa ka galingan nga bato ibutang libot sa iyang liog ug itambog siya ngadto sa dagat, kaysa siya maoy hinungdan sa usa niining mga gagmayng bata nga madagma. 3 Pagbantay sa inyong kaugalingon. Kung ang imong igsoon nakasala, badlonga siya, ug kung siya naghinulsol, pasayloa siya. 4 Kung siya makasala batok kanimo sa makapito sulod sa usa ka adlaw, ug sa makapito nga higayon mobalik kanimo, sa pag-ingon, 'Ako naghinulsol,' ikaw kinahanglan mopasaylo kaniya!" 5 Ang mga apostoles miington ngadto sa Ginoo, "Dugangi ang among pagtuo." 6 Ang Ginoo miington,

"Kung kamo adunay pagtuo sama sa usa ka liso sa Anak sa Tawo, apan kamo dili makakita niini. sa mustasa, makahimo kamo sa pagsulti niining 23 Sila moingon kaninyo, 'Tan-awa, didto! Tan-awa, sicamoro nga kahoy, 'malukat ka ug matanom balhin dinhi!' Apan ayaw pag-adto aron sa pagpangita, o ngadto sa dagat,' ug kini motuman kaninyo. 7 Apan sa pagsunod human kanila, 24 kay ingon nga ang kinsa kaninyo, nga adunay usa ka sulugoon nga kilat makita sa dihang mokilab kini gikan sa usa nagdaro o nagbantay sa karnero, magaingon ngadto ka bahin sa kalangitan ngadto sa ubang bahin sa kaniya sa dihang siya miabot gikan sa uma, 'dali kalangitan, busa ang Anak sa Tawo anaa na sa iyang dayon ug lingkod aron sa pagkaon.' 8 Apan siya adlaw. 25 Apan una siya kinahanglan mag-antos sa dili moingon kaniya, 'Pag-andam ug bisan unsang daghang mga butang ug isalikway niining kaliwatan. pagkaon alang kanako, ug ibutang ang usa ka 26 Ingong nga kini nahitabo sa mga adlaw ni Noe, bakos libot sa imong sinina ug alagari ako hangtod busa kini usab mahitabo sa mga adlaw sa Anak sa nga ako mahuman sa pagkaon ug pag-inom. Unya Tawo. 27 Sila mikaon, sila miinom, sila naminyo, pagkahuman niana ikaw mokaon ug moinom?' 9 ug sila gihatag sa kaminyoon, hangtod ang adlaw Wala siya nagpasalamat sa sulugoon tungod kay nga si Noe misulod ngadto sa arka-ug ang baha gibuhut niya ang mga butang nga maoy gisugo, miabot ug gilaglag silang tanan. 28 Sama nga kini nagbuhut ba siya? 10 Bisan usab kamo, sa dihang nahitabo sa mga adlaw ni Lot, sila mikaon, miinom, kamo nahuman na sa tanang butang nga gisugo namalit, namaligya, nagtanom, ug sila nagtukod. 29 kaninyo, kinahanglan moingon, 'Kami dili takos nga Apan sa adlaw nga si Lot migawas gikan sa Sodoma, mga sulugoon. Kami nagbuhut lamang kung unsa nag-ulan kini ug kalayo ug asupre gikan sa langit ang among gikinahanglan nga buhaton.'" 11 Nahitabo ug gilaglag silang tanan. 30 Human sa samang kadto samtang sila padulong sa Jerusalem, siya paagi mao kini ang adlaw nga ang Anak sa Tawo naglakaw agi sa utlanan sa Samaria ug Galilea. 12 Sa mopadayag. 31 Nianang adlawa, ayaw tuguti siya iyang pagsulod sa usa ka baryo, didto siya gisugat sa nga anaa sa atop nga monaog aron sa pagkuha sa napulo ka mga tawo nga sanglahon. Sila nagtindog iyang mga butang pagawas sa balay. Ug ayaw tuguti layo kaniya. 13 ug gikusog nila ang ilang mga tingog, siya nga anaa sa uma nga mibalik. 32 Hinumdumi sa pag-ingon, "Jesus, Agalon, kaluy-i kami." 14 Sa ang asawa ni Lot. 33 Kinsa kadtong nagapangita aron dihang siya nakakita kanila, siya miington ngadto maangkon ang iyang kinabuhi mawad-an niini, apan kanila, "Lakaw ug ipakita ang inyong mga kaugalingon kinsa kaadtong mawad-an sa iyang kinabuhi maluwas ngadto sa mga pari." Ug kini nahitabo nga, samtang niini. 34 Ako mosulti kaninyo, nianang gabhiona sila miadto, sila nangahinlo na. 15 Sa dihang ang usa adunay duha ka lalaki sa usa ka higdaanan. Ang usa kanila nakakita nga siya naayo, siya mibalik, uban sa pagakuhaon, ug ang usa mahibilin. 35 Adunay duha makusog nga tingog sa pagpasidungog sa Dios. 16 ka babaye nga naggaling. Ang usa pagakuhaon, ug Siya miyukbo sa tilian ni Jesus, naghatag kaniya ug ang usa mahibilin." 36 Luke 17: 36 ang maayong mga pagpasalamat. Siya usa ka Samarianhon. 17 Si kaarang kopya giwala, vs. 36 Adunay duha ka tawo Jesus mitubag, nag-ingon. "Dili ba napulo man ang sa uma; ang usa pagakuhaon ug ang usa mahibilin. nangahinlo? Asa na ang siyam? 18 Wala nay uban 37 Sila nangutana kaniya, "Asa, Ginoo?" Ug siya nga mibalik aron mohataq ug pasidungog ngadto sa Dios, gawas niining langyaw?" 19 Siya miington ngadto lawas, adunay mga agila usab nga magkahiusa nga kaniya, "Tindog, ug lakaw. Ang imong pagtuo ang magtigom."

nakaayo kanimo." 20 Gipangutana sa mga Pariseo kung kanus-a ang gingharain sa Dios moabot, si Jesus mitubag kanila ug miington, "Ang gingharian sa Dios dili sama sa usa ka butang nga mapanid-an. 21 Ni sila magaingon, 'Tan-awa dinhi!' o, 'Tan-awa didto!' tungod kay ang gingharian sa Dios anaa sa inyong taliwala." 22 Si Jesus miington ngadto sa mga disipulo, "Ang mga adlaw moabot nga kamo mangandoy aron makakita sa usa sa mga adlaw

18 Unya siya nagsulti ug sambingay kanila mahitungod kong unsaon nila pag-ampo kanunay, ug dili dali maluya, 2 nag-ingon, "Adunay maghuhukom sa maong siyudad nga dili mahadlok sa Dios ug wala nagrespeto sa mga tawo. 3 Karon adunay biyuda niana nga nasod, ug siya kanunay nagaadto kaniya, nga nagkanayon, 'Tabangi ako nga makuba ang hustisya batok sa akong kaaway,' 4 Dugay na nga panahon wala siya motabang kaniya, apan sa

kadugayan siya miingon sa iyang kaugalingon, 'Bisan sa Dios lamang. 20 Nakahibalo ka sa mga kasugoan- pa nga wala ako nahadlok sa Dios o nagrespeto sa ayaw panapaw, ayaw pagpatay, ayaw pangawat, mga tawo, 5 tungod kay kining biyuda nakahatag ayaw pagsaksi ug bakak, tahora ang imong amahan kanako ug kasamok, ako siyang tabangan sa pagkuha ug inahan.' 21 Ang tigmando miingon, "Gituman ko ug hustisya, aron dili na siya magsigig balik-balik kining tanang butang gikan pa sa akong pagkabatan-kanako." 6 Unya miingon ang Ginoo, "Paminaw kong on." 22 Pagkadungog ni Jesus niini, miingon siya unsa ang gisulti sa dili matarong nga maghuhukom. kaniya, "Usa ka butang ang wala nimo mabuhat. 7 Karon wala ba ihatag sa Dios ang hustisya sa Kinahanglan nga ibaligya nimo ang anaa kanimo ug iyang mga pinili nga nagpakitabang kaniya adlaw ug iapud-apod ang halin sa mga kabos, ug aduna kay gabii? Dili ba siya magpailob kanila? 8 Sultihan ko bahandi sa langit-ug balik ug sunod kanako." 23 Apan kamko nga diha-diha ihatag niya ang hustisya kanila. pagkadungog sa dato nga tawo niining mga butanga, Apan sa pag-abot sa Anak sa Tawo, may pagtuo ba nasubo siya pag-ayo tungod kay dato kaayo siya. 24 pa nga iyang makita sa kalibutan?" 9 Unya gisulti Unya mitan-aw si Jesus kaniya ug nasubo siya kaayo usab niya kini nga sambingay ngadto sa uban nga ug miingon, "Milisod gayod sa mga dato ang pagsulod naghunahuna nga matarong sila ug ubos ang pagtan- sa gingharian sa Dios! 25 Tungod kay mas sayon pa aw sa ubang tawo, 10 "Duha ka tawo ang misaka sa kamelyo sa pagsulod sa bangag sa dagom, kay sa didto sa templo aron mag-ampo—Pariseo ang usa ug tawo nga dato sa pagsulod sa gingharian sa Dios." maniningil sa buhis ang usa. 11 Ang Pariseo mitindog 26 Kadtong nakadungog miingon, "Kinsa na lang ang ug nag-ampo sa kini nga mga butang mahitungod maluwas?" 27 Mitubag si Jesus, "Ang mga butang sa iyang kaugalingon, 'Dios, ako nagpasalamat nga nga dili mahimo sa mga tawo mahimo sa Dios.' 28 dili ako sama sa uban nga mga tawo nga kawatan, Miingon si Pedro, "Maayo, gibyaan namo ang tanan dili makatarunganon nga tawo, mananapaw, o bisan nga among gipanag-iyahan ug misunod kanimo." 29 sama niining kolektor sa buhis. 12 Nagpuasa ako Unya miingon si Jesus kanila, "Sultihan ko kamo sa kaduha ka higayon kada simana. Naghatag ako tinuod nga walay tawo nga mibiya sa iyang balay, ug ikanapulo sa tanan nakong kinitaan.' 13 Apan o asawa, o mga igsoon, o mga ginikanan, o mga ang maniningil sa buhis nagtindog sa layo, ug wala anak tungod ug alang sa gingharian sa Dios, 30 nga gani nagyahat sa iyang mga mata sa langit, apan dili makadawat ug hilabihan dinihi sa kalibutan, ug namukpok sa iyang dughan, nga nag-ingon, "Dios sa umaabot nga kalibutan, ug sa kinabuhing walay ko, kaluy-i ako, nga usa ka makasasala.' 14 Sultihan dili makadawat ug hilabihan dinihi sa kalibutan, ug matigom ngadto kaniya ang napulo ug duha, miingon niya sa iyang balay kay sa usa ka tawo, tungod kay siya kanila, "Tan-awa, moadto kita sa Jerusalem, ug si bisan kinsa nga mopataas sa iyang kaugalingon ang tanang mga butang nga gisulat sa mga propeta ipaubos, apan si bisan kinsa nga mopaubos sa iyang mahitungod sa Anak sa Tawo mamatuman. 32 Kay kaugalingon ipataas." 15 Gidala usab sa mga tawo itugyan siya ngadto sa mga Hentil, ug biay-biayon ang ilang mga anak ngadto kaniya, aron itapion siya, ug pakaulawan siya, ug lud-an siya. 33 Human niya kanila ang iyang mga kamot, apan sa dihang siya latuson, patyon nila siya ug sa ikatulo nga adlaw nakita kini sa mga tinun-an, gisanta nila sila. 16 Apan mabanhaw siya pag-usab." 34 Wala silay nasabtan gitawag sila ni Jesus nga nagkanayon, "Tugoti ang sa kini na nga mga butang, ug gitipigan nila kini gagmay nga mga bata sa pagduol kanako, ug ayaw nga pulong, kay wala sila nakasabot sa mga butang sila santaa. Tungod kay ang gingharian sa Dios alang nga gisulti kanila. 35 Ug nahitabo nga sa nagkaduol sa mga sama kanila. 17 Sultihan ko kamo sa tinuod, na si Jesus sa Jerico, adunay tawo nga buta nga si bisan kinsa nga dili modawat sa gingharian sa Dios na glingkod sa daplin sa dalan ug nagpakilimos, 36 ug sama sa bata dili gayod makasulod niini." 18 Usa ka nadunggan niya ang panon sa mga tawo nga milabay, tigmando ang nangutana kaniya nga nagkanayon, ug nangutana siya kon unsa ang nagakahitabo. "Maayong magtutudlo, unsa ang akong buhaton aron 37 Gisultihan nila siya nga milabay si Jesus nga maangkon ang kinabuhing walay kataposan?" (aiōnios g166) 19 Miingon si Jesus kaniya, "Nganong gitawag Nazaretnon. 38 Mao nga ang tawo nga buta misinggit, mo ako nga maayo? Walay usa nga maayo, gawas nga nag-ingon, "Jesus, anak ni David, kaluy-iintawn ang

tawo nga buta, gisultihan siya nga maghilom. Apan kanila, 'pagpatigayon kamo ug negosyo hangtud ako misinggit pa hinuong siya sa makadaghan, "Anak ni mobalik.' 14 Apan ang iyang lungsoranon nagdumot David, kaluy-i intawn ako." 40 Mihunong si Jesus ug kaniya ug nagpadalag usa ka delegasyon sa mga mitindog ug nagmando siya nga dad-on ang tawo tinugyanan ngadto kaniya, nga nagsulti, 'dili kami ngadto kaniya. Unya sa dihang duol na ang buta buot nga kining tawhana magmando kanamo.' 15 nga tawo, gipangutana siya ni Jesus, 41 "Unsa ang Nahitabo kini sa dihang siya mibalik pag-usab, human buot nimo nga buhaton ko kanimo?" Miington siya, niya madawat ang ginghamian, iyang gisugo ang mga "Ginoo, buot ko nga madawat ang akong panan-aw." 42 Miington si Jesus kaniya, "Dawata ang imong sulugoon nga iyang gihatagan ug salapi aron sa pangan-aw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo." na ang ilang naganansya sa ilang pagnegosyo. 16 43 Diha-diha nadawat niya ang iyang panan-aw, ug Ang nauna miabot sa atubangan niya, nga nag-ingon, misunod kaniya ug naghimaya sa Dios. Sa pagkakita 'Ginoo, ang imong mina nadungangan pa ug laing niini sa tanang tawo mihtag sila ug pagdayeg sa napulo ka mina.' 17 Ang halangdong tawo mitubag, Dios.

19 Si Jesus misulod ug miagi sa Jerico. 2 Ania,

adunay usa ka tawo didto nga ginghamlan ug Zaquo. Siya usa ka pangulo sa mga maniningil sa buhis ug siya dato. 3 Naningkamot siya pagtanaw kon kinsa si Jesus, apan dili siya makakita ibabaw sa panon sa katawhan, tungod kay mubo man siya. 4 Busa midagan siya una sa mga tawo ug misaka ngadto sa kahoy nga sikomoro aron makita siya, tungod kay moagi man si Jesus nianang dalana. 5 Sa dihang si Jesus miabot sa maong dapit, mihangad siya ug miington, "Zaqueo, pagdali ug naog, kay karong adlawa ako moadto sa imong balay." 6 Busa midali siya pagnaog ug midawat kaniya nga malipayon. 7 Sa dihang nakita kini sa tanan, nagbagolbol sila, nga miington, "Mianhi siya sa pagduaw sa usa ka tawo nga makasasala." 8 Mitindog si Zaqueo ug miington sa Ginoo, "Tan-awa, Ginoo, ang katunga sa akong mga kabtangan ihatag ko sa mga kabos, ug kung ako nakalimbong kang bisan kinsa sa bisan unsang butang, igauli ko sa upat pa ka-pilo nga kantidad. 9 Miington si Jesus kaniya, "Karon ang kaluwasan nahiabot niining balaya, tungod kay siya usab usa ka anak ni Abraham. 10 Kay ang Anak sa Tawo mianhi pagpangita ug pagluwas sa mga tawo nga nawala." 11 Sa dihang nadungog nila kining mga butanga, siya nagpadayon pagsulti ug nagsugilon sa usa ka sambingay, tungod kay nagkaduol na siya sa Jerusalem, ug sila naghunahuna nga ang ginghamian sa Dios motungha man dihadisha. 12 Busa siya miington, "Usa ka halangdong tawo miadto sa layo nga nasod aron pagdawat sa iyang kaugalingong ginghamian ug unya mobalik ra. 13 Iyang gitawag ang napulo sa iyang mga sulugoon, ug gihatag kanila ang napulo ka mina, unya miington siya

kaniya ug nagpadalag usa ka delegasyon sa mga mitindog ug nagmando siya nga dad-on ang tawo tinugyanan ngadto kaniya, nga nagsulti, 'dili kami ngadto kaniya. Unya sa dihang duol na ang buta buot nga kining tawhana magmando kanamo.' 15 Naugayon siya niya madawat ang ginghamian, iyang gisugo ang mga "Ginoo, buot ko nga madawat ang akong panan-aw." 16 Miabot ang ika-duha, nga miington, "Ang imong mina, ginoo, nadungangan pa ug laing lima." 17 Ang halangdong tawo miington kaniya, 'Ikaw magdumala sa lima ka siyudad.' 18 Miabot ang ika-duha, nga miington, "Ang imong mina, ginoo, nadungangan pa ug laing lima." 19 Ang halangdong tawo miington kaniya, 'Ikaw magdumala sa lima ka siyudad.' 20 Ug ang laing usa miabot, nga miington, 'Ginoo, ania ang imong mina, gitago ko kini pagsiguro sa usa ka panapton, 21 kay nahadlok ako kanimo tungod kay ikaw istriktu nga tawo. Modawat ka sa wala nimo gihagoan, ug mag-ani ka sa wala mo gitanom.' 22 Ang halangdong tawo miington kaniya, 'Pinaagi sa imong kaugalingong mga pulong pagahukman ko ikaw, daotan nga sulugoon. Nasayod ka man diay nga usa ako ka tawo nga istriktu, nagadawat sa wala nako gihagoan, ug nagaani sa wala nako gitanom. 23 Unya ngano nga wala mo man gibutang ang akong salapi sa tipiganan, aron sa akong pagbalik ako una magkuha uban sa tubo niini?' 24 Ang halangdong tawo miington kanila nga nanagtindog sa duol, 'Kuhahan gikan kaniya ang mina, ug ihatag kini kaniya nga adunay napulo ka mina.' 25 Sila miington kaniya, 'Ginoo, aduna na siyay napulo ka mina.' 26 'Sultihan ko kamo, nga ang matag usa nga anaa pagahatagan pa gayod, apan siya nga nawad-an, bisan pa ang anaa kaniya kuhaon pa gayod. 27 Apan kining akong mga kaaway, sa mga tawo nga dili buot nga maghari ako kanila, dad-a sila dinihi ug patya sila sa akong atubangan.' 28 Pagkahuman niyag sulti niining mga butanga, siya miuna pag-adto, tungas sa Jerusalem. 29 Kini nahitabo sa dihang nagkaduol na siya sa Betfage ug Betania, didto sa bukid nga gitawag ug Olivet, siya nagpadala ug duha ka tinun-an, 30 nga nag-ingon, "Adto sa sunod nga baryo. Sa inyong pagsulod, kamo makakaplag ug batan-ong asno

nga wala pa sukad masakyi. Badbari kini ug dad-a pari ug ang mga manunulat miadto kaniya kauban nganhi kanako. **31** Kung adunay mangutana kaninyo, ang mga kadagkoan. **2** Sila miington kaniya, "Sultih 'Nganong gibadbaran ninyo kini?' ingna, 'Ang Ginoo kami unsay katungod nimo sa pagbuhat niining mga nagkinahanglan niini.'" **32** Kadong gipadala nangadto butanga? Okinsa siya nga naghatag kanimo niini ug nakakaplag sa nating kabayo sumala sa gisulti ni nga katungod?" **3** Siya mitubag ug miington kanila, Jesus kanila. **33** Sa dihang gibadbaran nila kini, ang "Ako usab mangutana kaninyo. Sultih ko mahitungod mga tag-iya miington kanila, "Nganong gibadbaran **4** sa pagbawtismo ni Juan. Kadto ba gikan sa langit man ninyo ang batan-ong asno?" **34** Mitubag sila, o gikan sa mga tawo?" **5** Sila nangatarongan sa "Ang Ginoo nagkinahanglan niini." **35** Gidala nila kini ilang mga kaugalingon, miington, "kung kita moingon, kang Jesus, ug unya ilang gitaklap ang ilang mga bisti 'Gikan sa langit,' siya moingon, 'Unya ngano man nga ibabaw sa batan-ong asno ug misakay si Jesus niini. wala kamo motuo kaniya?' **6** Apan kung kita moingon, **36** Sa iyang pag-adto, gibukhad nila ang ilang mga 'Gikan sa tawo,' tanang tawo mobato kanato, tungod bisti sa dalan. **37** Sa nagkaduel na siya sa Bungtod kay sila mituo nga si Juan propeta." **7** Busa sila sa Olibo sa dapit diin sila molugsong, ang tibuok nga mitubag nga wala sila makabalo asa kadto gikan. **8** Si panon sa mga tinun-an nagsugod sa pagmaya ug Jesus miington kanila, "Dili usab ako mosulti kaninyo pagdayeg sa Dios sa makusog nga tingog alang sa kung unsang katungod nako sa pagbuhat niining mga tanang gamhanang mga butang nga ilang nakita, butanga." **9** Siya misugilon sa mga tawo niini nga **38** nga nag-ingon, "Bulahan ang hari nga mianhi sa sambingay, "Ang tawo nagtanom sa parasan, gipiyal ngalan sa Ginoo! Kalinaw sa langit ug himaya sa kini sa mga tig-atiman sa paras, ug miadto sa laing kahitas-an!" **39** Ang uban nga Pariseo diha sa panon kaumahan sa dugay nga panahon. **10** Sa gitakda nga sa katawhan miington kaniya, "Magtutudlo, badlonga panahon siya nagpadala ug sulugoon ngadto sa tig-ang imong mga tinun-an." **40** Mitubag si Jesus ug atiman sa paras, nga sila kinahanglan mohatag kaniya miington, "Sultihan ko kamo, kung kini sila manghilom, sa bunga sa parasan. Apan gikulata siya sa mga nagmosinggit ang mga bato." **41** Sa nagkaduel na si atiman sa paras, ug gipapauli siya nga walay dala. **11** Jesus sa siyudad, mihilak siya ibabaw niini, **42** ug Unya siya nagpadala ug lain nga sulugoon ug gikulata miington, "Kung lamang nakaila ka niining adlawa, usab nila kini, gihimoan siya sa dakong kaulawan, ug bisan kanimo, ang mga butang nga magdala kanimo gipapauli nga walay dala. **12** Siya usab nagpadala sa kalinaw! Apan natago na kini karon gikan sa imong pa gihapon sa ikatulo ka higayon ug ila usab siyang mata. **43** Kay ang mga adlaw modangat kanimo, sa gisamaran, ug gilabay ngadto sa gawas. **13** Unya ang dihang ang imong mga kaaway magtukod ug paril agalon sa parasan nag-ingon, 'Unsay akong buhaton? palibot kanimo, ug magpalibot kanimo, moasdang sila Akong ipadala ang akong pinalanggang anak. Basin kanimo gikan sa matag suok. **44** Maghampak sila ila kining tahiron.' **14** Apan sa dihang nakita siya kanimo ngadto sa yuta ug sa imong mga anak. Sila dili sa mga tig-atiman sa paras, sila nag-inistoryahanay, magbilib ug usa ka bato ibabaw sa uban, tungod kay miington, 'Kini ang manununod. Ato siyang patyon, wala ka moila sa higayon nga ang Dios naningkamot aron ang iyang masunod nga katigayonan maatoa.' pagluwas kanimo." **45** Misulod si Jesus sa templo ug **15** Gilabay nila siya pagawas sa parasan ug gipatay. nagsugod pagpahawa sa tanang namaligya, **46** unya Unsya unya ang pagabuhaton sa agalon sa parasan nag-ingon kanila, "Nahisulat kini, ang akong balay ngadto kanila? **16** Siya moanhi ug laglagon kining usa ka balay alampoan," apan inyo kining gihimong mga tig-atiman sa paras, ug ihatag ang parasan tagoanan sa mga tulisan." **47** Busa si Jesus nagtudlo sa uban." Ug sa dihang nadungog nila kini, sila matag-adlaw sa templo. Apan ang mga pangulong miington, "Dili itugot sa Dios!" **17** Apan si Jesus mitan-pari ug mga iskriba ug mga pangulo sa katawhan aw kanila, ug miington, "Unsa ang ipasabot niinig buot mopatay kaniya, **48** apan wala sila makakita ug kasulatan? 'Ang bato nga gisalikway sa magtutukod, pamaagi sa pagbuhat niini, tungod kay ang katawhan nahimo nga pondasyon? **18** Matag usa nga mahulog niadtong batoha mapulpog. Apan kungkinsa ang mahulogan niini madugmok." **19** Busa ang mga manunulat ug mga pangulong pari nangita ug paagi kung unsaon nila pagdakop kaniya niadtong orasa,

20 Niabot ang usa ka adlaw, sa dihang si Jesus hagtudlo sa mga tawo didto sa templo ug nagsangyaw sa ebanghelyo, ang pangulong mga

kay sila nakahibalo nga siya naghisgot sa maong sambingay batok kanila. Apan nahadlok sila sa mga tawo. **20** Gibantayan siya pag-ayo, sila nagpadala ug maayo kaayo ang imong tubag." **40** Tungod kay sila mga espiya nga nagpakaaron-ingnon nga matarong, wala na misulay pagpangutana kaniya sa daghan nga sila una makakita ug sayop sa iyang gipamulong, pang mga pangutana. **41** Si Jesus miington kanila, aron matugyan nila siya ngadto sa pagdumala ug "Giunsa nila pagkaingon nga ang Cristo anak ni kagamhanan sa gobernador. **21** Sila nganutana David? **42** Tungod kay si David mismo miington sa kaniya, miington, "Magtutudlo, nakahibalo kami nga libro sa mga Salmo, Ang Ginoō miington sa akong ikaw nagsulti ug nagtudlo sa husto, ug wala nadani Ginoō, 'Lingkod sa akong tuong dapit, **43** hangtod nga ni bisan kinsa, apan ikaw nagtudlo sa kamatuoran ang imong mga kaaway akong himoon nga tumbanan mahitungod sa pamaagi sa Dios. **22** Uyon ba sa sa imong mga til." **44** Si David busa mitawag kang balaod nga kami mobayad sa buhis kang Cesar, o Cristo ug 'Ginoō', sa unsa nga paagi nahimo siya dili?" **23** Apan nasabtan ni Jesus ang ilang pagkamaro, nga anak ni David?" **45** Pagkadungog sa mga tawo ug miington kanila, **24** "Ipakita kanako ang denaryo. siya miington sa iyang mga disipulo, **46** "Pagbantay Kang kinsang dagway ug ngalan ang nahisulat niini?" sa mga manunulat, nga naninguha sa paglakaw Sila miington, "kang Cesar." **25** Siya miington kanila, nga tag-as ang mga kupo ug gusto ug pinasahi nga "Ihatag kang Cesar ang mga butang nga kang Cesar, mga pagtagad sa merkado, ug mga lingkurangan sa ug sa Dios, ang mga butang nga sa Dios." **26** pangulo sa mga sinagoga, ug pangulong mga lugar Ang mga manunulat ug mga pangulong pari walay sa mga kumbira. **47** Sila usab mangilog sa mga balay ikasaway sa iyang giiong atubangan sa mga tawo. sa mga byuda, ug magpaka-aron ingnon sa pagbutuhat Sila nahibulong sa iyang tubag ug wala silay nasulti. ug tag-as nga mga pag-ampo. Kini mga maka-angkon **27** Sa dihang ang pipila ka mga Saduseo miadto sa dako nga paghukom sa silot."

kaniya, ang mga nag-ingon nga walay pagkabanhaw, **28** sila nangutana kaniya, miington, "Magtutudlo, si Moises nagsulat kanato nga kung ang igsoon nga lalaki sa usa ka lalaki namatay, adunay asawa, ug walay anak, kuhaon sa igsoon nga lalaki ang asawa sa iyang igsoon, ug maghatag ug anak alang sa iyang igsoon. **29** Adunay pito ka mga managsoon nga lalaki ug ang magulang nagminyo apan namatay nga walay anak, **30** ug ang ikaduha usab. **31** Ang ikatulo nikuha kaniya, ug sa ingon niana ang pito usab wala naka anak, ug nangamatay. **32** Sa human niana ang babaye usab namatay. Sa pagkabanhaw umya, **33** kang kinsang asawa kadtong babaye? Tungod kay ang pito naminyo man kaniya." **34** Si Jesus miington kanila, "Ang mga anak niining kalibutan magminyo, ug ihatag sa kaminyoon. (aiōn g165) **35** Apan sila nga gihukman nga angayan modawat sa pagkabanhaw gikan sa kamatayon ug mosulod sa walay kataposan dili magminyo o dili na ihatag sa kaminyoon. (aiōn g165) **36** Dili na usab sila mamatay, kay sila managsama na sa mga anghel ug mga anak sa Dios, isip mga anak sa pagkabanhaw. **37** Apan ang mga patay mabanhaw, bisan si Moises nagpakita, sa lugar kung diin may kalabutan sa gamay nga kahoy, diin siya nagtawag sa Ginoō nga Dios ni Abraham ug Dios ni Isaac ug Dios ni Jacob. **38** Karon siya dili Dios sa patay, apan

sa buhi, tungod kay ang tanan buhi diha kaniya." **39** Ang pipila sa mga manunulat mitubag, "Magtutudlo, tawo. **40** Tungod kay sila mga espiya nga nagpakaaron-ingnon nga matarong, wala na misulay pagpangutana kaniya sa daghan nga sila una makakita ug sayop sa iyang gipamulong, pang mga pangutana. **41** Si Jesus miington kanila, aron matugyan nila siya ngadto sa pagdumala ug "Giunsa nila pagkaingon nga ang Cristo anak ni kagamhanan sa gobernador. **21** Sila nganutana David? **42** Tungod kay si David mismo miington sa kaniya, miington, "Magtutudlo, nakahibalo kami nga libro sa mga Salmo, Ang Ginoō miington sa akong ikaw nagsulti ug nagtudlo sa husto, ug wala nadani Ginoō, 'Lingkod sa akong tuong dapit, **43** hangtod nga ni bisan kinsa, apan ikaw nagtudlo sa kamatuoran ang imong mga kaaway akong himoon nga tumbanan mahitungod sa pamaagi sa Dios. **22** Uyon ba sa sa imong mga til." **44** Si David busa mitawag kang balaod nga kami mobayad sa buhis kang Cesar, o Cristo ug 'Ginoō', sa unsa nga paagi nahimo siya dili?" **23** Apan nasabtan ni Jesus ang ilang pagkamaro, nga anak ni David?" **45** Pagkadungog sa mga tawo ug miington kanila, **24** "Ipakita kanako ang denaryo. siya miington sa iyang mga disipulo, **46** "Pagbantay Kang kinsang dagway ug ngalan ang nahisulat niini?" sa mga manunulat, nga naninguha sa paglakaw Sila miington, "kang Cesar." **25** Siya miington kanila, nga tag-as ang mga kupo ug gusto ug pinasahi nga "Ihatag kang Cesar ang mga butang nga kang Cesar, mga pagtagad sa merkado, ug mga lingkurangan sa ug sa Dios, ang mga butang nga sa Dios." **26** pangulo sa mga sinagoga, ug pangulong mga lugar Ang mga manunulat ug mga pangulong pari walay sa mga kumbira. **47** Sila usab mangilog sa mga balay ikasaway sa iyang giiong atubangan sa mga tawo. sa mga byuda, ug magpaka-aron ingnon sa pagbutuhat Sila nahibulong sa iyang tubag ug wala silay nasulti. ug tag-as nga mga pag-ampo. Kini mga maka-angkon **27** Sa dihang ang pipila ka mga Saduseo miadto sa dako nga paghukom sa silot?" **21** Si Jesus miyahat ug nakita niya ang mga dato nga nagbutang sa ilang mga gasa ngadto sa tipiganan sa bahandi. **2** Ug nakita niya ang usa ka pobre nga balo nga nagbutang ug duha ka sintimos. **3** Busa siya miington, "Sa tinuod, ako moington kaninyo, kining pobre nga balo nagbutang ug mas dako kaysa sa uban kanila. **4** Kining tanan nga ilang gipanghatag nga gasa gawas lang sa ilang kadagaya. Apan kini nga balo, gawas sa iyang kapobreho, gibutang ang tanan niyang kwarta diin siya nabuhi. **5** Samtang ang uban misulti kabahin sa templo, kung giunsa kini pagdayandayan sa mga maanyag nga mga bato ug mga halad, siya miington, **6** "Kining mga butanga nga inyong nakita, ang adlaw moabot nga walay bisag usa ka bato nga pinatong sa usa ka bato nga dili pagtumpagon." **7** Mao nga nangutana sila kaniya, ug miington, "Magtutudlo, kanus-a man kining mga butanga mahitabo? Ug unsa man ang mga timaihan nga kining mga butanga hapit na mahitabo?" **8** Si Jesus mitubag, "Pagbantay nga kamo dili malimbongan. Kay daghang moanhi gamit ang akong ngalan, ug moington, 'Ako siya,' ug 'Ang panahon duol na.' Ayaw pagsunod ngadto kanila. **9** Kung kamo makadungog ug mga giyera ug mga kagubot, ayaw kalisang, tungod kay kining mga butanga kinahanglan mahitabo pag-una, apan ang kataposan dili mahitabo

diha-diha dayon.” 10 Unya siya miington kanila, “Ang nagakahitabo na, tindog, ug ihangad ang inyong mga nasod makiggubat batok sa laing nasod, ug gingharian ulo, tungod kay ang inyong kaluwasan duol na.” 29 batok sa gingharian. 11 Adunay kusog nga mga paglinog, ug sa nagkalain-laing mga dapit adunay sila mangudlot ug bag-ong dahon, makita ninyo kini hilabihan ka makalilisang nga mga panghitabo ug ug mahibaloan na ninyo nga ang ting-init hapit na dakong mga timailhan gikan sa langit. 12 Apan sa moabot. 31 Sa ington usab, kung makita ninyo kining dili pa kining mga butanga, panakpon nila kamo ug mga butanga nga mahitabo, kabalo na kamo nga ang lutoson, itugyan kamo didto sa mga sinagoga ug gingharian sa Dios duol na. 32 Sa pagkatinuod, ako mga prisohan, ug dad-on kamo atubangan sa mga naga-ington kaninyo, kini nga kaliwatan dili mahanaw, hari ug mga gobernador tungod sa akong ngalan. 13 hangtod sa kining tanan nga mga butang mahitabo. Kini mogiya kaninyo sa kahigayonan sa pagsaksi. 14 33 Ang langit ug ang yuta mahanaw, apan ang akong Busa sulbara sa inyong mga kasingkasing nga dili mga pulong dili gayod mahanaw. 34 Apan bantayi mangandam sa inyong depensa sa dili pa ang oras, 15 ang inyong kaugalingon, aron ang kabug-aton sa kay ako maghatag kaninyo ug mga pulong ug kaalam, inyong kasing-kasing dili ang unodhong pagpatuyang, nga ang tanan niryong kaaway dili mamahimong paghuboghubog, ug kabalaka sa kinabuhi. Tungod mosukol o mosumpaki. 16 Apan itugyan usab kamo kay kining adlawa moabot kaninyo sa kalit 35 sama sa inyong mga ginikanan, mga igsoon, mga paryente sa usa ka lit-ag. Kini moabot sa tanan nga nagpuyo ug mga higala, unya ang uban kaninyo ibutang nila sa tibuok kalibutan. 36 Apan pagmabinantayon sa sa kamatayon. 17 Dumtan kamo sa tanan tungod tanang oras, pag-ampo nga ikaw mamahimong lig-on sa akong ngalan. 18 Apan walay buhok sa inyong sa pag-ikyas niining mga butang nga mahitabo, ug ulo ang madaot. 19 Sa inyong paglahutay kamo magtindog atubangan sa Anak sa Tawo.” 37 Busa makaangkon sa inyong mga kalag. 20 Sa dihang kada adlaw siya nagatudlo sa templo ug sa gabii makita na ninyo ang Jerusalem nga napalibutan sa kasundalohan, mao na kana ang ilhanan nga ang gitawag nga Olibo. 38 Tanan nga tawo niabot sayo sa kalaglagan duol na. 21 Unya ipakagiw ngadto sa mga bungtod ang anaa sa Judea, ug palakawa ang anaa sa tunga sa siyudad, ug ayaw tugoti nga ang anaa sa kasikbit nga dapit makasulod. 22 Tungod kay mao kini ang mga adlaw sa pagbalos, aron ang tanan nga mga butang nga nahisulat matuman. 23 Alaot gayod ang mga babayeng buntis ug kanila nga adunay gipasuso nianing panahona! Tungod kay adunay mahitabong dakong kasakit sa yuta, ug kailigutgot ngadto sa mga tawo. 24 Sila malaglag pinaagi sa sulab sa espada ug sila mabihag sa tanan nga mga nasod, unya ang Jerusalem laglagon sa mga Gentil, hangtod nga ang panahon sa mga Gentil matuman. 25 Adunay mga timailhan sa adlaw, sa bulan, ug sa mga bituon. Sa kalibutan, adunay mga kasakit sa mga nasod, ug kahadlok sa pagdahunog sa dagat ug mga balod. 26 Adunay mga tawo nga mawad-an ug panimoot sa kahadlok ug sa paghandom sa mga butang nga moabot sa kalibutan. Tungod kay ang gamhanang mga butang sa langit pagaucayugon. 27 Unya makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot nga sinapnay sa panganod nga adunay gahom ug dakong himaya. 28 Apan sa dihang kining mga butanga

Si Jesus nagsugilon kanila ug sambingay, “Tan-awa ang igira nga kahoy, ug ang tanang kahoy. 30 Kung mga kagutom ug mga katalagman. Aduna usab mga sila mangudlot ug bag-ong dahon, makita ninyo kini hilabihan ka makalilisang nga mga panghitabo ug ug mahibaloan na ninyo nga ang ting-init hapit na dakong mga timailhan gikan sa langit. 12 Apan sa moabot. 31 Sa ington usab, kung makita ninyo kining dili pa kining mga butanga, panakpon nila kamo ug mga butanga nga mahitabo, kabalo na kamo nga ang lutoson, itugyan kamo didto sa mga sinagoga ug gingharian sa Dios duol na. 32 Sa pagkatinuod, ako mga prisohan, ug dad-on kamo atubangan sa mga naga-ington kaninyo, kini nga kaliwatan dili mahanaw, hari ug mga gobernador tungod sa akong ngalan. 13 hangtod sa kining tanan nga mga butang mahitabo. Kini mogiya kaninyo sa kahigayonan sa pagsaksi. 14 33 Ang langit ug ang yuta mahanaw, apan ang akong Busa sulbara sa inyong mga kasingkasing nga dili mga pulong dili gayod mahanaw. 34 Apan bantayi mangandam sa inyong depensa sa dili pa ang oras, 15 ang inyong kaugalingon, aron ang kabug-aton sa kay ako maghatag kaninyo ug mga pulong ug kaalam, inyong kasing-kasing dili ang unodhong pagpatuyang, nga ang tanan niryong kaaway dili mamahimong paghuboghubog, ug kabalaka sa kinabuhi. Tungod mosukol o mosumpaki. 16 Apan itugyan usab kamo kay kining adlawa moabot kaninyo sa kalit 35 sama sa inyong mga ginikanan, mga igsoon, mga paryente sa usa ka lit-ag. Kini moabot sa tanan nga nagpuyo ug mga higala, unya ang uban kaninyo ibutang nila sa tibuok kalibutan. 36 Apan pagmabinantayon sa sa kamatayon. 17 Dumtan kamo sa tanan tungod tanang oras, pag-ampo nga ikaw mamahimong lig-on sa akong ngalan. 18 Apan walay buhok sa inyong sa pag-ikyas niining mga butang nga mahitabo, ug ulo ang madaot. 19 Sa inyong paglahutay kamo magtindog atubangan sa Anak sa Tawo.” 37 Busa makaangkon sa inyong mga kalag. 20 Sa dihang kada adlaw siya nagatudlo sa templo ug sa gabii makita na ninyo ang Jerusalem nga napalibutan sa kasundalohan, mao na kana ang ilhanan nga ang gitawag nga Olibo. 38 Tanan nga tawo niabot sayo sa kalaglagan duol na. 21 Unya ipakagiw ngadto sa mga bungtod ang anaa sa Judea, ug palakawa ang anaa sa tunga sa siyudad, ug ayaw tugoti nga ang anaa sa kasikbit nga dapit makasulod. 22 Tungod kay mao kini ang mga adlaw sa pagbalos, aron ang tanan nga mga butang nga nahisulat matuman. 23 Alaot gayod ang mga babayeng buntis ug kanila nga adunay gipasuso nianing panahona! Tungod kay adunay mahitabong dakong kasakit sa yuta, ug kailigutgot ngadto sa mga tawo. 24 Sila malaglag pinaagi sa sulab sa espada ug sila mabihag sa tanan nga mga nasod, unya ang Jerusalem laglagon sa mga Gentil, hangtod nga ang panahon sa mga Gentil matuman. 25 Adunay mga timailhan sa adlaw, sa bulan, ug sa mga bituon. Sa kalibutan, adunay mga kasakit sa mga nasod, ug kahadlok sa pagdahunog sa dagat ug mga balod. 26 Adunay mga tawo nga mawad-an ug panimoot sa kahadlok ug sa paghandom sa mga butang nga moabot sa kalibutan. Tungod kay ang gamhanang mga butang sa langit pagaucayugon. 27 Unya makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot nga sinapnay sa panganod nga adunay gahom ug dakong himaya. 28 Apan sa dihang kining mga butanga

22 Sa nagkaduo na ang Pista sa Tinapay nga walay patubo, ang ginatawag nga Pista sa Pagsaylo. 2 Ang pangulo sa mga pari ug mga eskriba naghisgot, kon unsaon nila sa pag patay si Jesus, tungod kay nahadlok sila sa mga tawo. 3 Si satanas misulod kang Judas Iskariote, usa sa napulog duha. 4 Si Judas miadto sa mga pangulo sa mga pari ug sa mga Kapitan ug naghisgot sila mahitungod kon unsay paagi nga madala niya si Jesus ngadto kanila. 5 Sila nalipay, ug nagkauyon nga hatagan nila siya ug kwarta. 6 Siya miuyon, ug nangitag higayon nga madala niya siya ngadto kanila ug ipalayo siya gikan sa daghang mga tawo. 7 Ang adlaw sa Tinapay nga walay patubo miabot, diin ang nating karnero sa Pagsaylo kinahanglan nga ihalad. 8 Gipadala ni Jesus si Pedro ug Juan, ug naga ington, “Lakaw kamo ug andama ninyo ang panihapon sa Pagsaylo, aron kita mangaon. 9 Sila nangutana kaniya, “Asa nimo buot kami nga mangandam?” 10 Siya mitubag kanila, “Paminaw, kon makaabot na kamo sa siyudad, naay tawo nga nagdala ug sudlanan sa tubig nga mosugat kaninyo. Sunod kamo kaniya ngadto sa

balay nga iyang paga-adtoan. **11** Unya sultihi ang uban kaninyo. **28** Apan kamo nagapadayon sa pag-agalon sa balay, Ang Magtutudlo nag ingon kaninyo, unong kanako sa akong kalisdanan. **29** Busa ihatag "Asa man dapit ang lawak sa mga dumuduong, diin ko kaninyo ang gingharian, ingon nga ang akong ako magakaon sa Pagsaylo kauban sa akong mga Amahan naghatag nganhi kanako, **30** aron makig disipulo?" **12** Siya magatudlo kaninyo sa dako ug uban ako kaninyo sa pag inom ug pagkaon sa akong sinangkapan nga lawak. Buhata ang pagpangandam lamesa didto sa akong gingharian. Ug magalingkod didto." **13** Busa nangadto sila, ug nakaplagan nila kamo uban kanako sa akong trono aron maghukom ang mga butang nga giiong niya nga anaa didto. kamo sa dose ka tribu sa Israel. **31** Simon, Simon, Unya nag andam sila ug pagkaon sa Pagsaylo. **14** Sa pagbantay, Kay gipangayo ka ni Satanas, aron siya dihang miabot na ang takna, milingkod siya kauban moalig-ig kanimo sama sa trigo. **32** Apan naga ang mga apostoles. **15** Unya siya miington kanila, ampo ako kanimo, nga ang imong pagtuw dili gayod "Dako kaayo ang akong pangandoy nga mokaon mapakyas. Aron inigbalik nimo magahatag ka ug sa Pista sa Pagsaylo kauban ninyo sa dili pa ako kadasig sa imong kaigsoonan." **33** Si Pedro nag ingon mag antos. **16** Kay sultihan ko kamo, nga dili na ako ngadto kaniya, "Ginoo, Andam ako nga mounong mokaon pag usab, hangtod nga matuman kini sa kanimo bisan pa sa bilangoan ug sa kamatayon." **34** gingharian sa Dios." **17** Unya mikhu si Jesus sa Si Jesus mitubag, "Sultihan ko ikaw, Pedro nga, sa kopa, ug sa dihang nahuman siya ug pagpasalamat dili pa motuktugaok ang manok ilimod muna ako sa siya miington, "Dawata ninyo kini nga akong ihatag makatulo ka higayon." **35** Unya si Jesus misulti kanila, kaninyo. **18** Kay sultihan ko kamo nga dili na ako mo "Kung gipadala ko kamo nga walay puntil, o bag nga inom niining bino pag usab, hangtod nga moabot ang tagana, o sapatos, naabay nakulang kaninyo?" Ug gingharian sa Dios." **19** Unya siya mikhu ug Tinapay, sila mitubag, "Wala." **36** Unya siya miington kanila, ug sa dihang siya nakapasalamat na, gipikas-pikas "Apan karon, ang usa nga adunay puntil, padadniya kini, ug gihatag niya kini kanila, nga nag ingon, a siya, ug usab sa bag nga tagana. Ang usa nga "Mao kini ang akong lawas nga akong ihatag kaninyo. walay espada ibaligya ang iyang kupo aron ipalit Buhata ninyo kini sa pag hamdom kanako." **20** Sa ug usa. **37** Kay ako moingon kaninyo, kon unsa samang paagi human sa ilang panihapon mikhu siya ang nahisulat babin kanako kinahanglan matuman, ug kopa, ug nag ingon, "Mao kini ang kopa sa bag- 'Ug isipon siya nga malinapason sa balaod!' Kay ong pakigsaad diha sa akong dugo, nga akong iula ang gipanagna babin kanako matuman gayod." **38** alang kaniyo. **21** Apan pagbantay. Ang usa sa moluib Unya sila misulti, "Ginoo, tan-awa! Adunay duha ka kanako kauban nako dinihi sa lamesa. **22** Tungod kay espada" Ug siya misulti kanila, "Igo na kana." **39** ang Anak sa Tawo sa pagkatinuod itugyan gayod kon Pagkahuman sa panihapon, Si Jesus miadto, sumala unsay ang gitagna babin kaniya. Apan makaluluoy sa naandan niyang gibuhat, didto sa Bungtod sa mga ang tawo nga maglubik kaniya!" **23** Unya sila nagsugod Olibo, ug ang iyang mga tinun-an misunod kaniya. **40** ug pangutan-anay sa usag-usa, kinsa kaha kanila Sa dihang sila miabot na, siya nag ingon kanila, "Pagang magabuhat sa ingon niini nga butang. **24** Unya ampo kamo aron dili kamo madala sa tintasiyon." **41** didto adunay nahitabo nga panag lalis tali kanila Unya mibiya siya sa dili kaayo layo kanila nga igo ra mahitungod kon kinsa ang ilhon nga labaw kanila. **25** malabay ug bato, ug siya niluhod ug nag-ampo, **42** Siya misulti kanila, "Ang hari sa mga Gentil adunay nga nag ingon, "Amahan, kon mahimo kuhaa kining kaugalingon nga pagdumala ngadto kanila, ug ang kopa sa kasakitan nganhi kanako. Ug bisan pa niana matag usa kinsa adunay katungod pagdumala ngadto dili ang akong kabubut-on maoy matuman kon dili kanila pagatawgon nga halangdong tigdumala. **26** ang imong kabubut-on." **43** Ug ang anghel gikan sa Apan kini dili kinahanglan mahitabo kaninyo sama langit nagpakita kaniya, ug gihatagan siya ug kusog. kaninyo. Hinuon, kinsa kadtong mag-ila nga siya **44** Tungod kay naaman siya sa dakong kasakitan, ang labing dako magpakita nga labing ubos. Ug ug nag-ampo siya sa dakong kasakit, ug ang iyang pasagdi nga ang labing mahinungdanon mag alagad. singot sama kadagko sa tinulo sa dugo nga mitulo sa **27** Kay si kinsaman ang labing dako, kadtong bang yuta. **45** Pagtindog na niya gikan sa mga pag-ampo, milingkod sa lamesa, o kadtong nag alagad? dili ba nibalik siya sa iyang mga tinun-an, ug nakita niya sila kadtong milingkod sa lamesa? bisan Ako nagalagd nga nangatulog tungod sa ilang dakong kasubo, **46**

ug nangutana siya, nganong nangatulog man kamo? kaniya. 44 Pagkahuman gitaptapan nila ang iyang Bangon kamo ug pag-ampo aron dili kamo madala sa nawong, sila nangutana kaniya, ug nag ingon, "Tag-tintasiyon." 47 Samtang nagpadayon pa siya ug sulti, ana dawkinsa ang naglatigo kanimo?" 45 Daghan tan-awa, adunay panon nga nagpadulong kanila, ang mga pulong nga gisulti nila batok kang Jesus, kauban ni Judas, usa sa napulo ug duha, nga hanguulo nga pag pasipala. 46 Sa dihang nagbanag-banag na, kanila. Siya niduol kang Jesus ug mihalok kaniya, ang labaw sa katawhan nagtigom, kauban sa mga 48 apan si Jesus misulti kaniya, "Judas luiban ba pangulo nga pari ug mga escriba. Gidala nila siya diay nimo ang Anak sa Tawo pinaagi sa halok?" 49 ngadto sa labaw nga hukmanan, 47 Ug nag-ingon, Unya ang tahanan nga nakapalibot kang Jesus naka "Kon ikaw ang Cristo, sultihii kami," Apan miington siya saksi kon unsa ang nahitabo, nagsulti sila, "Ginoo, kanila, "Kon sultihan ko kamo, dili kamo motuo, 48 ug amo ba silang tigbasong pinaagi sa espada?" 50 Unya kon Ako mangutana kaninyo, dili kamo motubag. 49 ang usa kanila mitigbas gayod sa sulugoon sa labaw Apan sukad karon, ang Anak sa Tawo magalingkod nga pari, ug naputol ang iyang tuong dalunggan. 51 didto sa tuong kamot sa gahom Dios." 50 Silang tahanan Si Jesus nagsulti, "Igo na kana" unya gihikap niya nag ingon, "Unya ikaw ba ang Anak sa Dios?" Ug si ang dalunggan, ug naayo siya. 52 Si Jesus nagsulti Jesus misulti kanila "Giingon mo nga ako." 51 Ug ngadto sa labaw sa kaparian ug sa agalon sa mga sila nag ingon, "Nganong nag kinahanglan pamanta guwardiya sa templo, ug sa mga pangulo, nga miabot ug mga saksi? Kitang tahanan nakadungog na gikan batok kaniya, "Mianhi ba kamo batok sa tulisan, ug mismo sa iyang baba."

nag dala ug espada ug mga pospos? 53 Samtang kauban pa ako ninyo sa matag adlaw didto sa templo, wala ninyo ako dagmali. Apan inyo kining panahon, ug ang katungod sa kantitngit." 54 Gidakop nila siya, ug gidala nila sa palayo, ug gidala usab nila siya didto sa balay sa pangulo sa mga pari. Apan si Pedro misunod nga nag palayo. 55 Pagkahuman nila ug haling sa kalayo diha sa tunga sa hawanan ug nanglingkod silang tahanan, Si Pedro nilingkod usab sa taliwala uban kanila. 56 Usa sa babaye nga katabang nakakita kaniya sa diha nga siya naglingkod diha sa kahayag sa kalayo, mitan-aw kaniya ug nag-ingon, "Kining tawhana kauban usab niya." 57 Apan si Pedro naglimod, ug nag ingon, "Babaye, Wala ko makaila kaniya." 58 Paglabay sa pipila ka oras adunay lain nga nakakita kaniya, ug nag ingon, "Usa ka sa usab sa kauban nila. "Apan si Pedro nag ingon, "Tawo, dili ako Kauban nila." 59 Pagkahuman sa mubong panahon naay laing tawo nga nakakita kaniya ug nag ingon, "Sa pag katinuod kining tawhana kauban gayod niya tungod kay taga Galilea man usab siya." 60 Apan si Pedro nag ingon, "Wala gayod ako masayod sa imong gipanulti." Ug samtang kamulo pa siya ug sulti dihadihha mituktugaok ang manok. 61 Unya milingi, ang Ginoo ug nitan-aw kang Pedro. Ug si Pedro nahinumdom sa gisulti sa Ginoo, nga misulti siya, "Sa dili pa motuktugaok ang manok ilimod muna ako sa makatulo ka higayon." 62 Si Pedro nidagan sa gawas, ug nihilak pag-ayo. 63 Unya ang mga lalaki nga nagbantay kang Jesus nagbiaybiay ug naglatigo

23 Mitindog ang tibuok nila nga panon, ug gidala si Jesus sa atubangan ni Pilato. 2 Nagsugod sila sa pagsumborg batok kaniya, nga nag-ingon, "Nakaplagan namo kining tawhana nga nagpasipala sa among nasod, ug nagdumili sa paghatag ug buhis kang Cesar, ug nag-ingon nga siya mismo ang Cristo, ang hari." 3 Nangutana si Pilato kaniya, nga nag-ingon, "Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?" Ug mitubag si Jesus kaniya ug miington, "Gipamulong mo na." 4 Miington si Pilato sa mga pangulong pari ug sa panon sa katawhan, "Wala ako'y makita nga sayop niining tawhana." 5 Apan namugos sila, nga nag-ingon, "Gisamok niya ang mga tawo, ug nanudlo sa tibuok Judea, gikan sa Galilea ug bisan dinhi nga dapit." 6 Busa sa pagkadungog ni Pilato niini, nangutana siya kong taga-Galilea ba ang maong tawo. 7 Sa pagkahibalo niya nga ubos siya sa katungod ni Herodes, gipaadalda niya si Jesus ngaadto kang Herodes, nga sa iyang kaugalingon atoa usab sa Jerusalem niadtong mga adlawa. 8 Sa pagkakita ni Herodes kang Jesus, nalipay kaayo siya, tungod kay dugay na nga panahon nga nangandoy siya aron makakita kaniya. Nakadungog siya mahitungod kaniya ug naglaom nga makakita sa mga milagro nga iyang buhaton. 9 Gipangutana ni Herodes si Jesus sa daghang mga pulong, apan wala siya tubaga ni Jesus. 10 Nanindog ang mga pangulong pari ug mga escriba, ug pagsumborg batok kaniya sa hilabihan gayod. 11 Giinsulto siya ni Herodes uban sa iyang mga sundalo, ug gibiyay-biay siya, ug gisul-oban

ug nindot nga sinina, unya gipadala balik ngadto walay sulod, ug ang mga suso nga walay mosuso.' 30 kang Pilato. 12 Nahimong suod nga higala sa usag- Unya mosugod sila sa pagsulti sa mga kabungtoran, usa si Herodes ug Pilato niadto gayod nga adlaw 'Tumpag kanamo,' ug sa mga bukid, 'Tabon kanamo.' (kaniadto kaaway sila). 13 Unya gitawag ni Pilato 31 Kay kon buhaton nila kini nga mga butang samtang ug gitapok ang mga pangulong pari ug ang mga lunhaw pa ang mga kahoy, unsa na lang ang mahitabo magmamando ug ang panon sa katawhan, 14 ug kung uga na kini?" 32 Ang laing mga tawo nga miington kanila, "Gidala ninyo kanako kining tawhana duha ka kriminal, gidala usab palayo uban kaniya daw tawo nga nagdumala sa katawhan nga nagbuhat aron silotan sa kamatayon. 33 Sa dihang miabot ug daotan, ug tan-awa, ako, nangutana kaniya sa sila sa dapit nga gitawag Ang Bagolbagol, didto inyong atubangan, ug nakaplagan nako nga walay gilansang nila siya sa krus uban ang mga kriminal, sayop kining tawhana kalabot niadtong mga butang usa sa iyang tuo ug ang usa sa wala. 34 Miington si nga gipasangil ninyo kaniya. 15 Ayaw, ni bisan si Jesus, "Amahan, pasayloa sila, tungod kay wala sila Herodes, kay gipadala niya ug balik kanato, ug tan- masayod sa ilang gibuhat." Ug nagripa sila, alang sa awa, dili takos sa kamatayon ang iyang nabuhat. pagbabinbahin sa iyang mga sapot. 35 Nagtindog ang 16 Busa ako siyang silotan, ug buhian siya." 17 mga tawo nga nagtan-aw samtang ang mga pangulo Ang labing maayo nga karaang mga kopya giwala nagbiay-biay kaniya, sa pag-ingon, "Giluwus niya sa Lucas 23: 17, Karon si Pilato kinahanglan nga ang uban. Ipaluwus kainya ang iyang kaugalingon, mopagawas ug usa ka piniriso alang sa mga Judio kung siya ang Cristo sa Dios, ang usa nga pinili." 36 sa kasaulogan. 18 Apan naninggit silang tanan nga Gipanamastamasan usab siya sa mga sundalo, nga nag-ingon, "Palayo niini nga tawo, ug ipagawas si miduol kaniya, ug mihatag kaniya ug suka, 37 ug nag-Barabas alang kanamo!" 19 Si Barabas usa ka tawo ingon, "Kung ikaw ang Hari sa mga Judio, luwasa ang nga gibutang sa prisohan tungod sa pagrebelde imong kaugalingon." 38 Aduna usab timaan sa ibabaw sa siyudad ug tungod sa pagpatay. 20 Nagsulti na kaniya, "MAO KINI ANG HARI SA MGA JUDIO." 39 usab si Pilato kanila, sa pagpangandoy nga buhian Ang usa sa mga kriminal nga gilansang sa krus, si Jesus. 21 Apan naniyagit sila nga nagkanayon, nanginsulto kaniya nga nag-ingon, "Dili ba ikaw man "Ilansang siya sa krus, ilansang siya sa krus." 22 ang Cristo? Luwasa ang imong kaugalingon ug kami." Miington siya kanila sa ikatulong higayon, "Ngano, 40 Apan mitubag ang usa nga nagbadlong kaniya sa unsa ang nabuhat niya nga daotan? Wala ako'y pag-ingon, "Wala ka ba mahadlok sa Dios, tungod nakita kaniya nga angay siyang silotan ug kamatayon. kay ikaw usab nakatagamtam sa maong silot? 41 Busa human siya kastiguhon, buhian ko siya." 23 Matarong ang pagsilot kanato, tungod kay nadawat Apan namugos sila pinaagi sa kusog nga tingog, ug nato ang angay sa atong binuhatan. Apan walay masuknaon nga ilansang siya sa krus. Ug nadani si daotang nabuhat kining tawhana." 42 Ug midugang Pilato sa ilang tingog. 24 Busa nakahukom si Pilato siya, "Jesus, hinumdumi ako kon moabot ka na sa nga buhaton ang ilang gikinahanglan. 25 Gibuhian imong gingharian." 43 Miington si Jesus kaniya, "Sa niya ang ilang gipangayo nga usa ka piniriso tungod pagkatinuod sultian ko ikaw, karon uban ka kanako sa sa kagubot ug pagpatay. Apan gitugyan niya si Jesus paraiso." 44 Ug karon miabot ang ikaunom nga takna, sumala sa ilang kabubut-on. 26 Sa dihang gidala nila ug ang kangiitngit mitabon sa tibuok yuta hangtod siya palayo, gidakop nila si Simon nga Cireno nga sa ikasiyam 45 nga takna kay napakyas man ang gikan sa nasod, ug gibutang nila ang krus kaniya adlaw sa iyang kahayag. Unya natunga pagkagisi aron pas-anon, ug magsunod kang Jesus. 27 Ang paubos ang kurtina sa templo. 46 Misinggit si Jesus dako nga pundok sa tawo, ug ang mga babaye nga sa kusog nga tingog nga nagkanayon, "Amahan, naguol ug nagbangutan alang kaniya, ang nagsunod itugyan ko sa imong mga kamot ang akong espiritu." kaniya. 28 Apan milingi si Jesus kanila ug miington, Pagsulti niya niini, namatay siya. 47 Sa pagkakita sa "Mga anak nga babaye sa Jerusalem, ayaw paghilak centurion kon unsa ang nahitabo, gihimaya niya ang alang kanako, apan hilaki ninyo ang inyong mga Dios nga nag-ingon, "Tinuod gayod nga matarong kaugalingon ug ang inyong mga anak. 29 Kay tan- kining tawhana." 48 Sa dihang nakita sa kadaghanan awa, tungod kay moabot ang mga adlaw nga moingon nga nagtapok aron mosaksi sa mga nahitabo, namalik sila, 'Bulahan ang mga baog ug ang mga sabakan nga sila nga namukpok sa ilang mga dughan. 49 Apan

ang tanan nga nakaila kaniya, ug ang mga babaye nalang ang nahibilin. Dayon si Pedro mipauli sa iyang nga nagsunod kaniya gikan sa Galilea, nanindog balay, nahibulong kung unsa ang nahitabo. **13** Tansa layo ug nagtan-aw niining mga butanga. **50** Tansa layo, adunay tawo nga ginganlag Jose nga sakop nga ginghamlan ug Emaus, nga 60 ka estadyum gikan sa Konseho, maayo siya ug matarong nga tawo **51** sa Jerusalem. **14** Sila nag-istoryahanay mahitungod (wala siya mouyon sa hukom ug sa ilang gibuhat), sa tanang mga butang nga nahitabo. **15** Nahitabo gikan sa Arimatea, nga usa ka siyudad sa mga Judio, kini, samtang sila naghisgotanay ug nagpangotandiin naghulat alang sa gingharian sa Dios. **52** Kining anay, si Jesus sa iyang kaugalingon mipaduol ug tawhana, nanghangyo kang Pilato, ug gipangayo ang mikuyog kaniila. **16** Apan gipugngan ang ilang mga lawas ni Jesus. **53** Gipaubos niya kini, ug gitputos mata sa pag-ila kaniya. **17** Si Jesus miington kanila, ug pino nga lino, ug gibutang siya sa lubnganan “Unsa inyong giistoryahang duha samtang kamo nga gibangag sa bato, ug wala pa kini mabutangi nagalakaw?” Sila mitindog nga magul-anon. **18** Ang ni bisan kinsa. **54** Adlaw kadto sa Pagpangandam, usa kanila, ginghamlan ug Cleopas, mitubag kaniya, ug ang Adlaw nga Igapapahulay nagbanag-banag na. “Ikaw ra ba ang usa ka tawo sa Jerusalem nga wala **55** Ang mga babaye nga mikuyog kaniya gikan sa nakahibalo sa mga butang nga nahitabo didto karong Galilea, nagsunod ug nakakita sa lubnganan ug kon mga adlawa?” **19** Si Jesus miington kanila, “Unsa giunsa pagbutang ang iyang lawas. **56** Mibalik sila ug giandam ang mga pahumot ug mga lana. Unya butang nga mahitungod kang Jesus nga Nasareno, namahulay sila sa Adlaw nga Igapapahulay sumala sa nga usa ka propeta, gamhanan sa buhat ug pulong kasugoan.

24 Sayo sa buntag sa unang adlaw sa semana, sila miabot sa lubnganan, dala ang mga pahumot nga ilang giandam. **2** Nakita nila ang bato nga naligid palayo gikan sa lubnganan. **3** Misulod sila, apan wala nila nakita ang lawas ni Ginoong Jesus. **4** Nahitabo kini, samtang nahibulong sila mahitungod niini, sa kalit lang, duha ka mga lalaki ang mitindog nga nagsuot ug makasisilaw nga bisti. **5** Samtang ang mga babaye napuno sa kahadlok ug miduko sa ilang mga dagway sa yuta, sila miington sa mga babaye, “Nganong nangita kamo sa buhi taliwala sa patay? **6** Wala siya dinhi, apan nabanhaw! Hinumdumi kung giunsa niya pagsulti kaninyo kaniadtong anaa pa siya sa Galilea, **7** miington nga ang Anak sa Tawo kinahanglan itugyan ngadto sa mga kamot sa makasasala nga mga tawo ug ilansang sa krus, ug sa ikatulo ka adlaw, mabanhaw pag-usab.” **8** Ang mga babaye nakahinumdu sa iyang mga pulong, **9** ug nibalik gikan sa lubnganan ug nagsulti niining tanan nga mga butang sa napulo ug usa ug sa tanan. **10** Karon si Maria Magdalena, Joana, Maria ang inahan si Santiago, ug ang uban nga mga babaye nga kauban nila misugilon niining mga butang sa mga apostoles. **11** Apan kini nga mensahe sama sa walay pulos nga istorya alang sa mga apostoles, ug sila wala motuo sa mga babaye. **12** Apan si Pedro mibarog, ug midagan padulong sa lubnganan, ug nagyukbo ug nitan-aw sa sulod, nakita niya ang panapton nga lino nga mao

nalang ang nahibilin. Dayon si Pedro mipauli sa iyang balay, nahibulong kung unsa ang nahitabo. **13** Tansa awa, duha kanila mopaingon anang adlawa sa baryo nga ginghamlan ug Emaus, nga 60 ka estadyum gikan sa Jerusalem. **14** Sila nag-istoryahanay mahitungod (wala siya mouyon sa hukom ug sa ilang gibuhat), sa tanang mga butang nga nahitabo. **15** Nahitabo gikan sa Arimatea, nga usa ka siyudad sa mga Judio, kini, samtang sila naghisgotanay ug nagpangotandiin naghulat alang sa gingharian sa Dios. **52** Kining anay, si Jesus sa iyang kaugalingon mipaduol ug tawhana, nanghangyo kang Pilato, ug gipangayo ang mikuyog kaniila. **16** Apan gipugngan ang ilang mga lawas ni Jesus. **53** Gipaubos niya kini, ug gitputos mata sa pag-ila kaniya. **17** Si Jesus miington kanila, ug pino nga lino, ug gibutang siya sa lubnganan “Unsa inyong giistoryahang duha samtang kamo nga gibangag sa bato, ug wala pa kini mabutangi nagalakaw?” Sila mitindog nga magul-anon. **18** Ang ni bisan kinsa. **54** Adlaw kadto sa Pagpangandam, usa kanila, ginghamlan ug Cleopas, mitubag kaniya, ug ang Adlaw nga Igapapahulay nagbanag-banag na. “Ikaw ra ba ang usa ka tawo sa Jerusalem nga wala **55** Ang mga babaye nga mikuyog kaniya gikan sa nakahibalo sa mga butang nga nahitabo didto karong Galilea, nagsunod ug nakakita sa lubnganan ug kon mga adlawa?” **19** Si Jesus miington kanila, “Unsa nga mga butang?” Sila mitubag kaniya, “Ang mga butang nga mahitungod kang Jesus nga Nasareno, ug usa ka propeta, gamhanan sa buhat ug pulong atubangan sa Dios ug sa tanan tawo. **20** Ug giunsa sa mga pangulong pari ug atong mga magmamando pagtugyan kaniya aron hukman sa silot sa kamatayon ug paglansang kaniya sa krus. **21** Apan kami naglaum nga siya maoy mohatag ug kagawasan sa Israel. O, ug bisan pa niining tanan, karon ang ikatulo nga adlaw sukad nga kining mga butang nahitabo. **22** Apan usab, ang uban nga mga babaye nga among kauban nagpahibulong kanamo, nga miadto sa lubnganan sayo sa kabuntagon. **23** Sa dihang wala nila makita ang iyang lawas, sila miabot, ug miington nga sila nakakita ug panan-awon sa mga anghel nga nag-tingon kanila nga siya nabuhi. **24** Pipila sa mga tawo kinsa miurban padulong sa lubnganan, ug nakita ang sama sa gisulti sa mga babaye. Apan wala nila siya nakita.” **25** Si Jesus miington kanila, “O buangbuang nga mga tawo ug hinay ang kasingkasing sa pagtuo sa tanan nga gipang-istorya sa mga propeta! **26** Dili ba mahinungdanon ang pagsakripisyong Cristo niining mga butang, ug musulod diha sa iyang himaya?” **27** Sa sinugdanan gikan kang Moises ug sa tanan nga mga propeta, gipasabot ni Jesus kanila ang mga butang nga may kalabutan sa iyang kaugalingon ngadto sa tanan nga kasulatan. **28** Sa dihang duol na sila sa baryo, diin sila mopadulong, si Jesus milihok ingon nga siya molakaw pagpadayon. **29** Apan sila mipugos kaniya, ug miington, “Pabilin kauban kanamo, tungod kay duol na ang gabii ug ang adlaw hapit na mahuman.” Busa si Jesus misulod ug mipabilin uban

kanila. **30** Kini nahitabo, sa dihang siya milingkod anaa na sila duol sa Bitania. Gipataas niya iyang kauban nila aron sa pagpagaon, gikuha niya ang mga kamot, ug gipanalanginan sila. **51** Kini nahitabo, tinapay, gipanalanginan kini, ug gipikaspikas, ug samtang siya mipanalangin kanila, siya mibiya kanila gihatag kanila. **31** Unya naablibhan ang ilang mga mata, ug gibayaw ngadto sa kalangitan. **52** Ug sila midayeg ug sila nakaila kaniya, ug siya nawala sa ilang panan- kaniya, ug mibalik sa Jerusalem sa dakong kalipay. aw. **32** Sila miington sa usaq-usa, “Wala ba midilaab **53** Sila anaa kanunay sa templo, nagapanalangin sa ang sulod sa atong mga kasingkasing, sa dihang siya Dios.

nakig-istorya kanato sa dalan, samtang giablibhan niya kanato ang kasulatan?” **33** Sila nanindog niadtong orasa, ug mibalik sa Jerusalem. Nakita nila ang napulo ug usa nga nagtigum, ug kadtong mga nikuyog kanila, **34** miington, “Ang Ginoo tinuod nga nabanhaw, ug nagpakita kang Simon.” **35** Busa ilang gisulti ang mga butang nga nahitabo sa ilang pagpadulong, ug kung giunsa ni Jesus pagpakita kanila pinaagi sa pagpikas sa tinapay. **36** Sa dihang gihisgotan nila kining mga butang, si Jesus sa iyang kaugalingon mibarog sa ilang taliwala, ug siya miington, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.” **37** Apan sila nangalisang ug napuno sa kahadlok, daw nakakita sila ug kalag. **38** Si Jesus miington kanila, “Nganong nasamok kamo? Nganong adunay mga pangutana nga mitungha sa inyong mga kasingkasing? **39** Tan-awa ang akong mga kamot ug mga tiil, nga kini ako mismo. Hikapa ako ug tan-awa. Kay ang kalag walay unod ug mga bukog, nga sa makita ninyo anaa kanako.” **40** Sa dihang gisulti niya kini, iyang gipakita kanila ang iyang mga kamot ug mga tiil. **41** Sa dihang dili pa sila makatuo sa hilabihang kalipay ug pagkahibulong, si Jesus miington kanila, “Naa ba kamoy bisag unsa nga pagkaon?” **42** Gihatagan nila siya ug sinugbang isda. **43** Gikuha kini ni Jesus ug gikaon sa ilang atubangan. **44** Siya miington kanila, “Kaniadtong ako kauban ninyo, ako miington kaninyo nga ang tanan nga nahisulat sa balaod ni Moises ug ang mga propeta ug ang mga Salmo kinahanglan matuman.” **45** Unya iyang giablibhan ang ilang mga hunahuna, aron sila makasabot sa kasulatan. **46** Siya miington kanila, “Kini nahisulat, nga ang Cristo kinahanglan mag-antos, ug mabanhaw pag-usab gikan sa kamatayon sa ikatulo nga adlaw. **47** Ug ang paghinulsol ug pagpasaylo sa mga sala kinahanglan isangyaw pinaagi sa iyang ngalan sa tanang mga nasod, sugod sa Jerusalem. **48** Kamo ang mga saksi niining mga butanga. **49** Tan-awa, Akong ipadala ang saad sa akong Amahan alang kaninyo. Apan hulata didto sa siyudad, hangtod kamo masul-oban sa gahom nga gikan sa kahitas-an.” **50** Unya si Jesus migiya kanila pagawas hangtod

Juan

1 Sa sinugdan mao ang Pulong, ug ang Pulong uban sa Dios, ug ang Pulong Dios. **2** Kini anaa na sa sinugdan uban sa Dios. **3** Ang tanang butang nabuhat pinaagi kaniya, ug kung wala siya walay usa ka butang nga mabuhat. **4** Dih a kaniya anaa ang kinabuhi, ug kana nga kinabuhi mao ang kahayag sa tanang katawhan. **5** Ang kahayag midan-ag diha sa kangingit, ug ang kangingit wala makabuntog niini. **6** Adunay tawo nga gipadala sa Dios, nga ang ngalan mao si Juan. **7** Miabot siya ingon nga usa ka saksi sa pagpamatuod mahitungod sa kahayag, nga ang tanan motuo pinaagi kaniya. **8** Si Juan dili mao ang kahayag, apan miabot aron nga siya magpamatuod mahitungod sa kahayag. **9** Mao kini ang tenuod nga kahayag, nga naghatag ug kahayag sa tanang katawhan, nga miabot sa kalibutan. **10** Anaa siya sa kalibutan, ug ang kalibutan nabuhat pinaagi kaniya, ug ang kalibutan wala nakaila kaniya. **11** Siya miabot ngadto sa iyang gipanag-iyahan, ug ang iyang gipanag-iyahan wala midawat kaniya. **12** Apan sa tanan nga midawat kaniya, nga mituo sa iyang ngalan, gihatagan niya ug katungod nga mahimong mga anak sa Dios. **13** Kini wala gipakatawo sa dugo, ni kabubut-on sa unod, ni sa kabubut-on sa tawo, apan sa Dios. **14** Ang Pulong nahimong unod ug nagpuyo uban kanato. Nakita nato ang iyang himaya, himaya ingon nga siya usa ug bugtong nga miabot gikan sa Amahan, puno sa grasya ug kamatuoran. **15** Nagpamatuod si Juan mahitungod kaniya ug misinggit nga nag-ingon, "Kini mao ang usa nga akong giingon, 'Siya nga moabot sunod kanako mas labaw pa kanako, kay siya una kanako.'" **16** Kay gikan sa iyang pagkabug-os kitang tanan nakadawat ug sunod-sunod nga grasya. **17** Kay ang balaod gihatag pinaagi kang Moises. Ang grasya ug kamatuoran miabot pinaagi kang Jesu-Cristo. **18** Wala pa gayoy nakakita sa Dios sukad kaniadto. Ang usa ug bugtong nga Dios, nga anaa sa dughan sa Amahan, siya ang nagsaila kaniya. **19** Ug mao kini ang pagpamatuod ni Juan sa dihang ang mga Judio nagpadala ug mga pari ug mga Levita ngadto kaniya gikan sa Jerusalem aron sa pagpangutana kaniya, "Kinsa ka?" **20** Siya nagsaysay, ug wala naglimod, unya mitubag, "Dili ako ang Cristo." **21** Busa nangutana sila kaniya, "Kinsa man diay ka? Ikaw ba si Elias?" Siya miington, "Dili ako." Miington sila, "Ikaw ba ang propeta?" Nitubag siya, "Dili." **22** Unya niington

sila kaniya, "Kinsa ka, aron nga makahatag kami ug tubag niadtong nagpadala kanamo? Unsa man ang imong ikasulti mahitungod sa imong kaugalingon?" **23** Siya miington, "Ako usa ka tingog, nga nagsinggit sa kamingawan: 'Himoa nga tul-id ang dalan sa Gino,' sama sa giington ni Isaias ang propeta." **24** Ug kadtong gipadala gikan kadto sa mga Pariseo. **25** Ug sila nangutana kaniya ug miington kaniya, "Unya nganong nagbawtismo ka man kung dili ikaw ang Cristo, ni si Elias, ni ang propeta?" **26** Ug si Juan nitubag kanila nga nag-ingon, "Nagbawtismo ako sa tubig. Apan taliwala kaninyo nagtindog ang usa ka tawo nga wala ninyo mailhi; **27** siya nga moabot sunod kanako, nga bisan ang higot sa iyang sandalyas dili ako takos nga mobadbad." **28** Kining mga butanga nahitabo sa Betanya sa laing bahin sa Jordan, diin nagbawtismo si Juan. **29** Sa sunod nga adlaw nakita ni Juan si Jesus nga paingon kaniya ug niington, "Tan-awa, ania ang Nating Karnero sa Dios nga mokuba sa sala sa kalibutan! **30** Mao kini siya ang akong giington, 'Ang usa nga moabot sunod kanako mas labaw pa kanako, kay siya una kanako.' **31** Wala ako makaila kaniya, apan kini mao aron nga siya mapadayag ngadto sa Israel nga ako miabot sa pagbawtismo pinaagi sa tubig." **32** Si Juan nagpamatuod, nga nag-ingon, "Akong nakita ang Espiritu nga mikanaog susama sa salampati gikan sa langit, ug nagpabilin kini kaniya. **33** Wala ako nakaila kaniya, apan siya nga nagpadala kanako aron magbawtismo pinaagi sa tubig miington kanako, 'Kaniya nga imong makita ang Espiritu nga mokanaog ug magpabilin ngadto kaniya, mao siya ang magbawtismo pinaagi sa Balaang Espiritu.' **34** Ako nakakita ug nakapamatuod nga siya mao ang Anak sa Dios." **35** Usab, sa sunod adlaw, samtang nagtindog si Juan uban sa iyang duha ka disipulo, **36** nakita nila si Jesus nga naglakaw, ug si Juan niington, "Tan-awa, ang Nating Karnero sa Dios!" **37** Ug ang iyang duha ka mga disipulo nakadungog nga siya miington niini, ug misunod sila kung Jesus. **38** Unya nilingi si Jesus ug nakita niya sila nga nagsunod kaniya ug miington kanila, "Unsa ang inyong tuyo?" Mitubag sila, "Rabbi, (diin gihubad nga nagpasabot nga magtutudlo), asa ka nagpuyo?" **39** Miington siya kanila, "Dali ug tan-awa." Unya niduol sila ug nakita kung diin siya nagpuyo; nagpabilin sila uban kaniya nianang adlawa, kay mga ika-napulo nga takna na niadtong taknaa. **40** Si Andres usa sa duha nga nakadungog kang Juan nga nagsulti ug unya

nisunod kang Jesus, ang igsoon ni Simon Pedro. **41** banga." Ug ila kining gisudlan hangtod napuno. **8** Una niyang nakit-an ang iyang kaugalingong igsoon Unya iyang giingnan ang mga sulugoon, "Pagtakos nga si Simon ug miington kaniya, "Among nakit-an ug diyutay ug dala kini sa pangulong tigsilbi." Busa ang Mesiyas" (diin gihubad nga: Cristo). **42** Gidala ilang gihimo. **9** Gitilawan sa pangulong tigsilbi ang niya siya ngadto kang Jesus. Ug si Jesus nitan-aw tubig nga nahimong bino, apan wala siya nahibalo diin kaniya ug miington, "Ikaw si Simon nga anak ni Juan, kini gikan (apan ang mga sulugoon nga nisalod sa pagatawgon ka nga Cefas" (diin gihubad nga Pedro). tubig nahibalo). Unya gitawag niya ang pamanhonon **43** Sa sunod adlaw, sa dihang si Jesus buot na nga ug **10** miington kaniya, "Ang matag tawo magdalit mobiya ug moadto na sa Galilea, iyang nakit-an si pag-una sa maayo nga bino ug unya ang mas barato Felipe ug miington kaniya, "Sunod kanako." **44** Si nga bino sa dihang sila nahubog na. Apan gitagoan Felipe gikan sa Betsaida, ang siyudad ni Andres nimo ang maayo nga bino hangtod karon." **11** Kini ug Pedro. **45** Si Felipe nakakita kang Nataniel ug ang unang timaan nga gibuhat ni Jesus sa Cana sa miington kaniya, "Sya nga gisulat ni Moises ug sa Galilea, ug iyang gipadayag ang iyang himaya, ug mga propeta diha sa balaod, amo siyang nakit-an: mituo ang iyang mga disipulo kaniya. **12** Human niini Si Jesus nga anak ni Jose, nga gikan sa Nazaret." si Jesus, iyang inahan, iyang mga igsoon, ug iyang **46** Miington si Nataniel kaniya, "Aduna bay maayong mga disipulo milugsong padulong sa Capernaum ug butang nga maggikan sa Nazaret?" Si Felipe miington nagpuyo sila didto sa pipila ka mga adlaw. **13** Karon kaniya, "Dali ug tan-awa." **47** Si Jesus nakakita kang ang panahon sa Pagsaylo sa mga Judio haduol na, Nataniel nga padulong ngadto kaniya ug naghisgot ug si Jesus mitungas padulong sa Jerusalem. **14** mahitungod kaniya, "Tan-awa, usa ka tinuod nga Nakit-an niya ang mga nagabaligya ug mga baka, Israelita, diha kaniya walay pagpanglimborg!" **48** karnero, ug mga salampati, ug ang mga tigbaylo ug Si Nataniel miington kaniya, "Giunsa nimo pag-ila salapi nanglingkod didto. **15** Busa mihimo siya ug usa kanako?" Si Jesus mitubag ug miington kaniya, "Sa ka latigo gamit ang mga pisi ug gipahawa niya silang wala pa nagtawag si Felipe kanimo, sa dihang ikaw tanan pagawas sa templo, lakin na ang mga karnero anaa sa ilalom sa kahoy nga igera, nakita ko ikaw." ug ang mga baka. Iyang gikatag ang mga sinsilyo sa **49** Nitubag si Nataniel, "Rabbi, ikaw ang Anak sa mga tigbaylo ug salapi ug gibalinkong ang ilang mga Dios! Ikaw ang Hari sa Israel!" **50** Si Jesus nitubag lamesa. **16** Sa mga tigbaligya ug salampati miington ug miington ngadto kaniya, "Tungod kay niington ako siya, "Dalha kining mga butanga palayo gikan dinihi. kanimo, 'Nakita ko ikaw sa ilalom sa kahoy nga igera,' Undangi sa paghimo nga baligaanan ang balay sa maong mituo kana? Makakita ka ug mas dagko pang akong Amahan." **17** Nakahinumdom ang iyang mga butang kaysa niini." **51** Ug siya miington, "Sa disipulo nga kini nahiisulat "Ang akong pagkamainiton pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, sa imong panimalay maoy magalamoy kanako." makita ninyo ang langit nga maabli, ug ang mga **18** Unya ang pamunoan sa mga Judio mitubag ug anghel sa Dios nga mosaka ug mokanaog diha sa miington kaniya, "Unsa man nga timaan ang imong ipakita kanamo, sanglit ikaw nihimo man niining mga butanga? **19** Si Jesus mitubag, "Gub-a kining templo, ug sulod sa tulo ka adlaw ako kining tukoron pag-usab." **20** Unya ang pamunoan sa mga Judio miington, "Kini nga templo natukod sulod sa **46** ka tuig, unya imo lang kining tukoron pag-usab sulod sa tulo ka adlaw?" **21** Apan, ang iyang gihisgotan mahitungod sa templo sa iyang lawas. **22** Busa sa dihang mabanhaw siya gikan sa mga patay, makahinumdom ang iyang mga disipulo nga iya kining giingga, ug gituohan nila ang kasulatan ug ang pamahayag nga gisulti ni Jesus. **23** Karon sa dihang atua siya sa Jerusalem sa Pagsaylo, panahon sa pista, daghan ang mituo sa iyang ngalan sa dihang nakita nila ang mga timaan

2 Tulo ka adlaw ang milabay, adunay kasal sa Cana sa Galilea, ug ang inahan ni Jesus atua didto. **2** Si Jesus ug ang iyang mga disipulo gidapit sa kasal. **3** Sa dihang nahurot na ang bino, ang inahan ni Jesus miington kaniya, "Wala na silay bino." **4** Si Jesus mitubag kaniya, "Babaye, nganong miduol ka man kanako? Wala pa miabot ang akong panahon." **5** Ang iyang inahan miington sa mga sulugoon, "Bisan unsa ang iyang isulti kaninyo, buhata." **6** Karon adunay unom ka bato nga mga banga nga ginagamit sa mga Judio alang sa seremonyas sa paghugas, matag-usa masudlan ug duha kon tulo ka metreta. **7** Si Jesus miington kanila, "Pun-a ug tubig ang mga

nga iyang gibuhat. 24 Apan wala misalig si Jesus kanila tungod kay nasayod siya kanilang tanan, 25 tungod kay wala siya nanginahanglan ug bisan kinsa aron mopamatuo d kaniya mahitungod sa usa ka tawo, kay nahibalo siya kung unsa ang anaa sa iyang kinasuloran.

3 Karon adunay usa ka Pariseo nga ginganlan ug Nicodemo, usa ka pangulo sa mga Judio. 2 Kining tawhana miadto kang Jesus sa pagkagabii ug miington kaniya. "Rabbi, nasayod kami nga ikaw usa ka magtutudlo nga naggikan sa Dios kay walay tawo nga makahimo niining mga timaan nga imong gihimo gawas kon ang Dios uban kaniya." 3 Si Jesus mitubag kaniya, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, gawas kon ang tawo dili matawo pag-usab, dili siya makakita sa ginghamian sa Dios." 4 Miington si Nicodemo kaniya, "Unsaon man sa usa ka tawo nga matawo pag-usab kung tigulang na siya? Dili siya makasulod ngadto sa tago-angkan sa iyang inahan sa ikaduhang higayon ug matawo pag-usab, makahimo ba siya?" 5 Si Jesus mitubag, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, gawas kon ang usa ka tawo dili matawo diha sa tubig ug sa Espiritu, dili siya makahimo sa pagsulod ngadto sa ginghamian sa Dios. 6 Kay kadtong natawo sa unod, unod usab, ug kadtong natawo sa Espiritu, espiritu usab. 7 Ayaw katingala nga miington ako kanimo, 'Kinahanglan nimong matawo pag-usab.' 8 Ang hangin mohuros sa bisan asa niya buot mopadulong; madungan nimo ang tingog niini, apan wala ikaw masayod diin kini gikan o diin kini padulong. Sama usab sa tanan nga natawo diha sa Espiritu." 9 Si Nicodemo mitubag ug miington kaniya, "Giunsa man kining mga butanga?" 10 Si Jesus mitubag ug miington kaniya, "Di ba usa ikaw ka magtutudlo sa Israel, apan wala ka makasabot niining mga butanga? 11 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako mosulti kanimo, nagsulti kami kung unsa ang among nahibaw-an, ug nagpamatuo mahitungod sa unsa ang among nakita. Apan wala ikaw midawat sa among pagpamatuo. 12 Kung nagsulti ako kanimo mahitungod sa kalibutanong mga butang, unya wala ka mituo, unsaon man nimo pagtuo kung magsulti ako kanimo mahitungod sa langitnong mga butang? 13 Walay bisan usa nga nikayab ngadto sa langit gawas kaniya nga nikanaog gikan sa langit: ang Anak sa Tawo. 14 Sama nga gipataas ni Moises ang sungkod nga bitin ngadto sa kamingawan, busa gikinahanglan usab nga mapataas ang Anak sa Tawo,

15 aron nga ang tanang motuo kaniya makaangkon ug kinabuhing walay kataposan. (aiōnios g166) 16 Kay gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibutan, nga iyang gihatag ang bugtong niyang Anak, nga bisan kinsa ang motuo kaniya dili mamatay apan makabaton ug kinabuhing walay kataposan. (aiōnios g166) 17 Kay wala gipadala sa Dios ang iyang Anak ngadto sa kalibutan aron sa pagsilot sa kalibutan, apan aron luwason ang kalibutan pinaagi kaniya. 18 Siya nga motuo kaniya dili silotan, apan siya nga dili motuo gisilotan na tungod kay wala man niya tuohi ang ngalan sa bugtong Anak sa Dios. 19 Mao kini ang hinungdan alang sa paghukom: Ang kahayag miabot sa kalibutan, ug ang mga tawo nahigugma sa kantitngit kaysa kahayag tungod kay daotan ang ilang mga binuhatan. 20 Kay ang tanan nga naghimo ug daotan nasilag sa kahayag ug dili moadto sa kahayag aron dili mapadayag ang ilang mga binuhatan. 21 Apan, siya nga nagbuhat sa kamatuoran moadto sa kahayag aron nga ang iyang mga binuhatan, nga natuman diha sa Dios, mahimong mapadayag." 22 Human niini, si Jesus ug ang iyang mga disipulo miadto didto sa yuta sa Judea. Didto naghatag siya ug pipila ka panahon uban kanila ug nangbawtismo. 23 Karon si Juan nangbawtismo usab sa Aenon nga duol sa Salim tungod adunay mas daghang tubig didto. Miadto ang mga tawo ngadto kaniya ug gipangbawtismohan sila, 24 kay si Juan wala pa man gitambog sa prisohan. 25 Unya adunay namugna nga panaglalis taliwala sa pipila ka mga disipulo ni Juan ug usa ka Judio mahitungod sa seremonyas sa paghugas. 26 miadto sila kang Juan ug miington kaniya, "Rabbi, siya nga uban kanimo sa lain nga bahin sa Suba sa Jordan, mahitungod kaniya nga imong gipamatud-an, tan-awa, nangbawtismo siya, ug nagpadulong silang tanan ngadto kaniya." 27 Si Juan mitubag, "Ang usa ka tawo dili makadawat ug bisan unsa gawas kon gihatag kini kaniya gikan sa langit. 28 Kamo mismo makapamatuo nga ako miington, 'Dili ako si Cristo' apan hinuon, 'Ako gipadala ug una kaniya.' 29 Ang pangasaw-onon nasakop ngadto sa pamanhunon. Karon ang higala sa pamanhunon, nga nagtindog ug nakadungog kaniya, naglipay pag-ayo tungod sa tingog sa pamanhunon. Unya, mao kini ang naghingpit sa akong kalipay. 30 Kinahanglan siya mopataas, apan kinahanglan ako mokunhod. 31 Siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. Siya nga iya sa kalibutan gikan sa kalibutan ug nagsulti

mahitungod sa kalibotan. Siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. **32** Nagpamatuod siya mahitungod sa unsa ang iyang nakita ug nadungog, apan walay nidawat sa iyang pagpamatuod. **33** Siya nga midawat sa iyang pagpamatuod niyong nga ang Dios matuod. **34** Kay siya nga gjipadala sa Dios nagsulti sa mga pulong sa Dios. Kay walay sukdanang iyang gihatag nga Espiritu. **35** Ang Amahan nahigugma sa Anak ug naghatag sa tanang mga butang ngadto sa iyang mga kamot. **36** Siya nga motuo sa Anak adunay kinabuhing walay kataposan, apan ang nisupak sa Anak dili makakita sa kinabuhi, apan ang kapungot sa Dios magpabilin diha kaniya.” (**aiōnios g166**)

4 Karon sa dihang si Jesus nahibalo nga ang mga Pariseo nakadungog nga naghimo siya ug namawtismo sa mas daghan pa nga mga disipulo kaysa kang Juan **2** (bisan tuod si Jesus sa iyang kaugalingon wala nagbawtismo, apan ang iyang mga disipulo lamang) **3** mibiya siya sa Judea ug mibalik pag-usab sa Galilea. **4** Apan kinahanglan alang kaniya nga moagi sa Samaria. **5** Busa miabot siya sa usa ka lungsod sa Samaria, nga gitawag ug Sikar, duol sa luna sa yuta nga si Jacob mihatag sa iyang anak nga si Jose. **6** Ang atabay ni Jacob atua didto. Gikapoy si Jesus gikan sa iyang panaw busa milingkod siya duol sa atabay. Hapit na kini mag alas sais ang takna. **7** Ang usa ka babaye nga Samarianhon miduol sa pagkalos ug tubig, ug miington si Jesus kaniya, “Hatagi ako ug gamayng tubig aron mainom.” **8** Kay ang iyang mga disipulo miadto man sa lungsod aron mopalit ug pagkaon. **9** Unya ang babaye nga Samarianhon miington kaniya, “Ngano man nga ikaw, nga usa ka Judio, nagahangyo man kanako, nga usa ka babaye nga Samarianhon, ug tubig nga mainom?” Kay ang mga Judio dili makigsandurot sa mga Samarianhon. **10** Si Jesus mitubag ug miington kaniya, “Kung nailhan mo unta ang gasa sa Dios, ug sikinsa kini nga nagaingon kanimo, ‘Hatagi ako ug mainom,’ mangayo ka unta kaniya, ug siya maghatag kanimo, sa buhi nga tubig.” **11** Ang babaye miington kaniya, “Sir, wala kay usa ka timba ug ang atabay lalom. Unya hain ka man anang buhi nga tubig? **12** Dili ka man labing labaw, labaw pa ikaw, kaysa among amahan nga si Jacob, nga mihatag kanamo ug atabay ug miinom gikan gayod niini mismo, ingon sa gihimo sa iyang mga anak ug sa iyang baka?” **13** Si Jesus mitubag ug miington kaniya, “Ang tanan nga moinom niining tubiga uhawon pa

pag-usab, **14** apan si bisan kinsa kadtong moinom gikan sa tubig nga akong ihatag kaniya dili na gayod uhawon pa pag-usab. Hinuon, ang tubig nga akong ihatag kaniya mahimong usa ka tuboran sa tubig diha kaniya ug motubod sa kinabuhing walay kataposan.” (**aiōn g165, aiōnios g166**) **15** Ang babaye miington kaniya, “Sir, hatagi ako niini nga tubig aron nga dili na ako uhawon ug dili na moanni dinihi aron sa pagkalos ug tubig.” **16** Miington si Jesus kaniya, “Lakaw, tawga ang imong bana, ug balik dinihi.” **17** Ang babaye mitubag ug miington kaniya, “Wala akoy bana.” Mitubag si Jesus, “Husto ka sa pag-ingon, ‘Wala akoy bana,’ **18** kay ikaw adunay lima ka mga bana, ug ang usa nga anaa kanimo karon dili mao ang imong bana. Kung unsa ang imong giingga tinuod.” **19** Ang babaye miington kaniya, “Sir, nakita ko nga ikaw usa ka propeta. **20** Ang among mga amahan nagsimba niining bukira, apan nagsulti ka nga ang Jerusalem mao ang dapit diin ang mga tawo magasimba.” **21** Si Jesus miington kaniya, “Tuohi ako, babaye, nga ang takna moabot na sa dihang kamo magasimba sa Amahan dili niining bukira ni sa Jerusalem. **22** Nagasimba kamo sa wala ninyo mailhi. Nagasimba kami sa kung unsa ang among nahibaloan, kay ang kaluwasan gikan sa mga Judio. **23** Apan, ang takna taliabot na, ug mao na kini karon dinihi, sa dihang ang tinuod nga mga magsisimba magasimba sa Amahan diha sa espiritu ug sa kamatuoran, kay ang Amahan nagapangita sa mga tawo nga mahimo niyang mga magsisimba. **24** Ang Dios Espiritu, ug ang mga tawo nga mosimba kaniya kinahanglan nga magasimba sa espiritu ug sa kamatuoran.” **25** Ang babaye miington kaniya, “Nasayod ako nga ang Mesiyas moabotay na (nga mao ang gitawag nga Cristo). Sa dihang moabot siya, isaysay niya ang tanang butang kanamo.” **26** Si Jesus miington kaniya, “Ako mao siya, ang usa nga nakigulti kanimo.” **27** Nianang higayona ang iyang mga disipulo nakabalik na. Karon nangatingala sila ngano nga nakig-istorya siya uban sa usa ka babaye, apan walay bisan usa nga miington, “Unsa ang imong gusto?” o “Ngano nga nakig-istorya ka man uban kaniya?” **28** Busa gibuyaan sa babaye ang iyang banga, mibalik sa lungsod, ug miington sa mga tawo, **29** “Ngari kamo, tan-awa ang usa ka tawo nga nagsulti kanako sa tanang butang nga akong gibuhat. Dili mahimong kini mao ang Cristo, mahimo ba kini?” **30** Mibiya sila sa lungsod ug miadto kaniya. **31** Sa maong higayon, ang mga disipulo nag-awhag kaniya, sa pag-

ingon, "Rabbi, kaon na." 32 Apan siya miington kanila, sa dili pa mamatay ang akong anak." 50 Si Jesus "Aduna akoy pagkaon nga wala ninyo mahibaloi." 33 miington kaniya, "Lakaw. Ang imong anak mabuhi." Busa ang mga disipulo nagsultianay sa matag usa, Ang tawo mituo sa pulong nga gisulti ni Jesus kaniya, "Walay usa nga nagdala kaniya ug bisan unsa aron ug siya mipauli. 51 Samtang mikanaog siya, ang kaanon, nagdala ba sila?" 34 Si Jesus miington kanila, iyang mga sulugoon misugat kaniya, nag-ingon nga "Ang akong pagkaon mao ang paghimo sa kabubut-on niya nga nagpadala kanako ug aron sa paghingpit ang iyang anak nabuhi. 52 Busa nangutana siya kaon, nagdala ba sila?" 35 Dili ba moington kamo, 'Aduna mitubag kaniya, "Gahapon sa alas syete ang takna pay laing upat ka bulan ug unya moabot ang tingani?' Ako nag-ingon kaninyo, hangad ug tan-awa ang kaumahan, kay sila hinog na alang sa ting-an!" 36 Siya nagaani makadawat ug mga suhol ug makatigom ug bunga alang sa kinabuhing walay kataposan, aron siya nga nagapugas ug siya nga nagaani maglipay nga hiniusa. (aiōnios g166) 37 Kay niini nga panultihon.

'Ang usa maoy nagpugas, ug ang uban maoy magani,' natinuod. 38 Gipadala ko kamo aron moani sa wala ninyo trabaho. Ang uban nagtrabaho, ug kamo miapil ngadto sa ilang hinagoan." 39 Daghan nga mga Samarianhon niana nga siyudad ang mituo kaniya tungod sa gibalita sa babaye nga nagpamatuod, "Sya nagsulti kanako sa tanang butang nga akong nabuhut." 40 Busa sa dihang ang mga Samarianhon miadto kaniya, naghangyo sila kaniya nga magpabilin uban kanila, ug mipabilin siya didto sa duha ka adlaw. 41 Ug daghan pa gayod ang mituo tungod sa iyang pulong. 42 Miington sila sa babaye, "Wala na kami nagattuo tungod sa kung unsa ang imong giingga, kay kami mismo nakadungog, ug kami nakahibalo nga kini siya mao gayod ang manluluwas sa kalibutan." 43 Pagkahuman niadtong duha ka mga adlaw, mibiya siya didto paingon sa Galilea. 44 Kay si Jesus mismo nagpahayag nga ang usa ka propeta walay kadungganan sa iyang kaugalingon nga nasod. 45 Sa dihang miabot siya ngadto sa Galilea, ang mga taga Galilea nag-abibi kaniya. Nakita nila ang tanang mga butang nga iyang nahimo sa pista sa Jerusalem, kay sila miadto man usab ngadto sa pista. 46 Karon nahiabot na usab siya sa Cana sa Galilea, diin gihimo niya nga bino ang tubig. Adunay usa ka harianon nga pamunuan kansang anak atua sa Capernaum nga nagsakit. 47 Sa dihang nakadungog siya nga si Jesus niabot gikan sa Judea padulong sa Galilea, miadto siya kang Jesus ug naghangyo kaniya nga mokanaog ug ayohon ang iyang anak, nga hapit na mamatay. 48 Unya si Jesus miington kaniya. "Kondili ka makakita sa mga timaan ug mga katingalahan, dili ka gayod motuo." 49 Ang opisyal miington kaniya, "Sir, kanaog

5 Human niini adunay usa ka kapistahan sa mga Judio, ug si Jesus mitungas sa Jerusalem. 2 Karon sa Jerusalem diha sa ganghaan sa mga karnero, adunay usa ka kaligoanan, nga gitawag sa Hebreo ug Betesda, ug aduna kini lima ka pasilongan. 3 Ang dakong gidaghanon sa mga tawo nga masakiton, buta, bakol, ug paralitiko 4 nanaghigda didto. 5 Adunay usa ka tawo didto nga nagsakit sulod na sa 38 ka tuig. 6 Sa dihang nakita siya ni Jesus nga naghigda didto, ug human niya nahibaloan nga naghigda siya didto sa dugay na kaayo nga panahon, nangutana siya kaniya, "Buot mo ba nga mamaayo?" 7 Mitubag ang masakiton nga tawo, "Sir, wala akoy bisa ug usa nga mosakwat kanako sa ligoanan sa dihang ang tubig makutaw na. Sa akong pag-adto, adunay uban pa nga nanaog na una kanako." 8 Miington si Jesus kaniya, "Bangon, kuhaa ang imong banig, ug lakaw." 9 Dihadiha dayon ang tawo naulian ug gikuha niya ang iyang higdaanan, ug nilakaw. Karon kanang adlawa mao ang Adlaw nga Igpapahulay. 10 Busa miington ang mga Judio ngadto kaniya kadtong naayo, "Mao kini ang Adlaw nga Igpapahulay ug wala ka gitugotan sa pagdala sa imong banig." 11 Siya mitubag, "Sya nga nag-ayo kanako miington kanako, 'Kuhaa ang imong banig ug lakaw.' 12 Nangutana sila kaniya, "Kinsa man ang tawo nga nag-ingon kanimo, 'Kuhaa kana ug lakaw?'" 13 Apan, ang usa nga naayo wala nakaila kung kinsa siya tungod kay wala nabantayan ang paghawa ni Jesus, kay adunay usa ka pundok sa katawhan niana nga dapit. 14 Human niini, nakaplagan siya ni Jesus sa sulod sa templo ug miington kaniya, "Tan-awa, naayo kana! Ayaw na gayod pagpaksala, aron wala nay hilabihan pang mahitabo kanimo." 15 Milakaw ang tawo ug

nagsugilon ngadto sa mga Judio nga si Jesus maoy nagbuhat ug daotan ngadto sa pagkabanhaw sa nag-ayo kaniya. **16** Karon tungod niining mga butanga paghukom. **30** Wala akoy mabuhat gikan sa akong gilutos sa mga Judio si Jesus, tungod kay gibuhat niya kaugalingon. Kung unsa ang akong nadungog, mao kininaing mga butanga sa Adlaw nga Igpapahulay. **17** kana akong paghukom, ug ang akong paghukom Mitubag si Jesus ngadto kanila, "Ang akong Amahan matarong tungod kay wala ako nangita sa akong nagabuhat bisan karon, ug ako usab, nagabuhat." **18** kaugalingon nga kabubut-on apan ang kabubut-on Tungod niini, nangita ug paagi ang mga Judio aron niya nga nagpadala kanako. **31** Kung magpamatuod patyon gayod siya, tungod kay wala lamang niya ako mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong supaka ang Adlaw nga Igpapahulay, apan gitawag pagpamatuod mahimong dili tinoed. **32** Adunay usab niya ang Dios nga iyang kaugalingong Amahan, usa pa nga nagpamatuod mahitungod kanako, ug ug gihimo ang iyang kaugalingon nga pareha sa nasayod ako nga tinoed ang pagpamatuod nga iyang Dios. **19** Mitubag si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, gihatag mahitungod kanako. **33** Nagpadala kamo sa pagkatinuod, walay mabuhat ang Anak sa iyang kaugalingon, gawas lamang kung unsa ang iyang nakita nga gibuhat sa Amahan, kay bisan unsa ang gibuhat sa Amahan, gibuhat usab kining mga butanga sa Anak. **20** Kay nahigugma ang Amahan sa iyang Anak ug gipakita niya ang tanang butang nga siya mismo ang nagbuhat ug gipakita niya kaniya ang dagkong mga butang labaw pa niini aron nga kamo ang mga patay ug naghataq kanila sa kinabuhi, bisa ang Anak naghataq usab ug kinabuhi ngadto sa kanya bisan kinsa nga buot niya. **22** Kay wala naghukom ang Amahan kang bisaan kinsa, apan gihatag niya ang tanang paghukom ngadto sa Anak **23** aron nga mopasidungog ang matag-usa sa Anak ingon nga gipasidungan nila ang Amahan. Ang usa nga wala nagpasidungog sa Anak wala nagpasidungog sa Amahan nga nagpadala kaniya. **24** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, siya nga nakadungog sa akong pulong ug nagtuo kaniya nga nagpadala kanako adunay kinabuhing walay kataposan ug dili na paghukman, apan siya nakalatas na gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi. (aiōnios g166) **25** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo nga ang takna moabot na, ug karon, sa dihang ang mga patay makadungog sa tingog sa Anak sa Dios, ug kadong makadungog mabuhi. **26** Kay ingon nga ang Amahan adunay kinabuhi sa iyang kaugalingon, busa naghataq usab siya ngadto sa Anak aron nga aduna siya'y kinabuhi sa iyang kaugalingon, **27** ug naghataq ang Amahan sa katungod sa pagdala ug hukom tungod kay siya ang Anak sa Tawo. **28** Ayaw kahibulong niini, nga gikan sa Dios? **29** ug mogawas: kadtong nagbuhat ug maayo usa nga atua sa lubnganan makadungog sa iyang tingog **29** ug mogawas: kadtong nagbuhat ug maayo usa nga atubaangan sa akong Amahan. Ang usa nga nagsugilon ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi, ug kadtong nagsumbong kaninyo mao si Moises, nga gihatagan ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi, ug kadtong nagsumbong kaninyo sa inyong paglaom. **46** Kung nagtuo kamo kung

34 Apan ang pagpamatuod nga akong nadawat dili gikan sa tawo. Miingga ko niining mga butanga aron nga kamo maluwas. **35** Si Juan mao ang usa ka suga nga nagasiga ug nagadan-ag, ug kamo andam sa pagmaya sa iyang kahayag sa mubo mismo lang nga panahon. **36** Apan ang pagpamatuod nga ania kanako mas dako pa kaysa kang Juan, kay mahibulong. **21** Kay ingon nga gibanhaw sa Amahan ang mga buhat nga gihatag sa Amahan kanako ang mga pagahumanon, ang mga buluhaton nga akong ginabuhat, pagpamatuod mahitungod kanako nga ang Amahan nagpadala kanako. **37** Ang Amahan nga nagpadala kanako sa iyang kaugalingon nagpamatuod mahitungod kanako. Ni wala pa kamo sukad nga nakadungog sa iyang tingog ni nakakita sa iyang pamarog. **38** Wala nagpabilin ang pulong niya diha kaninyo, kay wala man kamo mituo sa usa nga iyang gipadala. **39** Nagsusik kamo sa mga kasulatan tungod (aiōnios g166) **40** ug dili kamo andam nga moanhi dinihi kinabuhiing walay kataposan, ug kining sama nga mga kasulatan nagpamatuod mahitungod kanako, Dili ako modawat ug pagdayeg gikan sa mga tawo, **41** diha sa inyong mga kaugalingon. **43** Mianhi ako sa ngalan sa akong Amahan, ug wala ninyo ako dawata. Kung adunay lahi nga moanhi sa iyang kaugalingon nga ngalan, pagadawaton ninyo siya. **44** Unsao man kinabuhi sa iyang kaugalingon, **45** Ayaw paghunahuna nga ninyo pagtuo, nga kamo nagdawat ug mga pagdayeg gikan sa usag-usa apan wala nangita sa pagdayeg usa nga atua sa lubnganan makadungog sa iyang ninyo pagtuo, nga kamo nagdawat ug mga pagdayeg gikan sa atubangan sa akong Amahan. Ang usa nga nagsumbong kaninyo mao si Moises, nga gihatagan ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi, ug kadtong nagsumbong kaninyo sa inyong paglaom. **46** Kung nagtuo kamo kung

Moises, nagtuo kamo kanako tungod kay nagsulat siya mahitungod kanako. 47 Kung wala kamo nagtuo sa iyang mga sinulat, unsaon man ninyo pagtuo sa akong mga pulong?"

6 Human niining mga butanga, miadto si Jesus sa pikas babin sa Dagat sa Galilea, gitawag usab nga Dagat sa Tiberias. 2 Ang dako nga panon nagsunod kaniya tungod kay nakita nila ang mga timaan nga iyang gihimo ngadto sa mga nagsakit. 3 Mitungas si Jesus sa bukid ug nilingkod siya didto kauban ang iyang mga disipulo. 4 (Karon ang Pagsaylo, ang kapistahanan sa mga Judio, haduol na.) 5 Sa dihang mihangad si Jesus ug nakita ang dakong panon nga nagpadulong kaniya, miington siya kung Felipe, "Asa man kita mopalit ug tinapay aron makakaon sila?" 6 (Apan gisulti kini ni Jesus aron sulayan si Felipe, kay siya mismo nakahibalo kung unsa ang iyang buhaton.) 7 Mitubag si Felipe kaniya, "Ang 200 nga denario nga kantidad sa tinapay dili paigo alang sa matag-usa bisan gamay." 8 Ang usa sa mga disipulo, si Andres, ang igsoon ni Simon Pedro, miington kung Jesus, 9 "Adunay batang lalaki dinihi nga anaay lima ka tinapay nga sebada ug duha ka isda, apan unsa lamang kini taliwala sa kadaghanan?" 10 Miington si Jesus, "Palingkora ang mga tawo." (Karon adunay daghan nga sagbot didtong dapita.) Busa nanglingkod ang katawhan, mga 5, 000 ang gidaghanon. 11 Unya gikuha ni Jesus ang mga tinapay ug ang mga isda ug human nagpasalamat, iya kining gihatag ngadto sa nanglingkod, kutob sa ilang gusto. 12 Sa dihang nabusog na ang mga tawo, miington siya sa iyang mga disipulo, "Tapoka ang mga tinipik nga nahibilin, aron nga walay masayang." 13 Busa gitapok nila kini ug napuno ang napulo ug duha ka bukag uban sa mga tinipik gikan sa lima ka tinapay nga sebada; ang mga tinipik nga salin gikan adtong nangaon. 14 Unya, sa dihang ang mga tawo nakakita niini nga timaan nga iyang gibuhat, miington sila, "Mao gayod kini ang propeta nga moabot sa kalibutan." 15 Sa dihang naamgohan ni Jesus nga moduol na sila ug mogunit kaniya pinaagi sa pinugos nga paagi aron himoon siyang hari, mihawa na usab siya ug mitungas sa bukid nga nag-inusara. 16 Sa dihang gabii na, ang iyang mga disipulo nilugsong ngadto sa dagat. 17 Nisakay sila sa bangka, ug miadto sa dagat sa Capernaum. Niining higayona ngitngit na, ug si Jesus wala pa miadto kaniila. 18 Ug ang kusog nga hangin mihoguros, ug mikusog na ang balod sa dagat. 19

Sa dihang nakabugsay na sila ug mga 25 o 30 ka stadia, nakita nila si Jesus nga naglakaw sa dagat ug nagapaduol sa bangka, ug nangahadlok sila. 20 Apan miington siya kaniila, "Ako kini! Ayaw kahadlok." 21 Unya andam sila sa pagdawat kaniya ngadto sa bangka, ug dihadaha ang bangka nakaabot na sa yuta nga diin mao ang ilang adtoan. 22 Pagkasunod adlaw, ang panon nga nagtindog sa pikas babin sa dagat nakakita nga walay laing bangka didto gawas sa usa, ug si Jesus wala misakay niini uban sa iyang mga disipulo apan ang iyang mga disipulo milakaw nga sila lamang. 23 Bisan paman niini, adunay pipila ka mga bangka nga miabot gikan sa Tiberias duol sa dapit diin sila nangaon sa tinapay human makahatag ug pasalamat ang Ginoo. 24 Sa dihang nahibaloan sa panon nga wala si Jesus ni ang iyang mga disipulo didto, sila mismo nanakay sa mga bangka ug miadto sa Capernaum sa pagpangita kung Jesus. 25 Human nila siya nakaplagan sa pikas babin sa dagat, miington sila kaniya, "Rabbi, kanus-a lang ka nakaabot dinihi?" 26 Si Jesus mitubag kaniila, nga nag-ingon, "Sa pagkatiniud, sa pagkatiniud, nangita kamo kanako, dili tungod kay nakakita kamo ug mga timaan, apan tungod kay nakakaon kamo ug pipila sa mga tinapay ug nangabusog. 27 Ayaw pagbuhat alang sa pagkaon nga mahanaw, apan pagbuhat alang sa pagkaon nga molahutay ngadto sa kinabuhing walay kataposan diin ihataq kaninyo sa Anak sa Tawo, kay ang Dios nga Amahan nagbutang sa iyang selyo ngadto kaniya." (aiōnios g166) 28 Unya miington sila kaniya, "Unsa man ang kinahanglan namong buhaton, aron nga among mahimo ang mga buhat sa Dios?" 29 Mitubag si Jesus ug miington kaniila, "Mao kini ang buhat sa Dios: aron nga kamo motuo sa usa nga iyang gipadala." 30 Busa miington sila kaniya, "Unya unsa man nga timaan ang imong buhaton, aron nga kami makakita ug motuo kanimo? Unsa man ang imong buhaton?" 31 Ang among mga amahan mikaon ug manna didto sa kamingawan, sama sa nahisulat, 'Gihatagan niya sila ug tinapay gikan sa langit aron kan-on.'" 32 Unya mitubag si Jesus kaniila, "Sa pagkatiniud, sa pagkatiniud, dili si Moises ang naghatag kaninyo ug tinapay gikan sa langit, apan ang akong Amahan mao ang naghatag kaninyo sa tinuod nga tinapay gikan sa langit. 33 Kay ang tinapay sa Dios mao ang mikanaog gikan sa langit ug naghatag ug kinabuhin ngadto sa kalibutan." 34 Busa miington sila kaniya, "Sir, hatagi kami kanunay niining maong tinapay." 35 Miington

si Jesus kanila, "Ako ang tinapay sa kinabuhi; siya si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, nga moduol kanako dili na gayod gutomon, ug siya gawas kung mokaon kamo sa unod sa Anak sa nga motuo kanako dili na gayod uhawon. 36 Apan Tawo ug moinom sa iyang dugo, makabaton kamo ug sa pagkatinuod gisultihan ko kamo nga nakakita na kinabuhi sa inyong mga kaugalingon. 54 Si bisan kinsa kamo kanako, ug wala kamo mituo. 37 Ang tanan nga mokaon sa akong unod ug moinom sa akong ihatag sa Amahan kanako moduol kanako, ug dugo makabaton ug kinabuhing walay kataposan, siya nga moduol kanako dili gayod nako isalikway. 38 Kay mikanaog ako gikan sa langit, dili sa pagbuhat ug banhawon nako siya sa ulahi nga adlaw. (aiōnios g166) 55 Kay ang akong unod mao ang tinuod nga sa akong kaugalingon nga kabubut-on, apan sa iyang pagkaon, ug ang akong dugo mao ang tinuod nga kabubut-on nga nagpadala kanako. 39 Ug mao kini ilimnon. 56 Siya nga mokaon sa akong unod ug ang iyang kabubut-on nga nagpadala kanako, nga moinom sa akong dugo magpabilin kanako, ug ako wala akoy usa nga mawala sa tanan niadtong iyang diha kaniya. 57 Sama nga ang buhi nga Amahan gihatag kanako, apan banhawon sila sa ulahi nga nagpadala kanako, ug ingon nga ako nabuhit tungod usab mabuhit tungod kanako. 58 Mao kini ang tinapay nga miikanaog gikan sa langit, dili sama sa gikaon sa mga amahan ug namatay. Siya nga mokaon niini nga tinapay mabuhit sa kahangtoran." (aiōn g165) 59 Apan si Jesus miington niining mga butanga didto sa sinagoga "Ako ang tinapay nga miikanaog gikan sa langit." 42 samtang nagtudlo siya didto sa Capernaum. 60 Unya Miington sila, "Dili ba kini nga Jesus ang anak ni Jose, daghan sa iyang mga disipulo nga nakadungog niini nga ang amahan ug inahan nga nailhan nato? Unya miington, "Kini usa ka lisod nga pagtulon-an; kinsa giunsia niya pag-ingon karon nga, 'Miikanaog ako man ang makadawat niini?" 61 Si Jesus, tungod kay gikan sa langit?" 43 Mitubag si Jesus ug miington nakahibalo siya sa iyang kaugalingon nga ang iyang kanila, "Hunonga ang pagbagulbul sa inyong mga mga disipulo nagbagulbul niini, miington kanila, "Nalain kaugalingon. 44 Walay bisan usa nga makaduol ba kamo niini? 62 Unya unsa kaha kung makita kanako gawas kung ipaduol siya sa Amahan nga ninyo ang Anak sa Tawo nga mokayab padulong nagpadala kanako, ug ako siyang banhawon sa kung asa siya kaniadto? 63 Ang Espiritu mao ang ulahi nga adlaw. 45 Nahisulat kini diha sa mga naghatag ug kinabuhi; ang unod dili makapulos. Ang propeta, "Ang tanan tudloan sa Dios." Ang tanan nga mga pulong nga akong gisulti kaninyo espiritu, ug nakadungog ug nakakat-on gikan sa Amahan moduol sila kinabuhi. 64 Apan adunay pipila kaninyo nga kanako. 46 Dili nga aduna nay nakakita sa Amahan, wala mituo." Kay nakahibalo si Jesus gikan pa sa gawas kaniya nga gikan sa Dios—siya nakakita sa sinugdan kung kinsa ang dili motuo ug kinsa ang Amahan. 47 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, siya magbudhi kaniya. 65 Miington siya, "Kini tungod niini nga ako nagsulti kaninyo nga walay makaduol kanako gawas kung gitugot kini kaniya pinaagi sa Amahan." 66 Tungod niini, daghan sa iyang mga disipulo ang 66 Tungod niini, daghan sa iyang mga disipulo ang namiya ug wala na mikuyog uban niya. 67 Unya miington si Jesus sa napulo ug duha, "Dili ninyo buot nga mopahawa usab, buot ba ninyo?" 68 Si Simon Pedro mitubag kaniya, "Ginoo, kung kinsa man kami moadto? Anaa kanimo ang mga pulong sa kinabuhing walay kataposan, (aiōnios g166) 69 ug nagtuo kami ug nahibalo nga ikaw ang Usa ka Balaan sa Dios." 70 Miington si Jesus kanila, "Dili ba gipili ko kamo, nangasuko ug nagsugod na ug lalis, nga nag-ingon, ang napulo ug duha, ug ang usa kaninyo yawa?" 71 "Unsaon daw paghatag niining tawhana sa iyang Karon nagsulti siya mahitungod kang Judas nga anak unod nganhi kanato aron kan-on?" 53 Unya miington

ni Simon Iscariote, kay siya man gayod, ang usa sa napulo ug duha, nga magbudhi kang Jesus.

7 Ug human niining mga butanga si Jesus mipanaw sa Galilea, kay dili siya buot nga moadto sa Judea tungod kay ang mga Judio nangita aron mopatay kaniya. **2** Karon ang Judio nga pista sa mga Payag-payag, haduol na. **3** Busa ang iyang mga igsoon miington kaniya, "Biyai kining dapita ug adto sa Judea, aron nga ang imong mga disipulo makakita usab sa mga buhat nga imong gihimo. **4** Walay usa nga mobuhat sa usa ka butang diha sa tago kung sa iyang kaugalingon buot niyang mahibaw-an sa dayag. Kung imong buhaton kining mga butanga, ipakita ang imong kaugalingon sa kalibutan." **5** Kay bisan ang iyang mga igsoon wala motuo kaniya. **6** Busa miington si Jesus kanila, "Ang akong panahon wala pa moabot, apan ang inyong panahon kanunay andam. **7** Ang kalibutan dili magdumot kaninyo, apan kini nagadumot kanako tungod kay ako nagpamatuod babin niini nga ang ilang mga binuhatan daotan. **8** Pangadto kamo sa kapistahan; dili ako moadto niini nga kapistahan tungod kay ang akong panahon wala pa matuman." **9** Human siya miington niining mga butanga kanila, siya nagpabilin sa Galilea. **10** Apan sa dihang ang iyang mga igsoon nakalakaw na ngadto sa kapistahan, unya mitungas usab siya, nga dili dayag apan sa tago lamang. **11** Ang mga Judio nangita kaniya didto sa kapistahan ug miington, "Asa naman siya?" **12** Adunay daghang paghisgot taliwala sa panon mahitungod kaniya. Ang uban miington, "Siya usa ka maayo nga tawo." Ang uban miington, "Dili, siya ang nangulo sa pagpahisalaag sa panon." **13** Apan walay usa nga misulti sa dayag babin kaniya tungod kay nahadlok sa mga Judio. **14** Sa dihang ang kapistahan hapit na mahuman, si Jesus mitungas sa templo ug misugod sa pagtudlo. **15** Unya ang mga Judio nahibulong, ug miington, "Unsa ba kining tawhana nga daghan man kaayo ang nahikatonan? Nga wala man siya makaiskwela." **16** Si Jesus mitubag ug miington kanila, "Ang akong pagtulon-an dili kini kanako, apan kaniya nga nagpadala kanako. **17** Kung ang matag usa motinguha sa pagbuhat sa iyang kabutbat-on, masayod siya babin niini nga pagtulon-an, kung kini ba naggikan sa Dios, o kung ako nagsulti gikan sa akong kaugalingon. **18** Si bisan kinsa nga mosulti gikan sa iyang kaugalingon nagapangita sa iyang kaugalingong himaya, apan si bisan kinsa nga nagapangita sa himaya niya

nga nagpadala kaniya, kanang tawhana tinuod, ug walay dili matarong diha kaniya. **19** Dili ba si Moises man ang naghatag ug balaod kaninyo? Apan bisan usa kaninyo walay nagtuman sa balaod. Nganong nagapangita man kamo sa pagpatay kanako?" **20** Ang panon mitubag, "Ikaw adunay demonyo. Kinsa man ang nangita kanimo aron ikaw patyon?" **21** Si Jesus mitubag ug miington kanila, "Ako naghimo sa usa ka buhat, ug kamong tanan nahibulong tungod niini. **22** Si Moises mihatag ug pagpatuli kaninyo (kini dili gikan kang Moises, apan gikan sa mga katigulangan), ug sa Igpapahulay kamo magtuli ug usa ka tawo. **23** Kung ang usa ka tawo modawat sa pagpatuli panahon sa Igpapahulay aron nga ang balaod ni Moises dili maguba, nganong nangasuko man kamo kanako tungod ba kay gihimo nako ang usa ka tawo nga hingpit ug himsog panahon sa Igpapahulay? **24** Ayaw paghukom sumala sa panagway, apan paghukom nga makatarunganon." **25** Pipila kanila gikan sa Jerusalem nga miington, "Dili ba kini ang usa nga ilang gipangita aron patyon? **26** Ug tanawa, siya nagasulti nga dayag, ug sila walay ikasulti kaniya. Dili mahimo nga ang mga magmamando masayod sa tinuod nga mao kini ang Cristo, dili ba? **27** Apan nasayod kita kung asa gikan kining usa. Apan sa dihang ang Cristo moabot, walay usa nga masayod kung asa siya gikan." **28** Unya si Jesus misingga didto sa templo, nga nagtudlo ug nagsulti, "Kamo nakaila kanako ug nasayod kung asa ako gikan. Wala ako mianhi sa akong kaugalingon, apan siya nga mipadala kanako tinuod, ug wala kamo masayod kaniya. **29** Nasayod ako kaniya tungod kay gikan ako kaniya ug siya ang mipadala kanako." **30** Misulay sila sa pagdakop kaniya, apan walay usa nga mitugyan kaniya, tungod kay ang iyang takna wala pa moabot. **31** Apan daghan sa panon nga mituo kaniya, ug sila nagaingon, "Sa dihang moabot ang Cristo, maghimo ba siya ug daghan pang mga timaan kaysa nabuhat niining usa?" **32** Ang mga Pariseo nakadungog sa panon nga naghinunghungay niining mga butanga mahitungod kang Jesus, ug ang pangulo sa mga pari ug ang mga Pariseo mipadala sa mga kadagkoan aron sa pagdakop kaniya. **33** Unya miington si Jesus, "Ako magpabilin uban kaninyo sa hamubo lang nga panahon, ug unya moadto ako kaniya nga mipadala kanako. **34** Magapangita kamo kanako apan dili ninyo ako makaplagan; kung asa ako moadto, dili kamo makahimo sa pag-adto." **35**

Busa ang mga Judio miington sa ilang kaugalingon, ug ang mga Pariseo nagdala ug usa ka babaye nga "Asa man kining tawhana moadto nga dili man nasakpan nga nagbuhat sa pagpanapaw. Gibutang nato siya mahikaplagan? Moadto ba siya aron sa nila siya sa taliwala. **4** Unya sila miington kaniya, pagsabwag taliwala sa mga Griyego ug tudlo-an "Magtutudlo, kining bayhana nasakpan nga nagbuhat ang mga Griyego? **5** Unsa kining pulong nga iyang sa pagpanapaw. **5** Karon sa balaod, si Moises giington, "Mangita kamo kanako apan dili ninyo ako nagmando kanato sa pagbato sa maong tawo; unsa makaplagan; diin ako moadto, dili kamo makaadto?" man ang imong ikasulti bahin kaniya?" **6** Gisulti **7** Sa kataposan, ang dakong adlaw sa kapistahan, si nila kini sa tuyos nga mabitik siya aron aduna silay Jesus mitindog ug misinggit, nga nag-ingon, "Kung ikapasangil bahin kaniya, apan si Jesus miluhod ug si bisan kinsa nga giuhaw, tugoti siya nga moduol unya nagsulat sa yuta pinaagi sa iyang tudlo. **7** Sa kanako ug mag-inom. **8** Siya nga mituo kanako, dihang nagpadayon sila sa pagpangutana kaniya, sama sa gisulti sa kasulatan, ang mga sapa sa buhi mitindog siya ug miington kanila, "Siya nga walay nga tubig modagayday gikan sa iyang tiyan." **9** sala diha kaninyo, paunaha siya sa paglabay ug bato Apan siya miington niini bahin sa Espiritu, nga alang kaniya." **8** Miukbo na usab siya, ug misulat gamit niadtong motuo kaniya makadawat; ang Espiritu wala ang iyang tudlo. **9** Pagkadungog nila niini, tinagsa pa gihatag tungod kay si Jesus wala pa man himaya. sila nga mibiya, una ang pinakamagulangan. Sa **10** Pipila sa panon, sa dihang nadungan nila kini kataposan si Jesus na lamang ang nabilin, uban nga mga pulong, nga miington, "Tinuod gayod nga ang babaye nga anaa sa taliwala. **10** Mitindog si mao kini ang propeta." **11** Ang uban nagaingon, "Mao Jesus ug miington kaniya, "Babaye, asa naman ang kini ang Cristo." Apan ang uban nagaingon, "Ang namasangil kanimo?" Wala bay usa nga naghukom Cristo ba gikan sa Galilea? **12** Ang kasulatan ba kanimo?" **11** Siya miington, "Wala Ginoo." Miington si wala miington nga ang Cristo maggikan sa kaliwanan Jesus, "Bisan ako dili magahukom kanimo. Lakaw ug ni David ug gikan sa Betlehem, ang baryo diin si ayaw na pagpaksala."] **12** Nagsulti si Jesus kanila David nagpuyo?" **13** Busa adunay pagkabahin sa pag-usab nga nag-ingon, "Ako mao ang kahayag sa mga panon tungod kaniya. **14** Pipila kanila buot kalibutan; siya nga nagasunod kanako dili maglakaw nga modakop kaniya, apan walay usa nga migunit sa kantitngit apan adunay kahayag sa kinabuhi." kaniya. **15** Unya ang mga pamunoan mibalik ngadto **13** Ang mga Pariseo miington ngadto kaniya, "Ikaw sa pangulo sa mga pari ug sa mga Pariseo, nga nagsaksi mahitungod sa imong kaugalingon; ang miington ngadto kanila, "Nganong wala man ninyo imong pagsaksi dili tinuod. **14** Mitubag si Jesus ug siya dad-a?" **16** Ang mga pamunoan mitubag, "Walay miington kanila, "Bisan kung nagsaksi ako mahitungod bisan usa nga nakasulti nga sama niini." **17** Busa sa akong kaugalingon, ang akong gisaksi tinuod. ang mga Pariseo mitubag kanila, "Nalingla ba usab Nasayod ako kung asa ako gikan ug asa ako gihapon kamo? **18** Aduna bay mga magmamando padulong, apan kamo wala nasayod kung asa ako nga mituo kaniya, o sa mga Pariseo? **19** Apan kini naggikan ug asa ako padulong. **15** naghukom kamo nga panon wala masayod sa balaod, sila tinunglo." sumala sa unod; Wala Ako maghukom ni bisan kinsa. **20** Si Nicodemo (usa sa mga Pariseo, nga miadto **16** Kung maghukom ako, ang akong paghukom tinuod kang Jesus sa dili palang dugay), miington ngadto tungod kay ako wala mag-inusara, apan ako uban sa kanila, **21** "Ang ato bang balaod maghukom sa usa ka akong Amahan nga nagpadala kanako. **17** Oo, ug diha tawo sa walay pagpaminaw gikan kaniya ug pagsuta sa inyong balaod nahisulat nga ang pagpamatudon kung unsa ang iyang gipangbuhat?" **22** Sila mitubag sa duha ka tawo tinuod. **18** Gipadala niya ako ug miington kaniya, "Ikaw ba usab gikan sa Galilea? nga magsaksi mahitungod sa akong kaugalingon, Susiha ug tan-awa nga walay propeta nga naggikan ug ang Amahan nga nagpadala kanako nagasaksi sa Galilea." **23** Unya ang tanan miuli sa tagsa-tagsa mahitungod kanako." **19** Sila miington kaniya, "Asa nila ka panimalay.

8 Si Jesus miadto sa bukid sa mga Olibo. **2**

Pagkasayo sa buntag mibalik siya pag-usab didto sa templo, ug ang tanang katawhan nangabot; milingkod siya ug nanudlo kanila. **3** Ang mga escriba

ug walay usa nga midakop kaniya tungod kay ang buot ninyo akong patyon tungod kay ang akong mga iyang takna wala pa-man miabot. 21 Busa miington pulong walay dapit diha kaninyo. 38 Nagsulti ako na usab siya kanila, "molakaw ako palayo; mangita kung unsa ang akong nakita uban sa akong Amahan, kamo kanako ug mamatay sa inyong mga sala. ug nagbuhat usab kamo kung unsa ang inyong Kung asa ako moadto, dili kamo makaadto." 22 nadungog gikan sa inyong amahan." 39 Sila mitubag Ang mga Judio miington, "Patyon ba niya ang iyang ug miington kaniya, "Ang among amahan mao si kaugalingon? Mao nga miington siya nga; 'Kung asa Abraham." Si Jesus miington kanila, "Kung mga anak ako padulong dili kamo makaadto?" 23 Si Jesus kamo ni Abraham, magbuhat kamo sa buluhaton ni miington kanila, "Gikan kamo sa ubos; gikan ako sa Abraham. 40 Apan, karon nangita kamo kanako aron taas. Iya kamo niining kalibutan; ako dili iya niining sa pagpatay, ang usa ka tawo nga nagsulti kaninyo sa kalibutan. 24 Busa, magaingon ako kaninyo nga kamo kamatuoran nga akong nadungog gikan sa Dios. Si mamatay pinaagi sa inyong mga sala. Gawas kung Abraham wala nagbuhat niini. 41 Nagbuhat kamo sa motuo kamo nga AKo mao AKo, kamo mamatay buluhaton sa inyong Amahan." Sila miington kaniya, sa inyong mga sala." 25 Busa sila miington ngadto "Wala kami natawo sa manggihilawason; aduna kami kanila, "Kinsa ka ba?" si Jesus miington kanila, "Kung usa ka Amahan: ang Dios." 42 Miington si Jesus kanila, unsa ang akong gisulti kaninyo gikan sa sinugdanan. "Kung ang inyong Amahan mao ang Dios, kamo 26 Adunay daghang mga butang nga akong ikasulti mahigugma kanako, kay gikan ako sa Dios ug ania ug ikahukom mahitungod kaninyo. Bisan pa niana, dindi; kay wala ako moanhi sa akong kaugalingon, siya nga nagpadala kanako mao lamang ang tinuod; apan nagpadala siya kanako. 43 Nganong dili man ug ang mga butang nga akong nadungog gikan kamo makasabot sa akong mga pulong? Tungod kay kaniya, kining mga butanga ang akong isulti sa kamo wala nakadungog sa akong mga pulong. 44 kalibutan." 27 Wala sila makasabot nga siya nagsulti lya kamo sa inyong amahan, nga mao ang yawa, ug ngadto kanila mahitungod sa Amahan. 28 Si Jesus nangandoy kamo sa pagbuhat sa gitinguha sa inyong miington, "Sa dihang inyong ipataas ang Anak sa amahan. Mamumuno siya sukad pa sa sinugdanan Tawo, unya inyong masayran nga kana mao Ako, ug wala nagbarog sa kamatuoran tungod kay walay ug niana ako walay mabuhat sa akong kaugalingon. kamatuoran diha kaniya. Sa dihang siya mosulti ug Ingon nga ang Amahan nagtudlo kanako, akong bakak, siya nagsulti gikan sa iyang kaugalingon nga isulti kining mga butanga. 29 Siya nga nagpadala kinaiyahan tungod kay siya bakakon ug siya ang kanako uban kanako, ug siya dili mobiya kanako, amahan sa tanang mga bakak. 45 Apan, tungod kay tungod kay ako kanunay nagabuhat kung unsa ang nagsulti ako kaninyo sa kamatuoran, dili kamo motuo makapahimuot kaniya." 30 Samtang gisulti ni Jesus kanako. 46 Kinsa ba kaninyo ang magsilot kanako sa kining mga butanga, daghan ang mituo kaniya. 31 sala? Kung ako mosulti sa kamatuoran, ngano nga Si Jesus miington niadtong mga Judio nga mituo dili man kamo motuo kanako? 47 Siya nga iya sa Dios kaniya, "Kung magpabilin kamo sa akong mga pulong, maminaw sa mga pulong sa Dios; dili kamo maminaw kamo tinuod gayud nga akong mga disipulo; 32 ug kaniya tungod kay kamo dili man iya sa Dios." 48 Ang masayran ninyo ang kamatuoran, ug ang kamatuoran mga Judio mitubag ug miington kaniya, "Wala ba kami maghimo kaniryong gawasnon." 33 sila mitubag nagsulti sa tinuod nga ikaw usa ka Samarianhon kaniya, "Mga kaliwat kami ni Abraham ug dili mga ug adunay demonyo?" 49 Si Jesus mitubag, "Wala ulipon ni bisan kinsa; giunsra nimo pagkasulti, 'Mahimo akoy demonyo, apan nagpasidungog ako sa akong kamong gawasnon?" 34 Si Jesus mitubag kanila, "Sa Amahan, apan wala kamo mopasidungog kanako. pagkatinuod, sa pagkatinuod, mosulti ako kaninyo, 50 Wala ako mangita sa akong himaya; adunay usa ang matag-usa nga nagabuhat ug sala naulipon sa sala. 35 Ang ulipon dili magpabilin sa panimalay hangtod sa hangtod; ang anak magpabilin hangtod sa hangtod. (aión g165) 36 Busa, kung ang Anak maghimo kanimo nga gawasnon, kamo mahimo gayod nga tinuod nga gawasnon. 37 Nasayod ako nga kamo 51 Sa pagkatinuod, sa nangita ug maghukom. 52 Ang mga Judio miington kaniya, "Karon nasayod kami nga ikaw adunay demonyo. Si Abraham ug ang mga propeta namatay na; apan ikaw karon miington, "Kung ang

matag-usa motuman sa akong pulong, siya dili gayod pagkabuka ang imong mga mata?" 11 Siya mitubag, makinatilaw sa kamatayon." (aiōn g165) 12 Dili ka labaw "Ang tawo nga gitawag ug Jesus naghimog lapok sa among amahan nga si Abraham, ikaw ba? Ang ug gihidhid sa akong mga mata ug miington kanako, mga propeta nangamatay na usab. Si kinsa ang 'Adto sa Siloam ug panghilam-os.' Busa miadto ako naghimo sa imong kaugalingon nga ing-an?" 13 ug nanghilam-os, ug unya makakita na ako." 14 Sila Mitubag si Jesus, "Kung himayaon ko ang akong miington kaniya, "Asa naman siya?" Siya mitubag, kaugalingon, ang akong himaya kawang; ang akong "Wala ako masayod." 15 Unya gidala nila ang tawo Amahan maoy naghimaya kanako— nga inyong nga kaniadto buta ngadto sa mga Pariseo. 16 Adlaw ginaingon nga siya mao ang inyong Dios. 17 Wala kadto nga Igpagpahulay sa dihang si Jesus naghimog kami makaila kaniya, apan nakaila ako kaniya, kung lapok ug nabuka ang iyang mga mata. 18 Unya moington ako nga, "wala ako makaila kaniya," mahimo gipangutana pag-usab sa mga Pariseo kung giunsar ayo nga sama kaninyo, nga bakakon. Bisan pa niana, niya pagdawat sa iyang panan-aw. Siya miington ayo nakaila kaniya, ug nagtuman sa iyang pulong. 19 Kanila, "Gibutangan niyang lapok ang akong mga mata, 20 Ang inyong amahan nga si Abraham nalipay nga unya nanghilam-os ako, ug ayo karon makakita na." makakita sa akong adlaw; nakakita siya niini ug siya 21 Pipila sa mga Pariseo miington, "Kining tawhana nalipay." 22 Ang mga Judio miington kaniya, "Wala dili gikan sa Dios tungod kay wala niya ginasunod pa ikaw nagpangidaron ug 50, unya ikaw nakakita ang Igpagpahulay." Ang uban miington, "Unsaon sa na kang Abraham?" 23 Miington si Jesus kanila, "Sa usa ka tawo nga makasasala pagbuhat sa maong pagkatnuod, sa pagkatnuod moington ayo kaninyo, mga timaan?" Busa adunay pagkabahin taliwala sa wala pa si Abraham, AKO anaa na." 24 Unya kanila. 25 Busa ilang gipangutana ang buta nga mipunit sila ug mga bato aron sa pagbato kaniya, tawo pag-usab, "Unsa may ikasulti niimo mahitungod kaniya sukad nga iyang gibuka ang imong mga mata?" Ang tawo nga buta miington, "Siya usa ka propeta." 26 Karon ang mga Judio wala gihapon motuo mahitungod kaniya nga siya buta ug siya karon makakita na hangtod nga ilang gipatawag ang iyang ginikanan niadtong tawo nga makakita na. 27 Ilang gipangutana ang ginikanan, "Mao ba kini ang inyong anak nga giingon nga natawong buta? Giunsa nganong nakakita naman siya karon?" 28 Busa ang iyang ginikanan mitubag kanila, "Nasayod kami nga amo kining anak ug siya buta sukad pa sa iyang pagkatawo. 29 Giunsa niya pagkakita karon, wala kami masayod, ug kung kinsa ang mipabuka sa iyang mga mata, wala kami masayod. Pangutan-a siya, siya hamtong na. Siya makatubag na alang sa iyang kaugalingon." 30 Gisulti kini sa iyang mga ginikanan, tungod kay nahadlok man sila sa mga Judio. Kay ang mga Judio nagkauyon nang daan nga kung si bisa kinsa ang moington nga siya ang Cristo, siya mahimo nang pagawason sa sinagoga. 31 Tungod niini, ang iyang mga ginikanan miington, "Siya hamtong na, pangutan-a siya." 32 Busa sa ikaduha nga higayon ilang gitawag pag-usab ang tawo nga buta ug giingnan siya, "Ihatag ang himaya sa Dios. Nasayod kami nga kining tawhana makasasala." 33 Unya ang maong tawo mitubag, "Wala ako masayod kung makasasala siya. Usa lang ka butang ang akong nasayran: Buta

9 Karon samtang si Jesus milabay, nakita niya ang usa ka tawo nga buta gikan pa sa iyang pagkatawo. 2 Ang mga disipulo nangutana kaniya, "Rabbi, kinsa may nakasala, kining tawhana o ang iyang ginikanan, hinungdan nga siya natawo nga buta?" 3 Si Jesus mitubag, "Dili kini tungod sa sala niining tawhana, o sa iyang mga ginikanan, apan aron nga ang mga buhat sa Dios mapadayag diha kaniya. 4 Kinahanglan nga buhaton nato ang buluhaton sa nagpadala kanako samtang adlaw pa. Kay ang kagahion moabot sa dihang wala nay makahimo sa pagbuhat ug buluhaton. 5 Samtang ania pa ayo sa kalibutan, ayo ang kahayag sa kalibutan." 6 Pagkahuman ni Jesus ug sulti niining mga butanga, miluwa siya sa yuta, naghimog lapok ginamit ang laway, ug gihidhidri niyang lapok ang mga mata sa buta. 7 Siya miington kaniya, "Lakaw, panghilam-os ditdo sa linaw sa Siloam (diin gihubad nga: gipaadto)." Busa ang tawo milakaw palayo, ug nanghilam-os, ug mibalik nga makakita na. 8 Unya ang mga silingan sa tawo ug kadtong mga nakakita kaniya kaniadto nga nagpakilimos miington, "Dili ba kini nga tawo ang kanunay naglingkod ug nagpakilimos?" 9 Ang pipila miington, "Siya gayod." Ang uban miington, "Dili, apan siya sama kaniya." Apan siya miington, "Ako kini." 10 Sila miington kaniya, "Unya giunsa man

ako, ug karon makakita na.” 26 Unya sila miington makadungog sa iyang tingog, ug iyang pagatawgon kaniya, “Unsa ang iyang gibuhat kanimo? Giunsa ang iyang kaugalingong mga karnero pinaagi sa niya pagbuka sa imong mga mata?” 27 Siya mitubag, ngalan ug giyahan sila pagawas. 4 Sa dihang iya nang “Gisultihan ko na kamo, ug wala kamo maminaw! mapagawas ang tanan nga iyang gipanag-iya, mouna Nganong buot pa man ninyo nga madungog kini siya kanila, ug ang mga karnero mosunod kaniya, kay pag-usab? Kamo dili ba buot nga mahimo niyang sila nakaila man sa iyang tingog. 5 Dili sila mosunod mga disipulo, dili ba? 28 Ug ilang giinsulto siya sa sa langyaw apan molikay hinuong sila kaniya, kay sila pag-ingon, “Ikaw ang iyang disipulo, apan kami mga wala man makaila sa tingog sa mga langyaw.” 6 Si disipulo ni Moises. 29 Nasayod kami nga ang Dios Jesus misulti niini nga sambingay kanila, apan wala misulti kang Moises, apan wala kami masayod kung sila makasabot kung unsa kining mga butanga nga kining usa asa naggikan.” 30 Ang tawo mitubag iyang gipanulti ngadto kanila. 7 Unya si Jesus misulti ug miington kanila. “Kini talagsaon, nga wala kamo kanila pag-usab, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, masayod kung asa siya naggikan, apan iyang gibuka ako moingon kaninyo, ako ang pultahan sa mga ang akong mga mata. 31 Nasayod kami nga ang karnero. 8 Ang uban nga niabot una kanako kawatan Dios dili maminaw sa mga makakasala, apan kung ug tulisan, apan ang mga karnero wala maminaw ang matag-usa masimbahon ug kanunay motuman kanila. 9 Ako ang pultahan. Kung adunay mosulod sa iyang gisugo, siya maminaw kaniya. 32 Sukad sa agi kanako, siya maluwas; mosulod siya ug mogawas sinugdanan sa kalibotan wala pa gayoy nadungog ug makakaplag ug sibsibanan. 10 Ang kawatan dili nga adunay nakapabuka sa mga mata sa tawo nga moabot kung dili siya mangawat ug mopatuy ug buta sukad sa iyang pagkatawo. (aiōn g165) 33 Kung moguba. Ako mianhi aron nga sila adunay kinabuhi kining tawhana dili pa gikan sa Dios, wala gayod siyay ug makabaton niini nga madagayaon. 11 Ako ang mahimo.” 34 Sila mitubag ug miington kaniya, “Ikaw maayong magbalantay. Ang maayo nga magbalantay hingpit nga natawo sa kasal-anan, ug ikaw nagtudlo motugyan sa iyang kinabuhi alang sa mga karnero. 12 Kanamo?” Unya ila siyang gipagawas palayo. 35 Si Ang sinuholan nga sulugoon dili usa ka magbalantay Jesus nakabalita nga ila siyang gihinginlan pagawas ug dili tag-iya sa mga karnero. Kon iyang makita sa sinagoga. Nakaplagan niya siya ug gingnan, ang lobo nga moabot pasagdan lang ang karnero “Mituo ka ba sa Anak sa Tawo?” 36 Siya mitubag ug moikeyas. Ug dad-on sila sa lobo ug ipatibulag ug miington, “Kinsa man siya Ginoo, aron nga ako sila. 13 Siya modagan palayo tungod kay siya usa motuo kaniya?” 37 Si Jesus miington kaniya, “Ikaw man lamang ka sinuholan nga sulugoon ug wala nakakita na kaniya, ug siya mao ang nakigsulti uban moamping sa mga karnero. 14 Ako ang maayo nga kanimo.” 38 Ang tawo miington, “Ginoo, mituo ako “ug magbalantay, ug ako nakaila sa akong gipanag-iya, siya misimba kaniya. 39 Si Jesus miington, “Alang sa ug ang akong gipanag-iya nakaila kanako. 15 Ang paghukom ako miabot niining kalibotana aron ang Amahan nakaila kanako, ug ako nakaila sa Amahan, kadtong dili makakita mahimong makakita ug kadtong ug akong itugyan ang akong kinabuhi alang sa mga makakita mahimong buta.” 40 Ang pipila sa mga karnero. 16 Aduna akoy lahing mga karnero nga wala Pariseo nga anaa didto uban kaniya nakadungog dinihi nga kulongan. Kinahangan nga ako usab silang niining mga butanga ug nangutana kaniya, “Kami ba pagadad-on, ug sila makadungog sa akong tingog usab mga buta?” 41 Si Jesus miington kanila, “Kung aron nga mahimong usa ka panon sa karnero ug usa kamo buta, kamo unta wala nay sala, apan karon lang ka magbalantay. 17 Mao kini ang hinungdan kamo nag-ingon, ‘Kami nakakita; busa ang inyong nga ang Amahan nahigugma kanako: Akong itugyan sala magpabilin.

10 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako mosulti kaninyo, siya nga dili moagi sa pultahan paingon sa kulongan sa karnero, apan mokatkat hinuong sa lahing dalan, kanang tawhana kawatan ug tulisan. 2 Siya nga magasulod agi sa pultahan mao ang magbalantay sa karnero. 3 Ang magbalantay sa pultahan magaabli alang kaniya. Ang mga karnero

pag-usab. 18 Walay makakuha niini gikan kanako, apan akong itugyan ang akong kaugalingon. Aduna akoy katungod sa pagtugyan niini, ug aduna usab akoy katungod sa pagbawi niini pag-usab. Ako kining nadawat nga mando gikan sa akong Amahan.” 19 Ang pagkabahin nahitabo pag-usab sa mga Judio tungod niini nga mga pulong. 20 Ang kadaghanan

kanila miington "Siya adunay demonyo ug nabuang. siya sa unahan sa Jordan sa dapit kung asa si Juan Nganong maminaw man kamo kaniya?" 21 Ang uban una nga nagapangbawtismo, ug siya mipuyo didto. miington, "Dili ingon ini ang mga pulong sa usa ka tawo nga giyawaan. Makahimo ba gud ang usa ka demonyo sa pag-abli sa mga mata sa buta?" 22 Unya kini ang panahon sa Kapistahan sa Paghalad didto sa Jerusalem. 23 Tingtugnaw kadto, ug si Jesus milakaw didto sa templo sa portiko ni Solomon. 24 Unya ang mga Judio nagpalibot kaniya ug miington, "Unsa kadugayon nga imo kaming ipaduhaduha? Kung ikaw ang Cristo, sultihi kami sa klaro." 25 Si Jesus mitubag kanila, "Ako nagsulti kaninyo, apan wala kamo motuo. Ang mga binuhatan nga akong gihimo sa ngalan sa akong Amahan, kini nagpamatuod mahitungod kanako. 26 Apan kamo wala motuo tungod kay kamo dili man akong mga karnero. 27 Ang akong mga karnero makadungog sa akong tingog; ako nakaila kanila, ug sila mosunod kanako. 28 Ako naghatag kanila ug kinabuhing walay kataposan; sila dili gayod mamatay, ug walay usa nga makakawat kanila sa akong kamot. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Ang akong Amahan, nga naghatag kanila kanako, labaw sa tanan, ug walay makahimo sa pagkawat kanila gikan sa kamot sa Amahan. 30 Ako ug ang Amahan usa ra." 31 Unya ang mga Judio mikhuha pag-usab ug mga bato aron batohon siya. 32 Si Jesus mitubag kanila, "Nagpakita ako ug daghan nga maayong binuhatan diha kaninyo gikan sa Amahan. Asa niadtong akong mga gipangbahut ang hinungdan nga pagabatohan ninyo ako?" 33 Ang mga Judio mitubag kaniya, "Dili ka namo batohon tungod sa imong maayong binuhatan, apan sa pagpasipala, tungod kay ikaw nga usa ka tawo, naghimo sa imong kaugalingon nga Dios." 34 Si Jesus mitubag kanila, "Wala ba mahisulat sa inyong balaod, 'Ako miington, 'Kamo mga dios?' 35 Kung siya nagtawag kanila nga mga dios, kansang pulong sa Dios miabot (ug ang kasulatan dili mausab), 36 mosulti ba kamo kaniya nga gilahi sa Amahan ug gipadala sa kalibutan, 'Ikaw nagapasipala,' tungod kay ako miington, 'Ako ang Anak sa Dios'? 37 Kung wala ako maghimo sa mga buhat sa akong Amahan, ayaw kamo pagtuo kanako. 38 Apan kung ako naghimo niini, bisan kung dili kamo motuo kanako, pagtuo sa mga binuhatan aron nga kamo makaila ug makasabot nga ang Amahan ania kanako ug ako anaa sa Amahan." 39 Ug sila misulay sa pagdakop kaniya pag-usab, apan siya mipalayo sa ilang mga kamot. 40 Miadto na usab siya sa unahan sa Jordan sa dapit kung asa si Juan Nganong maminaw man kamo kaniya?" 41 Daghang mga tawo ang miadto kaniya ug sila miington, "Sa pagkatinuod si Juan walay gibuhat nga mga timaan, apan tinuod ang tanang mga butang nga gisulti ni Juan mahitungod niining tawhana." 42 Daghan ang mga tawo didto nga mituo kaniya.

11 Karon adunay usa ka tawo nga ginganlan ug Lazaro nga nagsakit. Siya gikan sa Betania, ang baryo ni Maria ug sa iyang igsoon nga si Marta. 2 Si Maria mao ang nagdihog sa Gino ug mira ug nagpahid sa til uban sa iyang buhok, ang iyang igsoon nga si Lazaro nagsakit. 3 Ang managsoong babaye nagpadala ngadto kang Jesus, nga nag-ingon, "Gino, tan-awa, ang imong hinigugma nagsakit." 4 Sa dihang si Jesus nakadungog niini, siya miington, "Kining sakita dili alang sa kamatayon, apan alang hinuon kini sa kahimayaan sa Dios aron nga ang Anak sa Dios mahimaya pinaagi niini." 5 Karon gihigugma ni Jesus si Marta ug ang iyang igsoon nga babaye ug si Lazaro. 6 Busa sa dihang nadungog niya nga si Lazaro nagsakit, si Jesus nagpabilin pa ug duha ka adlaw sa dapit kung asa siya. 7 Unya human niini, siya miington sa mga disipulo, "Mangadto kita sa Judea pag-usab." 8 Ang mga disipulo miington kaniya, "Rabbi, sa pagkakaron ang mga Judio nagasulay sa pagbato kanimo, ug buot gihapon ka mobalik pag-usab didto?" 9 Si Jesus mitubag, "Dili ba dose ka oras ang usa ka adlaw? Kung adunay usa nga molakaw panahon sa adlaw, siya dili mapandol, tungod kay siya makakita pinaagi sa kahayag niining kalibutan. 10 Apan, kung siya molakaw sa kangitngit, siya mapandol tungod kay wala kaniya ang kahayag. 11 Siya misulti niining mga butanga, ug human niining mga butanga, siya miington kanila, "Ang atong higala nga si Lazaro natulog, apan ako moadto aron nga ako siyang pukawon sa pagkatulog." 12 Busa ang mga disipulo miington kaniya, "Gino, kung natulog lang siya, siya maulian." 13 Karon si Jesus naghisgot sa iyang kamatayon, apan sila naghunahuna nga siya naghisgot mahitungod sa pagpahulay nga pagkatulog. 14 Unya si Jesus miington kanila sa klaro, "Patay na si Lazaro. 15 Ako nalipay, alang sa inyong kaayohan, nga ako wala didto aron kamo motuo. Mangadto kita kaniya." 16 Si Tomas, nga gitawag nga Didymus, miington sa iyang kauban nga mga disipulo, "Mangadto usab kita aron nga mamatay kita uban kang Jesus." 17 Sa dihang

miabot si Jesus, nasayran nya nga si Lazaro gilubong ang iyang kaugalingon, miadto sa lubnganan. Usa upat na kaadlaw ang milabay. **18** Ang Betania duol sa kini ka langob, ug usa ka bato ang nakaali niini. **39** Si Jerusalem, 15 ka estadya ang gilay-on. **19** Daghan Jesus miington, "Kuhaa kanang bato." Si Marta, nga ang mga Judio nga miadto kang Marta ug kang Maria, igsoon ni Lazaro, nga namatay, miington kang Jesus, alang sa paghupay kanila mahitungod sa ilang igsoon. "Ginoo, niining higayona ang lawas nalata na, kay **20** Unya si Marta, sa dihang nakadungog siya nga siya upat naman kaadlaw nga namatay." **40** Si Jesus Jesus moabot, miadto aron sa pagpakigkita kaniya, miington kaniya, "Wala ba ako nag-ingon kanimo nga, apan si Maria naglingkod didto sa balay. **21** Unya si kung ikaw motuo, ikaw makakita sa himaya sa Dios?" Marta miington kang Jesus, "Ginoo, kung ania ka pa **41** Busa ilang gikuha ang bato. Naghangad si Jesus unta dinihi, ang akong igsoon dili unta namatay. **22** ug miington, "Amahan, ako nagpasalamat kanimo nga Bisan karon, ako nasayod nga bisan unsa nga imong ikaw naminaw kanako. **42** Ako nasayod nga ikaw pangayuong gikan sa Dios, iyang igahatag kanimo." **23** kanunay gayod nagapaminaw kanako, apan tungod Si Jesus miington kaniya, "Ang imong igsoon mabuhi ug alang sa mga panon nga nagtindog palibot kanako pag-usab." **24** Si Marta miington kaniya, "Ako nasayod nga ako maga-ingon niini, aron nga sila motuo nga siya mabuhi pag-usab panahon sa pagbanhaw sa ikaw nagpadala kanako." **43** Human kini niya gisulti, kataposang adlaw." **25** Si Jesus miington kaniya, "Ako misinggit siya uban ang kusog nga tingog, "Lazaro, ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi; siya nga nagatuwo gawas!" **44** Ang patay nga tawo migawas; ang iyang kanako, bisan pa kung siya mamatay, mabuhi; **26** mga til ug mga kamot nagapos sa panapton, ang ug si bisan kinsa nga buhi ug motuo kanako **dili** iyang nawong halos naputos ug panapton. Si Jesus gayod mamatay. Nagatuwo kaba niini?" (**aiōn g165**) **27** miington kanila, "Badbari ug palakawa siya." **45** Unya Siya miington ngadto kaniya, "Oo, Ginoo, nagtuwo ako daghan sa mga Judio nga miadto kang Maria ug nga ikaw ang Cristo, ang Anak sa Dios, nga moabot nakakita kung unsa ang gibuhat ni Jesus, mituo sa kalibutan." **28** Sa dihang siya miington niini, siya kaniya; **46** apan ang pipila kanila miadto sa mga mipalayo ug gitawag ang iyang igsoon nga si Maria Pariseo ug nag-ingon kanila sa mga butang nga sa tago. Siya miington, "Ang magtutudlo ania ug siya gibuhat ni Jesus. **47** Unya ang pangulong pari ug nagtawag kanimo." **29** Sa dihang nadungog niya kini, ang mga Pariseo gitigom ang konseho ug miington, siya mitindog dayon ug miadto kaniya. **30** Karon wala "Unsa ang atong pagabuhaton?" Kining tawhana pa moadto si Jesus sa baryo apan anaa pa gihapon daghan na ang gibuhat nga mga timaan. **48** Kung diin si Marta nakigkita kaniya. **31** Busa sa dihang ato siyang pasagdanan sama niini, ang tanan motuo ang mga Judio, nga uban kaniya sa iyang balay ug kaniya; ang mga Romano moanhi ug ilugon ang kadtong naghupay kaniya, nakakita kang Maria nga atong dapit ug ang atong nasod." **49** Bisan pa niini, nagdali ug tindog ug migawas, sila misunod kaniya, ang usa ka tawo sa ilang taliwala, si Caifas, ang nga naghunahuna nga moadto siya sa lubong aron labaw nga pari niadtoto nga tuig, miington kanila, "Wala magbakho didto. **32** Unya sa dihang si Maria, miabot kamoy nasayran. **50** Wala ninyo gihunahuna nga ug nakakita kang Jesus, miluhod siya sa iyang tiilan kini mas maayo alang kaninyo nga ang usa ka ug miington kaniya, "Ginoo, kung ania ka pa unta tawo mamatay alang sa katawhan kaysa ang tibuok dinihi, dili unta mamatay ang akong igsoon." **33** Sa nga nasod mahawanaw." **51** Karon nagsulti siya niini dihang nakita siya ni Jesus nga naghilak, ug ang mga dili gikan sa iyang kaugalingon. Hinuon, ingon nga Judio nga mikuyog kaniya naghilak usab, natandog labaw'ng pari niadtong tuiga, iyang gitagna nga si pag-ayo ang iyang espiritu ug nabalaka; **34** siya Jesus mamatay alang sa nasod; **52** ug dili lamang miington, "Asa ninyo siya gibutang?" Sila miington alang sa nasod, apan aron nga ang mga anak sa Dios kaniya, "Ginoo, anhi ug tan-awa." **35** Mihilak si Jesus. **53** Busa **36** Unya ang mga Judio miington, "Tan-awa unsa gikan niadtong adlawa nagplano sila kung unsaon kadako ang iyang paghigugma kang Lazaro!" **37** Apan nila pagpatay si Jesus. **54** Wala na si Jesus naglakaw ang pipila kanila miington, "Dili ba kining tawhana nga dayag taliwala sa mga Judio, apan mibiya siya nga maoy nag-abli sa mga mata sa usa ka buta gikan didto paingon sa dapit nga duol sa kamingawan nga tawo, makahimo usab niining tawhana nga dili paingon sa lungsod nga gitawag ug Ephraim. Didto mamatay?" **38** Unya si Jesus usab, natandog pag-ayo naugpabilin siya kauban ang mga disipulo. **55** Karon

ang Pagsaylo sa mga Judio haduol na, ug daghan wala pa ang Pagsaylo aron sa pagputli sa ilang mga kaugalingon. **56** Sila nangita kang Jesus, ug istoryahanay sa usag-usa samtang sila nanindog sa templo, "Unsay inyong hunahuna? Nga dili siya moadto sa kapistahan?" **57** Karon ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo mihatag ug mando nga kung adunay nasayod kung asa si Jesus, kinahanglan siya mosumbong niini aron nga sila modakop kaniya.

12 Unom ka adlaw sa wala pa ang Pagsaylo, si Jesus miabot sa Betania, diin si Lazaro, nga gibanhaw ni Jesus gikan sa mga patay, atoa didto. **2** Busa nag-andam sila ug panihapon alang kaniya didto, ug si Marta ang nagsilbi, apan si Lazaro mao ang usa nga kauban niadtong naglingkod sa lamisa uban kang Jesus. **3** Unya si Maria mikuhang ug litra sa pahumot nga hinimo gikan sa bilihon ug lunsay nga nardo, ug gidihogan ang tilil ni Jesus niini, ug gitrapohan ang iyang tilil sa iyang buhok. Ang panimalay nalukop sa kahumot sa pahumot. **4** Si Judas Iscariote, nga usa sa iyang mga disipulo, ang usa nga magbudyhi kaniya, miington, **5** "Nganong kini nga pahumot wala gibaligya ug tulo ka gatos nga denario ug ihatag sa mga kabos?" **6** Karon miington siya niini, dili tungod kay naluoy siya sa mga kabos, apan tungod kay siya usa ka kawatan: anaa kaniya ang puntil sa kwarta ug kawaton kung unsa ang nasulod niini. **7** Si Jesus miington, "Tugoti siya sa pagtipig kung unsay anaa kaniya alang sa adlaw sa paglubong kanako. **8** Anaa kanunay ang mga kabos diha kaninyo; apan dili ninyo ako makauban sa kanunay." **9** Karon usa ka dakong panon sa mga Judio nasayod nga si Jesus atoa didto, ug sila miadto, dili lamang alang kang Jesus, apan alang usab sa pagtan-aw kang Lazaro, nga gibanhaw ni Jesus gikan sa mga patay. **10** Ang mga pangulong pari nagsabotsabot aron nga patyon usab nila si Lazaro; **11** kay tungod kaniya daghan sa mga Judio ang mipalayo ug mituo kang Jesus. **12** Sa pagkasunod nga adlaw ang usa ka panon miabot sa kapistahan. Sa dihang nadungan nila nga moadto si Jesus sa Jerusalem, **13** mikuhang sila sa mga sanga sa kahoy nga palmira ug migawas aron mosugat kaniya ug misinggit, "Hosanna! Bulahan siya nga moabot sa ngalan sa Ginoo, ang Hari sa Israel." **14** Nakakita si Jesus sa nating asno ug nagsakay niini; ingon sa nahisulat, **15** "Ayaw kahadlok, anak nga

babaye sa Zion; tan-awa, ang imong Hari moabot, nga mosakay sa nating asno." **16** Ang iyang mga disipulo wala makasabot niining mga butanga sa una nga higayon; apan sa dihang si Jesus gihimaya, sila nahinumdom nga kining mga butanga nahisulat mahitungod kaniya ug nabuhat nila kini nga mga butang ngadto kaniya. **17** Karon nagpamatuod ang panon nga uban kaniya sa dihang gitawag niya si Lazar pagawas sa lubnganan ug gibanhaw siya gikan sa mga patay. **18** Kini usab ang hinungdan nga ang panon miadto aron nga maghimamat kaniya tungod kay sila nakadungog nga siya nakabuhat niini nga timaan. **19** Busa ang mga Pariseo miington sa ilang mga kaugalingon. "Tan-awa, wala na kitay mahimo; tan-awa, ang kalibutan nagsunod na kaniya." **20** Karon adunay mga Griyego nga nagkuyog niadtong motungas aron sa pagsimba didto sa kapistahan. **21** Kini sila miadto kang Felipe, nga gikan sa Betsaida sa Galilea, ug nangutana kaniya, nga miington, "Sir, buot kaming makakita kang Jesus." **22** Si Felipe milakaw ug gisultihan si Andres; milakaw si Andres uban kang Felipe, ug ilang gisultihan si Jesus. **23** Si Jesus mitubag kanila ug miington, "Ang takna miabot na alang sa Anak sa Tawo nga himayaon. **24** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo, gawas nga ang usa ka lugas sa trigo matagak sa yuta ug mamatay, kini magapabilin sa iyang kaugalingon lamang; apan kung kini mamatay, kini magdala ug daghang bunga. **25** Siya nga magahigugma sa iyang kinabuhi mawad-an niini; apan siya nga magadumot sa iyang kinabuhi niining kalibotana makaangkon niini alang sa kinabuhing walay kataposan. (aiōnios g166) **26** Ang si bisankinsa nga mag-alagad kanako, pasagdi siya nga mosunod kanako; ug kung asa ako, atoa usab ang akong mga sulugoon. Ang si bisankinsa nga moalagad kanako, ang Amahan magapasidungog kaniya. **27** Karon ang akong kalag nabalaka: unsa ang angay nakong isulti? 'Amahan, luwasa ako gikan niining taknaa?' Apan tungod niini ako miabot niining taknaa. **28** Amahan, himayaon ang imong ngalan." Unya ang usa ka tingog gikan sa langit miington, "Ako na kining gihimaya ug ako kining pagahimayaon pag-usab." **29** Unya ang panon nga mitindog ug nakadungog niini miington nga nidalugdog. Ang uban miington, "Dihay anghel nga misulti kaniya." **30** Si Jesus mitubag ug miington, "Kini nga tingog wala miabot alang kanako, apan alang kaninyo. **31** Karon ang paghukom niining kalibotana:

Karon ang magmamando niining kalibotana igalabay pagawas. **32** Ug ako, sa dihang ako igabayaw gikan sa yuta, magaduol ang matag-usa kanako.” kaniya: kini mao ang pulong nga akong gisulti nga **33** Siya miington niini aron sa pag-ila kung unsa gikan sa balaod nga si Cristo magpabilin hangtod sa kahangtoran. Unsaon nimo pagkasulti, ‘Ang Anak sa Tawo kinahanglan nga ipataas?’ Kinsa kini nga Anak sa Tawo?” (*aīōn g165*) **35** Unya si Jesus miington kaniila, “Ang kahayag magpabilin uban kaninyo sa hamubo nga panahon. Lakaw samtang anaa pa kaninyo ang kahayag, aron nga ang kantitngit dili mag-una kaninyo. Siya nga magalakaw sa kantitngit wala masayod kung asa siya padulong. **36** Samtang anaa pa kaninyo ang kahayag, pagtuo sa kahayag aron nga mamahimo kamong mga anak sa kahayag.” Si Jesus miington niining mga butanga ug unya mipahawa ug mitago kaniila. **37** Bisan tuod si Jesus nakabuhat sa daghang mga timaan sa ilang atubangan, apan wala gihapon sila motuo kaniya **38** aron nga ang pulong ni Isaias nga propeta matuman, diin siya nag-ingon: “Ginoo, kinsa ba ang mituo sa among pagpahayag? Ug kung kinsa ba gipadayag ang bukton sa Ginoo?” **39** Kay alang niini nga hinungdan sila dili motuo, kay si Isaias usab miington, **40** “Iyang butahon ang ilang mga mata, ug iyang pagahion ang ilang mga kasingkasing; kondili, sila makakita uban sa ilang mga mata ug makasabot uban sa ilang mga kasingkasing, ug mobalik, ug ako silang ayohon.” **41** Si Isaias miington niining mga butanga tungod kay iyang nakita ang himaya ni Jesus ug misulti kaniya. **42** Apan bisan pa niana, daghan sa mga magmamando ang mituo kang Jesus; apan tungod sa mga Pariseo, sila wala mag-angkon niini aron nga dili sila ipapahawa gikan sa sinagoga. **43** Sila mas labaw pa nga nahigugma sa mga pagdayeg nga gikan sa mga tawo kay sa pagdayeg nga gikan sa Dios. **44** Si Jesus misinggit ug miington, “Siya nga nagtuo kanako, magtuo dili lamang kanako apan kaniya usab nga mipadala kanako, **45** ug siya nga nakakita kanako nakakita kaniya nga mipadala kanako. **46** Ako mianhi ingon nga kahayag sa kalibotan aron nga si bisan kinsa nga magtuo kanako dili magpabilin sa kantitngit. **47** Si bisan kinsa nga nakadungog sa akong mga pulong apan wala magtipig niini, dili ako mohukom kaniya; kay wala ako mianhi aron sa paghukom sa kalibotan, apan sa pagluwas sa kalibotan. **48**

Siya nga magasalikway kanako ug wala modawat wala ako mosulti alang sa akong kaugalingon, apan ang Amahan nga nagpadala kanako, nga naghatac kanako ug mando kung unsa ang isulti. **50** Nasayod ako nga ang iyang mando mao ang kinabuhing walay kataposan, busa mao kana ang akong gisulti—sama sa gisulti sa akong Amahan kanako, igasulti ko usab.” (*aīōnios g166*)

13 Karon sa wala pa ang Pista sa Pagsaylo sa dihang si Jesus nasayod nga ang iyang takna moabot na nga siya mobiya niining kalibotan paingon sa Amahan—naghigugma sa iyang mga gipanag-iya nga anaa sa kalibotan—siya magahigugma kanila hangtod sa kataposan. **2** Karon ang yawa nagbutang na niini sa kasingkasing ni Judas Iscariote nga anak ni Simon, aron mobudhi kang Jesus. **3** Nasayod sila nga ang Amahan naghatac kaniya sa tanan ngadto sa iyang mga kamot ug nga siya naggikan sa Dios ug mobalik sa Dios. **4** Nagtindog siya human sa panihapon ug gihubo ang iyang pangsapaw nga sinina. Unya iyang gikuha ang tuwalya ug iya kining gitapis. **5** Unya nagbubo siya ug tubig sa planggana ug nagsugod sa paghugas sa mga til sa iyang mga disipulo ug gitrapohan sa tuwalya nga iyang gitapis. **6** Siya miduol kang Simon Pedro, ug si Pedro miington kaniya, “Ginoo, imo bang hugasan ang akong mga til?” **7** Si Jesus mitubag ug miington kaniya, “Kung unsa ang akong buhaton kaninyo dili kamo makasabot karon, apan unya masabtan ra ninyo kini.” **8** Si Pedro miington kaniya, “Dili gayod nimo hugasan ang akong mga til.” Si Jesus mitubag kaniya, “Kung dili ako mohugas kanimo, ikaw walay kaambitan kanako.” (*aīōn g165*) **9** Si Simon Pedro miington kaniya, “Ginoo, ayaw lamang ang akong mga til ang hugasi, apan apil usab ang akong mga kamot ug ulo.” **10** Si Jesus miington kaniya, “Siya nga nakaligo na wala na magkinahanglan, gawas sa paghugas sa iyang mga til” apan siya hingpit nga limpyo; kamo limpyo, apan dili ang matag-usa.” **11** (Kay si Jesus nasayod kung kinsa ang magbudhi kaniya; mao nga siya miington, “Dili ang tanan kaninyo limpyo.”) **12** Busa sa dihang si Jesus nahuman na sa paghugas sa ilang mga til ug gikuha ang iyang sinina ug naglingkod pag-usab, siya miington kaniila, “Nasayod ba kamo kung unsa ang akong gibuhat alang kaninyo? **13** Gitawag ako ninyo

nga 'magtutudlo' ug 'Ginoo,' ug sakto ang inyong wala na si Judas, si Jesus miington, "Karon ang Anak giigong, tungod kay ako kana. **14** Unya kung ako, sa Tawo gihimaya, ug ang Dios nahimaya kaniya, **32** ang Ginoo ug ang Magtutudlo, naghugas sa inyong Ang Dios maghimaya kaniya sa iyang kaugalingon, ug mga til, kinahanglan nga hugasan usab ninyo ang siya maghimaya kaniya dihadihay dayon. **33** Gagmay til sa usag-usa. **15** Kay ako naghatag kaninyo ug nga mga kabataan, ako uban kaninyo sa mubo nga sumbanan aron nga kamo usab magbuhat sama sa panahon. Mangita kamo kanako, ug sama sa akong akong gibuhat alang kaninyo. **16** Sa pagkatinuod, sa giigong sa mga Judio, 'Kung diin ako moadto, dili pagkatinuod, ako magasulti kaninyo, ang sulugoon dili kamo makaadto.' Karon sultihan ko usab kamo niini. labaw sa iyang agalon; o ang mensahero labaw pa **34** Ako maghatag kaninyo ug bag-o nga sugo, nga sa nagpadala kaniya. **17** Kung nasayod kamo niining kinahanglan higugmaon ninyo ang usag-usa; ingon mga butanga, kamo mapanalanginan kung kamo nga ako nahigugma kaninyo, busa kinahanglan usab magbuhat niini. **18** Ako wala maghisgot mahitungod nga inyong higugmaon ang usag-usa. **35** Pinaagi kaninyong tanan; ako nasayod kung kinsa kadtong niini ang matag-usa masayod nga kamo akong akong napili—apan kini aron nga ang kasulatan mga disipulo, kung inyong higugmaon ang usag-matuman: 'Siya nga nagakaon sa akong tinapay usa.' **36** Si Simon Pedro miington kaniya, "Ginoo, mopataas sa iyang tikod batok kanako." **19** Gisultihan asa ka moadto?" si Jesus mitubag, "Kung asa ako ko kamo niini karon sa dili pa kini mahitabo aron moadto, dili kamo makasunod kanako karon, apan nga sa dihang mahitabo na kini, kamo magatuo nga makasunod kamo kanako pagkahuman." **37** Si Pedro mao AKO. **20** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako miington kaniya, "Ginoo, nganong dili ako makasunod magasulti kaninyo, siya nga magadawat sa akong kanimo karon? Akong itugyan ang akong kinabuhi gipadala, magadawat kanako, ug siya nga magadawat alang kanimo." **38** Si Jesus mitubag, "Imo bang kanako, magadawat kaniya nga nagpadala kanako. itugyan kanako ang imong kinabuhi? Sa pagkatinuod, **21** Sa dihang si Jesus miington niini, nabalaka ang sa pagkatinuod, ako magasulti kanimo, sa dili pa iyang espiritu, siya nagpamatuod ug miington, "Sa magtuktugaok ang sunoy imo na akong ilimod sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo makinato ka higayon."

nga ang usa kaninyo magbudi kanako." **22** Ang mga disipulo nagtinan-away sa usag-usa, natingala kung kinsa ang iyang gihisgotan. **23** Usa sa iyang mga disipulo, nga gihigugma ni Jesus, naghigda sa lamesa nga nagsandig sa dughan ni Jesus. **24** Si Simon Pedro nagsintyas niini nga disipulo ug miington, "Sultih Kami kung kinsa kini nga iyang gisulti" **25** Busa mibalik siya ug nagpauray sa dughan ni Jesus ug miington, "Ginoo, kinsa kini?" **26** Unya mitubag si Jesus, "Kini siya mao ang akong tusloan ug pinikas sa tinapay ug ihatag kaniya." Busa sa dihang napikas niya ang tinapay, iya kining gihatag kang Judas nga anak ni Simon Iscariote. **27** Ug unya, human sa tinapay, si Satanas misulod kaniya, busa si Jesus miington kaniya, "Unsa ang imong pagabuhaton, dalia kini pagbuhat." **28** Karon walay usa nga naghigda sa lamesa nga nasayod nganong iya kining gisulti kaniya. **29** Ang pipila naghunahuna nga, sukad nga anaa kang Judas ang puntil sa kwarta, si Jesus miington kaniya, "Palit kung unsa ang atong kinahanglanon alang sa pista," o nga siya kinahanglan adunay ihatag sa kabos. **30** Human madawat ni Judas ang tinapay, migawas dayon siya. Gabii na kadto. **31** Sa dihang

14 "Ayaw tugoti nga mabalaka ang inyong kasingkasing. Tuo kamo sa Dios, tuo usab kanako. **2** Sa balay sa akong Amahan daghan ug mga lawak. Kung kini dili tinuod, ako mosulti kaninyo, kay moandam ako ug dapit alang kaninyo. **3** Kung moadto ako ug moandam ug dapit alang kaninyo, mobalik ako pag-usab ug dawaton ko kamo aron nga kung diin ako anaa usab kamo. **4** Nasayod kamo sa dalan kung asa ako padulong." **5** Si Tomas miington kung Jesus, "Ginoo wala kami makabalo kung asa ka padulong, unsaon namo pagkahibalo sa dalan?" **6** Si Jesus miington kaniya, "Ako ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi; walay makaadto sa Amahan gawas kung pinaagi kanako. **7** Kung nakaila kamo kanako, nakaila usab kamo sa akong Amahan. Gikan karon nakaila na kamo kaniya, ug nakakita na kaniya." **8** Si Felipe miington kung Jesus, "Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan, ug kana igo na alang kanamo." **9** Si Jesus miington kaniya, "Dugay na ako nga nakig-urban kaninyo ug wala pa ba ba gihapon ka makaila kanako, Felipe? Si bisan kinsa nga nakakita kanako nakakita sa Amahan. Nganong naka-ingon ka man, 'Ipakita kanamo ang Amahan?' **10** Wala ka ba

mituo nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania ngalan—siya motudlo kaninyo sa tanang butang ug kanako? Ang mga pulong nga gisulti ko kaninyo wala siya magpahinumdom kaninyo sa tanang butang nga nako gisulti gikan sa akong kaugalingong katungod, gisulti ko kaninyo. 27 Ibilin ko kaninyo ang kalinaw; apan kini sa Amahan nga nagpuyo kanako nga ihatag ko kaninyo ang akong kalinaw. Dili ko kini mao ang namuhat sa iyang buluhaton. 11 Tuohi ihatag sama sa paghatag sa kalibutan. Ayaw tugoti ako nga ako anaa sa Amahan, ug ang Amahan nga mabalaka ang inyong kasingkasing, ug ayaw ania kanako, o tuo tungod sa mga buhat. 12 Sa kahadlok. 28 Nakadungog kamo nga ako miingon pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, siya kaninyo, 'Ako molakaw ug mobalik ako kaninyo.' Kung nga motuo kanako mobuhat sa mga buluhaton nga kamo nahigugma kanako, kamo malipay tungod kay akong ginabuhat, ug siya mobuhat sa mas labaw ako moadto sa Amahan, kay ang Amahan mas labaw pa nga mga buluhaton kaysa niini tungod kay ako kay kanako. 29 Karon gisultihan ko kamo sa wala moadto sa Amahan. 13 Bisan unsa ang inyong pa kini mahitabo aron nga, sa dihang kini mahitabo, pangayoon sa akong ngalan, ako kining buhaton aron motuo kamo. 30 Dili na ako mosulti ug daghan pa nga ang Amahan himayaon diha sa Anak. 14 Kung mangayo kamo ug bisaun unsa sa akong ngalan, ako kining buhaton. 15 Kung nahigugma kamo kanako, tumanon ninyo ang akong mga kasugoan. 16 Ug mag-ampo ako sa Amahan, ug hatagan niya kamo ug laing Maghuhupay aron nga siya makig-uban kaninyo hangtod sa kahangtoran: (aión g165) 17 ang Espíritu sa kamatuoran. Nga dili madawat sa kalibutan tungod kay kini wala makakita kaniya o makaila kaniya. Apan kamo nakaila kaniya, kay siya mipuyo uban kaninyo ug maanaa kaninyo. 18 Dili ko kamo biyaan nga mag-inusara; mobalik ako kaninyo. 19 Apan sa mubo nga panahon ang kalibutan dili na makakita kanako, apan kamo makakita kanako. Tungod kay ako buhi, kamo usab mabuhi. 20 Nianang adlawa masayod kamo nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo ania kanako, ug ako anaa kaninyo. 21 Siya nga nagbaton sa akong mga kasugoan ug nagtuman niini mao ang nahigugma kanako, ug siya nga nahigugma kanako higugmaon sa akong Amahan, ug ako siyang higugmaon ug akong ipakita ang akong kaugalingon kaniya." 22 Si Judas (dili si Iscariot) miingon kang Jesus, "Ginoo, nganong imong ipakita ang imong kaugalingon kanamo ug dili sa kalibutan?" 23 Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Si bisaun kinsa nga nahigugma kanako, motuman siya sa akong pulong. Higugmaon siya sa akong Amahan, ug kami moanha kaniya, ug kami mohimo sa among puluy-anan diha kaniya. 24 Siya nga wala mahigugma kanako dili motuman sa akong mga pulong. Ang pulong nga inyong nadungog dili gikan kanako apan gikan sa Amahan nga nagpadala kanako. 25 Gisulti ko kini nga mga butang kaninyo, samtang ako anaa uban kaninyo. 26 Bisan pa niana, ang Maghuhupay—ang Balaang Espíritu nga ipadala sa Amahan sa akong

ngalan—siya motudlo kaninyo sa tanang butang ug kaninyo. 27 Ibilin ko kaninyo ang kalinaw; apan kini sa Amahan nga nagpuyo kanako nga ihatag ko kaninyo ang akong kalinaw. Dili ko kini mao ang namuhat sa iyang buluhaton. 11 Tuohi ihatag sama sa paghatag sa kalibutan. Ayaw tugoti ako nga ako anaa sa Amahan, ug ang Amahan nga mabalaka ang inyong kasingkasing, ug ayaw ania kanako, o tuo tungod sa mga buhat. 12 Sa kahadlok. 28 Nakadungog kamo nga ako miingon pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, siya kaninyo, 'Ako molakaw ug mobalik ako kaninyo.' Kung nga motuo kanako mobuhat sa mga buluhaton nga kamo nahigugma kanako, kamo malipay tungod kay akong ginabuhat, ug siya mobuhat sa mas labaw ako moadto sa Amahan, kay ang Amahan mas labaw pa nga mga buluhaton kaysa niini tungod kay ako kay kanako. 29 Karon gisultihan ko kamo sa wala moadto sa Amahan. 13 Bisan unsa ang inyong pa kini mahitabo aron nga, sa dihang kini mahitabo, pangayoon sa akong ngalan, ako kining buhaton aron motuo kamo. 30 Dili na ako mosulti ug daghan pa nga ang Amahan himayaon diha sa Anak. 14 Kung mangayo kamo ug bisaun unsa sa akong ngalan, ako kining buhaton. 15 Kung nahigugma kamo kanako, tumanon ninyo ang akong mga kasugoan. 16 Ug mag-ampo ako sa Amahan, ug hatagan niya kamo ug laing Maghuhupay aron nga siya makig-uban kaninyo hangtod sa kahangtoran: (aión g165) 17 ang Espíritu sa kamatuoran. Nga dili madawat sa kalibutan tungod kay kini wala makakita kaniya o makaila kaniya. Apan kamo nakaila kaniya, kay siya mipuyo uban kaninyo ug maanaa kaninyo. 18 Dili ko kamo biyaan nga mag-inusara; mobalik ako kaninyo. 19 Apan sa mubo nga panahon ang kalibutan dili na makakita kanako, apan kamo makakita kanako. Tungod kay ako buhi, kamo usab mabuhi. 20 Nianang adlawa masayod kamo nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo ania kanako, ug ako anaa kaninyo. 21 Siya nga nagbaton sa akong mga kasugoan ug nagtuman niini mao ang nahigugma kanako, ug siya nga nahigugma kanako higugmaon sa akong Amahan, ug ako siyang higugmaon ug akong ipakita ang akong kaugalingon kaniya." 22 Si Judas (dili si Iscariot) miingon kang Jesus, "Ginoo, nganong imong ipakita ang imong kaugalingon kanamo ug dili sa kalibutan?" 23 Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Si bisaun kinsa nga nahigugma kanako, motuman siya sa akong pulong. Higugmaon siya sa akong Amahan, ug kami moanha kaniya, ug kami mohimo sa among puluy-anan diha kaniya. 24 Siya nga wala mahigugma kanako dili motuman sa akong mga pulong. Ang pulong nga inyong nadungog dili gikan kanako apan gikan sa Amahan nga nagpadala kanako. 25 Gisulti ko kini nga mga butang kaninyo, samtang ako anaa uban kaninyo. 26 Bisan pa niana, ang Maghuhupay—ang Balaang Espíritu nga ipadala sa Amahan sa akong

Amahan mao ang tig-atiman. 2 Kuhaon niya ang matag sanga nga ania kanako nga wala nagahatag ug bunga, ug iyang pul-ongan ang mga sanga nga nagapamunga aron nga kini mamunga ug daghan. 3 Kami hinlo na tungod sa mga mensahe nga gisulti ko kaninyo. 4 Pabilin kanako, ug ako kaninyo. Sama nga ang sanga dili makapamunga sa iyang kaugalingon gawas kung kini magpabilin sa punoan, bisaun usab kamo, gawas kung kamo magpabilin kanako. 5 Ako ang punoan, kamo ang mga sanga. Siya nga magpabilin kanako, ug ako kaniya, mamunga ug daghan, kay kung wala ako wala kamoy mahimo. 6 Si kinsa kadtong dili magpabilin kanako, isalibay siya sama sa sanga ug mangalaya, ug tapokon nila ang mga sanga ug itambog ngadto sa kalayo, ug sila mangasunog. 7 Kung kamo magpabilin kanako, ug kung ang akong mga pulong magpabilin kaninyo, pangayoa ang bisaun unsa nga inyong gitinguha, ug kini mahitabo alang kaninyo. 8 Ang akong Amahan mahimaya niini: nga kamo mamunga ug daghan ug nga kamo akong mga disipulo. 9 Sama sa paghigugma sa Amahan kanako, ako usab nahigugma kaninyo; busa pabilin sa akong gugma. 10 Kung inyong tumanon ang akong mga kasugoan, kamo magpabilin sa akong gugma sama nga ako nituman sa mga kasugoan sa akong Amahan ug nagpabilin sa iyang gugma. 11 Gisulti ko kini nga mga butang kaninyo aron nga ang akong kalipay maanaa kaninyo ug aron ang inyong kalipay mahingpit. 12 Kini ang

akong sugo, nga kamo maghigugmaay sa mataw usa sama sa akong paghigugma kaninyo. **13** Walay usa ngadunay gugma nga mas labaw kaysa niini, nga iyang ihatag ang iyang kinabuhi alang sa iyang mga higala. **14** Kamo akong mga higala kung mobuhat kamo sa mga butang nga akong gisugo kaninyo. **15** nila kining mga butanga tungod kay wala nila ako Wala ko na kamo gitawag nga akong mga sulugoon, mailhi ug ang Amahan. **4** Gisulti ko kaninyo kining kay ang sulugoon wala masayod kung unsa ang mga butanga aron nga sa dihang moabot ang ilang ginabuhat sa iyang agalon. Gitawag ko kamo nga takna, makahinumdom kamo nga ako nagsulti kaninyo mga higala, kay ang tanan nga akong nadungog mahitungod kanila. Wala ko kamo sultihi mahitungod gikan sa akong Amahan, akong gipahibalo kaninyo. **5** Apan karon moadto ako kaniya nagpili kaninyo ug nagtudlo kaninyo aron manglakaw nga nagpadala kanako, apan walay usa kaninyo ug mamunga, ug ang inyong bunga kinahanglan ang nangutana kanako, 'Asa ka moadto?' **6** Apan magpabilin. Mao kini aron bisan unsa ang inyong tungod kay ako miington niining mga butanga kaninyo, pangayoon sa Amahan sa akong ngalan, ihatag napuno sa kaguel ang inyong kasingkasing. **7** Apan niya kini kaninyo. **17** Kini mao ang mga butang nga sultihan ko kamo sa kamatuoran: mas maayo alang akong gisugo kaninyo: nga maghinigugmaay kamo sa kaninyo nga mobiya ako. Kay kung dili ako mobiya, matag usa. **18** Kung ang kalibutan nagdumot kaninyo, ang Maghuhupay dili moabot kaninyo, apan kung sayri nga kini nagdumot kanako sa wala pa kini mobiya ako, ipadala ko siya kaninyo. **8** Sa dihang nagdumot kaninyo. **19** Kung kamo iya sa kalibutan, siya moabot, ang Maghuhupay magapamatuod nga ang kalibutan mahigugma kaninyo ingon nga iya. ang kalibutan sayop mahitungod sa sala, mahitungod Apan tungod kay kamo dili iya sa kalibutan ug tungod sa pagkamartrong, ug mahitungod sa paghukom—kay gipili ko kamo gikan sa kalibutan, nagpasabot **9** mahitungod sa sala, tungod kay wala sila mituo nga ang kalibutan nagdumot kaninyo. **20** Hinumdomi kanako; **10** mahitungod sa pagkamartrong, tungod ang pulong nga akong gisulti kaninyo, 'Ang sulugoon kay moadto ako sa Amahan, ug dili na kamo makakita dili labaw sa iyang agalon.' Kung gilutos nila ako, kanako; **11** ug mahitungod sa paghukom, tungod lutoson usab nila kamo; kung ilang tumanon ang kay ang tigdumala niining kalibotana gihukman na. akong pulong, tumanon usab nila ang inyong pulong. **12** Daghan pang mga butang ang isulti ko kaninyo, **21** Buhaton nila kining tanan nga mga butang diha apan dili kamo makasabot niini karon. **13** Apan sa kaninyo tungod sa akong ngalan kay wala man sila dihang siya, ang Espiritu sa Kamatuoran, moabot, makaila kaniya nga nagpadala kanako. **22** Kung wala mogiya siya kaninyo sa tanan nga kamatuoran, kay ako mianhi ug misulti kanila, walaunta sila makasala, dili siya magasulti gikan sa iyang kaugalingon. Apan apan karon wala silay ikapasumangil alang sa ilang mosulti siya sa bisaun unsa nga iyang madungog, sala. **23** Siya nga nagdumot kanako nagdumot usab ug isulti niya kaninyo kung unsa ang moabot. **14** sa akong Amahan. **24** Kung wala ko nahimo ang Himayaon niya ako, tungod kay kuhaon niya kung mga buluhaton nga wala gayoy nakahimo kanila, unsa ang anaa kanako ug isulti niya kini kaninyo. walaunta sila makasala, apan karon sila nakakita ug **15** Ang tanang butang nga iya sa Amahan ako. nagdumot kanako ug sa akong Amahan. **25** Apan Busa, moiongako nga kuhaon sa Espiritu kung kini aron matuman ang pulong nga nahisulat sa ilang unsa ang anaa kanako ug isulti niya kini kaninyo. **16** balaod, 'Nagdumot sila kanako sa walay hinungdan.' Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako, **26** Kung ang Maghuhupay—nga akong ipadala ug human sa mubo nga higayon makakita kamo kaninyo gikan sa Amahan, nga mao, ang Espiritu sa kanako." **17** Unya pipila sa iyang mga disipulo miington kamatuoran, nga gikan sa Amahan—moabot, siya sa matag-usa, "Unsa kining iyang giingon kanato, makapamatuod mahitungod kanako. **27** Kamo usab 'Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako makapamatuod tungod kay kamo uban kanako gikan ug human sa mubo nga higayon makakita kamo pa sa sinugdanan.

16 "Gisulti ko kaninyo kining mga butanga aron nga dili kamo mapahilayo. **2** Pagawason nila kamo sa mga sinagoga. Apan ang takna moabot sa dihang ang matag-usa nga mopatay kaninyo maghunahuna higala. **3** Buhaton nga siya nagdalit ug paghalad sa Dios. **3** Buhaton kaminga butanga tungod kay wala sila ako nagsulti kaninyo. **4** Gisulti ko kaninyo kining kay ang sulugoon wala masayod kung unsa ang mga butanga aron nga sa dihang moabot ang ilang ginabuhat sa iyang agalon. Gitawag ko kamo nga takna, makahinumdom kamo nga ako nagsulti kaninyo. **5** Apan karon moadto ako kaniya nagpili kanako, apan ako ang uban kaninyo. **6** Apan magpabilin. Mao kini aron bisan unsa ang inyong tungod kay ako miington niining mga butanga kaninyo, pangayoon sa Amahan sa akong ngalan, ihatag napuno sa kaguel ang inyong kasingkasing. **7** Apan niya kini kaninyo. **17** Kini mao ang mga butang nga sultihan ko kamo sa kamatuoran: mas maayo alang akong gisugo kaninyo: nga maghinigugmaay kamo sa kaninyo nga mobiya ako. Kay kung dili ako mobiya, matag usa. **18** Kung ang kalibutan nagdumot kaninyo, ang Maghuhupay dili moabot kaninyo, apan kung sayri nga kini nagdumot kanako sa wala pa kini mobiya ako, ipadala ko siya kaninyo. **8** Sa dihang nagdumot kaninyo. **19** Kung kamo iya sa kalibutan, siya moabot, ang Maghuhupay magapamatuod nga ang kalibutan mahigugma kaninyo ingon nga iya. ang kalibutan sayop mahitungod sa sala, mahitungod Apan tungod kay kamo dili iya sa kalibutan ug tungod sa pagkamartrong, ug mahitungod sa paghukom—kay gipili ko kamo gikan sa kalibutan, nagpasabot **9** mahitungod sa sala, tungod kay wala sila mituo nga ang kalibutan nagdumot kaninyo. **20** Hinumdomi kanako; **10** mahitungod sa pagkamartrong, tungod ang pulong nga akong gisulti kaninyo, 'Ang sulugoon kay moadto ako sa Amahan, ug dili na kamo makakita dili labaw sa iyang agalon.' Kung gilutos nila ako, kanako; **11** ug mahitungod sa paghukom, tungod lutoson usab nila kamo; kung ilang tumanon ang kay ang tigdumala niining kalibotana gihukman na. akong pulong, tumanon usab nila ang inyong pulong. **12** Daghan pang mga butang ang isulti ko kaninyo, **21** Buhaton nila kining tanan nga mga butang diha apan dili kamo makasabot niini karon. **13** Apan sa kaninyo tungod sa akong ngalan kay wala man sila dihang siya, ang Espiritu sa Kamatuoran, moabot, makaila kaniya nga nagpadala kanako. **22** Kung wala mogiya siya kaninyo sa tanan nga kamatuoran, kay ako mianhi ug misulti kanila, walaunta sila makasala, dili siya magasulti gikan sa iyang kaugalingon. Apan apan karon wala silay ikapasumangil alang sa ilang mosulti siya sa bisaun unsa nga iyang madungog, sala. **23** Siya nga nagdumot kanako nagdumot usab ug isulti niya kaninyo kung unsa ang moabot. **14** sa akong Amahan. **24** Kung wala ko nahimo ang Himayaon niya ako, tungod kay kuhaon niya kung mga buluhaton nga wala gayoy nakahimo kanila, unsa ang anaa kanako ug isulti niya kini kaninyo. walaunta sila makasala, apan karon sila nakakita ug **15** Ang tanang butang nga iya sa Amahan ako. nagdumot kanako ug sa akong Amahan. **25** Apan Busa, moiongako nga kuhaon sa Espiritu kung kini aron matuman ang pulong nga nahisulat sa ilang unsa ang anaa kanako ug isulti niya kini kaninyo. **16** balaod, 'Nagdumot sila kanako sa walay hinungdan.' Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako, **26** Kung ang Maghuhupay—nga akong ipadala ug human sa mubo nga higayon makakita kamo kaninyo gikan sa Amahan, nga mao, ang Espiritu sa kanako." **17** Unya pipila sa iyang mga disipulo miington kamatuoran, nga gikan sa Amahan—moabot, siya sa matag-usa, "Unsa kining iyang giingon kanato, makapamatuod mahitungod kanako. **27** Kamo usab 'Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako makapamatuod tungod kay kamo uban kanako gikan ug human sa mubo nga higayon makakita kamo pa sa sinugdanan.

'Sa mubo nga higayon? Wala kita nasayod kung unsa ang iyang gipanulti.' **19** Nakita ni Jesus nga buot nilang mangutana kaniya, ug miington siya kanila, "Mao ba kini ang inyong gipangutana sa inyong kaugalingon mahitungod sa akong giingon, 'Sa mubo ko na ang kalibutan."

sa mubo nga higayon makakita kamo kanako?' **20** Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, manghilak kamo ug magbangotan, apan ang kalibutan malipay; mapuno kamo sa kaguol, apan ang inyong kagul-anan ilisan ug kalipay. **21** Sa dihang ang babaye manganakay na naguol siya tungod kay hapit na ang takna sa iyang pagpanganak, apan sa dihang gihimugo na niya ang bata, dili na siya makahinumdom sa kasakit tungod sa iyang kalipay nga ang usa ka bata nga natawo sa kalibutan. **22** Busa naguol kamo karon, apan makita ko kamo pag-usab, ug malipay ang inyong kasingkasing, walay si bisan kinsa nga makakuha sa inyong kalipay gikan kaninyo. **23** Niana nga adlaw dili na kamo mangutana kanako ug bisan unsa. Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, kung mangayo kamo bisan unsa sa Amahan pinaagi sa akong ngalan, ihatag niya kini kaninyo. **24** Hangtod karon wala pa kamo nangayo ug bisan unsa pinaagi sa akong ngalan. Pangayo, ug makadawat kamo aron ang inyong kalipay mahimong hingpit. **25** Miington ako kaninyo niining mga butanga sa pasumbingay, apan moabot ang takna nga dili na ako mosulti kaninyo sa pasumbingay, kondili mosulti ako kaninyo sa klaro mahitungod sa Amahan. **26** Niana nga adlaw mangayo kamo pinaagi sa akong ngalan ug dili ako moingon kaninyo nga ako nag-ampo sa Amahan alang kaninyo, **27** kay ang Amahan mismo naghigugma kaninyo tungod kay nahigugma kamo kanako ug tungod kay mituo kamo nga ako gikan sa Amahan. **28** Gikan ako sa Amahan, ug mianhi ako sa kalibutan. Usab, mobiya ako sa kalibutan ug moadto ako sa Amahan." **29** Ang iyang mga disipulo miington, "Tan-awa, karon nagsulti ka na sa yano ug wala ka na migamit ug pasumbingay. **30** Karon nasayod na kami nga nasayod ka sa tanang butang, ug wala na nimo gikinahanglan si bisan kinsa aron mangutana kanimo. Tungod niini, mituo kami nga ikaw gikan sa Dios." **31** Si Jesus mitubag kanila, "Nagtuo na ba kamo karon?" **32** Tan-awa, ang takna moabotay na, Oo, ug miabot na gayod, sa dihang magkatibulaag kamo, ang matag-usa sa ilang kaugalingong panimalay, ug

biyaan ninyo ako nga mag-inusara. Apan wala ako mag-inusara tungod kay ang Amahan uban kanako. **33** Gisulti ko kaninyo kining mga butanga aron nga kamo adunay kalinaw gikan kanako. Sa kalibutan, aduna kamoy kasamok, apan pagmalig-on: Gibuntog ko na ang kalibutan."

17 Human miington si Jesus niining mga butanga, mihangad siya sa langit ug miington, "Amahan, ang takna miabot na, himayaang imong Anak aron nga ang Anak maghimaya kanimo— **2** sama nga imong gihatag kaniya ang katungod diha sa tanang unod aron siya magahatag sa kinabuhing walay kataposan sa tanan nga imong gihatag kaniya. (*aiōnios 9:16*) **3** Mao kini ang kinabuhing walay kataposan: nga makaila sila kanimo, ang bugtong ug matuod nga Dios, ug imo siyang gipadala, si Jesu-Cristo. (*aiōnios 9:16*) **4** Ako naghimaya kanimo sa kalibutan. Natapos ko na ang buluhaton nga imong gihatag kanako nga pagabuhaton. **5** Karon, Amahan, himayaako uban kanimo sa himaya nga akong naangkon uban kanimo sa wala pa gibuhat ang kalibutan. **6** Gipadayag ko ang imong ngalan ngadto sa katawhan nga imong gihatag kanako gikan sa kalibutan. Imo sila, ug imo silang gihatag kanako, ug gituman nila ang imong pulong. **7** Karon nasayod na sila nga ang tanang butang nga imong gihatag kanako naggikan kanimo, **8** kay gihatag ko kanila ang tanan nga pulong nga imong gihatag kanako. Gidawat nila kini ug tinuod nga nakahibalo nga ako gikan kanimo, ug mituo sila nga ikaw nagpadala kanako. **9** Nag-ampo ako alang kanila. Wala ako nag-ampo alang sa kalibutan apan alang niadtong imong gihatag kanako, kay sila imo man. **10** Ang tanan nga anaa kanako imo man, ug ang imoha akoa, ug ako nahimaya diha kanila. **11** Wala na gayod ako sa kalibutan, apan kining katawhan anaa sa kalibutan, ug moanha ako kanimo. Balaan nga Amahan, bantayi sila pinaagi sa imong ngalan nga imong gihatag kanako aron sila mahiusa, sama nga kita nahiusa. **12** Samtang uban pa ako kanila, giampingan ko sila pinaagi sa imong ngalan, nga imong gihatag kanako. Gipanalipdan ko sila, ug walay usa kanila nga nalaglag, gawas sa anak sa kalaglagan, aron nga ang kasulatan matuman. **13** Karon moanha ako kanimo, apan mosulti ako niining mga butanga sa kalibutan aron sila makaangkon sa akong kalipay nga mahingpit diha kanila. **14** Gihatag ko kanila ang imong pulong, ug ang kalibutan magdumot kanila tungod kay sila dili

iya sa kalibutan, sama nga ako dili iya sa kalibutan. Judas, nga nagbudhi kaniya, nagtindog usab uban sa 15 Wala ako naghangyo kanimo aron kuhaon sila mga sundalo. 6 Busa sa dihang siya miington kanila, gikan sa kalibutan apan aron nga ikaw magbantay "Ako," miatras sila ug nangatumba sa yuta. 7 Unya kanila gikan sa daotan. 16 Dili sila iya sa kalibutan, si Jesus nangutana pag-usab kanila, "Si kinsa ang sama nga ako dili iya sa kalibutan. 17 Ihalad sila inyong gipangita?" Sila miington pag-usab, "Si Jesus sa imong kaugalingon diha sa kamatuoran. Ang nga Nazaretnon." 8 Si Jesus mitubag, "Gisultihan ko imong pulong mao ang kamatuoran. 18 Sama nga na kamo nga ako. Busa kung nangita kamo kanako, gipadala mo ako sa kalibutan, busa gipadala ko sila tugoti silang molakaw." 9 Nahitabo kini aron matuman sa kalibutan. 19 Gihalad ko ang akong kaugalingon ang mga pulong nga iyang giingon: "Si kinsa kadtong diha kanimo alang kanila, aron magahalad usab sila gihatag nimo kanako, walay usa nga nawala kanako." sa ilang kaugalingon kanimo diha sa kamatuoran. 20 10 Unya si Simon Pedro, nga adunay usa ka espada, Wala ako nag-ampo alang lamang niini, apan alang naghulbot niini ug gitigbas ang sulugoon sa labaw usab niadtong mituo kanako pinaagi sa ilang pulong nga pari ug naputol ang iyang tuong dalunggan. 21 aron magkahiusa silang tanan, sama nga ikaw, Karon ang ngalan sa sulugoon mao si Malcus. 11 Si Amahan, ania kanako, ug ako anaa kanimo. Nag- Jesus miington kang Pedro, "Ibalik ang espada ngadto ampo ako nga sila usab maanaa kanato aron nga ang sa iyang sakuban. Dili ba nako imnon ang kupa nga kalibutan motuo nga ikaw nagpadala kanako. 22 Ang gihatag sa Amahan kanako?" 12 Busa ang pundok sa himaya nga imong gihatag kanako, gihatag ko kanila, mga sundalo, ug ang kapitan, ug ang mga opisyal sa aron mahiusa sila, sama nga kita nahiusa; 23 ako mga Judio, midakop kang Jesus ug gigapos siya. diha kanila, ug ikaw dindi kanako. Aron nga hingpit 13 Gidala nila siya pag-una ngadto kang Annas, kay sila nga mahiusa, aron nga ang kalibutan masayod siya ang ugangang lalaki ni Caifas, nga mao ang nga ikaw nagpadala kanako, ug nahigugma kanila, labaw nga pari nianang tuiga. 14 Karon si Caifas mao sama nga ikaw nahigugma kanako. 24 Amahan, buot ang usa nga mihatag ug tambag sa mga Judio nga nako nga kadtong imong gihatag kanako uban usab mas maayo nga ang usa ka tawo mamatay alang sa kanako kung asa ako aron ilang makita ang akong katawhan. 15 Si Simon Pedro misunod kang Jesus, himaya, nga imong gihatag kanako. Kay gihigugma ug ang usa pa ka disipulo. Karon kana nga disipulo mo ako sa wala pa gibuhat ang kalibutan. 25 Matarong nailhan sa labaw nga pari, ug misulod siya uban kang nga Amahan, ang kalibutan wala makaila kanimo, Jesus ngadto sa hawanhan sa labaw nga pari; 16 apaan ako nakaila kanimo; ug kini nakaila nga ikaw si Pedro nagtindog sa gawas sa pultahan. Busa ang nagpadala kanako. 26 Gihimo ko nga maila ang laing usa ka disipulo, nga nailhan sa labaw nga pari, imong ngalan ngadto kanila, ug ipaila ko kini aron migawas ug nakiq-istorya sa babaeng tigbantay sa nga ang gugma nga sama sa imong paghigugma pultahan ug iyang gidala si Pedro pasulod. 17 Unya kanako maanaa kanila, ug ako maanaa kanila. ang babaeng sulugoon, ang tigbantay sa pultahan, miington kang Pedro, "Dili ba ikaw usab usa sa mga disipulo niining tawhana?" Siya miington, "Dili ako." 18 Karon ang mga sulugoon ug mga opisyal nagtintog didto, ug naghaling sila ug kalayo nga uling, kay tugnaw, ug nagpaintit sila sa ilang kaugalingon. Si Pedro uban usab kanila, nagtindog didto ug nagpaintit sa iyang kaugalingon. 19 Unya ang labaw nga pari nangutana kang Jesus mahitungod sa iyang mga disipulo ug sa iyang pagpanudlo. 20 Si Jesus mitubag ngadto kaniya, "Dayag akong misulti sa kalibutan. Kanunay ako nagatudlo sa mga sinagoga ug sa templo diin ang tanan nga mga Judio magtigom. Wala akoy giingon sa tago. 21 Nganong nangutana ka kanako? Pangutan-a kadtong mga nakadungog kanako mahitungod kung unsa ang akong giingon.

18 Human si Jesus misulti niining mga pulonga, miadto siya uban sa iyang mga disipulo ngadto sa pikas bahin sa Walog sa Kidron, nga diin adunay usa ka tanaman nga diin siya misulod ug ang iyang mga disipulo. 2 Karon si Judas, nga magbudhi kaniya, nasayod usab niining dapita, kay si Jesus kanunay nga nagaadto didto uban sa iyang mga disipulo. 3 Unya si Judas, nga ningdawat sa pundok sa mga sundalo gikan sa mga pangulong pari ug sa mga Pariseo, ug mga opisyal, miabot didto nga dala ang mga parol, ug mga sulo, ug mga hinagiban. 4 Unya si Jesus, nga nasayod sa tanang butang nga nahitabo kaniya, miduol ug nangutana kanila, "Si kinsa ang inyong gipangita?" 5 Sila mitubag kaniya, "Si Jesus nga Nazaretnon." Si Jesus miington kanila, "Ako." Si

Pangitaa kining mga tawhana nga nasayod kung Alang niining katuyoan natawo ako, ug alang niining unsa ang akong giingon.” 22 Sa dihang miington si katuyoan mianhi ako sa kalibotan aron sa pagsaksi Jesus niini, usa sa mga opisyal nga nagtindog didto sa kamatuoran. Ang matag-usa nga nahisakop sa misumbag kang Jesus ug miington, “Ingon niana ka kamatuoran maminaw sa akong tingog.” 38 Si Pilato ba motubag sa labaw nga pari?” 23 Si Jesus mitubag miington kaniya, “Unsa ang kamatuoran?” Sa dihang kaniya, “Kung nagsulti ako nga sayop, pamatud-i siya miington niini, siya migawas pag-usab sa mga nga sayop, apan kung sakto, nganong imo akong Judio ug miington kanila, “Wala akoy nakita nga sala gipasakitan?” 24 Unya si Annas nagdala kaniya nga niining tawhana. 39 Apan aduna kamoy nabatasan ginapos ngadto kang Caifas nga labaw nga pari. nga ako magpagawas ug usa ka tawo ngadto kaninyo 25 Karon si Simon Pedro nagtindog ug nagaipainit sa Pagsaylo. Busa buot ba ninyo nga buhian nako ang sa iyang kaugalingon. Unya ang mga tawo miington Hari sa mga Judio alang kaninyo?” 40 Unya misingga kaniya, “Dili ba ikaw usab usa sa iyang mga disipulo?” sila pag-usab ug miington, “Dili kining tawhana, apan Miliimod siya ug miington, “Dili ako.” 26 Usa sa mga si Barabbas.” Si Barabbas usa ka kawatan.

sulugoon sa labaw nga pari, nga paryente sa tawo nga ang dalunggan giputol ni Pedro, miington, “Dili ba nakit-an ko ikaw sa tanaman uban niya?” 27 Unya si Pedro miliimod pag-usab, ug dihadhi dayon ang manok mituktugaok. 28 Unya gidala nila si Jesus gikan kang Caifas ngadto sa palasyo sa gobernador. Kini sayo sa kabuntagon, ug wala sila misulod sa palasyo sa gobernador aron nga dili sila mahugawan apan makakaon sa Pagsaylo. 29 Busa si Pilato migawas ngadto kanila ug miington, “Unsay pasangil nga inyong gidala batok niining tawhana?” 30 Sila mitubag ug miington kaniya, “Kung kining tawhana wala nagbuhat ug daotan, dili namo siya ihatag kanimo.” 31 Busa si Pilato miington kanila, “Dad-a ninyo siya ug hukmi siya sumala sa inyong balaod.” Ang mga Judio miington kaniya, “Dili kini subay sa balaod alang kanato ang pagpatay sa usa ka tawo.” 32 Sila miington niini aron ang pulong ni Jesus matuman nga iyang gisulti aron sa pagpaila kung sa unsa nga matang sa kamatayon siya mamatay. 33 Unya si Pilato misulod pag-usab sa palasyo sa gobernador ug gitawag si Jesus ug miington siya kaniya, “Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?” 34 Si Jesus mitubag, “Nagsulti ka ba gikan sa imong kaugalingon, o gisultihan ka sa uban mahitungod kanako?” 35 Si Pilato mitubag, “Dili ako Judio, ako ba?” Ang imong kaugalingong katawhan ug ang pangulong pari naghatag kanimo nganhi kanako. Unsa ang imong gibuhat?” 36 Si Jesus mitubag, “Ang akong gingharian dili dinihi niini nga kalibotan. Kung ang akong gingharian kabahin niining kalibotana, makig-away ang akong mga sulugoon aron dili ako ihatag ngadto sa mga Judio. Apan karon ang akong gingharian dili gikan dinihi.” 37 Unya si Pilato miington kaniya, “Unya, ikaw usa ka hari?” Si Jesus mitubag, “Ikaw nag-ingon nga ako usa ka hari.

19 Unya gipakuha ni Pilato si Jesus ug gipalatos siya. 2 Ang mga sundalo naghimo ug korona nga tunokon. Gibutang nila kini sa ulo ni Jesus ug gisul-oban siya ug dagtom-pula nga bistri. 3 Miadto sila kaniya ug miington, “Dayega, ang Hari sa mga Judio!” ug gikulata nila siya. 4 Ug unya migawas pag-usab si Pilato ug miington kanila, “Tan-awa, gidala naku siya sa gawas alang kaninyo aron nga masayran ninyo nga wala akoy nakita nga sala diha kaniya. 5 Busa migawas si Jesus, nagsuot siya ug korona nga tunokon ug dagtom-pula nga bistri. Unya miington si Pilato kanila, “Tan-awa kining tawhana!” 6 Busa sa dihang ang mga pangulong pari ug mga opisyal nakakita kang Jesus, naningga sila ug miington, “Ilansang siya! Ilansang siya!” Miington si Pilato kanila, “Dad-siya ninyo ug kamoy maglansang kaniya, tungod kay wala akoy nakaplagan nga sayop diha kaniya.” 7 Ang mga Judio mitubag kaniya, “Kami adunay balaod, ug sumala sa balaod kinahanglan siyang patyon tungod kay giangkon niya nga siya ang Anak sa Dios.” 8 Sa pagkadungog ni Pilato niining pulonga, misamot ang iyang kahadlok, 9 ug misulod siya pag-usab sa palasyo sa gobernador ug miington kang Jesus, “Taga diin ka man gikan?” Apan si Jesus wala mitubag kaniya. 10 Unya miington si Pilato kaniya, “Dili ka ba makigsulti kanako? Wala ka ba masayod nga ako adunay gahom sa pagpalingsang kanimo?” 11 Mitubag si Jesus kaniya, “Wala kay bisan unsang gahom nganhi kanako gawas kung unsa ang gihatag kanimo gikan sa kahitas-an. Busa, siya nga nagtugyan kanako diha kanimo ang adunay dakong sala.” 12 Tungod niini nga tubag, buhian unta siya ni Pilato, apan ang mga Judio naningga ngag-ingon, “Kung buhian mo kining tawhana, dili ka higala ni Cesar:

Ang tanan nga maghimo sa iyang kaugalingon isip miington siya sa iyang inahan, "Babaye, tan-awa, ang ngā hari kay batok kang Cesar." 13 Sa pagkadungog imong anak!" 27 Unya miington siya sa disipulo, "Tanni Pilato niini nga mga pulong, gidala niya si Jesus awa, ang imong inahan!" Gikan nianang orasa gidala sa gawas ug milingkod siya sa hukmananan sa siya sa disipulo sa iyang kaugalingong panimalay. 28 dapit nga gitawag ug "Ang daplin sa dalan," apan sa Pagkahuman niini ni Jesus, tungod kay nasayod siya Hebreo, "Gabbatha." 14 Karon mao kadto ang adlaw nga ang tanang butang nahingpit na, aron mahingpit sa pagpangandam alang sa Pagsaylo, sa ika-unom ang kasulatan, miington, "Giuhaw ako." 29 Ang usa ngā oras. Miington si Pilato sa mga Judio, "Tan-awa, ka sudlanan nga puno sa aslom nga bino gibutang ania ang inyong hari!" 15 Naninggit sila, "Ipalayo siya! didto, busa nagbutang sila sa espongha nga puno ipalayo siya; ilansang siya!" Miington si Pilato ngadto sa aslom nga bino ngadto sa usa ka sungkod nga kanila, "Kinahanglan ba nga ilansang nako ang inyong hisopo ug gipataas kini ngadto sa iyang baba. 30 Sa hari?" Ang mga pangulong pari mitubag, "Kami walay dihang nainom na ni Jesus ang aslom nga bino, siya laing hari gawas kang Cesar." 16 Unya gihatag ni miington, "Natapos na." Giduko niya ang iyang ulo ug Pilato si Jesus ngadto kanila aron ilansang. 17 Unya gitugyan ang iyang espiritu. 31 Unya ang mga Judio, gikuha nila si Jesus, ug migawas siya, nga nagpas- tungod kay kini adlaw sa pagpangandam, ug aron an sa krus alang sa iyang kaugalingon, ngadto sa nga ang mga lawas dili magpabilin sa krus sa adlaw dapit nga gitawag "Ang Dapit sa Kalabira," nga sa nga Igpapahulay (kay ang adlaw nga Igpapahulay usa Hebreo gitawag nga "Golgota." 18 Gilansang nila si ka mahinungdanon nga adlaw), gihangyo si Pilato Jesus didto, ug uban kaniya ang duha ka laing tawo, nga balion ang ilang mga til ug kuhaon sila. 32 usa sa matag kilid, uban kang Jesus nga anaa sa Unya ang mga sundalo miabot ug gibali nila ang tunga. 19 Nagsulat usab si Pilato ug usa ka ilhanan mga til sa unang tawo ug sa ikaduhang tawo nga ug gibutang kini sa krus. Didto adunay nakasulat: gilansang uban kang Jesus. 33 Sa pag-abot nila kang SI JESUS NGA TAGA-NAZARET, ANG HARI SA Jesus, nakita nila nga siya patay na, busa wala na MGA JUDIO. 20 Daghang mga Judio ang nakabasa nila balia ang iyang mga til. 34 Bisan pa niana, ang sa maong ilhanan tungod kay ang dapit kung asa usa ka sundalo miduslak sa iyang kilid gamit ang gilansang si Jesus duol sa siyudad. Ang ilhanan bangkaw, ug dihadhiha migawas ang dugo ug tubig. gisulat sa Hebreo, sa Latin, ug sa Griyego. 21 Unya 35 Ang usa nga nakakita niini mipamatuod, ug ang ang mga pangulong pari sa mga Judio miington kung iyang pagpamatuod tinuod. Nasayod siya nga ang Pilato, "Ayaw isulat, 'Ang Hari sa mga Judio,' apan iyang gisulti tinuod aron nga kamo usab motuo. 36 hinuon, 'Kining usa nga nag-ingon, 'Ako ang Hari sa Kay kini nga mga butang nahitabo aron matuman mga Judio.'" 22 Si Pilato mitubag, "Kung unsa ang ang kasulatan, "Walay usa sa iyang mga bukog ang akong gisulat ako nang gisulat." 23 Human gilansang mabali." 37 Usab, ang laing kasulatan miington, "Sila sa mga sundalo si Jesus, gikuha nila ang iyang bisti magatan-aw kaniya nga ilang giduslak." 38 Human ug gitunga sa upat ka bahin; usa ka bahin alang sa niining mga panghitabo si Jose nga taga-Arimatea, kada sundalo, ug ang kupo. Karon ang kupo walay sanglit usa siya ka disipulo ni Jesus (apan sa tago tinahian, hinabi gikan sa taas 24 Unya nag-ingnanay tungod sa kahadlok sa mga Judio) naghangyo kang sila sa matag-usa, "Dili nato kini gision, apan hinuon Pilato nga kung mahimo iyang kuhao ang lawas magripa kita alang niini aron makahukom kung si ni Jesus. Gitugotan siya ni Pilato. Busa miadto sikinsa ang makapanag-iya niini." Kini nahitabo aron Jose ug gikuha ang iyang lawas. 39 Miadto usab si nga ang kasulatan matuman nga miington, "Ilang Nicodemus, siya nga kaniadto miadto kang Jesus gibahinbahin ang akong bisti sa ilang kaugalingon; sa pagkagabii. Gidala niya ang sinagol nga mira ug nag-ripa sila sa akong sinina." 25 Gibuhat sa mga mga aloe, nga mikabat ug usa ka gatos ka litras sundalo kining mga butanga. Ang inahan ni Jesus, ang kabug-aton. 40 Busa gikuha nila ang lawas ni ang igoong babaye sa iyang inahan, si Maria nga Jesus ug giputos kini sa lino nga panapton uban sa asawa ni Cleopas, ug si Maria Magdalena. Kini nga mga pahumot, ington nga nabatasan sa mga Judio mga babaye nagtindog duol sa krus ni Jesus. 26 sa paglubong sa mga lawas. 41 Karon sa dapit nga Sa dihang nakita ni Jesus ang iyang inahan ug ang siya gilansang didto adunay tanaman; ug sa maong disipulo nga iyang gihigugma nga nagtindog sa duol, tanaman adunay bag-o nga lubnganan nga wala pay

tawo nga gilubong. 42 Tungod kay mao kadto ang adlaw sa pagpangandam alang sa mga Judio ug tungod kay ang lubnganan duol lang, gilubong nila si Jesus didto.

20 Karon sa sayo sa unang adlaw sa semana, samtang ngitngit pa kini, miabot si Maria Magdalena didto sa lubnganan ug nakita niya ang bato nga naligid na gikan sa lubnganan. 2 Busa midagan siya ug miadto kang Simon Pedro ug sa laing disipulo nga hinigugma ni Jesus, ug miington siya kanila, "Gikuha nila ang Ginoo gikan sa lubnganan ug wala ako masayod kung diin nila siya gibutang." 3 Unya migawas si Pedro ug ang lain pang disipulo, ug miadto sila didto sa lubnganan. 4 Nagdungan sila ug panagan, ug ang laing disipulo midali pagdagan una kung Pedro ug nauna pag-abot didto sa lubnganan. 5 Ug sa iyang pagduko nakita niya ang mga panapton nga lino nga nahimutang didto, apan wala siya misulod. 6 Unya miabot si Simon Pedro sunod kaniya ug misulod sa lubnganan. Nakita niya ang panapton nga lino nga nahimutang didto, 7 ug ang panapton nga lino nga giputos sa iyang ulo. Wala kini nabutang tapad sa panapton kondili nalain kini nga gipilo sa usa ka dapit. 8 Unya ang laing disipulo, ang nauna nga miabot sa lubnganan, misulod usab, ug nakita niya ug mituo. 9 Kay hangtod nianang taknaa wala gihapon nila nasabti ang kasulatan nga mabanhaw gayod siya gikan sa mga patay. 10 Busa ang mga disipulo namauli sa ilang puluy-anan. 11 Apan mihilak si Maria nga nagtindog sa gawas sa lubnganan. Sa iyang paghilak, miduko siya aron sa pagtan-aw sa lubnganan. 12 Nakita niya nga naglingkod ang duha ka anghel nga nakaputi, ang usa anaa sa ulohan, ug ang usa atua sa tilan diin gipahimutang ang lawas ni Jesus. 13 Miington sila kaniya, "Babaye, nganong naghilak ka man?" Miington siya kanila, "Tungod kay gikuha nila ang akong Ginoo, ug wala ako masayod diin nila siya gibutang." 14 Sa pagsulti niya niini, milingi siya ug nakita nga nagbarog si Jesus didto, apan wala siya makaila nga si Jesus kadto. 15 Miington si Jesus kaniya, "Babaye, nganong naghilak ka man? Kinsa man ang imong gipangita?" Naghunahuna siya nga siya mao ang magbalantay sa tanaman, busa miington siya kaniya, "Sir, kung gikuha mo man siya, sulthi ako kung diin mo siya gibutang, ug kuhaon ko siya." 16 Si Jesus miington kaniya, "Maria." Milingi siya, ug miington kaniya sa pinulongang Aramaico, "Rabboni," (nga nagkahulogan: "Magtutudlo.") 17 Si

Jesus miington kaniya, "Ayaw ako ug hikapa, kay wala pa ako makaadto sa akong Amahan, apan adtoa ang akong mga kaigsoonan ug sulthi sila nga moadto ako didto sa akong Amahan ug inyong Amahan, ug sa akong Dios ug inyong Dios." 18 Miabot si Maria Magdalena ug gisuginlan ang mga disipulo, "Nakita ko ang Ginoo," ug mao kining mga butanga ang iyang gisulti kaniya. 19 Sa pagkagabii nianang adlawa, ang unang adlaw sa semana, ug sirado ang mga pultahan sa dapit kung diin naapuyo ang mga disipulo tungod sa kahadlok sa mga Judio, miabot si Jesus ug mibarog taliwala kanila ug nagsulti kanila, "Ang kalinaw maanaa kaninyo." 20 Sa pagsulti niya niini, gipakita niya kanila ang iyang mga kamot ug ang iyang kilid. Unya sa pagkakita sa mga disipulo sa Ginoo, nangalipay sila. 21 Unya si Jesus miington kanila pag-usab, "Ang kalinaw maanaa kaninyo. Ingon nga gipadala ako sa Amahan, busa ipadala ko usab kamo." 22 Sa pagsulti ni Jesus niini, gihuypan niya sila ug miington kanila, "Dawata ang Balaang Espiritu. 23 Si bisan kinsang mga sala nga inyong pasayloon, pasayloon kini alang kanila; si bisan kinsang mga sala nga inyong huptan, pagahuptan usab sila. 24 Si Tomas nga usa sa napulog duha, nga gitawag ug Didymus, wala makauban kanila sa pag-abot ni Jesus. 25 Pagkataodaod ang ubang mga disipulo misugilon kaniya, "Nakita namo ang Ginoo." Miington siya kanila, "Gawas kung makita ko ang inagian sa mga lansang sa iyang mga kamot, ug mabutang ko ang akong tudlo sa inagian sa mga lansang, ug mabutang ang akong kamot diha sa iyang kilid, dili gayod ako motuo." 26 Pagkahuman sa ikawalo ka adlaw ang iyang mga disipulo anaa na usab sa sulod, ug nahiuban na si Tomas kanila. Miabot si Jesus samtang sirado ang mga pultahan, ug mibarog taliwala kanila, ug miington, "Ang kalinaw maanaa kaninyo." 27 Unya giingnan niya si Tomas, "Ipaduol dinhi ang imong tudlo, ug tanawa ang akong mga kamot, ipaduol dinhi ang imong kamot, ug ibutang sa akong kilid, ayaw pagduuhaduha, kondili pagmatiuuhon." 28 Mitubag si Tomas ug miington kaniya, "Akong Ginoo ug akong Dios." 29 Si Jesus miington kaniya, "Tungod kay nakita mo na ako, mituo na ikaw. Bulahan kadtong wala makakita, apan mituo." 30 Sa kasamtangan nagbuhat pa si Jesus ug daghan pang mga katingalan diha sa atubangan sa mga disipulo, mga katingalan nga wala gayod nahisulat niini nga kasulatan, 31 apan gisulat kini aron motuo kamo nga si Jesus mao ang Cristo, ang

Anak sa Dios, ug nga sa pagtuo, makabaton kamo ug kinabuhi diha sa iyang ngalan.

21 Human niining mga butanga gipakita na usab ni Jesus ang iyang kaugalingon ngadto sa mga disipulo didto sa Dagat sa Tiberias. Gipakita niya ang iyang kaugalingon sa ingon niini nga paagi: 2 Nagkauban si Simon Pedro ug Tomas nga gitawag ug Didymus, Nataniel nga gikan sa Cana sa Galilea, ang mga anak nga lalaki ni Zebedeo, ug ang laing duha ka disipulo ni Jesus. 3 Miington si Simon Pedro kanila, "Managat ako." Miington sila kaniya, "Kami usab mouban kanim." Nanlakaw sila ug misakay sa usa ka sakayan, apan wala gayod silay nakuha tibuok gabii. 4 Karon, sa dihang nagakabuntag na, si Jesus mibarog sa baybayon, apan ang mga disipulo wala makaila nga si Jesus diay kadto. 5 Busa miington si Jesus kanila, "Mga batan-ong lalaki, aduna ba kamoy makaon?" Mitubag sila kaniya, "Wala." 6 Miington siya kanila, "Ihulog ang inyong pukot sa tuong babin sa sakayan, ug makakaplag kamo ug pipila." Busa gilabay nila ang ilang pukot, apan wala sila makaguyod niini tungod sa kadaghan sa isda. 7 Unya ang hinigugmang disipulo ni Jesus miington kang Pedro, "Mao kana ang Ginoo." Sa pagkadungog ni Pedro nga ang Ginoo diay kadto, gihikot niya ang iyang panggawas nga sapot (kay hubo man siya), ug milukso didto sa dagat. 8 Miduol ang ubang mga disipulo sa sakayan (kay dili pa man kaayo sila layo sa yuta, mga 200 cubico), ug gibira nila ang pukot nga puno sa isda. 9 Sa pagkawas nila ngadto sa yuta, nakita nila ang hinaling didto ug sinugbang isda niini, uban ang tinapay. 10 Si Jesus miington kanila, "Dad-a ang pipila sa mga isda nga inyong nakuha." 11 Misaka si Simon Pedro ug gibira ang pukot padulong sa yuta, nga puno sa dagkong isda; 153. Daghan kaayo ang anaa, apan wala magisi ang pukot. 12 Si Jesus miington kanila, "Paduol ug pamahaw." Walay mga disipulo nga misulay sa pagpangutana kaniya, "Kinsa ka?" Nasayod sila nga ang Ginoo kini. 13 Miduol si Jesus, mikhuha sa tinapay, ug gihatag kini kanila, ug ang isda usab. 14 Mao kini ang ikatulong higayon nga gipakita ni Jesus ang iyang kaugalingon ngadto sa mga disipulo human siya mabanhaw gikan sa mga patay. 15 Pagkahuman nila ug kaon sa pamahaw, si Jesus miington kang Simon Pedro, "Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako labaw pa sa tanan?" Miington si Pedro kaniya, "Oo Ginoo, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw." Si Jesus miington ngadto

kaniya, "Pakan-a ang akong mga karnero." 16 Misulti siya pag-usab sa ikaduhang higayon, "Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako? Si Pedro miington kaniya, "Oo Ginoo, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw." Si Jesus miington kaniya, "Atimana ang akong karnero." 17 Miington siya pag-usab sa ikatulong higayon, "Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako? Naguol si Pedro tungod kay si Jesus nangutana man kaniya sa makatulong higayon, "Gihigugma mo ba ako?" Miington siya kaniya, Ginoo, nasayod ka sa tanang butang, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw." Si Jesus miington kaniya, "Pakan-a ang akong karnero. 18 Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko ikaw, sa dihang batan-on ka pa, ikaw ra ang mosul-ob sa imong kaugalingon ug magalakaw bisan asa nimo gusto, apan inigkatigulang na nimo, pagatuyoran mo na ang imong mga kamot, ug ang laing tawo na ang mosul-ob sa imong bistu ug ang magadala kanim sa dapit nga dili mo gusto adtoan." 19 Karon gisuliti kini ni Jesus aron sa pagpakita sa matang sa kamatayon nga si Pedro makapsidungog sa Dios. Human niya kini masulti, miington siya kang Pedro, "Sundod kanako". 20 Milingi si Pedro ug nakita ang disipulo kansang hinigugma ni Jesus nga nagaunod kanila; ang usa nga nagpauraray sa dughan ni Jesus didto sa panihapon ug miington, "Ginoo, kinsa ba ang magaluib kanim?" 21 Nakita siya ni Pedro ug unya miington kang Jesus, "Ginoo, unsa ba ang pagabuhaton niining tawhana?" 22 Si Jesus miington kaniya, "Kung pagbuot nako nga siya magpabilin hangtod sa akong pagbalik, unsa may labot mo? Sundod kanako." 23 Busa kining pamahayag mikaylap taliwala sa mga kaigsoonan, nga dili gayod mamatay ang maong disipulo. Apan si Jesus wala mosulti kang Pedro nga ang laing disipulo dili mamatay, kondili, "Kung pagbuot kong magpabilin siya hangtod sa akong pagbalik, unsa may labot mo?" 24 Mao kini ang disipulo nga nagpamatuod mahitungod niining mga butanga, ug ang nagsulat niining mga butanga, ug nasayran nato nga tinuod ang iyang pagpamatuod. 25 Aduna usab daghan pang mga butang nga nabuhat ni Jesus. Kung isulat pa sa tagsa-tagsa, akong pangagpas nga bisan ang kalibutan mismo dili igo nga kasudlan sa basahon nga kinahanglan sulaton.

Mga Buhat

1 Ang nahauna kong sinulat nga basahon, O Teofilos, nagsugil sa tanan nga gisugdan ni Jesus sa pagbuhat ug pagpanudlo, 2 hangtod sa adlaw nga gidawat siya sa kahitas-an. Human niya sa paghatag ug sugo pinaagi sa Balaang Espiritu sa iyang pinili nga mga apostoles, 3 nga human sa iyang pag-antos mipakita siya kanila. Kay sulod sa 40 ka-adlaw kanunay siyang nagpakita kanila, nga nagsulti sa mga butang mahitungod sa ginghamian sa Dios. 4 Sa dihang nakigtigom siya uban kanila gisugo niya sila nga dili mobiya sa Jerusalem kondili hulaton ang saad sa Amahan, nga mahitungod niini, miington siya, "Nadungog ninyo gikan kanako 5 nga si Juan sa pagkatinud nagbawtismo sa tubig apan kamo pagbabawtismohan diha sa Balaang Espiritu sa pipila ka mga adlaw." 6 Sa nagkatigom na sila gipangutana nila siya, "Ginoo, mao na ba kini ang panahon nga ipasig-uli mo na ang ginghamian ngadto sa Israel?" 7 Miington siya kanila, "Gidili kaninyo ang pagkasayod sa takna o sa mga panahon nga gitagal sa Amahan pinaagi sa iyang kaugalingong pagbulot-an. 8 Apan magadawat kamo sa gahom, sa dihang ang Balaang Espiritu mokunsad kaninyo, ug kamo magasaksi kanako sa Jerusalem ug sa tibuk Judea ug Samaria, ug sa kinatumyan sa yuta." 9 Sa pagsulti ni Ginoong Jesus niining mga butanga, samtang sila nagtanaw, siya gibayaw paitaas, ug gisalipdan siya sa panganod gikan sa ilang mga mata. 10 Samtang nagtutok sila pag-ayo sa langit sa iyang pagkayab, sa kalit lang, adunay duha ka tawo nga nagbisti ug puti nga nagtindog uban kanila. 11 Miington sila, "Kamong mga tawo sa Galilea, nganong nagtindog kamo dinihi nga naghangad sa langit? Kining Jesus nga gibayaw sa langit mobalik sa samang paagi sa pagkakita ninyo kaniya padulong sa langit." 12 Unya namauli sila sa Jerusalem gikan sa Bukid sa Olibo, nga duol sa Jerusalem, nga may laktonon nga usa ka Adlaw'ng Igpapahulay. 13 Sa pag-abot nila, misaka sila sa taas nga lawak, diin sila mag-abotan. Sila mao si Pedro, Juan, Santiago, Andres, Filipe, Tomas, Bartolomeo, Mateo, Santiago nga anak ni Alphaeus, Simon nga Zealot, ug si Judas nga anak ni Santiago. 14 Nagkahiusa silang tanan samtang sila makugihon nga nagpadayon diha sa mga pag-ampo. Lakip ang mga babaye nga, si Maria nga inahan ni Jesus, ug ang iyang igsoon nga mga lalaki. 15 Niadtong mga adlawa

mitindog si Pedro taliwala sa mga kaigsoonan, nga adunay 120 ka-tawo, ug miington, 16 "Mga kaigsoonan, kinahanglan nga matuman gayod ang kasulatan, nga gisulti sa Balaang Espiritu kaniadto pinaagi sa baba ni David mahitungod kang Judas, nga migiya sa mga nagdakop kang Jesus. 17 Kay siya kauban man namo ug nagdawat usab sa iyang bahin sa mga kaayohan niining pagpangalagad." 18 (Karon kining tawhana nagpalit ug uma gikan sa kinitaan sa iyang daotang binuhatan. Unya siya nahulog nga nag-una ang ulo, ug ang lawas niya mibuto, ug ang tanang sulod sa iyang ginhawaan nakay-ag. 19 Ug kini nahibaloan sa tanan nga nagpuyo sa Jerusalem nga kadong yutaa gitawag sa kaugalingon nilang pinulongan nga Akeldama, nga mao, Ang yuta sa dugo.) 20 Kay nahisulat kini sa basahon sa mga Salmo, "Tugoti ang iyang yuta nga mahimong biniyaan, ug ayaw tugoti nga adunay bisankinsang tawo nga mopuyo didto. Ug tugoti ang laing tawo nga magkuha sa iyang katungdanan sa pagkapangulo. 21 Busa kini kinahanglan nga ang mga tawong gikauban nato sa tanang higayon sa pagsulod ug paggula sa Ginoong Jesus taliwala kanato, 22 gikan pa sa pagbawtismo ni Juan hangtod sa adlaw nga siya gibayaw gikan kanato, usa niini gikinahanglan nga nakasaksi uban kanato sa iyang pagkabanhaw." 23 Gipaatubang nila sa unahan ang duha ka tawo, si Jose nga gitawag ug Barsabas kinsa ginganlan usab ug Justo, ug si Matias. 24 Nag-ampo sila ug miington, "Ikaw, Ginoo, nakaila sa mga kasingkasing sa tanang tawo, busa ipadayag kung kinsa niining duha ang imong gipili 25 aron sa pagpuli sa dapit niining pagpangalagad ug pagkaapostol sukad sa paglapas ni Judas aron sa pag-adto sa iyang kaugalingong dapit." 26 Ug nagripa sila kanila; ug ang ripa natunong kang Matias ug giisip siya nga kauban na sa napulo ug usa nga mga apostoles.

2 Sa dihang pag-abot sa adlaw sa Pentecostes silang tanan nagtigom sa usa ka dapit. 2 Sa kalit adunay dahunog gikan sa langit nga sama kakusog sa huros sa hangin, nga milukop sa tibuk balay nga ilang gilingkoran. 3 Dihay mipakita kanila nga daw dila nga kalayo nga miapod-apod kanila, ug milingkod sa matag usa kanila. 4 Silang tanan napuno sa Balaan nga Espiritu ug nagsugod sila ug sulti sa nagkalain-laing pinulongan, sumala sa gihatag sa Espiritu kanila. 5 Unya adunay mga Judio nga nagpuyo sa Jerusalem, mga diosnon nga

tawo, nga gikan sa nagkalain-laing nasod ilalom sa gitakda nga plano ug kahibalo sa Dios, siya gitugyan, langit. 6 Sa dihang nakabati sila sa saba kaayo, ug kamo, pinaagi sa kamot sa mga masinupakon sa ang tanang tawo miduol ug naglibog tungod kay balaod nga mga lalaki, gilansang siya sa krus ug ang matag usa kanila misulti man sa kaugalingon gipatay; 24 siya nga gibanhaw sa Dios, ug giwala ang nilang pinulongan. 7 Nahibulong sila nga nag-ingon, kasakit sa kamatayon diha kaniya, tungod kay dili "Dili ba taga Galilea man kining mga tawhana nga misulti sa atong pinulongan? 8 Ngano nga ato man silang madungog, matag usa sa atong kaugalingong Mesopotamia, sa Judea ug Capadocia, sa Ponto ug Asia, 10 taga Frigia ug taga Pamfilia, sa Ehipto ug uban pang dapit sa Libya sa Cirene, ug mga bisita gikan sa Roma, 11 mga Judio ug proseletes, Creta, ug taga Arabia, nadungog nato nga misulti sila sa atong pinulongan mahitungod sa kahibulongan mga buhat sa Dios." 12 Silang tanan natingala ug naglibog; sila nag ingna-nay sa matag usa, "Unsa bay buot ipasabot niini?" 13 Apan ang uban kanila nagbiay ug nag-ingon, "Silang tanan puno sa bag-on ug kusog nga tingog, ug nag-ingon kanila, "Katawhan sa Judia ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem, buot kung masayod kamo; paminaw kamo sa akong isulti. 15 Kining mga tawhana wala nangahubog sama sa inyong gituhan, kay kini ikatulong takna pa sa adlaw. 16 Apan kini ang gipamulong kaniadto pinaagi kang propeta Joel: 17 'Mao na kini ang kataposan nga mga adlaw, 'Ang Dios nag-ingon, 'Ibubo ko ang akong Espiritu sa tanang katawhan, ang inyong mga anak on nga lalaki makakita ug mga panan-awon. Ug ang inyong mga tigulang nga lalaki magdamgo ug mga adlawa akong ibubo ang akong Espiritu, ug batan- ug makalibutan sa kalibutan dinihi sa ubos, dugo, kalayo, ug baga nga aso. 20 Ang adlaw ug akong mga sulugoon nga babaye managna. 19 Ipakita ko ang katingalan ibabaw sa kalangitan ug mga timaan sa kalibutan dinihi sa ubos, dugo, kalayo, ug baga nga aso. 20 Ang adlaw ug akong mga sulugoon nga babaye nianang kamot, 35 Hangtod nga himuong ko ang imong kaaway ug matag usa kaninyo, sa ngalan ni Jesu-Cristo alang dakong buhat ug katingalan ug ilhanan nga gibuhat sa Dios pinaagi kaniya sa inyong taliwala, kamo sa tungod sa kaninyo mao ang saad sa Balaang Espiritu.

gitakda nga plano ug kahibalo sa Dios, siya gitugyan, langit. 6 Sa dihang nakabati sila sa saba kaayo, ug kamo, pinaagi sa kamot sa mga masinupakon sa ang tanang tawo miduol ug naglibog tungod kay balaod nga mga lalaki, gilansang siya sa krus ug ang matag usa kanila misulti man sa kaugalingon gipatay; 24 siya nga gibanhaw sa Dios, ug giwala ang nilang pinulongan. 7 Nahibulong sila nga nag-ingon, kasakit sa kamatayon diha kaniya, tungod kay dili "Dili ba taga Galilea man kining mga tawhana nga misulti sa atong pinulongan? 8 Ngano nga ato man silang madungog, matag usa sa atong kaugalingong Mesopotamia, sa Judea ug Capadocia, sa Ponto ug Asia, 10 taga Frigia ug taga Pamfilia, sa Ehipto ug uban pang dapit sa Libya sa Cirene, ug mga bisita gikan sa Roma, 11 mga Judio ug proseletes, Creta, ug taga Arabia, nadungog nato nga misulti sila sa atong pinulongan mahitungod sa kahibulongan mga buhat sa Dios." 12 Silang tanan natingala ug naglibog; sila nag ingna-nay sa matag usa, "Unsa bay buot ipasabot niini?" 13 Apan ang uban kanila nagbiay ug nag-ingon, "Silang tanan puno sa bag-on ug kusog nga tingog, ug nag-ingon kanila, "Katawhan sa Judia ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem, buot kung masayod kamo; paminaw kamo sa akong isulti. 15 Kining mga tawhana wala nangahubog sama sa inyong gituhan, kay kini ikatulong takna pa sa adlaw. 16 Apan kini ang gipamulong kaniadto pinaagi kang propeta Joel: 17 'Mao na kini ang kataposan nga mga adlaw, 'Ang Dios nag-ingon, 'Ibubo ko ang akong Espiritu sa tanang katawhan, ang inyong mga anak on nga lalaki makakita ug mga panan-awon. Ug ang inyong mga tigulang nga lalaki magdamgo ug mga adlawa akong ibubo ang akong Espiritu, ug batan- ug makalibutan sa kalibutan dinihi sa ubos, dugo, kalayo, ug baga nga aso. 20 Ang adlaw ug akong mga sulugoon nga babaye managna. 19 Ipakita ko ang katingalan ibabaw sa kalangitan ug mga timaan sa kalibutan dinihi sa ubos, dugo, kalayo, ug baga nga aso. 20 Ang adlaw ug akong mga sulugoon nga babaye nianang kamot, 35 Hangtod nga himuong ko ang imong kaaway ug matag usa kaninyo, sa ngalan ni Jesu-Cristo alang dakong buhat ug katingalan ug ilhanan nga gibuhat sa Dios pinaagi kaniya sa inyong taliwala, kamo sa tungod sa kaninyo mao ang saad sa Balaang Espiritu.

posibili nga siya magunitan sa kamatayon. 25 Kay si David misulti mahitungod kaniya, 'Ako nakakita sa Ginoo kanunay sa akong atubangan, tungod kay pinulongan nga atong nadak-an? 9 Anaay taga Partia siya dinihi kanunay sa akong tuong kamot aron nga ug taga Media ug taga Elam ug kadtong mipuyo sa dili ako matarog. 26 Busa ang akong kasingkasing Mesopotamia, sa Judea ug Capadocia, sa Ponto ug Unya, ang akong unod magpuyo nga masaligon. 27 Tungod kay wala mo man isalikway ang akong kalag ngadto sa Hades, Ug dili mo itugot nga ang Usa ka Balaan madunot. (*Hades* g86) 28 Imong gipadayag kanako ang dalan sa kinabuhi; imo akong gipuno sa buhat sa Dios." 12 Silang tanan natingala ug naglibog; kalipay uban sa imong panagway.' 29 Mga igsoon, sila nag ingna-nay sa matag usa, "Unsa bay buot ako magasulti kaninyo nga maisugon mahitungod sa ipasabot niini?" 13 Apan ang uban kanila nagbiay patriarka nga si David: siya namatay ug gilubong, biay ug nag-ingon, "Silang tanan puno sa bag-on ug ang iyang lubnganan uban kanato niining mga bino." 14 Apan si Pedro mitindog uban sa onse, sa adlawa. 30 Busa, siya usa ka propeta ug nasayod kusog nga tingog, ug nag-ingon kanila, "Katawhan sa Judia ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem, buot kung masayod kamo; paminaw kamo sa akong isulti. 15 Kining mga tawhana wala nangahubog sama sa inyong gituhan, kay kini ikatulong takna pa sa adlaw. 16 Apan kini ang gipamulong kaniadto pinaagi kang propeta Joel: 17 'Mao na kini ang kataposan nga mga adlaw, 'Ang Dios nag-ingon, 'Ibubo ko ang akong Espiritu sa tanang katawhan, ang inyong mga anak on nga lalaki makakita ug mga panan-awon. Ug ang inyong mga tigulang nga lalaki magdamgo ug mga adlawa akong ibubo ang akong Espiritu, ug batan- ug makalibutan sa kalibutan dinihi sa ubos, dugo, kalayo, ug baga nga aso. 20 Ang adlaw ug akong mga sulugoon nga babaye managna. 19 Ipakita ko ang katingalan ibabaw sa kalangitan ug mga timaan sa kalibutan dinihi sa ubos, dugo, kalayo, ug baga nga aso. 20 Ang adlaw ug akong mga sulugoon nga babaye nianang kamot, 35 Hangtod nga himuong ko ang imong kaaway ug matag usa kaninyo, sa ngalan ni Jesu-Cristo alang dakong buhat ug katingalan ug ilhanan nga gibuhat sa Dios pinaagi kaniya sa inyong taliwala, kamo sa tungod sa kaninyo mao ang saad sa Balaang Espiritu.

ngadto sa akong Ginoo, Lingkod sa akong tuong ug ang akong mga sulugoon nga babaye nianang kamot, 35 Hangtod nga himuong ko ang imong kaaway ug matag usa kaninyo, sa ngalan ni Jesu-Cristo alang dakong buhat ug katingalan ug ilhanan nga gibuhat sa Dios pinaagi kaniya sa inyong taliwala, kamo sa tungod sa kaninyo mao ang saad sa Balaang Espiritu.

23 tungod sa kaninyo mao ang saad ug ngadto sa inyong mga

kabataan ug alang niadtong naa sa halayo, sumala tawo nga kanunay naglingkod didto sa Matahom sa kadaghanon sa tawo nga pagatawgon sa Ginoong nga Ganghaan sa templo aron sa pagpakilimos; ug Dios." 40 Daghan ang mga laing pulong nga siya napuno sila sa katingala ug kahibulong tungod sa nagsaksi ug nagsugyot kanila; siya miington, "Luwasa kung unsa ang nahitabo kaniya. 11 Samtang siya ang inyong kaugalingon gikan sa pagkadaotan niini migunit kang Pedro ug kung Juan, ang mga tawo nga kaliwanan." 41 Unya silang tanan midawat sa nanagan paduol kanila sa dapit nga ginatawag ug iyang mensahe ug nagpabawtismo, ug nianang Portico ni Solomon, uban sa dakong kahibulong. adlawa adunay nadugang nga 3, 000 ka mga kalag. 12 Sa dihang si Pedro nakakita niini, siya mitubag 42 Nagpadayon sila sa pagtuon sa gitudlo sa mga sa mga tawo, "Kamo nga mga katawhan sa Israel, apostoles ug sa pagpanagtigom, sa pagpikas-pikas nganong natingala man kamo? Nganong nagtutok ug tinapay ug sa pag-ampo. 43 Giabot ug kahadlok man kamo kanamo, nagatu ba kamo nga kami ang ang mga katawhan, ug daghang mga kahibulongan nakahimo kaniya sa pagpalakaw pinaagi sa among ug ilhanan ang nabuhut pinaagi sa mga apostoles. 44 gahom o pagkadiosnon? 13 Ang Dios ni Abraham, Silang tanan nga nagtuo naghiusa ug managsama sa ug ni Isaac, ug ni Jacob, ang Dios sa atong mga tanan nga mga butang, 45 ug gibaligya nila ang ilang amahan, nga nagpasidungog sa iyang sulugoon nga mga katigayonan ug ang ilang gipanag-iyahan ug si Jesus. Nga mao ang inyong gitugyan ug gisalikway giapud-apod kini kanila, sumala sa matag usa nga atubangan ni Pilato, sa dihang nakahukom siya nga gikinahanglan. 46 Busa nagpadayon sila sa matag siya iyang buhian. 14 Gisalikway ninyo ang Usa nga adlaw sa usa ka tumong didto sa templo, ug sila Balaan ug Matarong, ug inyong gipangayo nga maoy nagpikas-pikas ug tinapay didto sa ilang balay, ug buhian ang mamumuno alang kaninyo. 15 Gipatay nag-ambitay sila sa ilang mga pagkaon uban sa ninyo ang Prinsipe sa kinabuhi; nga gibanhaw sa Dios kalipay ug sa pagpaubos sa kasingkasing; 47 ug sila gikan sa mga patay; ug kita ang mga saksi niini. 16 nagdayeg sa Dios ug nakabaton ug pabor sa tanan Karon ang pagtuo sa iyahang ngalan maoy nakapalig-nga mga tawo. Sa matag adlaw gidugangan sa Ginoo on niining tawhana, nga inyong nakita ug nailhan. Oo, ang ilang pundok sa mga tawo nga naluwas.

3 Karon si Pedro ug si Juan miadto sa templo sa oras sa pag-ampo, ang ikasiyam nga oras. 2 Usa ka tawo nga bakol sukad sa iyang pagkatawo, gidala sa matag adlaw ug gibutang didto sa pultahan sa templo nga gitawag ug Matahom, aron makapangayo siya ug limos gikan sa mga tawo nga moadto sa templo. 3 Sa dihang nakita niya si Pedro ug si Juan nga mosulod sa templo, nagpakilimos siya. 4 Si Pedro ug si Juan mitutok kaniya ug miington, "Tan-awa kami." 5 Ang bakol mitan-aw kanila, ug nagdahom nga makadawat siya ug mga butang nga gikan kanila. 6 Apan si Pedro miington, "Plata ug bulawan walay akoa, apan kong unsa lang ang naa kanako, maoy ihatag ko kanimo. "Pinaagi sa ngalan ni Cristo Jesus nga taga Nazaret, lakaw." 7 Gigunitan ni Pedro ang iyang tuong kamot, ug gipatindog siya: ug dihadihia ang iyang til ug mga lutahan nakabaton ug kusog. 8 Milukso, ug mitindog ang tawong bakol ug nagsugod siyag lakaw; misulod siya sa templo uban kang Pedro ug kung Juan, milakaw, nagluksoluksu, ug nagdayeg sa Dios. 9 Ang tanang mga katawhan nakakita kaniya nga naglakaw ug nagdayeg sa Dios. 10 Nabantayan nila nga kadto mao ang

nanagan paduol kanila sa dapit nga ginatawag ug iyang mensahe ug nagpabawtismo, ug nianang Portico ni Solomon, uban sa dakong kahibulong. 11 Samtang siya ang inyong kaugalingon gikan sa pagkadaotan niini migunit kang Pedro ug kung Juan, ang mga tawo ug iyang mensahe ug nagpabawtismo, ug nianang Portico ni Solomon, uban sa dakong kahibulong. adlawa adunay nadugang nga 3, 000 ka mga kalag. 12 Sa dihang si Pedro nakakita niini, siya mitubag 42 Nagpadayon sila sa pagtuon sa gitudlo sa mga sa mga tawo, "Kamo nga mga katawhan sa Israel, apostoles ug sa pagpanagtigom, sa pagpikas-pikas nganong natingala man kamo? Nganong nagtutok ug tinapay ug sa pag-ampo. 43 Giabot ug kahadlok man kamo kanamo, nagatu ba kamo nga kami ang ang mga katawhan, ug daghang mga kahibulongan nakahimo kaniya sa pagpalakaw pinaagi sa among ug ilhanan ang nabuhut pinaagi sa mga apostoles. 44 gahom o pagkadiosnon? 13 Ang Dios ni Abraham, Silang tanan nga nagtuo naghiusa ug managsama sa ug ni Isaac, ug ni Jacob, ang Dios sa atong mga tanan nga mga butang, 45 ug gibaligya nila ang ilang amahan, nga nagpasidungog sa iyang sulugoon nga mga katigayonan ug ang ilang gipanag-iyahan ug si Jesus. Nga mao ang inyong gitugyan ug gisalikway giapud-apod kini kanila, sumala sa matag usa nga atubangan ni Pilato, sa dihang nakahukom siya nga gikinahanglan. 46 Busa nagpadayon sila sa matag siya iyang buhian. 14 Gisalikway ninyo ang Usa nga adlaw sa usa ka tumong didto sa templo, ug sila Balaan ug Matarong, ug inyong gipangayo nga maoy nagpikas-pikas ug tinapay didto sa ilang balay, ug buhian ang mamumuno alang kaninyo. 15 Gipatay nag-ambitay sila sa ilang mga pagkaon uban sa ninyo ang Prinsipe sa kinabuhi; nga gibanhaw sa Dios kalipay ug sa pagpaubos sa kasingkasing; 47 ug sila gikan sa mga patay; ug kita ang mga saksi niini. 16 nagdayeg sa Dios ug nakabaton ug pabor sa tanan Karon ang pagtuo sa iyahang ngalan maoy nakapalig-nga mga tawo. Sa matag adlaw gidugangan sa Ginoo on niining tawhana, nga inyong nakita ug nailhan. Oo, ang ilang pundok sa mga tawo nga naluwas.

17 Karon, mga igsoon, nasayod ako nga wala kamoy nahibal-an, ingon usab sa gibuhat sa inyong mga pangulo. 18 Apan ang mga butang nga gisulit sa Dios pinaagi sa baba sa mga propeta, nga kinahanglan ang iyang Cristo moantos, iya nang natuman karon. 19 Busa, paghinulsol, ug balik, aron ang inyong mga sala pagapapason, ug aron moabot ang mga higayon sa paglig-on sa presensya sa Ginoo; 20 ug ipadala niya ang Cristo nga pinili alang kaninyo, nga si Jesus. 21 Siya nga mao ang anaa sa mga langit kinahanglan pagadawaton ug magpabilin hangtod nga moabot ang takna sa pagpasig-uli sa tanang mga butang, nga sumala sa gipamulong sa Dios sa baba sa iyang mga balaang propeta sukad sa karaang panahon. (aión g165) 22 Si Moises nagaingon, 'Ang Ginoong Dios motuboy sa usa ka propeta nga sama kanako gikan sa inyong mga kaigsoonan. Magapatalinghog kamo sa tanang mga butang nga igasulti niya nganha kaninyo.' 23 Ug mahitabo nga ang matag-usa nga dili magapatalinghog sa maong propeta mapukan gayod diha sa mga katawhan. 24 Oo, ang tanang mga propeta gikan kung Samuel ug hangtod niadtong

nagsunod kaniya, tanan naghisgot, ug sila usab nasayran nga sila Pedro ug Juan nakauban ni Jesus. nagsulti niining mga adlawa. 25 Kamo ang mga anak sa mga propeta ug sa kasabotan nga gihimo sa Dios tali sa inyong mga katigulangan, ingon sa gisulti niya kang Abraham, 'Pinaagi sa imong binhi ang tanang pamilya sa kalibutan pagapanalanganin.' 26 Human gibanhaw sa Dios ang iyang Alagad, gipadala siya una nganha kaninyo, aron nga panalanganin kamo ug mortalikod kamo diha sa inyong pagkadaotan.

4 Samtang si Pedro ug si Juan nagsulti ngadto sa mga tawo, ang mga pari ug ang kapitan sa templo ug ang mga Saduseo miduol ngadto kanila. 2 Nabalaka pag-ayo sila tungod kay si Pedro ug si Juan nagapanudlo sa mga tawo mahitungod kang Jesus ug nagmantala sa iyang pagkabanhaw gikan sa mga patay. 3 Sila gidakop nila ug gibilanggo hangtod sa pagkabuntag, tungod kay gabii man niadtong tungora. 4 Apan daghan niadtong mga katawhan nga nakadungog sa maong mensahe nagtu; ug ang kadaghanon nila nga mituo miabot ug 5, 000 ka kalalakin-an. 5 Ug pag-abot sa sunod nga adlaw, ang mga pangulo, ug mga katigulangan, ug mga manunulat sa balaod, nagtigom didto sa Jerusalem. 6 Si Annas nga pangulong pari atua didto, si Caiafas, si Juan, ug si Alexander, ug ang tanan nga mga paryente sa pangulong pari. 7 Sa dihang anaa sila Pedro ug si Juan sa ilahang taliwala, ilang gipangutana sila, "Sa unsa nga gahom, ug sa unsa nga ngalan, kamo nakabuhat niini?" 8 Unya si Pedro, napuno sa Balaang Espiritu, nagsulti ngadto kanila, "Kamo nga mga pangulo sa katawhan, ug mga katigulangan, 9 kung kami niining adlawa inyong giimbistigar kalabot sa maayong buhat nga nahitabo niining usa ka tawo nga masakiton—kung sa unsang paagi kining tawhana naayo? 10 Angay kini ninyong mahibaw-an ug sa tanang katawhan sa Israel, nga pinaagi sa pangalan ni Cristo Jesus nga taga-Nazaret, nga inyong gilansang, apan gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay—pinaagi kaniya kining tawhana nagbarog sa inyong atubangan nga himsog. 11 Si Cristo Jesus mao ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod apan maoy nahimong nag-unang patukoranan. 12 Wala nay laing tawo diin kita makabaton ug kaluwasan: kay wala nay laing ngalan ilalom sa langit, nga gikahatag ngadto sa mga katawhan, diin kita maluwas." 13 Karon sa dihang nakita nila ang kaisog ni Pedro ug ni Juan, ug ilang nahibaw-an nga sila mga yanong tawo lamang, ug wala makaeskewla, sila nangatingala, ug ilang

14 Ug tungod kay nakita man nila ang tawo nga naayo nga nagbarog uban nila, ang mga pangulo sa mga Judio wala gayoy ikasulti batok kanila. 15 Apan human nila mando-i ang mga apostoles sa pagbiya sa panagtigom sa konseho, nagsabotsabot dayon sila. 16 Miington sila, "Unsay atong buhaton alang niining mga tawhana? Tungod kay ang kamatuoran sa nahitabong milagro nga ilang gibuhat nahibawan naman sa kadaghanan nga namuyo dinihi sa Jerusalem; kita dili makalimod niini. 17 Apan kini dili mokaylap ngadto sa kadaghanan, pasidian-an nato sila sa dili na pagsugilon niini nga pangalan ngadto kang bisan kinsa." 18 Gipatawag nila pag-usab si Pedro ug si Juan ug gimandoan nila sa dili na pagpanugilon ni pagpanudlo sa ngalan ni Jesus. 19 Apan si Pedro ug si Juan mitubag ug nag-ingon kanila, "Kung husto sa mata sa Dios ang pagtuman kaninyo o kaniya, kamo ang maghukom. 20 Tungod kay dili kami makatabang sa pagsulti kababin sa mga butang nga among nakita ug nadungog." 21 Human nila gipasidinan si Pedro ug si Juan, ila silang gipalakaw. Wala silay nakaplagan nga ikapasangil aron silotan sila, tungod kay ang tanang katawhan nagadayeg man sa Dios tungod sa nahitabo. 22 Ang tawo nga nakasinati sa milagro sa kaayohan nagaedad na ug kapin sa 40 ka tuig. 23 Human sila gibuhian, si Pedro ug si Juan namalik didto sa ilang mga katawhan ug gisulti nila ang tanan nga giingon kanila sa mga pangulong pari ug sa mga katigulangan. 24 Sa dihang nadungog nila kini, gipatugbw nila ang ilang mga tingog ngadto sa Dios ug nag-ingon, "Gino, ikaw ang nagbuhat sa kalangitan ug sa kalibutan ug sa dagat, ug ang tanan nga anaa niini, 25 ikaw nga pinaagi sa Balaang Espiritu, ug pinaagi sa baba sa among amahan nga si David nga imong alagad, nagaingon, 'Nganong nangasuko man ang mga Gentil nga kanasoran, ug ang mga katawhan nagahunahuna ug mga walay kapuslanan nga mga butang?' 26 Ang mga hari sa kalibutan nagkahiusa, ug ang mga nangulo niini nagkatigom batok sa Gino, ug batok sa iyang Usa nga Dinhogan." 27 Sa pagkatiniud, si Herodes ug si Poncio Pilato, uban sa mga Gentil ug sa mga katawhan sa Israel, nagtigom niini nga siyudad batok sa imong balaan nga sulugoon nga si Jesus, nga mao ang imong gidihogon. 28 Nagtigom sila aron buhaton ang tanan nga sa imong kamot ug sa imong pagbuot mahitabo. 29 Ug karon Gino,

tan-awa ang ilang mga pagpanghulga sa imong mga miadto sa atubangan ug giputos siya, ug ilang gidala alagad aron mosulti sa imong pulong uban sa tanang siya sa gawas ug gilubong. 7 Human ang tulo ka kaisog. 8 Aron samtang ituy-od nimo ang imong oras, ang iyang asawa misulod, walay kasayoran mga kamot sa pag-ayo, ang mga ilhanan ug mga unsa ang nahitabo. 9 Si Pedro miington kaniya, kahibulongan magakahitabo unta pinaagi sa ngalan “Sultihii ako kung imo ba gayod gibaligya ang yuta sa imong balaan nga Alagad nga si Jesus.” 10 sa dakong kantidad.” Siya mitubag, “Oo, sa dakong Pagkahuman sa ilang mga pag-ampo, ang dapit nga kantidad.” 11 Unya si Pedro miington kaniya, “Giunsa ilang gitigoman nauyog, ug silang tanan napuno sa kini nga kamo nagkauyon sa pagsulay sa Espiritu Balaang Espiritu, ug nagsulti sila sa pulong sa Dios sa Ginooy? Tan-awa, ang mga til niadtong mga tawo uban sa kaisog. 12 Ang dakong ihap sa mga magtutuo nga naglubong sa imong bana ania sa pultahan, nagkahiusa sa ilang kasingkasing ug sa ilang kalag: ug ila kang dayongan pagawas.” 13 Siya sa kalit ug walay bisan usa kanila nga nagaingon nga ang dayon natumba sa iyang tiilan, ug namatay siya, ug mga butang nga iyang gipanag-iya iyaha lamang; ang mga batan-ong lalaki misulod ug nakita siya kung dili, ilang gihuusahan ang tanan. 14 Uban sa nga namatay na; ila siyang gidayongan pagawas ug dakong gahom ang mga apostoles nagapadayon sa siya gilubong tapad sa iyang bana. 15 Miabot ang ilang pagsangyaw sa ilang pagpamatuod mahitungod tumang kahadlok sa tibuok simbahan, ug sa tanan sa pagkabanhaw sa Ginoong Jesus, ug ang dakong nga nakadungog niining mga butanga. 16 Daghang grasya naa uban kanilang tanan. 17 Walay usa ka mga timailhan ug mga kahibulongan ang nahitabo tawo nganha kanila nga nakulangan sa mga butang, taliwala sa mga tawo pinaagi sa mga kamot sa mga tungod kay ang tanan nga dunay gipanag-iya nga apostoles. Silang tanan nagkahiusa sa portico ni titulo sa yuta o mga balay nagbaligya man niini ug ang Solomon. 18 Apan walay bisan kinsa nga adunay halin sa mga butang nga ilang gibaligya. 19 ug gidala kaisog sa pag-apil kanila; apan, ang mga tawo adunay ngadto sa tiilan sa mga apostoles. Ug ilaha kining taas nga pagtamod kanila. 20 Sa gihapon ang mga giapod-apod ngadto sa matag magtutuo, sumala sa magtutuo nagkadugang pagkadaghan ngadto sa ilahang panginahanglan. 21 Si Jose, nga usa ka Ginooy, kadaghanan sa mga lalaki ug mga babaye, 22 Levita, usa ka tawo gikan sa Cyprus, nga gihatagan busa ilang gidala ang mga masakiton didto sa mga ug ngalan nga Barnabas sa mga apostoles. (nga nagpasabot, Anak sa pagdasig). 23 Aduna siyay uma, ug iya kining gibaligya ug ang halin niini nga salapi gidala niya ngadto sa tiilan sa mga apostoles.

5 Karon adunay usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias, kauban ang iyang asawa nga si Safira, nga nagbaligya sa ilang katigayonan, 2 ug iyang gitagoan ang ubang halin nga salapi (ang iyang asawa nasayod niini), ug gidala ang laing bahin ug gibutang kini diha sa tiilan sa mga apostoles. 3 Apan si Pedro miington, “Ananias, nganong gitugotan man nimo si Satanas nga gilukop ang imong kasingkasing sa pagpamakak sa Balaang Espiritu ug sa pagkuha sa laing bahin sa halin sa yuta? 4 Samtang kini wala pa mahalin, wala ba kini magpabilin sa imong pagpanag-iya? Ug human kini mahalin, wala ka na bay katungod niini? Giunsa nimo paghunahuna kining butanga sa imong kasingkasing? Ikaw wala namakak sa tawo, apan sa Dios. 5 Sa pagkadungog niining mga pulonga, si Ananias natumba ug namatay siya. Ug dakong kahadlok ang miabot niadtong tanan nga nakadungog niini. 6 Ang mga batan-ong lalaki

miadto sa atubangan ug giputos siya, ug ilang gidala alagad aron mosulti sa imong pulong uban sa tanang siya sa gawas ug gilubong. 7 Human ang tulo ka kaisog. 8 Aron samtang ituy-od nimo ang imong oras, ang iyang asawa misulod, walay kasayoran mga kamot sa pag-ayo, ang mga ilhanan ug mga unsa ang nahitabo. 9 Si Pedro miington kaniya, kahibulongan magakahitabo unta pinaagi sa ngalan “Sultihii ako kung imo ba gayod gibaligya ang yuta sa imong balaan nga Alagad nga si Jesus.” 10 sa dakong kantidad.” Siya mitubag, “Oo, sa dakong Pagkahuman sa ilang mga pag-ampo, ang dapit nga kantidad.” 11 Unya si Pedro miington kaniya, “Giunsa ilang gitigoman nauyog, ug silang tanan napuno sa kini nga kamo nagkauyon sa pagsulay sa Espiritu Balaang Espiritu, ug nagsulti sila sa pulong sa Dios sa Ginooy? Tan-awa, ang mga til niadtong mga tawo uban sa kaisog. 12 Ang dakong ihap sa mga magtutuo nga naglubong sa imong bana ania sa pultahan, nagkahiusa sa ilang kasingkasing ug sa ilang kalag: ug ila kang dayongan pagawas.” 13 Siya sa kalit ug walay bisan usa kanila nga nagaingon nga ang dayon natumba sa iyang tiilan, ug namatay siya, ug mga butang nga iyang gipanag-iya iyaha lamang; ang mga batan-ong lalaki misulod ug nakita siya kung dili, ilang gihuusahan ang tanan. 14 Uban sa nga namatay na; ila siyang gidayongan pagawas ug dakong gahom ang mga apostoles nagapadayon sa siya gilubong tapad sa iyang bana. 15 Miabot ang ilang pagsangyaw sa ilang pagpamatuod mahitungod tumang kahadlok sa tibuok simbahan, ug sa tanan sa pagkabanhaw sa Ginoong Jesus, ug ang dakong nga nakadungog niining mga butanga. 16 Daghang grasya naa uban kanilang tanan. 17 Walay usa ka mga timailhan ug mga kahibulongan ang nahitabo tawo nganha kanila nga nakulangan sa mga butang, taliwala sa mga tawo pinaagi sa mga kamot sa mga tungod kay ang tanan nga dunay gipanag-iya nga apostoles. Silang tanan nagkahiusa sa portico ni titulo sa yuta o mga balay nagbaligya man niini ug ang Solomon. 18 Apan walay bisan kinsa nga adunay halin sa mga butang nga ilang gibaligya. 19 ug gidala kaisog sa pag-apil kanila; apan, ang mga tawo adunay ngadto sa tiilan sa mga apostoles. Ug ilaha kining taas nga pagtamod kanila. 20 Sa gihapon ang mga giapod-apod ngadto sa matag magtutuo, sumala sa magtutuo nagkadugang pagkadaghan ngadto sa ilahang panginahanglan. 21 Si Jose, nga usa ka Ginooy, kadaghanan sa mga lalaki ug mga babaye, 22 Levita, usa ka tawo gikan sa Cyprus, nga gihatagan busa ilang gidala ang mga masakiton didto sa mga ug ngalan nga Barnabas sa mga apostoles. (nga nagpasabot, Anak sa pagdasig). 23 Aduna siyay uma, ug iya kining gibaligya ug ang halin niini nga salapi gidala niya ngadto sa tiilan sa mga apostoles.

opisyal miadto didto sa bilanggoan ug wala silay nagkatibulaag. **38** Karon ako magsulti kaninyo, palayo nakaplagan, ug namalik sila ug nagsugilon, **23** "Nakita gikan niining mga tawhana ug pasagdi sila, kung namo ang bilanggoan nga sirado pag-ayo ug ang mga guwardiya nagbarog sa pultahan, apan sa among pag-abli niini, wala kamiy bisan usa nga nakaplagan ug ang pangulo sa mga pari nakadungog niining mga pulonga, sila nalibog pag-ayo mahitungod kanila kung unsa ang mahitabo unya. **25** Unya adunay miabot ug miilongon kanila, "Ang tawo nga inyong gibutang sa bilanggoan nagbarog didto sa templo ug pagtudlo sa mga tawo." **26** Busa ang kapitan mikuyog sa mga opisyal, ug gidala sila pagbalik, apan wala sila hilabti, kay sila mahadlok nga pagabatohon sa mga tawo. **27** Sa dihang nadala na nila sila, ila silang gipalingkod sa atubangan sa konseho. Ang labaw nga pari gisukitsukit sila, **28** nga nag-ingon, "Kami hugot nga nagsugo kaninyo nga dili magtudlo niining pangalana, apan, inyonggilukop ang Jerusalem sa inyong pagtudlo, ug naninguha nga inyo kaming lambigiton sa kamatayon niining tawhana." **29** Apan si Pedro ug ang mga apostoles mitubag, "Kinahanglan kami nga motuman sa Dios hinuong kay sa tawo. **30** Ang Dios sa atong katigulangan nagbanhaw kang Jesus, nga inyong gipatay, pinaagi sa pagbitay sa kahoy. **31** Gibayaw siya sa Dios sa iyang tuong kamot aron mahimong Prinsipe ug Manluluwas, alang sa paghinulsol sa Israel, ug kapasayloan sa mga sala. **32** Kami ang mga saksi niining mga butanga, ug ang Balaang Espiritu usab, nga gihatag sa Dios niadtong nagtuman kaniya." **33** Sa dihang nakadungog ang mga miyembro sa konseho mahitungod niini, sila naglagot ug buot nilang patyon ang mga apostoles. **34** Apan ang Pariseo nga ginganlan ug Gamaliel, usa ka magtutudlo sa balaod, nga gipasidungan sa tanang mga tawo, mibarog ug nagsugo nga ang mga apostoles ibutang sa gawas sa makadyot. **35** Unya miilongon siya ngadto kanila, "Mga tawo sa Israel, hatagi ug pagtagad ang inyong gitanyag nga buhaton niining mga tawhana. **36** Kay kaniadto nga mga kapanahonan, si Teudas mitungha nga nag-angkon nga siya inila, ug pipila ka mga tawo, miabot ug mga upat ka gatos, ang mikuyog kaniya. Gipatay siya, ug ang tanan nga sumusunod niya nagkatibulaag ug nangawala. **37** Sunod niining tawhana, si Judas nga taga Galilea nagbarog sa adlaw sa pagpanglista ug nagdani ug mga tawo nga mokuyog kaniya. Ug siya usab namatay, ug ang tanang sumusunod kaniya kini plano o buhat sa tawo, kini pagalaglagon.

Apan kung kini iya sa Dios, kamo dili makahimo sa paglaglag kanila; inyong mahibaloan nga kamo nakigsa sulod." **24** Karon sa dihang ang kapitan sa templo ug gitawag ang mga apostoles pasulod ug gibulan sila ug gimandoan sila nga dili na mosulti sa ngalan ni Jesus ug gitugotan sila nga manglakaw. **41** Ilang gibiyaan ang konseho nga malipayon ug nag-isip nga takos sa pag-antos sa kaulawan alang sa Ngalan. **42** Ug sa pag-antos sa kaulawan alang sa Ngalan, sa matag adlaw, sa templo ug sa matag kabalayan, nagpadayon sila sa pagpanudlo ug pagsangyaw nga si Jesus mao ang Cristo.

6 Karon niining mga adlawa, sa dihang ang gidaghanon sa mga disipulo nagkadaghan, nagsugod ang reklamo sa mga Judio sa Gresya batok sa mga Hebreohanon, tungod kay ang ilang mga balo gikalimtan sa matag adlaw nga pag-apod-apod sa pagkaon. **2** Ang napulo ug duha ka mga apostoles mitawag sa pundok sa mga disipulo ngadto kanila ug miilongon, "Dili kini makatarunganon alang kanamo sa pagpaundang sa pulong sa Dios aron sa pag-andam sa mga kan-anan. **3** Kinahanglan magpili kamo, mga kaigsoonan, ug pito ka mga tawo taliwala kaninyo, mga tawo nga maayo ang kadungganan, puno sa Espiritu ug kaalam, kansang atong pilion ibabaw niini nga gimbuhaton. **4** Kay alang kanamo, kanunay kami magpadayon sa pag-ampo ug pagpamohat sa pulong." **5** Ang ilang mga pamahayag nakapahimuot sa tibuok katawhan. Busa gipili nila si Esteban, usa ka tawo nga puno sa pagtuo ug Balaang Espiritu, ug si Filipe, Procorus, Nicanor, Timon, Parmenas, ug Nicolaus nga usa ka prosetetes nga gikan sa Antioquia. **6** Ang mga magtutuo nagdala niining mga tawhana atubangan sa mga apostoles, nga nag-ampo ug unya nagtapion sa ilang mga kamot ngadto kanila. **7** Busa ang pulong sa Dios mitubo; ug ang gidaghanon sa mga disipulo nanaghan pag-ayo didtoto sa Jerusalem; ug ang dakong gidaghanon sa mga pari nahimong nagmatinumanon sa pagtuo. **8** Karon si Esteban, nga puno sa grasya ug gahom, nagbuhut sa daghang mga katingalahan ug ilhanan taliwala sa katawhan. **9** Apan adunay nanagtindog nga pipila ka mga tawo nga sakop sa sinagoga nga gitawag ug ang sinagoga sa Libertino, sa mga taga Cirene ug mga taga Alexandria, ug ang pipila nga gikan sa Cilicia ug Asya. Kining mga tawhana nakiglantugui

kang Esteban. 10 Apan wala sila makadaog batok sa gibaligya siya sa Ehipto, ug ang Dios miuban kaniya, kaalam ug sa Espiritu nga nag-urban kang Esteban sa 10 giluwas siya sa tanan niyang kalisdanan, ug iyang pagpamulong. 11 Unya sa tago sila nagdani gihatagan siya ug pinasahi nga pagtagad ug kaalam sa pipila ka mga tawo nga miingon, "Nakadungog sa atubangan sa Paraon, nga hari sa Ehipto. Gihimo kami nga si Esteban nagsulti ug mapasipalaong siya sa Paraon nga gobernador sa Ehipto ug sa tibuok pulong batok kang Moises ug batok sa Dios." 12 niyang panimalay. 11 Unya miabot ang kagutom Gipagubot nila ang katawhan, mga kadagkoan, ug ug dakong kalisdanan sa tibuok Ehipto ug Canaan: ang mga manunulat sa balaod, ug giatubang nila si ug ang atong mga amahan walay nakaplagan nga Esteban, gidakop siya ug gidala siya sa hukmanan. pagkaon. 12 Apan sa dihang nakadungog si Jacob 13 Nagdala sila ug bakakong mga saksi, nga miingon, nga adunay trigo sa Ehipto, gipadala niya sa unang "Kining tawhana wala mohunong sa pagpamulong higayon ang atong mga katigulangan. 13 Sa ikaduha batok niining balaang dapit ug sa balaod. 14 Kay nga higayon, nagpaila na sa iyang kaugalingon si nadungog namo siya nga nag-ingon nga si Jesus nga Jose sa iyang mga igsoon; ug nailhan sa Paraon ang taga Nazaret magaguba niining dapita ug mag-usab pamilya ni Jose. 14 Gipapauli ni Jose ang iyang mga niining mga nabatasan nga gihatag kanato ni Moises. igsoon aron sultihan si Jacob, ang iyang amahan, nga 15 Ang matag usa nga naglingkod didto sa hukmanan moadt sa Ehipto, kauban ang iyang mga paryente, mitutok kaniya ug nakita nga ang iyang dagway sama 75 ka tawo tanan. 15 Mao nga si Jacob milugsong sa dagway sa usa ka anghel.

7 Ang labaw nga pari miingon, "Tinuod ba kining mga butanga?" 2 Si Stefen mitubag, "Mga igsoon ug mga amahan, pamati kamo kanako: Ang Dios nga mahimayaon nagpakita sa atong amahan nga si Abraham kadtong atua siya sa Mesopotamia, sa wala pa siya nagpuyo sa Haran; 3 miingon siya kaniya, "Pagbiya sa imong yuta ug kaparyentihan, ug lakaw ngadto sa dapit nga akong ipakita kanimo. 4 Busa mibiya siya sa yuta sa taga-Caldaean ug nagpuyo sa Haran; gikan didto, human mamatay ang iyang amahan, gidala siya sa Dios niining yutaa, diin kamo nakapuyo karon. 5 Wala siyay gihatag nga panulondon kaniya, wala, bisan igo lang nga matindogan sa til. Apan siya nagsaad— bisan ug si Abraham wala pa gayoy anak—nga iyang ihatag ang yuta isip usa ka panag-iyahon alang kaniya ug sa iyang kaliwatan nga mosunod kaniya. 6 Ang Dios nakigsulti kaniya sama niini nga paagi, nga ang iyang kaliwatan mopuyo sa mubo nga panahon sa langyaw nga yuta, ug ang mga lumulupyo didto pagahimuon silang ulipon ug motagad kanila ug dili maayo sulod sa 400 ka tuig. 7 'Ug akong pagahukman ang nasod diin sila mahimong mga ulipon,' miingon ang Dios, 'ug pagkahuman niana sila mogawas ug mosimba kanako niining dapita.' 8 Ug gihatag niya kang Abraham ang kasabutan sa pagtuli, busa si Abraham nahimong amahan ni Isaac ug gituli niya siya sa ikawalo nga adlaw; Si Isaac nahimong amahan ni Jacob, ug si Jacob amahan sa dose ka patriarcha. 9 Ang patriarcha giendumalahan sa ilang kasina batok kang Jose ug gibaligya siya sa Ehipto, ug ang Dios miuban kaniya, kaalam ug sa Espiritu nga nag-urban kang Esteban sa 10 giluwas siya sa tanan niyang kalisdanan, ug iyang pagpamulong. 11 Unya sa tago sila nagdani gihatagan siya ug pinasahi nga pagtagad ug kaalam sa pipila ka mga tawo nga miingon, "Nakadungog sa atubangan sa Paraon, nga hari sa Ehipto. Gihimo kami nga si Esteban nagsulti ug mapasipalaong siya sa Paraon nga gobernador sa Ehipto ug sa tibuok pulong batok kang Moises ug batok sa Dios." 12 niyang panimalay. 11 Unya miabot ang kagutom Gipagubot nila ang katawhan, mga kadagkoan, ug ug dakong kalisdanan sa tibuok Ehipto ug Canaan: ang mga manunulat sa balaod, ug giatubang nila si ug ang atong mga amahan walay nakaplagan nga Esteban, gidakop siya ug gidala siya sa hukmanan. pagkaon. 12 Apan sa dihang nakadungog si Jacob 13 Nagdala sila ug bakakong mga saksi, nga miingon, nga adunay trigo sa Ehipto, gipadala niya sa unang "Kining tawhana wala mohunong sa pagpamulong higayon ang atong mga katigulangan. 13 Sa ikaduha batok niining balaang dapit ug sa balaod. 14 Kay nga higayon, nagpaila na sa iyang kaugalingon si nadungog namo siya nga nag-ingon nga si Jesus nga Jose sa iyang mga igsoon; ug nailhan sa Paraon ang taga Nazaret magaguba niining dapita ug mag-usab pamilya ni Jose. 14 Gipapauli ni Jose ang iyang mga niining mga nabatasan nga gihatag kanato ni Moises. igsoon aron sultihan si Jacob, ang iyang amahan, nga 15 Ang matag usa nga naglingkod didto sa hukmanan moadt sa Ehipto, kauban ang iyang mga paryente, mitutok kaniya ug nakita nga ang iyang dagway sama 75 ka tawo tanan. 15 Mao nga si Jacob milugsong sa Ehipto; unya siya namatay, siya ug lakip na ang atong mga katigulangan. 16 Gidala sila sa Shechem ug gibutang sa lubnganan nga napalit ni Abraham sa plata nga kantidad gikan sa mga anak ni Hamor sa Shechem. 17 Samtang ang panahon sa gisaad nagkaduel na sama sa gisaad sa Dios kang Abraham, ang mga tawo midako ug nanaghan sa Ehipto, 18 hangtod nga adunay mitungha nga laing hari sa Ehipto, usa ka hari nga wala makaila kang Jose. 19 Kini nga hari gilimbongan ang atong katawhan ug gidaogdaog ang atong mga katigulangan, gipanglabay nila ang ilang mga gagmayng bata aron dili sila mabuhi. 20 Niana nga panahon si Moises natawo; siya ambungan gayod kaayo atubangan sa Dios ug giatiman sa tulo ka bulan sa puloy-anan sa iyang amahan. 21 Sa dihang gilabay siya sa gawas, gikuha siya sa anak nga babaye sa Paraon ug giatiman siya ingon nga iyang anak. 22 Natudloan si Moises sa tanan nga nahibaw-an sa mga Ehiptohanon; ug siya gamhanan sa iyang mga pulong ug mga buhat. 23 Apan pagtungtong niya sa edad nga 40, miabot sa iyang kasingkasing nga susihon ang kahimtang sa iyang mga kaigsoonan, ang mga anak sa Israel. 24 Pagkakita ni Moises nga gidaogdaog ang usa ka Israelite, gipanalipdan niya kini ug gipanimaslan gikan sa Ehiptohanon nga maoy nagdaogdaog pinaagi sa pagpuspus niini: 25 naghunahuna siya nga ang iyang mga kaigsoonan makasabot nga giluwas sila sa Dios pinaagi sa iyang kamot, apan wala sila makasabot. 26 Sa sunod nga adlaw midul siya sa mga Israelite samtang sila nag-away; gisulayan niya sila ug husay;

miington siya, 'Mga sir, managsoon kamo; nganong nangulo sa atong kagawasan sa Ehipto, wala na buhatan man ninyo ug sayop ang usag usa?' 27 kami makabalo kung unsa ang nahitabo kaniya.' Apan ang usa nga maoy nakabuhut ug sayop sa 41 Mao nga naghimo sila ug nating baka niadtong iyang siligan gituklod siya, ug miington, 'Kinsa ang panahona ug nagdala ug halad sa diosdios, unya naghatag kaniomo ug katungod nga magmando ug naglipay tungod sa binuhat sa ilang mga kamot. 42 maghukom kanamo? 28 Buot ba nimong patyon ako, Apan ang Dios mibiya ug gitugyan sila nga moalagad sama sa pagpatay nimo sa Ehiptohanon kagahapon?' sa binuhat sa langit; ingon sa nahisulat sa libro sa 29 Nibiya si Moises palayo human niya kini madungog; mga propeta, 'Naghalaad ba kamo kanako ug gipatay nahimo siyang langyaw sa yuta sa Midian, diin siya nga mapintas nga mananap ug uban pang mga nahimong amahan sa duha ka anak nga lalaki. 30 halad sulod sa 40 ka tuig sa kamingawan, panimalay Paglabay sa 40 ka tuig, adunay usa ka anghel nga sa Israel? 43 Gidawat ninyo ang tolda ni Molec ug mipakita kaniya sa kamingawan sa Bungtod sa Sinai, ang bituon sa diosdios nga si Repan, ug ang mga sa usa ka nagdilaab nga kalayo sa gamay nga kahoy. Larawan nga inyong gibuhat aron mosimba kanila: Ug 31 Pagkakita ni Moises sa kalayo, natingala siya sa dalhon ko kamo saylo pa sa Babilonia.' 44 Ang atong iyang nakita; sa dihang giduol niya kini ug gisusi, mga katigulangan adunay tolda sa pagpamatuod sa ang tingog sa Ginoong miington, 32 'Ako ang Dios sa kamingawan, sama sa gimando sa Dios sa dihang imong mga amahan, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, nakig-istorya siya kang Moises, nga kinahanglan ug ni Jacob.' Nangurog si Moises ug wala gayod niyang buhaton kini sama sa iyang nakita. 45 Kini mao siya nisulay ug tan-aw. 33 Ang Ginoong misulti kaniya, ang balongbalong nga gidala sa atong katigulangan 'Huboa ang imong sandalyas, kay kining dapit nga sa atong yuta pinaagi kang Josue. Kini nahitabo imong gibarogan balaan. 34 Nakita ko na gayod ang sa dihang sila misulod sa tanang gipanag-iyahan kalisdanan sa akong katawhan nga atua sa Ehipto; sa maong mga nasod, nga gipapahawa sa Dios Nadungog ko ang ilang pag-agulo, ug mikanaog ako atubangan sa atong mga katigulangan. Sama kini aron luwason sila; mao nga duol ngari, kay ipadala ko niini hangtod sa kapanahonan ni David, 46 nga ikaw sa Ehipto.' 35 Kining Moises nga ilang gisalikway, nakakaplag ug kaluoy sa mata sa Dios; nangayo sa dihang sila miington nga, 'Kinsa ang naghimo siya ug usa ka puloy-anan alang sa Dios ni Jacob. kaniomo nga mahimong usa ka magmamando ug 47 Apan gibuhatan ni Solomon ug balay ang Dios. usa ka maghuhukom?'—siya ang gipadala sa Dios 48 Ngani, ang Labing Halangdon wala magpuoy nga mangulo ug moluwus. Gipadala siya pinaagi sa mga balay nga binuhat lamang sa mga kamot; sa kamot sa anghel nga nagpakita kang Moises sama sa giingon sa propeta, 49 'Ang langit ang sa gamay nga kahoy. 36 Nangulo kanila si Moises akong trono, ug ang yuta ang tumbanan sa akong pagawas sa Ehipto, pagkahuman niya ug buhat ug til. Unsya nga matang sa balay ang imong matukod mga milagro ug ilhanan sa Ehipto, sa Pula nga Dagat, alang kanako? miington ang Ginoong: O diin man ang ug sa kamingawan sa sulod sa 40 ka tuig. 37 Mao dapit nga ako makapahulay? 50 Dili ba ang akong usab kini ang Moises nga miington sa katawhan sa kaugalingong kamot man ang nagbuhat niining mga Israel, 'Magpabarog ang Dios ug usa ka propeta butanga?' 51 Kamong mga tawo nga gahi ug liog ug alang kaninyo gikan sa inyong mga kaigsoonan, usa wala natuli ang kasingkasing ug dalungan, kanunay ka propeta sama kanako.' 38 Kini mao ang tawo nga kamong nagdumili sa Balaang Espiritu; sama lamang anaa sa panagtigom sa kamingawan kauban ang mga ang inyong binuhatan sa binuhatan sa inyong mga anghel nga nakigsulti kaniya sa Bungtod sa Sinai. Kini katigulangan. 52 Kinsa sa mga propeta ang wala mao ang tawo nga kauban sa atong katigulangan; gilutos sa inyong mga katigulangan? Gipatay nila ang kining tawhana ang nakadawat ug buhing mga pulong propeta nga miabot sa wala pa niabot ang Usa ka aron ipadayag kanato. 39 Kini mao ang tawo nga wala Matarong; ug kamo nahimo na usab nga magbubudhi gisunod sa atong mga katigulangan; Ilaha siyang ug mamumuno kaniya, 53 kamong mga tawo nga gituklod palayo kanila, ug ang ilang kasingkasing nakadawat sa balaod nga gipatukod sa mga anghel, nibalik ngadto sa Ehipto. 40 Nianang panahona apan wala ninyo kini gitipigan.' 54 Karon sa dihang miington sila kung Aaron, 'Himoi kami ug diosdios nakadungog ang mga miyembro sa konseho niining nga mangulo kanamo. Kini nga Moises, nga maoy mga butanga, nahiwa ilang kasingkasing, ug mikagot

sa ilang mga ngipon ngadto kung Stefen. 55 Apan “Kining tawhana ang gahom sa Dios ug gitawag nga siya, nga puno sa Balaang Espiritu, mihangad sa Bantogan.” 11 Sila namati kaniya, tungod kay siya langit ug nakita ang himaya sa Dios; ug iyang nakita nagpahibulong man kanila sa dugay na kaayo nga si Jesus nga nagtindog sa tuo nga kamot sa Dios. 56 Miington si Stefen, “Tan-awa, nakita ko ang langit dihang sila nagtuوا kung unsa ang gisangyaw ni Felipe nga naabli, ug ang Anak sa Tawo nagtindog sa tuo mahitungod sa ebanghelyo sa gingharian sa Dios ug nga kamot sa Dios.” 57 Apan ang mga miyembro ang pangalan ni Jesu Cristo, sila nabawtismohan, sa konseho misingga sa makusog, ug nanampong babaye ug lalaki. 13 Ug si Simon usab sa iyang sa ilang mga dalungan, unya dalidali nga miduo kaugalingon nagtuo: human siya nabawtismohan, kaniya; 58 gipapahawa nila siya pagawas sa siyudad siya nagpadayon kauban ni Felipe; sa dihang siya ug gibato: ug gipamutang sa mga saksi ang ilang nakakita sa mga timailhan ug dagkong mga butang panggawas nga mga sinina sa tiilan sa batan-on ug nabuhat, siya nahibulong. 14 Karon sa dihang lalaki nga gingenlan ug Saulo. 59 Samtang gibato ang mga apostoles sa Jerusalem nakadungog nga nila si Stefen, nagsangpit siya sa Dios ug miington, ang Samaria nakadawat na sa pulong sa Dios, “Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu.” 60 sila nagpadala kanila ni Pedro ug ni Juan. 15 Sa Miluhod siya ug misangpit sa makusog nga tingog, dihang sila naglugsong, sila nag-ampo alang kanila, “Ginoo, ayaw sila pakasad-a niining mga butanga.” 16 samtang gisulti niya kini, natulog siya.

8 Si Saulo nag-uyon babin sa iyang kamatayon.

Busa didto nagsugod niadtong adlawa ang usa ka dako kaayong paglutos batok sa simbahan sa Jerusalem; ug ang mga magtutuo nagkatibulaag sa tibuok nga mga rehiyon sa Judea ug sa Samaria, gawas sa mga apostoles. 2 Ang mga mainampuon nga tawo naglubong kang Estefen ug nagbuhat ug hilabihang pagbangotan ngadto kaniya. 3 Apan si Saulo nagdaot ug maayo sa simbahan; siya miadto sa matag kabalyan ug gipangguyod pagawas ang mga lalaki ug mga babaye, ug gibutang sila didto sa bilangoan. 4 Apan ang mga magtutuo nga nagkatibulaag milakaw aron sa pagsangyaw sa pulong. 5 Si Felipe miadto didto sa siyudad sa Samaria ug nagmantala kanila mahitungod kang Cristo. 6 Sa dihang ang panon sa mga katawhan nakabati ug nakakita sa mga timailhan nga gibuhat ni Felipe, sila naminaw pag-ayo ug naghiusa kung unsa ang iyang giingon. 7 Tungod kay gikan sa daghang mga katawhan nga anaa kanila, ang mahugaw nga espiritu migula dungan sa makusog nga paghilak; ug daghang paralitiko ug bakol nga mga tawo ang nangaya. 8 Ug didto adunay dakong kalipay niadto nga siyudad. 9 Apan adunay usa ka tawo sa siyudad nga gingenlan ug Simon, nga sa bag-o lang nagabuhat ug pagpamarang; iyang gipahibulong ang mga katawhan nga taga-Samaria, samtang nag-angkon nga siya usa ka mahinungdanon nga tawo. 10 Ang tanan nga mga Samaritanhon, gikan sa pinakaubos ngadto sa pinakataas, namati pag-ayo kaniya; sila miington,

Tungod kay hangtod niana nga takna, ang Balaang Espiritu wala pa man mikunsad ni bisan kinsa kanila; sila nabawtismohan lamang sa ngalan ni Ginoong Jesus. 17 Unya si Pedro ug si Juan nagbutang sa ilang mga kamot ngadto kanila, ug ilang nadawat ang Balaang Espiritu. 18 Karon sa dihang si Simon nakakita nga ang Balaang Espiritu mahatag pinaagi sa pagpandong sa mga apostoles sa ilang mga kamot, siya nagtanyag kanila ug salapi. 19 Siya miington, “Hatagi ako niini nga gahom, usab, nga kung bisan kinsa man nako ibutang ang akong mga kamot mahimong makadawat sa Balaang Espiritu.” 20 Apan si Pedro miington kaniya, “Unta ang imong plata nga salapi malaglag kauban nimo, tungod kay naghunahuna ka man sa pagbaton ug gasa sa Dios inubanan sa salapi. 21 Wala nakay babin niini nga butang, tungod kay ang imong kasingkasing dili matarong uban sa Dios. 22 Busa paghinulsol niining imong pagkadaotan, ug pag-ampo ngadto sa Ginoo, aron siya mahimo pa tingaling makapasaylo kanimo kung unsa ang imong gitinguha. 23 Tungod kay ako nakakita nga ikaw anaa sa kahilo sa kaligotgot ug anaa sa pagkaginapos sa sala.” 24 Si Simon mitubag ug nag-ingon, “Pag-ampo sa Ginoo alang kanako, nga wala sa mga butang nga imong gipanulti mahimong mahitabo kanako.” 25 Sa dihang si Pedro ug si Juan natawong saksi ug nagsulti sa pulong sa Ginoo, sila mibalik sa Jerusalem; didto sa dalan, sila nagsangyaw sa ebanghelyo sa daghang mga baryo sa mga Samaritanhon. 26 Karon ang manulonda sa Ginoo nakigsulti ngadto kung Felipe ug nag-ingon,

"Barog ug adto padulong sa habagatan didto sa Felipe nagpakita didto sa Azotus. Siya miagi niana dalan nga palugsong gikan sa Jerusalem ngadto sa Gaza." (Kini nga dalan anaa sa desyerto nga bahin.)

27 Siya mibarog ug milakaw. Tan-awa, adunay usa ka tawo nga gikan sa Etiopia, usa siya ka yunoko nga dako ang kagahom ilalom sa Candace, nga mao ang rayna sa mga taga-Etiopia. Siya mao ang gisaligan sa tanan niya nga kabtangan. Siya miadto sa Jerusalem aron sa pagsimba. 28 Siya mibalik ug naglingkod sa iyang karwahe, ug nagbasa sa basahon ni propeta Isaias. 29 Ang Espiritu miington kang Felipe, "Lakaw ug ubani kini nga karwahe." 30 Busa si Felipe midagan ngadto kaniya, ug nadunggan niya siya nga nagbasa sa Isaias nga mao ang propeta, ug nagingon, "Ikaw ba nakasabot kung unsa ang imong gibasa?" 31 Ang taga-Etiopia nagingon, "Unsaon man nako, gawas kon adunay mogiya kanako?" Siya nagpakiluoy kang Felipe nga mosaka sa karwahe ug molingkod uban niya. 32 Karon ang basahon sa kasulatan nga maoy gibasa sa taga-Etiopia mao kini, "Siya gidala sama sa karnero nga paingon sa ihawanhan; ug sama sa usa ka nating karnero didto sa atubangan sa iyang manggugupit hilom, ug wala niya gibuka ang iyang baba: 33 Sa pagpакaulaw kaniya ang iyang paghukom gihikaw: Kinsa man ang mopahayag sa iyang kaliwatan? Tungod kay ang iyang kinabuhi gikuha gikan sa kalibutan." 34 Busa ang yunoko nangutana kang Felipe, ug nagingon, "Ako nagpakiluoy kanimo, kung kinsa man ang propeta nakigsulti? Sa iyaha bang kaugalingon, o sa ubang tawo?" 35 Si Felipe nagsugod ug saysay; siya misugod niini nga kasulatan sa Isaias alang sa pagsangyaw mahitungod kang Jesus ngadto kaniya. 36 Sa ilang pagpadayon didto sa dalan, miabot sila diin adunay tubig; ang yunoko miington, "Tan awa, adunay tubig diri; unsa man ang makapugong kanako nga magpabawtismo?" 37 (Ang pinaka maayo ug karaang kopya giwala ang Buhat 8: 37) Si Felipe miington, "Kung ikaw mituo sa tibuok nimong kasingkasing, ikaw mahimong pagbabawtismohan." Ang taga-Etiopia mitubag, "Ako nagtuong nga si Jesu Cristo mao ang Anak sa Dios." 38 Busa ang taga-Etiopia nagmando nga ang karwahe ipapahunong. Sila mituslob didto sa tubig, si Felipe ug ang yunoko, ug si Felipe nagbabawtismo kaniya. 39 Sa dihang sila miyaw-as sa tubig, ang Espiritu sa Ginoo nagkuha kang Felipe; ang yunoko wala na makakita kaniya, ug milakaw siya sa iyang dalan nga nagmalipayon. 40 Apan si

Felipe nagpakita didto sa nga rehiyon ug nagsangyaw sa ebanghelyo sa tibuok nga mga siyudad, hangtod miabot siya sa Cesarea.

9 Apan si Saulo, nagpadayon sa pagsulti ug mga bahad bisan sa pagpatay batok sa mga disipulo sa Ginoo, miadto sa labaw sa mga pari 2 ug nangayo kaniya ug mga sulat sa mga sinagoga sa Damasco, aron kung siya makakaplag bisan kinsa nga sakop sa Dalan, bisan lalaki o babaye, siya magdala kaniya balik sa Jerusalem. 3 Samtang siya naglakaw, kini nahitabo sa dihang siya duol na sa Damasco, sa kalit lang midan-ag sa iyang palibot ang kahayag nga gikan sa langit; 4 ug siya natumba sa yuta ug nakadungog sa usa ka tingog nga nag-ingon ngadto kaniya, "Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako?" 5 Si Saulo mitubag, "Kinsa ka, Ginoo?" Ang Ginoo miington, "Ako si Jesus nga imong ginalutos; 6 apan barog, sulod didto sa siyudad, ug pagasultihan ka kung unsa ang angay nimong buhaton." 7 Ang mga tawo nga kauban ni Saulo sa paglakaw nagtindog nga wala makatingog, nakadungog sa tingog, apan walay nakita. 8 Si Saulo mitindog gikan sa yuta, ug sa dihang gibuka niya ang iyang mga mata, wala na siyay makita; busa sila nag-agak kaniya nga ginunitan ang kamot ug gidala siya didto sa Damasco. 9 Sulod sa tulo ka adlaw siya dili makakita, ug siya wala mikaon ni miinom. 10 Karon adunay usa ka disipulo sa Damasco nga ginganlan ug Ananias; ug ang Ginoo nakigsulti kaniya sa usa ka panan-awon, "Ananias." Ug siya miington, "Tan-awa, ania ako dinihi, Ginoo." 11 Ang Ginoo miington kaniya, "Tindog ug adto sa dalan nga ginatawag ug Tul-id, ug didto sa balay ni Judas pangutana sa usa ka gingalan ug Saulo, usa ka tawo nga gikan sa Tarso; kay siya nag-ampo; ug siya nakakita 12 ug usa ka panan-awon sa usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias nga misulod ug mitapion sa iyang kamot ngadto kaniya, aron siya makadawat sa iyang panan-aw." 13 Apan si Ananias mitubag, "Ginoo, ako nakadungog gikan sa kadaghanan mahitungod niining tawhana, kung unsa ka dako ang pagpangdaot nga iyang gibuhat ngadto sa imong katawhan sa Jerusalem. 14 Siya adunay katungod gikan sa pangulong pari aron pangdakpon ang tanan dinihi nga motawag pinaagi sa imong ngalan." 15 Apan ang Ginoo miington ngadto kaniya, "Lakaw, kay siya usa ka pinili nga galamiton alang kanako, nga magdala sa akong ngalan sa atubangan sa mga Gentil ug sa mga hari ug sa mga anak sa

Israel; 16 kay akong ipakita kaniya unsa ka dako ang iyang pagaantuson tungod sa akong ngalan." 17 Busa kahupay sa Balaang Espiritu, ang simbahan mitubo si Ananias milakaw, ug misulod ngadto sa balay. 18 Karon nahitabo nga, samtang si Mitapion sa iyang kamot ngadto kaniya, siya miingon, Pedro miadto sa tibuok rehiyon, siya miadto palugongsong "Igsoong Saulo, ang Ginoong Jesus, nga nagpakita usab sa katawhan sa Dios nga nagpuyo sa lungsod kanimo sa dalan sa imong pagpadulong nganhi, sa Lida. 19 Didto niya nakaplagan ang usa ka tawo gipadala ako aron ikaw makadawat sa imong panan-aw ug mapuno sa Balaang Espiritu." 20 Dihadiha sa walo ka tuig, kay siya paralisado. 21 Si Pedro dayon usa ka butang sama sa himbis ang nangahulog miingon kaniya, "Eneas, si Jesu-Cristo ang nag-ayo gikan sa mata ni Saulo, ug siya nakadawat sa iyang kanimo. Bangon ug hiposa ang imong higdaanan." Ug panan-aw; siya mitindog ug nagpabawtismo; 22 ug dihadaha dayon siya mibangon. 23 Busa ang tanan siya mikaon ug nabaskog. Siya nagpabilin uban sa mga nagpuyo sa Lida ug sa Sharon nakakita sa tawo mga disipulo sa Damasco sulod sa pipila ka mga ug sila nangakabig ngadto sa Dios. 24 Karon didto sa adlaw. 25 Pagkahuman siya nagmantala kang Jesus Jopa adunay usa ka disipulo nga gingenlan ug Tabita, didto sa mga sinagoga, nga nag-ingon nga siya ang mahubad kini nga "Dorcus." Kini nga babaye puno sa Anak sa Dios. 26 Ang tanan nga nakadungog kaniya maayong mga buhat ug maluluy-on nga nagbuhat nahibulong ug miingon, "Dili ba mao man kini nga alang sa mga kabos. 27 Kini nahitabo niadtong mga tawo ang naglaglag niadtong anaa sa Jerusalem nga adlawa nga siya nagsakit ug namatay; sa dihang mosangpit niining ngalana? Ug siya mianhi dinihi aron nahugasan na nila siya, ila siyang gihaya sa taas nga pagdala kanila balik ngadto sa mga pangulong pari." lawak. 28 Tungod kay ang Lida duol lang sa Jopa, ug 29 Apan si Saulo gigamhan sa pagsangyaw ug gilibog ang mga disipulo nakadungog nga si Pedro tua pa ang mga Judio nga nagpuyo sa Damasco pinaagi didto, sila nagpadala ug duha ka tawo ngadto kaniya, sa pagpamatuod nga si Jesus mao ang Cristo. 30 paghangyo kaniya, "Kuyog kanaomo sa walay langan." Pagkahuman sa daghang mga adlaw, ang mga Judio 31 Si Pedro mitindog ug mikuyog uban kanila. Sa naglaraw aron sa pagpatay kaniya. 32 Apan ang dihang siya miabot, gidala nila siya ngadto sa taas ilang mga laraw nasayran ni Saulo. Sila nagbantay nga lawak. Ug ang tanang mga balo nag-alirong sa mga ganghaan adlaw ug gabii aron sa pagpatay kaniya nga naghilak, gipakita kaniya ang kupo ug kaniya. 33 Apan ang iyang mga disipulo mikuha mga bisti nga gibuhat ni Dorcas samtang siya uban kaniya pagkagabii ug gipanaog siya agi sa pader, pa kanila. 34 Si Pedro nagpagawas nilang tanan gitunton siya sa usa ka bukag. 35 Sa dihang siya sa lawak, miluhod, ug nag-ampo; unya, miatubang miabot ngadto sa Jerusalem, si Saulo misulay sa pag-ngadto sa lawas, siya miingon, "Tabita, bangon." apil sa mga disipulo, apan silang tanan nangahadlok liyang gibuka ang iyang mga mata, ug sa dihang pa kaniya, wala motuo nga siya usa na ka disipulo. 36 Nakita niya si Pedro milingkod siya. 37 Unya gigunitan 38 Apan si Barnabas mikuha kaniya ug nagdala ni Pedro ang iyang kamot ug gipatindog siya; ug kaniya ngadto sa mga apostoles. Ug siya misulti dihang gitawag niya ang mga magtutuo ug ang kanila kung giunsa ni Saulo pagkakita sa Ginoong Jesus didto sa Damasco nga si Saulo katawhan ang mituo sa Ginoong Jesus. 39 Nahitabo kadto nga sa walay kukahadlok nagasangyaw sa ngalan ni si Pedro nagpabilin sa daghang mga adlaw sa Joppa 40 sa dalan ug ang Ginoong Jesus nagkigusti ngadto kaniya, Kining butanga nasayran sa tibuok Joppa, ug daghang ug kung giunsa didto sa Damasco nga si Saulo katawhan ang mituo sa Ginoong Jesus. 41 Nahitabo kadto nga sa walay kukahadlok nagasangyaw sa ngalan ni si Pedro nagpabilin sa daghang mga adlaw sa Joppa 42 sa dalan ug ang Ginoong Jesus ug nagkiglantuji uban sa mga Judio sa Gresya; apan sila nagpadayon sa pagkulay sa pagpatay kaniya. 43 Sa dihang ang mga kaigsoonan nasayod niini, sila nagdala kaniya palugongsong ngadto sa Caesarea ug gipadala siya palayo ngadto sa Tarso. 44 Busa, ang simbahan sa tibuok Judea, Galilea, ug Samaria adunay kalinaw ug ngalan ni Ginoong Jesus 45 ug nagkiglantuji uban sa mga Judio sa Gresya; apan sila nagpadayon sa pagkulay sa pagpatay kaniya.

10 Karon adunay usa ka tawo sa siyudad sa Cesarea, nga Cornelio ang ngalan, ang senturyon sa gitawag nga Italianhong batalyon.
2 Siya usa ka matinud-anon nga tawo, usa nga nagsimba sa Dios uban ang tanan nga anaa sa iyang panimalay; nagahatag siya ug daghang salapi alang sa Judio nga katawhan ug kanunay nag-ampo sa

Dios. 3 Sa ikasiyam nga takna sa adlaw, dayag Tindog ug adto sa ubos ug lakaw uban kanila. Ayaw nga iyang nakita sa usa ka panan-awon ang anghel kahadlok sa pag-uban, tungod kay ako nagpadala sa Dios nga mipaduol kaniya. Ang anghel miington kanila." 21 Busa si Pedro mikanaog ug miadto sa kaniya, "Cornelio!" 4 Si Cornelio mitutok sa anghel mga lalaki ug miington, "Siya nga inyong gipangita ug nalisang pag-ayo ug siya miington, "Unsa man, mao ako. Nganong mianhi kamo?" 22 Miington sila, sir?" Ang anghel miington kaniya, "Ang imong mga "Ang kapitan nga ginganlan ug Cornelio, matarong pag-ampo ug mga gasa sa mga kabos mipataas nga tawo ug usa nga nagsimba sa Dios, ug gitahod nga halad handomanan sa presensya sa Dios. 5 sa tanang nasod sa mga Judio, giingnan sa balaang Karon pagpadala ug mga lalaki sa siyudad sa Jopa anghel sa Dios sa pagkuha kanimo aron moadto sa aron kuhaon ang tawo nga gingalan ug Simon, nga iyang balay, aron makapaminaw siya sa mensahe ginganlan usab ug Pedro. 6 Siya nagpuyo kauban gikan kanimo." 23 Busa gidapit sila ni Pedro nga ang magtatabas ug panit sa hayop nga gingalan mosulod ug magpabilin uban kaniya ug sa mga ug Simon, kinsang balay anaa sa baybayon." 7 Sa tawo nga kauban niya. Sa pagkasunod buntag siya dihang ang anghel nga nakigsulti kaniya mibiya, mibangon ug mikuyog kanila, ug ang pipila sa mga gitawag ni Cornelio ang duha niya ka mga sulugoon kaigsoonan nga gikan sa Jopa mikuyog kaniya. 24 sa balay, ug ang sundalo nga nagsimba sa Dios Sa pagkasunod nga adlaw sila miabot sa Cesarea. gikan sa maong kasundalohan nga nag-alagad usab Si Cornelio naghulat kanila; gitawag niya ang iyang kaniya. 8 Si Cornelio miington kanila sa tanan nga mga paryenti ug suod nga mga higala. 25 Nahitabo nahitabo ug gipaadtido sila sa Jopa. 9 Karon sa sunod kini nga sa dihang si Pedro misulod, si Cornelio nga adlaw mga ikaunom nga takna, sa dihang anaa mihimamat kaniya ug miluhod sa iyang tiilan aron sa sila sa ilang panaw ug nagkaduol na sa siyudad, si pagpasidungog kaniya. 26 Apan gipatindog siya ni Pedro miadto sa taas sa balay aron sa pag-ampo. 10 Pedro ug miington, "Tindog; ako usab usa lamang ka Unya siya gigutom ug buot mokaon, apan samtang tawo." 27 Samtang si Pedro nakigsulti kaniya, misulod ang mga tawo nagluto sa pagkaon, nakatagpilaw siya ug nakita niya ang daghang tawo nga nagtigom. siya; 11 ug nakita niya ang langit nga naabli, ug 28 Miington siya kanila, "Kamo sa inyong kaugalingon naay sudlanan nga mipakanaog, sama sa dakong nasayod nga dili uyon sa balaod alang sa mga Judio panapton nga nagpadulong sa yuta, nga gitunton nga tawo ang makig-urban o mobisita sa usa nga sa upat niini ka mga suok. 12 Niini adunay tanang gikan sa laing nasod. Apan gipakita sa Dios kanako matang sa upat ug til ngang mananap ug mga nga dili nako kinahanglan tawgon ang bisan kinsa nga butang nga nagakamang sa yuta, ug mga langgam tawo nga mahugaw o dili limpyo. 29 Mao nga mianhi sa kalangitan. 13 Unya usa ka tingog ang miington ako sa walay pakiglalis, sa dihang ako gipaanhì kaniya: "Tindog, Pedro, patya ug kaon." 14 Apan si Busa mangutana ako kanimo nganong gipakuha mo Pedro miington, "Dili Ginoo; kay ako wala makakaon man ako." 30 Miington si Cornelio, "Upat ka adlaw ug bisan unsa nga mahugaw ug dili limpyo." 15 Apan ang milabay sa sama niining taknaa, ako nag-ampo ang tingog miabot kaniya pag-usab sa ikaduhang dinya sa akong balay sa ika-siyam ang takna; ug higayon: "Kung unsay gilimpyohan sa Dios, ayaw kini nakakita ug tawo nga mitindog sa akong atubangan tawga nga mahugaw." 16 Kini nahitabo sa makatulo sa hayag nga bistri. 31 Siya miington, 'Cornelio, ang ka higayon; unya ang sudlanan dihadihha gikuha imong pag-ampo nadungog sa Dios, ug ang imong pabalik sa langit. 17 Karon samtang si Pedro nalibog mga gasa alang sa mga kabos nagpahnitudom sa pag-ayo mahitungod kung unsa ang ipasabot sa Dios mahitungod kanimo. 32 Busa pagpadala ug panan-awon nga iyang nakita, tan-awa, ang mga tawo sa Jopa, ug pangitaa ang tawo nga ginganlan lalaki nga gipadala ni Cornelio mitindog atubangan sa ug Simon, nga usab ginatawag ug Pedro. Nagpuyo ganghaan, paghuman nila ug pangutana sa dalan siya sa balay sa magtatabas ug panit sa hayop nga padulong sa balay. 18 Ug sila nanawag ug nangutana ginganlan ug Simon, diha sa baybayon.' Pipila ka kung si Simon, nga ginganlan usab ug Pedro, nagpuyo karaan nga mga sinulat midugang: Kung siya moabot, didto. 19 Samtang naghunahuna si Pedro mahitungod siya mosulti kanimo. 33 Busa sa walay langan ako sa panan-awon, ang Espiritu miington kaniya, "Tan- nagpakuha kanimo. Buotan ka kay ikaw mianhi. awa, tulo ka mga lalaki ang nangita kanimo. 20 Unya karon, ania kitang tanan dinya sa panan-aw

sa Dios, aron sa pagpaminaw sa tanan nga gitudlo nga magpabawtismo pinaagi sa ngalan ni Jesu-Cristo. kanimo sa Ginoo nga isulti." Pipila ka karaan nga Unya naghangyo sila kaniya nga magpabilin uban mga sinulat midugang: Gitudlo sa Dios nga isulti. 34 kanila sa pipila ka mga adlaw.

Unya gibuka ni Pedro ang iyang baba ug miington, "Sa pagkatnuod, akong naila nga ang Dios dili modapig ni bisan kinsa. 35 Hinuon, sa matag nasod si bisan kinsa nga mosimba ug mobuhat ug matarong nga binuhatan madawat diha kaniya. 36 Kamo nasayod sa mensahe nga iyang gipadala ngadto sa mga tawo sa Israel, sa dihang iyang gipahibalo ang maayong balita mahitungod sa kalinaw pinaagi kang Jesu-Cristo, nga maoy Ginoo sa tanan - 37 kamo mismo nasayod sa mga panghitabo nga nagakahitabo, nga nahitabo sa tibuok Judea, sugod sa Galilea, pagkahuman sa bawtismo nga gipahibalo ni Juan; 38 ang mga panghitabo mahitungod kang Jesus nga taga-Nasaret, kung giunsa sa Dios pagdihog kaniya sa Balaang Espiritu ug sa gahom. Siya mianhi nga nagbuhat ug maayo ug nag-ayo sa tanan nga gidaogaog sa yawa, tungod kay ang Dios uban kaniya. 39 Kami ang mga saksi niining mga butang nga iyang gibuhat didto sa nasod sa mga Judio ug sa Jerusalem - kini nga Jesus kansang ilang gipatay, sa pagbitay sa kahoy. 40 Kini nga tawo gibanhaw sa Dios sa ikatulo nga adlaw ug gihatagan siya aron mahimong mailhan, 41 dili sa tanan nga mga tawo, apan sa mga saksi nga gipili nang daan sa Dios - kami mismo, nga mikao ug miinom uban kaniya human siya nabanhaw gikan sa mga patay. 42 Siya nagmando kanamo sa pagsangyaw sa mga tawo ug pagpamatud nga kini mao ang usa nga gipili sa Dios nga mahimong Maghuhukom sa buhi ug sa patay. 43 Tungod kaniya ang tanan nga mga propeta nahimong saksi, aron nga ang matag-usa nga motuo kaniya mamahimong makadawat sa kapasyloan sa mga sala pinaagi sa iyang ngalan." 44 Samtang si Pedro nagsulti niining mga butanga, ang Balaang Espiritu mikunsad ngadto sa tanang naminaw sa iyang mensahe. 45 Ang mga tawo nga apil sa tinuli nga pundok sa mga magtutuo - tanan nga miurban kang Pedro - nahibulong, tungod kay ang gasa sa Balaang Espiritu gibubo usab sa mga Gentil. 46 Kay sila nakadungog niining mga Gentil nga nagsulti sa uban nga mga pinulongan ug nagdayeg sa Dios. Unya si Pedro mitubag, 47 "Aduna bay makapugong sa tubig gikan niining mga tawhana aron sila dili mabawtismohan, kining mga tawhana nga nakadawat sa Balaang Espiritu ingon nga sama kanato?" 48 Unya siya nagmando kanila

nga magpabawtismo pinaagi sa ngalan ni Jesu-Cristo. Unya naghangyo sila kaniya nga magpabilin uban kanila sa pipila ka mga adlaw.

11 Karon ang mga apostoles ug ang mga kaigsuonang mga lalaki nga kinsa atua sa Judea nakadungog nga ang mga Gentil nakadawat usab sa pulong sa Dios. 2 Sa dihang si Pedro misaka ngadto sa Jerusalem, sila nga nasakop sa pundok sa mga tinuli nagbadlong kaniya; 3 miington sila, "Nakiglambigit ka ngadto sa mga tawo nga walay mga tuli ug mikao uban kanila!" 4 Apan si Pedro nagsugod sa pagpasabot sa butang ngadto kanila sa han-ay; siya miington, 5 nag-ampo ako sa siyudad sa Jopa, ug sa kalit akong nakita ang panan-awon nga sudlanan nga nagpaubos, sama sa lapad nga palid mipaubos gikan sa langit pinaagi sa iyang upat ka mga kanto; kini mikanaog nganhi kanako. 6 Gitutokan ko kini ug akong gihunahuna ang mahitungod niini; akong nakita ang mga mananap nga adunay upat ka til nga anaa sa kalibutan, bangis nga mga mananap, nagkamang nga mga mananap, ug mga langgam sa kawanangan. 7 Unya nakadungog ako ug tingog nga nagsulti nganhi kanako, "Bangon, Pedro; pag-ihiaw ug kaon!" 8 Ako miington, "Dili gayod, Ginoo: kay wala pay dili balaan o dili hinlo nga nakasulod sa akong baba." 9 Apan ang tingog mitubag usab gikan sa langit, "Unsa ang gideklara nga hinlo sa Dios ayaw tawga nga dili hinlo." 10 Kini nahitabo sa tulo ka higayon, ug unya ang tanang butang gikuha pagbalik paingon sa langit. 11 Tan-awa, sa dili kalayoan adunay tulo ka mga tawo nga nagtindog atubangan sa balay diin atua kami; gipadala sila gikan sa Cesarea nganhi kanako. 12 Ang Espiritu nagmando kanako nga mouban kanila, ug nga ako dili magbuhat ug kalainan mahitungod kanila. Kining unom ka mga igsoong lalaki mikuyog uban kanako, ug miadto kami ngadto sa balay sa tawo. 13 Siya misulti kanamo giunsa niya pagkakita sa anghel nga nagtindog sa iyang balay ug nag-ingon, "Pagpadala ug mga tawo ngadto sa Jopa ug dad-a pagbalik si Simon, nga ang lahi nga ngalan mao si Pedro. 14 Siya magsulti nganha kanimo ug mensahe nga mahimong paagi nga ikaw maluwas-ikaw ug ang imong tibuok panimalay." 15 Sa pagsugod nako ug sulti ngadto kanila, ang Balaang Espiritu niabot kanila, sama kanato sa sinugdanan. 16 Nahinumdom ako sa pulong sa Ginoo, giunsa niya pag-ingon, "Si Juan gayod nagbawtismo sa tubig; apan kamo pagabawtismohan sa Balaang Espiritu."

17 Unya kung ang Dios naghatakanila sa sama Juan pinaagi sa espada. 3 Pagkahuman nakita niya nga gasa isip iyang gihatac nganhi kanato sa dihang nga nakapahimuot kini sa mga Judio, nagpadayon mituo kita kang Ginoong Jesu-Cristo, kinsa ba ako, siya sa pagdakop usab kang Pedro. Mao kana ang nga ako makigbatok sa Dios?" 18 Sa dihang ila kining panahon sa mga adlaw sa pan nga walay patubo. 4 nadungog nga mga butang, sila wala nibalos sa pag- Pagkahuman ug dakop kaniya, gibutang niya siya sa ingon, apan ila hinuong gidayeg ang Dios ug miington, bilanggoan ug nagtagana ug upat ka han-ay sa mga "Unya ang Dios mihatag sa paghinulsol alang sa sundalo aron magbantay kaniya; iyang tuyo nga siya kinabuhi ngadto usab sa mga Gentil." 19 Busa ang dad-on sa katawhan pagkahuman sa Pagsaylo. 5 mga magtutuo kansang nag-antos sa pagsugod sa Busa si Pedro nagpabilin didto sa bilanggoan, apan kamatayon ni Esteban nga nagkatibulaag gikan sa ang mga pag-ampo inubanan sa pagkugi gihambo sa Jerusalem-kining mga magtutuo miadto sa sama katilingban ngadto sa Dios alang kaniya. 6 Sa wala kalayo sa Fenicia, Cyprus, ug Antioquia. Misulti sila pa ang adlaw nga pagadad-on siya ni Herodes sa ug mensahe mahitungod kang Jesus ngadto lamang gawas, nianang kagabhi-on natulog si Pedro tunga sa mga Judio, wala nay lain bisan usa. 20 Apan sa duha ka mga sundalo, nga gigapos ug duha ka ang uban kanila, mga katawhan gikan sa Cyrus ug kadena; ug ang mga guwardiya naa sa atubangan sa Cirene miabot ngadto sa Antioquia ug misulti ngadto pultahan nga nagbantay sa bilanggoan. 7 Tan-awa, sa mga Griyego ug giwali ang Ginoong Jesus. 21 Ug usa ka anghel sa Ginoo sa kalit nagpakita kaniya, ug ang kamot sa Ginoo nag-urban kanila; ang dakong ang kahayag midan-ag sa silda. Gihambo niya si ihap nagtuo ug mibalik ngadto sa Ginoo. 22 Ang Pedro sa kiliran ug gipukaw siya ug miington, "Bangon balita mahitungod kanila miabot sa mga dalunggan sa ug dali." Unya ang mga kadena nangatangtang gikan simbahan sa Jerusalem: ug ilang gipadala pagawas sa iyang mga kamot. 8 Ang anghel miington kaniya, si Barnabas sama kalayo sa Antioquia. 23 Sa dihang "Panapot ug suota ang imong mga sandalyas." siya miabot ug nakita ang gasa sa Dios, nalipay siya; Gibuhut kini ni Pedro. Ang anghel miington kaniya, ug gidasig niya silang tanan sa pagpabilin diha sa "Sul-oba ang imong kupo ug sunod kanako." 9 Busa Ginoo sa tibuok nilang kasingkasing. 24 Kay siya si Pedro misunod sa anghel ug migawas. Siya wala maayo man nga tawo ug puno sa Balaang Espiritu masayod nga unsa ang gihambo sa anghel tinuod ug sa pagtuo, ug daghang mga tawo nga nadugang gayod. Siya nagtuo nga siya nakakita ug usa ka ngadto sa Ginoo. 25 Unya si Barnabas migawas panan-awon. 10 Pagkahuman nila ug labay sa una ka ngadto sa Tarsus para mangita kang Saulo. 26 Sa guwardiya ug sa ikaduha, naabot sila sa ganghaan dihang iya nang nakaplagan siya, gidala niya siya nga puthaw nga paingon ngadto sa siyudad; kini ngadto sa Antioquia. Kini nahitabo, nga sa tibuok tuig naabli sa iyang kaugalingon alang kanila. Nanggawas ilang gitigom tanan uban ang simbahan ug nagtudlo ug nangadto sila sa dalan, ug ang angel mibiya kaniya sa daghang mga tawo. Ang mga disipulo unang dayon. 11 Sa dihang nakamatnong na si Pedro, siya gitawag nga mga Kristohanon didto sa Antioquia. 27 miington, "Karon nasayod na ako nga gipadala sa Karon niini nga mga adlaw ang ubang mga propeta Ginoo ang iyang angel ug giluwas ako gikan sa kamot milugsong gikan sa Jerusalem ngadto sa Antioquia. 28 ni Herodes, ug gikan sa tanang gilaoman sa mga tawo Ang usa kanila, nga ginganlan ug Agabus, mitindog ug nga mga Judio." 12 Pagkahuman niya makaamgo gipakita sa Espiritu nga ang usa ka dakong kagutom niini, miadto siya sa balay ni Maria nga inahan ni Juan mahitabo sa tibuok kalibutan. Kini mahitabo sa mga kansang apelyido Marcos; daghang mga magtutuo adlaw ni Claudio. 29 Busa, ang mga disipulo, isip nga nagtigom didto ug nagaampo. 13 Sa dihang siya matag-usa makahimo, ug nakahukom sa pagpadala nagtuktok sa pultahan sa ganghaan, ang usa ka ug tabang sa mga kaigsoonang lalaki sa Judea. 30 sulugoon nga babaye nga ginganlan ug Roda miadto lla kining nahimo; nagpadala sila ug kwarta sa mga aron sa pagtubag. 14 Sa dihang nailhan niya ang pangulo pinaagi sa kamot ni Barnabas ug Saulo.

12 Karon mahitungod niadtong panahona ang Hari nga si Herodes nangdapat niadtong uban nga gikan sa katilingban aron dagmalan sila. 2 Iyang gipatay si Santiago nga igsoon nga lalaki ni

miington, "Iya kadtong anghel." 16 Apan nagpadayon tibuok isla sa Pafos, nakaplagan nila ang usa ka sa pagpanuktok si Pedro, ug sa naabrehan na nila salamangkero, usa ka mini nga propeta sa mga Judio, ang pultahan, nakita nila siya ug nahibulong. 17 nga gingenlan ug Bar-Jesus. 7 Kini nga salamangkero Misinsky si Pedro kanila sa iyang kamot nga mohilom, adunay kalambigitan sa prokonsul, Sergio Paulo, ug gisultihan niya sila kung giunsa siya pagpagawas nga usa ka maalamon nga tawo. Kining tawhana sa Ginoo sa bilangoan. Siya miington, "Ibalita kining ang nagpatawag kang Barnabas ug Saulo, tungod mga butanga ngadto kang Santiago ug sa mga kay buot niya madungog ang pulong sa Dios. 8 igsoon." Unya mibiya siya ug miadto sa laing dapit. 18 Apan si Elimas "ang salamangkero" (ingon niana Karon sa pagkabuntag, walay gamay nga kahinam sa ang paghubad sa iyang ngalan) misupak kanila; mga sundalo, mahitungod sa nahitabo kang Pedro. iyang gisulayan sa pagpalikay ang prokonsul palayo 19 Pagkahuman ug pangita ni Herodes kaniya apan gikan sa pagtuo. 9 Apan si Saulo, nga gitawag wala siya makaplagi, gipangutana niya ang mga usab ug Pablo, napuno sa Balaang Espiritu; siya guwardya ug nagmando kanila nga pamatyong. Unya mitutok kaniya 10 ug miington, "Ikaw anak sa yawa, milugsong siya gikan sa Judea ngadto sa Cesarea ug napuno ka sa tanang matang sa pagpanglimborg nagpuyo didto. 20 Karon nasuko pag-ayo si Herodes ug pagkadaotan. Kaaway ka sa tanang matang sa sa mga tawo sa Tiro ug Sidon. Sila miadto uban pagkamarot. Dili ka moundang sa paglubag sa tul-kaniya. Unya ilang gidani si Blastus, ang katabang id nga mga dalan sa Ginoo, dili ba? 11 Karon tan-awa, sa hari, nga motabang kanila. Unya nangayo sila ug ang kamot sa Ginoo diha kanimo, ug ikaw mahimong kalinaw, tungod kay ang ilang nasod nagdawat ug buta. Dili nimo makita ang adlaw sa makadiyot." Diha-pagkaon gikan sa nasod sa hari. 21 Sa usa ka adlaw diha adunay nahulog kang Elimas nga usa ka yamog nga gitagana nagsuot si Herodes ug harianong bisti ug kangitngit; ug nagsugod siya ug lakaw palibot ug ug naglingkod siya sa trono; siya nakigpulong kanila. naghango sa mga tawo nga agakon siya pinaagi 22 Ang mga tawo naninggit, "Kini ang tingog sa usa ka sa kamot. 12 Human nakita sa prokonsul kung unsa dios, dili sa usa ka tawo!" 23 Diha-diha gihampak siya ang nahitabo, mituo siya, tungod kay hilabihan ang sa anghel sa Ginoo, tungod kay wala niya gihatag ang iyang katingala sa mga pagtulon-an mahitungod sa himaya sa Dios; siya gikaon sa mga ulod ug namatay. Ginoo. 13 Karon si Pablo ug ang iyang mga higala 24 Apan ang pulong sa Dios mitubo ug midaghan. 25 naglayag gikan sa Pafos ug miabot sa Perga didto Human ni Barnabas ug Saulo mahuman ang ilang sa Pampilya. Apan si Juan mibiya kanila ug mibalik tahas dito sa Jerusalem, sila mibalik; giuban nila si sa Jerusalem. 14 Si Pablo ug ang iyang mga higala Juan, kansang apelyido Marcos.

13 Karon sa panagtigom didto sa Antioquia, adunay mga propeta ug mga magtutudlo. Sila mao si Barnabas ug si Simeon (gitawag nga Niger), si Lucio sa Cirene, si Manaen (ang sinagop nga igsoon ni Herodes ang pangulo sa distrito), ug si Saulo. 2 Samtantang ilang gisimba ang Ginoo ug nagpuasa, ang Balaang Espiritu miington, "Igahin alang kanako si Barnabas ug si Saulo, aron magbuhat sa buluhaton nga akong gitawag kanila." 3 Pagkahuman sa panagtigom sa pagpuasa, nag-ampo, ug gitapion ang ilang mga kamot niining mga tawhana, sila nagpadala kanila. 4 Busa si Barnabas ug si Saulo mituman sa Balaang Espiritu ug milugsong sa Seleucia; gikan didto milayag sila padulong sa isla sa Cipre. 5 Sa dihang didto sila sa siyudad sa Salamis, ilang gimantala ang pulong sa Dios sa mga sinagoga sa mga Judio. Kuyog usab nila si Juan Marcos isip ilang katabang. 6 Sa dihang naadtoan na nila ang

Igpapahulay ug nanglingkod. 15 Human sa pagbasa sa balaod ug sa mga propeta, ang mga pangulo sa sinagoga nagpadala kanila ug mensahe nga nagingon, "Mga igsoon, kung aduna kamoy mensahe sa pagdasig alang sa katawhan dinihi, isuliti kini." 16 Busa si Pablo mitindog ug misinsky uban sa iyang kamot; miington siya, "Mga katawhan sa Israel ug kamo nga nagpasidungog sa Dios, paminaw. 17 Ang Dios niining mga katawhan sa Israel nagpili sa atong mga katigulangan ug gihimong hilabihan kadaghan ang mga tawo sa dihang nagpuyo sila sa kayutaan sa Ehipto, ug uban sa binayaw nga kamot gipangulohan niya sila pagawas niini. 18 Kay sa mga 40 ka mga katuigan siya nag-urban kanila didto sa kamingawan. 19 Pagkahuman niya ug buntog ang pito ka nasod sa yuta sa Canaan, iyang gihatagan ang atong katawhan sa ilang yuta alang sa panulondon.

20 Kining tanan nga panghitabo nahitabo sa mga 450 gibanhaw si Jesus gikan sa mga patay. Mao usab kini ka mga katuigan. Human niining mga butanga, ang ang nahisulat sa ikaduhang salmo: 'Ikaw ang akong Dios mihatag kanila ug mga maghuhukom hangtod anak nga lalaki, karong adlawa ako nahimo nga imong kang Samuel ang propeta. 21 Human niini, ang Amahan.' 34 Mahitungod usab sa kamatuoran nga mga tawo nangayo ug usa ka hari, busa ang Dios siya nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay aron nga naghatac kanila kang Saul ang anak ni Kish, ang ang iyang lawas dili madugta, misulti siya sama niini: tawo nga gikan sa tribu ni Benjamin, sa panahon sa 'Akong ihatag kanimo ang balaan ug kasigurohan nga 40 ka tuig. 22 Unya human siya kuhaa sa Dios sa mga panalangin ni David.' 35 Mao kini ang hinungdan pagkahari, iyang gituboy si David aron mahimong nganong siya usab miingon sa lain nga salmo, 'Ikaw ilang hari. Kini mahitungod kang David nga ang dili motugot nga ang imong Usa ka Balaan makasinati Dios miingon, 'Ako nang nakaplagan si David nga ug pagkadugta.' 36 Kay pagkahuman ni David ug anak ni Jesse nga mao ang tawo sunod sa akong human sa iyang kaugalingong kaliwanan nga mialagad kasingkasing; iya gayod nga buhaton ang tanang sa mga tinghu sa Dios, namatay siya, ug gipahigda butang nga akong gitinghu.' 23 Gikan sa mga kaliwanan kauban sa iyang mga amahan, ug nakasinati ug niining tawhana ang Dios nagdala sa Israel ug usa pagkadugta, 37 apan siya nga gibanhaw sa Dios ka Manluluwas, si Jesus, sama sa iyang gisaad nga wala makasinati ug pagkadugta. 38 Busa tugot buhaton. 24 Kini nagsugod ug kahitabo sa dihang, nga mahibaloan kini diha kaninyo, mga igsoon, nga wala pa miabot si Jesus, unang gipahibalo ni Juan pinaagi niining tawhana namantala diha kaninyo ang bawtismo sa paghinulsol sa tanan nga katawhan ang kapasyloan sa mga sala. 39 Pinaagi kaniya sa Israel. 25 Samtantang gihuman pa ni Juan ang ang matag-usa nga motuo mamatarong gikan sa iyang buluhaton, miingon siya, 'Kinsa ako sa inyong tanan nga mga butang diin dili kamo mahimong hunahuna? Dili ako ang usa. Apan paminaw, ang usa mamatarong pinaagi sa balaod ni Moises. 40 Busa moabot sunod kanako, ang sapatos sa maong til pagbantay nga ang butang nga gipamulong sa mga dili ako takos sa pagbadbad.' 26 Mga igsoon, mga propeta dili mahitabo kaninyo: 41 'Tan-awa, kamong anak sa hanay ni Abraham, ug kadtong kauban ninyo mga bugalbugalon, ug katingala pag-ayo ug unya nga nagsimba sa Dios, kini alang kanato nga ang mangahanaw; kay ako maghimo ug buluhaton sa mensahe mahitungod niining kaluwasan gipadala inyong mga adlaw, usa ka buluhaton nga dili gayod na. 27 Kay sila nga nagpuyo sa Jerusalem, ug ang kamo motuo, bisan pa kung adunay usa ka tawo nga ilang tigdumala, wala nakaila pag-ayo kaniya, o kaha magpahibalo niini kaninyo.'" 42 Samtantang si Pablo ug ilang nasabtan pag-ayo ang mga tingog sa mga si Barnabas mibiya, ang mga tawo nagpakiloy kaniila propeta nga gibasa sa matag Adlaw nga Igpapahulay; nga ila untang isulti ang sama nga mga pulong pagbusa ilang natuman ang mga mensahe sa mga usab sa sunod Adlaw nga Igpapahulay. 43 Sa dihang propeta pinaagi sa paghukom kang Jesus ngadto ang panagtigom sa sinagoga nahuman, daghan sa sa kamatayon. 28 Bisan tuod wala nila nakaplagan mga Judio ug ang mga matinud-anon nga proseeletes ang maayong hinungdan alang sa pagpatay kaniya, ang misunod kang Pablo ug Barnabas, nga nakigsulti sila naghangyo kang Pilato sa pagpatay kaniya. 29 ngadto kanila ug nag-awhag kanila sa pagpadayon Sa dihang nakahuman na sila sa tanang butang nga diha sa grasya sa Dios. 44 Sa sunod Adlaw nga nahisulat mahitungod kaniya, gikuha nila siya paubos Igpapahulay, halos ang tibuok siyudad nagtigom aron gikan sa kahoy ug gipahigda siya sa lubnganan. 30 makadungog sa pulong sa Ginoo. 45 Sa diha nga Apan ang Dios nagbanhaw kaniya gikan sa mga ang mga Judio nakakita sa panon, napuno sila sa patay. 31 Sa daghang mga adlaw nakit-an siya pangabugho ug misultig pagsupak sa mga butang niadtong misubida uban kaniya gikan sa Galilea nga gipamulong ni Pablo ug miinsulto kaniya. 46 padulong sa Jerusalem. Kining mga tawhana karon Apan si Pablo ug Barnabas misulti nga maisogon iya nang mga saksi ngadto sa katawhan. 32 Busa ug miingon, "Kini kinahanglan nga ang pulong sa kami nagdala kaninyo ug maayong balita mahitungod Dios mauna ug sulti diha kaninyo. Sa paglantaw sa mga saad nga gihimo ngadto sa atong mga kaninyo nga gituklod kini palayo gikan sa inyong katigulangan: 33 ang Dios nagtipig niini nga mga kaugalingon ug giila ang inyong kaugalingon nga saad nganhi kanato, ilang mga anak, nga niana iyang dili takos sa kinabuhing walay kataposan, tan-awa,

mobilik kami sa mga Gentil. (aiōnios g166) 47 Kay mao kini ang gimando sa Ginoo kanamo, nga nag-ingon, 'Ako nagbutang kanimo isip usa ka kahayag alang sa mga Gentil, nga kinahanglan nimong dad-on ang kaluwasan ngadto sa pinakalayo nga mga bahin sa kalibutan.' 48 Sa pagkadungog sa mga Gentil niini, nalipay sila ug gidayeg ang pulong sa Ginoo. Daghan ang gipili sa kinabuhing walay kataposan nga mituo. (aiōnios g166) 49 Ang pulong sa Ginoo mikaylap ngadto sa tibuok rehiyon. 50 Apan ang mga Judio nag-awhag sa mga matinud-anon ug mahinungdanong kababayen-an, ug ang mga nag-unang kalalakin-an sa siyudad. Kini napasugod sa paglutos batok kang Pablo ug Barnabas ug gilabay sila paggawas lagpas sa utlanan sa ilang siyudad. 51 Apan si Pablo ug Barnabas mitaktak sa abog gikan sa ilang tiil batok kanila. Unya miadto sila sa siyudad sa Iconio. 52 Ug ang mga disipulo napuno sa kalipay ug uban sa Balaang Espiritu.

Sa dihang nakita sa panon sa katawhan kung unsa ang gibuhat ni Pablo, sila nagpatugbaw sa ilang mga tingog, nga nagsulti sa pinulongan nga Lycaonia, "Ang mga dios nanganaog alang kanato sama sa hulagway sa tawo." 12 Gitawag nila si Barnabas nga "Zeus," ug si Pablo, "Hermes," tungod kay siya ang nangulong tigpamaba. 13 Ang pari ni Zeus, nga ang templo anaa lang sa gawas sa siyudad, nagdala ug mga toro ug mga garlan didto sa ganghaan; siya ug ang panon sa katawhan buot motanyag ug halad. 14 Apan sa dihang ang mga apostoles, nga si Barnabas ug si Pablo, nakadungog niini, gigisi nila ang ilang bisti ug dihadiba dayon miadto sa panon, misingga 15 ug miington, "Mga tawo, nganong gibuhat ninyo kining mga butanga? Kami usab mga tawo lamang nga adunay susamang pagbatii nga sama kaninyo. 16 Kami nagdala ug maayong mga balita, aron mobiya alang sa buhing Dios, nga nagbuhat sa kalangitan, sa kalibutan, ug sa kadagatan ug sa tanan nga anaa niini. 17 Apan sa gihapon, wala siya mibiya nga walay saksi, ingon niana siya nagbuhat ug maayo ug naghatag kaninyo sa ulan sa kalangitan ug mga mabungahong tempo, nga mipuno sa inyong mga kasingkasing uban sa mga pagkaon ug kalipay." 18 Bisan pa niining mga pulonga, si Pablo ug si Barnabas halos wala nakapugong sa panon sa katawhan aron sa paghalad ngadto kanila. 19 Apan ang uban nga mga Judio nga gikan sa Antioquia ug Iconio miadto ug gidani ang panon sa katawhan. Gibato nila si Pablo ug giguyod siya pagawas sa siyudad, naghunahuna sila nga siya patay na. 20 Apan sa dihang ang mga disipulo mialirong kaniya, mitindog siya ug misulod sa siyudad. Sa sunod nga adlaw, siya miadto sa Derbe uban si Barnabas. 21 Pagkahuman nila ug sangyaw sa ebanghelyo niana nga siyudad ug nagkabig sa daghang disipulo, sila mibalik sa Lystra, sa Iconio, ug sa Antioquia. 22 Sila makanunayon nga nagpalig-on sa mga panghunahuna sa mga disipulo ug nagdasig kanila sa pagpadayon sa pagtuo. Sila miington kanila nga pinaagi sa daghang mga pag-antos nga kita kinahanglan mosulod sa gingharian sa Dios. 23 Sa dihang sila naggili alang kanila ug mga kadagkoan sa matag katilingban sa mga magtutuo, ug nag-ampo inubanan sa pagpuasa, sila nagtugyan kanila sa Ginoo, nga ilang gituohan. 24 Unya sila milabay sa

14 Nahitabo kini didto sa Iconio nga si Pablo ug Barnabas misulod sa sinagoga sa mga Judio ug misulti sa paagi nga ang dakong panon sa mga Judio ug sa mga Griyego mituo. 2 Apan ang mga Judio nga masinupakon nagpalibog sa mga hunahuna sa mga Gentil ug naghimo kanila nga masilag batok sa mga kaigsoonan. 3 Busa napabilin sila didto sa dugay nga panahon, nagsulti nga maisugon uban sa gahom sa Ginoo, samtang siya mihatag ug pagpamatuod sa mensahe mahitungod sa iyang grasya. Iya kining gibuhat pinaagi sa pagtugot sa mga timailhan ug mga kahibulongan nga gipamuhat pinaagi sa mga kamot ni Pablo ug ni Barnabas. 4 Apan ang kadaghanan sa siyudad nabahin: ang pipila nga mga tawo midapig sa mga Judio, ug ang pipila sa mga apostoles. 5 Sa dihang ang mga Gentil ug mga Judio misulay pagdani sa ilang mga pangulo aron pagdaogaog ug pagbato kang Pablo ug kung Barnabas, 6 nahibaloan nila kini ug miikyas sa mga siyudad sa Lycaonia, Lystra ug Derbe, ug sa palibot nga rehiyon, 7 ug didto ilang gisangyaw ang ebanghelyo. 8 Didto sa Lystra adunay usa ka tawo nga naglingkod, walay kusog ang iyang mga tiil, bakol gikan pa sa sabakan sa iyang inahan, kansang wala makalakaw sukad. 9 Kini nga tawo nakadungog sa mga gipanulti ni Pablo. Misud-ong si Pablo kaniya ug nakita nga siya adunay pagtuo nga mamahimong maayo. 10 Busa miington siya kaniya sa kusog nga tingog, "Itindog ang imong mga tiil." Ug ang tawo milukso ug milakawlakaw. 11

Pisidia ug miabot sa Pamfilia. **25** Sa dihang gisulti pagdala? **11** Apan kita nagtuo nga kita naluwas nila ang pulong didto sa Perga, milugsong sila sa pinaagi sa grasya ni Ginoong Jesus, sama kanila." Atalia. **26** Gikan didto sila milawig sa Antioquia, diin sila gitugyan sa grasya sa Dios alang sa buluhaton nga ila na karong nahuman. **27** Sa pag-abot nila sa Antioquia ug gitigom ang pundok, gisulti nila ang tanang mga butang nga gibuhat sa Dios kanila, ug giunsa niya pag-abli sa pultahan sa pagtuo alang sa mga Gentil. **28** Nagpabilin sila sa dugay nga panahon uban ang mga disipulo.

15 Pipila ka mga lalaki milugsong gikan sa Judea ug nagtudlo sa mga kaigsoonan, sa pagingon, "Gawas kung kamo magpatuli sumala sa nabatasan ni Moises, kamo dili gayod maluwás." **2** Sa dihang si Pablo ug si Barnabas adunay dili pag-uyon ug paglantugi uban kanila, ang mga kaigsoonan nakahukom nga si Pablo, Barnabas, ug ang pipila sa uban kinahanglan motungas sa Jerusalem ngadto sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan mahitungod niini nga pangutana. **3** Busa sila, nga pinadala sa simbahan, susamang milabay sa Phoenicia ug sa Samaria ug gipahibalo ang pagkakabig sa mga Gentil; ilang gidala ang hingpit nga kalipay ngadto sa mga kaigsoonan. **4** Sa dihang miabot na sila sa Jerusalem, giabiabi sila sa mga simbahan ug sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan, ug ilang gipahibalo ang tanang mga butang nga gibuhat sa Dios uban kanila. **5** Apan pipila sa mga lalaki nga nagtuo, nga nahisakop sa pundok sa mga Pariseo, mitindog ug miinong, "Kinahanglan nga magpatuli sila ug sa pagsugo kanila sa pagbantay sa balaod ni Moises." **6** Busa ang mga apostoles ug ang mga kadagkoan nagtigom aron sa paghunahuna niining butanga. **7** Pagkahuman sa daghan nga panaglantugi, si Pedro mitindog ug miinong ngadto kanila, "Mga kaigsoonan, kamo nasayod nga sa milabay nga panahon ang Dios nagbuhat ug pagpili taliwala kaninyo, nga pinaagi sa akong baba ang mga Gentil kinahanglang makadungog sa pulong sa ebanghelyo, ug motuo. **8** Ang Dios, nga maoy nakabalo sa kasingkasing, nagsaksi kanila, naghatag kanila sa Balaang Espiritu, sama sa iyang gibuhat kanato; **9** ug iyang gihimo kini nga walay kalainan taliwala kanato ug kanila, sa pagbuhat sa ilang mga kasingkasing nga hinlo pinaagi sa pagtuo. **10** Unya karon nganong inyong gisulayan ang Dios, nga kinahanglan inyong ibutang ang yugo sa liog sa mga disipulo nga bisan ang atong mga amahan ni bisan kita dili makahimo

12 Ang tanan nga katawhan nagpabilin sa paghilom samtang sila naminaw kang Barnabas ug Pablo nga nagsaysay sa mga timailhan ug mga kahibulongan nga gibuhat sa Dios taliwala sa mga Gentil pinaagi kanila. **13** Pagkahuman nila ug hunong sa pagsulti, si Santiago mitubag, nga nag-ingon, "Mga igsoon, paminaw kamo kanako. **14** Si Simon nag-ingon unsa ka maluluy-on ang Dios pagtabang sa mga Gentil aron sa pagkuha gikan kanila nga usa ka katawhan alang sa iyang ngalan. **15** Ang mga pulong sa mga propeta nag-uyon niini, ingon nga kini nahisulat. **16** Pagkahuman niining mga butanga ako mobalik. Ug akong tukuron pag-usab ang barongbarong ni David, nga nahulog; ako kining ipatindog ug ipasig-uli pag-usab. **17** Kay aron ang nahibilin sa mga tawo mangita sa Ginoo, lakip ang tanang mga Gentil nga gitawag pinaagi sa akong ngalan. **18** Mao kini ang giington sa Ginoo, nga maoy naghimo nining karaang mga butang nga mailhan. (*aīōn g165*) **19** Busa, ang akong hunahuna mao, nga kinahanglan dili na nato samukon kadtong mga Gentil nga midawat sa Dios; **20** apan kita magsulat ngadto kanila nga kinahanglan magdumili sila gikan sa mahugaw nga mga diosdios, gikan sa malaw-ay nga pakighilawas, ug gikan sa unsang linuok, ug gikan sa dugo. **21** Alang kang Moises gikan sa karaang mga kaliwatan adunay mga tawo sa matag siyudad nga nagasangyaw ug nagabasa kaniya ngadto sa sinagoga matag Adlaw nga Igpapahulay." **22** Unya kini daw maayo ngadto sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan, uban ang tibuok simbahan, sa pagpili kang Judas Barsabbas ug Silas, mga pangulo sa simbahan, ug ipadala sila sa Antioquia uban kang Pablo ug Barnabas. **23** Sila misulat niini, "Ang mga apostoles, mga kadagkoan ug mga kaigsoonan, ngadto sa mga Gentil nga mga kaigsoonan sa Antioch, Syria ug Cilicia, mga pagtimbaya. **24** Kami nakadungog nga ang pipila ka mga lalaki nga wala namo gihatagan ug igong sugo, migawas gikan kanamo ug nagsamok kaninyo uban sa mga pagtudlo nga nakahimo pagsamok sa inyong mga kalag. **25** Busa daw kini maayo kanatong tanan sa pag-uyon sa pagpili sa mga lalaki ug ipadala sila kaninyo uban ang among hinigugmang Barnabas ug Pablo, **26** mga tawo nga anaa sa kuyaw ang ilang kinabuhi alang sa pangalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **27** Busa among ipadala si Judas ug

Silas, nga maoy magsulti usab kaninyo sa susamang ni Pablo nga ubanon niya siya sa iyang paglakaw; mga butang. 28 Kay kini daw mas maayo ngadto busa gidala niya siya ug gituli siya tungod sa mga sa Balaang Espiritu ug kanato, sa pagbutang diha Judio nga atua niadtong dapita, kay nasayod silang kaninyo nga walay dakong palas-anon kay sa niining tanan nga ang iyang amahan usa ka Griyego. 4 mga mahinungdanong mga butang: 29 nga kamo Samtang miadto sila sa ilang agianan padulong sa mobiya gikan sa mga butang nga gihalad sa mga mga siyudad, gihatod nila sa kasimbahanan ang mga diosdios, dugo, sa mga butang nga linuok, ug gikan angay buhaton aron tumanon nila, ang mga angay sa malaw-ay nga pakighilawas. Kung magbantay nga buhaton nga sinulat sa mga apostoles ug sa mga kamo sa inyong kaugalingon gikan niini, kini makaayo kadagkoan sa Jerusalem. 5 Busa ang kasimbahanan gayod kaninyo. Panamilit." 30 Busa sila, sa dihang nalig-on diha sa pagtuo ug midaghan matag adlaw. sila nagbulagbulag na, miabot didto sa Antioch; 6 Si Pablo ug ang iyang mga kauban nangadto sa pagkahuman ilang gitapok ang pundok sa katawhan, mga rehiyon sa Prygia ug Galatia, sanglit gidid-an ug ilang gipadala ang sulat. 31 Sa dihang ila kining man sila sa Balaang Espiritu sa pagwali sa pulong sa nabasa, labihan ang ilang kalipay tungod sa mga probinsiya sa Asya. 7 Sa dihang nagkahaduol na pagdasisig. 32 Si Judas ug si Silas, ug ang mga propeta sila sa Mysia, misulay sila sa pag-adto sa Bithynia, usab, nagdasig sa mga kaigsoonan uban sa daghang apan ang Espiritu ni Jesus nagpalikay kanila. 8 mga pulong ug naglig-on kanila. 33 Pagkahuman nila Busa sa paglabay sa Mysia, mikanaog sila ngadto ug gahin sa pipila ka higayon didto, sila gipadala diha sa siyudad sa Troas. 9 Usa ka panan-awon ang sa kalinaw gikan sa mga kaigsoonan alang adtong mitungha kang Pablo sa kagabhion: ang usa ka nagpadala kanila. 34 Ang labing maayong karaang tawo sa Macedonia nagbarog didto, nagtawag kaniya kopya giwala sa bersikulo 34 (tan-awa sa Buhat 15: ug misulti, "Anhi dinihi sa Macedonia ug tabangi 40). Bersikulo 34, Apan kini daw maayo nga si Silas kami." 10 Sa pagkakita ni Pablo sa maong pananmagpabilin didto. 35 Apan si Pablo ug Barnabas awon, dihadaha dayon nangandam kami paingon nagpabilin sa Antioch uban ang kadaghanan, diin sa Macedonia, sa pagtuo nga ang Dios nagtawag sila nagtudlo ug nagwali sa pulong sa Ginoo. 36 kanamo sa pagwali sa ebanghelyo ngadto kanila. 11 Pagkahuman sa pipila ka mga adlaw si Pablo miignon Busa sa pagpangandam sa paglayag gikan sa Troas, ngadto kang Barnabas, "Mamatik na kita karon ug kami nagsubay dayon padulong sa Samothrace, ug duawon ang mga kaigsoonan sa kada siyudad diin sa pagkasunod adlaw nahiabot kami sa Neapolis; 12 kita nagmantala sa pulong sa Ginoo, ug pagtan- Gikan didto nangadto kami sa Filipos, nga usa ka aw kung naunsa sila. 37 Si Barnabas buot usab siyudad sa Macedonia, ang pinakamahirungdanong nga ubanon si Juan nga gitawag ug Marcos uban siyudad sa distrito ug usa ka kolonya sa Roma, ug kanila. 38 Apan si Pablo naghunahuna nga dili maayo nagpabilin kami niining siyudara sulod sa pipila ka ubanon si Marcos, nga maoy mibiya kanila gikan sa mga adlaw. 13 Sa Adlaw'ng Igpapahulay nangadto Pamphylia ug dugang pa wala na mikuyog kanila kami gawas sa ganghaan duol sa suba, diin kami sa pagpamuhat. 39 Unya didto miulbo ang hait nga naghunahuna nga adunay dapit didto alang sa pagpanagsumpaki, busa sila nagbulag gikan sa matag- ampo. Nanglingkod kami ug nakigsulti sa mga babaye usa, ug si Barnabas gidala si Marcos uban kaniya ug nga miabot ug nagtapok. 14 Usa ka babaye nga milawig palayo sa Cyprus. 40 Apan si Pablo gipili si ginganlan ug Lydia, nga namaligya ug tapol gikan Silas ug mibiya, pagkahuman siya gitugyan pinaagi sa siyudad sa Thyatira, nga nagsimba sa Dios, sa mga kaigsoonan sa grasya sa Ginoo. 41 Ug siya ang namati kanamo. Giablilan sa Ginoo ang iyang miadto padulong sa Syria ug Cilicia, naglig-on sa kasingkasing aron sa pagpamati sa mga butang nga gipamulong ni Pablo. 15 Sa nabawtismohan na siya, ug ang iyang tibuok panimalay, nag-awhag siya kanamo, nga nag-ingon, "Kung inyong hukman ang akong pagkamatinud-anon sa Ginoo, uban sa akong balay, ug pagpabilin didto." Ug nadani kami niya. 16 Nahitabo kadto samtang kami padulong sa dapit nga alampoanan, ang usa ka batan-on nga babaye

16 Si Pablo nahiabot usab sa Derbe ug Listra; ug ania karon, usa ka disipulo nga ginganlan ug Timoteo ang atua didto, ang anak nga lalaki sa usa ka babayeng Judio nga magtutuo; ang iyang amahan usa ka Griyego. 2 Siya nahisgotan pag-ayo sa mga kaigsoonan nga atua sa Listra ug Iconium. 3 Buot

adunay espiritu sa pagpanagna ang nasugatan namo- angay buhaton aron maluwas?" 31 Sila miington, "Tuo nagdala siya ug sapi sa iyang mga agalon pinaagi kang Ginoong Jesus, ug mamaluwas ka, ikaw ug ang sa pagpanghimalad. 17 Kini nga babaye nagsunod imong panimalay." 32 Sila nagsugilon sa pulong sa kang Pablo ug kanamo ug nagsinggit, nga nag- Ginoong gadto kaniya, uban ang tanan nga anaa sa ington, "Kining mga tawhana mga alagad sa Labing iyang balay. 33 Unya gidala sila sa magbalantay sa Halangdong Dios. Sila nagmantala kaninyo sa dalan bilanggoan sa sama gihapong taknaa sa kagabhiom, sa kaluwasan." 18 Gibuhat niya kini sa daghang mga ug gihugasan ang ilang mga samad, ug siya ug ang adlaw. Apan si Pablo, gisamokan na gayod kaniya, iyang panimalay gibawtismohan dayon. 34 Iyang milingi ug miington sa espiritu, "Gimandoan ko ikaw gidala si Pablo ug Silas ngadto sa iyang balay ug nag- sa ngalan ni Cristo Jesus nga gula gikan kaniya." Ug andam ug pagkaon alang kanila. Siya nagmaya pag- migula kini diha dayon. 19 Sa pagkakita sa iyang mga ayo uban sa iyang panimalay, tungod kay silang tanan agalon nga ang ilang paglaom nga makasapi nawala nagtuo naman sa Dios. 35 Karon sa pagkaadlaw na, na, ilang gidakop si Pablo ug Silas ug giguyod sila ang mga maghuhukom napadala ug pulong ngadto ngadto sa merkado atubangan sa mga awtoridad. sa mga magbalantay sa bilanggoan nga nag-ingon, 20 Sa dihang gidala na nila sila sa maghuhukom, "Buhii kadongt mga tawhana." 36 Ang magbalantay sa sila miington, "Kining mga tawhana mga Judio ug bilanggoan misugilon sa maong mga pulong ngadto naghimo sa daghang kasamok sa atong siyudad. kang Pablo, nga nag-ingon, "Ang mga maghuhukom 21 Nagtudlo sila sa mga butang nga dili subay sa napadala ug pulong kanako nga buhian kamo: busa atong balaod aron dawaton o sundon ingon nga karon gawas, ug lakaw nga malinawon." 37 Apan si mga Romano." 22 Unya ang panon sa katawhan Pablo miington ngadto kanila, "Illa kaming gibunalan nagdungan ug panindog batok kang Pablo ug Silas; sa kadaghanan, mga tawo nga wala nahukman isip ang mga maghuhukom naggisi sa ilang mga sapot ug Romano, ug gilabay kami ngadto sa bilanggoan; gihukasan sila ug gimandoan sila nga pagabunalan karon ila kaming buhian sa hilom? Dili gayod; tugoti sa mga sungkod. 23 Sa nabunalan na sila sa nga sila mismo ang moanhi ug mopagawas kanamo." makadaghan, ilang gilabay sila didto sa bilanggoan 38 Gisugilon kini sa mga magbalantay sa bilanggoan ug gimandoan ang magbalantay sa bilanggoan nga ngadto sa mga maghuhukom; ang mga maghuhukom bantayan sila pag-ayo. 24 Human niya makuha kini nangahadlok sa pagkadungog nila nga si Pablo ug nga sugo, gilabay sila sa magbalantay sa bilanggoan Silas mga Romano. 39 Ang mga maghuhukom miabot sa pinakasuok nga babin sa bilanggoan ug gigapos ug nagpakiliyo kanila; ug sa dihang ila na silang ang ilang mga til sa sephoon. 25 Sa pagkatungang gidala pagawas sa bilanggoan, ilang gihangyo si gabii si Pablo ug Silas nag-ampo ug nag-awit ug Pablo ug Silas sa pagbiya sa siyudad. 40 Busa si mga alawiton ngadto sa Dios, ug ang ubang mga Pablo ug Silas migawas sa bilanggoan ug miabot sa binilanggo naminaw kanila. 26 Sa kalit lang adunay balay ni Lydia. Sa dihang si Pablo ug Silas nakakita kusog nga linog, busa ang patukoran sa bilanggoan sa mga kaigsoonan, gidasig nila sila ug unya mibiya nauyog; ug dihadaha dayon ang tanang mga pultahan sa siyudad.

nangaabl, ug ang kadena sa tanan nangatangtang. 27 Ang magbalantay sa bilanggoan nakamata gikan sa pagkatulog ug nakita nga naabli na ang mga pultahan sa bilanggoan; iyang gihulbot ang iyang espada ug patyon na unta ang iyang kaugalingon, tungod kay nagtuo siya nga ang mga binilanggo nakaikyas na. 28 Apan si Pablo misinggit sa makusog nga tingog, nga nag-ingon, "Ayaw pasakiti ang imong kaugalingon, tungod kay kaming tanan ania ra dinihi." 29 Ang magbalantay sa bilanggoan nagtawag alang sa suga ug midali pagsulod ug mihana nga nangurog sa kahadlok sa atubangan ni Pablo ug Silas, 30 ug gidala sila sa gawas ug miington, "Mga Sir, unsa may akong

17 Karon sa diha nga naagian na nila ang mga siyudad sa Amfipolis ug Apolonia, miabot sila sa siyudad sa Tesalonica, diin adunay sinagoga sa mga Judio. 2 Si Pablo, sama sa iyang nabatasan, miadto kanila, ug sulod sa tulo ka Adlaw nga Igapapahulay nakiglantugi uban kanila gikan sa Kasulatan. 3 Gibukhad niya ang Kasulatan ug gipasabot niya nga kinahanglan gayod ang Cristo nga mag-antos ug mabuhî pag-usab gikan sa mga patay. Misulti siya, "Kining Jesus nga akong gimantala kaninyo mao si Cristo." 4 Pipila sa mga Judio nadani ug miapil kang Pablo ug Silas, kaiban ang mga mainampon nga mga Griyego, daghan nga inilang mga kababayan-

an ug usa ka dakong panon. 5 Apan ang mga dili miington, "Daw mura siyag magsasangyaw sa lain nga magtutuong mga Judio, nangatandog sa kasina, mga dios," tungod kay nagsangyaw siya mahitungod mikuha ug pipila ka mga daotang mga lalaki nga kang Jesus ug ang pagkabanhaw. 19 Ilang gikuha si gikan didto sa merkado, nagtigom ug dakong panon Pablo ug gidala ngadto sa Areopago, nga nag-ingon, sa katawhan, ug gibutang ang siyudad sa kaguliyan. "Mahimo ba namong mahibaw-an kining bag-onng Miataki sila sa balay ni Jason, buot niilang dad-on si pagtulon-an nga imong gipamulong? 20 Kay nagdala Pablo ug Silas gawas didto sa mga tawo. 6 Apan ka ug katingalahan ngang mga butang sa among mga sa wala nila sila makaplagi, ilang giguyod si Jason dalunggan. Busa, buot kaming masayod kung unsa ug pipila ka mga kaigsoonan sa atubangan sa mga ang buot ipasabot niining mga butanga." 21 (Karon pangulo sa siyudad, nga nanagsinggit, "Kining mga ang tanang taga-Atenas ug ang mga dumuduong nga tawhana misupak sa atong naandang pamaagi ug nagpuyo didto gigahin ang ilang oras sa wala o di ba mianhi usab diri. 7 Kining mga tawhana nga giabi-abi kaha pagpamulong o pagpaminaw mahitungod sa ni Jason nagsupak sa kasugoan ni Cesar; sila misulti bag-onng butang.) 22 Busa si Pablo nagbarog taliwala nga adunay laing hari— mao si Jesus." 8 Sa dihang sa mga Areopago ug miington, "Kamong katawhan sa ang panon sa katawhan ug ang mga pangulo sa Atenas, nakita nako nga kamo mainampoon kaayo sa siyudad nakadungog niining mga butanga, nahasol tanang paagi. 23 Kay sa akong paglabay ug pagpaniid sila. 9 Pagkahuman nila nakuha ang salapiianong sa mga butang sa inyong pagsimba, nakakaplag ako pasalig gikan kang Jason ug sa uban, gibuhian nila ug halaran uban sa sinulat nga, SA WALA MAILHI sila. 10 Niadtong gabhi-onsa ang mga kaigsoonan NGA DIOS. Busa kungkinsa ang inyong gisimba diha gipadala silang Pablo ug Silas didto sa Berea. Sa sa pagkawalay alamag, mao kini akong ipahibalo pag-abot nila didto, miadto sila sa sinagoga sa mga kaninyo. 24 Ang Dios nga nagbuhat sa kalibutan ug Judio. 11 Karon kining mga tawhana mas taas ang sa tanang anaa niini, tungod kay siya ang Gino sa panghunahuna kaysa sa mga taga-Tesalonica, kay langit ug sa yuta, wala mipuyo sa templo nga binuhat gidawat nila ang pulong nga adunay kaandom sa sa mga kamot. Ni 25 gialagaran pinaagi sa mga kamot hunahuna, ginasusi ang Kasulatan kada adlaw aron sa mga tawo, ingon nga siya nagkinahanglan ug bisan sa pagtan-aw kung mao ba kining mga butanga. 12 unsa, kay siya sa iyang kaugalingon ang naghatag sa Busa kadaghanan sa ila mituo, lakip na ang ubang mga tawo ug kinabuhi ug gininhawa ug sa tanang mga dunganong mga babayeng Griyego ug daghang laing mga butang. 26 Ug gikan sa usa ka tawo iyang mga kalalakin-an. 13 Sa pagkahibalo sa mga Judio sa gibuhat ang matag nasod sa mga tawo nga nagpuyo Tesalonica nga si Pablo nagmantala usab sa pulong sa ibabaw sa kalibutan, naagtakda sa ilang mga sa Dios didto sa Berea, miadto sila didto ug ilang piniling mga panahon ug mga utlanan sa ilang pinuy-gigubot ug gisamok ang panon sa katawhan. 14 Unya anan nga dapit. 27 Busa, kinahanglan pangitaon dihadihang dayon, gipadala sa mga kaigsoonan si Pablo nila ang Dios ug tingali basin moduol sila kaniya ngadto sa dagat, apan si Silas ug Timoteo nagpabilin ug makaplagan siya, ug sa pagkatiniud, wala siya didto. 15 Kadong nag-una kang Pablo gidala siya mahilayo gikan sa matag-usa kanato. 28 Kay tungod palayo hangtod sa siyudad sa Atenas. Sa pagbiya nila kaniya nabuhi ug nakalihok ug nakaangkon kita sa didto kang Pablo, nakadawat sila ug mga sugo alang atong kinabuhi, sama lang sa inyong kaugalingong kang Silas ug Timoteo nga moadto kaniya sa labing mga balak nga namulong, 29 'Kay kita usab iyang dali nga panahon. 16 Karon samtang nagaabot mga anak.' Ingong nga anak man sa Dios, kinahanglan si Pablo kanila sa Atenas, gisamok siya sa iyang dili kita maghunahuna nga ang pagkabalaan sama sa espiritu sulod kaniya sa pagkakita niya sa siyudad bulawan, o plata, o mga bato, kinulit uban sa arte nga puno sa mga diosdios. 17 Busa nangatarongan ug panghunahuna sa tawo. 30 Busa gitataligam-an siya didto sa sinagoga uban sa mga Judio ug kadtong sa Dios ang mga panahon sa walay pagkaalamag, mga misimba sa Dios ug ang uban usab nga iyang apan karon iyang gimandoan ang tanang mga tawo nahimamat kada adlaw didto sa merkado. 18 Apan bisag asa nga maghinulsol. 31 Tungod kay iya nang ang pipila sa mga pilosopong Epicureo ug Estoico giandom ang adlaw sa iyang paghukom sa kalibutan nasugatan usab niya. Ug ang pipila miington, "Unsa sa pagkamatarong pinaagi sa tawong iyang pinili. ang buot isulti niining tabian nga tawo?" Ang uban Gihatagan sa Dios ug pamatuod nga kining tawhana

ngadto sa matag usa nga mabanhaw siya gikan sa hukmanan; **13** sila miington, "Kining tawhana nangdani mga patay." **32** Unya sa pagkadungog sa mga tawo ug mga katawhan aron sa pagsimba sa Dios nga sa Atenas sa pagkabanhaw sa mga patay, ang uban gibiyay-biay nila si Pablo; apan ang uban miington, "Mamatikami kanimo pag-usab mahitungod niining Judio, kung tinood kini usa ka butang nga daotan o butanga. **33** "Pagkahuman niadto, si Pablo mibiya usa ka salaod, kini makataronganon nga makiglabot kanila. **34** Apan adunay mga tawo ang miapil kaniya kaninyo. **15** Apan tungod kay kaning mga pangutana ug mituo kaniya, laki si Dionisio nga Areopagohanon, mahitungod sa mga pulong ug mga pangalan ug ang babaye nga ginganlan ug Damaris, ug ang uban inyong kaugalingon nga balaod, husaya kini sa inyong kaugalingon. Ako wala nangandoy nga mahimong usa ka manghuhukom niining mga butanga." **16** Si Pablo, Si Galio miington sa mga Judio, "Kamong mga Judio, kung tinood kini usa ka butang nga daotan o butanga. **18** Pagkahuman niining mga butanga si Pablo mibiya sa Atenas ug miadto sa Corinto. **2** Didto siya nakakaplag ug usa ka Judio nga ginganlan ug Aquila, usa ka tawo nga Ponto ang kagikan; siya bag-o lang miabot gikan sa Italya kauban ang iyang asawa nga si Priscila, tungod kay si Claudio nagmando sa tanang mga Judio nga mopahawa sa Roma; **3** ug si Pablo miadto kanila; Si Pablo nagpuayo ug nagtrabaho kauban nila tungod kay managsama man ang ilang panginabuhan. Sila tighimo ug mga barongbarong. **4** Busa si Pablo nakiglantugi didto sa sinagoga kada Adlaw nga Igpapahulay. Siya nagdani sa mga Judio ug mga Griyego. **5** Apan sa dihang si Silas ug si Timoteo milugsong gikan sa Macedonia, si Pablo gimandoan pinaagi sa Espiritu nga magpamatuod sa mga Judio nga si Jesus mao ang Cristo. **6** Sa dihang ang mga Judio misupak ug nanginsulto kaniya, si Pablo nagyabyab sa iyang bisti ngadto kanila ug miington kanila, "Unta ang inyong dugo maanaa sa inyong kaugalingon nga mga ulo; Ako walay sala. Gikan karon moadto na ako sa mga Gentil." **7** Unya siya mibiya gikan didto ug miadto sa pinuy-anan ni Titius Justus, usa ka tawo nga nagsimba sa Dios. Ang iyang pinuy-anan duol sa sinagoga. **8** Si Crispus, ang nangulo sa sinagoga ug ang tibuok niya nga panimalay nagtuo ngadto sa Gino. Daghan sa mga taga-Corinto nga nakabati kang Pablo nagtuo ug nabawtismohan. **9** Ang Gino miington kang Pablo sa kagabihion pinaagi sa usa ka panan-awon, "Ayaw kahadlok, apan pagsulti ug ayaw pagpakahilom. **10** Tungod kay ako uban kanimo, ug walay bisan usa ang mosulay sa pagdaot kanimo, tungod kay ako daghan ug katawhan niini nga siyudad." **11** Si Pablo nagpuayo didto ug usa ka tuig ug unom ka bulan, nagtudlo sa pulong sa Dios taliwala kanila. **12** Apan sa dihang si Galio nahimong gobernador sa Acaya, ang mga Judio nagkahiusa sa pagbatok kang Pablo ug gidala siya didto sa atubangan sa

hukmanan; **13** sila miington, "Kining tawhana nangdani mga patay." **32** Unya sa pagkadungog sa mga tawo ug mga katawhan aron sa pagsimba sa Dios nga sa Atenas sa pagkabanhaw sa mga patay, ang uban gibiyay-biay nila si Pablo; apan ang uban miington, "Mamatikami kanimo pag-usab mahitungod niining Judio, kung tinood kini usa ka butang nga daotan o butanga. **33** "Pagkahuman niadto, si Pablo mibiya usa ka salaod, kini makataronganon nga makiglabot kanila. **34** Apan adunay mga tawo ang miapil kaniya kaninyo. **15** Apan tungod kay kaning mga pangutana ug mituo kaniya, laki si Dionisio nga Areopagohanon, mahitungod sa mga pulong ug mga pangalan ug ang babaye nga ginganlan ug Damaris, ug ang uban inyong kaugalingon nga balaod, husaya kini sa inyong kaugalingon. Ako wala nangandoy nga mahimong usa ka manghuhukom niining mga butanga." **16** Si Galio nagpapahawa kanila sa hukmanan. **17** Apan silang tanan nagkuha kang Sostenes, ang tigdumala sa sinagoga, sa pinugos nga paagi, ug gilatos siya sa atubangan sa hukmanan. Apan si Galio wala nagbalibali kung unsa ang ilang gibuhat. **18** Si Pablo, pagkahuman ug puyo didto sa pila pa ka mga adlaw, mibiya sa mga kaigsoonan ug milawig padulong sa Syria kauban ni Priscila ug Aquila. Sa wala pa siya mibiya sa pantalan, sa Cencreae, gikiskisan niya ang iyang ulo tungod kay gikuha niya ang usa ka Nazaretnon nga panaad. **19** Sa dihang sila niabot sa Efeso, si Pablo mibiya kang Priscila ug Aquila didto, apan siya sa iyang kaugalingon miadto didto sa sinagoga ug nakiglantugi kauban sa mga Judio. **20** Sa dihang ilang gipangutana si Pablo nga magpabilin sa taas pa nga panahon, siya nagdumili. **21** Apan sa iyang pagbiya kanila, siya miington, "Ako mobalik pag-usab kaninyo kung kini kabubut-on sa Dios." Siya dayon milawig gikan sa Efeso. **22** Sa dihang si Pablo midunggo na sa Cesarea, siya mitungas ug nakig-abiabi sa Jerusalem nga simbahan ug unya miadto palugsong sa Antioquia. **23** Pagkahuman niya ug gahin sa pila pa ka panahon didto, si Pablo migikan ug miadto padulong sa rehiyon sa Galacia ug Frigia ug nagdasig sa tanang mga disipulo. **24** Karon adunay usa ka Judio nga ginganlan ug Apolos, nga natawo sa Alejandria, niabot sa Efeso. Siya hanas kaayo sa pagpamulong ug makusganon diha sa Kasulatan. **25** Si Apolos natudloan sa mga pagtulunan sa Gino. Isip mainiton diha sa Espiritu, siya nagsulti ug nagtudlo sa tukma nga mga butang mahitungod kang Jesus, apan siya nahibalo lamang sa pagbawtismo ni Juan. **26** Si Apolos nagsugod sa pagsulti nga walay kahadlok didto sa sinagoga. Apan sa dihang si Priscila ug si Aquila nakadungog kaniya, sila nakighigala kaniya ug nagpasabot kaniya sa dalan sa Dios sa mas tukma pa gayod. **27** Sa

dihang siya nagtinguha nga molabay sa Acaya, ang lugara nga nagdala sa ngalan ni Jesus alang sa mga kaigsuonan nagdasig kaniya ug nagsulat sa ilang kaugalingong pagamit. Sila nakigsulti niadtong mga disipulo sa Acaya aron sa pag-abibi kaniya. adunay daotang mga espiritu; sila miington, "Ako Sa dihang siya miabot, siya nagtabang ug maayo nagmando kanimo pinaagi kang Jesus nga gisangyaw niadtong nagtuo pinaagi sa grasya. 28 Si Apolos sa ni Pablo nga mobiya." 14 Kadtong naghimo niini mao kadaghanan gilupig ang mga Judio sa iyang gahom ug kahibalo, sa pagpaka pinaagi sa Kasulatan nga si Jesus mao ang Cristo.

19 Nahitabo kini samtang si Apolos anaa sa Corinto,

miagi si Pablo sa ibabaw sa kabungtoran ug miabot siya sa siyudad sa Efeso, ug nakaplagan ang pipila sa mga disipulo didto. 2 Miington si Pablo kanila, "Nadawat ba ninyo ang Balaang Espiritu sa dihang mituo kamo?" Miington sila kaniya, "Wala, wala man gani kami makadungog mahitungod sa Balaang Espiritu." 3 Miington si Pablo, "Ngadto sa unsa man nga kamo nagpabawtismo?" Miington sila, "Ngadto sa pagbawtismo ni Juan." 4 Busa si Pablo mitubag, "Si Juan mobawtismo inubanan ang pagbawtismo sa paghinulsol. Gisultihan niya ang mga tawo nga kinahanglan motuo sila sa usa kong kinsa ang bout moabot human kaniya, mao kana, si Jesus." 5 Sa dihang ang mga tawo nakadungog niini, gibawtismohan sila sa ngalan ni Ginoong Jesus. 6 Unya sa dihang gitapion ni Pablo ang iyang mga kamot kanila, ang Balaang Espiritu mikunsad kanila ug nagsulti sila ug nagkalain-laing mga pinulongan ug nanagna. 7 Ang tanan mga napulo ug duha ka mga lalaki. 8 Miadto si Pablo sa sinagoga ug nagsulti nga walay kahadlok sulod sa tulo ka bulan. Nangulo siya sa mga panaghisgot ug nagdani sa mga tawo mahitungod sa mga butang nga may kalabutan sa gingharian sa Dios. 9 Apan sa dihang ang pipila ka mga Judio nagmagahi ug nagmasinupakon, nagsugod sila sa pagsulti ug daotan nga pamaagi mahitungod kang Cristo didto sa panon sa katawhan, busa si Pablo mibiya kanila, ug gidala ang mga magtutuo palayo gikan kanila. Siya nagsugod sa pagsulti kada adlaw didto sa hawanang tudloaan sa Tirano. 10 Kini nagpadayon sulod sa duha ka tuig, aron ang tanang tawo nga namuyo sa Asia makadungog sa pulong sa Ginoo, ang mga Judio ug Griyego. 11 Ang Dios naghimo ug mga gamhanang buhat pinaagi sa mga kamot ni Pablo, 12 aron bisan pa ang naay sakit maulian, ug ang mga daotan nga espiritu mogawas sa mga tawo, sa pagkuha nila sa mga panyo ug mga tapis gikan sa lawas ni Pablo. 13 Apan adunay mga Judio nga espiritista nga nagbiyahe sa maong

lugara nga nagdala sa ngalan ni Jesus alang sa mga Judio, Esceva. 15 Ang daotang espiritu mitubag kanila, "Nakaila ako kang Jesus, ug nakaila ako kang Pablo; apan kinsa man kamo?" 16 Ang daotang espiritu naa sa tawo milukso sa Espiritista ug nalupig sila ug gikulata sila. Unya nanghawa sila pagawas sa balay nga hubo ug samaran. 17 Kini nahibal-an sa tanan, sa mga Judio ug mga Griyego, nga namuyo sa Efeso. Sila nangahadlok kaayo, ug ang ngalan ni Ginoong Jesus napasidungan. 18 Daghan usab sa mga magtutuo miabot ug nagsugid ug miangkon sa mga daotang mga butang nga ilang nahimo. 19 Daghan ang nagbansay ug mga salamangka ug nagdala sa ilang mga basahon ug gisunog sa panaw sa matag-usa. Sa dihang ilang gihip ang bili niini, kini mga 50, 000 kadaghanon sa plata. 20 Busa ang pulong sa Ginoo mikaylap sa gamhanang mga pamaagi. 21 Karon sa natapos na ni Pablo ang iyang pagpangalagad sa Efeso, nakahukom siya diha sa Espiritu nga moagi sa Macedonia ug Acaya sa iyang dalan ngadto sa Jerusalem; siya miington, "Pagkahuman nako ug adto didto, kinahanglan usab nako makita ang Roma." 22 Gipadala ni Pablo sa Macedonia ang duha niya ka mga disipulo, si Timoteo ug si Erastus, nga nitabang kaniya. Apan siya nagpabilin makadiyot sa Asya. 23 Ug nianang taknaa mitumaw ang dakong kasamok sa Efeso mahitungod sa Dalan. 24 Ang usa ka platero nga ginganlan ug Demetrius, nga naghimo ug plata nga istatuwa ni Diana, nagdala sa dakong negosyo alang sa mga magbubuhat. 25 Busa gitigom niya ang mga trabahante sa maong panginabuhi ug miington, "Mga sir, nakabalo kamo nga kini nga negosyo nakapahimo kanato ug daghan nga kuwarta. 26 Kamo nakakita ug nakadungog niana, dili lamang sa Efeso, apan halos tibuok Asya, kini si Pablo nagdani ug nagpalayo sa daghang mga tawo. Siya nagaingon nga walay mga dios nga hinimo sa mga kamot. 27 Ug dili lamang ang kakuyaw nga ang atong mga negosyo dili na kinahanglanon, apan bisan pa ang templo sa bantogang diosa nga si Diana mahimong kining walay pulos. Unya siya mawad-an na sa iyang kadungganan, siya nga gisimba sa tanan sa Asya ug

sa tibuok kalibotan.” 28 Sa dihang nadungog nila kini sa Macedonia. 2 Sa pag-adto niya niadtong mga napuno sila sa kasuko ug misingga sa kusog, sa pag-rehiyona ug nag-awhag pag-ayo sa mga magtutuo, ingon, “Bantogan si Diana sa mga taga-Efeso.” 29 miadto siya Greece. 3 Human siya nagpabilin didto Ang tibuok siyudad napuno sa kalibog, ug ang mga sulod sa tulo ka bulan, ang tinagong laraw nga gihimo tawo nagdali-dali ug adto sa tiyatro. Gidakop nila ang batok kaniya pinaagi sa mga Judio sa hapis na siya mga kauban ni Pablo sa pagbiyahe, nga si Gaius ug maglayag padulong sa Siria, busa nakahukom siya sa si Aristarchus, nga miabot gikan sa Macedonia. 30 Si pagbalik agi sa Macedonia. 4 Giubanan siya hangtod Pablo bout mosulod taliwala sa panon sa katawhan, sa Asya nila ni Sopater nga taga-Berea, ang anak apan ang mga disipulo nagpugong kaniya. 31 Usab, ni Pyrrhus; si Aristarchus ug Secundus nga mga pipila ka mga pangulo nga higala ni Pablo nagpadala magtutuo gikan sa Tesalonica; si Gaius nga tagasa pulong ug naghangyo kaniya nga dili mosulod Derbe; si Timoteo; ug Tychicus ug si Trophimus nga sa tiyatro. 32 Pipila ka mga tawo naninggit sa usa gikan sa Asya. 5 Apan kining mga tawhana miuna ka butang, ug ang pipila lahi, kay ang pundok sa kanamo ug nagahulat kanamo sa Troas. 6 Human sa katawhan anaa sa kalibog. Kasagaran kanila wala adlaw sa tinapay nga walay patubo milayag kami gikan gani nasayod nganong nagtigom sila. 33 Gidala sa sa Filipos, ug sa lima ka adlaw miabot kami kanila sa mga Judio si Alexander pagawas gikan sa pundok Troas. Didto nagpabilin kami sulod sa pito ka mga sa katawhan ug gibutang siya atubangan sa mga adlaw. 7 Sa unang adlaw sa semana, sa nagkatigom tawo. Misinyas si Alexander sa iyang kamot aron na kami aron sa pagpikaspikas sa tinapay, si Pablo maghimo ug usa ka pamahayag sa mga tawo. 34 nagsangyaw sa mga magtutuo. Naglaraw siya nga Apan sa dihang nakaamgo sila nga siya usa ka Judio, mobiya pagkasunod adlaw, busa nagpadayon siya silang tanan naninggit sa usa ka tingog nga hapis sa pagsangyaw hangtod sa pagkatungang gabii. 8 miabot sa duha ka oras, “Bantogan si Diana sa mga Adunay daghan nga lampara sa ibabaw nga babin taga Efeso.” 35 Sa dihang gipahilom sa tiggumala sa lawak diin kami nagkatigom. 9 Diha sa bintana sa lungsod ang pundok sa katawhan, siya miiong, may naglingkod nga usa ka ultawo nga ginganlan ug “Kamo mga tawo sa Efeso, unsa nga tawo didto ang Eutychus, nga giabot sa halalom nga paghikatulog. wala masayod nga ang siyudad sa mga taga-Efeso Kay taas na kaayo ang pagsangyaw ni Pablo, kining mao ang magbalantay sa templo sa bantogang Diana ultawo, nga nahinanok pa gihapon, nahulog gikan sa ug sa mga larawan nga nahulog gikan sa langit? 36 ikatulong andana ug gisakwat nga patay na. 10 Apan Sa pagkakita nga kining mga butanga dili ikalimod, mikanaog si Pablo, mihana siya kaniya, ug migakos kamo kinahanglan nga maghilom ug dili maghimo kaniya. Unya miiong siya, “Ayaw kamo kaguol, kay sa pagpangagpas. 37 Kay inyong gidala kining mga siya buhi pa.” 11 Unya misaka siya balik sa taas ug tawhana dinihi sa korte nga dili man gani mga kawatan gipikaspikas ang tinapay ug nangaon. Human sa sa templo ni tiggaspipala sa atong diosa. 38 Busa, pagpakigsulti kanila ug dugay hangtod sa kaadlawon, kung si Demetrius ug ang mga mananalsal uban mibiya na siya. 12 Gidala nila pagbalik ang lalaki kaniya adunay mga sumborg batok ni bisan kinsa, nga buhi ug nahupay pag-ayo. 13 Kami sa among abre ang mga hukmanan ug adunay mga gobernador. kaugalingon milakaw pag-una kang Pablo ngadto sa Tugot siла nga magpasangil sa usag-usa. 39 Apan sakayan ug milayag padulong sa Asos, sa tuyo nga kung mangita kamo sa bisan unsang mga butang pasakyon namo si Pablo. Mao kini ang gitinguhua niya mahitungod sa laing mga butang, kinahanglan kini sa iyang kaugalingon nga pagabuhaton, tungod kay mahusay sa kasagaran nga panagtigom. 40 Kay gituyo niya nga didto agi sa yuta. 14 Sa nasugatan sa pagkatinuod kita anaa sa kakuyaw mahitungod na namo siya sa Asos, gipasakay na namo siya sa sa kagubot niining adlawa. Walay hinungdan alang sakayan ug miadto sa Mitylene. 15 Unya milayag niining kagubot, ug dili kita makahimo sa pagpahayag kami gikan didto ug miabot pagkasunod adlaw atbang niini.” 41 Sa dihang nasulti na niya kini, gitapos niya sa isla sa Chios. Sa pagkasunod adlaw midunggo kamo sa isla sa Samos, ug pagkaugma midunggo kamo sa siyudad sa Miletus. 16 Kay nakahukom man si Pablo nga maglayag agi sa Efeso, aron dili siya malangan sa Asya; kay nagdali siya nga moabot

20 Human sa kaguliyan, si Pablo gipadala alang sa mga disipulo ug giawhag sila. Unya siya nagsulti ug panamilit kanila ug mibiya padulong didto

sa Jerusalem sa adlaw sa Pentecostes, kung kining 31 Busa pagtukaw kamo. Hinumdomi nga sulod sa tanan mamahimo na niyang buhaton sa ington. 17 tulo ka tuig wala ako maghunong sa pagpahimangno Gikan sa Miletus nagpadala siya ug mga tawo ngadto sa matag usa kaninyo inubanan sa luha sa adlaw sa Efeso ug gipatawag niya ang mga kadagkoan ug gabii. 32 Ug karon gipiyal ko na kamo sa Dios, sa simbahan. 18 Sa dihang miabot na sila ngadto ug ngadto sa pulong sa iyang grasya, nga mao ang kaniya, miington siya kanila, "Nasayod na kamo sa makahimo kaninyo sa pagpa-uswag ug maghatag inyong kaugalingon, nga sukad sa unang adlaw sa kaninyo sa kabilin taliwala sa tanang gilain. 33 Wala pagtunob sa akong til sa Asya, kung sa unsang paagi ako maibog sa tawong may plata, bulawan, o bistri. 34 Kamo sa inyong kaugalingon nasayod nga kining 19 Nagpadayon ako pag-alagad sa Ginoo uban sa mga kamot nagsangkap sa akong kaugalingon nga pagpa-ubos sa hunahuna ug inubanan sa mga luha, mga panginahanglan ug niadtong kauban nako. 35 ug sa mga pag-antos nga nahitabo kanako tungod sa Sa tanan nga mga butang naghatag ako kaninyo mga tinagong laraw sa mga Judio. 20 Nasayod kamo ug panig-ingnan kung unsaon ninyo pagtabang ang nga wala akoy gilikayan sa pagpadayag kaninyo sa huyang pinaagi sa pagpamuhat, ug kung unsaon bisaon unsa nga mapuslanon, ug giunsa ko kamo ninyo paghinumdom ang mga pulong sa Ginoong pagtudlo sa dayag ug miadto usab sa kabalyan. 21 Jesus, mga pulong nga siya mismo miington: "Labinig Nasayod kamo nga sa kanunay nagpahimangno ako bulahan ang paghatag kay sa pagdawat." 36 Human kaninyong mga Judio ug mga Griyego mahitungod sa siya nagsulti niining paagiha, miluhod siya ug nag-paghinulsol ngadto sa Dios ug sa pagtuo sa atong ampo uban kanilang tanan. 37 Labihan ang ilang Ginoong Jesus. 22 Ug karon, tan-awa, moadto ako sa paghilak ug migakos kang Pablo ug gihagkan siya. Jerusalem nga inagda sa Balaang Espiritu, nga walay 38 Naguol gayod sila tungod sa iyang gipamulong, kasayoran sa bisaon unsang mahitabo kanako didto, nga sila dili na makakita sa iyang panagway pag-23 gawas sa gipamatuod sa Balaang Espiritu kanako usab. Unya giubanan nila siya hangtod sa sakayan. sa matag siyudad ug nagaingon nga ang mga gapos ug pag-antos naghulat na kanako. 24 Apan wala nako hunahunaa ang akong kinabuhi sa kung unsang paagi nga mas bilihon pa sa akong kaugalingon, aron mahingpit na ang akong lumba ug ang pag-alagad nga akong nadawat gikan kang Ginoong Jesus, sa pagsaksi sa ebanghelyo diha sa grasya sa Dios. 25 Ug karon, tan-awa, nasayran ko nga kamong tanan, nga gisuroyan ko taliwala sa akong pagsangyaw mahitungod sa gingharian, dili na makakita sa akong panagway. 26 Busa gipamatuod-an ko kaninyo niining adlawa, nga ako hinlo sa dugo ni bisaon kinsang tawo. 27 Kay wala ako nagpugong sa pagpadayag kaninyo sa kinatibuk-ang kabubut-on sa Dios. 28 Busa pag-amping kamo sa inyong kaugalingon, ug sa tanang panon nga kanila ang Balaang Espiritu naghimo kaninyong magtatan-aw, aron nga bantayan ninyo ang katilingban sa Ginoo nga gitubos niya pinaagi sa kaugalingon niyang dugo. 29 Nasayod ako nga human sa akong pagbiya, magasulod taliwala kaninyo ang mga mapintas nga lobo, ug dili kaloy-an ang panon. 30 Nasayod ako nga bisaon gani taliwala kaninyo ang pipila sa mga tawo moadto ug mosulti sa mga butang nga mangil-ad, aron sa pagpahimulag sa mga disipulo sa pagsunod kanila.

21 Sa dihang mibulag kami gikan kanila ug milawig, miadto kami padulong sa siyudad sa Cos, ug sa sunod nga adlaw sa siyudad sa Rodas, ug gikan didto padulong sa siyudad sa Patara. 2 Sa dihang among nakaplagan ang usa ka sakayan nga motabok sa Feonicia, misakay kami ug milawig. 3 Sa dihang amo nang nalantawan ang isla sa Cyprus, mibiya kami ug miliko sa wala, ug milawig ngadto sa Siria, ug midunggo sa siyudad sa Tiro, tungod kay atua didto ang sakayan nga nagpanaog sa mga butang. 4 Human among nakaplagan ang mga disipulo, nagpabilin kami didto sulod sa pito ka adlaw. Ang mga disipulo nag-ingon kang Pablo pinaagi sa Espiritu nga dili gayod siya motunob sa Jerusalem. 5 Sa dihang milabay ang mga adlaw, kami mibiya ug nagpadayon sa among panaw. Silang tanan, kauban ang ilang mga asawa ug mga anak, nag-urban kanamo sa among dalam hanget nakagawas kami sa siyudad. Dayon nangluhod kami sa baybayon, nag-ampo, ug nagsultihanay kami sa panamilit sa matag usa. 6 Misakay kami sa sakayan, samtang sila mibalik pag-usab sa ilang panimalay. 7 Sa dihang nahuman na kami sa paglawig gikan sa Tiro, nahiabot kami sa Ptolemais. Didto nag-abi-abi kami sa mga kaigsoonan ug nagpabilin kami uban kanila sulod

sa usa ka adlaw. **8** Pakasunond adlaw mibiya kami buhata kung unsa ang among isulti kanimo karon: ug miadto sa Cesarea. Misulod kami sa balay ni aduna kami upat ka lalaki nga naghimo ug pakigsaad. Filipe, ang tigsangyaw sa ebanghelyo, nga usa sa **24** Dad-a kining mga tawhana ug magpaputli sa pito, ug nagpabilin kami uban kaniya. **9** Karon kining imong kaugalingon uban kanila, ug bayari ang ilang tawhana adunay upat ka anak nga babayeng ulay panginahanglan alang kanila, aron makagisam nila nga mananagna. **10** Sa nagpabilin kami didto sa ang ilang mga ulo. Busa ang tanan masayod nga ang pipila ka mga adlaw, miabot ang usa ka propeta nga mga butang nga giingon nila babin kanimo dili gayod gikan sa Judea nga gingenlan ug Agabus. **11** Miduo tinuod. Masayran usab nila nagkinabuhi ka uban siya kanamo ug gikuha ang bakos ni Pablo. Niining kanamo nga nagtipig sa balaod. **25** Apan mahitungod tungora iyang gihiktan ang iyang kaugalingon nga til sa mga Gentil nga adunay pagtuo, nagsulat na kami ug mga kamot ug nag-ingon, "Miington, ang Balaang ug naghatag sa mga pahimangno nga kinahanglan Espiritu, 'Busa sama niini ang paggapos sa mga Judio kanunay silang magbantay sa ilang mga kaugalingon sa Jerusalem ang tawo nga nakapanag-iya niining gikan sa mga butang nga gihalad sa mga diosdios, bakos, ug ila siyang itugyan sa mga kamot sa mga gikan sa dugo, gikan sa unsang mga tinuok, ug gikan Gentil." **12** Sa dihang among nadunggan kining mga sa malaw-ay nga pakighilawas. **26** Pagkasunod adlaw butanga, kami ug ang mga tawo nga nagpuyo nianang gidala ni Pablo ang mga tawo, aron sa paghinlo sa dapita nagpakilooy kang Pablo nga dili moadto tungas iyang kaugalingon uban kanila nga moadto didto sa Jerusalem. **13** Unya si Pablo mitubag, "Unsa man sa templo, aron sa pagpahibalo sa gidugayon sa ang inyong gibuhat, nagpahilak ug nagpasakit sa mga adlaw sa paghinlo, hangtod nga ang halad akong kasingkasing? Kay ako andam, dili lamang mahalad sa matac usa kanila. **27** Sa dihang ang magpagapos, kondili mamamatay usab sa Jerusalem pito ka adlaw hapis na mahuman, ang pipila ka mga alang sa ngalan sa Ginoong Jesus." **14** Sanglit si Judio nga gikan sa Asya nakakita kang Pablo didto Pablo dili buot nga madani, miundang na kami sa sa templo, ug naghulhog sa panon sa mga tawo, pagsulay ug miington, "Hinaot nga ang pagbuot sa ug nagdakop kaniya. **28** Naningga sila, "Katawhan Gino ang matuman." **15** Human niining mga adlawa, sa Israel, tabangi kami. Mao kining tawhana ang among gipanguha ang among mga gamit ug mitungas nagtudlo sa tanang mga tawo bisan asa sa mga sa Jerusalem. **16** Didto adunay lain usab ang mikuyog butang nga sukwahi sa katawhan, sa balaod, ug kanamo nga pipila sa mga disipulo gikan sa Cesarea. niining dapita. Tuod man, gidala usab niya ang mga Gikuyog nila ang usa ka tawo nga gingenlan Mnason, Griyego didto sa templo ug naghugaw sa balaang ang usa ka tawo nga gikan sa Cyprus, nga disipulo dapti." **29** Kay sa miagi nakita nila si Trofimo nga taga kaniadto, kung diin kami magpuyo. **17** Sa dihang Efeso nga kuyog kaniya sa siyudad, ug naghunahuna naabot na kami sa Jerusalem, ang mga kaigsoonan sila nga gidala siya ni Pablo didto sa Templo. **30** Ang nag-abibi kanamo nga malipayon. **18** Pagkasunod tanan sa siyudad gihulhog, ug midagan dugok ang nga adlaw si Pablo mikuyog kanamo ngadto kang katawhan ug gigunitan nila si Pablo. Giguyod nila Santiago, ug ang tanang mga kadagkoan anaa usab siya pagawas sa templo, ug gisirad-an dayon ang didto. **19** Sa pagtimbaya niya kanila, iyang gisugilon mga pultahan. **31** Nga daw patyon na nila siya, ang sa matac-usa ang mga butang nga nabuhat sa Dios balita miabot didto sa pangulong kapitan sa guwardya ngadto sa mga Gentil pinaagi sa iyang pagpamuhat. nga ang tibuok Jerusalem nasamok. **32** Nianang **20** Sa dihang nadunggan nila kini, ilang gidayeg ang tungora gidala niya ang mga kasundalohan ug ang Dios, ug miington sila kaniya, "Tan-awa, igsoon, pila ka mga kapitan ug midagan padulong lugsong sa panon libo ang nagtuo taliwala sa mga Judio. Silang tanan sa katawhan. Sa pagkakita sa mga tawo sa pangulo naningkamot sa pagtipig sa balaod. **21** Nagsugilon sila sa kapitan ug mga kasundalon, miundang sila sa mahitungod kanimo, nga imong gitudloan ang tanang paglatigo kang Pablo. **33** Unya ang pangulo sa kapitan mga Judio nga nagpuyo uban sa mga Gentil nga ilang miduo ug gigunitan si Pablo, ug nagmando kaniya isalikway si Moises, ug imong gisuginlan sila nga dili nga gaposon siya sa duha ka kadena. Nangutana tulion ang ilang mga anak, ug dili musunod sa karaang siya kung kinsa siya ug unsay iyang nabuhat. **34** mga tulomanon. **22** Unsay angay namong buhaton? Kadaghanan sa panon sa katawhan nagsinggit sa Makadungog gayod sila nga moanhi ka. **23** Busa lahi nga tubag ug ingon man usab ang uban. Sanglit

ang kapitan dili gayod makasulti bisan unsa tungod sa kasaba, nagmando siya nga dad-on si Pablo sa gialsa siya sa mga sundalo tungod sa pagpasakit sa panon sa katawhan. 36 Kay ang panon sa katawhan nagsunod kanila ug kanunay nagsinggit, "Ipalayo siya miuong siya sa pangulo sa kapitan, "Mahimo ba ako ka Griyego? 38 Dili ba ikaw Ehiptohanon, nga nangulo kaniadto sa mga nagsupak ug nagdala sa 4, 000 ka Si Pablo miington, "Ako usa ka Judio, gikan sa撕裂的文本部分，导致无法识别完整句意。建议忽略该部分或重新输入。

22 "Mga kaigsoonan ug mga amahan, paminawa ang akong pagpanalipod nga akong buhaton karon kaninyo." 2 Sa dihang ang pundok nakadungog kang Pablo nga nakigsulti ngadto kanila sa Hebreohanon nga pinulongan, sila nahilom. Siya miington, 3 "Usa ako ka Judio, nga natawo sa Tarsus sa Cilicia, apan gimatuto niining siyudara sa tilian ni Gamaliel. Natudloan ako pinaagi sa higpit nga mga pamaagi sa pamalaod sa atong mga katigulangan. Maiiniton ako ngadto sa Dios, sama kaninong tanan karon. 4 Akong gilutos kining Dalan ngadto sa kamatayon; akong gigapos ang mga lalaki ug mga babaye ug ako silang gibalhog didto sa bilanggoan. 5 Ang labaw nga pari usab ug ang tanan nga mga hamtong makapamatuod nga nakadawat ako ug sulat gikan kanila alang sa mga kaigsoonan sa Damasco, alang sa akong panaw didto. Akong gidala pagbalik ang mga gapos sa Jerusalem kadtong kabahin niining Dalan aron pagasilotan. 6 Nahitabo kini samtang ako naglakaw ug duol na sa Damasco, sa kaudtohon sa kalit mitungha ang dakong kahayag gikan sa langit nagsugod ug dan-ag palibot kanako. 7 Natumba ako sa yuta ug may nadungog akong tingog nga miington, 'Saulo, Saulo, nganong gilutos mo man ako?' 8 Mitubag ako, 'Kinsa ka ba, Ginoo?' Misulti siya kanako, 'Ako si Jesus nga Nazaretnon, nga imong gilutos.' 9 Kadtong mga miurban kanako nakakita sa kahayag apan wala sila makadungog sa iyang tingog nga misulti kanako. 10 Miington ako, 'Unsa ang angay kuta. 35 Sa dihang miabot sila sa mga hagdanan, nakong buhaton, Ginoo?' Ang Ginoo miington kanako, 'Bangon, ug adto sa Damasco; didto pagasultian ka sa tanan nimong angay nga pagabuhaton.' 11 Dili ako makakita tungod sa kasulaw sa kahayag, busa kanamo!" 37 Sa hapis na si Pablo dad-on didto sa kuta, miadto ako sa Damasco nga giagak sa mga kamot sa mga mikuyog kanako. 12 Didto nahimamat nako makigsulti kanimo?" Ang kapitan miington, "Makasulti ang usa ka tawo nga gingenlan ug Ananias, usa ka ka Griyego? 38 Dili ba ikaw Ehiptohanon, nga nangulo mainampoon nga tawo sumala sa balaod ug maayo kaniadto sa mga nagsupak ug nagdala sa 4, 000 ang gipangsulti sa tanang mga Judio nga mipuyo ka mga nagmasinupakon didto sa kamingawan?" didto. 13 Miduol siya kanako, mitindog duol kanako ug miington, 'Igsoong Saulo, dawata ang imong panasiudad sa Tarso sa Cilicia. Usa ako ka lumolupyo sa mahinungdanon nga siyudad. Manghangyo ako kanimo, tugot ako sa pagsulti sa katawhan.' 40 Sa gipili ka aron makahibalo sa iyang kabubut-on, aron dihang ang kapitan naghatag kaniya sa pagtugot, makita ang Usa ka Matarong, ug maminaw sa tingog si Pablo mitindog sa hagdanan ug nagsinyas sa nga naggikan sa iyang kaugalingong baba. 15 Kay iyang kamot ngadto sa mga tawo. Sa dihang anaa ikaw ang magasaksi alang kaniya ngadto sa tanang nay dakong kahilom, nagsulti siya sa Hebreo. Siya miington,

22 "Mga kaigsoonan ug mga amahan, paminawa ang akong pagpanalipod nga akong buhaton karon kaninyo." 2 Sa dihang ang pundok nakadungog kang Pablo nga nakigsulti ngadto kanila sa Hebreohanon nga pinulongan, sila nahilom. Siya miington, 3 "Usa ako ka Judio, nga natawo sa Tarsus sa Cilicia, apan gimatuto niining siyudara sa tilian ni Gamaliel. Natudloan ako pinaagi sa higpit nga mga pamaagi sa pamalaod sa atong mga katigulangan. Maiiniton ako ngadto sa Dios, sama kaninong tanan karon. 4 Akong gilutos kining Dalan ngadto sa kamatayon; akong gigapos ang mga lalaki ug mga babaye ug ako silang gibalhog didto sa bilanggoan. 5 Ang labaw nga pari usab ug ang tanan nga mga hamtong makapamatuod nga nakadawat ako ug sulat gikan kanila alang sa mga kaigsoonan sa Damasco, alang sa akong panaw didto. Akong gidala pagbalik ang mga gapos sa Jerusalem kadtong kabahin niining Dalan aron pagasilotan. 6 Nahitabo kini samtang ako naglakaw ug duol na sa Damasco, sa kaudtohon sa kalit mitungha ang dakong kahayag gikan sa langit nagsugod ug dan-ag palibot kanako. 7 Natumba ako sa yuta ug may nadungog akong tingog nga miington, 'Saulo, Saulo, nganong gilutos mo man ako?' 8 Mitubag ako, 'Kinsa ka ba, Ginoo?' Misulti siya kanako, 'Ako si Jesus nga Nazaretnon, nga imong gilutos.' 9 Kadtong mga miurban kanako nakakita sa kahayag apan wala sila makadungog sa iyang tingog nga misulti kanako. 10 Miington ako, 'Unsa ang angay kuta. 35 Sa dihang miabot sila sa mga hagdanan, nakong buhaton, Ginoo?' Ang Ginoo miington kanako, 'Bangon, ug adto sa Damasco; didto pagasultian ka sa tanan nimong angay nga pagabuhaton.' 11 Dili ako makakita tungod sa kasulaw sa kahayag, busa kanamo!" 37 Sa hapis na si Pablo dad-on didto sa kuta, miadto ako sa Damasco nga giagak sa mga kamot sa mga mikuyog kanako. 12 Didto nahimamat nako makigsulti kanimo?" Ang kapitan miington, "Makasulti ang usa ka tawo nga gingenlan ug Ananias, usa ka ka Griyego? 38 Dili ba ikaw Ehiptohanon, nga nangulo mainampoon nga tawo sumala sa balaod ug maayo kaniadto sa mga nagsupak ug nagdala sa 4, 000 ang gipangsulti sa tanang mga Judio nga mipuyo ka mga nagmasinupakon didto sa kamingawan?" didto. 13 Miduol siya kanako, mitindog duol kanako ug miington, 'Igsoong Saulo, dawata ang imong panasiudad sa Tarso sa Cilicia. Usa ako ka lumolupyo sa mahinungdanon nga siyudad. Manghangyo ako kanimo, tugot ako sa pagsulti sa katawhan.' 40 Sa gipili ka aron makahibalo sa iyang kabubut-on, aron dihang ang kapitan naghatag kaniya sa pagtugot, makita ang Usa ka Matarong, ug maminaw sa tingog si Pablo mitindog sa hagdanan ug nagsinyas sa nga naggikan sa iyang kaugalingong baba. 15 Kay iyang kamot ngadto sa mga tawo. Sa dihang anaa ikaw ang magasaksi alang kaniya ngadto sa tanang nay dakong kahilom, nagsulti siya sa Hebreo. Siya miington,

22 Gitugotan siya sa mga tawo pagsulti hangtod niining higayona. Apan misinggit sila ug miington, "Palayo sa maong kaubanan niining kalibotana: kay dili maayo nga mabuhî pa siya." 23 Samtang naninggit sila, ilang gilabay ang ilang mga bistî, ug milabay sila ug abog sa hangin, 24 ang pangulong kapitan nagmando nga dad-on si Pablo didto sa kuta. Iyang gimandoan nga kinahanglan pangutan-on siya uban ang pagkastigo, aron nga sa iyang kaugalingon mahibaloan unta niya nganong misiyagit sila batok kaniya sama niana. 25 Sa dihang gigapos nila siya sa pisi nga hinimo gikan sa panit sa mananap, si Pablo

miingon sa senturyon nga nagtindog tupad kaniya, mga Saduseo nag-ingon nga walay pagkabanhaw, "Uyon ba sa balaod nga imong kastigohon ang tawo walay mga anghel, ug walay mga espiritu, apan ang nga Romanhon bisan wala pa kini ka hukmi?" 26 mga Pariseo nag-ingon nga kining tanan anaa. 9 Sa pagkadungog sa senturyon niini, miadto siya sa Busa ang dako nga kaguliyan nahitabo, ug ang pangulong kapitan ug miingon kaniya, "Unsa may ubang mga manunulat sa balaod nga nahisakop buot nimong buhaton? Kay kining tawhana usa ka sa mga Pariseo mitindog ug nakiglantugi nga nag-lumulupyo sa Roma." 27 Ang pangulong kapitan ingon, "Wala kitay nakitang sayop niining tawhana. miadto ug miingon kaniya, "Sulthi ako, usa ka ba ka Unska ha kung ang espiritu o ang anghel nagsulti lumulupyo sa Roma?" Si Pablo miingon, "Oo." 28 ngadto kaniya?" 10 Sa dihang adunay miabot nga Ang pangulong kapitan mitubag, "Sa dakong kantidad dakong panagbangi, ang pangulo sa kapitan nahadlok lamang sa salapi ang hinungdan nga akong naangkon nga kunis-kunison nila sa pino si Pablo, busa iyang ang pagka-Romanhon." Apan si Pablo miingon, "Ako gimanduan ang mga sundalo aron moadto sa ubos natawo ug lumulupyo sa Roma." 29 Unya ang mga ug pugson siya pagkuha gikan sa mga miyembro tawo nga buot mangutana kaniya nibiya kaniya diha sa konseho, ug pagdala kaniya didto sa kuta. 11 dayon. Nahadlok usab ang pangulong kapitan, sa Pagkasunod gabii ang Ginoo mitindog tapad kaniya pagkasayod niya nga si Pablo usa ka Romanhon, ug miingon," Ayaw kahadlok, kay ikaw man ang tungod kay gigapos nila siya. 30 Sa pagkasunod nagpamatuod mahitungod kanako sa Jerusalem, adlaw, ang pangulong kapitan buot masayod sa busa kinahanglan usab kang mosaksi sa Roma." 12 kamatuoran mahitungod sa mga pasangil sa mga Sa dihang buntag na, ang ubang mga Judio naghimo Judio batok kang Pablo. Busa iyang gibadbaran sa iyang mga gapos ug mimando sa mga pangulong pari ug panagsabot ug gitawag nga tinunglo ang ilang ug ang tanang konseho nga makigtagbo. Unya iyang kaugalingon: Sila miingon nga dili nila buot mokaon gidala si Pablo didto sa ubos ug gibutang taliwala ni moinom bisan unsa hangtod nga mapatay nila si Pablo. 13 Adunay sobra 40 ka mga tawo nga naghimo niining laraw. 14 Miadto sila sa mga pangulong pari ug mga kadagkoan ug miingon, "Gibutang namo ang among kaugalingon ilalom sa dakong tunglo, nga dili mokaon hangtod among mapatay si Pablo. 15 Busa karon, pasagdi ang konseho pagsulti sa pangulong kapitan sa pagdala kaniya ngadto kanimo, ingon nga ikaw buot modisisyon sa iyang kaso nga labaw pa sa tukma. Alang kanamo, kami andam sa pagpatay kaniya sa dili pa siya moanhin dinihi." 16 Apan ang anak nga lalaki sa igsoong babaye ni Pablo nakadungog nga sila namakak nga maghulat, busa siya miadto ug misulod sa kuta ug giingnan si Pablo. 17 Mitawag si Pablo sa usa sa mga kapitan ug miingon, "Dad-a kining batan-onng lalaki didto sa pangulong kapitan, kay aduna siyay gustong isulti ngadto kaniya." 18 Busa ang kapitan gikuha ang batan-onng lalaki ug gidala siya ngadto sa pangulong kapitan ug miingon, "Si Pablo nga binilanggo nagtawag kanako ngadto kaniya, ug namalihog kanako sa pagdala niining batan-onng lalaki nganha kanimo. Aduna siyay buot isulti nganha kanimo." 19 Ang pangulong kapitan nagdala kaniya pinaagi sa iyang kamot ngadto sa pribadong dapit ug gipangutana siya, "Unsa kining imong isulti kanako?" 20 Ang batan-onng lalaki miingon, "Ang mga Judio miuyon sa paghangyo kanimo sa

23 Si Pablo mitan-aw ug diresto sa mga miyembro sa konseho ug miingon, "Mga igsoon, nagpuyo ako atubangan sa Dios sa tanang maayong konsinsya hangtod karong adlawa." 2 Ang labaw nga pari nga si Ananias nagmando niadtong tawo nga nagtindog uban kaniya sa pagsaga sa iyang baba. 3 Unya miingon si Pablo ngadto kaniya, "Ang Dios mohapak kanimo, ikaw bong-bong nga gipaputi. Naglingkod ka ba sa paghukom kanako pinaagi sa balaod, ug pagsugo sa paghapanakano, batok sa balaod?" 4 Kadtong mga nanagtindog miingon, "Ingon ba niini ang imong pag-insulto sa labaw nga pari sa Dios?" 5 Si Pablo miingon, "Wala ako makahibalo, mga igsoon, nga siya labaw nga pari. Kay mao kini ang nahisulat, dili ka angay mosulti ug daotan sa magmamando sa imong mga katawhan." 6 Sa dihang nakita ni Pablo ang usa ka bahin sa konseho nga mga Saduseo ug ang ubang mga Pariseo, nag-istorya siya sa makusog didto sa konseho, "Mga igsoon, Ako usa ka Pariseo, anak sa usa ka Pariseo. Tungod kay masaligon ako nga ang pagkabanhaw sa mga patay ingon nga ako hinukman." 7 Sa dihang iya kining giingon, ang pangalnis nagsugod taliwala sa mga Pariseo ug mga Saduseo, ug ang panagtigom nabahin. 8 Alang sa

pagdala kang Pablo ugma ngadto sa konseho, ingon Cilicia, miington siya, 35 "Nadungog ko ikaw nga bug-nga sila moadto aron sa pagpangutana ug mas tukma os sa dihang ang imong magsusumbong mianhi." mahitungod niining kaso. 21 Apan ayaw pagsugot Unya nagmando siya sa pagtago kaniya sa palasyo ngadto kanila, tungod kay sobra sila sa 40 ka mga ni Herodes.

24 Pagkahuman sa lima ka adlaw, si Ananias ang pangulong pari, uban nga mga kadagkoan, ug usa ka mamumulong nga ginganlan ug Tertulo, miadto didto. Kini nga mga tawo ngadala ug mga sumborg batok kang Pablo ngadto sa gobernador. 2 Sa dihang si Pablo mitindog sa atubangan sa gobernador, si Tertulo nagsugod ug pasangil kaniya ug miington ngadto sa gobernador, "Tungod kanimo aduna kami dakong kalinaw; ug ang imong layo nga panglantaw ngadala ug maayong kabag-ohan sa atong nasod; 3 busa uban sa tanang pasalamat among dawaton ang tanan nga imong buhaton, labing maayong Felix. 4 Busa dili ko na ikaw langanon pa, mohangyo ako kanimo nga maminaw ka kanako kadali uban sa kaluoy. 5 Kay among nakaplagan kining tawhana nga usa ka dangan ug maoy usa ka hinungdan nga ang tanang Judio sa tibuok kalibutan nagmasupilon. Siya ang pangulo sa Nazareno nga sekta. 6 Buhat 24: 6-8, ang labing maayo ug karaang mga kopya naglaktaw sa mga pulong nga "tanen sa" gikan sa bersikulo 6 ug mao usab sa mga dugang sa 24: 7 ug 8 (tanaawa sa pataban(dugang) nga mga pulong). Gisulayan pa gani niya ug panamastamas ang templo; busa gidakop namo siya. 7 Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya naglaktaw sa bersikulo 7, "Ug gusto namo siyang hukman sumala sa atong balaod," 8 Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya naglaktaw sa dugang sa bersikulo 8, "nagsugo sa mga nagpasangil kaniya nga moanha sa imong atubangan." Sa dihang pangut-an nimo si Pablo mahitungod niining tanan nga mga butang, ikaw, usab, mahimong makahibalo kung unsa ang among gipasangil kaniya." 9 Ang mga Judio nahiusa nga nagpasangil kang Pablo, usab, ug nag-ingon nga kining mga butanga tinuod. 10 Apan sa dihang ang gobernador misinyas alang kang Pablo sa pagsulti, mitubag si Pablo, "Nakasabot ako nga sa daghang katuigan ikaw nahimong maghuhukom niini nga nasod, ug busa ako nalipay sa pagpasabot sa akong kaugalingon nganha kanimo. 11 Makahimo ikaw sa pagsusi nga wala pa nilapas ug napulo ug duha ka adlaw sukad sa akong pag-adto aron magsimba didto sa Jerusalem; 12 ug sa dihang nakaplagan nila ako didto sa templo, wala ako nakiglalis kang bisan kinsa, ug wala ako nagsamok

sa mga panon, bisan sa mga sinagoga, o bisan ang umaabot nga paghukom, nahadlok si Felix; ug, didto sa siyudad; **13** ug dili nila mapamatud-an diha siya mitubag, "Lakaw una palayo karon, apan kung kanimo ang mga pasangil nga ilang gihimo batok anaa na usab akoy panahon, tawgon ko ikaw." **26** Sa kanako karon. **14** Apan ako kining angkonon diha sama usab nga panahon, naglaom siya nga si Pablo kanimo, nga sumala sa paagi nga ilang gitawag ug maghatag ug salapi ngadto kaniya, busa kanunay sekta, sa samang paagi akong gialagaran ang Dios niyang gipatawag siya ug nakigsulti uban kaniya. **27** sa among mga katigulangan. Nagmatinud-anon ako Apan sa dihang milabay ang duha ka tuig, si Porcio sa tanan nga anaa sa balaod ug mga sinulat sa mga Festus ang nahimong gobernador human ni Felix, propeta. **15** Aduna usab akoy samang pagsalig diha apan gusto ni Felix nga makabaton ug pagdapig sa sa Dios, sama ra niining mga katawhan nga naghulat mga Judio, ug iyang gibuyaan si Pablo nga padayon usab niini, ang umaabot nga pagkabanhaw sa mga nga gibantayan.

patay, ang mga matarong ug ang mga dili matarong; **16** ug niini, nagtrabaho ako aron makaangkon ug konsensa nga walay ikapasangil atubangan sa Dios ug sa katawhan sa tanang mga butang. **17** Karon human sa daghang katuigan nga ako niabot aron sa pagdala ug tabang ngadto sa akong nasod ug mga gasa nga salapi. **18** Sa dihang ako kining gibuhat, pipila ka mga Judio gikan sa Asya ang nakakaplag kanako sa usa ka seremonyas sa pagputli diha sa templo, dili uban sa panon o sa paghugyaw. **19** Kini nga mga tawo kinahanglan nga anaa sa imong atubangan karon ug mosulti kung unsa ang anaa kanila nga batok kanako, kung sila adunay bisan unsa. **20** Kung ogaling, kini susama ra nga mga tawo kinahanglan nga mosulti kung unsa ang sayop nga ilang nakaplagan nganhi kanako sa dihang ako mitindog atubangan sa Konseho sa mga Judio; **21** gawas kung kini mahitungod niining usa ka butang nga akong gisulti ug kusog sa dihang mitindog ako uban kanila, 'Kini mahitungod sa pagkabanhaw sa mga patay nga ako ginahukman karong adlawa pinaagi kaninyo.' **22** Si Felix nahibalo gayod ug maayo mahitungod niini nga Dahan, ug iyang gihimo nga maghulat ang mga Judio. Nag-ingon siya, "Bisan kanus-a si Lisias ang pangulo mulugsong gikan sa Jerusalem akong hukman ang imong sumborg." **23** Unya iyang gimandoan ang kapitan nga bantayan si Pablo, apan sa pagbaton ug kaluoy, ug aron nga walay bisan usa nga magpugong sa iyang mga higala gikan sa pagtabang kaniya o gikan sa pagduaw kaniya. **24** Human sa pipila ka mga adlaw, mibalik si Felix uban sa iyang asawa nga si Drusila, usa ka Judio nga babaye, ug iyang gipatawag si Pablo ug iyang nadunggan gikan kaniya ang mahitungod sa pagtuo diha kang Cristo Jesus. **25** Apan sa dihang si Pablo nangatarongan uban kaniya mahitungod sa pagkamatarong, pagpugong sa kaugalingon, ug

25 Karon, si Festus misulod sa probinsiya, ug human sa tulo ka adlaw, miadto siya gikan sa Ceasarea hangtod sa Jerusalem. **2** Ang pangulong pari ug ang mga inila nga mga Judio mipasaka ug mga sumborg batok kang Pablo ngadto kang Festus, ug sila maisogong nakigsulti kang Festus. **3** Ug nanghangyo sila kang Festus sa usa ka pag-uyon mahitungod kang Pablo, nga ipatawag siya didto sa Jerusalem aron pagapatyon nila siya sa dalan. **4** Apan si Festus mitubag nga si Pablo usa ka binilanggo sa Cesarea, ug hapit na siya mobalik didto. **5** "Busa, kung si kinsa kaninyo ang makahimo," miingon siya, "kinahanglan mouban ka kanamo. Kung adunay sayop niadtong tawhana, mamahimo gayod kamo makapasangil kaniya." **6** Human siya magpabilin sulod sa walo o labaw pa sa pulo ka adlaw, milugsong siya sa Caesarea. Ug sa sunod nga adlaw, milingkod siya sa lingkorana sa hukmanan ug nagmando nga si Pablo dad-on ngadto kaniya. **7** Sa pag-abot niya, ang mga Judio gikan sa Jerusalem nagtindog sa duol, ug nagpasaka sa daghang mga mabug-at nga sumborg nga wala gayod nila mapamatod-i. **8** Gipanalipdan ni Pablo ang iyang kaugalingon ug miingon, "Wala magsupak sa ngalan sa mga Judio, wala magsupak sa templo, ug wala magsupak alang kang Cesar, aduna ba akoy nabuhat nga daotan." **9** Apan buot ni Festus nga makapahimuot sa mga Judio, ug busa siya mitubag kang Pablo ug miingon, "Buot ka bang motungas sa Jerusalem ug didto ka nako pagahukman mahitungod niining mga butanga?" **10** Si Pablo miingon, "Nagtindog ako sa atubangan sa hukmanan ni Caesar diin ako angay pagahukman. Wala akoy sayop nga nahimo sa mga Judio, sama sa nasayran mo usab. **11** Bisan paman kung aduna akoy nabuhat nga daotan ug kung aduna man akoy nahimo nga takos sa kamatayon, dili gayod ako mobalibad nga mamatay. Apan kung ang ilang mga sumborg

walay pulos, walay bisan usa ang motugyan kanako nga nanghangyo kanako sa Jerusalem, ug ania usab ngadto kanila. Ako nalang idangop kang Cesar.” sila nga kauban nato, ug nagsinggit sila kanako nga 12 Unya si Festus nagkigsulti sa mga kadagkoan kinahanglan dili gayod siya mabuhi. 25 Apan nasayran ug mitubag, “Gitawag nimo si Cesar; makaadto ka nako nga wala gayod siyay nabuhat nga daotan kang Cesar.” 13 Karon sa paglabay sa pipila ka nga angayan sa kamatayon; apan tungod kay iyang mga adlaw, si Haring Agripa ug si Bernice miabot gitawag ang Emperador, ako nakahukom nga ipadala sa Cesarea aron sa paghatag ug panggamhanang siya didto. 26 Apan wala akoy makatarunganon pagduaw kang Festus. 14 Human sa pagpabilin didto nga masulat ngadto sa Emperador. Tungod niining sa pipila ka mga adlaw, si Festus nagtanyag sa kaso nga katarungan, ako siyang gidala kaninyo, ilabi ni Pablo ngadto sa hari; miington siya, “Adunay usa na gayod kanimo, Haring Agripa, aron aduna akoy ka tawong binilanggo nga biniyaan ni Felix. 15 Sa masulat mahitungod niining kasoha. 27 Kay kini dili dihang atua ako sa Jerusalem, ang mga pangulong makatarunganon alang kanako nga magpadala ug pari ug ang mga kadagkoan sa Judio nagpadala ug binilanggo ug wala akoy maasoy nga basihanon mga sumborg kanako batok niining tawhana, ug batok kaniya.”

nanghangyo nga mahukman siya sa kamatayon. 16

Niini mitubag ako nga dili kini ang nabatasan sa mga

Romano sa pagtugyan sa usa ka tawo alang sa usa

ka paghangyo; hinuon, ang gipasangnginlan adunay

kahigayonan nga moatubang sa mga nagpasangil

ug manalipod batok sa mga sumborg kaniya.” 17

Busa, sa pag-abot nilang tanan dinihi, wala na gayod

ako maglangan, pagkasunod adlaw naglingkod ako

sa lingkoranan sa hukmanan ug nagmando ako nga

ang tawo dad-on sa akong atubangan. 18 Sa dihang

ang nagpasangil mitindog ug gipasanginlan siya, sa

akong hunahuna walay bug-at nga sumborg batok

kaniya. 19 Hinuon, aduna silay gikasaway kaniya

pinaagi sa kaugalingon nilang relihiyon ug mahitungod

kang Jesus nga namatay, nga gipamatod-an ni Pablo

nga nabuhi. 20 Nalibog gayod ako kung unsaon

nako pagsusi kining mga butanga, ug nangutana

ako kaniya kung buot ba niya moadto sa Jerusalem

aron hukman didto mahitungod niining mga butanga.

21 Apan sa dihang si Pablo nga gipabantayan sa

mga sundalo sa bilanggoan aron sa paghulat sa

hukom sa Emperador, ako siyang gimandoan nga

bantayan hangtod siya mapadala ngadto kay Cesar.”

22 Si Agripa nakigsulti kang Festus, “Buot gayod

ako mamati nianang tawhana.” “Ugma,” Si Festus

miington, “Madungog nimo siya.” 23 Busa pagkasunod

adlaw, si Agripa ug Bernice miabot dinuyogan sa

mga seremonyas; misulod sila ngadto sa tigomanan

nga kauban ang mga pangulo sa mga sundalo ug

uban kanila ang mga dungganon nga mga tawo sa

maong siyudad. Ug sa dihang nagsugo na si Festus,

gidala kanila si Pablo. 24 Si Festus miington, “Haring

Agripa, ug sa tanang tawo nga ania kauban namo,

nakita ninyo kining tawhana; ang katawhan sa Judio

26 Busa gisultihan ni Agripa si Pablo “Makahimo naka sa pagsulti alang sa imong kaugalingon.”

Unya gituy-od ni Pablo ang iyang kamot ug siya

nanalipod. 2 “Giisip nako ang akong kaugalingon nga

malipayon, Haring Agrippa, sa paghimo sa akong

kaso dinihi sa imong atubangan karon batok sa tanan

nga mga pasangil sa mga Judio; 3 ilabina, tungod

kay ikaw hanas sa tanan nga nabatasan sa mga

Judio ug mga pangutana. Mao nga manghangyo ako

kanimo nga paminawon mo ako nga mapailubon. 4

Sa pagkatinuod, ang tanang mga Judio nasayod kung

unsa ang akong kinabuhi gikan sa akong pagkabatan-

on sa akong nasod ug sa Jerusalem. 5 Nasayod

sila kanako gikan sa sinugdanan ug sila miangkon

nga nagpuyo ako isip Pariseo, ang pinakaisog nga

sekta sa atong relihiyon. 6 Karon ako mitindog dinihi

aron pagahukman tungod kay ako nangita sa saad

nga gihimo sa Dios sa atong mga amahan. 7 Alang

niining pangatarungan sa atong napulog duha ka tribu

nga matinud-anon nga nag-alagad sa Dios gabii ug

adlaw, ug naglaom kita nga makab-ot kini. Alang kini

sa paglaom sa mga Judio nga namasangil kanako,

Hari! 8 Nganong gihunahuna mo man nga talagsaon

alang sa Dios nga mobanhaw sa mga patay? 9

Niadong usa ka higayon nga ako naghunahuna

sa akong kaugalingon nga kinahanglan buhaton ko

ang daghang mga butang nga supak sa ngalan ni

Jesus nga taga-Nazaret. 10 Gibuhat ko kini didto sa

Jerusalem; Gipriso nako ang daghan nga mga balaan

sa bilanggoan, ug aduna akoy katungod gikan sa

mga pangulong pari nga buhaton kini; ug sa dihang

sila gipangpatay, akong gihatag ang akong pag-uyon

batok usab kanila. 11 Kanunay nako silang gisilotan

sa tanan nga mga sinagoga ug ako silang gisulayan

aron mahimong magpasipala. Nasuko ako pag-ayo ka na; ang imong dakong nakat-onan mao ang kanila ug gigukod ko sila bisan paman sa langyaw nakapabuang kanimo.” 25 Apan si Pablo miington, “Dili nga mga siyudad. 12 Samtang gibuhat ko kini, miadto ako buang, pinakahalangdon nga Festo; apan uban ako sa Damasco uban ang katungod ug mga sugo ang kaisog ako nagsulti sa kamatuoran ug kaligdong. gikan sa mga pangulong pari; 13 ug samtang anaa 26 Kay ang hari nasayod mahitungod niining mga pa ako didto sa dalan, sa udtong tutok, Hari, nakita butanga; ug busa, ako gawasnon sa pagsulti kaniya, nako ang kahayag gikan sa langit nga mas sulaw kay ako nadani nga walay matago gikan kaniya; pa kaysa adlaw ug midan-ag kini palibot kanako ug Tungod kay kini wala gibuhat diha sa usa ka suok. 27 sa mga lalaki nga kauban nako sa paglakaw. 14 Nagtu ba ikaw sa mga propeta, Haring Agrippa? Ug sa dihang kaming tanan nangatumba sa yuta, Nasayod ako nga nagtuo ka.” 28 Miington si Agripa akong nadungog ang tingog nga nagsulti kanako kang Pablo, “Sa mubo nga panahon danihon mo nga miington sa Hebrohanon nga pinulongan, “Saulo, ba ako ug himuon nga Kristohanon?” 29 Si Pablo Saulo, nganong gilutos mo man ako? Lisod kini miington, “Nag-ampo ako sa Dios, bisan sa mubo alang kanimo sa pagsipa sa igtutugosok. 15 Unya ako o taas nga panahon, dili kay ikaw lang, apan ang miington, ‘Kinsa ka man, Ginoo?’ Ang Ginoo mitubag, tanan usab nga naminaw kanako karong adlawa, ‘Ako si Jesus nga imong gilutos. 16 Karon bangon ug mahimo nga sama kanako, apan walay labot niining tindog sa imong mga tiil; tungod niining tumonga ako mga kadena sa prisohan.’ 30 Unya ang hari mitindog, nagpakita kanimo, sa pagpili kanimo nga mahimong ug ang gobernador, ug si Bernice usab, ug kadong sulugoon ug saksi mahitungod sa mga butang nga naglingkod kauban nila; 31 ug sa dihang mibiya sila imong nasayran mahitungod kanako karon ug ang sa hawanahan, nagsulti sila sa usag-usa ug miington, mga butang nga akong ipadayag kanimo sa umaabot; “Kini nga tawo dili takos sa kamatayon o mga gapos.” 17 ug luwason ko ikaw gikan sa mga tawo ug gikan 32 Miington si Agrippa ngadto kang Festo, “Kining sa mga Gentil nga akong paadtowan kanimo, 18 aron tawhana gipagawas na unta kung wala lamang siya maabl ang ilang mga mata ug aron sa pagpabiya mihangyo kang Cesar.”

kanila gikan sa kangiitngit ngadto sa kahayag ug gikan sa gahom ni Satanas ngadto sa Dios, aron sila makadawat ug kapasyaloan sa sala gikan sa Dios ug ang panulondon nga akong ihatag ngadto kanila nga akong gigahin alang sa akong kaugalingon pinaagi sa ilang pagtuo kanako.” 19 Busa, Haring Agripa, wala nako gisupak ang langitnong pananawon; 20 apan, kadong anaa una sa Damasco, ug unya sa Jerusalem, ug sa tibuok nasod sa Judea, ug usab ngadto sa mga Gentil, ako nagsangyaw nga kinahanglan magbasol ug mobalik sa Dios, maghimo ug mga buhat nga takos sa paghinulsol. 21 Mao kini ang hinungdan nga ang mga Judio nagdakop kanako didto sa templo ug nagsulay sa pagpatay kanako. 22 Gitabangan ako sa Dios hangtod karon, busa gibarogan ko ug gipamatud-an sa yano nga mga tawo ug sa mga bantugan mahitungod sa wala nay mas labaw pa kung dili ang giingon sa mga propeta ug ni Moses nga mahitabo; 23 nga si Cristo kinahanglan mag-antos, ug siya ang una nga nabanhaw gikan sa mga patay ug sa pagmantala sa kahayag ngadto sa katawhan sa mga Judio ug ngadto sa mga Gentil. 24 Sa pagkahuman sa pagpanalipod ni Pablo si Festo miington sa makusog nga tingog, “Pablo, nabuang

27 Sa dihang nagkauyon na kami nga molayag paingon sa Italya, ilang gitugyan si Pablo ug ang uban pang mga binilanggo sa kapitan nga ginganlan ug Julius, sa Augustan nga Regiment. 2 Misakay kami sa sakayan gikan sa Adramyttium, nga molayag sa baybayon sa Asya. Busa nangadto kami sa dagat. Si Aristarchus nga gikan sa Tesalonica sa Macedonia mikuyog uban kanamo. 3 Sa pagkasunod adlaw midunggo kami sa siyudad sa Sidon, kung asa giatiman pag-ayo ni Julius si Pablo ug gitugotan sa pag-adto sa iyang mga higala aron sa pagdawat sa ilang pag-atiman. 4 Gikan didto, kami migikan ug milayag libot sa isla sa Cyprus nga nagsalipod gikan sa hangin, tungod kay ang hangin nagsungsong kanamo. 5 Samtang kami milayag latas sa tubig nga duol sa Cilicia, ug Pamphylia, miadto kami sa Mira, usa ka siyudad sa Lycia. 6 Didto, ang kapitan nakakaplag ug sakayan gikan sa Alexandria nga molayag padulong sa Italya. Gibutang kami niya didto. 7 Samtang kami naghinay-hinay sa paglayag sa daghang mga adlaw ug sa katapuson miabot na gayod nga nagkalisod duol sa Cnidus, ang hangin wala na nagtugot nga moadto kami niadtong dalana, busa milayag kami daplin sa nasalipdan nga bahin sa

Crete, atbung sa Salmone. 8 Milayag kami daplin sa Pablo mitindog taliwala sa mga tripulante ug miington, baybay uban ang kalisod, hangtod nga midunggo na "Mga katawha, naminaw una kamo kanako, ug wala kami sa usa ka dapit nga gitawag ug Matahom nga melayag gikan sa Crete, aron makahiagom niining Dalangpanan, duol nga siyudad sa Lasea. 9 Miagi na kadaot ug kapildihan. 22 Ug karon nagdasig ako ang hataas nga panahon kanamo, ang panahon sa kaninyo nga maglig-on, kay walay bisankinsa nga mga Judio nga pagpuasa milabay na, ug makuyaw na makabsan sa kinabuhi taliwala kaninyo, kondili ang kini karon ang paglayag. Busa si Pablo nagpasidaan pagkawala sa sakayan. 23 Kay sa miaging gabii kanila, 10 ug miington, "Mga katawhan, akong nakita ang anghel sa Dios kung asa ako nahisakop, nga nga sa atong paglayag makahiagom kita sa kadaot gisimba ko usab - ang anghel niya mitindog tupad ug daghang kapildihan, dili lamang sa mga lulan ug kanako 24 ug miington, "Ayaw kahadlok, Pablo. Ikaw sa sakayan, apan sa atong kinabuhi usab." 11 Apan makig-atubang kang Caesar, ug tan-awa, ang Dios ang kapitan mihatag ug labaw nga pagtagad sa iyang sa iyang kaluoy gitugyan kanimo kadtong tanan nga agalon ug sa tag-iya sa sakayan, kaysa niadtong naglayag kauban nimo. 25 Busa, mga katawhan, gipamulong ni Pablo. 12 Tungod ang dungoanan dili pagbaton ug kadasig, tungod kay ako nagsalig sa sayon sa panahon sa tingtugnaw, ang kadaghanan Dios, nga kana mahitabo sama sa gisulti kanako. sa mga tripulante nagtambag sa paglawig gikan 26 Apan kinahanglan modunggo gayod kita ngadto didto, kung sa bisan unsang pamaagi nga kami sa usa ka isla." 27 Sa pag-abot sa ikanapulog upat makaabot sa siyudad sa Phoenix, aron sa paggahin ka gabii, sa gianod kami niining dalana ug diha sa sa panahon sa tintugnaw didto. Ang Phoenix mao ang Dagat sa Adriatic, sa hapis na tungang gabii ang mga dungoanan sa Crete, ug nag-atubang sa amihang tripulante naghunahuna nga nagkaduol na sila sa sidlakan ug habagatang sidlakan. 13 Sa mihiyop yuta. 28 Gisukod nila ug nakaplagan nga 20 ang na paghinay ang hangin nga habagatan, ang mga kalawmon; human sa pipila ka takna, nagtugkad na tripulante naghunahuna nga anaa na ang ilang mga usab sila ug nakakaplag ug 15 ang kalawmon. 29 gikinahanglan. Busa ilang gikuha ang angkla ug Nangahadlok sila kay basin ug masangko sila sa milayag ngadto sa Crete, duol sa baybayon. 14 Apan mga bato, busa gitunton nila ang upat ka angkla human sa mubo nga panahon ang usa ka makusog gikan sa likod nga babin sa sakayan ug nag-ampo nga hangin, nga gitawag ug Ang Amihang Sidlakan, nga moabot na unta ang kabuntagon. 30 Ang mga misugod sa pagkusokuso kanamo gikan sa tabok tripulante nangitag pamaagi sa pagbiya sa sakayan sa isla. 15 Sa dihang naabtan ang ulo sa sakayan ug gipaubos ang gamayng sakayan ngadto sa dagat, ug dili na kini makasongsong sa hangin, minunot ug napakaaron-ingnon nga ihulog nila ang angkla kami ug napadpad uban niini. 16 Kami midangop sa gikan sa unahang babin sa sakayan. 31 Apan daplin nianang nasalipdan sa gamay nga isla nga si Pablo miington sa kapitan ug sa mga sundalo, gitawag ug Cauda; ug bisan sa kalisod nakahimo "Gawas kung kining mga tawhana magpabilin niining kami sa pagluwas sa gamayng sakayan. 17 Sa dihang sakayan, dili kamo maluwas." 32 Unya giputol sa napataas na nila kini, naggamit sila sa pisi aron hiktan mga sundalo ang pisi sa sakayan ug gianod palayo. ang tibuok sakayan. Sila nangahadlok nga makaadto 33 Sa pagkabanagbanag na, si Pablo nag-awhag sa kabalasan sa Syrtis, busa gitunton nila ang angkla kanilang tanan sa pagkuhag pagkaon. Siya miington, sa dagat ug gipadpad. 18 Labihan ang among kabun- "Kining adlaw ang ikanapulog upat ka adlaw nga og tungod sa unos, busa sa pagkasunod adlaw ang kamo nagpaabot ug walay gikaon; wala gayod kamo mga tripulante nagsugod na sa paglabay sa mga lulan makakaon. 34 Busa nanghangyo ako kaninyo sa nila sa dagat. 19 Sa ikatulong adlaw gipanglabay sa pagkuha ug pipila ka pagkaon, kay alang kini sa mga tripulante ang mga kagamitan sa sakayan ngadto inyong kaluwasan; ug walay bisan usa sa inyong sa dagat pinaagi sa ilang mga kamot. 20 Ug sa diha buhok ang mawala." 35 Sa pagsulti niya niini, gikuha nga ang adlaw ug mga bituon wala misidlak kanamo niya ang tinapay ug nagpasalamat sa Dios atubangan sa pipila ka mga adlaw, ug ang dako nga unos sa matag-usa. Ug gipikaspikas niya ang tinapay ug nagpabilin gihapon sa pagkusokuso kanamo, ang misugod sa pagkaon. 36 Unya silang tanan nadasig tanang paglaom nga kami maluwas nahanaw. 21 Sa ug mikuha usab sila sa pagkaon. 37 Mga 276 kami ka dihang dugay na sila nga wala na gayoy pagkaon, si tawo nga anaa sa sakayan. 38 Sa dihang silang tanan

nangabusog na, gipagaan nila ang sakayan pinaagi nga nahisakop sa usa ka pangulo sa isla, ang usa ka sa paglabay sa mga trigo sa dagat. 39 Sa pagkaadlaw tawo nga ginganlan ug Publio. Siya nagdawat kanamo na, wala sila makaila sa yuta, apan nakita nila ang ug maloluy-ong mihatag alang kanamo sa tulo ka baybay sa dagat, ug naghisgotanay kung mahimo adlaw. 8 Kini nahitabo nga ang amahan ni Publio ba nilang madala ang sakayan didtong dapita. 40 nahimong nagsakit uban sa kalintura ug disenteriya. Busa gibuhian nila ang higot sa angkla ug gibyaan Sa dihang si Pablo miadto kaniya, siya nag-ampo, nila sa dagat. Sa mao nga higayon gibabdar nila gitapion niya ang iyang kamot ngadto kaniya, ug ang higoy sa timon ug gibukhad ang layag alang sa naayo siya. 9 Human kini nahitabo, ang uban nga hangin. Ug busa mipadulong sila sa baybay. 41 Apan mga tawo sa isla nga nagsakit usab miabot ug sila miabot sila sa dapit diin ang duha ka bugwak sa tubig nangaayo. 10 Ang mga tawo usab mipasidungog nagtagbo, ug ang sakayan misangyad sa yuta. Ang kanamo uban sa daghang mga pasidungog. Sa dihang dulong sa barko niungot didto ug dili na kini malihok, kami nangandam aron sa paglayag, sila naghatag apan ang likod niini misugod na usab pagkaguba kanamo kung unsa ang among gikinahanglan. 11 tungod sa kusog kaayong balod. 42 Ang laraw sa Human sa tulo ka bulan, kami milawig sa sakayan sa mga sundalo mao ang pagpatay sa mga binilanggo Alexandria nga tingtugnaw sa isla, kansang kinulit aron walay bisan usa kanila nga akalangoy palayo nga hulagway mao Ang Kaluha nga Managsoon. ug makaikyas. 43 Apan ang kapitan nagtinguha sa pagluwas kang Pablo, busa gipugnigan niya ang ilang laraw; ug gimandoan niya kadto makahimo sa paglangoy nga moambak sa tubig paingon sa yuta. Human sa usa ka adlaw ang usa ka habagat nga 44 Unya ang kadaghanan sa mga tawo kinahanglan hangin mitungha pataas, ug sa ikaduhang adlaw nga mosunod, ang uban sa mga tabla ug ang uban sa mga butang nga gikan sa sakayan. Niining paagiha nahitabo nga ang tanan kanamo luwas nga miabot sa yuta.

28 Sa dihang kami gidala didto nga luwas, among nakat-onan nga ang isla gitawag ug Malta. 2 Ang lumad nga katawhan mitanyag nganhi kanamo dili lang sa kasagaran kaluoy, apan naghaling sila ug kalayo ug nagdawat kanamong tanan, tungod kay walay hunong ang ulan ug ang katugnaw. 3 Apan sa dihang si Pablo nakatigom ug usa ka bugkos nga kahoy ug gibutang niya kini ngadto sa kalayo, ang halas nga malala migula tungod sa kainit, ug milikos ngadto sa iyang kamot. 4 Sa dihang ang lumad nga katawhan nakakita sa mananap nga nagbitay gikan sa iyang kamot, sila miignon sa usag-usa, "Kini nga tawo sa pagkatinuod mao ang usa ka mamumuno nga nakalingkawas gikan sa dagat, bisan ang hustisa dili gayod motugot kaniya nga mabuhi." 5 Apan niadto iyang gisawilik ang mananap ngadto sa kalayo ug wala gayod siyay giatos nga kasakit. 6 Sila nagpaabot kaniya nga mahimong manginit pagayo uban sa kalintura o kalit matumba ug mamatay. Apan human sila nagtan-aw kaniya sa taas nga oras ug nakita nila nga walay nahitabo kaniya, ilang giusab ang ilang hunahuna ug miignon nga siya usa ka dios. 7 Karon sa usa ka duol nga lugar didto ang kayutaan

nga nahisakop sa usa ka pangulo sa isla, ang usa ka Sa dihang si Pablo miadto kaniya, siya nag-ampo, gitapion niya ang iyang kamot ngadto kaniya, ug naayo siya. 9 Human kini nahitabo, ang uban nga hangin. Ug busa mipadulong sila sa baybay. 41 Apan mga tawo sa isla nga nagsakit usab miabot ug sila miabot sila sa dapit diin ang duha ka bugwak sa tubig nangaayo. 10 Ang mga tawo usab mipasidungog nagtagbo, ug ang sakayan misangyad sa yuta. Ang kanamo uban sa daghang mga pasidungog. Sa dihang dulong sa barko niungot didto ug dili na kini malihok, kami nangandam aron sa paglayag, sila naghatag apan ang likod niini misugod na usab pagkaguba kanamo kung unsa ang among gikinahanglan. 11 tungod sa kusog kaayong balod. 42 Ang laraw sa Human sa tulo ka bulan, kami milawig sa sakayan sa mga sundalo mao ang pagpatay sa mga binilanggo Alexandria nga tingtugnaw sa isla, kansang kinulit aron walay bisan usa kanila nga akalangoy palayo nga hulagway mao Ang Kaluha nga Managsoon. ug makaikyas. 43 Apan ang kapitan nagtinguha sa pagluwas kang Pablo, busa gipugnigan niya ang ilang laraw; ug gimandoan niya kadto makahimo sa paglangoy nga moambak sa tubig paingon sa yuta. Human sa usa ka adlaw ang usa ka habagat nga 44 Unya ang kadaghanan sa mga tawo kinahanglan hangin mitungha pataas, ug sa ikaduhang adlaw nga mosunod, ang uban sa mga tabla ug ang uban sa mga butang nga gikan sa sakayan. Niining paagiha nahitabo nga ang tanan kanamo luwas nga miabot sa yuta.

Niini nga dalam miabot kami sa Roma. 15 Gikan didto sa mga kaigsoonan, human sila makadungog mahitungod kanamo, miadto sila aron makigita kanamo sama kalayo sa Ang Merkado sa Apio ug Ang Tres Tabernas. Sa dihang si Pablo nakakita sa mga kaigsoonan, siya naqpasalamat sa Dios ug nagmaisogon. 16 Sa dihang kami misulod sa Roma, si Pablo gitugotan sa pagpuoy nga siya lamang uban ang sundalo nga maoy magbantay kaniya. 17 Unya kini miabot human sa tulo ka mga adlaw si Pablo nagtawag sa tanan niadtong mga kalalakin-an nga mga pangulo sa mga Judio. Sa dihang sila miabot, siya miignon ngadto kanila, "Mga kaigsoonan, bisan tuod ako walay nabuhat nga sayop batok sa mga tawo o mga naandan sa atong mga katigulangan, ako gihatod isip usa ka binilanggo gikan sa Jerusalem ngadto sa mga kamot sa mga taga-Roma. 18 Human sila nangutana kanako, nangdory sila sa akong kagawasan, tungod kay walay igong hinungdan nganhi kanako ang silot sa kamatayon. 19 Apan sa dihang ang mga Judio misulti batok sa ilang tinguha, napugos ako nga mohangyo kang Cesar, bisan tuod kini dili ingon nga ako nagdala sa bisan unsa nga pasangil batok sa

akong nasod. **20** Tungod kay sa akong paghangyo, unya, naghangyo ako aron sa pagpakigkita kaninyo ug aron makigsulti uban kaninyo. Kini tungod kay kung unsa ang gisaligan sa Israel mahitungod nga ako gigapos niining kadena.” **21** Unya sila miington ngadto kaniya, “Wala kami nakadawat ug mga sulat gikan sa Judea mahitungod kanimo, ni bisan usa sa mga kaigsoonan nga miduol ug mibalita o miington ug bisan unsa nga daotan mahitungod kanimo. **22** Apan buot kami nga makadungog gikan kanimo kung unsa ang imong gihunahuna babin niining pundok, tungod kay nahibaloan namo nga ginasupak kini bisan asa. **23** Sa dihang sila nakaandam ug adlaw alang kaniya, daghang mga tawo ang miabot ngadto kaniya sa iyang pinuy-anan. Siya nagpadayag sa mga butang ngadto kanila, ug nagpamatud mahitungod sa gingharian sa Dios. Siya misulay sa pagdani kanila mahitungod kang Jesus, gikan sa balaod ni Moises ug gikan sa mga propeta, gikan sa buntag hangtod sa gabii. **24** Ang pipila nadani mahitungod sa mga butang nga giingon, samtang ang uban wala mituo. **25** Sa dihang sila wala makauyon sa usag-usa, sila mibiya human si Pablo misulti niining usa ka pulong, “Ang Balaang Espiritu misulti pag-ayo pinaagi kang Isaias ang propeta sa inyong mga katigulangan. **26** Siya miington, ‘Adto niining katawhan ug ingna, ‘Pinaagi sa pagpaminaw ikaw makadungog, apan dili makasabot; Ug sa pagtan-aw ikaw makakita, apan dili makasabot. **27** Kay ang kasingkasing niining mga tawo mahimong luya, Ang ilang mga dalunggan lisod makadungog, Ilang gipiyong ang ilang mga mata; Aron dili sila nahimong makasabot uban sa ilang mga mata, Ug makadungog uban sa ilang mga dalunggan, Ug makasabot uban ang ilang kasingkasing, Ug mobalik usab, Ug ayohon ko sila.’ **28** Busa, kamo kinahanglan mahibalo nga kining kaluwasan sa Dios gipadala ngadto sa mga Gentil, ug sila maminaw. **29** Ang Binuhatan 28: 29 - ang labing maayo nga karaang mga kopya giwala sa bersikulo 29, Sa dihang siya nagsulti niining mga butanga, ang Judio migikan, nga adunay dakong kalibog sa ilang mga kaugalingon. **30** Si Pablo mipuyo sa duha ka tuig sa iyang kaugalingong giabangan nga balay, ug iyang giabi-abi ang tanan nga miadto kaniya. **31** Nagsangyaw siya sa gingharian sa Dios ug mitudlo sa mga butang mahitungod kang Ginoong Jesu-Cristo uban sa tanang kaisog. Walay usa nga nakapugong kaniya.

Roma

1 Si Pablo, usa ka sulugoon ni Jesu-Cristo, gitawag aron mamahimong usa ka apostol, ug gilain alang sa ebanghelyo sa Dios. **2** Mao kini ang ebanghelyo nga daan na niyang gisaad pinaagi sa iyang mga propeta diha sa balaang mga kasulatan. **3** Mahitungod kini sa iyang Anak, nga natawo gikan sa mga kaliwatan ni David sumala sa unod. **4** Siya ang gituboy nga mahimong Anak sa Dios pinaagi sa gahom sa Espiritu sa pagkabalaan pinaagi sa pagkabanhang gikan sa mga patay, si Jesu-Cristo nga atong Ginoo. **5** Pinaagi kaniya nakadawat kita sa grasya ug sa pagkaapostol alang sa pagtuman sa pagtuo taliwala sa tanang kanasoran, tungod sa iyang ngalan. **6** Taliwala niining mga nasod, gitawag usab kamo aron mahisakop ngadto kang Jesu-Cristo. **7** Kini nga sulat alang sa tanan nga anaa sa Roma, ang hinigugma sa Dios, nga gitawag aron mamahimo nga balaang mga tawo. Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo, ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug ni Ginoong Jesu-Cristo. **8** Una, gipasalamat ko ang akong Dios pinaagi ni Jesu-Cristo alang kaninyong tanan, tungod kay ang inyong pagtuo gimantala sa tibuok kalibutan. **9** Kay ang Dios mao ang akong saksi, nga akong gialagaran sa akong espiritu diha sa ebanghelyo sa iyang Anak, kung giunsa nako sa pagpadayon sa paghisgot kaninyo. **10** Sa kanunay ako nagahangyo sa akong mga pag-ampo nga pinaagi sa bisan unsang pamaagi sa kataposan magmalampuson unta ako karon pinaagi sa kabubut-on sa Dios nga moabot kaninyo. **11** Kay ako nagtinguba sa pagpakikita kaninyo, aron mahatag ko kaninyo ang pipila ka mga espirituhanong gasa, aron sa pagpalig-on kaninyo. **12** Mao kana, akong gipangandoy nga magdinasigay taliwala kaninyo, pinaagi sa pagtuo sa matac-usa, kaninyo ug kanako. **13** Karon dili nako buot nga kamo dili masayod, mga igsoon, nga kanunay ako naghunahuna sa pag-anha kaninyo, apan nababagan ako hangtod karon. Pagbuot ko kini aron makabaton sa pipila ka bunga taliwala kaninyo sama usab sa uban nga mga Gentil. **14** Utangan ako sa mga Griyego ug ngadto sa mga langyaw, sa maalamon ug ngadto sa buangbuang. **15** Busa, alang kanako, andam usab ako sa pagmantala sa ebanghelyo kaninyo nga anaa sa Roma. **16** Kay dili ko ikaulaw ang ebanghelyo, kay mao kini ang gahom sa Dios alang

sa kaluwasan alang sa kango bisan kinsa nga motuo, una sa mga Judio ug sa mga Griyego. **17** Kay niini ang pagkamatarong sa Dios gipadayag gikan sa pagtuo ngadto sa pagtuo, sama nga kini nahisulat, "Ang matarong magkinabuhi pinaagi sa pagtuo." **18** Kay ang kaligutgut sa Dios gipadayag gikan sa langit batok sa tanan nga dili diosnon ug dili matarong nga mga tawo, nga pinaagi sa dili matarong gipugnagan ang kamatuoran. **19** Tungod kini kay ang nasayran mahitungod sa Dios makita ngadto kanila. Kay ang Dios naglamdag kanila. **20** Kay ang dili nya makita nga mga kinaiyahan tin-aw nga makita sukad pa sa pagbuhut sa kalibutan. Masabtan nila pinaagi sa binuhat nga mga butang. Kining mga kinaiyahan mao ang iyang walay kataposan nga gahom ug balaanong kinaiyahan. Tungod niini, kining mga tawhana walay ikapasangil. (*aíðios g126*) **21** Kini tungod kay, bisan tuod nailhan nila ang mahitungod sa Dios, wala sila naghimaya kaniya ingon nga Dios, ni naghataag sa mga pagpasalamat nila kaniya. Hinuon, nahimo silang buangbuang sa ilang mga hunahuna, ug sa ilang kasingkasing nga walay pagsabot ug gipangitngitan. **22** Nag-angkon sila nga mga maalamon, apan nahimo silang buangbuang. **23** Gibaylo nila ang himaya sa dili madunot nga Dios sa susama sa larawan sa madunot nga tawo, sa mga langgam, sa mga mananap nga upat ang til, ug sa mga nagakamang nga mga butang. **24** Busa ang Dios nagtugyan kanila ngadto sa mga kailibgon sa ilang mga kasingkasing alang sa kahugawan, aron ang ilang mga lawas magpakaulaw taliwala sa ilang kaugalingon. **25** Mao kini sila ang nagbaylo sa kamatuoran sa Dios alang sa usa ka bakak, ug nagsimba ug nag-alagad sa binuhat kaysa Magbubuhat, nga gidayeg hangtod sa kahangtoran. Amen. (*aíðon g165*) **26** Tungod niini, gitugyan sila sa Dios ngadto sa makauulaw nga mga pagbat, kay ang ilang mga babaye nagbaylo sa ilang mga naandan nga mga kahihokan nga supak sa kinaiyahan. **27** Sa ingon usab, ang mga lalaki mobiya sa ilang mga naandan nga kahihokan uban sa mga babaye ug nagdilaab diha sa ilang mga kailibgon alang sa usag usa. Mao kini ang mga lalaki nga nagbuhut uban sa isig ka mga lalaki sa dili angay, ug nagdawat sa ilang mga kaugalingon sa silot nga angay sa ilang kasayapan. **28** Tungod kay wala sila miyon nga makabaton ug Dios sa ilang kahibalo, gitugyan niya sila ngadto sa mangil-ad nga hunahuna, aron sila makahimo niadtong mga butang nga dili husto. **29** Napuno sila uban sa tanang

dili pagkamarorong, pagkadaotan, pagkahakog nga walay gidapigan ang Dios. **12** Kay ingon kadaghan sa pangibog, ug malisyoso. Napuno sila sa kasina, nakasala nga walay balaod malaglag usab nga dili pagpatay, panag-away, pagpanglimborg, ug daotang pinasikad sa balaod, ug ingon kadaghan sa nakasala mga tuyo. **30** Sila mga tabian, mapanamastamason, nga nag-ilä sa balaod pagahukman pinaagi sa balaod. ug nagdumot sa Dios. Sila mapintas, mapahitas-
13 Kay dili kadtong nagapaminaw sa balaod ang on, ug hambogiro. Magbubuhat sila sa daotang mga butang, ug masinupakon sila sa ilang mga ginikanan. **31** Wala silay pagsabot; dili sila kasaligan, walay natural nga pagbat, ug walay kaloo. **32** Nakasabot sila sa mga pamaagi sa Dios, nga kadtong nagbuhut nianang mga butanga angayan sa kamatayon. Apan dili lamang ginabuhut nila ang maong mga butang, sila usab miyon sa uban nga nagbuhut niini.

2 Busa ikaw walay ikapasumangil, ikaw nga tawo, ikaw nga naghukom, kay kung unsa ang imong ihukom ngadto sa uban ikaw naghukom sa imong kaugalingon. Kay ikaw nga naghukom nagbuhut sa samang mga butang. **2** Apan kita nasayod nga ang paghukom sa Dios sumala sa kamatuoran sa dihang kini moabot niadtong nagbuhut sa maong mga butang. **3** Apan hunahunaa kini, ikaw tawo, ikaw nga naghukom niadtong nagbuhut sa maong mga butang bisan nagbuhut ka sa samang mga butang. Ikaw ba makaikyas gikan sa paghukom sa Dios? **4** O naghunahuna ka ba ug gamay sa kaabunda sa iyang pagkamaayo, sa iyang nalangan nga pagsilot, ug sa iyang pagpailob? Wala ba ikaw masayod nga ang iyang pagkamaayo nagpasabot aron mogiya kanimo sa paghinulsol? **5** Apan kini tungod sa imong kagahi ug sa dili mahinulsolon nga kasingkasing nga ikaw nagtigom alang sa imong kaugalingong kapungot sa adlaw sa kapungot, kana mao, ang adlaw sa pagpadayag sa matarong nga paghukom sa Dios. **6** Iyang bayaran ug balik ang matag tawo sa sama nga sukod sa iyang binuhutan: **7** alang niadtong makanunayon, ang maayong binuhutan nga nagpakita sa pagdayeg, kadungganan, ug ang dili pagkamadunoton, siya maghatag ug kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **8** Apan niadtong nangita lamang sa iyang kaugalingon, nga nagsupak sa kamatuoran apan nagtuman sa dili pagkamarorong, ang kapungot ug mapintas nga kasuko moabot. **9** Ang Dios modala ug dakong kasakit ug kasubo sa matag kalag sa tawo nga nagbuhut ug daotan, ngadto sa Judio una, ug usab ngadto sa Griyego. **10** Apan ang pagdayeg, pagpasidungog, ug ang kalinaw moabot ngadto sa matag-usa nga nagbuhut ug maayo, ngadto sa mga Judio una, ug ngadto usab sa Griyego. **11** Kay

walay gidapigan ang Dios. **12** Kay ingon kadaghan sa matarong sa atubangan sa Dios, apan kadtong nagbuhut sa balaod mao ang gipakamarorong. **14** Kay sa dihang ang mga Gentil, nga walay balaod, naandan nga nagbuhut pinaagi sa mga butang sa balaod, sila, mga balaod sa ilang kaugalingon, bisan pa nga wala kanila ang balaod. **15** Pinaagi niini ilang gipakita nga ang mga buhat nga gikinahanglan sa balaod nahisulat sa ilang mga kasingkasing. Ang ilang kosensiya usab nagsaksi kanila, ug ang ilang kaugalingon nga mga hunahuna usab nagpasangil o nanalipod kanila sa ilang mga kaugalingon, **16** ug ngadto usab sa Dios. Kana mahitabo sa adlaw sa dihang ang Dios mohukom sa mga tinago sa tanang katawhan, sumala sa akong ebanghelyo, pinaagi kang Jesu-Cristo. **17** Pananglitan imong gitawag ang imong kaugalingon nga Judio, nagsalig sa balaod, magarbohong nagmalipayon sa Dios, **18** nasayod sa iyang kabubut-on, ug nagsulay sa mga butang nga lahi gikan niini, nga natudlo-an pinaagi sa balaod. **19** Ug pananglitan masaligon ka sa imong kaugalingon ingon nga usa ka giya sa buta, usa ka kahayag niadtong anaa sa kangitngit, **20** usa ka tigbadlong sa buang-buang, usa ka magtutudlo sa mga bata, ug nga ikaw anaa sa balaod nga gihulagway sa kaalam ug sa kamatuoran. **21** Unya, ikaw, nga nagtudlo sa uban, dili mo ba tudloan ang imong kaugalingon? Ikaw nga nagwali sa dili pagpangawat, mangawat ka ba? **22** Ikaw nga nagsulti nga dili manapaw, manapaw ka ba? Ikaw nga nagadumot sa mga diosdios, kawatan mo ba ang mga templo? **23** Ikaw nga mapahitas-on nga naglipay diha sa balaod, gipakaularan ba nimo ang Dios pinaagi sa imong paglapas sa balaod? **24** Kay "Ang ngalan sa Dios gipakaularan taliwala sa mga Gentil tungod kaninyo," sama nga kini nahisulat. **25** Kay ang pagtuli magpulos gayod kanimo kung ikaw motuman sa balaod, apan kung ikaw masinupakon sa balaod, ang imong pagkatinuli mahimong dili tinuli. **26** Kung, unya, ang dili tinuli nga tawo magpadayon sa mga gikinahanglan sa balaod, dili ba kaha ang iyang pagkatinuli pagailhon ingon nga tinuli? **27** Ug dili ba ang usa nga wala natulii pinaagi sa kinaiyahan maghukom kaninyo, sa dihang makatuman siya sa balaod? Kini tungod kay aduna

kamoy sinulat nga mga basahon ug pagtuli apan 16 Ang kalaglagan ug pag-antos anaa sa ilang mga kamo masinupakon sa balaod! 28 Kay siya dili usa dalan. 17 Kini nga mga tawo wala makaifa sa dalan ka Judio sa panggawas lamang; ni ang pagtuli nga sa kalinaw. 18 Walay kahadlok sa Dios sa atubangan mao lamang ang panggawas nga unod. 29 Apan siya sa ilang mga mata." 19 Karon nasayod kita nga usa ka Judio sa kinasuloran, ug ang pagkatinuli mao bisan unsay isulti sa balaod, nakigsulti kini ngadto kanang anaa sa kasingkasing, sa espiritu, wala sa sulat. Ang pagdayeg sa maong tawo miabot dili gikan sa usa nga anaa ilalom sa balaod. Kini aron ang matag baba mahilom, ug aron ang tanan sa kalibutan mahimong manubag sa Dios. 20 Kini tungod kay walay unod ang mahimong matarong pinaagi sa mga buhat sa balaod sa iyang panan-aw. Kay pinaagi sa balaod moabot ang kahibalo sa sala. 21 Apan karon gawas gikan sa balaod ang pagkamarong sa Dios nahimong inila. Gisaksihan kini pinaagi sa balaod ug mga Propeta, 22 mao kana, ang pagkamarong sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Cristo Jesus alang niadtong tanan nga nagtuo. Tungod kay walay kalainan. 23 Kay ang tanan nakasala ug nakabsan sa himaya sa Dios. 24 Sila walay bayad nga gipakamarong pinaagi sa iyang grasya pinaagi sa pagtubos nga anaa kang Cristo Jesus. 25 Ang Dios naghatag kang Cristo Jesus isip pagpasig-uli pinaagi sa pagtuo sa iyang dugo. Siya nagtanyag kang Cristo isip pagpamatuod sa iyang hustisa, tungod sa iyang pagsalikway sa nahiuna nga mga sala 26 sa iyang pagpailob. Kining tanan nahitabo sa pagpakita sa iyang pagkamarong niining kasamtangang panahon. Kini aron siya makapamatuod sa iyang kaugalingon nga matarong, ug aron ipakita nga iyang gipakamarong ang si bisan kinsa tungod sa pagtuo kang Jesus. 27 Asa unya ang pagpangham bog? Wala kini giapil. Sa unsa nga hinungdan? Sa mga buhat? Dili, apan ngadto sa hinungdan sa pagtuo. 28 Kita unya makahukom nga ang usa ka tawo gipakamarong pinaagi sa pagtuo nga walay buhat sa balaod. 29 O ang Dios ba Dios lamang sa mga Judio? Dili ba usab siya Dios sa mga Gentil? Oo, sa mga Gentil usab. 30 Kung, sa pagkatinud, ang Dios usa lang, iyang gipakamarong ang pagtuli pinaagi sa pagtuo, ug ang dili pagkatinuli pinaagi sa pagtuo. 31 Unya ato bang gihimong walay kapuslanan ang balaod pinaagi sa pagtuo? Dili unta kini mahitabo! Hinuon, ituboy nato ang balaod.

3 Unya unsay nakabintaha sa mga Judio? Ug unsa ang kapuslanan sa pagkatinuli? 2 Maayo kini sa matag paagi. Una sa tanan, gisaligan ang mga Judio ug pinadayag gikan sa Dios. 3 Kay unsaon man kung ang pipila sa mga Judio walay pagtuo? Ang ila bang pagkawalay pagtuo makahimo sa pagkaminud-anon sa Dios nga walay pulos? 4 Dili unta kini mahitabo. Hinuon, pasagdi nga ang Dios makaplagan nga tinuod, bisan paman ang kada-tawo bakakon. Kay sama sa nahisulat, "Aron nga ikaw mapakita nga matarong sa imong mga pulong, ug mahimong madaogon sa dihang moabot na ka sa paghukom." 5 Apan kung ang atong dili pagkamarong nagsakita sa pagkamarong sa Dios, unsa ang atong ikasulti? Ang Dios dili ingon nga dili matarong kung iyang ipahamtang ang iyang kapungot, siya ba? Nagsulti ako niini sumala sa tawhanong pagsabot. 6 Dili unta kini mahitabo! Kay unsaon unya sa Dios paghukom sa kalibutan? 7 Apan kung ang kamatuoran sa Dios pinaagi sa akong pagpamakak makahatag sa madagayaon nga pagdayeg alang kaniya, nganong nagsabilin nga hukman ako isip makasasala? 8 Nganong dili isulti, sama nga kami bakak nga gipanugilon nga miinong, ug sama sa gipamatud-an sa uban nga among gisulti, "Magbuhat kita ug daotan, aron ang maayo moabot"? Ang paghukom kanila husto. 9 Unya unsa? Mangatarongan ba kita sa atong mga kaugalingon? Dili gayod. Tungod kay ato nang gipasanginlan ang mga Judio ug mga Griyego, tanan kanila, nga sila ilalom sa sala. 10 Kini sama sa nahisulat: "Walay bisan usa nga matarong, walay usa. 11 Walay bisan usa nga nakasabot. Walay bisan usa ang nangita sa Dios. 12 Silang tanan mitalikod palayo. Sila nahimong walay pulos. Walay bisan usa nga nagbuhat ug maayo, wala, walay bisan usa. 13 Ang ilang tutonlan abli nga lubnganan. Ang ilang mga dila nanglingla. Ang hilo sa halas anaa sa ilang mga ngabil. 14 Ang ilang mga baba puno sa pagpamalikas ug kaligtugot. 15 Ang ilang mga til paspas nga mobubo ug dugo.

16 Ang kalaglagan ug pag-antos anaa sa ilang mga kamo masinupakon sa balaod! 28 Kay siya dili usa dalan. 17 Kini nga mga tawo wala makaifa sa dalan ka Judio sa panggawas lamang; ni ang pagtuli nga sa kalinaw. 18 Walay kahadlok sa Dios sa atubangan mao lamang ang panggawas nga unod. 29 Apan siya sa ilang mga mata." 19 Karon nasayod kita nga usa ka Judio sa kinasuloran, ug ang pagkatinuli mao bisan unsay isulti sa balaod, nakigsulti kini ngadto kanang anaa sa kasingkasing, sa espiritu, wala sa sulat. Ang pagdayeg sa maong tawo miabot dili gikan sa usa nga anaa ilalom sa balaod. Kini aron ang matag baba mahilom, ug aron ang tanan sa kalibutan mahimong manubag sa Dios. 20 Kini tungod kay walay unod ang mahimong matarong pinaagi sa mga buhat sa balaod sa iyang panan-aw. Kay pinaagi sa balaod moabot ang kahibalo sa sala. 21 Apan karon gawas gikan sa balaod ang pagkamarong sa Dios nahimong inila. Gisaksihan kini pinaagi sa balaod ug mga Propeta, 22 mao kana, ang pagkamarong sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Cristo Jesus alang niadtong tanan nga nagtuo. Tungod kay walay kalainan. 23 Kay ang tanan nakasala ug nakabsan sa himaya sa Dios. 24 Sila walay bayad nga gipakamarong pinaagi sa iyang grasya pinaagi sa pagtubos nga anaa kang Cristo Jesus. 25 Ang Dios naghatag kang Cristo Jesus isip pagpasig-uli pinaagi sa pagtuo sa iyang dugo. Siya nagtanyag kang Cristo isip pagpamatuod sa iyang hustisa, tungod sa iyang pagsalikway sa nahiuna nga mga sala 26 sa iyang pagpailob. Kining tanan nahitabo sa pagpakita sa iyang pagkamarong niining kasamtangang panahon. Kini aron siya makapamatuod sa iyang kaugalingon nga matarong, ug aron ipakita nga iyang gipakamarong ang si bisan kinsa tungod sa pagtuo kang Jesus. 27 Asa unya ang pagpangham bog? Wala kini giapil. Sa unsa nga hinungdan? Sa mga buhat? Dili, apan ngadto sa hinungdan sa pagtuo. 28 Kita unya makahukom nga ang usa ka tawo gipakamarong pinaagi sa pagtuo nga walay buhat sa balaod. 29 O ang Dios ba Dios lamang sa mga Judio? Dili ba usab siya Dios sa mga Gentil? Oo, sa mga Gentil usab. 30 Kung, sa pagkatinud, ang Dios usa lang, iyang gipakamarong ang pagtuli pinaagi sa pagtuo, ug ang dili pagkatinuli pinaagi sa pagtuo. 31 Unya ato bang gihimong walay kapuslanan ang balaod pinaagi sa pagtuo? Dili unta kini mahitabo! Hinuon, ituboy nato ang balaod.

4 Unya unsa man ang atong isulti nga nakaplagan ni Abraham, nga atong katigulangan, sumala sa unod? 2 Kay kung si Abraham gipakamarong pa pinaagi sa mga buhat, siya mahimong adunay rason sa pagpangham bog, apan dili sa atubangan sa Dios. 3 Tungod kay unsa man ang gisulti sa kasulatan?

"Si Abraham mituo sa Dios, ug kini giisip kaniya sa atubangan sa iyang gisaligan, nga mao, ang Dios, nga pagkamatarong." 4 Karon alang kaniya nga nga naghatag ug kinabuhi sa patay ug gitawag ang nagbuhat, ang balos wala giisip nga grasya, apan mga butang nga wala ngadto sa pagkaanaa. 18 Bisan alang sa kung unsa ang nautang. 5 Apan alang pa sa tanang mga kakulian, si Abraham hugot misalig kaniya nga wala magbuhat apan hinuong mituo sa usa sa Dios alang sa umaabot. Busa nahimo siyang nga nagmatarong sa dili diosnon, ang iyang pagtuo amahan sa daghang mga nasod, sumala kung unsa giisip ingon nga pagkamatarong. 6 Si David nagsulti ang gipangsulti, "... Sa ingon ang mahimo nimong usab ug panalangin ngadto sa tawo nga giisip sa mga kaliwatan." 19 Siya dili huyang sa pagtuo. Si Dios nga matarong bisan walay binuhatan. 7 Siya Abraham miila nga ang iyang kaugalingong lawas miiong, "Bulahan kadtong kang kinsang kasal-anan daw patay na—siya hapit na mag 100 ang panuigon. gipasaylo na, ug kansang mga sala gitabonan. 8 Iya usab giila ang pagkapatay sa tagoangkan ni Sara. Bulahan ang tawo nga ang Gino wala na mag- 20 Apan tungod sa saad sa Dios, si Abraham wala isip sa sala." 9 Unya kining panalangin gipahayag nagduhaduha sa pagkawalay pagtuo. Hinuong, siya lamang ba niadtong mga tinuli, o usab niadtong dili nagmalig-on sa pagtuo ug naghatag ug pagdayeg tinuli? Kay kami moingon, "Ang pagtuo giisip alang sa Dios. 21 Siya bug-os nga kumbinsido nga kung kung Abraham nga pagkamatarong." 10 Busa giunsa unsa ang gisaad sa Dios, siya gayod makahimo sa man kini pag-isip? Sa dihang si Abraham nga natuli pagtuman. 22 Busa kini usab naglakip kaniya sa na, o sa wala pa natuli? Dili kini sa natuli na, apan pagkamatarong. 23 Karon wala kini gisulat alang sa wala pa natuli. 11 Si Abraham nakadawat sa lamang sa iyang kaayohan, nga kini naglakip lang ilhanan sa pagtuli. Kini mao ang usa ka silyo sa kaniya. 24 Nahisulat usab kini alang kanato, niadtong pagkamatarong sa pagtuo nga gipanag-iyahan na mahimong ihapon, kanato nga nagtuo kaniya nga niya sa dihang siya anaa sa pagkadili tinuli. Ang nagbanhaw kang Jesus nga atong Gino gikan sa sangpotan niini nga timailhan mao nga siya nahimong patay. 25 Mao kini ang usa nga gitugyan alang sa amahan sa tanang mga nagtuo, bisan pa nga sila atong mga kalapasan ug gibanhaw alang sa atong dili tinuli. Kini nagpasabot nga ang pagkamatarong pagkamatarong.

gilakip alang kanila. 12 Kini usab nagpasabot nga si Abraham nahimong amahan sa pagkatinuli alang niadtong niabot nga dili lang gikan sa pagkatinuli, apan usab alang niadtong misunod sa lakang sa atong amahan nga si Abraham. Ug kini mao ang pagtuo nga iyang naangkon sa wala pa siya natuli. 13 Kay dili kini pinaagi sa balaod nga ang saad gihatag ngadto kang Abraham ug sa iyang mga kaliwatan, kini nga saad nga sila mahimong manununod sa kalibutan. Hinuong, kini pinaagi sa pagkamatarong sa pagtuo. 14 Kay kung kadtong iya sa balaod mao pa ang mga manununod, ang pagtuo nahimo nga walay sulod, ug ang saad walay pulos. 15 Kay ang balaod nagdala sa kapungot, apan kung diin walay balaod, ni walay pagkamasinupakon. 16 Tungod niini nga hinungdan kini mahitabo pinaagi sa pagtuo, aron nga kini mahimo pinaagi sa grasya. Isip sangpotan, ang saad sigurado alang sa mga kaliwatan. Ug kining mga kaliwatan naglakip dili lang niadtong nasayod sa balaod, apan usab niadtong gikan sa pagtuo ni Abraham. Kay siya mao ang amahan kanatong tanan, 17 kay sama sa nahisulat, "Gihimo ko ikaw nga amahan sa daghang mga nasod." Si Abraham anaa

5 Sanglit gipakamatarong na kita pinaagi sa pagtuo, aduna na kitay kalinaw uban sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Cristo Jesus. 2 Tungod kaniya makaduol na usab kita pinaagi sa pagtuo diha sa grasya nga atong gibarogan. Magmaya kita sa pagsalig nga gihatag sa Dios kanato alang sa kaugmaon, ang pagsalig nga atong ipaambit diha sa himaya sa Dios. 3 Dili lamang kini, apan magmaya usab kita sa atong mga pag-antos. Nasayod kita nga ang pag-antos maghatag ug pagkamalahutayon. 4 Ang paglahutay maghatag ug kauyonan, ug ang pag-uyon maghatag ug pagsalig alang sa umaabot. 5 Kini nga pagsalig dili mapakyas, tungod kay ang gugma sa Dios gibubo sa atong mga kasingkasing pinaagi sa Balaang Espiritu, nga gihatag kanato. 6 Kay samtantang nagpabilin pa kitang huyang, sa tukmang panahon namatay si Cristo alang sa dili diosnon. 7 Tungod kay lisod alang sa usa ka tawo nga mamatay alang sa usa ka tawo nga matarong. Mao nga, tingali adunay usa nga mahagit sa pagpamatay alang sa usa ka tawong matarong. 8 Apan ang Dios nagpakita sa iyang gugma nganhi kanato, tungod kay samtantang kita nagpabilin nga makasasala, si Cristo

namatay alang kanato. 9 Labaw pa, unya, karon nga kita gipakamatarong pinaagi sa iyang dugo, kita nangaluwas niini gikan sa kaligutgot sa Dios. 10 Kay kung, samtang mga kaaway pa kita, gipasig-uli kita sa Dios pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak, mas labaw pa, human kita napasig-uli, nangaluwas kita pinaagi sa iyang kinabuhi. 11 Dili lamang kini, apan kita usab magmaya sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Cristo Jesus, pinaagi kaniya kita karon nakadawat niini nga pagpasig-uli. 12 Busa unya, ingon nga pinaagi sa usa ka tawo misulod ang sala sa kalibutan, niining paagihi nakasulod ang kamatayon pinaagi sa sala. Ug ang kamatayon mikaylap sa tanang katawhan, tungod kay ang tanan nakasala man. 13 Kay sa wala pa ang balaod, ang sala anaa na sa kalibutan, apan dili ipahamtang ang sala kung wala ang balaod. 14 Bisan pa niana, ang kamatayon nagmando na sukad kang Adan hangtod kang Moises, bisan pa niadtong wala makasala sama sa pagsupak ni Adan, nga maoy sumbanan niya nga mao ang moabot. 15 Apan bisan pa niana, ang walay bayad nga gasa dili susama sa paglapas. Kay kung pinaagi sa paglapas sa usa ang kadaghanan nangamatay, mas labaw pa ang grasya sa Dios ug ang gasa pinaagi sa grasya sa usa ka tawo, nga si Cristo Jesus, modagaya alang sa tanan. 16 Kay ang gasa dili sama sa sangpotan sa usa ka tawo nga nakasala. Kay sa laing bahin, ang paghukom sa silot sa sala miabot na tungod sa paglapas sa usa ka tawo. Apan sa laing bahin, ang walay bayad nga gasa nga nagagikan diha sa pagkamatarong miabot na human sa daghang mga kalapasan. 17 Kay kung, pinaagi sa paglapas sa usa, ang kamatayon nagmando sa usa, mas labaw pa niadtong makadawat sa kadagaya sa grasya ug ang gasa sa pagkamatarong magmando pinaagi sa kinabuhi sa usa nga mao, si Jesu-Cristo. 18 Busa unya, tungod sa usa ka paglapas ang tanang tawo misangpot sa pagkahinukman sa silot, bisan tuod pinaagi sa usa ka buhat sa pagkamatarong miabot na ang pagmatarong sa kinabuhi sa tanang tawo. 19 Kay pinaagi sa pagsupak sa usa ka tawo ang kadaghanan nahimong mga makasasala, bisan pa pinaagi sa pagkamasulondon sa usa ang kadaghanan namahimo nga matarong. 20 Apan ang balaod miabot sa uban, aron nga ang paglapas mamahimong modagaya. Apan sa dihang midagaya ang sala, ang grasya midagaya mas labaw pa niana. 21 Nahitabo kini aron, ingon nga nagmando ang sala sa kamatayon, bisan

ang grasya magmando pinaagi sa pagkamatarong sa walay kataposang kinabuhi pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo. (aiōnios g166)

6 Unya unsa man ang atong ikasulti? Kinahanglan ba kita magpadayon sa sala aron nga modagaya ang grasya? 2 Dili unta kini mahitabo. Kita nga namatay sa sala, unsaon nato pagpabilin sa pagpuyo niini? 3 Wala ba kamo masayod nga sa kadaghan sa nabawtismohan ngadto kang Cristo Jesus gibawtismohan ngadto sa iyang kamatayon? 4 Unya, gilubong na kita, uban kaniya pinaagi sa bawtismo ngadto sa kamatayon. Kini nahitabo aron nga sama kang Cristo nga gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa himaya sa Amahan, aron usab kita mahimong makalakaw sa kabag-ohan sa kinabuhi. 5 Kay kung kita nahiusa uban kaniya sama sa iyang kamatayon, kita usab nahiusa uban sa iyang pagkabanhaw. 6 Nasayod kita niini, nga ang atong karaang pagkatawo gilansang na uban kaniya, aron nga ang lawas sa sala mapukan. Nahitabo kini aron nga kita dili na gayod maulipon sa sala. 7 Siya nga namatay gipahayag na nga matarong kung kabahin sa sala. 8 Apan kung kita namatay uban kang Cristo, mituo kita nga mabuhi usab kita uban kaniya. 9 Nasayod kita nga si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, ug nga siya dili na gayod mamatay. Ang kamatayon dili na magmando nganha kaniya. 10 Kay bahin sa kamatayon nga namatay siya sa sala, namatay siya sa makausa alang sa tanan. Apan, ang kinabuhi nga iyang gikinabuhi, gikinabuhi niya kini alang sa Dios. 11 Sa samang paagi, kinahanglan nga kamo usab moila sa inyong kaugalingon nga patay sa sala, apan buhi sa Dios diha kang Cristo Jesus. 12 Busa ayaw tugoti ang sala nga magmando sa inyong may kamatayong lawas aron nga kamo mamahimong motuman sa kailibgon niini. 13 Ayaw itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ngadto sa sala ingon nga gamit alang sa dili pagkamatarong, apan itugyan ang inyong kaugalingon ngadto sa Dios, ingon nga buhi gikan sa mga patay. Ug itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ingon nga gamit sa pagkamatarong alang sa Dios. 14 Ayaw tugoti ang sala nga magmando nganha kaninyo. Kay dili na kamo ilalom sa balaod, apan ilalom na sa grasya. 15 Unya unsa? Magpaksala ba kita tungod kay kita dili ilalom sa balaod, apan ilalom sa grasya? Dili unta kini mahitabo. 16 Wala ba kamo masayod nga ang inyong gitugyanan sa inyong mga kaugalingon ingon nga mga sulugoon, ang usa

nga diin kamo nahimong mga sulugoon, ang usa nga mga pagbatí maoy nagpukaw sa atong mga inyong kinahanglang tumanon? Tinuod kini nga bisan ginsakopan pinaagi sa balaod nga mamunga ngadto kamo mga sulugoon sa sala nga naghatod ngadto sa kamatayon, o mga sulugoon sa pagkamatinumanon sa balaod. Nangamatay na kita nianang naghigot nga naghatod ngadto sa pagkamartrong. 17 Apan kanato. Mao kini nga kita makahimo sa pag-alagad salamat sa Dios! Kay kamo kaniadto mga sulugoon diha sa pagkabag-o sa Espiritu, ug dili sa karaan nga sa sala, apan gituman na ninyo gikan sa kasingkasing mga sinulat. 7 Unya unsa man ang atong iksulti? ang sumbanan sa pagpanudlo nga gihatag kaninyo. Ang balaod ba mismo sala? Dili kini mahimo. Apan, 18 Gihimo na kamong gawasnon gikan sa sala, ug wala unta ako makaila sa sala, kung dili pa kini nahimo na kamong mga sulugoon sa pagkamartrong. pinaagi sa balaod. Kay wala ko unta masayran ang 19 Nagsulti ako sama sa usa ka tawo tungod sa hakog nga pangibog kondili pa sa gisulti sa balaod, kaluyahan sa inyong unod. Kay sama ra nga inyong "Dili gayod kamo maibog." 8 Apan ang sala nagkuha gitugyan ang mga babin sa inyong lawas ingon nga sa kahigayonan pinaagi sa kasugoan ug nagdala sa mga ulipon sa pagkamahugaw ug sa daotan, sa matag pangibog kanako. Kay kung walay balaod, samang paagi karon, itugyan ang mga babin sa inyong patay ang sala. 9 Sa usa ka higayon nabuhi ako lawas ingon nga mga ulipon sa pagkamartrong alang nga wala ang balaod, apan sa dihang miabot ang sa pagkabalaan. 20 Kay sa dihang kamo mga ulipon kasugoan, ang sala nakabawi pag-usab sa kinabuhi, sa sala, gawasnon kamo gikan sa pagkamartrong. ug namatay ako. 10 Ang kasugoan nga mao unta 21 Nianang higayona, unsa nga bunga ang inyong ang magdala sa kinabuhi nahimong kamatayon alang naangkon sa mga butang nga inyo nang gikaulaw karon? Kay ang dangatan niadtong mga butanga pinaagi sa kasugoan ug naglimbong kanako. Pinaagi mao ang kamatayon. 22 Apan karon nga nahimo na sa kasugoan kini nagpatay kanako. 11 Kay ang sala nagkuha sa kahigayonan balaod balaan, ug ang kasugoan balaan, matarong, ug pagkabalaan. Ang sangpotan mao ang kinabuhing walay kataposan. (aiōnios g166) 23 Kay ang bayad sa sala mao ang kamatayon, apan ang walay bayad nga gasa sa Dios mao ang kinabuhing walay kataposan diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. (aiōnios g166)

7 O wala ba kamo masayod, mga kaigsoonan (kay nakigsulti ako sa mga tawo nga nasayod mahitungod sa balaod), nga ang balaod ba magdumala sa usa ka tawo samtang buhi pa siya? 2 Tungod kay ang babayeng minyo nahigot pinaagi sa balaod ngadto sa iyang bana samtang buhi pa siya, apan kung mamatay na ang bana, makagawas na siya gikan sa balaod sa kamiyyoon. 3 Busa una, samtang buhi pa ang iyang bana, kung makigpuyo siya uban ang laing lalaki, pagatawagon siya nga usa ka mananapaw. Apan kung mamatay na ang bana, gawasnon na siya gikan sa balaod, busa dili na siya usa ka mananapaw kung makigpuyo siya sa laing lalaki. 4 Busa, mga igsoon ko, nahimo usab kamong mga patay sa balaod pinaagi sa lawas ni Cristo. Mao kini aron nga mahiusa kamo sa uban, mao nga, ngadto kaniya nga nabanhaw gikan sa mga patay, aron nga makapamunga kita alang sa Dios. 5 Kay sa diha pa kita sa unod, ang makasasala

nga mga pagbatí maoy nagpukaw sa atong mga inyong kinahanglang tumanon? Tinuod kini nga bisan ginsakopan pinaagi sa balaod nga mamunga ngadto kamo mga sulugoon sa sala nga naghatod ngadto sa kamatayon. 6 Apan karon nakagawas na kita gikan sa balaod. Nangamatay na kita nianang naghigot nga naghatod ngadto sa pagkamartrong. 17 Apan kanato. Mao kini nga kita makahimo sa pag-alagad salamat sa Dios! Kay kamo kaniadto mga sulugoon diha sa pagkabag-o sa Espiritu, ug dili sa karaan nga sa sala, apan gituman na ninyo gikan sa kasingkasing mga sinulat. 7 Unya unsa man ang atong iksulti? ang sumbanan sa pagpanudlo nga gihatag kaninyo. Ang balaod ba mismo sala? Dili kini mahimo. Apan, 18 Gihimo na kamong gawasnon gikan sa sala, ug wala unta ako makaila sa sala, kung dili pa kini nahimo na kamong mga sulugoon sa pagkamartrong. pinaagi sa balaod. Kay wala ko unta masayran ang 19 Nagsulti ako sama sa usa ka tawo tungod sa hakog nga pangibog kondili pa sa gisulti sa balaod, kaluyahan sa inyong unod. Kay sama ra nga inyong "Dili gayod kamo maibog." 8 Apan ang sala nagkuha gitugyan ang mga babin sa inyong lawas ingon nga sa kahigayonan pinaagi sa kasugoan ug nagdala sa mga ulipon sa pagkamahugaw ug sa daotan, sa matag pangibog kanako. Kay kung walay balaod, samang paagi karon, itugyan ang mga babin sa inyong patay ang sala. 9 Sa usa ka higayon nabuhi ako lawas ingon nga mga ulipon sa pagkamartrong alang nga wala ang balaod, apan sa dihang miabot ang sa pagkabalaan. 20 Kay sa dihang kamo mga ulipon kasugoan, ang sala nakabawi pag-usab sa kinabuhi, sa sala, gawasnon kamo gikan sa pagkamartrong. ug namatay ako. 10 Ang kasugoan nga mao unta 21 Nianang higayona, unsa nga bunga ang inyong ang magdala sa kinabuhi nahimong kamatayon alang naangkon sa mga butang nga inyo nang gikaulaw karon? Kay ang dangatan niadtong mga butanga pinaagi sa kasugoan ug naglimbong kanako. Pinaagi mao ang kamatayon. 22 Apan karon nga nahimo na sa kasugoan kini nagpatay kanako. 11 Kay ang sala nagkuha sa kahigayonan balaod balaan, ug ang kasugoan balaan, matarong, ug maayo. 12 Busa ang balaod balaan, ug ang kasugoan balaan, matarong, ug maayo. 13 Busa ang maayo nahimo bang kamatayon kanako? Dili kini mahimo. Apan ang sala, aron nga kini mapadayag nga sala pinaagi kung unsa ang maayo, nagdala sa kamatayon kanako. Aron nga pinaagi sa kasugoan, ang sala mopalabi pa gayod nga magpakasala nga dili na masukod. 14 Kay atong nasayran nga ang balaod espirituhanon, apan ako unodnon. Gibaligya na ako ilalom sa pagkaulipon sa sala. 15 Kay kung unsa man ang akong gibuhat, wala ko gayod masabti. Kay kung unsa man ang buot kong buhaton, wala nako gibuhat, ug kung unsa ang akong gidumtan, akong gibuhat. 16 Apan kung ang dili ko buot mao ang akong buhaton, miuyon ako sa balaod nga ang balaod maayo. 17 Apan karon dili na ako mao ang nagbuhat niini, kondili ang sala nga nagapuyo kanako. 18 Kay nasayod ako nga dinihi kanako, nga mao kanang akong unod, walay nagpuyo nga maayong butang. Kay ang pagtinguha sa maayo anaa kanako, apan dili ako makabuhat niini. 19 Kay ang maayo nga buot kong buhaton wala nako gibuhat, apan ang daotan nga dili ko buot, maoy akong gibuhat. 20 Karon kung akong buhaton ang dili ko buot buhaton, dili na ako mao ang nagbuhat niini, apan hinuong ang sala nga nagapuyo kanako. 21 Nakaplagan ko, unya, ang kasugoan nga anaa

kanako nga buot nakong buhaton kung unsa ang nganha kaninyo. **12** Busa, mga igsoon, mga utangan maayo, apan ang pagkadaotan mao gayod ang ania kita, apan dili sa unod nga pagkinabuhi sumala kanako. **22** Kay may kalipay ako diha sa balaod sa sa unod. **13** Kay kung magkinabuhi kamo sumala Dios uban ang sulod sa tawo. **23** Apan nakita ko ang sa unod, mangamatay kamo, apan kung pinaagi kalahian sa kasugoan diha sa mga bahin sa akong sa Espiritu gibutang ninyo sa kamatayon ang mga lawas. Makig-away kini batok sa bag-ong kasugoan buhat sa lawas, mabuhi kamo. **14** Kay sama sa sa akong hunahuna. Nahimo akong binihg pinaagi gidaghanon nga gigiyahan pinaagi sa Espiritu sa sa kasugoan sa sala nga ania na sa mga bahin sa Dios, mao kining mga anak sa Dios. **15** Kay wala akong lawas. **24** Usa ako ka makaloluoy nga tawo! kamo makadawat sa espiritu sa pagkaulipon pag-Kinsa man ang moluwus kanako gikan niining lawas usab aron nga mahadlok. Hinuon, kamo nakadawat sa kamatayon? **25** Apan ang pagpasalamat maanaa sa espiritu sa pagkasinagop, diin makasangpit kita, sa Dios pinaagi ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo! “Abba, Amahan!” **16** Ang Espiritu sa iyang kaugalingon Busa unya. Ako sa akong kaugalingon nag-alagad sa balaod sa Dios uban sa akong panghunahuna. Apan, uban ang unod nag-alagad ako sa kasugoan sa sala.

8 Busa karon wala nay paghukom alang niadtong anaa na kang Cristo Jesus. **2** Kay ang kasugoan sa Espiritu sa kinabuhi diha kang Cristo Jesus naghimo kanako nga gawasnon gikan sa kasugoan sa sala ug sa kamatayon. **3** Kay kung unsa ang dili mahimo sa balaod tungod kay kini luya pinaagi sa unod, gibuhat sa Dios. Iyang gipadala ang iyang kaugalingong Anak sa pagkasama sa makasasalang unod aron mamahimong halad alang sa sala, ug gihukman niya ang sala diha sa unod. **4** Gibuhat niya kini aron ang gikinahanglan sa balaod matuman dinhi kanato, kita maglakaw dili sumala sa atong unod, kondili sumala sa Espiritu. **5** Kadtong nagkinabuhi sumala sa unod nagtagad sa mga butang sa unod, apan kadtong nagkinabuhi sumala sa Espiritu nagtagad sa mga butang sa Espiritu. **6** Kay ang panghunahuna sa unod mao ang kamatayon, apan ang panghunahuna sa Espiritu mao ang kinabuhi ug kalinaw. **7** Tungod kay ang hunahuna sa unod mao ang pagpakig-away batok sa Dios, kay dili kini sakop sa balaod sa Dios, ni mahimo kini. **8** Kadtong mga anaa sa unod dili makapahimuot sa Dios. **9** Bisan pa niini, kamo wala na sa unod kondili anaa na sa Espiritu, kung matuod kini nga ang Espiritu sa Dios nagpuyo kaninyo. Apan kung ang usa ka tawo wala makaangkon sa Espiritu ni Cristo, siya dili sakop kaniya. **10** Kung si Cristo anaa kaninyo, ang lawas patay na diha sa sala, apan ang Espiritu buhi diha sa pagkamatarong. **11** Kung ang Espiritu niya nga nagbanhaw kang Jesus gikan sa mga patay nagapuyo kaninyo, siya nga nagbanhaw kang Cristo gikan sa patay magahatag ug kinabuhi usab sa inyong mga lawas nga may kamatayon pinaagi sa iyang Espiritu, nga nagpuyo nganha kaninyo. **12** Busa, mga igsoon, mga utangan maayo, apan ang pagkadaotan mao gayod ang ania kita, apan dili sa unod nga pagkinabuhi sumala kanako. **22** Kay may kalipay ako diha sa balaod sa sa unod. **13** Kay kung magkinabuhi kamo sumala Dios uban ang sulod sa tawo. **23** Apan nakita ko ang sa unod, mangamatay kamo, apan kung pinaagi kalahian sa kasugoan diha sa mga bahin sa akong sa Espiritu gibutang ninyo sa kamatayon ang mga lawas. Makig-away kini batok sa bag-ong kasugoan buhat sa lawas, mabuhi kamo. **14** Kay sama sa sa akong hunahuna. Nahimo akong binihg pinaagi gidaghanon nga gigiyahan pinaagi sa Espiritu sa sa kasugoan sa sala nga ania na sa mga bahin sa Dios, mao kining mga anak sa Dios. **15** Kay wala akong lawas. **24** Usa ako ka makaloluoy nga tawo! kamo makadawat sa espiritu sa pagkaulipon pag-Kinsa man ang moluwus kanako gikan niining lawas usab aron nga mahadlok. Hinuon, kamo nakadawat sa kamatayon? **25** Apan ang pagpasalamat maanaa sa espiritu sa pagkasinagop, diin makasangpit kita, sa Dios pinaagi ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo! “Abba, Amahan!” **16** Ang Espiritu sa iyang kaugalingon magasaksi uban sa atong espiritu nga kita mga anak sa Dios. **17** Kung kita mga anak, unya mga manununod usab kita, mga manununod sa Dios. Ug hiniusa kitang mga manununod uban kang Cristo, kung mag-antos gayod kita uban kaniya aron nga kita usab himayaon uban kaniya. **18** Kay akong giisip ang mga pag-antos niining panahona dili takos nga ikatandi sa himaya nga ipadayag nganhi kanato. **19** Kay ang naghinamhinam nga paghandom sa binuhat nagahulat sa pagpadayag sa mga anak sa Dios. **20** Kay ang binuhat napailalom sa pagkakawang, dili sa kaugalingong pagbuot, apan kaniya nga nagtugot niini. Mao kini ang kasiguradohan **21** nga ang binuhat mismo itugyan gikan sa pagkaulipon ngadto sa pagmadunuton, ug kini pagadad-on ngadto sa kagawasan sa himaya sa mga anak sa Dios. **22** Kay nasayod kita nga ang tibuok binuhat nag-agulo ug nag-antos sa kasakit hangtod karon. **23** Dili lamang kana, kondili bisan sa atong kaugalingon, nga adunay naunang mga bunga sa Espiritu—bisan kita mismo nag-agulo sulod sa atong kaugalingon, nagahulat alang sa atong pagkasinagop, ang pagtubos sa atong lawas. **24** Kay pinaagi niining pagsalig naluwas kita. Apan kung unsa ang atong gisaligan nga mahitabo nga wala pa nakita, kay si kinsa man ang masaligon nga maghulat alang niadtong nakita na niya? **25** Apan kung masaligon kita sa wala pa nato makita, maghulat kita uban ang pagpailob niini. **26** Sa samang paagi, ang Espiritu usab magtabang sa atong kaluhayon. Kay wala kita masayod kung unsaon nato pag-ampo, apan ang Espiritu mismo mao mangaliyupo alang kanato sa dili malitok nga mga agulo. **27** Siya nga nagasusi sa mga kasingkasing nasayod sa hunahuna sa Espiritu, tungod kay siya nangaliyupo alang sa mga magtutuo sumala sa kabubut-on sa Dios. **28** Nasayod kita alang niadtong nahigugma sa Dios,

gibuhat niya ang tanang butang alang sa maayo, mao ang mga Israelita. Aduna silay pagsagop, ang alang niadtong gitawag sumala sa iyang katuyoan. himaya, ang mga kasabotan, ang gasa sa balaod, 29 Tungod kay kadtong giila na niyang daan, gipili ang pagsimba sa Dios, ug ang mga saad. 5 Sa usab niyang daan aron mahisama sa hulagway sa ilang mga katigulangan naggikan ang Cristo nga iyang Anak, aron mamahimo siyang kamagulangan mao ang miabot uban ang pagtahod sa unod – sa daghang magsoon. 30 Kadong gipangpili na siya mao ang Dios sa tanan. Pagadayegon siya niyang daan, iya usab kining gitawag. Kadong iyang sa walay kataposan. Amen. (aiōn g165) 6 Apan dili gitawag, iya usab kining gipakamatarong. Kadong ingon nga ang mga saad sa Dios napakyas. Kay dili tanan diha sa Israel tinuod nga iya sa Israel. 7 Unya unsa ang atong ikasulti mahitungod niining Ni ang tahan nga mga kaliwat ni Abraham tinuod mga butanga? Kung ang Dios dapig kanato, kinsa niyang mga anak. Apan, “Pinaagi kini kang Isaac man ang makabatok kanato? 32 Wala niya gihikaw nga pagatawagon ang inyong mga kaliwat.” 8 Mao ang iyang kaugalingong Anak kondili gitugyan siya kana, nga ang mga anak sa unod dili mga anak sa alang kanatong tahan, kung giunsa nga dili usab Dios. Apan ang mga anak sa saad giila nga mga niya ihatag kanato sa walay bayad ang tanang mga kaliwat. 9 Kay kini mao ang pulong sa saad: “Sa butang? 33 Kinsa ba ang magdala sa bisan unsa ingon niini nga panahon moanhi ako ug ang usa ka nga pasangil batok sa usa nga pinili sa Dios? Ang anak nga lalaki igahatag ngadto kang Sara.” 10 Dili Dios mao ang usa nga nagpakamatarong. 34 Kinsa lamang kini, apan human nagmabdos usab si Rebeka ang usa nga magahukom sa silot? Si Cristo mao pinaagi sa usa ka lalaki, ang atong amahan nga si ang usa nga namatay alang kanato, ug labaw pa Isaac - 11 kay ang mga anak sa wala pa mahimugso niana, nabanhaw usab siya. Nagamando siya uban ug wala pa makabuhat sa bisan unsang maayo o sa Dios didto sa dapit sa kadungganhan, ug siya daotan, aron nga ang katuyoan sa Dios sumala sa mao ang usa nga mangaliyupo alang kanato. 35 gipili mahimong mobarog, dili tungod sa mga buhat, Kinsa ang makapahimulag kanato gikan sa gugma kondili tungod kaniya nga nagtawag - 12 giingon kini ni Cristo? Kagul-anan ba, o kasakit, o paglutos, o kaniya, “Ang magulang mag-alagad sa manghod.” kagutom, o pagkahubo, o kakuyaw, o espada? 36 13 Sama kini sa nahisulat, “Gihigugma ko si Jacob, Sama kini sa nahisulat, “Alang sa imong kaayohan apan gidumtan ko si Esau.” 14 Unsa unya ang atong ginapamatay kami sa tahan nga adlaw. Giisip kami ikasulti? Aduna bay dili pagkamatarong diha sa Dios? sama sa karnero nga ihawonon.” 37 Niining tanang Unta kini dili mahitabo. 15 Kay siya miington kang butang labaw pa kita sa mga mananaog pinaagi sa Moises, “Maluoy ako niadtong akong gikaluy-an, ug usa nga nahigugma kanato. 38 Kay ako hugot nga mahingawa ako niadtong akong gikahingawaan.” 16 nagtuo nga bisan ang kamatayon, ni ang kinabuhi, Busa, dili kini tungod kaniya nga nagbuot, ni tungod ni ang mga anghel, ni ang panggamhanan, ni ang kaniya nga midagan, apan tungod sa Dios, nga mga butang sa kasamtangan, ni ang mga butang nagpakita sa kaluoy. 17 Kay ang kasulatan nag-ingon nga moabot, ni ang mga gahom, 39 ni ang kataas, kang Paraon, “Kay niini nga katuyoan gituboy ko ni ang kalawom, ni ang bisan unsang binuhat nga ikaw, aron akong mapasundayag ang akong gahom butang, mamahimong makapahimulag kanato gikan diha kanimo, ug aron ang akong ngalan mamantala sa gugma sa Dios, nga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

9 Nagasulti ako sa kamatuoran diha kang Cristo.

Wala ako mamakak, ug ang akong konsensiya nagasaksi uban kanako diha sa Balaang Espiritu, 2 nga kanako adunay dakong kasubo ug walay hunong nga kasakit sa akong kasingkasing. 3 Kay ako nangandoy sa akong kaugalingon nga mahimong tinunglo ug mahimulag gikan kang Cristo tungod ug alang sa akong mga igsoon, kadtong gikan sa akong kaugalingong banay sumala sa unod. 4 Sila

himaya, ang mga kasabotan, ang gasa sa balaod, ang pagsimba sa Dios, ug ang mga saad. 5 Sa ilang mga katigulangan naggikan ang Cristo nga mao ang miabot uban ang pagtahod sa unod – siya mao ang Dios sa tanan. Pagadayegon siya sa walay kataposan. Amen. (aiōn g165) 6 Apan dili ingon nga ang mga saad sa Dios napakyas. Kay dili tanan diha sa Israel tinuod nga iya sa Israel. 7 Unya unsa ang atong ikasulti mahitungod niining Ni ang tahan nga mga kaliwat ni Abraham tinuod mga butanga? Kung ang Dios dapig kanato, kinsa niyang mga anak. Apan, “Pinaagi kini kang Isaac man ang makabatok kanato? 32 Wala niya gihikaw nga pagatawagon ang inyong mga kaliwat.” 8 Mao ang iyang kaugalingong Anak kondili gitugyan siya kana, nga ang mga anak sa unod dili mga anak sa alang kanatong tahan, kung giunsa nga dili usab Dios. Apan ang mga anak sa saad giila nga mga niya ihatag kanato sa walay bayad ang tanang mga kaliwat. 9 Kay kini mao ang pulong sa saad: “Sa butang? 33 Kinsa ba ang magdala sa bisan unsa ingon niini nga panahon moanhi ako ug ang usa ka nga pasangil batok sa usa nga pinili sa Dios? Ang anak nga lalaki igahatag ngadto kang Sara.” 10 Dili Dios mao ang usa nga nagpakamatarong. 34 Kinsa lamang kini, apan human nagmabdos usab si Rebeka ang usa nga magahukom sa silot? Si Cristo mao pinaagi sa usa ka lalaki, ang atong amahan nga si ang usa nga namatay alang kanato, ug labaw pa Isaac - 11 kay ang mga anak sa wala pa mahimugso niana, nabanhaw usab siya. Nagamando siya uban ug wala pa makabuhat sa bisan unsang maayo o sa Dios didto sa dapit sa kadungganhan, ug siya daotan, aron nga ang katuyoan sa Dios sumala sa mao ang usa nga mangaliyupo alang kanato. 35 gipili mahimong mobarog, dili tungod sa mga buhat, Kinsa ang makapahimulag kanato gikan sa gugma kondili tungod kaniya nga nagtawag - 12 giingon kini ni Cristo? Kagul-anan ba, o kasakit, o paglutos, o kaniya, “Ang magulang mag-alagad sa manghod.” kagutom, o pagkahubo, o kakuyaw, o espada? 36 13 Sama kini sa nahisulat, “Gihigugma ko si Jacob, Sama kini sa nahisulat, “Alang sa imong kaayohan apan gidumtan ko si Esau.” 14 Unsa unya ang atong ginapamatay kami sa tahan nga adlaw. Giisip kami ikasulti? Aduna bay dili pagkamatarong diha sa Dios? sama sa karnero nga ihawonon.” 37 Niining tanang Unta kini dili mahitabo. 15 Kay siya miington kang butang labaw pa kita sa mga mananaog pinaagi sa Moises, “Maluoy ako niadtong akong gikaluy-an, ug usa nga nahigugma kanato. 38 Kay ako hugot nga mahingawa ako niadtong akong gikahingawaan.” 16 nagtuo nga bisan ang kamatayon, ni ang kinabuhi, Busa, dili kini tungod kaniya nga nagbuot, ni tungod ni ang mga anghel, ni ang panggamhanan, ni ang kaniya nga midagan, apan tungod sa Dios, nga mga butang sa kasamtangan, ni ang mga butang nagpakita sa kaluoy. 17 Kay ang kasulatan nag-ingon nga moabot, ni ang mga gahom, 39 ni ang kataas, kang Paraon, “Kay niini nga katuyoan gituboy ko ni ang kalawom, ni ang bisan unsang binuhat nga ikaw, aron akong mapasundayag ang akong gahom butang, mamahimong makapahimulag kanato gikan diha kanimo, ug aron ang akong ngalan mamantala sa gugma sa Dios, nga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

kaluoy niadtong buot niya, ug niadtong gimbut-an niya, himoon niyang matig-a. 19 Makasulti ka unya nganhi kanako, “Nganong nakahimo gihapon siya sa pagpangita ug sayop? Kay si kinsa man ang makasukol sa iyang kabutbat-on?” 20 Sa laing bahin, tawo, kinsa ka ba nga motubag batok sa Dios? Makahimo ba ang hinulma sa pagsulti sa usa ka tawo nga nag-umol niini, “Nganong gihimo mo man ako nga ingon niini?” 21 Ang magkokolon ba walay katungod ngadto sa lapok aron maghimo gikan sa samang

lapok sa usa ka sudlanan alang sa pinasahi nga Moises nagsulat mahitungod sa pagkamarong paggamit, ug ang laing sudlanan alang sa inadlaw- nga gikan sa balaod: "Ang tawo nga mibuhat sa adlaw nga paggamit? 22 Unsa kaha kung ang Dios, pagkamarong sa balaod mabuhi pinaagi niining nga buot magpakita sa iyang kapungot ug magpaila pagkamarong." 6 Apan ang pagkamarong nga sa iyang gahom, naglahutay uban sa dakong pailob gikan sa pagtuo nagaingon niini, "Ayaw pagsulti sa nga mga panudlanan sa kapungot nga giandam inyong kasingkasing, 'Kinsa ang mokayab didto sa alang sa paglaglag? 23 Unsa kaha kung gibuhat langit?' (nga sa ato pa, aron pagdala kang Cristo niya kini aron ipaila ang kadato sa iyang himaya paubos). 7 Ug ayaw pagsulti, kinsa ang monaog ngadto sa mga panudlanan sa kaluoy, nga iyang didto sa bung-aw?" (nga sa ato pa, aron pagdala giandam nang daan alang sa himaya? 24 Unsa kaha kung Cristo pataas gikan sa mga patay.) (*Abyssos* kung gibuhat niya kini alang kanato, nga gitawag ^{g12}) 8 Apan unsa ang gisulti niini? "Ang pulong usab niya, dili lamang gikan sa mga Judio, kondili duol na kaninyo, sa inyong baba ug sa inyong gikan usab sa mga Gentil? 25 Ingon usab sa gisulti kasingkasing." Mao kana ang pulong sa pagtuo, nga niya sa Oseas: "Tawgon ko nga akong katawhan among gimantala. 9 Kay kung sa inyong baba inyong ang dili nako katawhan, ug iyang hinigugma nga ilhon si Jesus ingon nga Ginoo, ug motuo sa inyong dili hinigugma. 26 Ug mahimo kini nga kung diin kasingkasing nga ang Dios nagbanhaw kaniya gikan giingga kini kanila, 'Dili kamo akong katawhan,' didto sa mga patay, kamo maluwás. 10 Kay pinaagi sa sila pagatawagon nga 'mga anak sa Buhing Dios.'" kasingkasing ang tawo mituo sa pagkamarong, 27 Si Isaias misinggit mahitungod sa Israel, "Kung ug pinaagi sa baba iyang giila ang kaluwasan. 11 ang gidaghanon sa mga anak sa Israel sama sa Kay ang kasulatan nag-ingon, "Ang tanan nga motuo balas sa dagat, ang mahibilin lamang niini mao ang kaniya dili mabutang sa kaulawan." 12 Kay walay mangaluwás. 28 Kay ang Ginoo magapatumán sa Kalahian tali sa Judio ug sa Griyego. Kay ang sama iyang pulong sa kalibutan, sa dili madugay ug sa lamang nga Ginoo mao ang Ginoo sa tanan, ug siya hingpit. 29 Ug sama kini sa giingga ni Isaias kaniadto, dato sa tanan nga mosangpit kaniya. 13 Kay ang "Kung ang Ginoo nga labing gamhanan wala nagbilin tanan nga mosangpit sa ngalan sa Ginoo maluwás. sa mga kaliwatan alang kanato, mahimo kitang sama 14 Unsaon man nila pagtawag kaniya nga wala sa Sodoma, ug mahisama sa Gomora. 30 Unya nila tuohi? Ug unsaon man nila pagtuo kaniya nga unsa ang atong ikasulti? Nga ang mga Gentil, nga wala nila madungog? Ug unsaon nila pagkadungog wala magtinguha sa pagkamarong, nakaangkon kung walay magwawali? 15 Ug unsaon nila pagwali, sa pagkamarong, ang pagkamarong pinaagi sa gawas kung ipadala sila? —Ingon kini nahisulat, pagtuo. 31 Apan ang Israel, nga nagpadayon sa "Pagkatahom sa mga til niadtong nagmantala sa balaod sa pagkamarong, wala nahiabot niini. 32 malipayong mga balita sa maayong mga butang!" 16 Nganong wala? Tungod kay wala nila kini gipadayon Apan silang tanan wala maminaw sa ebanghelyo. Kay pinaagi sa pagtuo, kondili pinaagi sa mga buhat. si Isaias miington, "Ginoo, kinsa man ang mituo sa Napandol sila sa bato sa kapandolan, 33 ingon kini sa nahiulat, "Tanawa nagbutang ako sa Zion ug usa pagaminaw, ug sa pagaminaw sa pulong ni Cristo. ka bato nga kapandolan ug bato sa kalapasan. Siya 18 Apan ako moington, "Wala ba sila makadungog?" nga motuo niini dili gayod maulawan."

10 Mga igsoon, ang tinguha sa akong kasingkasing ug ang akong hangyo sa Dios alang kanila, alang sa ilang kaluwasan. 2 Kay ako nagsaksi mahitungod kanila nga sila adunay kasibot sa Dios, apan dili pinasikad sa kahibalo. 3 Kay sila wala masayod sa pagkamarong sa Dios, ug sila nagtinguha sa pagtukod sa ilang kaugalingon nga pagkamarong. Wala sila nagpailalom sa pagkamarong sa Dios. 4 Kay si Cristo maoy katumanan sa balaod sa pagkamarong sa tanan nga motuo. 5 Kay si

Oo, tinuod gayod. "Ang ilang tingog nangabot sa tanang kayutaan, ug ang ilang mga pulong didto sa kinatumyan sa kalibutan." 19 Dugang pa, moington ako, "Wala ba masayod ang Israel?" Sauna si Moises miington, "Ako maghagit kaninyo aron masina sa unsa nga dili nasod. Pinaagi sa nasod nga walay salabutan, agdahon ko kamo ngadto sa kasuko." 20 Ug si Isaias maisogon kaayo ug miington, "Nakaplagan ako niadtong wala nangita kanako. Nagpakita ako niadtong wala naghangyo kanako." 21 Apan ngadto sa Israel miington siya, "Sa tanang adlaw gitunol ko

ang akong mga kamot ngadto sa mga masinupakon ug masupilon nga katawhan."

11 Unya ako moingon, gisalikway ba sa Dios ang iyang katawhan? Dili gayod kini mahitabo. Kay ako usab usa ka Israelita, usa sa kaliwat ni Abraham, sa tribo ni Benjamin. **2** Ang Dios wala nagsalikway sa iyang katawhan, nga nailhan na niyang daan. Wala ba kamo masayod sa giingon sa kasulatan mahitungod kang Elias, kung gi-unsafe nya pagpakuilo sa Dios batok sa Isreal? **3** "Ginoo, ilang gipamatay ang imong mga propeta, gipangbuak usab nila ang imong halaran. Ako na lamang ang nahibilin, ug gipapangita nila ang akong kinabuhi." **4** Apan unsa ang gitubag sa Dios ngadto kaniya? "Akong gitagana sa akong kaugalingon ang 7000 ka kalalakin-an nga wala miluhod ngadto kang Baal." **5** Bisan pa niini, hangtod karong higayona aduna pay pipila nga nahibilin tungod sa pagpili sa grasya. **6** Apan kung kini pinaagi sa grasya, dili na kini pinaagi sa mga buhat. Kay kung dili ang grasya dili na gayod mahimong grasya. **7** Unya unsa man? Ang butang nga gipangita sa Israel, wala makabaton niini, apan ang mga pinili nakabaton niini, ug ang uban kanila nagmagahi. **8** Sama kini sa nahisulat: "Ang Dios naghatag kanila sa espiritu sa pagkatapolan, mga mata aron nga dili sila makakita, ug mga dalunggan aron nga dili sila makadungog, hangtod karong adlawa." **9** Ug si David nag-ingon, "Pasagdi nga ang ilang lamesa nga mahimong usa ka pukot, nga usa ka lit-ag, usa ka kapandolan, ug pagbalos batok kanila. **10** Himoa nga mangitgit ang ilang mga mata aron dili na sila makakita. Mabawog kanunay ang ilang mga likod." **11** Ako moingon unya, "Nangapandol ba sila aron mahulog? Dili gayod unta kini mahitabo. Hinuong, pinaagi sa ilang kapakyasan, ang kaluwasan miabot ngadto sa mga Gentil, aron sa paghagit kanila sa pagkasina. **12** Karon kung ang ilang kapakyasan mao ang kadato sa kalibutan, ug kung ang ilang kapildihan mahimong bahandi sa mga Gentil, unsa pa kaha kadako ang ilang katumanan? **13** Ug karon nakigsulti ako kaninyong mga Gentil. Samtang ako usa ka apostol sa mga Gentil, ipasigarbo ko gayod ang akong bulohaton. **14** Tingali makahagit ako nga masina kadtong akong mga kadugo. Tingali maluwasa nato ang pipila kanila. **15** Kay kung ang pagsalikway niadto mao ang pagpasig-uli sa kalibutan, unsa man ang ilang kapa-ingnan kondili ang kinabuhi gikan sa mga patay? **16** Kung ang unang bunga gitipigan,

mao usab ang tinipik nga minasa. Kung ang gamot balaan, mao usab ang mga sanga. **17** Apan kung ang pipila sa mga sanga mangabali, kung kamo, usa ka sanga sa ihalas nga olibo, nga gisumpay uban kanila, ug kung kamo nakig-ambit uban kanila diha sa kadagaya sa gamot sa kahoy nga olibo, **18** ayaw kamo pagpasigarbo ngadto sa mga sanga. Apan kung magpasigarbo kamo, dili kamo ang nagtabang sa gamot, kondili ang gamot mao ang nagtabang kaninyo. **19** Moingon unya kamo, "Ang mga sanga gipamutol aron akong masumpay." **20** Tinuod kana. Tungod sa ilang pagkawalay pagtuo gipamutol sila, apan kamo mobarog nga lig-on tungod sa inyong pagtuo. Ayaw paghunahuna nga taas na ang imong kaugalingon, apan pagmahadlokon. **21** Kay kung wala man gani gitipigan sa Dios ang tinuod nga sanga, ni magatipig siya kanimo. **22** Tan-awa sa, unya, ang matang sa mga buhat ug ang pagkabangis sa Dios. Sa usa ka babin, ang kabangis miabot ngadto sa mga Judio nga nahulog. Apan sa lain nga babin, ang pagkamaayo sa Dios miabot nganha kaninyo, kung magpadayon kamo diha sa iyang pagkamaayo. Kay kondili kamo usab pagaputlon. **23** Ug usab, kung dili na sila magpadayon sa ilang pagkawalay pagtuo, isumpay sila pagbalik. Kay ang Dios makahimo gayod sa pagsumpay kanila pagbalik. **24** Kay kung kamo pagaputlon gikan sa naandan nga sanga sa ihalas nga kahoy nga olibo, ug sukwahi kini sa naandan nga pagsumpay didto sa maayong kahoy sa olibo, unsa pa kaha kining mga Judio, nga mao ang tinuod nga mga sanga, mamahimo ba nga ibalik didto sa ilang kaugalingong kahoy nga olibo? **25** Kay dili ako buot nga dili ninyo masayran, mga igsoon, kining tinago, aron nga dili kamo magmaalamon sa inyong kaugalingon nga panghunahuna. Kini nga tinago mao ang pasiuna nga pagmagahi nga nahitabo sa Israel, hangtod nga ang kahumanan sa mga Gentil moabot na. **26** Sa ingon nga ang tanan Israel mamaluwas, sama kini sa nahisulat nga: "Diha sa Zion magagikan ang Manluluwas. Pagakuhaon niya ang pagkadili diosnon gikan kang Jacob. **27** Ug mao na kini ang akong kasabotan ngadto kanila, sa dihang kuhaon nako ang ilang mga sala." **28** Sa lain nga babin mahitungod sa ebanghelyo, gikasilagan sila tungod kaninyo. Sa lain nga paagi sumala sa pagpili sa Dios, gihigugma sila tungod sa mga katigulangan. **29** Kay ang mga gasa ug ang pagtawag sa Dios walay pagkausab. **30** Kay kamo kaniadto masinupakon sa

Dios, apan karon nakaangkon na kamo sa kalooy atiman. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpakita sa tungod sa ilang pagkamasinupakon. **31** Sa samang kalooy, ipabuhat kini uban sa kalipay. **9** Himoa ang paagi, karon kining mga Judio nagmasinupakon. Tungod niini pinaagi sa kalooy nga gipakita kaninyo makadawat na usab sila sa kalooy. **32** Kay gipahilom sa Dios ang tanan ngadto sa pagkamasinupakon, aron iyang mapakita ang kalooy sa tanan. (*eleēsē g1653*) **33** O, ang kalalom sa bahandi sa kaalam ug kahibalo sa Dios! Dili gayod matugkad ang iyang mga paghukom, ug ang iyang paagi dili gayod masuta! **34** “Kay si gikan kaniya, ug pinaagi kaniya, ug alang kaniya, ang tanang butang. Ngadto kaniya ang himaya sa walay kinsa ba ang mamahimo niyang magtatambag? **35** O kinsa ba ang unang naghatag ug bisan unsa ngadto sa Dios, aron mabalsan siya niini?” **36** Kay sa Ginoo, alagari siya. **12** Pagmaya diha sa pagsalig kinsa ba gayod ang nasayod sa hunahuna sa Ginoo? **13** Pakigbahin sa mga panginahanglan sa mga magtutuo. Pangita ug daghang paagi aron ipakita ang pagkamaabi-abihon. **14** Panalangini kadong naglutos kaninyo; pagpanalangin ug ayaw pagpanunglo. **15** Paglipay uban niadtong naglipay; paghilak uban niadtong naghilak. **16** Pagbaton kamo ug samang hunahuna ngadto sa usag usa. Ayaw paghunahuna sa mapahitas-on nga paagi, kondili dawata ang ubos nga mga tawo. Ayaw pagmaalamon sa inyong kaugalingon nga mga panghunahuna. **17** Ayaw basli ang daotan sa daotan. Buhata ang maayong mga butang diha sa panan-aw sa tanang tawo. **18** Kung mahimo, hangtod sa madaog niyo, pagmalinawon uban sa tanang tawo. **19** Ayaw panimalos, hinigugma, apan hatagi ug pagtagad ang kasuko sa Dios. Kay nahisulat kini nga, “Ang panimalos iya kanako; ako ang mobalos,’ nag-ingon ang Ginoo.” **20** “Apan kung ang inyong kaaway gigutom, pakan-a siya. Kung siya giuhaw, hatagi siya ug mainom. Kay kung ikaw magbuhat niini, nagapundok ikaw ug nagbaga nga uling ngadto sa iyang ulo.” **21** Ayaw padaog sa daotan, hinoon dag-a ang daotan pinaagi sa maayo.

12 Busa giawhag ko kamo, mga kaigsoonan, pinaagi sa kalooy sa Dios, sa pagtugyan sa inyong lawas ingon nga buhing halad, balaan, makapahimuot sa Dios. Mao kini ang inyong makataronganon nga pag-alagad. **2** Ayaw pahiuyon niining kalibotana, apan ipabag-o pinaagi sa pag-usab sa inyong panghunahuna. Buhata kini aron masayran niyo kung unsa ang maayo, angayan, ug hingpit nga kabubut-on sa Dios. (*aiōn g165*) **3** Kay ako maga-ingon, tungod sa grasya nga gihatag kanako, nga ang tanan nga anaa sa taliwala kaninyo kinahanglan nga dili maghunahuna ug mas labaw sa ilang kaugalingon kaysa angay nilang hunahunaon. Hinunoa, kinahanglan nga maghunuhuna sila diha sa maalamon nga paagi, sama nga ang Dios naghatag sa matag usa sa tukma nga gidak-on sa pagtuo. **4** Kay daghan kita nga mga babin diha sa usa ka lawas, apan dili ang tanang mga babin managsama ang gibuhaton. **5** Sa samang paagi, kita nga daghan usa lamang ka lawas diha kung Cristo, ug ang tagsatagsang mga babin sa matag usa. **6** Aduna kitay nagkalainlaing mga gasa sumala sa grasya nga gihatag kanato. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpanagna, pabuhata siya sumala sa gidaghanon sa iyang pagtuo. **7** Kung ang gasa sa usa mao ang pag-alagad, paalagara siya. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpanudlo, patudlo siya. **8** Kung ang gasa sa usa mao ang pagpangdasig, padasiga siya. Kung ang gasa sa usa mao ang paghatag, ipabuhat kini kaniya sa walay tihiptihik. Kung ang gasa sa usa mao ang pagkapangulo, ipabuhat kini uban sa pag-

13 Tugoti nga ang matag kalag nga magmatinumanon sa mas labawng panggamhanan, kay walay katungdanan gawas kon kini gikan sa Dios. Ug ang panggamhanan nga naglungtd gipili sa Dios. **2** Busa siya nga nagasukol niana nga kagamhanan nakigbatok sa sugo sa Dios; ug kinsa kadong nagabatok niini makadawat ug paghukom sa ilang kaugalingon. **3** Kay ang mga magmamando dili kahadlok sa maayo ug binuhatan, apan sa daotan ug binuhatan. Ikaw ba nagtinguha sa dili pagkahadlok sa panggamhanan? Buhata kung unsa ang maayo, ug ikaw makaangkon ug pagdayeg gikan niini. **4** Kay siya usa ka sulugoon

sa Dios nganha kanimo alang sa maayo. Apan nga mokaon sa bisan unsa. Kay ang Dios nagdawat kung inyong buhaton kung unsa ang daotan, kaniya. **4** Si kinsa man ka, ikaw nga naghukom sa pagkahadlok; kay wala niya gidala ang espada sa ulipon nga gipanag-iyahan sa uban? Kini atubangan walay katarungan. Kay siya sulugoon sa Dios, usa sa iyang kaugalingon nga agalon nga siya mobarog o ka tigpanimalos alang sa kasuko niadtong usa nga mahulog. Apan siya mamahimo nga makabarog, kay nagabuhat ug daotan. **5** Busa kamo kinahanglan ang Gino makahimo kaniya sa pagpabarog. **5** Ang nga motuman, dili lamang tungod sa kasuko, apan usa ka tawo nagpakabililhon sa usa ka adlaw nga tungod usab sa konsensya. **6** Tungod niini kamo labaw sa uban. Ang uban nagpakabililhon nga ang usab mobayad ug mga buhis. Kay ang mga anaa matag-adlaw managsama ra. Pasagdi ang matag-usa sa panggamhanan mga sulugoon sa Dios, nga sa paghunahuna sa iyang kaugalingon. **6** Siya nga nagtagad niining butanga nga mapadayonon. **7** nagbantay sa maong adlaw, nagbantay niini alang Bayari ang matag-usa kung unsa ang nautang kanila: sa Gino. Ug siya nga nagakaon, nagkaon alang sa pagbuhis alang niadtong angay buhis; bayad alang Gino, kay siya naghatag sa Dios ug pagpasalamat. niadtong angay bayaran; kahadlok niadtong angay Siya nga dili mokaon, naglikay gikan sa pagkaon alang kahadlokan; tahod niadtong angay tauron. **8** Ayaw sa Gino. Siya usab naghatag ug pagpasalamat sa pangutang kang bisañ kinsa ug bisañ unsang butang, Dios. **7** Kay walay usa kanato ang nagkinabuhi alang gawas sa paghigugmaay sa usag usa. Kay siya sa iyang kaugalingon, ug walay magpakamatay alang nga nahigugma sa iyang siligan nakatuman sa sa iyang kaugalingon. **8** Kay kung buhi kita, mabuhi balaod. **9** Kay, "Dili kamo mohimo sa pagpanapaw, kita alang sa Gino. Ug kung kita mamatay, mamatay kamo dili mopatay, kamo dili mangawat, kamo dili kita alang sa Gino. Busa bisañ kita buhi o patay, mangibog," ug kung adunay laing kasugoan usab, kini kita iya sa Gino. **9** Kay alang niini nga katuyoan si naglangkob niining pulonga: "Imong pagahigugmaon Cristo namatay ug nabuhi pag-usab, aron mahimo ang imong siligan sama sa imong kaugalingon." **10** siyang Gino sa mga patay ug sa mga buhi. **10** Apan Ang gugma dili magpasakit sa iyang isigka siligan. kamo, nganong mohukom kamo sa inyong igsoon? Busa, ang gugma mao ang katumanan sa balaod. **11** Ug kamo, nganong inyong tamayon ang inyong Tungod niini, kamo nasayod sa takna, nga mao na igsoon? Kay kitang tanan magabarog atubangan sa kini ang takna alang kaninyo nga magnata gikan hukmanan sa Dios. **11** Kay kini nahisulat "Ingon nga sa pagkatulog. Kay karon ang atong kaluwasan Ako buhi," nag-ingon ang Gino, "kanako ang matag nagakaduol na kay sa dihang kita unang mituo. **12** tuhod magaluhod, ug ang matag dila magahatag Ang kagabhiom hapit na matapos, ug ang adlaw ug pagdayeg sa Dios." **12** Unya, ang matag-usa nagakaduol. Busa atong isalikway ang mga buhat kanato magahatag ug husay sa iyang kaugalingon sa kangiitngit, ug atong isul-ob ang hinagibon sa ngadto sa Dios. **13** Busa, dili na kita maghinukmanay kahayag. **13** Magalakaw kita nga tarong, ingon nga sa matag-usa, apan hinuon hunahunaon kini, aron anaa sa kahayag, dili diha sa mapatuyongan nga mga walay usa nga mahimong kapandulan o makaangin paghudyaka o paghuboghubog. Ug dili kita maglakaw sa iyang igsoon. **14** Ako nasayod ug nadani diha sa diha sa malaw-ay nga pakighilawas o diha sa dili Ginoong Jesus, nga walay dili hinlo pinaagi sa iyang mapugngang kaulag, ug dili diha sa panagbingkil o kaugalingon. Alang kaniya lamang nga paghunahuna pagkasina. **14** Apan isul-ob ang Ginoong Jesu-Cristo, sa bisañ unsang butang nga dili hinlo, alang kaniya ug ayaw hatagig higayon ang unod, alang sa mga kini dili hinlo. **15** Kung tungod sa pagkaon ang imong igsoon masakitan, ikaw wala na magsubay paglakaw diha sa gugma. Ayaw gub-a sa imong pagkaon ang usa nga gipakamatyan na ni Cristo. **16** Busa ayaw tugoti nga ang imong maayong binuhatan mahimong hinungdan sa mga tawo nga motamay kanila. **17** Kay ang gingharian sa Dios dili mahitungod sa pagkaon o sa pag-inom, apan mahitungod sa pagkamarong, kalinaw, ug kalipay diha sa Balaang Espiritu. **18** Kay ang usa nga nangalagad kang Cristo niining kaulag niini.

14 Dawata kung kinsa ang huyang sa pagtuo, sa walay paghatag sa paghukom mahitungod sa panaglalis. **2** Usa ka tawo adunay pagtuo nga mokaon sa bisañ unsa, ang uban nga huyang nagakaon lamang ug mga utanon. **3** Mahimo ang usa nga mokaon sa bisañ unsa ug dili magtamay sa usa nga dili mokaon sa bisañ unsa. Ug mahimo nga ang usa nga dili mokaon sa bisañ unsa dili maghukom sa uban

paagiha dawaton sa Dios ug paga-uyonan sa mga Gentil; tugot nga ang tanang katawhan magdayeg tawo. **19** Busa, padayunon nato ang mga butang nga kaniya.” **12** Usab, si Isaias nag-ingon, “Anaa gayod makapalinaw ug ang mga butang nga makapalig- ang gamot ni Jesse, ug ang usa nga mabanhaw aron on sa matag-usa. **20** Ayaw gub-a ang gibuhat sa momando ibabaw sa mga Gentil. Ang mga Gentil Dios tungod sa pagkaon. Ang tanang butang mahinlo makabaton ug pagsalig diha kaniya.” **13** Karon hinaot gayod, apan daotan kini alang niadtong tawo nga nga ang Dios sa pagsalig magpuno kaninyo sa tanang nagakaon ug nakahimo kaniya nga kapandolan. **21** Kalipay ug kalinaw alang sa pagtuo, aron nga kamo Maayo ang dili pagkaon ug karne, ni sa pag-inom ug magmadagayaon diha sa pagsalig, pinaagi sa gahom bino, ni sa bisan unsa nga diin ang imong igsoon sa Balaang Espiritu. **14** Hugot usab ako nga nagtuo makasala. **22** Kini nga maong tinuohan nga anaa mahitungod kaninyo, akong mga igsoon. Hugot usab kanimo, tipigi sa imong kaugalingon ug sa Dios. **15** Apan nagasulat ako kaninyo nga nagtuo nga kamo sa inyong kaugalingon Bulahan ang usa ka tawo nga wala naghukom sa napuno sa pagkamaayo, napuno sa tanang kahibalo. iyang kaugalingon tungod sa pagtamod sa iyang Hugot usab akong nagtuo nga kamo makahimo sa giuyonan. **23** Siya nga nagduhaduha pagahukman pagdasig sa usag usa. **16** Kini nga gasa mao nga kinahanglan nga mamahimo kung siya mokaon, tungod kay kini wala nagagikan sa pagtuo. Ug bisan unsa nga wala nagagikan sa pagtuo sala.

15 Karon kita nga mga lig-on kinahanglan nga magpas-an sa mga kaluyahan sa mga huyang, ug kinahanglan nga dili magpahimuot sa atong kaugalingon. **2** Himoa nga ang matag usa kanato magpahimuot sa iyang silingan kay mao kana ang maayo, aron sa paglig-on kaniya. **3** Kay bisan gani si Cristo wala magpahimuot sa iyang kaugalingon. Sama kini sa nahisulat, “Ang mga pagbiaybiay niadtong nagtamay kanimo nahulog kanako.” **4** Kay bisan unsa nga nahisulat kaniadto gisulat alang sa atong pagpanudlo, aron nga pinaagi sa pagpailob ug pinaagi sa pagdasig sa kasulatan makabaton kita ug pagsalig. **5** Karon hinaot nga ang pailob sa Dios ug ang kadasig magatugot kaninyo nga mahimong managsama ang hunahuna sa usag usa sumala kang Cristo Jesus. **6** Hinaot nga buhaton niya kini aron nga uban sa usa ka hunahuna makadayeg kamo pinaagi sa usa ka baba ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **7** Busa dawata ang usag usa, sama sa pagdawat ni Cristo kaninyo, sa pagdayeg ngadto sa Dios. **8** Kay ako magasulti nga si Cristo nahimo nga sulugoon ngadto sa pagkatinuli sa ngalan sa kamatuoran sa Dios. Gihimo niya kini aron nga mapamatud-an niya ang mga saad nga gihatag ngadto sa mga amahan, **9** ug alang sa mga Gentil sa paghimaya sa Dios sa iyang kaluoy. Sama kini sa nahisulat, “Busa ako magahatag ug pagdayeg kanimo taliwala sa mga Gentil ug magaawit sa pagdayeg sa imong ngalan.” **10** Gisulti usab kini, “Paglipay, kamong mga Gentil, uban ang iyang katawhan.” **11** Ug usab, “Pagdayeg sa Ginoo, kamong tanan nga mga

Gentil; ug ang usa nga mabanhaw aron on sa matag-usa. **12** Ayaw gub-a ang gibuhat sa momando ibabaw sa mga Gentil. Ang mga Gentil Dios tungod sa pagkaon. Ang tanang butang mahinlo makabaton ug pagsalig diha kaniya.” **13** Karon hinaot gayod, apan daotan kini alang niadtong tawo nga nga ang Dios sa pagsalig magpuno kaninyo sa tanang nagakaon ug nakahimo kaniya nga kapandolan. **21** Kalipay ug kalinaw alang sa pagtuo, aron nga kamo Maayo ang dili pagkaon ug karne, ni sa pag-inom ug magmadagayaon diha sa pagsalig, pinaagi sa gahom bino, ni sa bisan unsa nga diin ang imong igsoon sa Balaang Espiritu. **14** Hugot usab ako nga nagtuo makasala. **22** Kini nga maong tinuohan nga anaa mahitungod kaninyo, akong mga igsoon. Hugot usab kanimo, tipigi sa imong kaugalingon ug sa Dios. **15** Apan nagasulat ako kaninyo nga maisogon gayod mahitungod sa pipila ka mga butang aron sa pagpahinumdom pag-usab kaninyo, tungod sa gasa nga gihatag kanako sa Dios. **16** Kini nga gasa mao nga kinahanglan nga mamahimo akong sulugoon ni Cristo Jesus nga gipadala ngadto sa mga Gentil, sa pagtanyag ingon nga usa ka pari sa ebanghelyo sa Dios. Kinahanglan ko gayod kining buhaton aron nga ang halad sa mga Gentil mamahimong dawaton, hinalad sa Dios pinaagi sa Balaang Espiritu. **17** Busa ang akong kalipay anaa kang Cristo Jesus ug sa mga butang sa Dios. **18** Kay dili ako makahimo sa pagsulti sa bisan unsa gawas sa nahimo ni Cristo pinaagi kanako alang sa pagkamasulondon sa mga Gentil. Kining mga butanga nahimo pinaagi sa pulong ug buhat, **19** pinaagi sa gahom sa mga ilhanan ug mga katinghalan, ug pinaagi sa gahom sa Balaang Espiritu. Mao kini nga aron gikan sa Jerusalem, ug libot sama kalayo sa Ilyricum, madala nako sa hingpit ang ebanghelyo ni Cristo. **20** Niini nga paagi, ako gayong tinguha ang pagmantala sa ebanghelyo, apan dili sa dapit nga wala mailhi ang ngalan ni Cristo, aron nga ako dili makatukod ibabaw sa patukoran sa laing tawo. **21** Ingon kini sa nahisulat: “Kinsa kadtong miabot nga wala makabalita kaniya makakita kaniya, ug kinsa kadtong wala makadungog makasabot.” **22** Busa nababagan usab ako sa daghang higayon sa pag-anha kaninyo. **23** Apan karon, wala na akoy luna niining mga rehiyona, ug nagtinguha ako sa daghang mga katuigan nga moanha kaninyo. **24** Busa kung makaadto ako sa Espanya, hinaot nga makita ko kamo sa akong pag-agti, ug ihatod ako sa akong dalan pinaagi kaninyo, human nga ako malipay sa pagpakig-urban diha kaninyo sa mubong higayon. **25**

Apan karon moadto na ako sa Jerusalem aron sa si Ampliatus, akong hinigugma diha sa Ginoo. 9 pag-alagad sa mga magtutuo. 26 Kay gikalipay pag- ayo sa Macedonia ug sa Acaya ang paghimo ug usa ka pag-amot ngadto sa mga kabos taliwala sa mga magtutuo nga atua sa Jerusalem. 27 Oo, gikalipay diha kung Cristo. Pangumustaha si Urbanus, atong isig ka magbubuhat diha kung Cristo, ug si Stachys, akong hinigugma. 28 Busa, sa dihang nahuman na nako ug napamatud-an kining bunga ngadto kanila, moadto ako kaninyo agi sa dalan didto sa Espanya. 29 Nasayod ako nga, sa dihang moanha ako kaninyo, moanha ako nga Rufus, gipili diha sa Ginoo, ug ang iyang inahan puno sa panalangin ni Cristo. 30 Karon nagaawhag ug ako. 31 Pag-ampo nga makalingkawas ako gikan sa mga masinupakon kanila. 32 Cristo nangumusta kaninyo. 33 Hinaot nga ang Dios sa kalinaw maanaa kaninyong tanan. Amen.

16 Akong ipadala kaninyo si Febe nga atong igsoong babaye, nga usa ka alagad sa simbahan didto sa Cenchrea, 2 aron dawaton ninyo siya diha sa Ginoo. Buhata kini sa pamatasan nga angay sa mga magtutuo, ug barog uban kaniya sa bisan unsang butang nga siya manginahanglan kaninyo. Kay siya sa iyang kaugalingon usab nahimong magtatabang sa kadaghanan, ug kanako usab. 3 Pangumustaha si Prisca ug si Aquila, akong mga isig ka magbubuhat diha kung Cristo Jesus, 4 nga alang sa akong kinabuhi nabutang sa kakuyaw ang ilang kaugalingong kinabuhi. Nagpasalamat ako ngadto kanila, ug dili lang ako, apan lakip ang tanang kasimbahanan sa mga Gentil. 5 Pangumustaha ang simbahan nga anaa sa ilang balay. Pangumustaha si Epaenetus nga akong hinigugma, nga mao ang unang bunga sa Asya ngadto kang Cristo. 6 Pangumustaha si Maria, nga naghago sa pagpamuhat alang kaninyo. 7 Pangumustaha si Andronicus ug si Junias, akong mga kadugo, ug akong mga kaubanan nga binilanggo. Inila sila uban sa mga apostoles, nga anaa usab kang Cristo una kanako. 8 Pangumustaha Pangumustaha si Urbanus, atong isig ka magbubuhat diha kung Cristo, ug si Apelles, nga gikahimut-an nga naghago sa pagpamuhat diha sa Ginoo. 9 Pangumustaha si Persis ang hinigugma, nga namuhat agi sa hilabihan diha sa Ginoo. 10 Pangumustaha si Tryphaena ug si Tryfosa, 11 Pangumustaha si Filologus ug si maningkamot kamo uban kanako sa inyong mga Julia, si Nereus ug ang iyang igsoong babaye, ug si pag-ampo sa Dios alang kanako. 12 Pangumustaha si Asyncritus, Flegon, ako kaninyo, mga igsoon, pinaagi sa atong Ginoong Hermes, Patrobas, Hermas, ug ang kaigsoonan nga Jesu-Cristo, ug pinaagi sa gugma sa Espiritu, nga kauban nila. 13 Pangumustaha si Persis ang hinigugma, nga namuhat agi sa hilabihan diha sa Ginoo. 14 Pangumustaha si Persis ang hinigugma, nga namuhat agi sa dalan didto sa Espanya. 15 Pangumustaha si Filologus ug si maningkamot kamo uban kanako sa inyong mga Julia, si Nereus ug ang iyang igsoong babaye, ug si pag-ampo sa Dios alang kanako. 16 Pangumustaha ang matag-usa uban sa sa Judea, ug ang akong pagpangalagad alang sa balaan nga halok. Ang tanan nga kasimbahanan ni Jerusalem madawat ngadto sa mga magtutuo. 17 Karon giawhag ko Pag-ampo nga makaanha ako kaninyo nga adunay kamo, mga kaigsoonan, sa paghunahuna mahitungod kalipay pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug mahimo niadtong nahimong hinungdan sa pagkabahinbahin nga ako makakaplag ug kapahulayan uban kaninyo. 18 Kay ang mga tawo nga sama niini wala nag-alagad sa atong Ginoo nga Cristo, apan sa ilang kaugalingong tiyan. Pinaagi sa ilang malamaton ug ulog-ulog nga sinultihan ilang gilimbongan ang mga kasingkasing sa mga walay alamag. 19 Kay ang panag-ingnan sa inyong pagkamatinumanon nakaabot sa tanan. Busa, nagmaya ako, diha kaninyo, apan buot ko nga kamo magmaalamon sa kung unsa ang maayo, ug walay alamag kung unsa ang daotan. 20 Ang Dios sa kalinaw sa dili madugay modugmok kang Satanas ilalom sa inyong mga til. Hinaot nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo maanaa kaninyo. 21 Si Timoteo, akong isigka magbubuhat, nangumusta kaninyo, ug si Lucius, si Jason, ug si Sosipater, akong kadugo. 22 Ako, si Tertius, nga nagsulat niining sinulat, nangumusta kaninyo diha sa Ginoo. 23 Si Gaius, ang nag-atiman alang kanako ug sa tibuok simbahan, nangumusta kaninyo. Si Erastus, ang nagatipig ug salapi sa siyudad, nangumusta kaninyo, uban kang Quartus ang igsoong lalaki. 25 Karon ngadto kaniya nga makahimo sa pagpabarog kaninyo sumala sa akong ebanghelyo ug sa mga pagsangyaw kang Jesu-Cristo, sumala sa pagpadayag sa mga

kahibulongan nga tinago nga gitipigan sukad pa kaniadto, (aiōnios g166) 26 apan kana karon napadayag ug gihimong inila pinaagi sa mga gipanagna nga sinulat sumala sa mando sa walay kataposan nga Dios, alang sa pagkamatinanumanon sa pagtuo uban sa tanang mga Gentil. (aiōnios g166) 27 Ngadto sa nag-inusarang maalamon nga Dios, pinaagi kang Jesu-Cristo, ang himaya hangtod sa kahangtoran. Amen.

(aiōn g165)

1 Corinto

1 Si Pablo, gitawag ni Cristo Jesus aron mahimong usa ka apostol pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug kung Sostines nga atong igsoon, 2 ngadto sa simbahan sa Dios diha sa Corinto, niadtong mga hinalad na kung Jesu-Cristo, nga gitawag ingon nga balaang katawhan. Nagasulat usab kami niadtong tanang nagtawag sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo sa matag dapit, ang ilang Gino ug atua usab. 3 Hinaot nga ang grasya ug kalinaw maanaa kaninyo gikan sa Dios nga atong Amahan ug kung Ginoong Jesu-Cristo. 4 Nagpasalamat ako kanunay sa akong Dios alang kaninyo tungod sa grasya sa Dios nga gihatag kaninyo ni Cristo Jesus. 5 Gihimo niya kamong mga adunahan sa tanang paagi, sa tanang pagpanulti ug uban sa tanang kahibalo, 6 sama sa pagpamatuod mahitungod kang Cristo nga gipamatud-an ingon nga tino ud taliwala kaninyo. 7 Busa wala kamo makulangi sa espirituhanong mga gasa samtang naghinamhinam kamo nga naghulat sa pagpadayag sa atong Ginoong Jesu-Cristo. 8 Pagalig-onon usab niya kamo hangtod sa kataposan, aron nga maputli kamo sa adlaw sa atong Ginoong Jesu-Cristo. 9 Matinud-anon ang Dios nga nagtawag kaninyo ngadto sa pagpakighiusa sa iyang Anak, nga si Jesu-Cristo nga atong Gino. 10 Karon giawhag ko kamo, mga kaigsoonan, pinaagi sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga magkauyon na kamong tanan, ug nga walay pagkabahinbahin taliwala kaninyo. Giawhag ko kamo nga maghiusa sa samang hunahuna ug pinaagi sa samang katuyoan. 11 Kay nagtaho kanako ang katawhan ni Cloe nga adunay panaglalis diha kaninyo. 12 Ang akong ipasabot mao kini: Ang matag usa kaninyo nagaingon nga, "Iya ako ni Pablo," o "Iya ako ni Apollos," o "Iya ako ni Cefas," o "Iya ako ni Cristo." 13 Nabahin ba gud si Cristo? Gilansang ba sa krus si Pablo alang kaninyo? Gibawtismohan ba kamo sa ngalan ni Pablo? 14 Nagpasalamat ako sa Dios nga wala akoy gibawtismohan bisan usa kaninyo, gawas kang Crispo ug Gayo. 15 Ingon kini niini aron nga walay makasulti nga gibawtismohan kamo sa akong ngalan. 16 (Gibawtismohan ko usab diay ang panimalay ni Stefanas. Human niana, wala na ako masayod kung may nabawtismohan pa ba ako nga lain.) 17 Kay wala ako gipadala ni Cristo aron sa pagbawtismo kondili aron sa pagsangyaw sa ebanghelyo. Wala niya ako gipadala aron sa pagsangyaw sa mga

pulong nga inubanan sa tawhanon nga kaalam, aron dili gayod mawad-an ug gahom ang krus ni Cristo. 18 Kay ang mensahe mahitungod sa krus binuang alang niadtong himalatyon na. Apan niadtong mga linuwas sa Dios, mao kini ang gahom sa Dios. 19 Kay nahisulat naman kini, "Pagalaglagon ko ang kaalam sa mga maalamon. Pagapakyason ko ang pagpanabot sa nagpakan manggialamon." 20 Hain naman ang tawong manggialamon? Hain naman ang manunulat? Hain naman ang mga tawong tiglantugui niining kalibotana? Dili ba gihimo man sa Dios nga kabuang ang kaalam niining kalibotana? (aiōn g165) 21 Sanglit ang kaalam niining kalibotana wala makaila sa Dios, gikahimut-an sa Dios ang pagluwas niadtong mituo kaniya pinaagi sa kabuang nga pagsangyaw. 22 Kay nangayo ang mga Judio sa mga milagrosong mga ilhanan, ug ang mga Griyego nangita ug kaalam. 23 Apan among gisangyaw si Cristo ngagilansang sa krus, usa ka kapandolan sa mga Judio ug binuang ngadto sa mga Griyego. 24 Apan alang niadtong tinawag sa Dios, mga Judio ug Griyego, gisangyaw namo si Cristo ingon nga gahom ug kaalam sa Dios. 25 Kay ang giinggaon nga binuang sa Dios mas labaw pang maalamon kaysa sa mga tawo, ug ang kahuyang sa Dios labaw pang kusgan kaysa sa mga tawo. 26 Susiha ang inyong pagkatinawag, mga igsoon. Dili daghan kaninyo ang maalamon pinaagi sa sukaranan sa mga tawo. Dili daghan kaninyo ang gamhanan. Dili usab daghan kaninyo ang may halangdon nga pagkatawo. 27 Apan gipili sa Dios ang gipakabuang nga mga butang sa kalibotan aron pakaulawan ang mga maalamon. Gipili sa Dios ang huyang dinihi sa kalibotan aron pakaulawan kung unsa ang kusgan. 28 Gipili sa Dios kung unsa ang gipakaubos ug ang tinamay sa kalibotan. Gipili gani niya ang mga butang nga tinamod nga wala nay bili, aron himoong walay bili ang mga butang nga gitamod ingon nga bililhon. 29 Gibuhat niya kini aron walay usa nga makabaton ug hinungdan sa pagpasigarbo sa iyang atubangan. 30 Tungod sa gibuhat sa Dios, anaa na kamo karon kung Cristo Jesus, nga nahimo natong kaalam gikan sa Dios. Nahimo siyang atong pagkamartrong, pagkabalaan ug pagkatinubos. 31 Tungod niini, ingon sa gisulti sa kasulatan, "Tugoti nga ang nagpasigarbo, magpasigarbo diha sa Gino."

2 Sa dihang mianha ako kaninyo, mga igsoon, wala ako moanha uban sa kahanas sa pagpamulong o sa kaalam ingon nga akong gimantala ang

tinagong mga kamatuoran mahitungod sa Dios. 2 makahimo siya sa pagtudlo kaniya?" Apan nakabaton Kay nakahukom ako nga dili makisayod sa dihang kita sa panghunahuna ni Cristo.

ako anaa pa sa inyong taliwala gawas lang kang Jesu-Cristo, ug sa paglansang kaniya sa krus. 3 Ug ako uban kaninyo sa kaluya, ug sa kahadlok, ug sa hilabihang pagpangurog. 4 Ug ang akong mensahe ug ang akong pagmatala dili mao ang makapadani nga mga pulong sa kaalam. Hinuon, nagpadayag sila sa Espiritu ug sa gahom, 5 aron nga ang inyong pagtuo dili mahimong kaalam sa mga tawo, apan diha sa gahom sa Dios. 6 Karon tinuod nga nagsulti kami sa kaalam taliwala sa mga hamtong na, apan dili ang kaalam niining kalibotana, o sa mga magmamando niining panahona, nga mangahanaw ra. (aiōn g165) 7 Hinuon, magsulti kami sa kaalam sa Dios diha sa tinagong kamatuoran, ang tinagong kaalam nga gitagana sa Dios sa wala pa ang panahon alang sa atong himaya. (aiōn g165) 8 Walay mga magmamando niining panahona ang nasayod niimi nga kaalam, kay kung nasabtan pa nila kini niadtong taknaa, wala na unta nila gilansang sa krus ang Ginoo sa himaya. (aiōn g165) 9 Apan ingon sa nahisulat, "Mga butang nga walay mata nga nakakita, walay dalunggan nga nakadungog, walay hunahuna nga nakahanduraw, ang mga butang nga giandam na sa Dios alang niadtong nahiguma kaniya." 10 Mao kini ang mga butang nga gipadayag sa Dios kanato pinaagi sa Espiritu. Kay ang Espiritu magasusi sa tanan, bisan pa ang halawom nga mga butang sa Dios. 11 Kay kinsa ba ang nasayod sa panghunahuna sa tawo gawas sa espiritu sa tawo nga anaa kaniya? Busa usab, walay usa nga nasayod sa halawom nga mga butang sa Dios gawas sa Espiritu sa Dios. 12 Apan wala nato nadawat ang espiritu sa kalibotan, apan ang Espiritu nga gikan sa Dios, aron nga masayran nato ang mga butang nga gihatag kanato sa Dios nga walay bayad. 13 Nagsulti kita mahitungod niining mga butanga sa mga pulong nga dili matudlo sa kaalam sa tawo, apan ang gitudlo sa Espiritu kanato. Ang Espiritu maghubad sa espirituhanong mga pulong inubanan sa espirituhanong kaalam. 14 Ang tawo nga dili-espirituhanon dili makadawat sa mga butang nga iya sa Espiritu sa Dios, kay binuang sila alang kaniya. Dili siya makaila kanila tungod kay wala sila makasabot sa espirituhanon. 15 Ang usa nga espirituhanon maghukom sa tanang mga butang, apan dili siya ilalom sa paghukom sa uban. 16 "Kay si kinsa ba ang nasayod sa hunahuna sa Ginoo, nga

3 Ug ako, mga igsoon, dili makasulti kaninyo ingon nga espirituhanong mga tawo, apan hinuon ingon nga unodnon nga mga tawo, ingon nga mga bata pa diha kang Cristo. 2 Gipainom ko kamo ug gatas ug dili karne, kay dili pa kamo andam alang sa karne. Ug bisan gani karon dili pa kamo andam. 3 Kay kamo unodnon pa gihapon. Kay diin anaa ang pangabugho ug panag-away kaninyo, dili ba nagpuoy man kamo sumala sa unodnon, ug dili ba naglakaw man kamo pinaagi sa tawhanong sukaranan? 4 Kay sa dihang ang usa moingon, "Misunod ako kang Pablo," ug ang lain moingon, "Misunod ako kang Apollos," dili ba nagkinabuhi man kamo ingon nga mga tawhanon? 5 Unya kinsa ba si Apollos? Ug kinsa diay si Pablo? Mga alagad nga inyong gituohan, ang matag-usa nga gihatagan sa Ginoo ug mga buluhaton. 6 Ako ang nagtanom, si Apollos ang nagbisbis, apan ang Dios ang nagpatubo. 7 Busa, dili ang nagtanom ni ang nagbisbis mao ang mahinungdanon. Apan ang Dios mao ang nagpatubo. 8 Karon usa lang kadtong nagtanom ug kadtong nagbisbis, ug ang tagsa-tagsa makadawat sa iyang mga suhol sumala sa iyang kaugalingon nga paghago. 9 Kay kami ang isigka-magbubuhat sa Dios. Kamo ang tanaman sa Dios, ug gambalay sa Dios. 10 Sumala sa grasya sa Dios nga gihatag kanako ingon nga hanas nga magtutukod, ako ang nagpahiluna sa usa ka patukoranan ug adunay lain ang nagtukod niini. Apan mag-amping ang matag tawo kung giunsa niya kini pagtukod. 11 Kay walay bisan usa ang makapahimutang sa usa ka patukoranan gawas lang sa napahiluna na, mao kana, si Jesu-Cristo. 12 Karon kung si bisan kinsa ang magtukod ug bulawang patukoranan, plata, bilihong mga bato, kahoy, dagami, o uhont, 13 ang iyang mga binuhatan mapadayag, kay ang kahayag magpadayag niini. Kay mapadayag kini diha sa kalayo. Pagasulayan sa kalayo ang kalidad kung unsa ang nahimo sa tagsa-tagsa. 14 Kung ang buhat ni bisan kinsa magpabilin, makadawat siya ug ganti; 15 apan kung ang buhat ni bisan kinsa masunog, mag-antos siya sa kapildihan, apan maluwas ang iyang kaugalingon, ingon nga nakalingkawas pinaagi sa kalayo. 16 Wala ba kamo masayod nga kamo templo sa Dios ug ang Espiritu sa Dios nagpuoy diha kaniyo? 17 Kung si bisan kinsa ang molaglag sa templo sa Dios, ang Dios magalaglag nianang

tawhana. Kay ang templo sa Dios balaan, ug kamo usab. **18** Ayaw tugot ang bisan kinsa nga maglimborg sa iyang kaugalingon. Kung si bisan kinsa kaninyo ang naghunahuna nga siya maalamon niining panahona, pasagdi siya nga mahimong usa ka "buangbuang" aron nga magmaalamon siya. (aiōn g165) **19** Kay ang kaalam niining kalibotana binuang alang sa Dios. Kay nahisulat kini, "Bitikon niya ang maalamon sa ilang pagkamalinglahon." **20** Ug usab, "Nasayod ang Ginoo nga ang pangatarongan sa maalamon walay kapuslanan." **21** Busa wala nay pagpasigarbo mahitungod sa mga tawo! Kay ang tanang mga butang inyoha na, **22** bisan si Pablo, o si Apollos, o si Cefas, o ang kalibotan, o ang kinabuhi, o ang kamatayon, o ang kasamtangan nga mga butang, o ang mga butang nga moabotay pa. Ang tanang mga butang inyoha na, **23** ug kamo iya ni Cristo ug si Cristo iya sa Dios.

4 Kinahanglan ingon niini ang pagtagad sa usa ka tawo kanamo, ingon nga mga sulugoon ni Cristo ug mga piniyalan sa mga tinagong kamatuoran sa Dios. **2** Niini nga bahin, mao kini ang usa nga gikinahanglan alang sa mga piniyalan nga sila kasaligan. **3** Apan alang kanako usa lamang kini ka gamay nga butang aron inyo akong hukman o pinaagi sa mga hukmanan sa tawo. Kay wala ko gani gihukman bisan ang akong kaugalingon. **4** Wala akoy kasayoran sa bisan unsang mga sumborg nga nahimo batok kanako, apan wala kana nagpasabot nga ako dili sad-an. Ang Ginoo mao ang maghukom kanako. **5** Busa ayaw ipakanaog ang paghukom mahitungod sa bisan unsang butang sa dili pa ang takna, sa dili pa moabot ang Ginoo. Dad-on niya sa kahayag ang mga butang nga natago sa kagitngit ug ipadayag ang mga katuyoan sa kasingkasing. Unya ang tagsa-tagsa makadawat sa iyang pagdayeg gikan sa Dios. **6** Karon, mga igsoon, akong gikinabuhi kining mga balaod sa akong kaugalingon ug kang Apolos alang sa inyong kaayohan, aron nga gikan kanamo makakat-on kamo sa buot ipasabot sa panultihon, "Ayaw paglapas sa kung unsa ang nahisulat." Mao kini aron nga walay mousbwang pagdapig kaninyo sa usa batok sa uban. **7** Kay si kinsa man ang nakakita sa kalainan diha kaninyo ug sa uban? Unsa ba ang anaa kaninyo nga wala ninyo nadawat nga walay bayad? Kung nadawat ninyo kini nga walay bayad, nganong nagpasigarbo man kamo nga daw ingon nga wala kamo nagbuhat niini? **8** Naangkon na

ninyo ang tanan nga mahimo ninyong tinguaon! Nahimo na kamong dato! Ug nagsugod na kamo sa paghari—ug kana nahitabo bisan wala kami! Sa pagkatnuod, nanghinaot ako nga kamo naghari na gayod, aron nga kamo maghari uban kaninyo. **9** Kay ako naghunahuna nga ang Dios nagbutang kanamo nga mga apostoles sa pagpakita ingon nga ulahi sa linya sa panon ug sama sa mga tawo nga hinukman sa kamatayon. Nahimo kaming talan-awon sa kalibotan—sa mga anghel, ug sa katawhan. **10** Mga buangbuang kami alang sa kaayohan ni Cristo, apan mga maalamon kamo kung Cristo. Mga luya bisti, walay kaluoy kaming gibunalan, ug kami walay puloy-anan. **11** Naghago kami pag-ayo, namuhat uban ang among kaugalingong mga kamot. Sa dihang gitungko kami, nagpanalangin kami. Sa dihang gisakit kami, nagmalahutayon kami. **12** Sa dihang gibutangbutangan kami, nagsulti kami uban sa kalibotan ug labing mahugaw sa tanang mga butang. **14** Wala ako nagsulat niining mga butanga aron nga pakaulawan kamo, apan sa pagpanton kaninyo ingon nga akong hinigugma nga mga anak. **15** Kay bisan kung aduna kamoy 10, 000 ka mga magbalantay diha kang Cristo, wala kamoy daghang mga amahan. Kay nahimo akong inyong amahan diha kang Cristo Jesus pinaagi sa ebanghelyo. **16** Busa ako nagawhag kaninyo nga inyo akong sundon. **17** Mao nga akong gipadala diha kaninyo si Timoteo, ang akong hinigugma ug matinud-anon nga anak diha sa Ginoo. Pahinumdoman niya kamo sa akong paagi diha kang Cristo, sama sa akong pagtudlo kanila sa bisan asa nga dapit ug sa matag kasimbahanan. **18** Karon ang pipila kaninyo nahimong mapahitas-on, nagabuhat ingon nga dili ako moanha diha kaninyo. **19** Apan moanha ako diha kaninyo sa dili madugay, kung kabubut-on sa Ginoo. Unya akong mahibaloan dili lamang ang mga gipangsulti niining mga mapahitas-on gayod, apan akong makita ang ilang gahom. **20** Kay ang gingharian sa Dios wala nagsukad diha pagsulti apan diha sa gahom. **21** Unsa man ang inyong gusto? Moanha ba ako kaninyo uban sa bunal o uban sa gugma ug sa espiritu sa kalumo?

5 Nakadungog kami ug balita nga adunay malaway nga pagpakighilawas taliwala kaninyo, usa ka

matang sa pagpakighilawas nga wala gani gitugotan sa atubangan sa husgado sa dili magtutuong taliwala sa mga Gentil. Ang balita mao nga ang usa maghuhukom, kaysa sa atubangan sa mga magtutuo? kaninyo nakigdulog sa asawa sa iyang amahan. 2 Ug 2 Wala ba kamo masayod nga ang mga magtutuo ang nagpahambog pa gayod kamo! Dili ba kinahanglan maghukom sa kalibutan? Ug kung mohukom kamo magbangotan man unta kamo? Ang usa nga nagbuhat sa kalibutan, dili ba kamo makahimo sa paghusay niini kinahanglan nga papahawaon taliwala kaninyo. sa dili mahinungdanong mga butang? 3 Wala ba 3 Kay bisan tuod wala ako sa lawas apan anaa kamo masayod nga atong pagahukman ang mga gihapon sa espiritu, ako nang gihukman ang usa anghel? Unsa pa kaha, unya, makahimo ba kita ug nga nagbuhat niini, sama nga ako anaa didto. 4 paghukom sa mga butang niini nga kinabuhi? 4 Sa diha nga magatigom kamo sa ngalan sa atong Unya kung kamo maghimo sa mga paghukom nga Ginoong Jesus, ug ang akong espiritu nahiuban usab nalakip sa pang-adlaw-adlaw nga kinabuhi, nganong diha sa gahom sa atong Ginoong Jesus, ako nang ginasang-at man ninyo ang mga kaso atubangan gihukman kining tawhana. 5 Gibuhat ko kini aron niadtong dili sakop sa simbahan? 5 Gisulit ko kini nga itugyan kining tawhana ngadto kang Satanas sa inyong kaulawan. Wala bay usa taliwala kaninyo alang sa kalaglagan sa unod, aron nga ang iyang nga takos sa paghusay sa usa ka panagbingkil tali espiritu mamaluwas sa adlaw sa Ginoo. 6 Ang inyong sa mga igsoon? 6 Apan sa atong nakita karon, ang pagpanghambog dili maayo. Wala ba kamo masayod usa ka magtutuo miadto sa hukmanan batok sa uban nga ang gamay nga igapatubo makapatubo sa tibuok nga magtutuo, ug kana nga kaso gipahimutang sa tinapay? 7 Hinlo ang inyong kaugalingon sa daan atubangan sa usa ka maghuhukom nga dili magtutuo! nga igapatubo aron nga mamahimo kamong bag-o 7 Ang kamatuoran nga adunay gayoy mga nagkalain-nga minasa, aron nga mamahimo kamong tinapay laing mga panagbingkil taliwala sa mga Kristohanon nga walay igapatubo. Alang kang Cristo, ang atong kapildihan na alang kaninyo. Nganong dili man nating karnero sa Pagsaylo, gihalad na. 8 Busa hinuon moants sa sayop? Nganong man dili hinuon magsaulog kita sa kapistahan, dili sa daan nga ninyo tugotan ang inyong mga kaugalingon nga igapatubo, ang igapatubo sa dili maayo nga kinaiya malimbongan? 8 Apan nasayop kamo ug nanglimborg ug pagkadaotan. Hinuon, magsaulog kita sa tinapay sa uban, ug kini mao ang inyong kaugalingong mga nga walay igapatubo uban ang pagkamatinud-anon ug igsoon! 9 Wala ba kamo masayod nga ang dili kamatuoran. 9 Gisulat ko kaninyo sa akong sulat nga matarong dili makapanunod sa gingharian sa Dios? dili kamo makig-uban sa makighilawasong mga tawo. Ayaw pagtuo sa mga bakak. Ang makihilawason, 10 Wala ko gayod gipasabot ang mga malaw-ay nga nagsimba ug mga dios-dios, mga mananapaw, mga mga tawo niining kalibotana, o ang mga hakog, o ang lalaking nagbaligya ug dungog, kadtong nakighilawas mga limbongan, o ang mga nagsimba sa diosdios, sa samang pagkatawo, 10 mga kawatan, ang sanglit ang pagpalayo gikan kanila nagkinahanglan hakog, mga palahubog, mga mapasipalaon, ug mga man nga mogawas kamo niining kalibotana. 11 Apan mangingilad—wala kanila ang makapanunod sa karon ako nagsulat kaninyo nga dili makig-uban ni gingharian sa Dios. 11 Ug ingon nga ang pipila bisan kinsa nga gitawag ug usa ka igsoon apan kaninyo. Apan gihinloan na kamo, apan gihalad nagkinabuhi diha sa malaw-ay nga pagpakighilawas, na kamo sa Dios, apan kamo gipakamataramon na o sa pagkahakog, o sa nagsimba ug diosdios, o uban sa Dios sa ngalan sa Ginoong Jesu-Cristo ug nagaasulti ug malaw-ay, o usa ka palahubog, o usa pinaagi sa Espiritu sa atong Dios. 12 Ang tanan ka limbongan. Ayaw gani pagsalo bisan sa pagkaon makataronganon alang kanako,” Apan dili tanan nianang tawhana. 12 Kay unsa may kalabutan ko sa makaayo. “Ang tanan makataronganon alang kanako,” paghukom niadtong anaa sa gawas sa simbahan? Apan dili ako mahimong magpakaagalon pinaagi Hinuon, dili ba ninyo hukman ang anaa sa sulod sa kanila. 13 “Ang kalan-on alang sa tiyan ug ang tiyan simbahan? 13 Apan ang Dios maghukom niadtong alang sa kalan-on,” Apan ang Dios maglaglag uban anaa sa gawas. “Papahawaa ang daotan nga tawo kanilang duha. Ang lawas wala gitagana alang sa pagkamakihilawason. Hinuon, ang lawas alang sa Ginoo, ug ang Ginoo magtagbo alang sa lawas. 14 Ang Dios nagbanhaw sa Ginoo ug banhawon usab

6 Sa dihang ang usa kaninyo adunay panagbingkil sa usag-usa, makahimo ba siya pag-adto

kita pinaagi sa iyang gahom. **15** Wala ba kamo kaugalingon, kinahanglan silang magminyo. Kay masayod nga ang inyong mga lawas nahisakop mas maayo pa alang kanila ang pagminyo kaysa kang Cristo? Mahimo ba nga akong pagakuhaon ang masunog uban sa pagbat. **10** Karon ngadto sa mga mga nahisakop kang Cristo ug isagol sila sa usa ka minyo ihatag ko kini nga mando—dili ako, kondili nagbaligya ug dungog? Dili kini mahimo! **16** Wala ba ang Ginoo: “Ang asawa kinahanglang dili mobulag kamo masayod nga siya nga naqpasakop sa usa ka gikan sa iyang bana.” **11** Apan kung makibulag siya nagbaligya ug dungog nahimong usa ka unod uban gikan sa iyang bana, kinahanglan magpabilin siya kaniya? Sama sa gisulti sa kasulatan, “Ang duha nga dili minyo o dili ba kaha makig-uli kaniya. Ug mahimong usa ka unod.” **17** Apan siya nga nahisakop “Ang bana kinahanglang dili makibulag sa iyang sa Ginoo mahimong usa ka espiritu uban kaniya. **18** asawa.” **12** Apan alang sa uban nga nabilin ako maga-Dagan gikan sa pagkamakihilawason! Matag sala nga ingon—ako, dili ang Ginoo—nga kung si bisan kinsa mabuhat sa usa ka tawo kini gawas sa lawas, apan ang igsoon nga adunay asawa nga dili magtutuo, ang pagkamakihilawason sa tawo sala batok sa iyang ug kung kontento siya nga magpuyo uban kaniya, kaugalingong lawas. **19** Wala ba kamo masayod nga kinahanglan dili siya makibulag kaniya. **13** Kung ang inyong lawas templo sa Balaang Espiritu, nga ang usa ka babaye adunay bana nga dili magtutuo, naugpuyo diha kaninyo, nga inyong nabatonan gikan ug kung kontento siya nga magpuyo uban kaniya, sa Dios? Wala ba kamo masayod nga dili kamo ang tag-iya sa inyong mga kaugalingon? **20** Kay kamo ang dili magtutuong bana gigahin tungod sa iyang gipalit sa usa ka kantidad. Busa himayaan ang Dios asawa, ug ang dili magtutuo nga asawa gigahin diha sa inyong lawas.

7 Karon mahitungod sa mga hisgotanan nga inyong gisulat: “Maayo kini alang sa usa ka lalaki nga dili motandog sa usa ka babaye.” **2** Apan tungod sa mga tintasyon sa daghang immoral nga mga buhat, ang matag lalaki kinahanglan adunay kaugalingong asawa, ug ang matag babaye kinahanglan adunay kaugalingong bana. **3** Ang bana kinahanglan mohatag sa iyang asawa sa panagtayon nga mga katungod, ug sama usab ang asawa ngadto sa iyang bana. **4** Wala nay katungod ang asawa ngadto sa iyang kaugalingong lawas, kondili ang bana na. Ug sama usab, ang bana wala nay katungod ngadto sa iyang kaugalingong lawas, apan sa asawa na. **5** Ayaw paghikawi ang usag-usa, gawas sa gikasabotan ug alang sa usa ka tukmang panahon. Buhata kini aron nga kamo makagahin sa inyong kaugalingon sa pag-ampo. Unya kinahanglan kamo mag-ipon pag-usab, aron nga si Satanas dili motintal kaninyo tungod sa inyong kakulangon sa pagpugong sa kaugalingon. **6** Apan gisulti ko kining mga butanga nganha kaninyo ingon nga usa ka pagtugot ug dili ingon nga usa ka mando. **7** Manghinaot ako nga ang matag-usa sama kanako. Apan ang matag-usa adunay kaugalingong gasa gikan sa Dios. Ang usa anaa niining matang nga gasa, ug ang uban niana nga matang. **8** Ngadto sa dili minyo ug sa mga balo mosulti ako nga maayo alang kanila nga magpabilin nga dili-minyo, sama kanako. **9** Apan kung dili nila matun-an ang pagpugong sa

tungod sa igsoon. Sa laing bahin ang inyong mga anak mahimong dili hinlo, apan sa pagkatinuod linain sila. **15** Apan kung ang dili kristohanon nga kapikas makibulag, pasagdi siya nga mobiya. Sa ingon niana nga mga panghitabo, ang igsoong lalaki o babaye dili hiniktan sa ilang mga pakigsaad. Ang Dios nagtawag kanato sa pagpuyo nga malinawon. **16** Kay giunsa mo man pagkahibalo, babaye, kung imo bang maluwas ang imong bana? O giunsa mo man pagkahibalo, lalaki, kung imo bang maluwas ang imong asawa? **17** Pasagdi lang nga ang matag-usa magpuyo sa kinabuhi nga gitagana sa Ginoo kaniya, ang tagsa-tagsa sumala sa pagtawag sa Dios kaniya. Mao kini ang akong mando sa tanang mga kasimbahanan. **18** Tinuli ba si bisan kinsa sa dihang gitawag siya aron motuo? Dili siya kinahanglang mosulay sa pagpaktita sa pagkadili-tinuli. Kay dili ba tinuli si bisan kinsa sa dihang gitawag siya sa pagtuo? Dili na siya kinahanglang magpatuli. **19** Kay dili ang pagkatinuli ni ang pagkadili-tinuli ang bililon nianang mga butanga. Ang mahinungdanon mao ang pagtuman sa mga mando sa Dios. **20** Kinahanglan ang matag-usa magpabilin sa iyang pagkatinawag sa dihang nagtawag ang Dios kaniya ngadto sa pagtuo. **21** Ulipon ba kamo sa dihang gitawag kamo sa Dios? Ayaw na hunahunaan ang mahitungod niini. Apan kung mahimo na kamong gawasnon, pahimusli kini. **22** Kay ang tawo nga gitawag sa Ginoo gawasnong tawo sa Ginoo. Sama

usab sa usa ka gawasnon sa dihang gitawag siya si bisan kinsa ang naghunahuna nga wala niya tagda aron sa pagtuo ulipon na ni Cristo. 23 Gipalit na kamo ang iyang pangasaw-onon uban sa pagtahod—kung uban sa kantidad, busa ayaw na kamo pagpaulipon siya anaa na sa hustong pangidaron sa pagminyo sa mga tawo. 24 Mga igsoon, sa bisan unsa nga ug kung mahimo kini—kinahanglan buhaton niya kahimtang sa kinabuhi ang anaa kanato sa dihang kung unsa ang iyang gusto. Dili siya makasala. gitawag kita aron sa pagtuo, magpabilin kita nga sama Kinahanglan silang magminyo. 25 Karon mahitungod niadtong wala gayod siyang nagbarog sa iyang kasingkasing, kung wala magminyo, wala akoy kasugoan gikan sa Ginoo. siya napugos apan makahimo sa pagpugong sa iyang Apan akong ihatac ang akong panghunahuna sama kaugalingong kabubot-on, ug kung siya nakahukom sa usa nga kasaligan, pinaagi sa kaluoy sa Ginoo. 26 Busa, naghunahuna ako nga tungod sa umaobot sa iyang kaugalingong kasingkasing sa pagbuhat niini, nga kalisdan, maayo pa alang niining usa ka tawo nga magpabilin ulay, makabuhat siya ug maayo. 27 Nahiktan ba kamo Busa ang usa nga makigminyo sa iyang pangasaw-ka babaye? Ayaw pangitaa nga mahimong onon nagbuhat ug maayo, ug ang usa nga mipili gawasnon kaniya. Wala ba kamoy asawa? Ayaw nga dili makigminyo magbuhat ug labi pang maayo. pangita ug usa ka asawa. 28 Apan kung magminyo 29 Ang babaye nahiktan na sa iyang bana samtang kamo, wala kamo nakabuhat ug usa ka sala. Ug kung buhi pa siya. Apan kung mamatay ang iyang bana, ang usa ka dili-minyo nga babaye magminyo, wala gawasnon na siya sa pagminyo pag-usab sa bisan siya nakabuhat ug sala. Apan niadtong nagminyo kinsa nga iyang gustong minyoan, apan diha lamang makabaton ug daghang matang sa mga kasamok sa Ginoo. 30 Apan sa akong pagsabot nga mas samtang magpuyo, ug buot ko nga kamo makagawas magmalipayon kung magpuyo siya kung unsa siya. gikan kanila. 29 Apan kini ang akong isulti, mga Ug naghunahuna ako nga nabatonan ko usab ang igsoon: Ang panahon mubo. Sukad karon, pasagdi Espiritu sa Dios.

kadtong adunay mga asawa nga magpuyo sama sa wala. 30 Kadong naghilak kinahanglang molihok sama ra nga sila wala maghilak, ug kadong nagmaya mahisama nga wala sila nagmaya, ug kadong mga namalit sa bisan unsa sama nga wala sila makabaton sa bisan unsa. 31 Ug kadong nakig-uyon sa kalibutan kinahanglang dili magbuhat ingon nga sila hingpit nga nalambigit niini, kay ang pamaagi niini nga kalibutan padulong na matapos. 32 Buot ko nga gawasnon kamo gikan sa mga kabalaka. Ang dili minyo nga lalaki nagpakabana mahitungod sa mga butang sa Ginoo, unsaon sa pagpahimuot kaniya. 33 Apan ang minyo nga lalaki nagpakabana mahitungod sa mga butang sa kalibutan, unsaon sa pagpahimuot ang iyang asawa— 34 nabahin siya. Ang dili minyo nga mga babaye o ang putli nagpakabana mahitungod sa mga butang sa Ginoo, unsaon pagpakabalaan diha sa lawas ug sa espiritu. Apan ang minyo nga babaye nagpakabana mahitungod sa mga butang sa kalibutan, unsaon sa pagpahimuot ang iyang bana. 35 Nagisulti ako niini alang sa inyong kaugalingong kaayohan, ug dili magbutang sa bisan unsang pagpugong alang kaniy়o. Gisulti ko kung unsa ang husto, aron nga magmatinud-anon kamo sa Ginoo nga walay bisan unsang makasamok. 36 Apan kung

8 Karon mahitungod sa pagkaon nga gihalad sa mga diosdios: Nasayod kita nga, “kitang tanan adunay kahibalo.” Ang kahibalo makapadako sa ulo, apan ang gugma makapalig-on. 2 Kung si bisan kinsa ang maghunahuna nga siya nasayod sa pipila ka butang, kana nga tawo sa gihapon wala masayod ingon sa iyang kinahanglang mahisayran. 3 Apan kung si bisan kinsa ang nahiguma sa Dios, kana nga tawo inila pinaagi kaniya. 4 Busa mahitungod sa pagkaon sa kalan-on nga gihalad sa mga diosdios: Nasayod kita nga “ang diosdios niining kalibotana walay pulos” ug “nga walay laing Dios apan usa lang.” 5 Kay tingali ang daw gitawag nga dios anaa, sa langit man o sa yuta, sama nga anaay daghang mga “dios” ug daghang “ginoo.” 6 Apan alang kanato, “Adunay usa lamang ka Dios nga Amahan, gikan kaniya ang tanang mga butang, ug alang kaniya kita nagkinabuhi, ug usa ka Ginoo si Jesu-Cristo, diin pinaagi kaniya ang tanang mga butang naglungtad, ug pinaagi kaniya kita naglungtad.” 7 Apan, kini nga kahibalo dili sa tanan. Hinuong, ang pipila kaniadto naandan ang pagsimba sa diosdios, ug sila mikaon niining kalan-on ingon nga kini mga butang gihalad sa usa ka diosdios. Ang ilang konsyensya nahugawan tungod kay kini huayang. 8 Apan ang pagkaon dili mopaila kanato

ngadto sa Dios. Dili kita ang labing daotan kung mitanom ug espirituhanong mga butang taliwala kita dili mokaon, ni labing maayo kung kita mokaon kaninyo, sobra na ba kaayo kini alang kanamo ang niini. 9 Apan ampingi nga ang inyong kagawasan pag-aní sa materyal nga mga butang gikan kaninyo? dili mamahimong hinungdan nga mapandol ang usa 12 Kung ang uban nagbuhat niini nga katungod gikan ka tawo nga huyang sa pagtuo. 10 Kay pananglitan kaninyo, dili ba mas labaw na kami? Bisan pa man adunay usa nga makakita kanimo, nga adunay niana, wala kami nag-angkon niini nga katungod. kahibalo, nagakaon sa pagkaon sa templo sa usa ka Hinuon, gilahutay namo ang tanan kaysa mahimong diosdios. Dili ba ang iyang huyang nga hunahuna usa ka babag sa ebanghelyo ni Cristo. 13 Wala ba magdasig kaniya sa pagkaon kung unsa ang gihalad kamo nasayod nga kadong nag-alagad sa templo ngadto sa mga diosdios? 11 Busa tungod sa inyong nagkuha sa ilang pagkaon gikan sa templo? Wala ba pagsabot mahitungod sa matuod nga kinaiyahan sa kamo nasayod nga kadong nag-alagad sa halaran diosdios, ang usa nga labing huyang, ang igsoon diin nag-ambit kung unsa ang gihalad diha sa halaran? gipakamatyan ni Cristo, mapukan. 12 Busa, kung kamo nakasala batok sa inyong igsoon ug nasamad ang ilang huyang nga mga hunahuna, nakasala kamo batok kang Cristo. 13 Busa, kung ang pagkaon mao hinungdan sa akong igsoon aron mapandol, dili na gayod ako mokaon ug karne pag-usab, aron nga dili ako ang mamahimong hinungdan nga mahulog ang akong igsoon. (aión g165)

9 Dili ba ako gawasnon? Dili ba ako apostol? Wala ko ba nakita si Jesus nga atong Ginoo? Dili ba kamo akong isig ka magbubuhat diha sa Ginoo? 2 Kung dili ako apostol ngadto sa uban, apan unta ako diha kaninyo. Kay kamo ang pamatuod sa akong pagkaapostol diha sa Ginoo. 3 Mao kini ang akong panalipod niadtong nagsuta kanako: 4 Wala ba kami katungod sa pagkaon ug pag-inom? 5 Wala ba kami katungod sa pagkuha ug among makauban nga usa ka asawa nga usa ka magtutuo, sama sa gibuhat sa nahibiling mga apostoles, ug sa mga kaigsoonan diha sa Ginoo, ug kang Cepas? 6 O si Barnabas lamang ba ug ako ang kinahanglan mamuhat? 7 Kinsa ang nag-alagad nga sundalo sa iyang kaugalingong paggasto? Kinsa ang nagtanom ug usa ka parasan ug dili mokaon sa bunga niini? O kinsa ang nag-atiman sa usa ka panon sa hayop ug dili moinom sa gatas gikan niini? 8 Gisulti ko ba kining mga butanga pinasikad sa tawhanong katungod? Dili ba ang balaod nagsulti man usab niini? 9 Kay kini nahisulat diha sa balaod ni Moises, "Ayaw pagbutang ug busal sa baka sa dihang kini nagagiok sa lugas." Tinuod ba gayod nga ang baka ang gitagad sa Dios? 10 Dili ba siya naghisgot mahitungod kanato? Kini nahisulat alang kanato, tungod kay ang usa nga nagdaro kinahanglang magdaro sa paglaom, ug ang usa nga naggiok kinahanglang maggiok diha sa pagdahom sa pag-ambit sa ani. 11 Kung kami pag-aní sa materyal nga mga butang gikan kaninyo?

12 Kung ang uban nagbuhat niini nga katungod gikan kaninyo, dili ba mas labaw na kami? Bisan pa man adunay usa nga makakita kanimo, nga adunay niana, wala kami nag-angkon niini nga katungod. 13 Wala ba magdasig kaniya sa pagkaon kung unsa ang gihalad kamo nasayod nga kadong nag-alagad sa templo ngadto sa mga diosdios? 14 Sa samang paagi, ang Ginoo nagmando nga kadong nagsangyaw sa ebanghelyo kinahanglang mukhuha sa ilang panginabuhi gikan sa ebanghelyo. 15 Apan wala ako miangkon sa bisan unsa niining mga katungod. Ug wala ako nagsulat niini aron adunay mga butang nga mahitabo alang kanako. Palabihon ko pa nga mamatay kaysa bisan kinsa nga mohikaw kanako niining panghinambog. 16 Kay kung ako nagsangyaw sa ebanghelyo, ako walay rason sa paghinambog, tungod kay kinahanglan ko kining buhaton. Ug kaalaotan ang mamahimo kanako kung dili nako isangyaw ang ebanghelyo! 17 Kay kung buhaton ko kini sa kinabubut-on, ako adunay ganti. Apan kung dili kinabubut-on, sa gihapon ako adunay usa ka kaakohan nga gipiyal kanako. 18 Unsya una ang akong ganti? Nga sa dihang ako nagsangyaw, maitanyag ko ang ebanghelyo sa walay bayad ug aron dili paggamit sa tibuok nakong katungod diha sa ebanghelyo. 19 Kay bisan tuod ako gawasnon gikan sa tanan, ako nahimong sulugoon sa tanan, aron nga ako mahimong makadala sa daghan. 20 Ngadto sa mga Judio ako nagpakasama sa usa ka Judio, aron sa pagdala sa mga Judio. Niadtong nailalom sa balaod, nahimo ako nga sama sa usa nga nailalom sa balaod aron sa pagdala niadtong nailalom sa balaod. Gihimo ko kini bisan nga ang akong kaugalingon wala nailalom sa balaod. 21 Niadtong gawas sa balaod, nahimo ako nga sama sa usa nga gawas sa balaod, bisan nga ako sa akong kaugalingon dili gawas sa balaod sa Dios, apan ilalom sa balaod ni Cristo. Gihimo ko kini aron nga mahimo kong madala kadong gawas sa balaod. 22 Ngadto sa mga huyang ako nahimong huyang, aron nga mahimo nakong madala ang huyang. Ako nakahimo sa tanang butang ngadto sa tanang mga tawo, aron nga mahimo nako ang tanang paagi nga maluwás ang pipila. 23 Nagbuhat

ako sa tanang butang alang sa ebanghelyo, aron nga matinud-anon. Dili siya motugot nga tintalon kamo ako makaambit sa mga panalangin niini. **24** Wala labaw pa sa inyong makaya. Uban sa tintasyon siya ba kamo masayod nga sa usa ka lumba ang tanan usab maghatag ug pamaagi nga kamo makaikyas, nga mga magdadagan modagan sa lumba, apan aron nga kamo makahimo sa pagsugakod niini. **14** usa lamang ang makadawat sa ganti? Busa dagan Busa, akong mga hinigugma, palayo kamo gikan aron makadaog sa ganti. **25** Ang usa ka magdudula sa pagsimba sa diosdios. **15** Nakigsulti ako kaninyo adunay pagpugong sa kaugalingon sa tanan niyang ingon nga mahunahunaon nga mga tawo, aron nga pagbansay. Sila nagbuhut niini aron madawat ang inyong hukman ang akong isulti. **16** Ang kupa sa purong-purong nga mahanaw, apan modagan kita panalangin nga gipanalanganin nato, dili ba kini ang aron nga atong madawat ang usa ka dili madunot usa ka pagpakig-ambit sa dugo ni Cristo? Ang tinapay nga purong-purong. **26** Busa wala ako midagan nga nga atong gipikaspikas, dili ba kini usa ka pagpakig-walay katuyoan o nagsumbag sa hangin. **27** Apan ambit sa lawas ni Cristo? **17** Tungod kay adunay gibuntog ko ang akong lawas ug gihimo kining usa ka usa lamang ka tinapay, kitang tanan sa usa lang ka ulipon, aron nga human ako makasangyaw sa uban, lawas. Kitang tanan nagkahiusa ug kuha gikan sa ang akong kaugalingon dili mahimong dili mahiapil. usa lamang ka tinapay. **18** Tan-awa ang katawhan sa Israel: dili ba kadtong nagkaon sa mga gihalad nakig-abin man sa halaran? **19** Unya karon unsa man ang akong gisulti? Nga ang diosdios tinuod? O nga ang pagkaon nga hinalad sa diosdios tinuod? **20** Apan ako mosulti mahitungod sa mga butang nga gihalad sa Gentil nga mga pagano, nga sila naghalad niining mga butanga sa mga demonyo ug dili sa Dios. Dili ko buot nga mahimo kamong makig-abin uban sa mga demonyo! **21** Dili kamo makainom sa kupa sa Ginoo ug kupa sa mga demonyo. Dili kamo mahimong makig-uban sa lamesa sa Dios ug sa lamesa sa mga demonyo. **22** O ato bang hagiton ang Ginoo aron sa mangabubho? Labing kusgan ba kita kay kaniya? **23** Ang tanang butang uyon sa balaod, "apan dili ang tanang butang mapuslanon. "Ang tanang butang uyon sa balaod," apan dili ang tanang butang makalig-on sa mga tawo. **24** Kinahanglan nga walay si bisan kinsa ang mangita sa iyang kaugalingong kaayohan. Hinuon, ang matag usa kinahanglan nga mangita ug kaayohan sa iyang siligan. **25** Makahimo kamo pagkaon sa bisan unsa nga gibaligya sa merkado, sa walay pagpangutana sa konsensya. **26** Kay "ang kalibutan iya sa Ginoo, ug ang kinatibuk-an niini." **27** Kung ang mga dili magtutuo modapit kanimo nga mokaon sa pagkaon, ug buot nimo nga moadto, kaona ang bisan unsa nga gibutang sa imong atubangan sa walay pagpangutana sa konsensya. **28** Apan kung ang usa ka tawo moingon kanimo, "Kini nga pagkaon gikan sa usa ka pagano nga paghalad" ayaw kini kaona. Kini alang sa usa nga nagpahibalo kanimo, ug tungod sa konsensya. **29** Wala ako nagpasabot sa imong kaugalingong konsensya, apan ang konsensya sa ubang tawo. Kay ngano nga kinahanglan man nga

10 Buot ko nga makahibalo kamo, mga igsoon, nga ang tanan natong mga amahan nailalom sa panganod ug ang tanan milabang sa dagat. **2** Ang tanan gibawtismohan ni Moises ngadto sa panganod ug didto sa dagat, **3** ug ang tanan mikaoon sa samang espirituhanon nga pagkaon. **4** Ang tanan miinom sa samang espirituhanon nga ilimnon. Kay sila miinom gikan sa usa ka espirituhanon nga bato nga nagsunod kanila, ug kana nga bato mao si Cristo. **5** Apan ang Dios wala kaayo nahimuot sa kadaghanan kanila, ug ang ilang mga patay nga lawas nagkatag sa kamingawan. **6** Karon kining mga butanga mao ang mga panag-ingnan alang kanato, aron nga dili na kita maibog sa mga daotan nga mga butang sama sa ilang gibuhut. **7** Ayaw pagsimba sa mga diosdios, sama sa gibuhut sa pipila kanila. Kini sama sa nahisulat, "Ang mga tawo milingkod aron sa pagkaon ug pag-inom, ug mitindog aron magdula." **8** Dili kita magbuhat ug malaw-ay nga pakighilawas, sama sa gibuhut sa kadaghanan kanila. Sa usa ka adlaw, 23, 000 nga mga tawo ang nangamatay tungod niini. **9** Dili usab nato sulayan si Cristo, sama sa gibuhut sa kadaghanan kanila ug gilaglag pinaagi sa mga bitin. **10** Ayaw usab pagbagulbul, sama sa gibuhut sa kadaghanan kanila ug gilaglag pinaagi sa usa ka anghel sa kamatayon. **11** Karon kining mga butanga nahitabo kanila isip mga panag-ingnan alang kanato. Kini nahisulat alang sa pagpanudlo kanato—alang kanato diin ang kataposan sa mga katuigan miabot. (aiōn g165) **12** Busa tugoti nga ang si bisan kinsa nga naghunahuna nga siya nagtindog mag-amping nga siya dili matumba. **13** Walay tintasyon nga midangat kaninyo nga wala mahitabo sa tanang katawhan. Hinunoa, ang Dios

ang akong kagawasan mahukman sa konsensya sa uban? **30** Kung ako moambit sa pagkaon uban ang pagpasalamat, nganong sawayon man ako alang sa kung unsa akong gipasalamatnan na? **31** Busa, ka babaye taas ug buhok, iya kining himaya? Kay bisan mokaon o moinom kamo, o bisan unsa ang inyong buhaton, buhata ang tanan sa paghimaya sa Dios. **32** Ayaw paghatag ug kapandolan sa mga Naningkamot ako sa pagpahimut sa tanang tawo sa tanang mga butang. Wala ako nangita sa akong kaayohan, apan kana sa kadaghanan. Buhaton ko kini aron nga maluwasa sila.

16 kung ang lalaki adunay taas nga buhok, kini usa ka pagpaulaw alang kaniya? **15** Dili ba nga ang kinaiyahan nagtudlo man kaninyo nga kung ang usa niini, wala na kitay lain pang tulumanon, ni ang kasimbahanan sa Dios. **17** Apan sa mosunod nga mga pahimatngon, wala ko kamo gidayeg. Kay sa dihang magtigom kamo, kini dili alang sa kaayohan apan alang sa kadaotan. **18** Kay sa unang babin, nakadungog ako nga sa dihang magtigom kamo diha sa simbahan, adunay pagkabahinbahin diha kaninyo, ug sa pipila diha nga babin nagtuwo ako. **19** Kay anaa gayod ang pagkabahinbahin diha kaninyo, aron nga kadtong gitugotan maila diha kaninyo. **20** Kay sa dihang nagtigom kamo, dili ang Panihapon sa Ginoo ang inyong gikaon. **21** Sa dihang mikaon kamo, ang matag usa magkaon sa iyang kaugalingong pagkaon sa wala pa makakaon ang uban. Ang usa gigutom, ug ang uban nangahubog. **22** Wala ba kamoy mga balay nga kan-an ug imnan? Panamastamasan ba ninyo ang simbahan sa Dios ug pakaulawan kadtong walay gipanag-iyahan? Unsa may ikasulti ko kaninyo? Angayan ko ba kamong dayon? Dili ako modayeg kaninyo tungod niini! **23** Kay akong nadawat gikan sa Ginoo kung unsa ang gipasa nako diha kaninyo, nga ang Ginoong Jesus, sa gabii sa dihang siya gibudhian, mikhu ug tinapay. **24** Pagkahuman niya sa pagpasalamat, iya kining gipikaspikas ug miington, “Mao kini ang akong lawas, nga alang kaninyo. Buhata kini aron sa paghinumdom kanako.” **25** Sa samang paagi gikuha niya ang kupa pagkahuman sa panihapon, ug miington siya, “Kini nga kupa mao ang bag-o nga kasabotan diha sa akong dugo. Buhata kini kanunay sa dihang moinom kamo niini, sa paghinumdom kanako.” **26** Kay sa matag higayon nga kamo mokaon niini nga tinapay ug moinom niini nga kupa, nagmantala kamo sa kamatayon sa Ginoo hangtod nga siya mobalik. **27** Busa, si bisan kinsa, nga mokaon sa tinapay o moinom sa kupa sa Ginoo sa dili takos nga pamatasan, mahimong sad-an sa lawas ug sa dugo sa Ginoo. **28** Tugoti ang usa ka tawo nga magsusi pag-una sa iyang kaugalingon, ug niini nga paagi tugoti siya nga mokaon sa tinapay ug moinom sa kupa. **29** Kay siya nga mokaon ug moinom nga wala magsusi sa lawas, mikaon ug miinom ug paghukom sa iyang kaugalingon. **30** Mao kini nganong

11 Sundoga ako, ingon nga ako nagsundog kang Cristo. **2** Karon gidayeg ko kamo tungod kay nahinumdom kamo kanako sa tanang butang. Gidayeg ko kamo tungod kay nagkupot kamo sa mga tulumanon ingon nga gihatod ko kini nganha kaninyo. **3** Karon buot ko nga kamo makasabot nga si Cristo mao ang ulo sa matag lalaki, nga ang lalaki ang ulo sa babaye, ug ang Dios mao ang ulo ni Cristo. **4** Bisankinsa nga lalaki nga mag-ampo o managna nga adunay tabon ang iyang ulo nagpaulaw sa iyang ulo. **5** Apan bisankinsa nga babaye nga mag-ampo o managna nga walay tabon ang iyang ulo nagpaulaw sa iyang ulo. Kay kini usa ug susama nga butang ingon nga ang iyang ulo gikagisan. **6** Kay kung ang usa ka babaye dili magtabon sa iyang ulo, kinahanglan nga pamub-an niya ug putol ang iyang buhok. Kung kini makaaulaw alang sa usa ka babaye nga putlon ang iyang buhok o kagisan ang iyang ulo, kinahanglan tabonan niya ang iyang ulo. **7** Kay ang lalaki dili kinahanglan magtabon sa iyang ulo, sanglit siya ang hulagway ug himaya sa Dios. Apan ang babaye mao ang himaya sa lalaki. **8** Kay ang lalaki wala gihimo gikan sa babaye. Hinuon, ang babaye gihimo gikan sa lalaki. **9** Kay ang lalaki wala gihimo alang sa babaye. Hinuon, ang babaye gihimo alang sa lalaki. **10** Mao nga ang babaye kinahanglan nga adunay usa ka simbolo sa katungod sa iyang ulo, tungod sa mga anghel. **11** Bisan paman niiana, diha sa Ginoo, ang babaye mag-agad ngadto sa lalaki, ug ang lalaki mag-agad ngadto sa babaye. **12** Kay ang babaye gikan sa lalaki, busa ang lalaki gikan sa babaye. Ug ang tanang butang gikan sa Dios. **13** Paghukom alang sa inyong kaugalingon: Angay ba alang sa babaye nga mag-ampo ngadto sa Dios nga ang iyang ulo wala gitabonan? **14** Dili ba nga ang kinaiyahan mismo nagtudlo man kaninyo nga

daghan kaninyo ang huyang ug masakiton, ug ang gihimo sa pag-inom sa usa ka Espiritu. **14** Kay ang pipila kaninyo nakatulog. **31** Kung atong susihon ang lawas dili usa ka sakop, apan daghan. **15** Kung ang atong kaugalingon, dili kita pagahukman. **32** Apan til moingon, "Sanglit ako dili kamot, dili ako bahin sa kung gihukman kita sa Ginoo, gipanton kita, aron nga lawas," dili kini labing ubos nga sa bahin sa lawas. **16** dili kita mahukman sa silot uban sa kalibutan. **33** Ug kung ang dalunggan magaingon, "Tungod kay dili Busa, akong mga igsoon, sa dihang magtigom kamo man ako mata, dili ako bahin sa lawas," dili kini labing aron mokaon, hulata ang matag-usa. **34** Kung adunay ubos nga sa bahin sa lawas. **17** Kung ang tibuok lawas gigutom, tugoti siya nga mokaon didto sa balay, aron ang mata, hain man ang pagbatí sa pagdungog? nga sa dihang magtigom kamo dili kini alang sa Kung ang tibuok lawas mao ang dalunggan, hain paghukom. Ug mahitungod sa ubang mga butang man ang pagbatí sa pagsimhot? **18** Apan ang Dios nga inyong gisulat, maghatag ako ug pagpanudlo sa nagpahimutang sa matag bahin sa lawas ingon nga dihang ako moabot.

12 Mahitungod sa espirituhanon nga mga gasa, mga igsoon, dili ako buot nga kamo dili makahibaló. **2** Nahibalo kamo nga sa mga pagano pa kamo, nahisalaag kamo ngadto sa dili makasulti nga mga diosdios, sa bisan unsa nga mga paagi gipangulohan kamo nila. **3** Busa buot ko nga mahibalóan ninyo nga walay usa nga mosulti pinaagi sa Espiritu sa Dios nga makaingon, "Si Jesus mao ang tinunglo." Walay usa nga makaingon, "Si Jesus mao ang Ginoo," gawas sa Balaang Espiritu. **4** Karon adunay nagkalain-lain nga mga gasa, apan managsama lang nga Espiritu. **5** Ug adunay nagkalain-lain nga mga buluhaton, apan managsama lang nga Ginoo. **6** Ug adunay nagkalain-lain nga mga matang sa buhat, apan kini sama lang nga Dios nga naghimo kanila nga mahimo sa tanan. **7** Karon sa matag usa gihatag ang gawasnon nga pagpakita sa Espiritu alang sa kaayohan sa tanan. **8** Kay sa usa gihatag sa Espiritu ang pulong sa kaalam, ug sa uban ang pulong sa kahibalo pinaagi sa sama lang nga Espiritu. **9** Sa uban gihatag ang pagtuo pinaagi sa sama lang nga Espiritu, ug sa uban mga gasa sa pagpangayo pinaagi sa usa ka Espiritu. **10** Sa uban gihatag ang mga buhat sa gahom, ug sa uban pagpanagna. Sa uban gihatag ang katakos sa pag-ila tali sa mga espiritu, sa uban mga nagkalain-lain nga matang sa mga pinulongan, ug sa uban ang paghubad sa mga pinulongan. **11** Apan ang usa ug sama lang nga Espiritu ang nagbuhat niining tanan, naghataq ug mga gasa sa matag usa sa tagsa-tagsa, sumala sa iyang gipili. **12** Kay ingon nga ang lawas usa ug adunay daghan nga mga sakop ug ang tanan sakop sa sama nga lawas, mao nga kini uban kang Cristo. **13** Kay pinaagi sa usa ka Espiritu gibawtismohan kitang tanan ngadto sa usa ka lawas, mga Judio man o mga Griyego, ginapos man o gawasnon, ug ang tanan

gihimo sa pag-inom sa usa ka Espiritu. **14** Kay ang lawas dili usa ka sakop, apan daghan. **15** Kung ang atong kaugalingon, dili kita pagahukman. **32** Apan til moingon, "Sanglit ako dili kamot, dili ako bahin sa kung gihukman kita sa Ginoo, gipanton kita, aron nga lawas," dili kini labing ubos nga sa bahin sa lawas. **16** dili kita mahukman sa silot uban sa kalibutan. **33** Ug kung ang dalunggan magaingon, "Tungod kay dili Busa, akong mga igsoon, sa dihang magtigom kamo man ako mata, dili ako bahin sa lawas," dili kini labing aron mokaon, hulata ang matag-usa. **34** Kung adunay ubos nga sa bahin sa lawas. **17** Kung ang tibuok lawas gigutom, tugoti siya nga mokaon didto sa balay, aron ang mata, hain man ang pagbatí sa pagdungog? nga sa dihang magtigom kamo dili kini alang sa Kung ang tibuok lawas mao ang dalunggan, hain paghukom. Ug mahitungod sa ubang mga butang man ang pagbatí sa pagsimhot? **18** Apan ang Dios nagpahimutang sa matag bahin sa lawas ingon nga dihang ako moabot.

19 Ug kung silang tanan sama nga sakop, hain man ang lawas? **20** Busa karon daghan sila nga mga sakop, apan usa lang ang lawas. **21** Ang mata dili makaingon sa kamot, "Wala ako magkinahanglan kanimo." Ni ang ulo moingon ngadto sa mga til, "Wala ako magkinahanglan kanimo." **22** Apan ang mga sakop sa lawas nga makita nga labing mahuyang mao ang mahinungdanon. **23** Ug ang mga bahin sa lawas nga atong gihunahuna nga dili kaayo dungganon, mohatag kita kanila sa labing dako nga pagpasidungog, ug ang atong dili angayan nga mga sakop adunay labaw nga dungog. **24** Karon ang atong angayan nga mga sakop dili kinahanglan nga tagdon uban sa dungog, kay aduna na silay dungog. Apan gihiusa sa Dios ang tanan nga mga sakop, ug naghataq siya ug dugang nga kadungganan niadtong nakulangan niini. **25** Gibuhat niya kini aron walay pagkabahin-bahin sa lawas, apan nga ang mga sakop kinahanglan nga moamping alang sa usag- usa uban sa sama nga pagbatí. **26** Ug sa diha nga ang usa ka sakop mag-antos, ang tanan nga mga sakop mag-antos usab. O sa diha nga ang usa ka sakop mapasidungan, ang tanang mga sakop maglipay usab. **27** Karon kamo mao ang lawas ni Cristo ug ang tagsatagsa mga sakop niini. **28** Ug nagpili ang Dios diha sa simbahan sa una mga apostoles, ikaduha ang mga propeta, ikatulo ang mga magtutudlo, unya kadtong nagbuhat ug gamhanan nga mga buhat, unya ang mga gasa sa pagpangayo, kadtong naghataq ug mga pagtabang, kadtong nagbuhat sa buhat sa pagdumala, ug kadtong adunay nagkalain-lain nga mga matang sa mga pinulongan. **29** Ang tanan ba kanila mga apostoles? Ang tanan ba mga propeta? Ang tanan ba mga magtutudlo? Ang tanan ba nagabuhat sa gamhanang mga buhat? **30** Tanan ba kanila adunay mga gasa sa pagpangayo? Ang tanan ba kanila makasulti uban sa mga

pinulongan? Ang tanan ba kanila makahubad sa mga kondili sa Dios. Kay walay nakasabot kaniya tungod pinulongan? 31 Tinguhaa gayod ang pagpangita sa kay siya nagsulti man sa tinago nga mga butang sa labing dako nga mga gasa. Ug ipakita ko kaninyo ang Espiritu. 3 Apan ang usa nga nagapanagna nakigsulti dugang pang labing maayo nga paagi.

13 Pananglitan makasulti ako sa mga pinulongan

sa mga tawo ug sa mga anghel. Apan kung wala akoy gugma, mahimo akong usa ka saba nga agong o usa ka nagtagtingting nga piyangpiyang. 2 Pananglitan aduna akoy gasa sa pagpanagna ug makasabot sa tanang tinago nga mga kamatuoran ug kahibalo, ug kung ako adunay tanang pagtuo ingon nga makapabalhin sa mga bukid. Apan kung wala akoy gugma, wala akoy pulos. 3 Ug pananglitan akong ihatag ang tanan nga akong gipanag-iyahan aron sa pagpakaon sa kabos, ug akong ihatag ang akong lawas aron nga sunogon. Apan kung wala akoy gugma, wala akoy makuha. 4 Ang gugma mapailubon ug maluluy-on. Ang gugma dili masina o hambog. Dili kini mapahitas-on 5 o bastos. Dili kini dalo. Dili kini dali masuko, ni mag-ihap sa mga kasayapanan. 6 Dili kini malipay sa dili matarong. Hinuon, maglipay kini diha sa kamatuoran. 7 Ang gugma maantoson sa tanang mga butang, motuo sa tanang mga butang, adunay pagsalig mahitungod sa tanang mga butang, ug molahutay sa tanang mga butang. 8 Ang gugma dili matapos. Kung adunay mga panagna, kini mangahanaw. Kung adunay mga pinulongan, mahunong kini. Kung adunay kahibalo, kini mahanaw. 9 Kay kita nahibalo lamang sa pipila ug makapanagna kita sa pipila lamang. 10 Apan sa dihang ang hingpit moabot, kadtong dili hingpit mangahanaw. 11 Sa dihang usa pa ako ka bata, nagsulti ako sama sa usa ka bata, naghunahuna ako sama sa usa ka bata, nangatarongan ako sama sa usa ka bata. Sa dihang nahimo na akong hamtong, akong gisalikway ang binata nga mga butang. 12 Kay karon nagtan-aw kita nga dili diritso diha sa samin, apan unya sa nawong ug nawong. Karon nahibalo ako sa bahin lamang, apan unya makahibalo ako sa bug-os ingon nga ako bug-os nga nailhan. 13 Apan karon kining tulo magapabilin: ang pagtuo, ang umaabot nga pagsalig, ug ang gugma. Apan ang mas labaw niini mao ang gugma.

14 Tinguhaa ang gugma ug pagmainiton alang

sa espirituhanon nga mga gasa, ilabina kay kamo kamo magapanagna. 2 Tungod kay ang usa

kondili sa Dios. Kay walay nakasabot kaniya tungod kay siya nagsulti man sa tinago nga mga butang sa Espiritu. 3 Apan ang usa nga nagapanagna nakigsulti sa mga tawo aron sa pagpalig-on kanila, aron sa pagdasig kanila, ug sa paghupay kanila. 4 Ang usa nga nagsulti sa dila nagpalig-on sa iyang kaugalingon, apan ang usa nga nagapanagna magpalig-on sa simbahan. 5 Karon nanghinaot ako nga kamong tanan makasulti sa mga pinulongan. Apan labaw pa niana, nanghinaot ako nga kamo makahimo sa pagpanagna. Ang nagapanagna labaw pa sa usa nga makasulti sa mga dila (gawas kung adunay usa nga maghubad aron nga ang simbahan malig-on). 6 Apan karon, mga kaigsoonan, kung moanha ako kaninyo nga magsulti sa mga dila, unsa man ang matabang nako kaninyo? Wala, gawas kung magsulti ako kaninyo sa gipadayag, o kahibalo, o panagna, o pagtulon-an. 7 Kung ang walay kinabuhi nga mga kasangkapan magtingog—sama sa plawta o alpa—ug dili kini mohimo ug nagkalainlaing tonada, unsaon man pagkahibalo ni bisan kinsa kung unsa nga tono ang ginatugtog sa plawta ug sa alpa? 8 Kay kung ang trumpeta gipatugtog sa dili sakto nga tingog, unsaon man pagkahibalo ni bisan kinsa kung kanusa ang takna sa pagpangandam sa gubat? 9 Busa anaa kini kaninyo. Kung mosulti kamo ug pinulongan nga dili masabtan, unsaon man pagkasabot ni bisan kinsa kung unsa ang inyong giingon? Ikaw magasulti, ug walay makasabot kanimo. 10 Adunay daghang nagkalain-lain nga mga pinulongan sa kalibutan ug ang tanan adunay ipasabot. 11 Apan kung wala ako makasabot sa usa ka pinulongan, mahimo akong usa ka langyaw sa mamumulong ug ang mamumulong mahimong usa ka langyaw kanako. 12 Sama usab kaninyo. Tungod kay mahinamon man kamo sa lihok sa Espiritu, pagmainiton aron modagaya ang paglig-on sa simbahan. 13 Busa ang usa nga nagsulti sa dila kinahanglang mag-ampo nga siya makahubad. 14 Kay kung mag-ampo ako diha sa dila ang akong espiritu mag-ampo usab, apan ang akong hunahuna dili magmabungahan. 15 Unsa man ang angay nakong buhaton? Mag-ampo ako pinaagi sa akong espiritu, apan mag-ampo usab ako pinaagi sa akong hunahuna. Moawit ako pinaagi sa akong espiritu, ug moawit usab ako pinaagi sa akong hunahuna. 16

Kay kondili, kung modayeg ka sa Dios pinaagi sa imong espiritu, unsaon man pag-ingon sa langyaw nga nagapanulti sa dila wala nakigsulti sa mga tawo ug “Amen” sa dihang nagpasalamat ka kung wala

siya makasabot sa imong gisulti? 17 Kay igo na ang dili Dios sa kalibog, kondili sa kalinaw. Ug diha sa inyong pagpasalamat, apan ang ubang tawo wala tanang mga simbahan sa tanang mga magtutuo, 34 nalig-on. 18 Nagpasalamat ako sa Dios nga nagasulti kinahanglan nga ang mga babaye magpabilin nga ako sa mga dila labaw pa kaninyong tanan. 19 Apan hilom sa kasimbahanan. Kay wala sila gitugotan sa sa simbahan mas pilion ko pa nga pagsulti ug lima ka pagsulti. Hinuon, kinahanglan nga sila magpadumala, pulong nga akong masabtan aron nga ako makahimo sama sa giingon sa balaod. 35 Kung aduna silay sa pagpanudlo sa uban, kay sa 10, 000 ka mga pulong gitinguha nga makat-onan, papangutan-a sila sa ilang diha sa dila. 20 Mga kaigsoonan, ayaw pagbinata mga bana sa balay. Kay makuaukul kini alang sa sa inyong panghunahuna. Apan, sa pagkadaotan, usa ka babaye nga mosulti sa simbahan. 36 Ang pagpakasama kamo sa mga gagmay nga bata. Apan pulong ba sa Dios naggikan kaninyo? Kamo lamang sa inyong panghunahuna kinahanglan nga hamtong. ba ang naabtan niini? 37 Kung adunay naghunahuna 21 Sa balaod kini nahisulat, "Pinaagi sa mga tawo sa iyang kaugalingon nga siya usa ka propeta o nga adunay laing mga pinulongan ug pinaagi sa mga espirituhanon, kinahanglan nga ilhon niya nga ang ngabil sa mga langyaw makigsulti ako niining mga mga butang nga akong gisulat kaninyo mao ang tawhana. Bisan pa niana dili nila ako madunggan," mando sa Gino. 38 Apan kung adunay dili moila nag-ingon ang Gino. 22 Busa ang mga dila mao niini, ayaw usab siya ilha. 39 Busa, mga kaigsoonan, ang mga timaan, dili sa mga magtutuo, apan sa dili tinguhaa gayod ang gasa sa pagpanagna ug ayaw magtutuo. Apan ang pagpanagna usa ka timaan, dili dumili ang uban sa pagsulti diha sa mga dila. 40 sa dili magtutuo, apan sa magtutuo. 23 Busa, kung ang Apan himoa nga ang tanang mga butang mabuhat sa tibuok simbahan managtigom ug ang tanan magsulti han-ay ug sa hustong paagi.

sa mga dila, ug mosulod ang tagagawas ug ang dili magtutuo, dili ba sila moiong nga nangabuang na kamo? 24 Apan kung kamong tanan managna unya mosulod ang dili magtutuo o tagagawas, matandog siya sa tanan nga iyang madungog. Mahukman siya sa tanan nga gipang-ingon. 25 Ang tinago sa iyang kasingkasing mahimong mapagawas. Tungod niana, moyukbo siya ug mosimba sa Dios. Mopahayag siya nga ang Dios anaa gayod taliwala kaninyo. 26 Unya unsa man ang sunod mga kaigsoonan? Kung magtigom kamo, ang matag usa adunay usa ka salmo, usa ka pagtulon-an, usa ka pagpadayag, usa ka pinulongan, o usa ka pagsabot. Buhata ang tanan aron nga malig-on ang simbahan. 27 Kung adunay magapanulti sa dila, duha o tulo ra ang pinakadaghan, ug sila magpulihanay. Ug kinahanglan nga adunay mohubad kung unsa ang naingon. 28 Apan kung walay mohubad, pahiloma silang tanan diha sa simbahan. Pasultiha ang matag usa kanila sa ilang kaugalingon ngadto sa Dios. 29 Pasultiha ang duha o tulo ka mga propeta, ug papaminawa ang ubang tawo uban sa pag-ila kung unsa ang giingon. 30 Apan kung ang panglantaw gihatag sa usa nga naglingkod sa panagtigom, pahiloma ang usa nga nag-istorya. 31 Kay ang matag usa kaninyo mahimong isa-isa nga managna aron ang tanan makakat-on ug ang tanan madasig. 32 Kay ang mga espiritu sa mga propeta anaa sa pagdumala sa mga propeta. 33 Kay ang Dios

15 Karon magpahinumdom ako kaninyo, mga igsoon, sa ebanghelyo nga gimantala ko kaninyo, diin inyong gidawat ug inyong gibarongan. 2 Pinaagi niini nga ebanghelyo kamo naluwas, kung mokupot kamo nga lig-on sa pulong nga gisangyaw ko kaninyo, gawas kon kawang ang inyong gituhan. 3 Kay gidala nako kaninyo ang pinakamahinundanon nga mga butang nga nadawat usab nako: nga si Cristo namatay alang sa atong mga sala sumala sa mga kasulatan, 4 nga gilubong siya, ug nga nabanhaw siya sa ikatulo nga adlaw sumala sa mga kasulatan. 5 Ug nagpakita siya kang Cefas, unya ngadto sa napulo ug duha. 6 Unya sa usa ka higayon nagpakita siya sa kapin 500 ka mga kaigsoonan. Kadaghanan kanila mga buhi pa gihapon, apan ang pipila nakatulog. 7 Unya mipakita siya kang Santiago, unya ngadto sa tanang mga apostoles. 8 Sa kataposan niining tanan, mipakita siya kanako, ingon sa usa ka bata nga natawo sa sayop nga panahon. 9 Kay ako mao ang kinaulahian sa mga apostoles. Dili ako takos nga tawgon nga usa ka apostoles tungod kay akong gilutos ang simbahan sa Dios. 10 Apan pinaagi sa grasya sa Dios ako mao ako, ug ang iyang grasya nga ania kanako wala makawang. Hinuon, naningkamot ako sa pagbuhat kaysa kanilang tanan. Apan dili kini ako, kini ang grasya sa Dios nga ania kanako. 11 Busa bisan ako o sila, mao nga kami nagsangyaw ug kamo mituo. 12

Karon kung si Cristo gimantala ingon nga nabanhaw patay wala gayod gibanhaw, nganong gibawtismohan gikan sa mga patay, unsaon man pag-ingon sa pipila man sila alang kanila? 30 Ug nganong sa matag kaninyo nga walay pagkabanhaw sa mga patay? takna anaa man kita sa kakuyaw? 31 Namatay ako sa 13 Apan kung walay pagkabanhaw sa mga patay, matag adlaw. Kana mao ang ipahayag ko sa akong buot pasabot bisan si Cristo wala mabanhaw. 14 Ug pagpasigarbo nganha kaninyo, mga kaigsoonan, nga kung wala mabanhaw si Cristo, buot pasabot ang akong nabatonan diha kang Cristo Jesus nga atong among pagsangyaw kawang lamang, ug ang inyong Ginoo. 32 Unsa man ang akong maangkon, gikan sa pagtuo usab kawang lamang. 15 Ug kita makaplagan usa ka tawhanong panglantaw, kung nakig-away ako nga mini nga mga saksi mahitungod sa Dios, tungod batok sa mga mapintas nga mananap didto sa Efeso, kay kita nagpamatuod batok sa Dios, sa pag-ingon kung wala mabanhaw ang mga patay? "Mangaon kita nga siya nagbanhaw kang Cristo bisan wala man ug manginom, kay ugma mangamatay kita." 33 Ayaw diay. 16 Kay kung ang mga patay dili banhawon, pagpalimbong: "Ang daotang mga kauban makadaot pasabot nga bisan si Cristo wala usab mabanhaw. sa maayong mga pamatasan." 34 Pagmatngon! 17 Ug kung si Cristo wala banhawa, ang inyong Pagpuyo nga matarong! Ayaw pagpkasala. Kay pagtuo kawang lamang ug kamu anaa pa gihapon sa ang pipila kaninyo walay kahibalo sa Dios. Isulti ko inyong mga sala. 18 Unya kadtong nangamatay diha kini aron maulawan kamu. 35 Apan moingon ang kang Cristo mahawan usab. 19 Kung niini lamang usa ka tawo, "Unsaon man pagkabanhaw sa mga nga kinabuhi kita adunay pagsalig sa umaabot diha patay? Ug sa unsa man nga matang sa lawas sila kang Cristo, sa tanang katawhan kita ang labing moabot?" 36 Wala gayod kamoy alamag! Kung unsa makaluluoy. 20 Apan karon si Cristo gibanhaw gikan ang inyong gipugas dili magsugod sa pagtubo gawas sa mga patay, ang unang mga bunga niadtong mga kon kini mamatay. 37 Ug kung unsa ang inyong nangamatay. 21 Kay sanglit ang kamatayon miabot gipugas dili mao ang lawas nga mogula, apan usa ka pinaagi sa usa ka tawo, pinaagi usab sa usa ka binhi. Mamahimo kining trigo o lain pang butang. 38 tawo miabot ang pagkabanhaw sa mga patay. 22 Apan ang Dios magahatag niini ug lawas nga maoy Kay tungod kang Adan ang tanan mamatay, busa iyang gipili, ug sa matag binhi ang iyang kaugalingon diha usab kang Cristo ang tanan mahimong buhi. 23 nga lawas. 39 Dili ang tanan nga unod managsama. Apan ang tagsatagsa anaay kaugalingon nga han- Hinuon, adunay usa ka unod sa mga tawo, ug laing ay: Kang Cristo, nga mao ang unang mga bunga, unod alang sa mga mananap, ug lain pang unod ug unya kadtong nahisakop kang Cristo mabuhii sa alang sa mga langgam, ug lain alang sa isda. 40 iyang pag-abot. 24 Unya mao na ang kataposan, sa Aduna usab langitnon nga mga lawas ug yutan-on diha nga si Cristo motugyan sa gingharian ngadto nga mga lawas. Apan ang himaya sa langitnon nga sa Dios nga Amahan. Mao kini ang panahon nga lawas usa ka matang ug ang himaya sa yutan-on lahi iyang wagtangon ang tanan nga mando, ug tanan usab. 41 Adunay usa ka himaya sa adlaw, ug laing nga pamunoan ug gahom. 25 Kay kinahanglan nga himaya sa bulan, ug laing himaya sa mga bituon. siya maghari, hangtod nga mabutang niya ang tanan Kay ang himaya sa usa ka bituon lahi kaysa lain niyang mga kaaway ilalom sa iyang mga tiil. 26 pa nga bituon. 42 Mao usab ang pagkabanhaw sa Ang kataposan nga kaaway nga pagalagragon mao mga patay. Kung unsa ang ginapugas madunoton, ug ang kamatayon. 27 Kay "iyang gibutang ang tanang kadtong gibanhaw dili madunot. 43 Kini gipugas sa butang ubos sa iyang mga til." Apan sa dihang kaulawan; kini gibanhaw sa himaya. Kini gipugas sa giingon nga "iyang gibutang ang tanan," kini tataw kahuyang; kini gibanhaw sa gahom. 44 Kini gipugas nga dili lakip ang usa nga nagbutang sa tanan ilalom sa usa ka tawhanon nga lawas; kini gibanhaw sa usa sa iyang kaugalingon. 28 Sa dihang ang tanang mga kaespirituhanon nga lawas. Kung adunay tawhanon butang napailalom kaniya, nagsabot nga mismo nga lawas, adunay espirituhanon usab nga lawas. 45 ang Anak mahimong ilamom kaniya nga nagpailalom Busa kini nahiisulat usab, "Ang unang tawo nga si sa tanang butang diha kaninya. Kini mahitabo aron Adan nahimong buhi nga kalag." Ang kataposan nga nga ang Dios nga Amahan mahimong tanan sa Adan nahimong usa ka nagahatag ug kinabuhi nga tanan. 29 O kon dili unsa man ang mahimo niadtong espiritu. 46 Apan ang espirituhanon wala nahiuna ug gibawtismohan alang sa mga patay? Kung ang mga abot apan ang lawasnon, ug unya ang espirituhanon.

47 Ang nauna nga tawo iya sa yuta, hinimo sa abog. Macedonia. 6 Tingali magpabilin ako uban kaninyo o Ang ikaduha nga tawo gikan sa langit. 48 Kadong basin diha pa ako magpalabay sa tingtugnaw, aron mga hinimo sa abog sama usab kaniya nga hinimo nga matabangan ninyo ako sa akong pagpanaw, sa abog. Ug kadong mga hinimo sa langit, sama bisan asa ako moadt. 7 Kay dili ko buot nga usab kaniya nga iya sa langit. 49 Ingon nga gidala makigkita kaninyo sa mubo lamang nga panahon. nato ang panagway sa tawo sa abog, dalhon usab Kay nagtinguha ako nga makig-urban kaninyo sa nato ang panagway sa tawo sa langit. 50 Karon taas nga panahon, kung itugot sa Ginoo. 8 Apan isulti ko kini, mga igsoon, nga ang unod ug dugo dili magpabilin ako sa Efeso hangtod sa Pentecostes, makapanunod sa gingharian sa Dios. Ni unsa ang 9 kay ang halapad nga pultahan giablilan alang madunot makapanunod sa unsa ang dili madunot. kanako, ug adunay daghan nga mga kaaway. 10 51 Tan-awa! Sultihan ko kamo sa usa ka tinago nga Karon sa dihang moabot na si Timoteo, paninguhaa kamatuoran: Kitang tanan dili mamatay, apan kitang nga dili siya magmehadlokon diha kaninyo, kay tanan mausab. 52 Kita mangausab sa usa ka gutlo, sa nagbuhut siya sa buluhaton sa Ginoo, sama sa akong pagpamilok sa mata, diha sa kataposan nga trumpeteta. gibuhut. 11 Ayaw tugoti nga adunay magbiaybiay Kay patingogon ang trumpeteta, ug pagabanhawon ang kaniya. Tabangi siya sa iyang dalan diha sa kalinaw, mga patay ug dili na madunot, ug kita mausab. 53 Kay aron nga makaanhi siya kanako. Kay nagdahom ako kining madunot nga lawas kinahanglan masul-oban kaniya nga makaanhi uban sa mga kaigsoonan. 12 sa kung unsa ang dili madunot, ug kining adunay Karon mahitungod sa atong igsoon nga si Apollos, kamatayon nga lawas kinahanglan masul-oban sa gidasig ko siya pag-ayo sa pagduaw kaninyo uban sa walay kamatayon. 54 Apan sa dihang kining madunot mga kaigsoonan. Apan dili pa niya kabubut-on nga nga lawas masul-oban sa kon unsa ang dili madunot, moanha karon. Bisan paman niini, moanha siya sa ug sa dihang kining lawas nga mamatay masul- tukma nga panahon. 13 Pagmabinatayon, barog nga oban sa walay kamatayon, unya matuman na ang lig-on diha sa pagtuo, pagmaksungan, pagmalig-on. panultihon nga nahisulat, "Ang kamatayon gilamoy 14 Tugoti nga ang tanan ninyong buhaton mahimo diha sa kadaogan." 55 "Kamatayon, hain ang imong diha sa gugma. 15 Nasayod kamo sa panimalay ni kadaogan? Kamatayon, hain ang imong kasakit?" Stefanas, nga sila mao ang unang mga nakabig diha (Hadēs g86) 56 Ang kasakit sa kamatayon mao ang sa Acaya, ug gitugyan nila ang ilang kaugalingon sala, ug ang gahom sa sala mao ang balaod. 57 sa pag-alagad sa mga magtutuo. Karon giawhag ko Apan salamat sa Dios, nga maoy naghatag kanato kamo, mga kaigsoonan, 16 nga magpaubos niadtong sa kadaogan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo! mga katawhan sa matag-usa nga nagtabang diha 58 Busa, akong hinigugma nga mga kaigsoonan, sa buhat ug ang naghago uban kanamo. 17 Ug pagmalig-on ug ayaw pagpatarog. Kanunay nga magmaya ako sa pag-abot ni Stefanas, Fortunatus, magmadagayaon sa buhat sa Ginoo, tungod kay ug Acaicus. Sila ang nagdugang sa inyong pagkulang. kamo nasayod nga ang inyong buhat sa Ginoo dili 18 Kay gibag-o nila ang akong espiritu ug kaninyo. makawang.

16 Karon, mahitungod sa pagpangolekta sa mga magtutuo, ingon sa gisugo ko sa kasimbahanan sa Galacia, nga inyong buhaton. 2 Sa unang adlaw sa semana, ang matag-usa kaninyo kinahanglan maggahin ug pipila ka butang ug tago-i kini kutob sa inyong maabot. Buhata kini aron nga wala nay pagpangolekta sa pag-abot nako. 3 Ug sa dihang moabot na ako, kung sikinsa ang inyong giuyonan, mopadala ako uban sa mga sulat aron ihatod ang inyong halad ngadto sa Jerusalem. 4 Ug kung gikinahanglan nga moadtusab ako, muoban sila kanako. 5 Apan moanha ako kaninyo sa dihang moagi na ako sa Macedonia. Kay moagi man ako sa

2 Corinto

1 Si Pablo, usa ka apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon, ngadto sa simbahan sa Dios nga anaa sa Corinto, ug ngadto sa tanang magtutuo sa tibuok rehiyon sa Acaya. **2** Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **3** Hinaot nga dayegon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Siya mao ang Amahan sa mga kaluoy ug ang Dios sa tanang paghupay. **4** Ang Dios maghupay kanato sa tanan natong kagul-anan, aron nga makahupay usab kita niadtong anaa sa bisan unsa nga kagul-anan. Naghupay kita sa uban sa samang paghupay nga gigamit sa Dios aron sa paglipay kanato. **5** Kay sama sa mga pag-antos ni Cristo nga midagaya tungod ug alang kanato, busa modagaya usab ang atong paghupay pinaagi kang Cristo. **6** Apan kung may kagul-anan man kami, alang kini sa inyong kahupayan ug kaluwasan. Ug kung gihupay man kami, alang kini sa inyong kahupayan. Ang inyong kalipay nagmalamboon sa dihang nagmapaubsanon kamo nga nag-ambit sa sama nga mga pag-antos nga giantos usab namo. **7** Ug malig-on ang among pagsalig mahitungod kaninyo. Nasayod kami nga sa pag-ambit usab ninyo sa mga pag-antos, miambit usab kamo sa paghupay. **8** Kay dili kami buot nga dili kamo masayod, mga igsoon, mahitungod sa mga kasamok nga among nabatonan didto sa Asya. Gibug-atan gayod kami labaw pa sa among makaya, hilabihan gayod kabug-at nga wala na kami naglaom nga mabuhi pa. **9** Sa pagkatinuod, hinukman na kami sa kamatayon nganhi kanamo. Apan wala kini naghimo kanamo nga mosalig sa among kaugalingon, kondili sa Dios gayod, nga nagbanhaw sa mga patay. **10** Giluwas niya kami gikan niadtong makamatay nga kakuyaw, ug nagluwas siya kanamo pag-usab. Gisalig na namo diha kaniya nga luwason niya kami pag-usab. **11** Pagabuhaton niya kini ingon nga kamo usab magtabang kanamo pinaagi sa inyong mga pag-ampo. Unya daghan ang maghatag ug mga pagpasalamat pinaagi kanamo alang sa grasyahanon nga kaluoy nga gihatag kanamo pinaagi sa mga pag-ampo sa kadaghanan. **12** Mapagarbohon kami niini: ang pagpamatuod sa among konsensya. Kay putli man kini nga mga katuyoan ug matinud-anon

nga miabot gikan sa Dios nga among gipahigayon sa among kaugalingon dinihi sa kalibutan. Labi pa namong nabuhat kining tanan uban kaninyo—dili sa kalibutanong kaalam, apan pinaagi sa grasya sa Dios. **13** Wala kami nagsulat kaninyo sa bisan unsa nga dili ninyo mabasa o masabtan. Naglaom ako nga masabtan ninyo kami sa hingpit, **14** sama sa inyong gamay nga nasabtan kanamo karon. Unya sa adlaw sa atong Ginoong Jesus kami ang mahimo niinyong hinungdan alang sa pagpasigarbo, sama usab kanamo. **15** Tungod kay masaligon ako mahitungod niini, buot ko nga mouna pag-anha kaninyo, aron nga makadawat kamo sa kaayohan sa ikaduhang pagduaw. **16** Naglaraw ako sa paghaphit aron sa pagduaw kaninyo sa akong panaw padulong sa Macedonia. Unya buot ko nga moduaw na usab kaninyo sa akong pagpanaw gikan sa Macedonia, ug unya mapadala ninyo ako sa akong pagpadulong sa Judea. **17** Sa dihang naghunahuna ako niining paagiha, nagduhaduha ba ako? Naglaraw ba ako sa mga butang sumala sa mga tawhanong sukaran, aron nga moingon ako nga, “Oo, oo” ug “Dili, dili” sa samang takna? **18** Apan sama nga ang Dios nagmatinud-anon, dili namo dunganon sa pagsulti ang “Oo” ug “Dili.” **19** Kay ang Anak sa Dios, nga si Jesu-Cristo, nga gimantala nako ug nila ni Silvanos ug Timoteo diha kaninyo, dili “Oo” ug “Dili.” Hinunoa, kanunay siyang “Oo.” **20** Kay ang tanan nga mga saad sa Dios kanunay nga “Oo” diha kaniya. Busa pinaagi usab kaniya moingon kita nga “Amen” ngadto sa himaya sa Dios. **21** Karon mao kini ang Dios nga nagpamatuod kanamo uban kaninyo diha kang Cristo, ug nagsugo siya kanato. **22** Gisilyohan na niya kita ug gihatag kanato ang Espiritu sa atong mga kasingkasing ingon nga usa ka garantiya sa kung unsa ang iyang ihatag sa umaabot. **23** Hinuon, nagtawag ako sa Dios aron magsaksi alang kanako nga ang hinungdan sa wala ko pag-anha diha sa Corinto aron nga mapalingkawas ko kamo. **24** Dili kini tungod kay nagsulay kami sa pagpugong kung unsa ba gayod ang inyong pagtuo. Hinuon, nagabuhat kami uban kaninyo alang sa inyong kalipay, sa inyong pagbarog sa inyong pagtuo.

2 Busa nakahukom ako sa akong kaugalingon nga dili na gayod ako moanha pag-usab kaninyo nga may kasakit nga mga kahimtag. **2** Kung nakapasakit ako kaninyo,kinsa man ang makapadasig kanako dili ba kamo lamang nga akong napasakitan? **3**

Nagsulat ako sama sa akong gibuhat aron nga panghunahuna, nagsulti kita diha kang Cristo, ingon sa dihang moanha na ako kaninyo dili na ako nga kita gipadala gikan sa Dios, diha sa panan-aw sa mapasakitan niadtong magpalipay unta kanako.

Aduna akoy pagsalig mahitungod kaninyong tanan nga ang akong kalipay sama sa kalipay nga anaa kaninyong tanan. 4 Kay nagsulat ako kaninyo gikan sa dakong kagul-anan, uban sa kasakit sa kasingkasing, ug sa hilabihan nga paghilak. Dili ko gusto nga mapasakitan ko kamo. Hinuon, gusto nako nga makahibalo kamo sa giladmon sa akong gugma diha kaninyo. 5 Kung si bisankinsa nga hinungdan sa kasakit, wala lamang siya nagpasakit kanako, apan sa pipila pang pamaagi — dili kini ibutang sa hilabihan ka mapintas nga pagkaingon — diha kaninyong tanan. 6 Kini nga pagsilot pinaagi sa kadaghanan igo na nianang tawhana. 7 Busa karon kaysa sa silotan, kinahanglan nga pasayloon ninyo ug hupayon siya. Buhata kini aron nga dili siya mabug-atan pinaagi sa tumang kasubo. 8 Busa gidasisig ko kamo nga pamatud-an sa kadaghanan ang inyong gugma alang kaniya. 9 Mao kini ang hinungdan nga ako nagsulat, aron nga masulayan ko kamo ug masayran kung matinumanon ba kamo sa tanang butang. 10 Kung inyong pasayloon si bisankinsa, pasayloon ko usab kanang tawhana. Kung unsa ang akong gipasaylo — kung aduna man akoy gipasaylo — gipasaylo na kini alang sa inyong kaayohan diha sa presensya ni Cristo. 11 Mao kini aron dili kita malimbongan ni Satanas. Kay nasayod na kita sa iyang mga plano. 12 Ang usa ka pultahan giablibhan sa Gino o alang kanako sa dihang miabot ako sa siyudad sa Troas aron sa pagsangyaw didto sa ebanghelyo ni Cristo. 13 Bisan pa niana, wala akoy kalinaw sa hunahuna, tungod kay wala nako nakit-an didto ang akong igsoon nga si Tito. Busa mibiya ako kanila ug mibalik sa Macedonia. 14 Apan salamat sa Dios, nga diha kang Cristo nga naggiya kanato sa kanunay diha sa kadaogan. Pinaagi kanato gipakaylap niya bisan asa ang kahumot sa kahibalo mahitungod kaniya. 15 Kay kita mao ang kahumot ni Cristo alang sa Dios, diha sa mga linuwas ug kadtong magakahawanaw. 16 Ngadto sa mga tawo nga magakahawanaw, mao kini ang baho gikan sa kamatayon padulong sa kamatayon. Niadtong mga linuwas, mao kini ang humot gikan sa kinabuhi padulong sa kinabuhi. Kinsa man ang takos niining mga butanga? 17 Kay dili kita sama sa daghang mga tawo nga nagbaligya sa pulong sa Dios aron makasapi. Hinuon, uban sa putli nga

3 Nagasugod na ba usab kami sa pagdayeg sa among kaugalingon? Dili na kami manginahanglan ug sulat sa pagpaila kaninyo o gikan kaninyo, sama sa ubang mga tawo, dili ba? 2 Kamo mismo ang among sulat sa pagpaila, nga nahisulat sa among mga kasingkasing, nga naila na ug nabasa na sa tanang katawhan. 3 Ug nagpakita kamo nga kamo ang sulat gikan kang Cristo, gipadala pinaagi kanamo. Nahisulat kini dili pinaagi sa tinta kondili pinaagi sa Espiritu sa buhi nga Dios. Wala kini nahisulat sa mga papan sa bato, kondili diha sa papan sa kasingkasing sa mga tawo. 4 Ug mao kini ang pagsalig nga nabatonan namo diha sa Dios pinaagi kang Cristo. 5 Dili kami takos sa among kaugalingon nga moangkon sa bisan unsa nga butang ingon nga naggikan kanamo. Hinuon, ang among katakos nagagikan sa Dios. 6 Ang Dios maoy naghimo kanamo nga mga sulugoon sa bag-ong kasabutan. Mao kini ang usa ka kasabutan nga dili sa sulat apan sa Espiritu. Kay ang sulat makamatay, apan makahatag ug kinabuhi ang Espiritu. 7 Karon ang pag-alagad nga mobunga ug kamatayon — kinulit nga mga letra ibabaw sa mga bato — miabot sa maong himaya nga dili gayod makasud-ong ang katawhan sa dagway ni Moises. Tungod kini kay ang himaya nga anaa sa iyang panagway, usa ka himaya nga mahanaw. 8 Unsa pa gayod kamahimayaon unya ang pag-alagad nga buhaton sa Espiritu? 9 Kay kung ang pag-alagad sa silot adunay himaya, unsa pa kaha ka labaw ang mabuhut niadtong pag-alagad sa pagkamatarong nga modagaya diha sa himaya! 10 Kay sa pagkatiniud, ang usa ka butang nga gihimo nang mahimayaon dili na gayod himayaon niini nga paagi, tungod sa himaya nga maoy milabaw niini. 11 Kay kung kadtong miagi adunay himaya, unsa pa kaha ka labaw kadtong nagpabilin nga adunay himaya! 12 Sanglit aduna man kami niana nga pagsalig, maisugon gayod kami. 13 Dili kami sama kang Moises, nga mitabon sa iyang nawong, aron nga ang katawhan sa Israel dili makatan-aw gilayon sa naghinapos nga himaya nga molabay lamang. 14 Apan sirado ang ilang mga hunahuna. Ug bisan gani hangtod niining adlawa ang samang tabon nagpabilin pa diha sa basahon sa daang kasabutan. Dili kini maablibhan, tungod kay diha lamang kang Cristo kini makuha. 15 Apan

bisan gani karon, sa matahigayon nga basahon si Moises, ang tabon nagpabilin gihapon sa ilang mga kasingkasing. 16 Apan sa dihang ang tawo modangop sa Ginoo, ang tabon pagakuhaon. 17 Karon ang Ginoo mao ang Espiritu. Kung hain ang Espiritu sa Ginoo, adunay kagawasan. 18 Karon kitang tanan, uban sa walay tabon nga mga panagway, makakita na sa himaya sa Ginoo. Giusab na kita sa mao gihapon nga mahimayaong panagway sa unang ang-ang sa himaya ngadto sa lain, ingon nga gikan sa Ginoo, mao ang Espiritu.

4 Busa, tungod kay aduna kami niini nga buluhaton, ug ingon nga nakadawat kami sa kaluoy, wala kami magpakaluya. 2 Hinuon, among gisalikway ang mga pamaagi nga makaulaw ug tinago. Wala kami magkinabuhi sa pagpanglimborg, ug wala namo tuisa ang pulong sa Dios. Pinaagi sa pagpadayag sa kamatuoran, gitugyan namo ang among mga kaugalingon diha sa panghunahuna sa matag-usa atubangan sa Dios. 3 Apan kung natabonan ang among ebanghelyo, matabonan lamang kini niadtong nangawala. 4 Sa ilaha nga babin, ang dios niining kalibotana maoy nagbuta sa ilang dili-matinuhon nga mga hunahuna. Ug tungod niini, dili sila makakita sa kahayag sa ebanghelyo diha sa himaya ni Cristo, nga mao ang hulagway sa Dios. (aiōnios g165) 5 Apan wala kami nagmantala sa among kaugalingon, kondili kang Cristo Jesus ingon nga Ginoo, ug sa among kaugalingon ingon nga inyong sulugoon tungod ug alang kang Jesus. 6 Kay ang Dios mao ang nag-ingon, "Ang kahayag modan-ag diha sa kantitngit." Midan-ag siya sa among mga kasingkasing, aron mohatag sa kahayag sa kahibalo diha sa himaya sa Dios sa presensya ni Jesu-Cristo. 7 Apan aduna kami niining bahandi sulod sa mga banga nga kolon, aron nga mapatin-aw kini nga ang hilabihan ka dakong gahom iya sa Dios ug dili kanamo. 8 Gipaantos kami sa tanang paagi, apan wala kami mapildi. Nangalibog kami apan wala gayod kami mawad-i ug paglaom. 9 Ginalutos kami apan wala pasagdi. Gidagmalan kami apan wala mapukan. 10 Ginadala namo kanunay sa among lawas ang kamatayon ni Jesus, aron nga ang kinabuhi ni Jesus mapakita usab sa among mga kalawasan. 11 Kami nga buhi kanunay ginatugyan sa kamatayon tungod ug alang kang Jesus, aron nga ang kinabuhi ni Jesus maipakita sa among tawhanong mga lawas. 12 Kay mao kini ang hinungdan, ang

ang kinabuhi mao ang namuhat diha kaninyo. 13 Apan aduna kitay managsama nga espiritu sa pagtuos mala sa nahisulat na: "Mituo ako, busa nagsulti na sa Ginoo. 14 Nasayod kami nga ang nagbanhaw kang Ginoo, Ginoong Jesus magabanhaw usab kanamo uban kang Jesus. Nasayod kami nga pagadad-on niya kami kauban ninyo didto sa iyang atubangan. 15 Ang tanang butang alang sa inyong kaayohan, aron nga sa ingon nga ang grasya mapakaylap ngadto sa daghan pang katawhan, ang pagpasalamat magkadaghan alang sa kahimayaan sa Dios. 16 Busa wala kami magakaluya. Bisan tuod sa gawas nag-anam kami ug kadunot, apan sa kinasuloran gibag-o kami sa matag adlaw. 17 Kay niini nga panahon, ang gaan nga kagulan mao ang nag-andam kanamo alang sa walay kataposan nga gibug-aton sa himaya nga wala gayoy makasukod. (aiōnios g166) 18 Kay wala kami motanaw sa mga butang nga makita, kondili alang sa mga butang nga dili makita. Ang mga butang nga among makita lumalabay lamang, apan ang mga butang nga dili makita mao ang malungtaron. (aiōnios g166)

5 Nasayod kita nga kung malaglag ang yutan-ong pinuy-anan nga atong gipuy-an, aduna kitay pinuy-anan nga gikan sa Dios. Usa kini ka balay nga dili binuhat sa tawhanong mga kamot, kondili usa ka walay kataposang balay, sa langit. (aiōnios g166) 2 Kay nag-agulo kita niini nga tolda, naghandom nga masuloban sa atong langitnong pinuy-anan. 3 Naghandom kita niini tungod kay sa pagsul-ob niini dili na kita makaplagan nga hubo. 4 Kay sa pagkatinuod samtang anaa kita niini nga tolda, nag-agulo kita, nga gibugatan. Dili kita buot nga mahimong hubo. Hinuon, buot kita nga mabistihan, aron nga kung unsa man ang may kamatayon mahimong lamyon pinaagi sa kinabuhi. 5 Ang usa nga miandam kanato alang niining butang mao ang Dios, nga naghatag kanato sa Espiritu ingon nga panaad kung unsa man ang moabot. 6 Busa magmasaligon sa kanunay. Pagsmabinantayon samtang anaa pa kita niining lawasa, nalayo kita sa Ginoo. 7 Kay maglakaw kita pinaagi sa pagtuo, dili pinaagi sa panan-aw. 8 Busa magmasaligon kita. Mas maayo hinoon nga mahilayo kita gikan sa lawas ug makauban ang Ginoo didto sa pinuy-anan. 9 Busa himoon nato kini nga tumong, bisan kung anaa kita sa pinuy-anan o nalayo, aron sa pagpahimuton kanya. 10 Kay kinahanglan mopakita kitang tanan kamatayon mao ang namuhat dinihi kanamo, apan sa atubangan sa paghukom ni Cristo, aron nga ang

matag-usa makadawat kung unsa ang angay alang walay kapuslanan lamang. 2 Kay nagasulti siya, "Sa sa mga butang nga nabuhat sa lawas, kung maayo husto nga kahigayonan nagtagad ako kaninyo, ug sa ba kini o daotan. 11 Busa, sa pag-ila sa kahadlok sa adlaw sa kaluwasan mitabang ako kaninyo." Tan-awa, Ginoo, nagdani kami sa mga tawo. Ug kung unsa karon ang husto nga kahigayonan. Tan-awa, karon kami tin-aw nga nakita sa Dios. Naglaom ako nga ang adlaw sa kaluwasan. 3 Wala kami magbutang tin-aw usab kini diha sa inyong mga konsensya. 12 ug kapandulan atubangan ni bisan kinsa, kay dili Wala kami magsulay sa pagdani kaninyo pag-usab namo buot nga ang among buluhaton mopaingon aron sa pagpakita kanamo ingon nga tinud-anay. sa pagkadaotan. 4 Hinuon, gipamatud-an namo sa Hinuon, naghatag kami kaninyo ug hinungdan aron among kaugalingon pinaagi sa tanan namong mga nga kamo makapasigarbo kanamo, aron nga aduna buhat, nga kami mga sulugoon sa Dios. Kami iyang kamoy ikatubag niadtong nagpahambog mahitungod mga sulugoon diha sa daghang pag-antos, sa kagulsa binuhatan apan dili mahitungod sa kung unsa ang anan, sa kasubo, sa kalisdanan, 5 sa pagbunal, sa anaa sa kasingkasing. 13 Kay kung kami mawala pagkabinilanggo, sa kagubot, sa pagkugi, sa walay sa among mga panghunahuna, mao kini ang alang tulog nga kagabhiion, sa kagutom, 6 sa pagkaputli, sa sa Dios. Ug kung kami anaa sa maayong mga kahibalo, sa pagpailob, sa pagkamaayo, sa Balaang panghunahuna, kini alang sa inyong kaayohan. 14 Espiritu, ug sa tiuod nga gugma. 7 Kami mao ang Kay ang gugma ni Cristo nagdasig kanato, tungod iyang mga sulugoon diha sa pulong sa kamatuoran, kay kami sigurado niini: nga ang usa ka tawo namatay diha sa gahom sa Dios. Aduna kami taming sa alang sa tanan, ug busa ang tanan nangamatay. 15 Ug pagkamatarong sa tuong kamot ug sa wala. 8 si Cristo namatay alang sa tanan, aron nga kadtong Namuhat kami diha sa kadungganan ug kaulawan, buhi kinahanglan nga dili na gayod magkinabuhi sa sa pagdaot ug sa pagdayeg. Gipasanginlan kami ilang mga kaugalingon. Hinuon, kinahanglan silang ingon nga mga limbongan ug bisan pa niana kami magkinabuhi alang kaniya nga namatay ug nabanhaw. nagmatinud-anon. 9 Namuhat kami ingon nga mga 16 Tungod niini nga hinungdan, sukad karon dili dili inila ug sa gihapon nagpabili kaming mga inila. na kami mohukom kang bisan kinsa sumala sa Namuhat kami ingon nga himalatyon ug — tan-awa! tawhanong sukaran, bisan paman kami sa makausa — nagpabili kaming buhi. Namuhat kami ingon nga giila si Cristo sa sama niini nga pamaagi. Apan karon gisilotan sa among mga binuhatan apan dili hinukman dili na gayod kami mohukom kang bisan kinsa niini sa kamatayon. 10 Namuhat kami nga magul-anon, nga paagi. 17 Busa, si bisan kinsa nga anaa na kang apan nagmaya kami kanunay. Namuhat kami ingon Cristo, usa na siya ka bag-ong binuhat. Ang daang nga kabos, apan nakahimo kami sa kadaghahan nga mga butang miagi na. Tan-awa, nabag-o na sila. 18 maadunahan. Namuhat kami nga walay gipanag-Kining tanang mga butang gikan sa Dios. Iya kitang iyahon apan nanag-iya sa tanang mga butang. 11 gipasig-uli sa iyang kaugalingon pinaagi kang Cristo, Gisulti namo ang kinatibuk-ang kamatuoran kaninyo, ug gihatag kanato ang buluhaton sa pagpasig-uli. mga taga-Corinto, ug ang among kasingkasing abli 19 Mao nga, diha kang Cristo ang Dios nagpasig- pag-ayo. 12 Ang inyong mga kasingkasing wala uli sa kalibutan alang sa iyang kaugalingon, wala namo pugngi, apan gipugungan ninyo pinaagi sa gihunahuna ang ilang mga kalapasan batok kanila. inyong kaugalingon nga mga pagbat. 13 Karon diha Gisalig niya kanamo ang mensahe sa pagpasig- sa makiangayong pagbaylo — nakigsulti ako ingon uli. 20 Busa gipili na kami ingon nga pinadala ni nga mga anak — ablihi pag-ayo ang inyong mga Cristo, ingon nga gipakita niya ang iyang pagka-Dios kasingkasing. 14 Ayaw pagpagapos uban sa dili mga pinaagi kanamo. Kami nangalipuyo kaninyo, alang sa magtutuo. Kay unsa man ang maangkon sa matarong kaayohan ni Cristo: "Pagpasig-uli sa Dios!" 21 Gihimo sa pagpakig-uban sa mga malinapason? Ug unsa niya si Cristo ingon nga halad alang sa atong sala. man ang mabatonan sa panagtigom sa kahayag uban Siya ang usa nga wala gayod makasala. Gibuhut ang kantitngit? 15 Unsa man ang kasabotan nga niya kini aron nga kita mahimong matarong sa Dios mabatonan ni Cristo uban kang Beliar? O unsa man ang bahin nga mabatonan sa mga magtutuo uban sa dili-magtutuo? 16 Ug unsa man ang kasabotan tali sa templo sa Dios ug sa mga diosdios? Kay kita mao ang

6 Ug busa, sa pagtinabangay, naghanyo kami kaninyo nga ayaw dawata ang grasya sa Dios nga

templo sa buhi nga Dios, sama sa giingga sa Dios: niining dako nga kalig-onan sa diosnon nga kasub-
"Mopuyo ako sa ilang taliwala ug molakaw kauban anan diha kaninyo. Unsa kadako ang kalig-onan
nila. Ako mahimo nga ilang Dios, ug sila mahimo nga diha kaninyo nga nagpamatuo ng kamo walay
akong katawhan." 17 Busa, "Gawas gikan diha kanila, sala. Unsa kadako ang inyong kayugot, ang inyong
ug pagpalahi," miingga ang Gino. "Ayaw paghikap kahadlok, ang inyong tinghuha, ang inyong kasibot,
sa mahugaw nga butang, ug dawaton ko kamo. 18 Ako mahimo nga inyong Amahan, ug kamo mahimo
nga akong mga anak nga lalaki ug babaye," miingga ang Gino nga Makakagahom.

7 Mga hinigugma, sanglit nakabaton na kita niini
nga mga saad hinloan nato ang atong mga
kaugalingon sa tanan nga nakahimo kanato nga
hugaw diha sa atong lawas ug espiritu. Ipadayon
nato ang pagkabalaan diha sa kahadlok sa Dios. 2
Paghimog lawak alang kanamo! Wala kami nakasala
ni bisan kinsa. Wala kami nagpasakit ni bisan kinsa o
nagpahimulos ni bisan kinsa. 3 Dili kini paghukom
kaninyo nga nag-ingon ako niini. Kay sa gikaingon ko
na nga kamo anaa na sa among mga kasingkasing,
kay alang kanamo magkauban kitang mamatay ug
mabuhi nga magkauban. 4 Aduna akoy dakong
pagsalig kaninyo, ug magarbuhan ako alang kaninyo.
Napuno ako sa paghupay. Nag-awas na ang akong
kalipay bisan sa tanan namong mga pag-antos. 5
Sa dihang miabot kami sa Macedonia, ang among
lawas wala gayoy pahulay. Hinuon, nasamok kami sa
matag paagi pinaagi sa mga panagbingkil sa gawas
ug kahadlok ngadto sa sulod. 6 Apan ang Dios, nga
naghupay sa kaluya, naghupay kanamo pinaagi sa
pag-abot ni Tito. 7 Dili lamang kini sa iyang pag-abot
nga ang Dios naghupay kanamo. Mao usab kini ang
kahupayan nga nadawat ni Tito gikan kaninyo. Misulti
siya kanamo sa inyong dakong pag-antos, ang inyong
kasub-anan, ug ang inyong halawom nga kabalaka
kanako. Busa hilabihan pa ang akong pagmaya.
8 Bisan tuod ang akong sulat nakahimo kaninyo
nga magul-anon, wala ako nagbasol niini. Apan
nagbasol ako niini sa dihang nakita ko nga ang akong
sulat nakapaguol kaninyo. Apan kamo naguol sa
makadiyot lamang nga panahon. 9 Karon nalipay ako,
dili tungod kay kamo naguol, apan tungod kay ang
inyong kagul-anan nagdala kaninyo sa paghinulsol.
Inyong nasinatian ang diosnon nga kasubo, busa
ang inyong pag-antos dili mawala tungod kanamo.
10 Kay ang diosnon nga kasub-anan modala kini
sa paghinulsol nga mosangpot sa kaluwasan nga
walay pagbasol. Apan ang kalibutanong kabalaka,
magdalag kamatayon. 11 Tan-awa unsa ang nahimo

diha kaninyo nga nagpamatuo ng kamo walay
akong katawhan." 17 Busa, "Gawas gikan diha kanila,
sala. Unsa kadako ang inyong kayugot, ang inyong
ug pagpalahi," miingga ang Gino. "Ayaw paghikap
kahadlok, ang inyong tinghuha, ang inyong kasibot,
sa mahugaw nga butang, ug dawaton ko kamo. 18 Ako
mahimo nga inyong Amahan, ug kamo mahimo
nga akong mga anak nga lalaki ug babaye," miingga
ang Gino nga Makakagahom.

8 Buot namo nga masayod kamo, mga kaigsoonan,
mahitungod sa grasya sa Dios nga gihatag ngadto
sa mga kasimbahanan sa Macedonia. 2 Panahon
sa dakong pagsulay sa kagul-anan, ang kadagaya
sa ilang kalipay ug ang ilang kakabos nakahatag
ug dakong bahandi sa pagkamanggihatagon. 3 Kay
napamatud-an nako nga naghatag sila labaw pa sa
ilang mahimo, ug bisan sobra pa kung unsa ang ilang
mahimo. Ug sa ilang kaugalingon nga kabubot-on 4
ubaan sa pagpakiuloy sila nangamuyo kanamo alang
sa kahigayonan sa pag-ambit niini nga buluhaton
ngadto sa mga magtutuo. 5 Dili kini mahitabo ingon
sa among gilaoman. Hinuon, giuna nila paghatag
ang ilang mga kaugalingon ngadto sa Gino. Unya
gihatag nila ang ilang kaugalingon kanamo pinaagi
sa kabubut-on sa Dios. 6 Busa giawhag namo si
Tito, nga nagsugod na niini nga tahas, sa pagdala sa
katumanan niining buhat sa pagkamanggihatagon sa
inyong bahin. 7 Apan buhong kamo sa tanan—sa
pagtuo, sa pagpanulti, sa kahibalo, sa tanang kakugi,

ug sa inyong gugma alang kanamo. Busa siguradoha ginadala. 21 Nag-amping kami sa pagbuhat kung usab nga kamo buhong niining manggihatagon unsa ang madungganon, dili lamang sa atubangan nga buhat. 8 Gisulti ko kini dili ingon nga sugo. sa Ginoo, apan sa atubangan usab sa mga tawo. Hinuon, gisulti ko kini sa tuyo nga sulayan ang 22 Nagpadala na usab kami ug laing igsoon uban pagkamatinud-anon sa inyong gugma pinaagi sa kanila. Gisulaynamo siya kanunay, ug nakita namo pagtandi niini ngadto sa kainiton sa uban nga mga nga siya masadasig alang sa daghang tahas. Labaw tawo. 9 Kay nasayod kamo sa grasya sa atong pa ang iyang pagkugi karon tungod sa dako niyang Ginoong Jesu-Cristo. Bisan tuod adunahan siya, pagsalig diha kaninyo. 23 Alang kang Tito, siya ang alang sa inyong kaayohan nahimo siyang kabos, akong kauban ug isigka magbubuhat alang kaninyo. aron nga pinaagi sa iyang kakabos mahimo kamong Alang sa among mga kaigsoonan, gipadala sila sa adunahan. 10 Niini nga butang mohatag ako kaninyo mga kasimbahanan. Nagpasidungog sila kang Cristo. ug tambag nga makatabang kaninyo. Usa ka tuig na 24 Busa ipakita kanila ang inyong gugma, ug ipakita ang milabay, wala kamo nagsugod sa pagbuhat sa sa mga kasimbahanan ang hinundan sa among usa ka butang, apan nagtinguha kamo sa pagbuhat pagpasigarbo mahitungod kaninyo.

niini. 11 Karon taposa na kini. Ingon nga aduna pay kadasig ug pagtinguha sa pagbuhat niini, madala usab ninyong kini ngadto sa katumanan, labaw pa sa inyong mabuhat. 12 Kay kung matinghuaoon kamo sa pagbuhat niini nga mga buhat, usa kini ka maayo ug madawat nga butang. Kinahanglan kini makuha kung unsa ang anaa sa usa ka tawo, dili sa kung unsa ang wala niya maangkon. 13 Kay kini nga tahas dili aron nga ang uban mahuwasan ug kamo mahimong mabug-atan. Hinunoa, kinahanglan adunay kaangayan. 14 Ang inyong kabuhong sa kasamtangan nga panahon magapatagbo kung unsa ang ilang panginahanglan. Mao usab kini aron nga ang ilang kabuhong makapatagbo sa inyong gikinahanglan, ug aron nga adunay kaangayan. 15 Mao kini sama sa nahisulat na: "Ang usa nga adunay mas daghan pa wala mabinlan, ug ang usa nga nakabaton ug diyutay wala makulangan." 16 Apan salamat sa Dios, nga nagbutang ngadto sa kasingkasing ni Tito sa samang tinud-anay nga pagatiman nga akong nabatonan kaninyo. 17 Kay wala lamang siya nagdawat sa atong hangyo, apan siya usab tinud-anay gayod mahitungod niini. Mianha siya kaninyo sa iyang kaugalingon nga kabubuton. 18 Gipadala namo uban kaniya ang igsoon nga gidayeg sa tanan nga mga kasimbahanan sa iyang buhat sa pagmantala sa ebanghelyo. 19 Dili lamang kini, apan gipili usab siya pinaagi sa kasimbahanan aron sa paglakaw uban kanamo sa among pagdala niining buhat sa pagkamanggihatagon. Alang kini sa pagpasidungog sa Ginoo ug alang sa among tinud-anay nga pagtabang. 20 Gilikayan namo ang pangagpas nga adunay magmulo mahitungod kanamo niining pagkamanggihatagon nga among

9 Bahin sa mga buluhaton alang sa mga magtutuo, kinahanglan kini alang kanako nga magsulat kaninyo. 2 Nasayod ako sa inyong tinguha, nga akong gipasigarbo didto sa katawhan sa Macedonia. Ako silang giinggaan nga ang Acaya nakaandam na sukad niadtong miaging tuig. Ang inyong kamatinguaon maoy nakapadasig sa kadaghanan kanila aron molihok. 3 Karon akong gipadala ang atong mga kaigsoonan aron nga ang among pagpasigarbo bahin kaninyo dili makawang, ug aron nga kamo mangandam, ingon sa akong giinggaan nga angay ninyong buhaton. 4 Kay kung dili, kung adunay taga-Macedonia nga mouban kanako ug makaplagan nga dili kamo andam, maulawan kami — wala akoy ikasulti bahin kaninyo —kay nagsalig ako pag-ayo diha kaninyo. 5 Busa naghunahuna ako nga gikinahanglan ang pagdasig sa mga kaigsoonan aron nga moanha diha kaninyo ug aron makigsabot pag-una alang sa mga gasa nga inyong gisaad. Aron nga kini maandam na ingon nga usa ka panalangin, ug dili ingon nga usa ka butang nga gipangayo. 6 Ang tumong mao kini: ang usa nga diyutay ra ang gitanom, diyutay ra usab ang pag-aihon, ug ang usa nga nagatanom alang sa katuyoan sa usa panalangin maga-ani usab ug usa ka panalangin. 7 Pasagdi nga ang matag usa mohatag sumala sa giplano sa iyang kasingkasing. Ayaw siya pahataga nga magul-anon o napugos. Kay ang Dios nahigugma sa tawong malipayong naghatag. 8 Ug ang Dios makapadaghan sa matag panalangin alang kaninyo, aron nga, sa kanunay, diha sa tanang mga butang, makabaton kamo sa tanan ninyong gikinahanglan. Mahimo na kini aron nga magkadaghan matag maayo nga buhat. 9 Mao kini sumala sa nahisulat na: "Giapod-apod na niya

ang iyang kabitangan ug gihatag na niya kini sa mga kabos. Ang iyang pagkamatarong molungtod hangtod sa kahangtoran." (aión g165) 10 Siya nga naghatag sa binhi sa magpupugas ug tinapay alang sa pagkaon, magasangkap usab ug magapadaghan sa inyong binhi alang sa pagpugas. Padaghanon pa niya ang inyong pagkamatarong. 11 Nilambo kamo sa Modala kini ug pagpasalamat ngadto sa Dios pinaagi sa inyong pagpurasalat alang sa Dios. 12 Kay sa pagdala niining pag-alagad wala lamang nagpahinagbo sa mga panginahanglan sa mga magtutuo. Nakapadaghan usab kini sa daghang buhat sa pagpasalamat alang sa Dios. 13 Tungod sa inyong pagsulay ug sa pagpamaruod pinaagi niining pag-alagad, gihimaya usab ninyo ang Dios pinaagi sa pagtuman sa inyong pagsugid sa inyong pagkamanggihatagon sa inyong gasa ngadto kanila ug sa tanan. 14 Nangandoy sila tungod sa iyang dili matukib nga gasa!

15 Hinaot nga ang pagpasalamat iya sa Dios, tungod sa iyang dili matukib nga gasa!

10 Ako, si Pablo, mismo ang maghangyo kaninyo, pinaagi sa pagkamapaubsanon ug kalumo ni Cristo. Maaghop ako sa dihang anaa pa ako sa inyong atubangan, apan maisogon ako alang kaninyo sa dihang halayo na ako. 2 Magpakiluoy ako kaninyo nga, sa dihang uban pa ako kaninyo, dili kinahanglan nga magmaisog ako uban sa pagsalig sa kaugalingon. Apan tingali kinahanglan akong magmaisogon sa dihang makigbatok ako niadtong naghunahuna nga nagpuyo kami sumala sa unodnon. 3 Kay bisan tuod nagalakaw kami sa unodnon, wala kami makiggubat sumala sa unod. 4 Kay ang mga hinagiban sa among pagpakiggubat dili unodnon. Hinuon, aduna silay langitnon nga gahom aron sa paglumpag sa mga kota. Dalanon nila sa walay kapuslanan ang mga makapahisalaag nga pakiglalis. 5 Bungkagon usab namo ang matag taas nga butang nga magpataas batok sa kahibalo sa Dios. Ginabihag namo ang matag hunahuna ngadto sa pagkamatinumanon kang Cristo. 6 Ug andam kami sa pagsilot sa matag buhat sa pagkamasinupakon, hangtod nga mahingpit ang inyong pagkamatinumanon. 7 Tan-awa kung unsa ang tin-aw diha sa inyong atubangan. Kung si bisan kinsa nga nagtuog nga iya na siya ni Cristo, tugot siya ngahinumdoman niya ang iyang kaugalingon nga

uya na siya ni Cristo, mao man usab kami. 8 Kay bisan pa man kung magpasigarbo ako bisan sa gamay lang kaayo mahitungod sa among katungod, nga gihatag sa Ginoo alang kanamo aron sa pagtukod kaninyo ug dili sa paglaglag kaninyo, dili ako mapakaaulawan. 9 Dili nako gusto nga makita nga ako makapalisang ani sa inyong pagkamatarong. 10 Nilambo kamo sa kaninyo pinaagi sa akong mga sulat. 10 Kay ang pipila matag paagi aron nga kamo magmanggihatagon. ka mga tawo misulti, "Ang iyang mga sulat tinuod ug gamhanan, apan huyang siya sa lawasnon. Ang iyang kanato. 11 Tugot niya sa pulong dili angay paminawon." 11 Tugot nga diha sa mga pulong sa among sulat, sa dihang wala ang maong mga tawo masayod nga kung unsa kami diha sa mga pulong uban niadtong nagdayeg sa ilang ebanghelyo ni Cristo. Gihimaya usab ninyo ang Dios pinaagi sa inyong pagkamanggihatagon sa inyong ilang kaugalingon pinaagi sa usag-usa ug itandi gasa ngadto kanila ug sa tanan. 12 Dili kami moadto aron sa pagpundok pinaagi niining pag-alagad, gihimaya usab ninyo ang Dios pinaagi sa pagtuman sa inyong pagsugid sa inyong pagkamanggihatagon sa inyong ilang kaugalingon uban niadtong nagdayeg sa ilang ebanghelyo ni Cristo. Gihimaya usab ninyo ang Dios pinaagi sa inyong pagkamanggihatagon sa inyong ilang kaugalingon. Apan sa dihang gisukod nila ang ilang kaugalingon pinaagi sa usag-usa ug itandi gasa ngadto kanila ug sa tanan. 13 Apan, kami, dili magpasigarbo lapas sa nila kini tungod sa dako nga grasya sa Dios nga anaa kaninyo. 14 Nangandoy sila ang ilang mga kauglingon sa matag-usa, wala silay panabot. 15 Wala kami nagpasigarbo lapas sa utlanan. Hinuon, buhaton lamang namo ang kutob sa utlanan kung unsa ang gigahin sa Dios alang kanamo, utlanan nga naaabot sa inyong gilay-on. 16 Maglaom wala kami magpalapas sa among mga kaugalingon sa dihang nakaabot na kami diha kaninyo. Kay una kaming nakapaabot kaninyo uban ang ebanghelyo ni Cristo. 17 Wala kami nagpasigarbo lapas sa utlanan mahitungod sa paghago sa uban. Hinuon, naglaom kami nga motubo ang inyong pagtuo diha sa among dapit sa buluhaton nga magmauswagon gayod, ug magpabilin kini sa hustong utlanan. 18 Maglaom kami alang niini, aron nga makasangyaw pa kami sa ebanghelyo bisan pa sa mga dapit nga saylo na kaninyo. Dili kami magpasigarbo mahitungod sa buhat nga nabuhat na sa laing mga dapit. 19 "Apan tugot nga ang nagpasigarbo, magpasigarbo diha sa Ginoo." 20 Kay dili kini ang usa nga nagtanyag sa iyang kaugalingon nga mao ang giuyonan. Hinuon, mao kini ang usa nga gitanyag sa Ginoo.

11 Nanghinaot ako nga moantos unta kamo uban kanako sa pipila nga mga binuang. Apan giatos gayod ninyo ako! 2 Kay nangabugho ako kaninyo. Aduna akoy diosnong pangabugho alang kaninyo, sanglit gisaad ko man kamo nga ipaminyo sa usa ka bana. Gisaad ko nga ikatugyan kamo ingon nga usa ka putli nga ulay alang kang Cristo. 3 Apan nahadlok ako nga sa bisan unsang paagi, sama sa bitin nga naglimborg kung Eba pinaagi sa iyang

pagkamalinglahon, ang inyong mga panghunahuna ug diyutay. 17 Ang akong ginasulti mahitungod niining tingali mahisalaag gikan sa tinuoray ug putli nga masaligan nga pagpasigarbo wala makalingkawas paghigugma kang Cristo. 4 Kay pananglitan adunay pinaagi sa Ginoo, apan nagausulti ako ingon nga tawo nga moabot ug magmantala ug lahi nga Jesus usa ka buangbuang. 18 Sanglit daghang mga tawo kaysa sa usa nga among gisangyaw. O pananglitan nagpasigarbo sumala sa unodnon, magpasigarbo magdawat kamo ug lahi nga espiritu kaysa sa usab ako. 19 Kay malipayon kamong nag-antos kung unsa ang inyo nang nadawat. O pananglitan sa mga buang-buang. Maalamon kamo sa inyong magdawat kamo ug lahi nga ebanghelyo kaysa sa usa kaugalingon! 20 Kay nag-antos kamo uban sa tawo nga inyo nang nadawat. Nagmainantuson gayod kamo kung siya nag-ulipon kaninyo, kung siya naglamoy niining mga butanga! 5 Kay sa akong hunahuna dili kaninyo, kung siya nagpahimulos kaninyo, kung iyang ako labing ubos niadtong ginatawag nga labing maayo giila ang iyang kaugalingon nga mas maayo kaysa nga mga apostoles. 6 Apan bisan wala ako nabansay kaninyo, o kung gisagpa niya kamo. 21 Mosulti ako sa pagpanulti, nabansay na ako diha sa kahibalo. sa atong kaulaw nga kita huyang kaayo sa pagbuhut Diha sa matag paagi ug sa tanang butang gipahibalo niana. Apan kung si bisan kinsa ang magpasigarbo namo kini kaninyo. 7 Nakasala ba ako pinaagi sa — mosulti ako sama sa usa ka buangbuang — pagpa-ubos sa akong kaugalingon aron nga kamo magpasigarbo usab ako. 22 Mga Hebreohanon ba mapasidungan? Kay gisangyaw ko ang ebanghelyo sila? Ako man usab. Mga Israelita ba sila? Ako man sa Dios nga walay bayad diha kaninyo. 8 Gikuhaan ko usab. Mga kaliwat ba sila ni Abraham? Ako man ang ubang mga kasimbahanan pinaagi sa pagdawat usab. 23 Mga alagad ba sila ni Cristo? (Nagsulti ako ug tabang gikan kanila aron nga ako makaalagad ingon nga ako wala na sa akong hunahuna) Mas kaninyo. 9 Sa dihang uban pa ako kaninyo ug labaw pa ako. Nakabuhat ako sa mas daghan pang anaa ako sa kawalad-on, wala ako maghasol ni buluhaton, sa mas daghang pagkabilanggo, sa mga bisan kinsa. Kay ang akong mga panginahanglan pagbunal nga dili maihap, sa pagsagubang sa daghan gipahinagbo sa mga kaigsoonan nga miabot gikan pang makuyaw nga kamatayon. 24 Gikan sa mga sa Macedonia. Sa tanang butang gipalikay ko ang Judio nadawat ko sa lima ka higayon ang "40 ka mga akong kaugalingon nga mahimong palas-anon diha hampak nga gikuhaan ug usa." 25 Sa makatulo ka kaninyo, ug padayonon ko kana sa pagbuhat. 10 higayon gibunalan ako ug mga sungkod. Gibato ako Ingong nga ang kamatuoran ni Cristo ania na kanako, usa ka higayon. Sa makatulo ka higayongilumsan kining pagpasigarbo nako dili mahilom sa mga babinhako. Naglutaw-lutaw sa halapad nga dagat usa ka sa Acaya. 11 Ngano man? Tungod ba kay wala na gabii ug usa ka adlaw. 26 Kanunay ako anaa sa mga ako mahigugma kaninyo? Ang Dios ang nasayod. panaw, sa kakuyaw gikan sa mga suba, sa kakuyaw 12 Apan kung unsa man ang akong ginabuhat, mao gikan sa mga tulisan, sa kakuyaw gikan sa akong usab akong pagabuhaton. Akoa kining buhaton aron kaugalingong katawhan, sa kakuyaw gikan sa mga nga akong maputol ang kahigayonan niadtong mga Gentil, sa kakuyaw sulod sa siyudad, sa kakuyaw sa naninguha sa higayon aron nga makita nga sama kamingawan, sa kakuyaw diha sa dagat, sa kakuyaw kanamo kung unsa ang ilang ginapasigarbo. 13 Kay gikan sa mini nga mga kaigsoonan. 27 Nakasinati na ang maong mga tawo mini nga mga apostoles ug ako ug paghago ug kalisdanan, sa daghang gabii malimbongan nga mga magbubuhat. Nagtakoban sila nga walay tulog, sa kagutom ug sa kauhaw, kanunay ingon nga mga apostoles ni Cristo. 14 Ug kini dili nga magpuasa, sa katugnaw ug kahubo. 28 Gawas katingad-an, kay bisan gani si Satanas nagtakoban nianang tanan, anaa ang adlaw-adlaw nga kabug-ingon nga anghel sa kahayag. 15 Dili na gayod kini aton dinihi kanako sa akong kabalaka alang sa tanang ikatingala kung ang iyang mga alagad magtakoban kasimbahanan. 29 Kinsa ba ang naluya, nga wala usab ingon nga mga alagad sa pagkamaratong. man ako maluya? Si kinsa ba ang hinungdan sa Ang ilang padulngan mao ang takos sa ilang mga pagkapandol, nga wala man ako nagdumot? 30 Kung binuhatan. 16 Mosulti ako pag-usab: Ayaw tugoti nga kinahanglan man ako magpasigarbo, mopasigarbo adunay maghunahuna nga usa ako ka buangbuang. ako kung unsa ang mapakita sa akong kahuyangon. Apan kung gibuhat na ninyo kini, dawata ako ingon 31 Ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesus, nga usa ka buangbuang aron nga makapasigarbo ako

nasayod nga wala ako mamakak! (aiōn g165) 32 Didto hinungdan. 12 Ang tinuod nga mga timailhan sa usa sa Damasco, ang gobernador nga sakop ni Haring Aretas mao ang nagbantay sa siyudad sa Damasco aron sa pagdakop kanako. 33 Apan gitunton ako gamit ang bukag agi sa bintana sa pader, ug nakaikyas ako gikan sa iyang mga kamot.

12 Kinahanglan ako magpasigarbo, apan walay maangkon pinaagi niini. Apan magpadayon ako sa mga panan-awon ug mga pagpadayag gikan sa Ginoo. 2 Aduna akoy nasayran nga tawo diha kang Cristo nga napulog upat na ka katuigan ang milabay, nga — anaa man sa lawas o gawas sa lawas, wala ako masayod niini, ang Dios ra ang nasayod —gidala ngadto sa ikatulong langit. 3 Ug nasayod ako nga kining tawhana — anaa man sa lawas, o gawas sa lawas, wala ako masayod, ang Dios ra ang nasayod — 4 gidala ngadto sa paraiso ug nadungog ang mga butang nga sagrado kaayo alang kang bisan kinsa nga isulti. 5 Alang sa maong tawo magpasigarbo ako. Apan alang sa akong kaugalingon dili ako magpasigarbo, gawas sa akong kahuyangon. 6 Kung buot kong magpasigarbo, dili na ako buangbuang, kay ako nagasulti na sa kamatuoran. Apan naglikay ako sa pagpagarbo, aron nga walay usa nga maghunahuna ug labaw pa kanako kaysa sa kung unsa ang nakita kanako o nadungog gikan kanako. 7 Maglikay usab ako sa pagpagarbo tungod sa katalagsaon nga matang niadtong mga pagpadayag. Busa, aron nga dili ako magmagarbohon, ang usa ka tunok sa unod ang gihatag kanako, sa usa ka mensahero gikan kang Satanas aron mohasol kanako, aron dili na ako mahimong magarbohon kaayo. 8 Sa makatulong higayon naghangyo ako sa Ginoo mahitungod niini, aron kuhaon kini palayo kanako. 9 Ug miington siya kanako, "Ang akong grasya igo alang kanimo, kay ang gahom gihimong hingpit diha sa kaluyahan." Busa mas magpasigarbo pa gayod ako mahitungod sa akong kaluyahan, aron nga ang gahom ni Cristo mopuyo kanako. 10 Busa may katagbawan ako diha kang Cristo diha sa kaluyahan, diha sa mga pagtamay, diha sa mga kasamok, diha sa mga paglutos, ug diha sa malisod nga mga kahimtang. Tungod kay sa higayon nga maluya ako, nan diha ako kusgan. 11 Nahimo akong usa ka buangbuang! Gipugos ninyo ako niini, nga kinahanglan unta ninyo akong dayegon. Kay dili ako ubos niadtong ginatawag nga labing maayo nga mga apostoles, bisan kung ako walay

ka apostoles gipakita na diha kaninyo sa hingpit nga pagpailob, mga timailhan, ug mga kahibulongan ug mga gamhanang mga buhat. 13 Kay sa unsang paagi nahimong kamong ubos kaysa sa ubang mga kasimbahanan, gawas nga ako wala magsamok diha kaninyo? Pasayloa ako alang niini nga sayop! 14 Tan-awa! Andam na ako nga moanha kaninyo sa ikatulo nga higayon. Dili na ako mahimong palasanon diha kaninyo, kay dili nako gusto kung unsa ang anaa kaninyo. Kamo ang akong gusto. Kay ang mga anak dili kinahanglan nga magtigom alang sa ilang mga ginikanan. Hinuon, kinahanglan nga ang mga ginikanan magtigom alang sa ilang mga anak. 15 Ikalipay ko pag-ayo nga mogasto ug makagasto alang sa inyong mga kalag. Kung gihigugma ko kamo pag-ayo, diyutay ba ang paghigugma kanako? 16 Apan sama sa ingon, wala ko na kamo gihasol. Apan, sanglit maabilidad man ako pag-ayo, ako mao ang nadakpan ninyo pinaagi sa paglimborg. 17 Gipahimuslan ko ba kamo pinaagi kang bisan kinsa nga akong gipadala diha kaninyo? 18 Giawhag ko si Tito nga moanha kaninyo, ug ipauban ko laing igsoon. Gipahimuslan ba kamo ni Tito? Wala ba kami maglakaw sa samang dalan? Wala ba kami maglakaw sa samang mga lakang? 19 Naghunahuna ba kamo nga hangtod karon gipanalipdan namo ang among mga kaugalingon gikan kaninyo? Diha sa panan-aw sa Dios, anaa na kami diha kang Cristo nga nag-ingon sa tanang butang alang sa inyong paglig-on. 20 Kay nahadlok ako nga sa dihang moabot na ako dili ko na kamo makaplagan ang sama sa akong gipangandoy. Nahadlok ako nga dili na ninyo ako makita sama sa inyong gipangandoy. Nahadlok ako nga tingali adunay mga panaglalis, mga pangabugho, pagkasuko, kinaugalingon nga mga tinguha, paglinibakaay, garbo, ug walay kahapsay. 21 Nahadlok ako nga sa akong pagbalik, ipaubos ako sa akong Dios sa inyong atubangan. Nahadlok ako nga tingali magmagul-anon ako niadtong daghan nga mga nagkasala kaniadto, nga wala maghinulsol sa kahugaw ug sa pagkamahilawason ug sa pagpatuyang nga ilang ginabuhat.

13 Mao na kini ang ikatulo nga higayon nga moanha ako kaninyo. "Ang matag pasangil kinahanglan nga matuman pinaagi sa pagpamatuod sa duha o sa tulo ka mga saksi." 2 Miington na akong daan niadtong mga nakasala kaniadto ug sa tanan nga nahibilin sa

dihang ako anaa pa diha sa ikaduha nga higayon, ug mosulti ako niini pag-usab: Sa akong pagbalik, dili ko na sila ipalingkawas. 3 Gisulti ko kini kaninyo tungod kay nangita kamo ug pagpamatuod nga si Cristo nakigsulti pinaagi kanako. Dili siya huyang nganha kaninyo. Hinuon, gamhanan siya nganha kaninyo. 4 Kay gilansang siya sa krus tungod sa kahuyang, apan nabuhi siya pinaagi sa gahom sa Dios. Kay kita usab huyang diha kaniya, apan mabuhi kita uban kaniya pinaagi sa gahom sa Dios nga anaa na kaninyo. 5 Susiha ang inyong kaugalingon aron nga makita kung kamo anaa na ba sa pagtuo. Sulayi ang inyong kaugalingon. Wala ba ninyo maamgohi nga si Jesu-Cristo anaa na kaninyo? Anaa na siya, gawas kung kamo wala giuyonan. 6 Ug masaligon ako nga inyong makaplagan nga kami giuyonan. 7 Karon nag-ampo kami sa Dios aron nga dili na kamo makahimo ug bisan unsang sayop. Wala ako mag-ampo aron nga maipakita nga milampos kami sa pagsulay. Hinuon, nag-ampo ako nga kamo magbuhat kung unsa ang husto, bisan kami daw napakyas sa maong pagsulay. 8 Kay wala kami mahimo sa pagbuhat sa bisan unsa batok sa kamatuoran, kondili alang lamang sa kamatuoran. 9 Kay nagmaya kami sa dihang kami huyang ug lig-on kamo. Nag-ampo usab kami nga kamo mahingpit. 10 Gisulat ko kining mga butanga samtang halayo ako kaninyo, aron nga sa dihang makauban ko na kamo dili na ako makapasakit batok kaninyo. Dili ko buot gamiton ang katungod nga gihatag sa Ginoo kanako sa pagtukod kaninyo ug dili sa paglumpag kaninyo. 11 Sa kataposan, pagmayana, mga kaigsoonan! Pagbuhat alang sa pagpasig-uli, pagdinasigay, pagsinabtanay sa usag-usa, pagpuyo diha sa kalinaw. Ug ang gugma sa Dios ug ang kalinaw maanaa kaninyo. 12 Abi-abiha ang matag-usa uban ang balaang halok. 13 Mag-abi-abi kaninyo ang tanan nga magtutuo. 14 Hinaot nga ang grasya ni Ginoong Jesu-Cristo, ang gugma sa Dios, ug ang pakig-ambit sa Balaang Espiritu maanaa kaninyong tanan.

Galacia

1 Kini si Pablo ang apostol. Ako dili apostol nga gikan sa mga tawo ni pinaagi sa tawo, apan pinaagi kang Jesu-Cristo ug sa Dios nga Amahan, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay. **2** Uban sa tanang kaigsoonan nga kuyog kanako, ako nagsulat ngadto sa mga kasimbahan sa Galacia. **3** Ang grasya diha kaninyo ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo, **4** nga naghatag sa iyang kaugalingon alang sa atong mga sala aron nga siya makahimo sa pagpahigawas kanato gikan niining kasamtangang daotan nga panahon, sumala sa kabubut-on sa atong Dios ug Amahan. (aiōn g165) **5** Alang kaniya ang himaya hangtod sa kahangtoran. (aiōn g165) **6** Ako natingala nga kamo dali lang nga mituo ngadto sa lahi nga ebanghelyo. Ako natingala nga kamo mibiya palayo gikan kaniya nga nagtawag kaninyo pinaagi sa grasya ni Cristo. **7** Wala nay laing ebanghelyo, apan adunay pipila ka mga tawo nga naghimo kaninyo ug kasamok ug gustong tuison ang ebanghelyo ni Cristo. **8** Apan bisan kung kami o usa ka anghel nga gikan sa langit tingali magmantala kaninyo sa ebanghelyo nga dili sama sa usa nga among gimantala kaninyo, siya kinahanglan nga tungluhon. **9** Sama sa among gisulti kaniadto, busa karon ako mosulti pag-usab. "Kung adunay usa nga momantala kaninyo sa ebanghelyo nga dili sama sa usa nga inyong nadawat, siya kinahanglang tunglohon." **10** Kay ako ba karon nagapangita sa pagtugot sa mga tawo o sa Dios? Ako ba nagapangita aron magpahimuot sa mga tawo? Kung ako sa gihapon nagalusay sa pagpahimuot sa mga tawo, ako dili usa ka sulugoon ni Cristo. **11** Kay ako gusto nga kamo masayod, mga kaigsoonan, nga ang ebanghelyo nga akong gimantala dili gikan sa yanong mga tawo. **12** Wala ko kini madawat gikan sa tawo, o ako natudloan niini. Hinuon, kini gipadayag kanako pinaagi kang Jesu-Cristo. **13** Kamo nakadungog mahitungod sa karaan nakong kinabuhi sa Judaismo, unsa ako kabangis nga naglutos kaniadto sa simbahan sa Dios nga labaw pa sa sukdanan ug paglaglag niini. **14** Ako nakibisog sa Judaismo labaw pa sa daghan nakong mga isigka Judio. Ako hilabihan ka matinghuon alang sa mga tulumanon sa akong mga amahan. **15** Apan ang Dios nahimuot sa pagpili kanako gikan sa taguangkan sa akong inahan. Siya nagtawag kanako pinaagi sa

iyang grasya **16** aron sa pagpadayag sa iyang Anak kanako, aron nga ako siyang imantala sa mga Gentil. **17** Wala dayon ako nagpakisayod sa unod ug dugo **18** ug ako wala miadto sa Jerusalem niadtong nahimong mga apostoles nga nahiuna kanako. Hinuon miadto ako sa Arabia ug unya mibalik sa Damascus. **19** Unya human sa tulo ka tuig ako miadto sa Jerusalem aron duawon si Cephas, ug ako mipuyo uban kaniya sa 15 ka mga adlaw. **20** Apan ako walay nakita nga laing apostoles gawas kang Santiago, ang igsoon sa Ginoo. **21** Tan-awa, atubangan sa Dios, ako wala mamakak kung unsa ang akong gisulat kaninyo. **22** Unya ako miadto sa mga rehiyon sa Siria ug Cilicia. **23** Ako wala gihapon mailhi sa panan-aw sa mga kasimbahanan sa Judea nga anaa kang Cristo, **24** apan sila nakadungog lamang, "Siya nga naglutos kanato karon nga nagamantala sa pagtuo nga iya nang giguba." **25** Sila nagahimaya sa Dios tungod kanako.

2 Unya human sa katorse ka tuig ako mitungas sa Jerusalem uban kang Barnabas. **2** Akong gidala usab si Tito uban kanako. Mitungas ako tungod kay ang Dios naipadayag kanako nga kinahanglan ako moadto. Akong gisangon ngadto kanila ang ebanghelyo nga akong gimantala taliwala sa mga Gentil. (Apan nakigsulti ako sa tago lamang niadtong mga mahinungdanong mga pangulo). Ako kining gibuhat aron sa pagsiguro nga wala ako magdagan, o midagan, alang sa walay kapuslanan. **3** Apan bisan gani si Tito, nga uban kanako, nga usa ka Griyego, wala gipugos aron magpatuli. **4** Kining butanga mitungha tungod sa mga bakak nga kaigsoonan nga miabot sa tago aron sa pagpaniid sa atong kagawasan nga anaa kang Cristo Jesus. Sila nagtinguha nga kita mahimong mga ulipon diha sa balaod. **5** Wala kita mitugot nga magpasakop kanila bisan sa usa lamang ka takna, aron nga ang kamatuoran sa ebanghelyo magpabilin nga dili mausab alang kaninyo. **6** Apan kadtong uban nga miiong nga ang mga pangulo walay gikahatag kanako. Bisan unsa sila dili kini igsapayan kanako. Ang Dios dili modawat sa mga pinalabi sa tawo. **7** Hinuon, ilang nakita nga ako gisaligan sa pagmantala sa ebanghelyo niadtong dili mga tinuli. Kini sama kang Pedro nga nagmantala sa ebanghelyo niadtong tinuli. **8** Kay ang Dios, nga namuhat uban kang Pedro alang sa pagkaapostol niadtong mga tinuli, namuhat usab kanako ngadto sa mga Gentil. **9** Sa dihang si Santiago, Cephas,

ug Juan, nga naila ingon nga maoy nagtukod sa Dios, nga nahigugma kanako ug naghatag sa iyang simbahon, nakasabot sa grasya nga gihatag kanako, kaugalingon alang kanako. **21** Wala nako gisalikway ilang gihatag ang ilang tuong kamot sa pag-abiabi ang grasya sa Dios, kay kung ang pagkamatarong kang Barnabas ug kanako. Ila kining gibuhat aron anaa pinaagi sa balaod, busa si Cristo namatay sa nga kita kinahanglan moadto sa mga Gentil, ug aron walay hinundan.

nga sila kinahanglan moadto niadtong mga tinuli. **10** Gusto usab nila nga atong hinumdoman ang mga kabos. Ako usab matinguhaon sa pagbuhat nianang maong butanga. **11** Karon sa dihang si Cephas miabot sa Antioch, ako siyang gibadlong diha sa iyang atubangan tungod kay siya sayop. **12** Sa wala pa miabot ang pipila ka mga tawo nga gikan kang Santiago, si Cephas nakigaon uban sa mga Gentil. Apan sa dihang kining mga tawhana miabot, siya miyunong ug mipalayo gikan sa mga Gentil. Siya nahadlok niining mga tawhana nga nagkinahanglan sa pagpatuli. **13** Usab ang kadaghanan sa mga Judio miapil niining pagpakaaron-ingnon ni Cephas. Ug tungod niini bisan gani si Barnabas nadala usab sa ilang pagpakaaron-ingnon. **14** Apan sa dihang akong nakita nga wala sila misunod sa kamatuoran sa ebanghelyo, ako miington ngadto kang Cephas sa atubangan nilang tanan, "Kung ikaw Judio apan nagpuyo sa Gentil nga pamatasan inay diha sa Judio nga pamatasan, unsaon nimo pagpugos ang mga Gentil nga magpuyo sama sa mga Judio?" **15** Kita nga mga Judio pinaagi sa pagpaketawo ug dili "Gentil nga mga makasasala" **16** nasayod nga walay usa ang gipakamatarong pinaagi sa mga buhat sa balaod. Hinuon, sila gipakamatarong pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo. Kita miabot sa pagtuo kang Cristo Jesus aron nga kita mamatarong pinaagi sa pagtuo kang Cristo ug dili pinaagi sa mga buhat sa balaod. Kay pinaagi sa mga buhat sa balaod walay unod nga mamatarong. **17** Apan kung, sa dihang kita mangita sa Dios aron nga mamatarong kita diha kang Cristo, atong makaplagan usab ang atong mga kaugalingon nga makasasala, si Cristo ba nahimong usa ka sulugoon sa sala? Kini dili gayod! **18** Kay kung akong tukoron pag-usab ang akong pagsalig sa pagbantay sa balaod, ang pagsalig nga ako nang giguba, akong ipakita ang akong kaugalingon ingon nga usa ka masinupakon sa balaod. **19** Pinaagi sa balaod ako namatay sa balaod, aron nga ako magpuyo alang sa Dios. **20** Ako gilansang uban kang Cristo. Kini dili na ako ang nabuhi, apan si Cristo nga nagpuyo kanako. Ang kinabuhi nga ako karong gikinabuhi diha sa unod akong gikinabuhi pinaagi sa pagtuo sa Anak sa

3 Buang-buang kamong taga-Galacia, kinsang daotan nga mata ang nakadaot kaninyo? Dili ba si Jesu-Cristo gihulagway ingon nga gilansang sa krus atubangan sa inyong mga mata? **2** Ako buot nga makakat-on niini gikan kaninyo. Nadawat ba ninyo ang Espiritu pinaagi sa pagtuman sa balaod o pinaagi sa pagtuo kung unsa ang inyong nadungog?

3 Buang-buang ba gayod kamo? Nagsugod ba kamo diha sa Espiritu aron tapuson karon sa unod? **4** Nag-anton ba kamo sa daghan nga mga butang alang sa wala, kung sa pagkatnuod sila alang sa wala? **5** Unya siya ba nga naghatag sa Espiritu diha kaninyo ug namuhat sa gamhanang mga buhat taliwala kaninyo nagbuhat niini pinaagi sa mga buhat sa balaod o pinaagi sa pagpaminaw uban ang pagtuo? **6** Si Abraham "mituo sa Dios ug kini gitamod kaniya ingon nga pagkamatarong." **7** Sa samang paagi, sabton, unya, nga kadtong nagtuo mga anak ni Abraham. **8** Ang kasulatan daan nang nagpakita nga ang Dios himoong matarong ang mga Gentil pinaagi sa pagtuo. Ang ebanghelyo gimantala nang daan ngadto kang Abraham: "Diha kanimo ang tanang kanasoran mahimong mapanalanginan." **9** Busa, kadtong adunay pagtuo panalanginan uban kang Abraham, nga adunay pagtuo. **10** Kadong nagsalig pinaagi sa pagtuman sa balaod mailalom sa tunglo. Kay kini nahisulat, "Tunglohon ang matag-usa nga dili magpabilin pinaagi sa tanang mga butang nga nahisulat sa basahon sa balaod, sa pagbuhat niining tanan." **11** Karon kini klaro nga walay tawo nga gipakamatarong sa Dios pinaagi sa balaod, kay "Ang matarong magpuyo pinaagi sa pagtuo." **12** Ang balaod dili gikan sa pagtuo, apan hinuon, "Siya nga nagbuhat niining mga butanga diha sa balaod magpuyo pinaagi sa mga balaod." **13** Si Cristo ang naglukat kanato gikan sa tunglo sa balaod sa dihang siya nahimong usa ka tinunglo alang kanato. Kay kini nahisulat, "Tinunglo ang si bisan kinsa nga gibitay sa kahoy."

14 Ang tumong mao nga ang panalangin nga anaa kang Abraham mahatag sa mga Gentil pinaagi kang Cristo Jesus, aron nga kita mahimong makadawat sa saad sa Espiritu pinaagi sa pagtuo. **15** Mga igsoon, ako mosulti sa tawhanong mga pulong. Bisan sa

dihang ang tawhanong kasabotan gikauyonan na, piniyalan hangtod sa panahon nga gitagal sa iyang wala nay makasalikway o makadugang niini. **16** Karon amahan. **3** Busa kita usab, sa dihang mga bata pa ang mga saad nasulti na ngadto kang Abraham kita, kita naulipon ngadto sa mga binatang pagtulungan sa iyang mga kaliwanan. Kini wala miington, "sa an sa kalibutan. **4** Apan sa dihang ang hustong mga kaliwanan, "nga naghisgot sa daghan, apan panahon niabot, ang Dios nagpadala sa iyang Anak, hinuon ngadto lamang sa usa, "sa imong kaliwat," gipakatawo sa usa ka babaye, gipakatawo ilalom sa nga mao ang Cristo. **17** Karon ako magsulti niini. balaod. **5** Iya kining gibuhat aron sa paglukat niadtong Ang balaod, diin miabot 430 na ka tuig ang milabay, nailalom sa balaod, aron nga kita makadawat sa wala makasalikway sa kasabotan nga nahiuna nang pagkasinakop ingon nga mga anak. **6** Tungod kay natukod sa Dios. **18** Kay kung ang panulundon moabot kamo mga anak, ang Dios nagpadala sa Espiritu sa pinaagi sa balaod, kini dili na gayod moabot pinaagi iyang Anak sa atong mga kasingkasing, ang Espiritu sa saad. Apan ang Dios gawasnon nga mihatag niini nga nagtawag, "Abba, Amahan." **7** Tungod niini nga kung Abraham pinaagi sa usa ka saad. **19** Unya hinungdan kamo dili na ulipon apan usa na ka anak. nganong ang balaod gihatag man? Gidugang kini Kung kamo usa na ka anak, unya kamo manununod tungod sa mga kalapasan, hangtod nga ang kaliwat na usab pinaagi sa Dios. **8** Bisan kaniadto, sa dihang ni Abraham moabot kanila nga iyang gisaaran. Ang kamo wala nasayod sa Dios, kamo mga naulipon balaod gibutang aron mapakusgan pinaagi sa mga niadtong usa nga anaa pinaagi sa kinaiyahan nga dili anghel pinaagi sa kamot sa tigpataliwala. **20** Karon gayod mga dios. **9** Apan karon nga kamo nasayod ang tigpataliwala nagpasabot sa dili lamang usa ka na sa Dios, o hinuon, karon nga kamo nailhan na tawo, apan ang Dios usa lamang. **21** Busa ang balaod sa Dios, nganong mibalik man kamo pag-usab sa ba supak sa mga saad sa Dios? Sa pagkatiuod dili huyang ug walay kapuslanan nga mga nag-unang gayod! Kay kung ang balaod nga gihatag makahimo pagtulon-an? Buot ba kamong tanan nga maulipon sa paghatag ug kinabuhi, ang pagkamatarong moabot pag-usab? **10** Kamo mabinantayon nga nagtuman sa gayod pinaagi niana nga balaod. **22** Apan hinuon, mga pinasahing mga adlaw, sa mga bag-ong bulan, ang kasulatan nagbilanggo sa tanan nga mga butang mga panahon, ug katuigan. **11** Ako nahadlok alang nga nailalom sa sala. Ang Dios nagbuhat niini aron kaninyo. Ako nahadlok nga tingali ako namuhat diha nga ang iyang saad sa pagluwas kanato pinaagi sa kaninyo sa walay kapuslanan. **12** Ako naghanyo pagtuo kang Jesu-Cristo mahimong ikahatag niadtong kaninyo, mga igsoon, mahimong ingon nga ako, nagtuo. **23** Apan sa wala pa miabot ang pagtuo kang kay ako usab mahimong ingon nga kamo. Kamo Cristo, kita nabilanggo ug nagapos pinaagi sa balaod walay nabuhat nga sayop kanako. **13** Apan kamo hangtod nga napadayag ang pagtuo. **24** Busa ang nasayod niana nga tungod sa lawasnong balatian nga balaod nahimo natong magbalantay hangtod nga si akong gimantala ang ebanghelyo kaninyo sa unang Cristo miabot, aron nga kita mahimong matarong higayon. **14** Bisan ug ang akong lawasnong kahimtang pinaagi sa pagtuo. **25** Karon ang pagtuo miabot, nabutang kaninyo sa pagsulay, kamo wala nagtamay wala na gayod kita nailalom sa magbalantay. **26** o nagsalikway kanako. Hinuon inyo akong gidawat Kay kamong tanan mga anak na sa Dios pinaagi ingon nga anghel sa Dios, ingon nga ako gayod si sa pagtuo kang Cristo Jesus. **27** Kamong tanan Cristo Jesus. **15** Busa, hain karon ang inyong kalipay? nga nabawtismohan diha kang Cristo gibistihan ang Kay ako magpamatuod kaninyo niana, nga kung inyong kaugalingon diha kang Cristo. **28** Walay Judio kinahanglanon, inyo gayong lugiton ang inyong mga ni Griyego, ulipon ni gawasnon, lalaki ni babaye, kay mata ug ihatag ngari kanako. **16** Busa unya, nahimo kamong tanan usa diha kang Cristo Jesus. **29** Kung ba ako nga inyong kaaway tungod kay ako misulti kamo iya kang Cristo, nagpasabot nga kamo mga man kaninyo sa kamatuoran? **17** Sila mabination kaliwat ni Abraham, ug mga manununod sumala sa nga nangita kaninyo, apan sa walay kapuslanan. saad.

4 Ako magasulti nga samtang ang manununod usa pa ka bata, siya walay kalainan sa usa ka ulipon, bisan tuod siya ang tag-iya sa tibuok katigayonan. **2** Hinuon, siya nailalom sa mga magbalantay ug sa mga

Buot nila nga ibulag kamo gikan kanako aron nga kamo mosunod kanila. **18** Maayo kanunay nga mahimong mabination alang sa maayong hinungdan, ug dili lamang sa dihang ako anaa kauban ninyo. **19** Akong gagmay nga mga anak, ako nag-antos

sa kasakit alang kaninyo pag-usab hangtod nga pinaagi sa balaod. Nahilayo kamo gikan sa grasya. 5 si Cristo mahulma diha kaninyo. 20 Buot ko nga Kay pinaagi sa Espiritu, ug pinaagi sa pagtuo, kita makig-uban diha kaninyo karon ug usbon ang akong naghulat sa pagsalig sa pagkamatarong. 6 Diha kang tono, tungod kay nalibog ako mahitungod kaninyo. Cristo Jesus ni tinuli o dili tinuli nagpasabot nga 21 Sultihi ako, kamo nga nagtinguha nga maillalom bisan unsa. Pagtuo lamang ang nagbuhat pinaagi sa sa balaod, wala ba kamo makadungog kung unsa gugma nagpasabot sa usa ka butang. 7 Midagan ang giingon sa balaod? 22 Kay kini nahisulat nga kamo ug maayo. Kinsa ang mipahunong kaninyo si Abraham adunay duha ka mga anak nga lalaki, gikan sa pagtuman sa kamatuoran? 8 Ang pagdani ang usa pinaagi sa ulipon nga babaye ug ang usa sa pagbuhat niiana dili gikan kaniya nga mitawag pinaagi sa gawasnon nga babaye. 23 Apan, ang kaninyo. 9 Ang gamay nga igpapatubo nakaapektó usa nga pinaagi sa ulipon natawo lamang pinaagi sa tibuok minasa. 10 Aduna akyo pagsalig kaninyo sa unod. Apan ang usa nga pinaagi sa gawasnon ngadto sa Ginoo nga dili kamo maghunahuna sa nga babaye natawo pinaagi sa usa ka saad. 24 bisan unsang pamaagi. Siya nga mipalibog kaninyo Kining mga butanga mahimong gipasabot gamit ang magdala sa iyang kaugalingong silot, bisan kinsa siya. pasumbingay, kay kining mga babaye sama sa duha 11 Mga igsoon, kung ako pabilin nga nagsangyaw ka mga pakigsaad. Ang usa kanila gikan sa Bukid sa pagkatinuli, nganong gilutos man gihapon ako? sa Sinai. Siya naghimugso sa mga bata nga mga Niana nga bahin ang mga babag alang sa krus ulipon. Kini si Hagar. 25 Karon si Hagar mao ang mahimong maguba. 12 Nagtinguha ako nga kadtong Bukid sa Sinai nga anaa sa Arabia. Siya nagsimbulo nagpahisalaag kaninyo mahimong kapunon ang sa kasamtangang Jerusalem, kay siya naulipon uban ilang mga kaugalingon. 13 Kay ang Dios nagtawag sa iyang mga anak. 26 Apan ang Jerusalem nga atua kaninyo, mga igsoon, sa kagawasan. Ayaw lang sa taas gawasnon, mao kana, ang atong inahan. 27 gayod ninyo gamita ang inyong pagkagawasnon Kay kini nahisulat, "Pagmaya, ikaw nga dili manganak sama sa kahigayonan alang sa unod. Hinuong pinaagi nga babaye, ikaw nga wala makabaton ug anak. sa gugma mag-alagad sa matag usa. 14 Kay ang Pagtiyab ug pagsinggit alang sa kalipay, ikaw nga tibuok balaod natuman sa usa ka kasugoan; sa wala makasinati sa pagpanamkon. Kay daghan pa "Kinahanglan higugmaon ninyo ang inyong siligan ang mga anak sa biniyaan, labaw pa niadtong mga sama sa inyong kaugalingon." 15 Apan kung inyong adunay bana." 28 Karon kamo, mga igsoon, sama paakon ug tukbon ang matag usa, pagbantay nga kangle Isaac, mga anak sa saad. 29 Niana nga higayon dili kamo maguba sa matag usa. 16 Ako magasulti, ang usa nga natawo sumala sa unod milutos sa usa lakaw pinaagi sa Espiritu, ug dili ninyo tumanon ang nga natawo sumala sa Espiritu. Kini sama gihapon tinguha sa unod. 17 Kay ang unod adunay lig-on nga karon. 30 Unsa ang giingon sa kasulatan? "Ipalayo tinguha batok sa Espiritu, ug ang Espiritu adunay ligang babayeng ulipon ug ang iyang anak nga lalaki. on nga tinguha batok sa unod. Kay kini sukwahi sa Kay ang anak nga lalaki sa babaye nga ulipon dili matag usa. Ang sangpotanan niini dili ninyo mabuhut ang mga butang nga inyong gitinguha nga buhaton. babaye nga gawasnon." 31 Busa, mga kaigsoonan, 18 Apan kung ang Espiritu magapanguna kaninyo, kita dili mga anak sa babaye nga ulipon, apan hinuong dili na kamo ilalom sa balaod. 19 Karon ang mga buhat sa unod makita. Sila makighilawason, dili putli, kaulag, 20 pagsimbag diosdios, pagpamarang, pagdinumtanay, panagbingkil, pangabugho, kapungot, iya-iyahay, sinupakay, pagkabahinbahin, 21 kasina, paghuboghubog, kagubot, ug uban pang mga butang nga sama niini. Ako nagpahimangno kaninyo, sama sa akong pagpahimangno kaniadto, nga kadtong nagbuhat sa mga butang dili makapanunod sa gingharian sa Dios. 22 Apan ang bunga sa Espiritu mao ang gugma, kalipay, kalinaw, pagpaubos, pagkamaluluy-on, pagkamaayo, pagtuo,

5 Kini alang sa kagawasan nga si Cristo naghimo kanato nga gawasnon. Busa barog nga malig-on ug ayaw palingla pag-usab ilalom sa yugo sa pagkaulipon. 2 Tan-awa, akyo, si Pablo, mosulti kaninyo nga kung kamo mahimong tinuli, si Cristo dili makahimo kaninyo ug kaayohan sa bisan unsa nga pamaagi. 3 Usab, akyo magpamatuod sa matag usa ka tawo nga tinuli nga siya mahimong kinahanglan nga motuman sa kinatibuk-an nga balaod. 4 Kamo gilain gikan kang Cristo, kamong tanan nga "gipakamatarong"

23 pagkabuotan, ug mapinungganon sa kaugalingon. kaniya nga ang kalibutan gilansang alang kanako ug Ang balaod dili batok niini nga mga butang. 24 ako ngadto sa kalibutan. 15 Kay ang pagkatinuli o dili Kadtong mga nahisakop kang Cristo Jesus gilansang tinuli walay bili. Hinuon, ang pagkabag-on binuhat sa krus ang unod uban niining pagbatu ug ang daotang maoy mahinungdanon. 16 Sa tanan nga magkinabuhi mga tinguha. 25 Kung kita magpuyo pinaagi sa niini nga mando, ang kalinaw ug kaluoy maanaa Espiritu, molakaw usab kita pinaagi sa Espiritu. 26unta kanila, ug maanaa sa Israel sa Dios. 17 Gikan Dili kita mahimong magmargarbuhon, maghagit sa karon ayaw tugoti ang si bisan kinsa nga magsamok kanako, tungod kay akong gidala ang mga timaan ni Jesus sa akong lawas. 18 Ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-urban sa inyong espiritu, mga igsoon. Amen.

6 Mga igsoon, kung ang usa ka tawo madakpan sa pipila ka paglapas, kamo nga mga espirituwal kinahanglan magpahiuli nianang tawhana sa espiritu sa kalumo. Pagmabinantayon kamo sa inyong kaugalingon, aron nga dili kamo matintal. 2 Pasana ang mga kabug-aton sa uban, ug aron inyong matuman ang balaod ni Cristo. 3 Kung si bisan kinsa nga naghunahuna nga siya labaw bisan siya dili, gilimbongan niya ang iyang kaugalingon. 4 Ang matag-usa kinahanglan magsusi sa iyang kaugalingon nga binuhatan. Unya siya anaay usa ka butang sa iyang kaugalingon lamang nga mahimong ikapasigarbo, sa walay pagtandi sa iyang kaugalingon ngadto kung bisan kinsa. 5 Tungod kay ang matag-usa magpasan sa iyang kaugalingon nga palas-anon. 6 Ang usa nga natudloan sa pulong kinahanglan magpaambit sa tanan nga maayong mga butang uban sa magtutudlo. 7 Ayaw pagpalimbong. Ang Dios dili mabiaybiayon. Bisan unsa ang gitnom sa tawo, mao usab kana ang iyang paga-anihon. 8 Kay siya nga nagpugas sa liso diha sa iyang tawhanong kinaiya anihon ang kalaglagan, apan siya nga nagpugas sa liso diha sa Espiritu, anihon ang kinabuhing walay kataposan gikan sa Espiritu. (aiōnios g166) 9 Kinahanglan dili kita kapoyan sa pagbuhat ug maayo, kay sa hustong panahon mag-ani kita kung dili kita moundang. 10 Mao nga, kung kita adunay kahigayonan, magbuhat kita ug maayo ngadto sa matag-usa. Magbuhat kita ug maayo ilabina niadtong anaa sa panimalay sa tumutuo. 11 Tan-awa ang mga dagko nga letra nga akong gisulat kaninyo sa akong kaugalingon nga mga kamot. 12 Kadtong gustong daygon sa mga tawo diha sa unod nagpugos kaninyo sa pagpatuli. Sila nagbuhat lamang niini aron nga dili sila pagalutoson alang sa krus ni Cristo. 13 Bisan gani kadtong nagpatuli sa ilang kaugalingon wala nagtuman sa balaod. Hinuon, gusto nila nga matuli kamo aron nga sila magpasigarbo mahitungod sa inyong unod. 14 Dili gayod mahimo nga ako magpasigarbo gawas sa krus sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Tungod kini

Taga Efeso

1 Kang Pablo, apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, alang sa mga gigahin sa Dios sa Efeso nga matinumanon sa pagsalig kang Cristo Jesus. **2**—Hinaot nga ang grasya ug kalinaw sa atong Dios nga Amahan ug Ginoong Jesu Cristo maana kaninyo. **3** Hinaot nga ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu Cristo mahimaya, kaniya nga nagpanalangin kanato sa tanang espirituhanong panalangin sa kalangitan diha kang Cristo. **4** Kay gipili kita sa Dios aron motuo kang Cristo bisan sa wala pa mahimo ang kalibutan. Gipili kita niya aron mahimong balaan ug walay ikasaway sa iyang panan-aw. **5** Pinaagi sa gugma sa Dios daan na kitang gitakda nga gisagop ingon nga iyang mga anak pinaagi kang Jesu Cristo. Gibuhat kini niya tungod kay nalipay siya nga buhaton ang iyang tinguha kanato. **6** Nahitabo kining tanan aron ang Dios madayeg tungod sa iyang mahimayaong grasya, nga gihatag niya nga walay bayad pinaagi sa iyang hinigugma. **7** Kay tungod sa iyang hinigugma, aduna kitay kaluwasan pinaagi sa iyang dugo, kapasyulan sa mga sala, pinaagi sa kadato sa iyang grasya. **8** Kini nga grasya gihatag nga walay pagpugong kanato sa tanang kaalam ug salabutan. **9** Gipahibalo sa Dios kanato ang mga tinago nga kamatuoran mahitungod sa plano niya, sumala sa iyang tinguha nga iyang gipakita kang Cristo: **10** kung moabot na ang higayon nga matuman ang iyang plano, iyang dad-on nga tingob ang tanan sa langit ug sa yuta nga gimanduan ni Cristo. **11** Gipili kita kang Cristo ug gigahin niadtto pa, sumala sa plano kaniya nga naghimo sa tanang mga butang pinaagi sa iyang kabubut-on, **12** aron mabuhi unta kita nga magdayeg sa iyang himaya, kita nga mga unang nagsalig kang Cristo. **13** Gikan kang Cristo nga kamo nakadungog pud sa pulong sa kamatuoran, ang maayong balita sa inyong kaluwasan kang Cristo, nga inyo pud gituohan ug giselyuhan pinaagi sa saad sa Balaang Espiritu. **14** Ang Espiritu mao ang pasalig sa atong pamana, hangtod ang pagpanag-iya atong maangkon, alang sa pagdayeg sa iyang himaya. **15** Tungod niini, sukad sa dihang nakadungog ako bahin sa inyong pagtuo sa atong Ginoong Jesus, ug sa inyong gugma alang sa tanan nga gigahin kaniya, **16** wala ako niundang ug pagpasalamat sa Dios kaninyo ug paghinumdom kaninyo sa akong mga pag-ampo. **17** Nag-ampo ako

nga ang Dios sa atong Ginoong Jesu Cristo nga Amahan sa himaya, maghatag kaninyo sa espiritu sa kaalam ug magpadayag sa iyang kahibalo, **18** aron ang mata sa inyong kasingkasing malamdag anong makahibalo kamo kung unsa ang pagsalig sa among pagkatawag, kung unsa ang bahandi sa himaya nga iyang gipamana sa mga gigahin alang kaniya- **19** ug unsa kadako ang iyang gahum nga anaa kanato nga mituo, sumala sa paglihok sa iyang kusog nga gahum. **20** Kini ang gahum nga milihok kang Cristo sa dihang gibanhaw siya sa Dios ug nagpalingkod kaniya dapit sa iyang tuong kamot diha sa kalangitan, **21** nga labaw pa sa tanang mga gamando, ug sa mga adunay gahum, ug mga nagsakop, ug sa mga ngalan nga ginganlan, dili lang sa karong panahon, apan sa panahon sad nga umaabot. (aiōn g165) **22** Gipasakop sa Dios ang tanang mga butang ubos sa mga til ni Cristo, ug gihimo niya siya nga pangulo sa tanang mga butang diha sa Iglesia, **23** nga mao ang lawas niya, nga ang kahingpit niya maoy nauspuna sa tanang mga butang sa tanang pamaagi.

2 Kay mga patay kamo sa inyong mga kalapasan ug mga sala **2** nga diin nagkinabuhi kamo niadtto, nga gasunod sa mga prinsipyo niining kalibutan, sumala sa nagmando sa mga adunay gahum sa kahanginan, sa espiritu nga naglihok sa mga anak nga masinupakon. (aiōn g165) **3** Kaniadtto kitang tanan kauban niadtong dili mga tumutuo ug gihimo nato ang dautan nga pangandoy sa atong mga lawas, nga gihimo ang kabubut-on sa lawas ug sa hunahuna, ug daan na sa atong kinaiya nga mga anak kita sa kapungot sama sa uban. **4** Apan kay dato sa kaluoy ang Dios nga tungod sa kadako sa iyang gugma nga diin gihigugma kita niya, **5** kaniadtto nga kita patay pa sa kalapasan, gidala kita niya sa bag-ong kinabuhi uban kang **6** Cristo—pinaagi sa grasya naluwas kamo—ug gibanhaw kita niya ug gipalingkod sad kita niya sa kalangitan kauban ni Cristo Jesus. **7** Gihimo niya kini aron nga sa umaabot nga panahon iya gyud nga ipakita kanato kung unsa kadako ang bahandi sa iyang grasya tungod sa iyang kaluoy diha kang Cristo Jesus. (aiōn g165) **8** Kay tungod sa grasya naluwas kamo pinaagi sa pagtuo. Ug kini dili gikan kanato; kondili gasa gikan sa Dios, **9** dili sa atong mga binuhatan aron walay bisa usa nga makapangham bog. **10** Kay kita mga binuhatan sa Dios, gilanglang diha kang Cristo Jesus sa pagbuhat ug mga maayong buluhaton nga dugay na kaayong plano sa

Dios nga atong sundon. **11** Busa hinumdumi ninyo sa Espiritu: **6** nga ang mga Gentil mga kauban nga nga kaniadto mga Gentil kami sa unod, nga gitawag manonod ug kauban nga mga membro sa lawas ug "nga mga paganong dili tuli" adtong mga gitawag kauban nga kabahin sa pag-ambit sa saad ni Cristo nga tuli sa mga unod nga binuhatan lang sa mga Jesus pinaagi sa maayong balita. **7** Tungod niini tawo. **12** Kay niadtong panahuna nabulag kami kang nahimo akong suluguon pinaagi sa grasya sa Dios Cristo, nga nabulag sa katawhan sa Israel, ug mga gihatag niya kanako pinaagi sa paglihok sa iyang estranghero mahitungod sa mga kasabutan sa saad, gahum. **8** Sa ako gihatag kini nga gasa, bisan pa nga walay kasiguraduhan sa kaugmaon, ug walay ako ang ubos sa labing ubos sa mga gigahin sa Dios niining kalibutan. **13** Apan karon tungod kang Dios, aron isangyaw sa mga Gentil ang maayong Cristo Jesus kami nga kaniadto layo sa Dios naduol na sa Dios pinaagi sa dugo ni Cristo. **14** Kay siya ang balita mahitungod sa dili masukod nga bahandi ni atong kalinaw tungod kay gihimo niya ang mga Judio ug Gentil nga usa na ka katawhan. Ug sa iyang lawas Cristo **9** ug aro malamdagang tanan mahitungod giguba niya ang paril sa kasuko nga nagbulag kanato sa usa'g usa. **15** Diin nga, gitangtang niya ang balaod sa mga sugo ug mga kalagdaan aron mahimo niya ang bag-ong katawhan gikan sa duha ka katawhan, sa ingon nga adunay pakigdait. **16** Gihimo kini niya aron mahiusa ang duha ka katawhan ingon nga usa ka lawas sa Dios pinaagi sa krus, nga undangan ang ilang kasuko sa usa'g usa. **17** Mianhi si Jesus ug gisangyaw ang maayong balita ug ang iyang kalinaw sa mga tua sa layo ug kalinaw sa mga duol kaniya. **18** Kay tungod kang Jesus makaduol kitang duha ka katawhan pinaagi sa usa ka Espiritu didto sa Amahan. **19** Mao nga karon kami nga mga Gentil dili sila gitukod sa pundasyon sa mga apostoles ug mga propeta, si Cristo mismo ang bato nga tugkaranan. **20** Kay kini Pinaagi sa gahum ni Jesus ang tibuok tinukod sa iyang pamilya tingob nga mahauum ug magkadaghan ingon nga templo nga gigahin alang sa Ginoo, **21** sa gasa sa Dios nga iyang gihatag kanako alang kaninyo, **3** sumala sa pinadayag nga gipakita kanako, ang tinago nga kamatuoran nga aduna akoy mubo nga gisulat kaniadto kaninyo. **4** Kung makabasa kami mahitungod niini, makasabot kami sa akong pananaw sa tinago nga kamatuoran mahitungod kang Cristo **5** nga sa uban nga henerasyon wala kini gipahibalo sa mga katawhan, apan karon kini napadayag sa iyang mga apostoles ug mga propeta nga gigahin pinaagi sa Espiritu.

3 Tungod niini, ako, si Pablo, ang piniriso kang Cristo

Jesus alang kaninyo nga mga Gentil - **2** kung nakadunggog na kami mahitungod sa pagdumala sa gasa sa Dios nga iyang gihatag kanako alang kaninyo, **3** sumala sa pinadayag nga gipakita kanako, ang tinago nga kamatuoran nga aduna akoy mubo nga gisulat kaniadto kaninyo. **4** Kung makabasa kami mahitungod niini, makasabot kami sa akong pananaw sa tinago nga kamatuoran mahitungod kang Cristo **5** nga sa uban nga henerasyon wala kini gipahibalo sa mga katawhan, apan karon kini napadayag sa iyang mga apostoles ug mga propeta nga gigahin pinaagi sa Espiritu.

4 Busa, ingon nga pinireso alang sa Ginoo, giawhag ko kami nga magkinabuhi nga takos sa pagtawag sa Dios kaninyo, **2** nga adunay dakong pagpaubos ug kaligdong ug pasensiya, nga gadawat sa usa'g usa sa gugma. **3** Buhata ninyo ang tanan aron maipadayon

ang panaghiusa gikan sa Espiritu pinaagi sa kalinaw kamatuoran mahitungod kang Jesus, 22 kinahanglan nga nagbugkos kaninyo. 4 Adunay usa ka lawas, ug ninyo isalikway ang daang tawo—kadong mitukma sa usa ka Espiritu, sama usab nga gitawag kamo sa usa inyong daang pamatasan nga gidaot pinaagi sa mga ka sigurado nga pagdahum sa inyong pagkatawag; kaibog nga makalinlang, 23 aron mabag-o kamo sa 5 ug adunay usa ka Ginoo, usa ka pagtuo, usa ka espiritu sa inyong hunahuna, 24 ug aron magkinabuhi bautismo, 6 usa ka Dios ug Amahan sa tanan, nga kamo nga bag-o nga tawo, nga gihimo sa Dios sa labaw sa tanan ug pinaagi sa tanan ug anaa sa tanan. pagkamatarong ug pagkabalaan diha sa kamatuoran.

7 Ang matag usa kanato gihatagan ug gasa sumala 25 Busa isalikway ang bakak. "Isulti ang kamatuoran, sa sukod sa gasa ni Cristo. 8 Sama sa gisulti sa ang kada usa sa iyang siligan," tungod kay kita Kasulatan, Niadtong misaka siya sa kahitas-an, gidala membro sa usa'g usa. 26 "Masuko kamo, apan dili niya ang mga dinakpan ngadto sa pagkabihag, ug magpakasala." Ayaw tugti nga mosalop ang adlaw gihatagan niya ug gasa ang mga katawhan. 9 Unsaga nasuko pa kamo 27 ug ayaw ninyo hatagi ug may gipasabot aning pamahayag nga "Misaka siya," higayon ang demonyo. 28 Ang nangawat dili na dili ba nga minaog sad siya paingon sa kinailawman gyud mangawat kondili kinahanglan maningkamot sa kalibutan? 10 Siya nga minaog mao sad siya ang siya sa pagtrabaho nga mapuslonan nga gagamit misaka sa tanang kalangitan, aron pun-on niya ang sa iyang mga kamot, aron aduna siyay ikahatag tanan nga butang. 11 Naghatag si Cristo ug mga sa tawong nanginahanglan. 29 Kinahanglan walay gasa sama niini: mga apostoles, mga propeta, mga sinultihan nga makadaot ang mogawas sa inyong ebanghelista, mga pastor ug mga manunudlo, 12 aron baba, apan hinuon mga pulong nga mapuslonan sa sa pagsangkap niadtong mga gigahin alang sa Dios pagdasig nga magpalig-on sa uban sumala sa ilang aron mag-alagad sila, aron mapalig-on ang lawas ni panginahanglan, aron makahatag ug grasya kanila Cristo, 13 hangtod maabot nato ang panaghiusa sa nga namati. 30 Ug ayaw pagbuhat nga makaguol pagtuo ug kasayuran sa Anak sa Dios, ug maabot sa Balaang Espiritu sa Dios, nga pinaagi kaniya ang hingpit nga kahamtong isip nga mga nitubo sa giselyohan kamo alang sa adlaw sa kaluwasan. 31 tibuok nga sukdanan ni Cristo. 14 Ingong niini kini aron Tangtanga diha kaninyo ang tanang kaligutog ug dili na kita murag mga bata nga mabandabanda ug kapungot ug kasuko, ug sinininggitay ug pag-insulto, madala sa bisan unsang klase sa pagtudlo pinaagi uban ang tanan nga dautan; 32 ug magmaayohon sa pagpanglimborg sa mga tawo gamit ang sayop kamo sa usa'g usa, magmaluluy-on, magpinasayloay nga pangilad. 15 Hinuon, isulti nato ang kamatuoran sa usa'g usa sama sa walay pugong nga pagpasaylo nga adunay gugma ug motubo kita sa tanang paagi kaninyo sa Dios diha kang Cristo.

ngadto kaniya, nga mao ang ulo, nga si Cristo, 16 nga pinaagi kaniya sama kita nga tingob nga mahaom sa usa ka lawas sa mga tumutuo ug tingob nga gihawiran sa matag lutahan, nga nagtinabangay sumala sa paglihok sa sukdanan sa matag bahin sa pagtubo sa lawas, aron mapalig-on ang matag usa sa gugma. 17 Busa gisulti nako kini, ug giawhag kamo nako diha sa Ginoo, nga dili na kamo magkinabuhi sama sa mga Gentil, nga walay kapuslanan ang ilang mga hunahuna, 18 kay ngitngit ang ilang panan-aw, nga nabulag sa kinabuhi diha sa Dios tungod sa ilang pagka-ignorante, ug sa kagahi sa ilang kasingkasing. 19 Gihatag na nila ang ilang kaugalingon ngadto sa kauwag diha sa mga hugaw nga binuhatan, sa matag klase nga kahakog. 20 Apan dili ingon niana ang inyong nakat-unan mahitungod kang Cristo. 21 Kung nakadungog na kamo mahitungod kaniya ug natudluan na mahitungod kaniya nga mao kini ang

5 Busa sundoga ninyo ang Dios, ingon nga mga anak nga iyang hinigugma, 2 ug magkinabuhi sa gugma sama nga gihigugma kamo ni Cristo ug gihatag niya ang iyang kaugalingon alang kanato ingon nga usa ka humot nga halad ug sakripisyong makapahimuot sa Dios. 3 Ang lawasnong imoralidad o ang tanang kahugaw o kahakog ayaw gyud ninyo hunahuna, kay dili angayan sa mga gigahin sa Dios. 4 Bisan ang pagkabastos, binuang nga pag-istorya, o yagayaga nga dili angay, kondili magmapasalamaton kamo. 5 Kay kamo nakasigurado nga walay lawasnong imoral, dili putli, o hakog nga tawo, nga naghimaya sa diosdiosan, ang makabaton ug pamana sa gingharian ni Cristo ug sa Dios. 6 Ayaw kamo pagpalimborg sa mga pulong nga walay pulos. Kay tungod niining mga butanga ang kasuko sa Dios moabot sa mga anak nga dili matinumanon. 7 Busa dili kamo makig-uban kanila. 8 Kay kaniadto diha kamo sa kantitngit, apan

karon kamo mao ang kahayag sa Ginoo. 9 Busa ug gihigugma, sama kang Cristo sad nga naghigugma maglakaw kamo ingon nga mga anak sa kahayag - sa Iglesia, 30 tungod kay membro kita sa iyang lawas. kay ang bunga sa kahayag tanan maayo, matarong 31 Tungod niini nga hinungdan ang lalaki mobiya sa ug kamatuoran, 10 — nga nagpakita kung unsay iyang amahan ug inahan ug siya makig-usa sa iyang makapahimuot sa Ginoo. 11 Dili kamo pag apil-apil asawa; ug ang duha mahimong usa ka unod. 32 Kini sa pagbuhat sa walay pulos nga buluhaton diha sa dakung kamatuoran nga tinago, apan ako nagsulti kantinggit, kondili ipadayag ninyo sila, 12 kay ang mga bahin kang Cristo ug sa iyang Iglesia. 33 Bisan pa butang nabuhat nila sa tago labihan nga makaauulaw niini, ang matag usa kaninyo kinahanglan higugmaon kung ihulagway. 13 Ang tanan gipadayag sa kahayag, niya ang iyang kaugalingong asawa sama sa iyang 14 kay ang kahayag nagasidlak sa tanan. Busa niini kaugalingon, ug ang asawa kinahanglan motahod sa adunay nag-ingon, "Paghmata, kamo nga nakatulog, iyang bana.

ug mobongan gikan sa kamatayon, ug si Cristo maghayag kaninyo." 15 Busa ampingi ninyo ang inyong kinabuhi, nga dili sama sa mga dili maalamon kondili sama sa mga maalamon. 16 Pahimusli ang panahon kay ang mga adlaw dautan. 17 Dili kamo magpakabuang, kondili sabton ninyo kung unsa ang kabubut-on sa Ginoo. 18 Ug dili kamo magpakahubog sa bino, kay kini magdala kaninyo sa kalaglagan, apan hinuong mapuno kamo sa Balaang Espiritu, 19 magsinultihay kamo sa salmo ug mga awit, ug mga alawiton nga espirituhanon, nga mag-awit ug maghimaya nga kinasingkasing ngadto sa Ginoo, 20 magpasalamat kanunay sa tanang mga butang sa ngalan sa atong Ginoong Jesu Cristo sa Dios nga Amahan; 21 magpasakop kamo sa usa'g usa alang sa pagtahod kang Cristo. 22 Mga asawa kinahanglan magpasakop kamo sa inyong kaugalingong mga bana, sama sa Ginoo. 23 Kay ang bana mao ang ulo sa asawa sama nga si Cristo usab ang ulo sa Iglesia, ug siya ang Manluluwas sa atong lawas. 24 Apan ingon nga ang Iglesia nagpasakop kang Cristo, ingon nga kinahanglan sad ang mga asawa sa ilang mga bana sa tanang butang. 25 Mga bana, higugmaa ang inyong mga asawa sama kang Cristo nga naghigugma sa Iglesia ug naghatag sa iyang kaugalingon alang kaniya, 26 aron mahimo niyang balaan siya kay gihinluan kita niya sa paghugas sa tubig pinaagi sa pulong, 27 aron mapresentar niya sa iyang kaugalingon ang Iglesia nga mahimayaon, nga walay mantsa o kunot o bisaan unsa nga sama niini, apan hinuong balaan ug walay sayop. 28 Sa sama nga pamaagi, mga bana kinahanglan higugmaa gyud ninyo ang iyong kaugalingong asawa sama sa inyong kaugalingong lawas. Ang naghigugma sa iyang kaugalingong asawa naghigugma sad sa iyang kaugalingon. 29 Walay bisaan kinsa nga magdumot sa iyang kaugalingong lawas, apan iya kinining gimatuto

6 Mga anak, tumana ninyo ang inyong mga giniikanan diha sa Ginoo, kay mao kini ang matarong. 2 "Tahora ang imong amahan ug inahan" (mao kini ang unang sugo nga adunay saad), 3 aron maayo ang inyong kahimtang ug taas ang inyong kinabuhi sa kalibutan." 4 Ug, kamo nga mga amahan, ayaw hagit ang inyong mga anak sa kasuko apan hinuong padak-a sila sa disciplina ug sa mga pagtudlo sa Ginoo. 5 Mga ulipon, pagtuman kamo sa inyong mga amo dinihi sa kalibutan nga adunay dakong pagtahod ug kahadlo nga tininuod sa inyong kasingkasing ingon nga gibuhat ninyo kini kang Cristo, 6 dili lang ninyo kini buhaton aron malipay sila kung nagtan-aw sila kaninyo, apan ingon nga ulipon kamo ni Cristo mismo, 7 buhata ang kabubut-on sa Dios nga gikan sa inyong kasingkasing nga mag-alagad kamo nga magmalipayon alang sa Ginoo ug dili lang alang sa mga tawo nga 8 hinumdumi ninyo nga sa matag maayong binuhatan sa usa ka tawo makadawat siya ug ganti gikan sa Ginoo, maulipon man siya o gawasnon. 9 Ug kamo nga mga amo, mao sad ang inyong buhaton sa mga ulipon nga dili ninyo hulgaon sila, kay nakahibalo man kamo nga siya nga Amo nila ug Amo sad ninyo anaa sa langit, ug walay pinalabi sa iya. 10 Sa katapuson, magpakabaskog kamo diha sa Ginoo ug diha sa kakusog sa iyang dakong gahum. 11 Isul-ob ninyo ang tibuok nga hinagiban sa Dios aron makabarog kamo batok sa mga limbonganong plano sa yawa. 12 Kay ang atong gubat dili batok sa unod ug dugo, apan batok sa mga espirituhanong mga nangulo ug sa anaay gahum ug sa mga gamando sa dautang kantingitan, batok sa mga dautang espiritu sa kalangitan. (aiōn g165) 13 Busa sul-oba ninyo ang tibuok nga hinagiban sa Dios aron makabarog kamo batok sa kadautan sa niining panahon nga dautan ug buhata ang tanan aron makabarog kamo nga malig-on. 14 Busa magbarog kamo nga malig-on, nga gasul-

ob sa bakus sa kamatuoran ug sa taming sa dughan sa pagkamatarong **15** ug pagsul-ub kamo ug sapatos sa inyong mga tiil nga maandamon sa pagsangyaw sa maayong balita mahitungod sa kalinaw nga **16** kanunay nga dad-on ninyo ang panagang sa pagtuo nga maoy mopatay sa gadilaab nga mga pana sa yawa. **17** Ug gamita ang helmet sa kaluwasan ug ang espada sa Espiritu nga mao ang pulong sa Dios, **18** pinaagi sa tanang pag-ampo ug pangamuyo sa tanang panahon diha sa Espiritu nga gabantay sa iyang tubag nga adunay paglahutay sa tanan ug pag-ampo alang sa tanan nga gigahin sa Dios. **19** Ug ampo-i ako nga ang mensahe mahatag sa akoa inig abri nako sa akong baba nga anaay kaisug inig pahibalo sa misteryo sa maayong balita nga diin nahimo akong embahador nga nakakadina, **20** aron sa akong pagkapriso makasulti ako nga adunay kaisug nga maoy angay nakong himuong. **21** Apan aron makahibalo unta sad kamo kung unsa na akong mga kalihukan diri ug unsa na ang akong kahimtang, si Tiquico nga hinigugmang igsoon ug matinumanon nga alagad sa Ginoo, siya maoy magpahibalo sa inyo sa tanan. **22** Ako siyang gipaanhā diha alang aning nga tuyó aron makahibalo kamo sa among kahimtang ug iyang upayon ang inyong mga kasingkasing. **23** Ang kalinaw ug ang gugma nga adunay pagtuo nga gikan sa Dios Amahan ug sa Ginoong Jesu Cristo maanaa sa kaigsuonan. **24** Ang grasya maanaa sa tanang mga nahigugma sa Ginoong Jesu Cristo sa paghigugma nga dili mamatay.

Filipos

1 Si Pablo ug si Timoteo, mga alagad ni Cristo Jesus, alang sa tanan nga gigahin diha kang Cristo Jesus nga anaa sa Filipos, uban sa mga tigtan-aw ug mga diakono. **2** Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug sa Ginoong Jesu-Cristo. **3** Akong gipasalamatang akong Dios sa matag hinumdom kaninyo. **4** Kanunay sa akong matag ampo alang kaninyong tanan, kini uban sa kalipay nga ako nag-ampo. **5** Ako napasalamat alang sa inyong pagpakig-uban sa ebanghelyo gikan sa unang adlaw hangtod karon. **6** Ako masaligon niining butanga, nga siya nga nagsugod sa maayong buhat diha kaninyo mopadayon sa hingpit niini hangtod sa adlaw ni Jesu-Cristo. **7** Husto kini alang kanako nga mobati niining paagiha mahitungod kaninyong tanan tungod kay ania kamo sa akong kasingkasing. Kamong tanan nahimo nga akong mga kaabag sa grasya sa akong pagkabinilanggo ug sa akong pagpanalipod ug pagpasalig sa ebanghelyo. **8** Kay ang Dios mao ang akong saksi, kung unsa ang akong paghandom kaninyong tanan sa giladmon sa gugma ni Cristo Jesus. **9** Ug ako nagaampo niini: nga ang inyong gugma modagaya ug modako pag-ayo diha sa kahibalo ug sa tanang panabot. **10** Ako nagaampo niini aron nga inyo untang masulay ug mapili ang mga butang nga hilabihan kamaayo. Ako nagaampo niini aron nga magmatinud-anon ug walay ikasaway diha kaninyo sa adlaw ni Cristo. **11** Kini usab aron nga kamo mapuno sa bunga sa pagkamatarong nga miabot pinaagi kang Jesu-Cristo, alang sa himaya ug pagdayeg sa Dios. **12** Karon buot nako nga masayod kamo, mga igsoon, nga ang mga butang nga nahitabo kanako nakapadayon sa pagpa-uswag sa ebanghelyo pag-ayo. **13** Kini tungod kay ang akong mga kadina kang Cristo nahimong naila sa tibuok guwardiya sa palasyo ug ngadto sa tanan. **14** Ug ang kasagaran sa mga igsoon diha sa Ginoo nadani pag-ayo tungod sa akong mga kadina aron mangahas sa pagsulti sa pulong sa walay kahadlok. **15** Sa pagkatnuod ang pipila nagmantala kang Cristo tungod sa kasina ug panagbingkil, ug usab ang uban tungod sa maayong kabutbut-on. **16** Ang mga nagmantala kang Cristo tungod sa gugma nasayod nga ako gibutang dinihi alang sa pagpanalipod sa ebanghelyo. **17** Apan ang ubang nagmantala kang Cristo tungod sa hinakog ug

dili tinud-anay nga mga tumong. Sila naghunahuna nga sila makahimo ug kasamok alang kanako sa akong mga kadina. **18** Busa unsa? Bisan sa unsang paagi, kung sa pagpakaaron-ingnon o sa kamatuoran, si Cristo mamantala, ug niini magmaya ako! Oo, ako magmaya. **19** Kay ako nasayod nga kini moresulta sa akong kaluwasan. Kini nahitabo tungod sa inyong mga pag-ampo ug sa tabang sa Espiritu ni Jesu-Cristo. **20** Kini sumala sa akong masaligon nga paglaom ug kasigurohan nga ako dili maulawan. Hinuon, uban sa tanang kaisog, ingon sa kanunay ug usab karon, ako naglaom nga si Cristo mabayaw sa akong lawas, bisan sa kinabuhi o bisan sa kamatayon. **21** Kay alang kanako ang pagkinabuhi mao si Cristo, ug ang pagkamatay kadaogan. **22** Apan kung ang pagkinabuhi diha sa unod makahatag ug bunga gikan sa akong mga paghago, ako wala masayod kung unsa ang akong pilion. **23** Kay ako napugos niining duha ka mga pilianan. Ako nagtinguha nga mobiya ug makig-uban kang Cristo, nga maayo, ug mas labing maayo! **24** Apan ang pagpabilin diha sa unod mas gikinhahanglan alang sa inyong kaayohan. **25** Sanglit kay ako masaligon mahitungod niini, ako nasayod nga ako magpabilin ug magpadayon uban kaninyong tanan, alang sa inyong pag-uswag ug kalipay diha sa pagtuo. **26** Tungod niana, ang inyong paghimaya kang Cristo Jesus tungod kanako modagaya tungod sa akong pakig-uban kaninyo pag-usab. **27** Ipahigayon lamang ang inyong mga kinabuhi sa paagi nga takos sa ebanghelyo ni Cristo. Buhat kini aron nga, kung moanha ako sa pagpakigkita kaninyo o kung wala ako, madungog ko kung unsaon ninyo pagbarog nga lig-on sa usa ka espiritu. Manghinaot ako nga madungan ko nga kamo anaa sa usa ka kalag nga nagkahiusa sa pagpaningkamot alang sa pagtuo sa ebanghelyo. **28** Ug ayaw kahadlok sa bisan unsa nga buhaton sa inyong mga kaaway. Kini usa ka timailhan kanila alang sa ilang pagkalaglag. Apan alang kaninyo kini timailhan sa inyong kaluwasan, ug kini gikan sa Dios. **29** Kay kaninyo kini gihatag, tungod ug alang kang Cristo, dili lamang sa pagtuo diha kaniya, apan usab ang pag-antos alang kaniya. **30** Kay kamo adunay samang panagbangi sama sa inyong nakita kanako, ug ang inyong nadungog uban kanako karon.

2 Ako pananglit unya adunay pagdasig diha kang Cristo. Ako pananglit adunay paghupay gikan sa iyang gugma. Ako pananglit adunay panaghiusa sa

Espiritu. Ako pananglit adunay pagkamalumo ug Jesus nga ipadala si Timoteo diha kaninyo sa dili kalooy. 2 Himoa ang akong kalipay nga mapuno madugay, aron ako usab masadisig sa dihang ako pinaagi sa samang paghunahuna, adunay sama nga mahibalo sa mga butang mahitungod kaninyo. 20 Kay gugma, hiniusa diha sa espiritu, ug adunay susama kanako wala nay lain nga sama sa iyang batasan, nga nga katuyoan. 3 Pagbuhat sa walay paghinakog o tinuoray nga nabalaka alang kaninyo. 21 Kay silang pagpagarbo. Hinuong uban sa pagpaubos hunahunaa tanan nagapangita sa ilaha lamang kaugalingon nga ang uban nga mas maayo kaysa imong kaugalingon. kaayohan, dili sa mga butang ni Jesu-Cristo. 22 Apan 4 Ayaw pagtan-aw alang sa imo lamang nga mga kamo nasayod sa iyang katakos, tungod kay ingon sa panginahanglan, apan alang usab sa panginahanglan usa ka bata nga mialagad sa iyang amahan, busa sa uban. 5 Paghunahuna sa pamaagi nga sama siya usab nag-alagad uban kanako sa ebanghelyo. 23 usab kang Cristo Jesus. 6 Milungtad siya diha sa Busa nanghinaot ako nga ipadala siya sa dili madugay dagway sa Dios, apan wala niya hunahunaa nga siya ingon nga nakita nako kung unsa ang mga butang tupong sa Dios ingon nga pagagunitan. 7 Hinuong, siya nga moabot kanako. 24 Apan ako masaligon diha nagpakawalay sulod sa iyang kaugalingon. Gikuha sa Ginoo nga ako usab makaadto sa dili madugay. niya ang dagway sa usa ka sulugoon. Mipakita siya 25 Apan ako naghunahuna nga kinahanglan ipadala nga sama sa mga tawo. Nakaplagan siya ingon nga si Epaphroditus balik kaninyo. Siya akong igsoon hulagway sa usa ka tawo. 8 Nagpauobs siya sa iyang ug kauban sa pagpamuhat ug kauban nga sundalo, kaugalingon ug nahimong masinugtanon hangtod sa ug inyong mensahero ug sulugoon sa akong mga kamatayon, ang kamatayon sa krus. 9 Busa ang Dios panginahanglan. 26 Kay siya naguol pag-ayo, ug usab nagbayaw kaniya. Gihatagan siya ug ngalan nangandoy siya nga makauban kamong tanan, tungod nga labaw sa tanang ngalan. 10 Gibuhat niya kini kay nadungog ninyo nga siya nagsakit. 27 Siya aron sa ngalan ni Jesus ang matag tuhod kinahanglan nagsakit gayod pag-ayo nga hapit siya mamatay. moluhod, ang mga tuhod niadtong anaa sa langit ug Apan ang Dios naluoy kaniya, ug dili lamang kaniya, sa yuta ug sa ilalom sa yuta. 11 Ug gibuhat niya kini apan usab kanako, aron nga dili ako masubo diha sa aron ang matag dila kinahanglan magasugid nga si kasub-anan. 28 Busa labing matinguaon ako niining Jesu-Cristo ang Ginoo, alang sa himaya sa Dios nga tanan nga ipadala siya, aron nga sa dihang inyo Amahan. 12 Busa unya, akong hinigugma, ingon nga siyang makita pag-usab malipay kamo ug mahimo kamo kanunay nagatuman, dili lamang diha sa akong ako nga gawasnon gikan sa kabalaka. 29 Dawata atubangan apan karon mas labaw kung wala ako, si Epaphroditus uban sa tanang kalipay diha sa trabaho ang inyong kaugalingon nga kaluwasan Ginoo. Tahora ang mga tawo nga sama niya. 30 Kay uban sa kahadlok ug pagkurog. 13 Kay ang Dios kini buluhaton alang kang Cristo nga hapit na niya mao ang nagapangliok diha kaninyo nga mobuot ikamatay. Gibutang niya sa piligro ang iyang kinabuhi ug mobuhat alang sa iyang kalipay. 14 Buhata ang sa pag-alagad kanako ug gipuno niya kung unsa ang tanang butang sa walay pagbagulbul ug panaglalis. wala ninyo buhata sa pag-alagad kanako.

15 Pagbuhat sa ingon niini nga paagi aron mahimo kamong walay ikasaway ug matinuoron nga mga anak sa Dios nga walay tatsa. Pagbuhat sa ingon niini nga paagi aron nga ikaw mosidlak sama nga kahayag sa kalibutan, taliwala sa hiwi ug makasasala nga kaliwanan. 16 Kupti pag-ayo ang pulong sa kinabuhi aron nga ako adunay katarongan nga mohimaya sa adlaw ni Cristo. Kay unya masayod ako nga ako wala modagan nga kawang ni naghago nga kawang. 17 Apan bisan pa kung ako ibubo ingon nga halad sa sakripisyos ug pag-alagad sa inyong pagtuo, maglipay ako, ug maglipay ako uban kaninyong tanan. 18 Sa samang paagi kamo usab paglipay, ug paglipay kamo uban kanako. 19 Apan ako nanghinaot sa Ginoong

3 Sa kataposan, akong mga igsoon, paglipay diha sa Ginoo. Alang kanako ang pagsulat pag-usab niining samang mga butang diha kaninyo dili makahasol. Kining mga butanga makapanalipod kaninyo. 2 Pagbantay sa mga iro. Pagbantay sa daotang mga magbubuhat. Pagbantay sa mga mamumuno. 3 Kay kita ang mga tinuli. Kita ang nagadayeg pinaagi sa Espiritu sa Dios. Kita mapasigarbhunon diha kang Cristo Jesus, ug walay pagsalig sa unod. 4 Bisan pa, ako sa akong kaugalingon adunay pagsalig sa unod. Kung si bisankinsa ang naghunahuna nga siya adunay pagsalig sa unod, ako gayod mas labaw pa. Ako gituli sa ikawalo ka adlaw. 5 Ako natawo sa kaliwanan sa Israel, sa tribo ni Benjamin. Ako

natawo nga usa ka Hebreohanong kagikan. Mahitungod sa balaod, ako natawo nga usa ka Pariseo. **6** Ako mainiton nga naglutos sa simbahan, ikasaway kanako. **7** Apan bisan unsang mga butang nga gitamod kanako, giisip ko sila ingon nga walay bili tungod kung Cristo. **8** Sa pagkatinuod, karon akong giisip kining tanang butang nga kapildihan tungod sa labing maayo nga kahibalo kung Cristo Jesus nga akong Ginoo. Tungod kaniya akong gisalikway ang tanang butang. Giisip ko sila nga walay bili aron akong maangkon si Cristo **9** ug mahikaplagan diha kaniya. Ako wala magbaton sa pagkamarong sa akong kaugalingon gikan sa balaod. Hinuon, ako adunay pagkamarong pinaagi sa pagtuo diha kung Cristo, ang pagkamarong nga gikan sa Dios sumala sa pagtuo. **10** Busa karon buot nako nga masayran siya ug ang gahom sa iyang pagkabanhaw ug ang pakig-ambit sa iyang mga pag-antos. Buot ako nga mausab pinaagi kung Cristo ngadto sa pagkasama sa iyang kamatayon, **11** bisan unsa nga paagi aron nga akong masinatian ang pagkabanhaw gikan sa mga patay. **12** Dili tinuod nga ako nang nadawat kining mga butanga, o nga ako nahimo na nga hingpit. Apan nagpadayon ako aron nga akong makuptan kana diin ako gikuptan ni Cristo Jesus. **13** Mga igsoon, wala ako maghunahuna nga ako mismo nakakopot na niini. Apan adunay usa ka butang: Akong gikalimtan kung unsa ang nangagi ug nakibisog alang sa umaabot. **14** Nagpadayon ako padulong sa dag-anan aron pagdaog sa ganti sa langitnong pagtawag sa Dios diha kung Cristo Jesus. **15** Kitang tanan nga mga hamtong, maghunahuna kita niini nga paagi. Ug kung kamo maghunahuna sa lahi mahitungod sa bisan unsa, ang Dios usab magapadayag niana kaninyo. **16** Apan, bisan unsa ang atong nakabot, maglakaw kita sa hapsay nga pamaagi sumala niini. **17** Pagsundog kanako, mga igsoon. Bantayi pag-ayo kadtong naglakaw pinaagi sa panag-ingnan diha kaninyo nga anaa kanamo. **18** Daghan ang naglakaw, mahitungod niadtong kanunay nako nga ginasulti kaninyo, ug karon ako nagsulti kaninyo uban sa mga luha—daghan ang naglakaw ingon nga kaaway sa krus ni Cristo. **19** Ang ilang padulngan mao ang kalaglagan. Kay ang ilang dios mao ang ilang tiyan, ug ang ilang garbo mao ang ilang kaulawan. Sila naghunahuna mahitungod sa kalibutanong mga butang. **20** Apan ang atong puluy-anan didto sa langit,

nga diin kita usab nagpaabot alang sa manluluwas, ang Ginoong Jesu-Cristo. **21** Siya ang mag-usab sa atong maluyahong lawas ngadto sa lawas nga Mahitungod sa pagkamarong sa balaod, walay giporma sama sa iyang mahimayaon nga lawas, dumalahan ang tanang butang sa iyang kaugalingon.

4 Busa, hinigugma nako nga mga kaigsoonan diin akong gihandom, ang akong kalipay ug korona, niining paagiba barog nga lig-on diha sa Ginoo, hinigugmang mga higala. **2** Naghangyo ako kung Euodia, ug naghangyo ako kung Syntyche, paghiusa kamo sa hunahuna diha sa Ginoo. **3** Sa pagkatinuod, ako naghangyo usab ngadto kanimo, akong tinuod nga katambayayong: tabangi kining kababayean. Tungod kay sila naghago uban kanako sa pagpakaylap sa ebanghelyo uban kung Clemente ug sa uban pa nga akong kauban nga mga isigkamgibubuhat, nga ang mga ngalan anaa sa libro sa kinabuhi. **4** Paglipay diha sa Ginoo kanunay. Usbon ko pag-ingon, paglipay. **5** Himoa nga ang inyong kalumo maila sa tanang katawhan. Ang Ginoo haduol na. **6** Ayaw kabalaka mahitungod sa bisan unsang butang. Hinuon, sa tanang butang pinaagi sa pagampo ug mga paghangyo, uban ang pagpasalamat, himoa nga ang inyong mga paghangyo mahimong mahibaw-an diha sa Dios. **7** Ug ang kalinaw sa Dios, nga diin molabaw sa tanan nga panabot, magabantay sa inyong mga kasingkasing ug sa inyong mga panghunahuna diha kung Jesu-Cristo. **8** Sa kataposan, mga igsoon, bisan unsa nga butang nga tinuod, bisan unsa nga butang nga halangdon, bisan unsa nga butang nga matarong, bisan unsa nga butang nga putli, bisan unsa nga butang nga matahom, bisan unsa nga butang nga maayong pagkasulti, kung anaay mga butang nga maayo kaayo, ug anaay mga butang nga madayeg, hunahunaa kining mga butanga. **9** Ang mga butang nga inyong natun-an ug nadawat ug nadungog ug nakita dinihi kanako, buhata kining mga butanga. Ug ang Dios sa kalinaw mag-uban kaninyo. **10** Hilabihan ang akong kalipay diha sa Ginoo tungod kay sa kataposan karon nabag-o na gayod ang inyong kabalaka alang kanako. Aduna gayod kamoy kabalaka kanako kaniadto, apan wala kamoy kahigayonan sa pagtabang. **11** Kini dili tungod sa akong mga panginahanglan mao nga gisulti ko kini. Kay ako nakakat-on na nga makontento sa tanan nga mga kalisdanan. **12** Nasayod ako kung unsa ang makaluluoy, ug nasayod usab ako kung

unsa ang anaa sa kadagaya. Sa matag paagi ug sa tanang mga butang nakat-unan ko na ang sekreto unsaon pagkaon sa kadagaya ug sa kagutmanan, unsaon sa pagpaharuhay ug sa pagkamakaluluoy. 13 Mahimo nako ang tanang butang pinaagi kaniya nga naglig-on kanako. 14 Bisan pa niini, nagbuhat kamo ug maayo aron sa pag-ambit kanako sa akong mga kalisdanan. 15 Ug nasayod kamo, kamo nga mga taga Filipos, nga sa sinugdanan sa pag-ebanghelyo, sa dihang ako mibiya na sa Macedonia, walay simbahang mitabang kanako sa butang sa paagi paghatag ug pagdawat gawas lamang kaninyo. 16 Bisan sa dihang didto pa ako sa Tesalonica, sa dihang nagpadala kamo ug hinabang alang sa akong mga panginahanglan sa makadaghan. 17 Kini dili kay ako nagapangita sa gasa, hinuon, nagapangita ako sa bunga nga magapauswag sa inyong kaayohan. 18 Akong nadawat ang tanang mga butang, ug aduna akoy daghan. Napuno ako. Nadawat nako gikan kang Epaphroditus ang mga butang nga gikan kaninyo. Sila ang mga pahumot nga nangalisngaw sa kahumot, ang ginadawat nga halad ug makapahimuot sa Dios. 19 Ug ang akong Dios magdugang sa inyong mga panginahanglan sumala sa iyang adunahang himaya diha kang Cristo Jesus. 20 Karon sa atong Dios ug Amahan ang himaya sa walay kataposan ug sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) 21 Magkumustahay ang tanang magtutuo diha kang Cristo Jesus. Ang mga kaigsoonan nga uban kanako nangumusta kaninyo. 22 Ang tanan nga mga magtutuo dinihi nangumusta kaninyo, ilabina kadong anaa sa panimalay ni Caesar. 23 Hinaot nga ang grasya sa Ginoong Jesu-Cristo mag-uban sa inyong espiritu.

Colosas

1 Si Pablo, usa ka apostoles ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon, 2 ngadto sa mga magtutuo ug matinud-anon nga mga kaigsoonan diha kung Cristo nga anaa sa Colosas. Ang grasya maanaa kaninyo, ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan. 3 Kami naghatag ug mga pagpasalamat sa Dios, ang Amahan sa atong Ginoong Cristo Jesus, ug kami kanunay moampo alang kaninyo. 4 Nadungog namo ang inyong pagtuo kung Cristo Jesus ug ang gugma nga anaa kaninyong tanan alang niadtong gigahin alang sa Dios. 5 Aduna kamoy gugma niini tungod sa masaligong paglaom nga gitagana alang kaninyo sa kalangitan. Nakadungog kamo mahitungod niining masaligong paglaom sa wala pa ang pulong sa kamatuoran, ang ebanghelyo, 6 diin miabot nganha kaninyo. Kini nga ebanghelyo naghatag ug bunga ug nagtubo sa tibuok kalibotan. Nagapamuhat na usab kini diha kaninyo gikan sa adlaw nga inyong nadungog kini ug nakakat-on mahitungod sa grasya sa Dios sa kamatuoran. 7 Mao kini ang ebanghelyo ingon nga inyong nakat-onan gikan kung Epafras, ang among hinugmang kaubanan nga alagad, nga matinud-anon nga nag-alagad kung Cristo alang kanamo. 8 Si Epafras nagpaila kanamo sa inyong gugma sa Espiritu. 9 Tungod niini nga gugma, gikan sa adlaw nga nadungog namo kini wala kami mihunong sa pag-ampo alang kaninyo. Naghangyo kami nga pun-on kamo uban sa kahibalo sa iyang kabubut-on sa tibuok kaalam ug espirituhanong pagsabot. 10 Naga-ampo kami nga magalakaw kamo nga takos diha sa Ginoo sa makapahimuot nga mga pamaagi. Naga-ampo kami nga kamo magapamunga sa matag maayong buhat ug magatubo kamo diha sa kahibalo sa Dios. 11 Naga-ampo kami nga magmalig-on kamo sa matag abilidad sumala sa gahom sa iyang himaya ngadto sa tanang pagkamalahutayon ug pagpailob. 12 Naga-ampo kami nga kamo magmalipayon nga magahatag ug pagpasalamat ngadto sa Amahan, nga naghimo kaninyo nga takos nga makaangkon ug bahin sa kabtangan sa mga magtutuo diha sa kahayag. 13 Siya nagluwas kanato gikan sa pagdumala sa kangitngit ug nagbalhin kanato ngadto sa gingharian sa iyang hinugmang Anak. 14 Sa iyang Anak aduna kitay katubsanan, ang pagpasayo sa mga sala. 15 Ang Anak mao ang hulagway sa dili makita nga Dios.

Siya ang kamagulangan sa tanan nga binuhat. 16 Kay pinaagi kaniya ang tanang butang nabuhat, kadong anaa sa kalangitan ug kadong anaa sa kalibotan, ang makita ug ang dili makita nga mga butang. Bisan kon ang mga trono o pagdumala o ang mga panggamhanan o ang mga adunay awtoridad, ang tanang mga butang nabuhat pinaagi kaniya ug alang kaniya. 17 Siya anaa na sa wala pa ang tanang butang, ug kaniya ang tanang butang nahiusa. 18 Ug siya mao ang ulo sa lawas, ang simbahan. Siya ang sinugdanon ug ang kamagulangan gikan sa mga patay, busa siya ang una taliwala sa tanang mga butang. 19 Kay ang Dios nahimuot nga ang kinatibukan niya nabuhit diha kaniya, 20 ug aron sa pagpasig-uli pinaagi sa Anak sa tanang mga butang alang kaniya. Ang Dios naghimo ug kalinaw pinaagi sa dugo sa iyang krus. Ang Dios nagpasig-uli sa tanang butang kaniya sa iyang kaugalingon, bisan ang mga butang sa kalibotan o ang mga butang didto sa kalangitan. 21 Ug kamo usab, sa usa ka higayon, mga dumuduong sa Dios ug iyang mga kaaway sa hunahuna ug sa daotang mga binuhatan. 22 Apan karon gipasig-uli niya kamo pinaagi sa iyang tawhanong lawas pinaagi sa kamatayon. Gibuhat niya kini aron sa pagpakita kaninyo nga balaan, walay sala, ug dili salawayon sa iyang atubangan, 23 kung mapadayonon kamo diha sa pagtuo, natukod nga lig-on, dili matarog gikan sa masaligong paglaom sa ebanghelyo nga inyong nadungog. Mao kini ang ebanghelyo nga gimantala sa matag-usa nga binuhat ubos sa kalangitan. Mao kini ang ebanghelyo diin ako, si Pablo, nahimong usa ka alagad. 24 Karon nagmaya ako sa akong mga pag-antos alang kaninyo. Ug pun-on ko ang akong unod kung unsa man ang kulang sa kasakit ni Cristo tungod ug alang sa iyang lawas, diin mao ang simbahan. 25 Mao kini ang simbahan nga ako usa ka alagad, sumala sa kaakuhan gikan sa Dios nga gihatag kanako alang kaninyo, aron pun-on ang pulong sa Dios. 26 Mao kini ang tinagong kamatuoran nga gitagoan alang sa mga katuigan ug alang sa mga kaliwanan. Apan karon gipadayag na kini niadtong nagtuo kaniya. (aión g165) 27 Mao kini kadong buot sa Dios nga mahimong maila kung unsa ang mga bahandi sa himaya niining gitagoang kamatuoran taliwala sa mga Gentil. Mao kini nga si Cristo anaa kaninyo, ang pagsalig sa umaabot nga himaya. 28 Mao kini siya ang atong gimantala. Gitambagan namo ang matag-usa, ug gitudloan namo ang matag-usa

uban sa tanang kaalam, aron mapakita namo ang matag-usa nga hingpit diha kang Cristo. 29 Kay alang niini nagtrabaho ug naningkamot ako sumala sa iyang kusog nga nagapamuhat kanako diha sa gahom.

2 Kay buot kong masayod kamo kung unsa kadako

ang pagpakigbisog nga ania kanako alang kaninyo, alang niadtong anaa sa Laodicea, ug alang sa kadaghanan nga wala pa makakita sa akong nawong diha sa unod. 2 Namuhat ako aron nga ang ilang mga kasingkasing madasig pinaagi sa panaghiusa diha sa gugma ug ngadto sa bug-os nga kadato sa hingpit nga pagsalig sa pagpasabot, ngadto sa kahibalo sa tinago nga kamatuoran sa Dios, mao kana, si Cristo. 3 Nga kaniya ang tanang mga bahandi sa kaalam ug kahibalo natago. 4 Ako kining isulti aron nga walay usa nga maglimborg kaninyo uban sa madanihon nga pagpamulong. 5 Ug bisan paman dili ako uban kaninyo diha sa unod, hinuon ako uban kaninyo sa espiritu. Malipayon ako nga nagtan-aw sa inyong maayong pagkahan-ay ug ang kalig-on sa inyong pagtuo kang Cristo. 6 Ingon nga inyong gidawat si Cristo nga Ginoo, paglakaw diha kaniya. 7 Pagtubo gayod kamo diha kaniya, pagpatukod ngadto kaniya, magmalig-on sa pagtuo sama sa gitudlo kaninyo, ug pagmadagaya-on sa pagpasalamat. 8 Pagmatngon nga walay usa nga makadakop kaninyo pinaagi sa mga panghunahuna ug ang walay sulod nga limborg sumala sa naandan sa mga tawo, sumala sa mga butang sa kalibutan, ug dili sumala kang Cristo. 9 Kay diha kaniya nagapuyo ang kabugos sa Dios sa lawasnon. 10 Ug kamo napuno diha kaniya. Siya ang ulo sa matag gahom ug katungod. 11 Diha kaniya kamo usab natuli uban sa usa ka pagtuli nga wala gihimo pinaagi sa mga tawo sa pagkuha sa lawasnong unod, apan diha sa pagkatinuli kang Cristo. 12 Kamo gilubong uban kaniya diha sa pagbawtismo. Ug diha kaniya gibanhaw kamo pinaagi sa pagtuo diha sa gahom sa Dios, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay. 13 Ug sa dihang namatay kamo sa inyong mga kalapanan ug sa dili pagkatinuli sa inyong unod, siya naghimo kaninyo nga mabuhi uban kaniya ug nagpasaylo kanatong tanan sa atong mga kalapanan. 14 Iyang gipapas ang nahiisulat sa natala nga mga utang ug ang mga patakaran nga batok kanato. Gikuha niya kining tanan ug gilansang kini ngadto sa krus. 15 Gikuha niya ang mga gahom ug mga katungod. Gibutay niya kini sa dayag ug gigiyahan kini sa usa

ka madaugon nga pagsaulog pinaagi sa iyang krus. 16 Busa, ayaw tugot nga adunay mohukom kaninyo sa pagkaon o sa pag-inom, o mahitungod sa adlaw sa kombira o sa usa ka bag-ong bulan, o mahitungod sa Adlaw nga Igapahulay. 17 Kini usa ka anino sa mga butang nga umaabot, apan ang unod mao si Cristo. 18 Ayaw itugot nga adunay makawatan sa ganti pinaagi sa pagtinguba sa pagpaubos ug pinaagi sa pagsimba sa mga anghel. Ingon sa usa ka tawo nga mosulod ngadto sa mga butang nga nakita na niya ug mahimong magarbohon pinaagi sa iyang lawasnong panghunahuna. 19 Siya wala magpabilin ngadto sa ulo. Kini nagsugod sa ulo nga ang tibuok lawas ug ang tanan nga mga lutahan ug sa mga kaugatan naghatag ug naggunit niini; kini motubo uban ang pagtubo nga gihatag sa Dios. 20 Kung kamo namatay uban kang Cristo ngadto sa mga butang sa kalibutan, nganong nagkinabuhi man kamo ingon nga gikinahanglan gayod sa kalibutan: 21 "Ayaw pagkupot, ni motilaw, ni mohikap?" 22 Ang tanan niining mga butanga gitagana alang sa pagkadunot uban sa paggamit, sumala sa pahimangno ug mga pagtulunan sa mga tawo. 23 Kini nga mga balaod adunay kaalam sa kinaugalingong paghimo sa pagtulunan ug pagpaubos ug pagpasobra sa lawas. Apan wala silay bili batok sa pagpatuyang sa unod.

3 Unya kung ang Dios nagbanhaw kaninyo uban

kang Cristo, pangitaa ang mga butang sa kahitas-an, diin si Cristo nagalingkod sa tuong kamot sa Dios. 2 Paghunahuna mahitungod sa mga butang sa kahitas-an, dili mahitungod sa mga butang sa kalibutan. 3 Kay kamo namatay, ug ang inyong kinabuhi natago kang Cristo diha sa Dios. 4 Sa dihang si Cristo mopakita, nga mao ang inyong kinabuhi, unya kamo usab makita uban kaniya sa himaya. 5 Ibutang sa kamatayon, unya, ang mga ginsakopan nga anaa sa kalibutan—ang pagkamahilawason, ang pagkamahugaw, ang kaibog, ang daotang tinguha, ang pagkahakog, nga mao ang pagsimba sa diosdios. 6 Kini mao ang mga butang nga ang kasuko sa Dios moabot sa mga anak sa pagkamasinupakon. 7 Kini mao ang mga butang nga kamo usab sa maka-usa naglakaw sa dihang nagpuyo kamo uban kaniila. 8 Apan karon kinahanglan nga inyong wad-on kining tanang mga butanga—ang kapungot, ang kasuko, ang daotan nga tinguha, ang pagtamay, ug ang malaw-ay nga pagpamulong nga gikan sa inyong mga baba. 9 Ayaw kamo pamakak sa matag-

usa, tungod kay gihukas na ninyo ang karaan nga pagkatawo uban sa iyang mga naandan. 10 Ug sa dili matarong nga iyang gibuhat, ug walay gipalabi niini.

gibutang ninyo ang bag-o nga pagkatawo, nga gibago sa kahibalo sumala sa dagway niadtong usa nga nagbuhat kaniya. 11 Niini nga kahibalo, walay Greyigo ug Judio, tinuli ug dili-tinuli, dumuduon, taga-Scita, ulipon, tawong may kagawasan, apan hinuon si Cristo mao ang tanang butang ug sa tanang mga butang. 12 Ibutang, unya, ingon nga pinili sa Dios, balaan ug hinigugma, kasingkasing sa kaluoy, pagkamaayo, pagpaubos, pagka-aghop, ug pagkamapailubon. 13 Pag-inantosay kamo sa usag-usa. Pagpinasayloay ngadto sa usag-usa. Kung adunay usa nga anaay sumborg batok sa uban, pagpasaylo sa paagi nga ang Ginoo nagpasaylo kaninyo. 14 Ug labaw niining mga butanga, pagbaton ug gugma, nga mao ang gapos sa pagkahingpit. 15 Tugoti nga ang kalinaw ni Cristo modumala sa inyong mga kasingkasing. Alang niini nga kalinaw nga kamo gitawag diha sa usa ka lawas. Ug pagmapasalamaton. 16 Tugoti nga ang pulong ni Cristo mopuyo kaninyo sa kadato gayod. Uban sa tanang kaalam pagtinudloay ug pagtinambagay kamo sa usag-usa uban sa mga salmo ug mga himno ug sa mga espirituhanon nga mga alawiton. Pag-awit uban sa pagkamapasalamaton sa inyong mga kasingkasing ngadto sa Dios. 17 Ug bisan unsa ang inyong buhaton, sa pulong o sa buhat, buhata ang tanan sa ngalan ni Ginoong Jesus. Pasalamati ang Dios nga Amahan pinaagi kaniya. 18 Mga asawa, pagpasakop sa inyong mga bana, kay mao kini ang angay ninyong buhaton diha sa Ginoo. 19 Mga bana, higugmaa ang inyong mga asawa, ug ayaw ninyo sila pasakiti. 20 Mga kabataan, tumana ang inyong mga ginikanan sa tanang butang, tungod kay kini makapahimuot sa Ginoo. 21 Mga amahan, ayaw hagita ang inyong mga anak, aron dili sila mawad-an ug paglaom. 22 Mga ulipon, tumana ninyo ang inyong mga agalon sumala sa unod sa tanang mga butang, dili pakita sa mata ingon nga magpadayeg sa mga tawo, apan uban sa matinud-anon nga kasingkasing. Kahadloki ang Ginoo. 23 Bisan unsa ang inyong pagabuhaton, buhata gikan sa kalag ingon nga alang sa Ginoo, ug dili alang sa mga tawo. 24 Nasaayod kamo niana nga inyong madawat gikan sa Ginoo ang ganti sa kabtangan. Kini mao si Ginoong Cristo nga inyong gialagaran. 25 Kay ang matag usa nga nagbuhat ug dili matarong makadawat ug silot alang

sa dili matarong nga iyang gibuhat, ug walay gipalabi niini.

4 Mga agalon, ihatag ngadto sa mga sulugoon kung unsa ang sakto ug angay. Nakahibalo kamo nga kamo usab adunay usa ka agalon didto sa langit. 2 Padayon nga malig-on diha sa pag-ampo. Pagtukaw niini diha sa pagpasalamat. 3 Pag-ampo kamo sa hiniusa alang usab kanamo, nga ang Dios moabli ug pultahan alang sa pulong, sa pagsulti sa tinagong kamatuoran kang Cristo. Tungod niini, ako gikadinahan. 4 Ug pag-ampo nga mahimo nako kining tataw, ingon sa kinahanglan nakong isulti. 5 Paglakaw diha sa kaalam niadtong anaa sa gawas, ug tubosa ang panahon. 6 Himoa ang imong mga pulong nga kanunay inubanan sa grasya. Himoa kini nga tinimplahan sa asin, aron inyong masayran kung unsaon ninyo pagtubag ang matag tawo. 7 Alang sa mga butang nga may kalabutan kanako, si Tychicus maoy mopahibalo niini kaninyo. Usa siya ka minahal nga igsoong lalaki, usa ka matinud-anon nga alagad, ug kauban nga sulugoon diha sa Ginoo. 8 Gipadala ko siya diha kaninyo alang niini, aron nga masayran ninyo ang maong panghitabo mahitungod kanamo, ug aron nga madasig niya ang inyong mga kasingkasing. 9 Gipadala ko siya uban si Onesimus, ang matinud-anon ug minahal nga igsoong lalaki, nga usa kaninyo. Isulti nila ang tanang butang nga nahitabo dinihi. 10 Si Aristarchus, akong kauban nga binilanggo, nangumusta kaninyo, ug si Marcos usab, ang ig-agaw ni Barnabas diin kamo nakadawat ug mga mando, "Kung moanha siya kaninyo, dawata siya," 11 ug usab si Jesus nga gitawag ug Justus. Kini lamang ang naa sa tinuli nga akong mga isigka magbubuhat alang sa gingharian sa Dios. Sila nahimong usa ka maghuhupay nganhi kanako. 12 Si Epafras nangumusta kaninyo. Siya usa kaninyo ug usa ka sulugoon usab ni Cristo Jesus. Kanunay siyang naningkamot alang kaninyo diha sa pag-ampo, aron nga makabarog kamo nga hingpit ug adunay bug-os nga pagsalig diha sa kabubuton sa Dios. 13 Kay ako nagsaksi kaniya, nga siya namuhat pag-ayo alang kaninyo, alang niadtong anaa sa Laodicea, ug alang niadtong anaa sa Hierapolis. 14 Si Lucas ang hinigugma nga mananambal ug si Demas nangumusta kaninyo. 15 Pangumustaha ang mga kaigsoonan diha sa Laodicea, ug si Nymfa, ug ang simbahon nga anaa sa iyang parimalay. 16 Kung mabasa na kining maong sulat diha sa inyong

taliwala, basaha usab kini didto sa simbahan sa taga-Laodicea, ug tan-awa usab nga mabasa ang sulat nga gikan sa Laodicea. ¹⁷ Sultihi si Archippus, “Tan-awa ang buluhaton nga imong nadawat gikan sa Ginoo, nga kinahanglang tumanon nimo kini.” ¹⁸ Kini nga mga pangumusta gikan sa akong kaugalingon nga kamot—si Pablo. Hinumdomi ang akong mga kadena. Hinaot nga ang grasya magauban kaninyo.

1 Tesalonica

1 Gikan kang Pablo kauban si Silvanus ug si Timoteo ngadto sa Iglesia sa mga taga Tesalonica diha sa Dios Amahan ug sa Ginoong Jesu Cristo. Grasya ug kalinaw maanaa kaninyo. **2** Kanunay kami nga nagpasalamat sa Dios kaninyong tanan; giapil kamo namo sa among mga pag-ampo. **3** Walay undang ang among paghinumdom sa inyong mga buluhaton sa pagtuo, buluhaton sa gugma, ug pasensya sa paglaom sa kaugmaon diha sa atong Ginoong Jesu Cristo sa atubangan sa atong Dios ug Amahan. **4** Mga igsoon nga hinuguma sa Dios, nakahibalo kami sa inyong pagkatawag, **5** kung giunsa pag-abot sa maayong balita diha kaninyo dili sa pulong lang, kondili pinaagi sad sa gahum, sa Balaang Espiritu, nga aduna gyuy kasiguradohan, ug nakahibalo kamo kung unsang klase nga mga tawo kami kadtong diha kami kaninyo nga alang sa inyong kaaayuhan. **6** Gisundog ninyo kami ug ang Ginoo, sa inyong pagdawat sa pulong uban sa dakung pag-antos inubanan sa kalipay gikan sa Balaang Espiritu, **7** mao nga nahimo kamong ehemplio sa tanang tumutuo sa Masedonia ug Acaya. **8** Tungod kaninyo nikaylap ang pulong sa Ginoo, dili lamang sa Masedonia ug sa Acaya — kondili sa tanang dapit nga nikaylap ang inyong pagtuo sa Dios, mao nga wala na kami angay nga ikasulti. **9** Kay sila mismo nagbalita mahitungod kanamo, kung giunsa ninyo kami pagdawat, ug giunsa ninyo pagbalik sa Dios gikan sa mga diosdiosan aron mag-alagad sa buhi ug tinuod nga Dios, **10** ug sa paghulat ninyo sa iyang Anak gikan sa langit, nga iyang gibanhaw sa patay, si Jesus nga maoy moluwas kanato sa umaabot nga kapungot.

2 Kamo mismo nakahibalo, mga igsoon, nga ang among pag-anha kaninyo wala masayang, **2** apan nakahibalo kamo nga miagi kami ug kalisod ug gipaulawan sa Pilipos. Wala kami kahadlok diha sa Dios nga misulti sa pulong sa Dios bisan sa grabeng kasamok. **3** Kay ang among pag-awhag dili gikan sa sayop, dili gikan sa kahugaw, dili gikan sa paglimbong, **4** apan tungod kay giaprubahan kami sa Dios nga gisaligan sa maayong balita, mao nga kami nagsulti dili aron magpahalipay sa mga tawo, kondili sa Dios nga nag-usisa sa among mga kasingkasing. **5** Kay kami wala migamit ug mga pulong nga ulog-ulog, sama sa inyong nahibaloan, ug dili sad sa pasumangil sa pagkahakog, saksi ang

Dios, **6** ug wala kami nangita ug himaya gikan sa tawo, bisan kaninyo ug sa uban, bisan pwede unta namo angkonon ang pribilehiyo isip mga apostoles ni Cristo. **7** Hinuon, kami nagmalumo sa inyoha sama sa inahan nga naghupay sa iyang kaugalingong mga anak. **8** Mao nga kami adunay paghigugma kaninyo; nalipay kami nga iambit kaninyo dili lang ang maayong balita sa Dios apan bisan ang among kaugalingong kinabuhi, kay kamo nahimo nga suod kaayo kanamo. **9** Kay nahinumdoman ninyo, mga igsoon, ang among pagtrabaho ug paghago: nagtrabaho kami gabii ug adlaw aron dili magpabug-at sa bisankinsa kaninyo, samtantang among gisangyaw ang maayong balita sa Dios. **10** Kamo ang mga saksi, ug ang Ginoo sad, kung unsa kabalaan, kamatarong, ug walay maikasaway ang uban sa among paggawi diha uban kaninyo nga mga tumutuo, **11** sama sa pagkahibalo ninyo nga sa matag usa kaninyo, sama sa usa ka amahan sa iyang kaugalingong mga anak, gi-awhag ug gidasig kamo namo ug gasaksi, **12** nga maglakaw kamo sa pamaagi nga takos sa Dios nga nagtawag kaninyo sa iyang kaugalingong gingharian ug himaya. **13** Tungod niini nga hinungdan nagpasalamat sad kami kanunay sa Dios, nga sa dihang nadawat ninyo gikan kanamo ang pulong sa mensahe nga pulong sa Dios, gidawat kini ninyo nga dili pulong sa tawo apan kung unsa gyud siya, ang pulong sa Dios, nga naglihok usab kaninyo nga mga mituo. **14** Kay kamo, mga igsoon, misundog sa mga iglesia sa Dios nga diha kang Cristo Jesus, nga tua sa Judea tungod kay miagi kamo ug kalisod nga parehas sa inyong kaugalingong kaubanan, sama sa ilang naagian sa mga Judio, **15** nga mipatay kang Ginoong Jesus ug sa mga propeta, ug nagpalayas kanamo, ug wala nagpahalipay sa Dios apan naglutos sa tanang katawhan. **16** Gibabagan kami nila sa pagsulti sa mga Gentil aron unta maluwas sila, aron kanunay pun-on ang ilang mga sala. Miabot na ang grabe nga kapungot kanila. **17** Kami, mga igsoon, nahibulag kaninyo sa mubo nga higayon, sa lawas lang apan dili sa kasingkasing, ug gibuhat namo ang tanan nga adunay dakong paghandom aron makita ang inyong dagway, **18** tungod kay gusto namo moanha kaninyo, ako si Pablo sa makausa pa, apan gibabagan kami ni Satanas. **19** Kay unsa man ang among pagsalig, o kalipay, o korona sa himaya sa umaabot sa dihang mobalik ang atong Ginoong Jesus —dili ba kamo,

sama sad sa uban? 20 Tungod kay kamo ang among himaya ug among kalipay.

3 Busa, sa dihang wala na kami makaantos, gihunahuna namo nga mas maayo nga magpabilin na lang kami sa Atens. 2 Gipaanhha namo si Timoteo, among igsoon ug ministro sa Dios sa maayong balita ni Cristo aron lig-onon ug hupayon kamo mahitungod sa inyong pagtuo, 3 aron walay matandog niini nga mga paglutos, kay kamo mismo nakahibalo nga gitawag kita alang niini. 4 Sa pagkatinuod, sa diha pa kami uban kaninyo, gisulti na namo daan kaninyo nga mag-antos sa paglutos kita, ug nahitabo na kini sama sa inyong nahibaw-an. 5 Tungod niini nga hinungdan, kadtong wala na gyud ko makaagwanta, nagaapahanako aron makahibalo ko kung unsa nay kahimtag sa inyong pagtuo, kay tingali gisulayan kamo sa manunulay ug mawalay pulos ang among gihaguan. 6 Kadtong nakabalik na si Timoteo kanamo gikan sa inyoa ug nagdala siya ug maayong balita mahitungod sa inyong pagtuo ug gugma, nga kanunay maayo ang paghinumdom ninyo sa amo, ug nangandoy kamo nga makigkita kanamo sama sad nga nangandoy pud kami nga makigkita kaninyo- 7 tungod niini, mga igsoon, napahupay kami kaninyo pinaagi sa inyong pagtuo taliwala sa tanan namong kagul-anan ug pag-antos. 8 Mao nga karon buhi kami, kung kamo magbarog nga malig-onon sa Gino. 9 Kay unsa pa may pasalamat nga among ikahatag sa Dios mahitungod kaninyo, sa tanang kalipay nga anaa kanamo? 10 Gabii ug adlaw munamuna namong pagampo aron makita kamo namo ug mahatag kaninyo kung unsa pa ang kulang sa inyong pagtuo. 11 Hinaot nga ang atong Dios ug Amahan mismo, ug ang atong Ginoong Jesus, ang magtultol kanamo padulong kaninyo, 12 ug hinaot ang Gino magdugang ug magpa-abunda sa inyong paghinigugmaay sa usa'g usa ug sa tanang tawo sama usab sa among gibuhat kaninyo. 13 Hinaot nga buhaton niya kini aron lig-onon ang inyong kasingkasing nga walay maikasulti ang uban sa inyong pagkabalaan diha sa atong Dios ug Amahan, inigbalik sa atong Ginoong Jesus kauban sa tanan niyang mga balaan.

4 Sa katapusan, mga igsoon, gidasig ug giawhag kamo namo diha sa Ginoong Jesus, nga sama sa inyong pagdawat sa mga katudloa gikan kanamo mahitungod sa pagkinabuhi ninyo ug pagpahalipay sa Dios, sama sa inyo nang gibuhat—mas buhaton pa

unta ninyo kini. 2 Kay nakahibalo kamo sa katudloa nga among gihatag kaninyo pinaagi sa Ginoong Jesus. 3 Mao kini ang kabubut-on sa Dios, nga mapakabalaan kamo—diin nga likayan ninyo ang lawasnong imoralidad, 4 aron matag usa kaninyo makahibalo kung unsaon pagpakighiusa sa iyang kaugalingong asawa sa pagkabalaan ug pagtahod, 5 dili sa lawasnon nga mga pagbati (sama sa mga Gentil nga wala kaila sa Dios), 6 ug aron walay tawo nga makalapas ug makabuhat ug sayop sa iyang igsoon mahitungod niini nga butang, tungod kay ang Gino ang mobalos sa tanan aning mga butanga, sama sa among gipahimangno ug gisaksi kaninyo. 7 Kay wala kita gitawag sa Dios sa kahugaw, apan ngadto sa pagkabalaan. 8 Busa, ang mosalikway niini wala nagsalikway sa tawo, kondili sa Dios, nga naghatag sa iyang Balaang Espiritu kaninyo. 9 Bahin sa paghigugma nga inigsoonay dili na kinahanglan nga aduna pay mosulat kaninyo, kay kamo mismo gitudluan sa Dios nga maghigugmaay sa usa'g usa. 10 Gani, gibuhat na ninyo kini sa tanang mga kaigsoonan sa tibuok Masedonia, apan gi-awhag kamo namo, mga igsoon, nga mas buhaton pa ninyo kini. 11 Giawhag sad kamo namo nga maningkamot kamo nga maghinilum, dili manghilabot sa uban, ug magkinabuhi sa inyong kaugalingonh mga kamot, sama sa among gisugo ninyo. 12 Buhata kini aron magmaayo ang inyong pamatasan nga adunay respiro sa mga wala pa sa pagtuo, ug aron wala kamoy kinahanglanon. 13 Dili namo buot nga masayop kamo sa pagsabot, mga igsoon, mahitungod sa mga nangatulog, aron dili kamo maguol pag-ayo sama sa uban nga walay kasigurohan sa kaugmaon. 14 Kay kung mituo kita nga si Jesus namatay ug nabanhaw, mao sad nga ang Dios ikuyog niya kang Jesus kadtong diha kaniya nga mga nakatulog. 15 Kay kini gisulti namo pinaagi sa pulong sa Gino, nga kitang mga buhi, mga nahabilin inig balik sa Gino, sigurado nga dili kita mag-una sa mga nakatulog. 16 Tungod kay ang Gino mismo monaog gikan sa langit, nga adunay magsinggit, nga adunay tingog sa arkanghel, ug adunay trumpeteta sa Dios, ug ang mga patay diha kang Cristo mouna sa pagkabanhaw. 17 Unya kitang mga buhi, nga mga nahabilin, modungan kaniila nga isaka sa mga panganod aron tagbuon ang Gino sa langit, ug unya kita kanunay nang uban sa Gino. 18 Busa, hupaya ninyo ang usa'g usa niini nga mga pulong.

5 Karon mahitungod sa oras ug panahon, mga aron walay ikasaway kaninyo sa pagbalik sa atong igsoon, dili na kinahanglan nga aduna pay isulat Ginoong Jesu Cristo. **24** Matinumanon siya nga kaninyo. **2** Kay kamo mismo nakahibalo pag-ayo nagtawag kaninyo nga mao sad ang magbuhat niini. nga ang pag-abot sa adlaw sa Ginoo ingon usab **25** Mga igsoon, ampo-i sad kami. **26** Kumustaha sa kawatan sa gabii. **3** Sa dihang moingon sila ang tanang mga igsoon sa balaan nga halok. **27** nga "Malinawon na ug walay katalagman," kalit nga Naghangyo ako kaninyo diha sa Ginoo nga kini nga moabot dayon kanila ang kalaglagan ingon sa mabdos sulat basahon ninyo sa tanang mga kaigsoonan. **28** nga babaye nga nagbatì, ug wala gyuy paagi nga sila Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu Cristo makalikay. **4** Apan kamo, mga igsoon, wala kamo sa maanaa kaninyo.

kangitngit nga maapsan kamo inana nga adlaw sama sa usa ka kawatan. **5** Kay kamong tanan mga anak sa kahayag ug mga anak sa adlaw. Dili kita mga anak sa gabii o kangitngit. **6** Mao nga, dili kita matulog sama sa gihimo sa uban, apan kanunay kita nga magbantay ug anaa sa maayong hunahuna. **7** Kay sila nga nangatulog, nangatulog sa gabii ug sila nga nahubog, nahubog sa gabii. **8** Apan kay kita mga anak man sa adlaw, kinahanglan aduna kitay maayong hunahuna; ibutang nato ang taming dughan sa pagtuo ug gugma, ug ingon nga helmet, ang kasigurohan sa atong umaabot nga kaluwasan. **9** Kay wala kita gitakda sa Dios nga makadawat kita sa iyang kapungot, kondili nga makadawat kita sa kaluwasan pinaagi sa atong Ginoong Jesu Cristo, **10** nga namatay alang kanato aron nga bisag buhi kita o patay, mabuhi kita kauban niya. **11** Busa hupayon ninyo ug lig-union ang usa'g usa sama sa inyong gibuhat na. **12** Naghangyo ako kaninyo, mga igsoon, nga ilhon ninyo sila nga naghago ug nagdumala kaninyo sa Ginoo, nga nag-awhag kaninyo. **13** Naghangyo sad ako kaninyo nga taas ang pag-ila ninyo sa ilaha sa gugma tungod sa ilang mga buluhaton. Pagdinitay kamo sa usa'g usa. **14** Giawhag kamo namo, mga igsoon: pasidan-i ang mga gubot, dasiga ang nawad-an ug paglaum, tabangi ang mga maluyahan, pasensyahi ang tanan. **15** Magmatngon kamo nga walay bisag usa nga mobalos ug dautan sa dautan bisan kang kinsa, apan kanunay nga maningkamot kamo sa pagbuhat ug maayo sa usa'g usa ug sa tanan. **16** Magmalipayon kamo kanunay, **17** mag-ampo nga walay undang, **18** magpasalamat sa tanan, kay mao kini ang kabubuton sa Dios kaninyo diha kang Cristo Jesus. **19** Ayaw ninyo ug supila ang Espiritu. **20** Ayaw ug tamaya ang mga propesiya. **21** Susiha ninyo ang tanang butang; ug kupti ang maayo. **22** Likayi ninyo ang tanang dautan. **23** Hinaut nga ang Dios sa kalinaw mismo maghingpit sa inyong pagkabalaan, ug ang inyong tibuok nga espiritu, kalag, ug lawas maampungan

2 Tesalonica

1 Gikan kung Pablo, Silvanus, ug ni Timoteo, alang sa iglesia nga taga-Tesalonica nga iya sa Dios nga atong Amahan ug kung Ginoong Jesu Cristo.
2 Hinaut nga ang grasya ug kalinaw sa Dios nga atong Amahan ug kung Ginoong Jesu Cristo anaa kaninyo. **3** Kinahanglan magpasalamat kami kanunay sa Dios kaninyo, mga igsoon, kay mao kini ang angay, tungod kay galambo kaayo ang inyong pagtuo ug misamot ang gugma ninyo sa usa'g usa. **4** Mao nga kami nagpasigarbo nga nagsulti sa mga iglesia sa Dios mahitungod sa inyong pasensya ug pagtuo taliwala sa tanan nga paglutos ug pasakit nga inyong giagwanta. **5** Kini ang klaro nga tima-an sa matarong nga paghukom sa Dios, nga naghimo kaninyo nga takos sa ginharian sa Dios nga tungod niini nag-antos sad kamo. **6** Matarong ang Dios nga ibalik niya ang pasakit didto sa mga nagpasakit kaninyo, **7** ug pahuwasan niya kadong nakadawat ug pasakit uban kanamo, sa panahon nga ipadayag ang Ginoong Jesu-Cristo gikan sa langit uban sa mga anghel sa iyang gahum. **8** Pinaagi sa gadilaab nga kalayo, siya ang manimalos sa mga wala nakaila sa Dios ug sa mga wala nagtuman sa maayong balita sa atong Ginoong Jesus. **9** Mag-antos sila sa silot sa walay katapusang paghukom layo sa presensya sa Gino ug sa himaya sa iyang gahum, (aiōnios g166) **10** inig balik niya sa adlaw nga himayaon siya sa iyang mga balaan, nga mahibulong ang tanan nga mga tumutuo tungod kay gituohan nila ang among pasidungog kaninyo. **11** Mao kini ang hinungdan nga kanunay kaming nag-ampo alang kaninyo, nga ang atong Dios himoon kamong takos nga ingon nga iyang tinawag, ug tumanon ninyo ang matag handom sa kaayuhan ug matag lihok sa pagtuo nga adunay gahum, **12** aron himayaon ninyo ang ngalan sa atong Ginoong Jesus, ug kamo sad niya, tungod sa grasya sa atong Dios ug Ginoong Jesu Cristo.

2 Karon naghangyo kami kaninyo, mga igsoon, mahitungod sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu Cristo ug sa pagtigum kanatong tanan diha kaniya, **2** nga dili dali mayuyog ang inyong mga hunahuna o mabalaka, pinaagi man sa espiritu o sa pulong o sa sulat nga gikan kanamo — aron dili kamo motuo nga ang adlaw sa atong Gino niabot na. **3** Ayaw kamo palimbong kang bisañ kinsa sa bisañ unsang pamaagi. Kay dili moabot kini hangtod dili pa

moabot ang pagkahulog, ug maipadayag ang tawo nga masinupakon, nga mao ang anak sa kadautan. **4** Mao kini siya ang mobatok ug magpadayeg sa iyang kaugalingon batok sa tanan nga gitawag nga Dios o gisimba, aron siya maglingkod didto sa templo sa Dios ug iyang gipahulagway ang iyang kaugalingon nga Dios. **5** Wala ba kamo makahihendum nga kadong diha pa ako kaninyo nga gisulihan namo nako aning mga butanga? **6** Karon nahibaloan na ninyo kung kinsa ang nagpugong kaniya, aron maipadayag lang siya sa saktong panahon. **7** Kay ang misteryo mahitungud sa masinupakon nagsugod nga napadayag na, apan adunay nagpugong kaniya karon samtang dili pa siya mapahawa sa dalan. **8** Diha pa dayon maipadayag ang masinupakon, nga patyon sa Ginoong Jesus pinaagi sa ginhawa sa iyang baba ug iyang himuong nga wala na pinaagi sa pagpadayag sa iyang pagbalik. **9** Ang pag-anhi sa masinupakon pinaagi sa trabaho ni Satanas puno siya sa tanang gahum, mga timaan, ug mga katingalahan nga dili tinuod, **10** ug tanang limborg sa pagka dili matarong alang sa adtong mga laglaganon, kay wala nila gidawat ang gugma sa kamatuoran aron una maluwas sila. **11** Tungod niini nga hinungdan magpadala kanila ang Dios sa sayop nga bulohaton, **12** aron touhan nila ang bakak, aron mahukman silang tanan, kadong wala motuo sa kamatuoran apan nagpakalipay sa dili matarong. **13** Apan angay kaming magpasalamat sa Dios kanunay mahitungod kaninyo, mga igsoon nga hinigugma sa Gino, kay kamo ang gipili sa Dios nga maoy unang bunga sa kaluwasan nga gigahin niya pinaagi sa Espiritu ug sa pagtuo sa kamatuoran, **14** nga diin gitawag kamo niya pinaagi sa maayong balita aron maangkon ninyo ang himaya sa atong Ginoong Jesu Cristo. **15** Mao nga, mga igsoon, pagbarog kamo nga lig-on, ug guniti pag-ayo ang naandan nga pamaagi nga gitudlo kaninyo pinaagi sa pagsulti o sa among sulat. **16** Karon hinaot nga ang atong Ginoong Jesu Cristo mismo, ug ang atong Dios Amahan nga naghigugma kanato ug naghataq kanato ug hupay nga walay katapusan ug maayong pagsalig sa umaabot nga panahon pinaagi sa grasya, (aiōnios g166) **17** maghupay ug magmalig-on sa inyong mga kasingkasing sa tanang maayong buluhaton ug sinulthian.

3 Ug karon, mga igsoon, ampo-i kami aron paspas ang pagkaylap ug mahimaya ang pulong sa Dios sama diha sa inyo **2** ug aron maluwas kami sa mga

dautang mga tawo kay dili man tanan adunay pagtuo.
3 Apan matinumanon ang Ginoo nga maoy maglig-on sa inyo ug magbantay sa inyo batok kang Satanas.
4 Gasalig kami sa Ginoo mahitungod kaninyo nga gibuhat ninyo ug magpadayon kamo ug buhat sa mga gisugo namo ninyo. 5 Hinaut nga ang Ginoo ang magtultol sa inyong mga kasingkasing didto sa gugma sa Dios ug sa pag-agwanta ni Cristo. 6 Karon suguon kamo namo, mga igsoon, sa ngalan sa atong Ginoong Jesu Cristo nga likayi ninyo ang mga kaigsoonan nga nagtinapulan ug wala magsunod sa mga naandan nga pamaagi nga nadawat ninyo gikan kanamo. 7 Kay kamo mismo nasayod kung unsaon ninyo pagsundog kanamo. Wala kami nagtinapulan diha kaninyo, 8 wala sad namo gikaon ang pagkaon sa uban nga wala gibayri. Hinoon, nagtrabaho ug naghago kami pag-ayo gabii ug adlaw aron bisan kinsa kaninyo dili unta mabug-atan sa amo. 9 Dili ingon nga wala kami katungod, apan kami ang inyong ehemplo aron kami ang inyong sundugon. 10 Kadong diha pa kami sa inyo gisugo mo namo nga, "Kung adunay dili ganahan motrabaho, dili siya pakan-on."
11 Kay nakadungog kami nga adunay nagtinapulan diha sa inyo, wala sila gatrabajo apan nanghilabot hinuon sa uban. 12 Karon kana sila maoy among gisugo ug giawhag pinaagi kang Ginoong Jesu Cristo nga hilum ra magtrabaho ug mokaon ra sa ilang kaugalingong pagkaon. 13 Apan kamo, mga igsoon, ayaw kamo kawad-an ug kadasig sa pagbuhat ug sakto. 14 Kung adunay dili motuman sa gisulti namo niini nga sulat, bantayi kana siya ug ayaw kamo pakigkuyog ana niya, aron maulawan siya. 15 Ayaw siya isipa nga kaaway, apan pasidan-i siya isip nga igsoon. 16 Hinaut nga ang Ginoo sa kalinaw mismo ang maghatag kaninyo ug kalinaw sa tanang panahon sa bisan unsa nga pamaagi. 17 Ang Ginoo mag-uban kaninyong tanan. Mao kini ang akong pangumusta, ako ni si Pablo, pinaagi sa akong mga kamot, nga mao ang timaan sa matag sulat nako. 18 Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu Cristo anaa kaninyong tanan.

1 Timoteo

1 Gikan kang Pablo, nga apostol ni Cristo Jesus sumala sa kasuguan sa Dios nga atong manluluwas ug ni Cristo Jesus nga atong pasalig, **2** Alang kang Timoteo, nga tinuod nga anak sa pagtuo. Grasya, kalooy, ug kalinaw gikan sa Dios atong Amahan ug kang Cristo Jesus atong Ginoo. **3** Sama sa gi-awhag ka nako pag-ayo nga buhaton nimo sa dihang mibiya ako pa Masedonia, magpabilin ka sa Efeso aron mamandu-an nimo ang pipila ka mga tawo nga dili sila magtudlo ug lain nga doktrina. **4** Ug dili sad nila tagaan ug pagtagad ang mga estorya-estorya ug ang walay katapusang pagsubay sa kagigikanan nga maoy hinungdan sa panaglalis imbis nga makatabang sa plano sa Dios, nga panaagi sa pagtuo. **5** Apan ang tumong sa kasuguan gugma nga nagagikan sa putli nga kasingkasing, sa maayo nga konsensiya, ug sa kinasingkasing nga pagtuo. **6** Ang ubang mga tawo nahisalaag ug mibiya gikan niining mga butanga ug miadto sa walay pulos nga pakigpulong. **7** Buot nilang mahimo nga magtutudlo sa balaod, apan wala sila makasabot sa ilang mga gipanulti o sa ilang mga gipamugos. **8** Apan kita nakahibalo nga ang balaod maayo kung kini sundon subay sa balaod. **9** Ug nasayod kita niini, nga ang balaod wala gihimo alang sa matarong nga tawo, apan alang sa mga mangilapason ug masinupakon nga mga tawo, sa mga tawo nga dili diosnon ug sa mga makasasala, alang niadtong walay Dios ug malaw-ay, alang adtong mopatay sa ilang amahan ug inahan, sa mga mamamatay, **10** sa mga lawasnong immoral, sa mga makighilawas sa isig ka lalaki, sa mga nagbibag ug mga tawo aron himoong ulipon, sa mga bakakon, sa mga nagsaksi sa dili tinood, ug sa bisag unsa pa nga taliwas sa sakto nga doktrina, **11** sumala sa mahimayaon nga maayong balita sa bulahang Dios nga sa diin gisaligan ako. **12** Nagpasalamat ako kang Cristo Jesus nga atong Ginoo, nga nagpaligon kanako, kay giisip niya ako nga matinud-anon ug nagbutang kanako niini nga pagpangalagad- **13** ako, nga tigpasipala niadto, naglutos, ug bayolente nga tawo. Apan ako nakadawat ug kalooy tungod kay ako ignorant sa ako mga gipangbuhat kay wala pa ako sa pagtuo. **14** Apan ang grasya sa atong Ginoo ga-awas awas uban sa pagtuo ug gugma kang Cristo Jesus. **15** Kini nga mensahe masaligan ug takos sa tanang pagdawat, nga si Cristo Jesus nianhi dinhing kalibutan

sa pagluwas sa makasasala. Ako ang labing dautan niini. **16** Apan tungod niini nga hinungdan ako ang unang nahatagan ug kalooy, aron pinaagi kanako, ang labing dautan, mapakita ni Cristo Jesus ang tanang pailob, ingon nga ehemplio kanila nga motuo kaniya sa kinabuhing dayon. (aiōnios g166) **17** Ug karon sa iya nga hari sa tanang panahon, nga walay kamatayon, ug dili makita, ug bugtong nga Dios, kaniya ang dungog ug himaya hangtod sa kahangturan. Amen. (aiōn g165) **18** Nagtakda ako niini nga mando kanimo, Timoteo, akong anak, ug ako miuyon sa mga propesiya nga mikaylap mahitungod kanimo, aron ikaw moapil sa maayong pag-away; **19** aron ikaw maanaan ug pagtuo ug maayo nga konsensya. Ang ubang mga tawo nagsalikway niini ug mahitungod sa ilang pagtuo mura sila ug mga nahisama sa nalunod nga barko. **20** Sama nila Hemeneus ug Alejandro, nga akong gitugyan kang Satanas aron matudluan nga dili una sila manamastamas.

2 Busa una sa tanan, nag-awhag ako pag-ayo nga maghangyo, mag-ampo, mangamuyo, ug magpasalamat kamo alang sa tanan nga mga tawo, **2** alang sa mga hari ug sa tanan nga adunay gahum, aron malinawon ug hilom ang atong pagkinabuhi nga disonon sa tanan ug adunay dignindad. **3** Kini maayo ug madawat sa Dios nga atong Manluluwas. **4** Buot niya nga ang tanang mga tawo maluwas ug makahibalo sa kamatuoran. **5** Kay usa ra ang Dios, ug usa ra ang tiggataliwa sa Dios ug sa tawo, nga mao ang tawo nga si Cristo Jesus, **6** nga naghatag sa iyang kaugalingon nga tubos alang sa tanan, ang saksi sa sakto nga panahon. **7** Tungod niini nga tuyo, ako, mismo, nahimo nga mantala ug apostol. Gasulti ako sa kamatuoran; wala ako mamakak. Magtutudlo ako sa mga Gentil sa pagtuo ug kamatuoran. **8** Busa, buot nako nga ang mga lalaki sa tanang dapit mag-ampo ug magtaas sa ilang putling mga kamot nga walay kapungot ug duhaduha. **9** Mao sad sa mga babaye buot nako nga magsinina ug tarong, nga dili law-ay ug magapugong sa ilang kaugalingon, dili sa mga buhok nga sinapid, o pagsul-ob sa mga bulawan, o perlas, o mahal nga mga sinina, **10** kondili pinaagi sa angay sa mga babaye nga magpaila sa ilang pagkadiosnon pinaagi sa maayong mga buluhaton. **11** Ang babaye kinahanglan magtuon sa paghilom ug magtuman sa tanan. **12** Dili nako tugutan nga ang babaye motudlo ug magmando sa lalaki, kondili maghilom lang. **13** Kay si Adam mao ang una nga

giporma, ug unya dayon si Eba. 14 Ug si Adan wala nailad, apan ang babaye nailad pag-ayo sa kalapasan. 15 Bisan pa niini, maluwas siya pinaagi sa pagpanganak, kung magpadayon sila sa pagtuoug paghigugma ug pagkabalaan nga adunay maayong paghunahuna.

3 Kasaligan kini nga panultihon: Kung adunay buot nga mahimong tagadumala, nagtinguha siya ug maayong buluhaton. 2 Busa ang tagadumala kinahanglan walay ikasaway, bana sa usa ka asawa, dili magpalabi, maalamon, matinarongan, maabiabihon, kahibalo motudlo, 3 dili gapalabi sa bino, dili palaaway, apan hinuon, malumo, malinawon, dili mahigugmaon sa kwarta. 4 Kinahanglan maayo ang pagdumala niya sa iyang panimalay, ug ang iyang mga anak kinahanglan gatuman kaniya nga adunay tanang pagtahod; 5 kay kung ang lalaki dili kahibalo magdumala sa iyang kaugalingong panimalay, unsaon man niya pag-atiman sa usa ka iglesia sa Dios? 6 Kinahanglan nga dili siya bag-o pa lang nga tumutuo, aron dili siya maghinambog ug masilotan sama sa yawa. 7 Kinahanglan sad nga siya adunay maayong dungog ngadto sa mga tagagawas, aron dili siya mapaulawan ug mabitik sa lit-ag sa yawa. 8 Ang mga diacono sad, kinahanglan takos sa pagtahod, dili galainlain ang istorya, wala gapalabi sa pag-inom ug bino, ug dili hakog. 9 Kinahanglan tipigan nila ang gipadayag nga kamatuoran sa pagtuo nga adunay hinlo nga konsensiya. 10 Kinahanglan sad maaprobanan usa sila, ug anha pa dayon sila mangalagad tungod kay wala nay ikasaway kanila. 11 Ang mga babaye, sa samang pamaagi, kinahanglan takos sad sa pagtahod, dili mangdaut sa uban, dili magpalabi, ug matinumanon sa tanang butang. 12 Ang mga diacono kinahanglan mga bana sa usa ka asawa ug maayo magdumala sa ilang mga anak ug panimalay. 13 Kay kadtong mga maayo mangalagad makabaton alang sa ilang kaugalingon ug maayong pagdungog ug dakong kaisog sa pagtuo diha kang Cristo Jesus. 14 Akong gisulat kanimo kining mga butanga ug naglaum ako nga makaanha ako kanimo dayon, 15 apan kung malangan ako, nagsulat ako daan aron makahibalo ka kung unsaon pagiya sa balay sa buhi nga Dios, nga mao ang haligi ug gasuporta sa kamatuoran. 16 Ug kauban kita nga nagkasinabot nga, "Dako ang gipadayag nga kamatuoran sa pagkadiosnon." "Siya nagpakita sa lawas", "Gipamatud-an siya nga matarong sa Espiritu,

"Nakita sa mga anghel, "Gisangyaw sa kanasuran, Gituohan sa kalibutan, "Gibayaw ngadto sa himaya."

4 Karon claro nga nag-ingon ang Espiritu nga sa kaulahiang mga adlaw ang ubang mga tawo mobiya sa ilang pagtuo ug maminaw sila sa mga limbonganong espiritu ug mga pagtulon-an sa mga demonyo 2 pinaagi sa mga bakakong tigpakaaron-ingnon, diin nga ang ilang mga kaugalingong konsensa sama sa gimarkahan sa binagang puthaw. 3 Gidili nila ang pagminyo ug pagdawat ug mga pagkaon nga gihimo sa Dios aron pagaambiton nga adunay pagpasalamat sa mga tumutuo nga nakahibalo na sa kamatuoran. 4 Kay tanang gilalang sa Dios maayo, ug walay gidawat nato nga adunay pagpasalamat ang maisalikway, 5 kay gibalaan na kini pinaagi sa pulong sa Dios ug pag-ampo. 6 Kung kaning mga butanga ipahinumdom nimo sa mga kaigsoonan, mahimo kang maayong alagad ni Jesu Cristo tungod kay ikaw gimatuto pinaagi sa mga pulong sa pagtuo ug sa maayong pagtulon-an nga imong gisunod. 7 Apan ayaw dawata ang malaway nga mga storya nga ganahan sa mga tigulang nga mga babaye, apan bansaya imong kaugalingon sa kinabuhing diosnon. 8 Kay ang pagbansay sa lawas gamay lang ang iyang pagkamapuslanon, apan ang kinabuhi nga diosnon adunay kapuslanon sa tanang butang ug adunay saad niining kanabuhi karon ug sa kinabuhi nga umaabot. 9 Kini nga mensahe masaligan ug angayan nga dawaton pag-ayo. 10 Kay tungod niini makigbisog kita ug nagtrabaho kaayo, tungod kay aduna kita'y pagsalig sa buhing Dios, nga manluluwas sa tanang tawo, labi na sa mga tumutuo. 11 Ipahibalo ug itudlo kini nga mga butanga. 12 Ayaw itugot nga tamayon ka tungod sa imong pagkabatanton, apan hinuon, himoa ang imong kaugalingon nga ehemplo sa pagtuo pinaagi sa imong mga pulong, batasan, gugma, pagtuo ug pagkaputli. 13 Hangtod dili pa ako moanha, atimana ang pag-basa, pag-awhag ug pagtudlo. 14 Ayaw pasagdi ang gasa nga anaa kanimo, nga gihatag sa imo pinaagi sa propesiya, sa pagpandong sa kamot sa mga pangulo sa iglesia kanimo. 15 Atimana kining mga butanga, magkinabuhi pinaagi aning mga butanga, aron makita sa tanang mga tawo ang imong kauswagan. 16 Bantayi pag-ayo imong kaugalingon ug ang mga pagtulon-an. Pagpadayon aning mga butanga tungod kay sa pagbuhat nimo niini maluwas nimo ang imong kaugalingon ug kadtong naminaw kanimo.

5 Ayaw kasab-i ang usa ka tigulang, apan awhaga nga takos sa doble nga pagtahod, labi na kadtong siya nga isip usa ka amahan, ug awhaga ang nagtrabaho mahitungod sa pulong ug sa pagtulon-mga batan-on nga lalake nga isip nga mga igsoon. **2** an. **18** Kay ang Kasulatan nag-ingon, "Ayaw ninyo Awhaga ang mga tigulang nga babaye isip nga mga sampungi ang baba sa baka samtang kini gagiok sa inahan, ug ang mga batan-on nga mga babaye nga trigo," ug ""Angay hatagan ang trabahanti sa iyang mga igsoon nga adunay tanang kaputli. **3** Tahura sweldo." **19** Ayaw dawata ang akusasyon batok sa ang mga balo nga babaye, kadtong mga tinuod nga usa ka pangulo sa iglesia, gawas kon adunay duha o balo; **4** apan kung ang balo adunay mga anak o tulo nga mga saksi. **20** Badlonga ang makasasala sa mga apo, sila ang unang magkat-on nga magpakita atubangan sa tanan aron nga ang uban mahadlok. ug pagtahod sa ilang kaugalingong panimalay ug **21** Nagmando gyud ako kanimo sa atubangan sa makabalos sila sa ilang mga ginikanan, tungod kay Dios, ug kung Cristo Jesus, ug sa mga pinili nga mga makahimuot kini sa Dios. **5** Apan ang tinuod nga anghel, nga tumanon nimo kini nga mga lagda nga balo nga nag-inusara na lang ug nagsalig siya sa walay pagdapig, ug wala kay buhaton nga aduna Dios, kanunay siya gahulat sa atubangan niya uban kay palabihon. **22** Ayaw pagdalidali sa pagpandong sa mga hangyo ug mga pag-ampo gabii ug adlaw. sa kamot kang bisan kinsa, ug ayaw usab pag-**6** Apan kadtong babaye nga mahigugmaun sa luho apilapil sa mga sala sa uban nga tawo. Kinahanglan patay na bisan tuod siya buhi. **7** Ug isangyaw kining kanunay kang putli. **23** Kinahanglan dili lang tubig ang mga butanga aron walay ikasaway kanila. **8** Apan imong imnom, apan angay nga moinom ka ug gamay kung kinsa ang dili maghatag sa mga kinahanglanon nga bino alang sa imong tiyan ug sa imong mga sa iyang kaugalingong paryente, hilabi na sa iyang gabalikbalik nga sakit. **24** Ang sala sa ubang mga kaugalingong panimalay, siya naglimod sa pagtuo ug tawo dayag nga nahibaloan, ug nag-una na kanila mas dautan pa siya sa dili tumutuo. **9** lapil ninyo sa sa paghukom. Apan mosunod na ang uban. **25** Sa listahan ang balo nga dili ubos sa saysenta anyos, ingon sad nga paagi, ang ubang maayong bulohaton nga asawa sa usa ka bana. **10** Kinahanglan nailhan dayag na nahibaloan, apan bisan ang uban dili gyud siya sa iyang maayong binuhatan, nag-atiman man matago.

siya sa iyang mga anak, o maabiabihon sa mga estranghero, o naghugas sa mga til sa mga balaan, o nagpahupay sa nagkalisodlisod, o nagsunod sa tanang maayong bulohaton. **11** Apan ang mga batan-on balo, idumili ang pag-apil kanila sa listahan, kay kung madala sila sa mga lawasnong kaibog nga sukwahi kang Kristo, gusto na nila magminyo. **12** Sa ing-aní nga pamaagi makasala sila tungod kay ilang gibawi ang ilang saad kaniadto. **13** Usa pa, naanad na sila sa pagtinapulan, sige na lang ug panumbalay. Ug dili lamang sila nahimong tapulan, kondili nahimo pa silang libakira ug hilabtanon, gisulti nila ang dili una nila angay nga isulti. **14** Busa ako, buot nako magminyo ang mga batan-on nga babaye, manganak pa, idumala ang ilang panimalay, aron dili matagaan ang kaaway ug higayon nga mag-akusa kanato sa pagbuhat ug dautan. **15** Kay ang uban nitalikod na ug nisunod kang Satanas. **16** Kung adunay tumutuo nga babaye nga adunay mga paryente nga balo, kinahanglan siya ang motabang kanila, aron dili sila palas-anon sa iglesia, aron nga matabangan gyud ang tinuod nga mga balo. **17** Ang mga pangulo sa iglesia nga maayo ang ilang pagpangulo angay ilhon

6 Ang mga anaa sa ilalum sa yugo sa pagkaulipon ilhon nila ang ilang mga kaugalingong amo, nga takos sa tanang pagtahod, aron nga ang ngalan sa Dios ug ang pagtulon-an dili mapasipala. **2** Kadto ng mga ulipon nga ang ilang amo tumutuo kinahanglan dili wad-on ang ilang pagtahod kanila, tungod kay sila mag-igsoon. Hinuon, angay kamo nga moalagad gyud pag-ayo kanila, kay ang mga amo nga gialagaran mga tumutuo ug hinigugma. Itudlo ug ipahayag kining tanan. **3** Kung adunay magtudlo ug lain ug dili modawat sa atong maayong pulong, ang pulong sa atong Ginoong Jesu Cristo ug sa diosnong katudloan, **4** mapahitas-on siya ug walay nahibaw-an. Hinuon, adunay siyay sakit sa pakiglalis ug sa pakig-away sa pulong nga diin gikan ang kaibog, panaqbingkil, insulto, dautan nga mga pagduda, **5** ug mga away sa mga tawo nga dunot ug mga hunahuna. Mitalikod sila sa kamatuoran, ug gihunahuna nila nga ang pagkadiosnon mao ang paagi aron makaganansiya. **6** Apan ang pagkadiosnon nga adunay katagbawan dako ug ganansiya. **7** Kay wala kitay gidala pagsulod niining kalibutan, ug wala sad kitay madala nga bisan **8** unsa. Hinuon, kinahanglan nga matagbaw kita sa

mga pagkaon ug sa mga sanina. 9 Karon kadtong gusto nga maadunahan mahulog sa pagkatintal, ngadto sa lit-ag, ngadto sa mga binuang ug makadaot nga tinguha ug sa bisan unsa nga makalunod sa mga tawo ngadto sa kadautan ug kalaglagan. 10 Kay ang paghigugma sa kwarta maoy gamot sa tanang klase nga dautan. Ang ubang mga tawo nga nangandoy niini nahiimulag gikan sa pagtuo ug gitusok nila ang ilang mga kaugalingon sa kaguol. 11 Apan ikaw, nga tawo sa Dios, likayi kini nga mga butanga. Paningkamuti ang pagkamatarong, ang pagkadiosnon, matinud-anon, paghigugma, pagkamainantuson, ug magmalumo. 12 Makig-away sa maayong pakig-away sa pagtuo. Kupti ninyo ang kinabuhing dayon nga diin kamo gitawag, ug ang gipamatud-an nimo sa atubangan sa mga saksi kung unsa gyud ang maayo. (aiōnios g166) 13 Nagmando ako kanimo sa atubangan sa Dios nga maoy hinungdan nga buhi ang tanang mga butang, ug sa atubangan ni Cristo Jesus, nga nagsugilon sa kamatuoran ngadto kang Poncio Pilato, 14 nga imong tumanon sa hingpit ang balaod, nga walay ikasaway, hangtod sa pagpakita sa atong Ginoong Jesu Cristo. 15 Ang iyang pagpadayag mahitabo sa gitakda nga panahon sa Usa ka Bulahan, ang naginusarang makagagahom, ang Hari nga naghari, ug ang Ginoo nga maoy nagmando. 16 Siya lang gyud ang walay kamatayon nga nagpuyo sa kahayag nga dili maduolan. Walay tawo nga nakakita kaniya o nga makatan-aw kaniya. Sa iya ang pagtahod ug walay hangtod nga kagamhanan. Amen. (aiōnios g166) 17 Sultihi ang mga adunahan niining kalibutana nga dili sila magmapahitas-on, ni bisan molaom sa bahandi nga walay kasiguradohan. Hinuon, molaom sila sa Dios nga maoy naghatag kanato sa tanan nga tinoiod nga mga bahandi nga makapahalipay. (aiōn g165) 18 Sultihi sila nga buhaton ang maayo nga magpakaadunahan sila sa maayo nga binuhatan, nga magmahinatagon ug andam nga magpaambit. 19 Pinaagi niini, nagtigom sila sa ilang mga kaugalingon ug maayong pundasyon sa umaabot, ug ilang madawat ang tinoiod nga kinabuhi. 20 Timoteo, panalipdi kung unsa ang gihatag kanimo. Likayi ang mga sulti nga walay pulos ug mga lalis nga nagsumpaki mahitungod sa gitawag nga sayop nga kaalam. 21 Ang ubang mga tawo gisangyaw kining mga butanga mao nga sila nangasaag sa pagtuo. Hinaut nga ang grasya maanaa kaninyong tanan.

2 Timoteo

1 Gikan kang Pablo, nga apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, sumala sa saad sa kinabuhi nga anaa kang Cristo Jesus, 2 alang kang Timoteo, nga gihigugmang anak: Grasya, kaloo, ug kalinaw gikan sa Dios Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. 3 Nagpasalamat ako sa Dios nga gialagaran nako gikan sa akong mga katigulangan sa putli nga konsensiya, samtang kanunay ako gahinumdom kanimo sa akong mga pag-ampo, gabii ug adlaw 4 nangandoy nga makakita kanimo, gahinumdom sa imong mga luha, aron mapuno ako sa kalipay; 5 sa dihang nahinumduman nako ang imong pagtuo nga tinuod; nga diha una sa imong lola nga si Lois, ug sa imong inahan nga si Eunice, ug diin kombinsido ako nga anaa sad kanimo. 6 Mao kini ang hinungdan nga ako kung pahinumduman nga pagpainiton nimo ang gasa sa Dios nga anaa kanimo pinaagi sa pagpandung nako sa akong mga kamot kanimo. 7 Kay ang Dios wala naghatag kanato ug espiritu sa kahadlok, kondili sa gahum ug gugma ug sa disciplina. 8 Busa ayaw kaulaw sa saksi mahitungod sa atong Ginoo, ni bisan sa ako, Pablo, nga iyang priniso, apan makig-ambit ka sa mga pag-antos alang sa maayong balita pinaagi sa gahum sa Dios. 9 nga nagluwas kanato ug nagtagawag kanato sa balaan nga pagkatawag, dili pinaagi sa atong mga binuhatan, kondili pinaagi sa iyang kaugalingong plano ug grasya nga lyang gihatag kanato diha kung Cristo Jesus sukad sa wala pa nagsugod ang panahon; (*aiōnios g166*) 10 apan karon ang kaluwasan sa Dios gipahayag sa pagpakita sa atong manluluwas nga si Cristo Jesus nga naglaglag sa kamatayon ug nagdala ug kinabuhi nga walay katapusinan sa kahayag pinaagi sa maayong balita, 11 diin gipili ako nga magsasangyaw, apostol, ug magtitudlo. 12 Tungod niini nga hinungdan nag-antos sad ako niining mga butanga: apan wala ako maulaw; kay nakaila ako kaniya nga akong gituohan, ug ako nakombinsi nga iyang ampingan kadtong akong gipiyal kaniya hangtod moabot ang adlaw. 13 Magpadayon ka sa pagsundog sa himsog nga mga pulong nga nadungan nimo gikan kanako, sa pagtuo ug sa gugma nga anaa kung Cristo Jesus. 14 Kanang maayong butang nga gitugyan sa Dios kanimo, bantayi pinaagi sa Balaang Espiritu, nga nagpuayo kanato. 15 Nahibaw-an na nimo kini, nga ang tanan nga nagpuyo diha sa Asia nisalikway kanako;

lakip niini nga grupo sila Figelo ug Hermogenes. 16 Hinaot unta nga kaloy-an sa Ginoo ang panimalay ni Onesiforo: kay kanunay siya nga nagpalagsik kanako, ug wala maulaw sa akong kadena, 17 apan kadtong nianhi siya sa Roma, gakugi gyud siya ug pangita kanako, ug nakit-an niya ako - 18 hinaot nga hatagan siya sa Ginoo ug kaloo inig abot sa adlaw - ug sa tanang pagtabang niya kanako sa Efeso, nakahibalo kaayo ka niini.

2 Busa ikaw, akong anak, magpalig-on ka sa grasya nga anaa kung Cristo Jesus. 2 Ug ang mga butang nga nadungan nimo gikan kanako taliwala sa daghang mga saksi, isalig nimo sa matinud-anon nga mga tawo, nga maoy makatudlo sad sa uban. 3 Mag-antos ka sa kalisod uban nako, ingon nga usa ka maayong sundalo ni Cristo Jesus. 4 Walay sundalo nga nag-alagad samtang nagpalambigit sa mga kalihokan niining kinabuhi, aron nga iyang mapahimuot ang iyang taas nga opisyal. 5 Usa sad, kung adunay tawo nga makigkompetensiya ingon nga atleta, dili siya makoronahan gawas kung makigkompetensiya siya sumala sa mga balaod. 6 Ang kugihan nga mag-uuma maoy una nga makadawat sa iyang bahin sa abot. 7 Hunahuna ang akong gisulti, kay ang Ginoo ang maghatag kanimo ug pagsabot sa tanan. 8 Hinumdumi si Jesu Cristo, nga gikan sa kaliwat ni David, nga gibanhaw gikan sa kamatayon, sumala sa akong mensahe nga maayong balita, 9 sa diin nag-antos ako hangtod sa gikadenahan ingon nga kriminal. Apan ang pulong sa Dios wala gyud makadenahan. 10 Busa naglahutay ako sa tanan alang adtong nga mga pinili, aron hinait sila sad makabaton sa kaluwasan nga anaa kung Cristo Jesus, uban sa walay katapusang himaya. (*aiōnios g166*) 11 Masaligan kini nga panultihon: "Kung kita namatay uban kaniya, mabuhi usab kita uban kaniya. 12 Kung kita molahutay, maghari usab kita uban kaniya. Kung ato siyang ilimod, ilimod sad kita niya. 13 Kung kita dili matinud-anon, magpabilin siya nga matinud-anon, kay dili niya malimod ang iyang kaugalingon." 14 Ipadayon nimo ang pagpahinumdom kanila niining mga butanga. Pasidani-sila atubangan sa Dios nga dili sila makig-away mahitungod sa mga pulong, tungod kay ang pagbuhat niini walay kapuslanan, gadaot sa mga maminaw niini. 15 Paningkamuti pag-ayo nga mapakita nimo imong kaugalingon ingon nga giuyonan sa Dios nga nagtrabaho nga walay ikaulaw, nga sakto ang paggamit sa pulong sa kamatuoran.

16 Likay ang malaw-ay nga panultihon, nga magdala sa mga panimalay ug danihon ang mga babaye nga sa samot nga pagkinabuhi nga dili diosnon. **17** Ang luya sa espirituhanong babinhong napuno sa mga ilang pulong mokaylap sama sa kabahong, uban niini kasal-anan hinungdan nga nadani sila sa lainlaing sila Himeneo ug Felito, **18** mga lalaki nga nasalaag tinguha. **7** Kini nga mga babaye kanunay nga mosulay gikan sa kamatuoran, nga nag-ingon nga nahitabo nga makakat-on ug bag-ong mga butang, apan dili na ang pagkabanhaw, ug gilibog nila ang pagtuo gyud sila makahibalo sa kamatuoran. **8** Sa sama sa uban. **19** Bisan pa niini, gatindog ang lig-on nga pamaagi nga si Jannes ug si Jambres mikontra nga pundasyon sa Dios nga aduna niining kinudit, kang Moises, kini nga mga bakakon nga magtutudlo "Nakahibalo ang Ginoo kinsa ang iya," ug "Ang tanan mitindog sad batok sa kamatuoran. Nadaut ang ilang nga nagsangpit sa ngalan sa Ginoo kinahanglan hunahuna ug ang ilang pagtuo dili mapamatud-an. mobiya sa dili pagkamatarong." **20** Sa dato nga **9** Apan dili gyud sila makauswag pag-ayo, kay ang panimalay, dili lamang mga bulawan ug plata ang ilang pagkabuang makita man sa tanan, sama sa mga galamiton, apan aduna sad gikan sa kahoy pagkabuang adtong duha ka mga lalaki. **10** Apan ikaw ug pula nga yuta; ang uban alang sa halangdong misunod sa akong mga pagtulon-an, pamatasan, paggamit ug ang uban sa dili halangdon. **21** Kung tumong, pagtuo, taas nga pag-antos, gugma, pailob, manghinlo ang usa ka tawo sa iyang kaugalingon **11** mga paglutos, mga pag-antos, ug kung unsa ang gikan sa dili halangdon nga paggamit, mahimo siya nahitabo kanako sa Antioquia, sa Iconio ug sa Listra. nga halangdon nga galamiton, gigahin, mapuslanon **12** Ang tanan nga buluhaton. **22** Magpalayo ka sa lawasnong kaibog gusto nga magkinabuhi sa diosnon nga pamaagi sa mga batan-on, ug tinguhaa ang pagkamatarong, diha kang Cristo Jesus lutuson gyud. **13** Ang mga pagtuo, gugma, kalinaw, uban kanila nga nagtawag dautan ug mga impostor mosamot gyud, samtang sa Ginoo gikan sa putli nga kasingkasing. **23** Apan panguluhon nila ang uban nga masalaag sama nga balibari ang binuang ug ignorant nga mga pangutana, sila mismo nahisalaag. **14** Apan ikaw, magpadayon kay nasayod ka nga kini maoy hinungdan sa mga lalis. ka sa imong nakat-onan ug gituohan pag-ayo, kay **24** Kinahanglan ang alagad sa Ginoo dili mangaway, nakahibalo ikaw kung kung kinsa nimo kini nakatapan hinuon kinahanglan malumo siya sa tanan, onan. **15** Nakahibalo ka nga gikan pa sa imong kahibalo magtudlo, mapailubon, **25** adunay kaaghup pagkabata nahibaw-an na nimo ang balaan nga nga magtudlo adtong mga mosupak kaniya. Basin mga kasulatan nga naghimo kanimong maalamon sa pa ang Dios maghatag kanila ug paghinulsol sa diin kaluwasan pinaagi sa pagtuo diha kang Cristo Jesus. masayod sila sa kamatuoran, **26** ug unta mabalik **16** Ang tanan nga Kasulatan dinasig sa Dios ug kini kanila ang maayong panghunahuna aron makaikyas mapuslanon sa doktrina, sa pagtuo, sa paghusto, sila sa lit-ag sa yawa, kay sila nadakpan niya alang ug sa pagbansay sa pagkamatarong **17** aron nga ang tawo sa Dios mahimong takos, sangkap sa mga maayo nga buhat.

3 Apan kini hibalo-i: sa mga ulahi nga mga adlaw moabot ang mga peligro nga mga panahon. **2** Kay ang mga tawo higugmaon nila ang ilang mga kaugalingon, mahigugmaon sila sa kwarta, hambogero, mapahitas-on, tigpasipala, masinupakon sa mga ginikanan, dili mapasalamaton, dili balaan, **3** wala sa kinaiyanhon nga pagbatí, walay kaluoy, madinauton, walay pagpugong sa kaugalingon, bayolente, dili mahigugma-on sa maayo, **4** mga traydor, walay pagmatngon, magarboso, mahigugma-on sa lawasnong kalipay imbes mahigugma-on sa Dios. **5** Aduna silay porma nga pagkadiosnon, apan gilimod nila ang gahum niini. Talikdi kini nga mga tao. **6** Kay ang uban niining mga tawhana mosulod

4 Sa panan-aw sa Dios ug ni Cristo Jesus, nga hapit na maghukom sa buhi ug patay, ug tungod sa iyang pagpakita ug sa iyang gingharian, maligdong ako nga gamando kanimo: **2** Iwali ang pulong; pangandam kanunay hamugaway man o dili. Pagbadlong, pagsaway, pag-awhag, nga adunay pailob sa tanan ug pagtudlo. **3** Tungod kay moabot ang panahon nga ang mga tawo dili na molahutay sa maayo nga katudluan. Hinuon, tugotan nila nga mapalibutan sila sa magtutudlo nga magtudlo lang sa unsay miyon sa ilang kaugalingong mga pang-ibog. Sa niini nga pamaagi gigitik ang ilang mga dalungan. **4** Ilang ipatalikod ang ilang mga dalungan palayo

sa kamatuoran, ug lingi-on ang mga tinumutumo nga sugilanon. 5 Apan ikaw, pagpugong sa imong hunahuna sa tanang mga butang; antosa ang kalisod; buhata ang katungdanan sa usa ka evangelista; tumana ang imong ministeryo. 6 Tungod kay ako gibubu na ingon nga halad. Ang panahon sa akong pagbiya niabot na. 7 Nakigkompitensya ako sa maayo nga pakiglaban; nahuman na nako ang lumba; akong gitipigan ang pagtuo. 8 Ang korona sa pagkamaritong gitagana na alang kanako, korona nga ang Ginoo nga matarong nga maghuhukom, maghatag kanako niadto nga adlaw; ug dili lang kanako, apan sa tanan sad nga naghigugma sa iyang pagbalik. 9 Paningkamoti nga makaari ka kanako sa labing dali nga panahon, 10 kay si Demas nibaya na kanako. Gihigugma niya kini nga kalibutan ug miadto sa Tesalonica. Si Crescente miadto sa Galacia, ug si Tito miadto sa Dalmasia. (aiōn g165) 11 Si Lucas ra gyud ang kauban nako. Kuhaa si Marcos ug dad-a uban kanimo tungod kay siya makatabang kanako sa buluhaton. 12 Si Tiquico ako gipaadto sa Efeso. 13 Ang kupo nga akong gibilin sa Troas kang Carpus, dad-a inig anhi nimo ug ang mga libro labi na gyud kadtong nahimo sa panit. 14 Si Alejandro nga platero nakahimo kanako ug dakong kasakitan. Ang Ginoo nalang ang magbalos kaniya sumala sa iyang mga gihimo. 15 Bantayi sad siya, tungod kay mibarog siya batok sa atong mga pulong. 16 Sa una nakong pagdepsa, walay bisan usa nga mibarog alang kanako, apan ang tanan mibiya kanako. Hinaut nga dili unta kini mahimo nga sala batok kanila. 17 Apan ang Ginoo mibarog alang kanako ug nagpalig-on kanako aron pinaagi kanako, ang pagsangyaw matuman gyud, ug ang tanang mga Gentil makadugog unta. Mao nga giluwas ako gikan sa baba sa liyon. 18 Ang Ginoo magluwas kanako gikan sa matag dautan nga buluhaton ug magluwas kanako alang sa iyang langitnong gingharian. Kaniya ang himaya hangtod sa kahangturhan. Amen. (aiōn g165) 19 Kumustaha si Prisila, Aquila, ug ang panimalay ni Onisiforo. 20 Si Erastos nagpabilin sa Corinto, apan si Trofimo akong gibilin nga adunay sakit sa Miliito. 21 Paningkamoti nga makaanhi ka sa dili pa moabot ang tingtugnaw. Nangumusta kanimo si Eubulo, si Prudente, si Lino, si Claudia ug ang tanang mga kaigsoonan. 22 Hinaot ang Ginoo mag-urban sa imong espiritu. Hinaot nga ang grasya maanaa kanimo. Amen.

Tito

1 Si Pablo, usa ka sulugoon sa Dios ug usa ka apostol ni Jesu-Cristo, kay ang pagtuo sa mga piniling katawhan sa Dios ug ang kahibalo sa kamatuoran nga nag-uyon uban ang pagkadiosnon.

2 Kini adunay pagsalig sa walay kataposang kinabuhi nga ang Dios, dili mamakak, misaad sa wala pa ang tanang kaliwatan. (aiōnios g166) **3** Sa tukmang panahon, iyang gipadayag ang iyang pulong pinaagi sa mensahe nga iyang gisalig kanako nga ipahayag. Ako nagahimo niini pinaagi sa mando sa Dios nga atong manluluwas. **4** Ngadto kang Tito, usa ka tinuod nga anak sa atong managsama nga pagtuo. Ang grasya, kaluoy, ug kalinaw nga gikan sa Dios nga Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong manluluwas.

5 Alang niini nga katuyoan ikaw akong ibilin sa Creta, aron ikaw mamahimong maghan-ay sa mga butang nga wala pa nahuman ug magtudlo sa mga pangulo sa matag siyudad ingon sa akong gisugo kanimo. **6** Ang usa ka pangulo kinahanglan walay ikasaway, ang bana sa usa ka asawa, uban ang matinud-anon nga mga anak dili mapasanginlan sa pagkadaotan o wala mamatuto. **7** Kini kinahanglan alang sa maglalantaw, ingon nga tigdumala sa panimalay sa Dios, nga mahimong dili salawayon. Siya kinahanglan nga dili gayod sabaan o walay pagpugong. Siya kinahanglan nga dili dali masuko, dili hinginom ug bino, dili palaaway, ug dili hakog nga tawo. **8** Hinuon, kinahanglan siya maabiabihon, higala sa kung unsa ang maayo. Siya maalamon, matarong, diosnon, ug adunay pagpugong sa kaugalingon. **9** Kinahanglan nga siya gayod nagahupot ug hugot sa kasaligan nga mensahe nga gipanudlo, aron nga siya makahimo sa pagdasig uban sa maayong pagpanudlo ug tuliron kadtong misupak kaniya. **10** Tungod kay adunay daghang masinupakon nga katawhan, ilabina niadtong mga tinuli. Ang ilang mga pulong walay pulos. Ilang gilimbongan ug gigiyahan ang katawhan sa sayop nga dalan. **11** Kinahanglan gayod nga pahunongan sila. Nagatudlo sila sa dili nila angay nga itudlo alang sa makauulaw nga pagpaginansiya ug nagbungkag sa tibuok panimalay. **12** Ang usa kanila, ang maalamon nga tawo alang kanila, miingon, "Ang mga Cretanon walay hunong sa pagkabakakon, daotan ug makuyaw nga mananap, tapolan nga mga tiyan." **13** Kini nga pahayag matuod, mao nga tul-ira sila pag-ayo aron sila mamaayo sa pagtuo. **14** Ayaw paghatag ug bisan unsang pagtagad sa mga tinuohan sa Judio o sa kasugoan sa tawo nga mitalikod sa kamatuoran. **15** Alang niadtong putli, ang tanang mga butang putli. Apan niadtong namansahan ug dili matinuohon, walay putli. Kay ang ilang mga hunahuna ug konsensiya namansahan. **16** Sila nag-angkon nga nakaila sila sa Dios, apan ila siyang gisalikway pinaagi sa ilang mga binuhutan. Sila salawayon ug masinupakon. Sila wala mahiuyon sa bisan unsa nga maayong buhat.

2 Apan ikaw, isulti unsa ang nahiuyon sa matinudanon nga pagpanudlo. **2** Ang mga tigulang nga lalaki kinahanglan adunay pagpugong sa kaugalingon, maligdong, mabination, insakto sa pagtuo, sa gugma, ug sa pagkamalahutayon. **3** Ang mga tigulang nga babaye sa samang paagi kinahanglan mopakita kanunay sa ilang mga kaugalingon ingon nga angay tauron, dili tabian. Kinahanglan dili sila magpaulipon sa sobra nga bino. Kinahanglan itudlo nila unsa ang maayo. **4** aron sa pagbansay sa mga batan-on nga mga kababayen-an sa maalamon nga paghigugma sa ilang kaugalingon nga mga bana ug mga anak.

5 Kinahanglan ila silang bansayon nga mahimong maalamon, putli, maayo nga moatiman sa panimalay, ug matinumanon sa ilang kaugalingon nga mga bana. Kinahanglan nga buhaton nila kining mga butanga aron ang pulong sa Dios dili matamay. **6** Sa samang paagi, dasiga ang mga batan-on nga lalaki nga magmaalamon. **7** Sa tanan nga paagi ipakita ang imong kaugalingon ingon nga maayong sumbanan sa maayong mga buhat; ug sa dihang ikaw manudlo, ipakita ang pagkamarong ug pagkamaligdong. **8** Isulti ang mga pulong nga maayo ug walay ikasaway, aron nga si bisan kinsa nga mosupak maulawan, tungod kay wala siya'y daotan nga ikasulti mahitungod kanato. **9** Ang mga ulipon kinahanglan motuman sa ilang mga agalon sa tanang mga butang. Kinahanglan sila mopahimuot kanila ug dili makigalnis uban kanila. **10** Dili sila angay manghilabot. Hinuon, kinahanglan ilang ipakita ang maayong pagtuo, aron nga sa matag paagi ilang madayeg ang atong pagtulungan mahitungod sa Dios nga atong manluluwas.

11 Tungod kay ang grasya sa Dios gipakita man sa tanang mga tawo. Kini mobansay kanato sa pagdumili sa dili pagkadiosnon ug sa kalibotanong mga pagbat. **12** Kini mobansay kanato sa pagpuyo nga maalamon, pagkamarong, ug sa diosnon nga mga paagi niining panahona (aiōn g165) **13** samtang kita nagahulat sa unahan aron modawat sa atong

mahimayaon nga paglaom, ang pagpadayag sa 11 ug hibaloi nga kanang usa nga motalikod gikan himaya sa atong bantugang Dios ug Manluluwas sa hustong dalan ug nagpkasala ug nanghimaraot nga si Cristo Jesus. 14 Si Jesus naghatag sa iyang sa iyang kaugalingon. 12 Sa dihang ipadala ko kaugalingon alang kanato aron sa pagtubos kanato diha kanimo si Artemas o Tychicus, pagdali ug anhi gikan sa tanan nga pagkamalapason sa balaod ug dayon kanako sa Nicopolis, diin nakahukom ako sa paghimo nga putli, alang sa iyang kaugalingon, nga magpuyo panahon sa tingtugnaw. 13 Pagdalii ang pinasahi nga mga katawhan nga madasigon sa ug ipadala si Zenas, ang hanas sa balaod, ug pagbuhat sa maayong mga binuhatan. 15 Isulti ug si Apollos, sa paagi nga sila dili makulangan. 14 idasig kining mga butanga. Ihatag ang pagbadlong Ang atong katawhan kinahanglan nga makakatuban sa tanan nga katungod. Ayaw itugot nga dunay on nga makiglambigit sa maayong mga buhat nga usa nga mosalikway kanimo.

3 Pahinumdomi sila sa pagpailalom ngadto sa mga magmamando ug sa mga nangatundanan, aron tumanon nila, aron maandam alang sa matag maayong buhat. 2 Pahinumdomi sila sa dili pagpakiglantugi kang bisan kinsa, aron malikayan ang panaglalis, ug tugotan ang ubang tawo sa ilang kaugalingong paagi, ug aron ikapakita ang pagkamapaubsanon ngadto sa tanang mga tawo. 3 Kay sa makausa kita sa atong mga kaugalingon walay panghunahuna ug dili matinumanon. Nahisalaag kita ug nahimong ulipon pinaagi sa nagkadaiyang mga pagbatu ug mga kalipay. Nagpuyo kita sa pagkadaotan ug kaibog. Kita mga salawayon ug nagdinumtanay sa matag usa. 4 Apan sa dihang ang kamaayo sa Dios nga atong manluluwas ug ang iyang gugma alang sa katawhan mitungha, 5 dili kini pinaagi sa mga buhat sa pagkamartrong nga atong nahimo, apan tungod sa iyang kaluoy nga iya kitang giluwus. Giluwus kita niya pinaagi sa paghugas sa bag-on ug pagkatawo ug kabag-ohan pinaagi sa Balaang Espiritu. 6 Ang Dios madagayaon nga mibubo sa Balaang Espiritu kanato pinaagi sa atong Manluluwas nga si Jesu-Cristo. 7 Gibuhat niya kini kay aron nga, human gimatarong pinaagi sa iyang grasya, mamahimo kitang kabahin diha sa pagsalig sa kinabuhing walay kataposan. (aiōnios g166) 8 Kini nga pulong kasaligan. Buot ako nga kamo masaligon nga mosulti mahitungod niining mga butanga, aron nga kadtong nagsalig sa Dios mahimong matinud-anon sa maayong mga buhat nga iyang gibutang diha kanila. Kini nga mga butang maayo ug mapuslanon alang sa tanang katawhan. 9 Apan likai ang binuang nga mga pagpakiglantugi ug ang mga gigikanan ug panaglalis ug panagbingkil mahitungod sa balaod. Kadong mga butanga walay bili ug dili mapuslanon. 10 Isalikway si bisan kinsa nga maghimog hinungdan sa pagkabahin-bahin diha kaninyo, human sa una ug ikaduha nga pagpasidaan,

ngatagbo sa dinalian nga panginahanglan aron dili sila mahimong dili mabungahan. 15 Ang tanan nga uban kanako nangumusta kaninyo. Kumustaha kadtong naghigugma kanato diha sa pagtuo. Ang grasya magaubaan kaninyong tanan.

Filemon

1 Si Pablo, usa ka binilanggo kang Cristo Jesus, ug sa igsoon nga si Timoteo ngadto kang Filemon, atong hiniguma nga higala ug isig ka magbubuhat. **2** ug ngadto kang Apphia nga atong igsoong babaye, ug kung Archippo nga atong kaubang sundalo, ug ngadto sa simbahan nga nagtigom sa imong balay. **3** Hinaot nga ang grasya ug kalinaw sa Dios nga atong Amahan ug sa Ginoong Jesu-Cristo maanaa kaninyo. **4** Kanunay ako nga nagpasalamat sa akong Dios. Naghisgot ako kanimo sa akong mga pag-ampo. **5** Nadungog ko ang gugma ug ang pagtuo nga anaa kanimo diha kang Ginoong Jesus ug alang sa tanang mga magtutuo. **6** Nag-ampo ako nga ang pakig-ambit sa imong pagtuo mahimong magmabungahon alang sa kahibalo sa tanang maayo nga butang diha kang Cristo. **7** Kay ako adunay dakong kalipay ug kahupayan tungod sa imong gugma, tungod kay ang mga kasingkasing sa mga magtutuo nakapahulay pinaagi kanimo, igsoon. **8** Busa, bisan ako adunay tanang kaisog kang Cristo sa pagmando kanimo sa pagbuhat kung unsa ang kinahanglan nga imong buhaton, **9** apan tungod sa gugma, naghangyo hinuon ako kanimo—Ako, si Pablo, usa ka tigulang na nga tawo, ug karon usa ka binilanggo alang kang Cristo Jesus. **10** Magahangyo ako kanimo mahitungod sa akong anak nga si Onesimus, diin nagpakaamahan ako sa akong pagkaginapos, **11** Kay sa makausa siya walay pulos kanimo, apan karon mapuslanon siya alang kanimo ug kanako. **12** Ipadala ko siya ug balik diha kanimo, siya nga gimahal nako pag-ayo. **13** Nanghinaot ako kung mahimo nga magpabilin siya uban kanako, aron siya makaalagad kanako alang kanimo, samtang ako ginapos alang sa ebanghelyo. **14** Apan ako dili buot mobuhat sa bisan unsang butang nga dili inubanan sa imong pagtugot. Dili ko buot nga ang imong maayong binuhatan mahimong gikan sa panginahanglan apan gikan sa maayong kabubutan. **15** Tingali tungod niini siya nabulag gikan kanimo sa usa ka higayon, aron nga mahibalik siya kanimo hangtod sa kahangtoran. (aiōnios g166) **16** Dili na siya usa ka ulipon, apan labing maayo pa kaysa usa ka ulipon, usa ka hinigugmang igsoon. Hiniguma siya labi na kanako, ug labaw diha kanimo, sa unod man ug diha sa Ginoo. **17** Ug busa kung kanimo ako usa ka kauban, dawata siya ingon nga ako. **18** Kung nakasala siya kanimo o nakautang kanimo sa bisan unsang

butang, ipaangkon kana kanako. **19** Ako, si Pablo, nagsulat niini pinaagi sa akong kaugalingong kamot: Mobayad ako kanimo. Dili sa pag-ingon kanimo nga ikaw nakautang kanako sa imong kaugalingon. **20** Oo, igsoon, buhati ako ug pabor diha sa Ginoo; hatagi ug pahulay ang akong kasingkasing diha kang Cristo. **21** Masaligon mahitungod sa imong pagkamatinumanon, nagsulat ako kanimo. Nasayod ako nga mobuhat ka ug sobra pa kaysa akong gipangayo. **22** Sa samang higayon, pag-andam ug usa ka lawak alang kanako, kay naglaom ako nga pinaagi sa inyong mga pag-ampo igahatag ako pagbalik diha kaninyo. **23** Si Epaphras, akong isig ka binilanggo kang Cristo Jesus, nangumusta kanimo. **24** Mao usab si Marcos, Aristarchus, Demas, ug si Lucas, akong isig ka magbubuhat. **25** Hinaot nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo maanaa sa inyong espiritu. Amen.

Hebreohanon

1 Kaniadto ang Dios nakigsulti sa atong mga katigulangan pinaagi sa mga propeta sa daghang mga higayon ug sa daghang mga pamaagi. **2** Apan niining kasamtangang mga adlaw, ang Dios nakigsulti kanato pinaagi sa usa ka Anak, nga iyang gipili nga mahimong manununod sa tanang mga butang, ug pinaagi kaniya gibuhat niya usab ang kalibutan. (aiōn g165) **3** Ang iyang Anak mao ang kahayag sa iyang himaya, ang kinaiya gayod sa iyang kinaiyahan, ug iyang gipadayon sa paglunghat ang tanang butang pinaagi sa pulong sa iyang gahom. Human nga iyang nahinloan ang mga sala, milingkod siya sa tuong kamot sa halangdon sa kahitas-an. **4** Nahimo siyang labaw sa mga anghel, ingon nga ang ngalan nga iyang napanunod mas labing maayo kay sa ilang ngalan. **5** Kay sikinsa ba sa mga anghel ang iyang giingnan, "Ikaw ang akong anak, karon ako mahimo nga imong Amahan"? Ug usab "Ako mahimo nga amahan kaniya, ug siya mahimo nga anak nako"? **6** Usab, sa dihang gidala sa Dios ang panganay nga anak ngadto sa kalibutan, siya miington, "Ang tanang anghel sa Dios kinahanglan mosimba kaniya." **7** Mahitungod sa mga anghel siya nag-ingon, "Siya nga nagbuhat sa iyang mga anghel nga mga espiritu, ug sa iyang mga alagad nga dilaab sa kalayo." **8** Apan mahitungod sa anak siya nag-ingon, "Ang imong trono, Dios, hangtod sa kahangtoran. Ang sitro sa imong gingharian mao ang sitro sa hustisyā. (aiōn g165) **9** Ikaw nahigugma sa pagkamatarong ug nagdumot sa pagkamalapason, busa ang Dios, nga imong Dios, nagdihog kanimo sa lana sa kalipay labaw pa sa imong mga kauban." **10** "Sa sinugdanan, Ginoo, ikaw nagbutang sa patukoranan sa kalibutan. Ang kalangitan binuhat sa imong mga kamot. **11** Mangahanaw sila, apan ikaw magapadayon. Kining tanan madunot sama sa usa ka bistī. **12** Lukoton mo kini sama sa usa ka kupo, ug mausab sila sama sa usa ka bistī. Apan ikaw mao sa gihapon, ug ang imong mga katuigan dili mohonong." **13** Apan sikinsa ba sa mga anghel ang giingnan sa Dios sa bisan kanus-ang higayon, "Lingkod sa akong tuong kamot hangtod nga akong himoon ang imong mga kaaway nga usa ka tumbanan sa imong mga til"? **14** Dili ba ang tanan nga mga anghel nga espiritu gipadala aron sa pagpamuhat ug pag-amping niadtong mga manununod sa kaluwasan?

2 Busa kinahanglan nga hatagan nato ug mas labaw pa nga pagtagad kung unsa ang atong nadunggan, aron nga dili kita mapahilayo gikan niini. **2** Kay kung ang mensahe nga gisulti pinaagi sa mga anghel tinuod, ug sa matag paglapas ug pagsupak nagdawat sa patas nga silot, **3** unsaon kaha nato pag-ikyas kung atong talikdan ang dakong kaluwasan? —ang kaluwasan nga unang gipahibalo pinaagi sa Ginoo ug gipamatud-an kanato pinaagi niadtong nakadungog niini. **4** Ang Dios nagpamatuod usab niini pinaagi sa mga ilhanan, mga katingalahan, ug pinaagi sa nagkalainlain nga gamhanang mga buhat, ug pinaagi sa mga gasa sa Balaang Espiritu nga iyang giapod-apod sumala sa iyang kaugalingong kabubut-on. **5** Ang Dios wala nagbutang sa umaabot nga kalibutan, mahitungod kung unsa ang atong ginasulti, ilalom sa mga anghel. **6** Hinuon, adunay usa ka tawo nga kung diin nagpamatuod ug miington, "Unsa man ang tawo, nga ikaw nagtagad man kaniya? O ang anak sa tawo, nga ikaw nag-atiman man kaniya? **7** Gibuhat nimo ang tawo nga ubos gamay kaysa mga anghel; gikoronahan nimo siya sa himaya ug dungog. **8** Gibutang nimo ang tanang pagbuot ilalom sa iyang tiilan." Kay gihatag sa Dios ang tanang pagbuot sa tawo. Wala niya gibyaan ang bisan unsa nga wala nailalom kaniya. Apan karon wala pa nato nakita ang tanan nga nailalom kaniya. **9** Bisan pa niana, nakita nato ang usa nga gihimo sa makadiyot, nga ubos kaysa mga anghel—si Jesus, nga, tungod sa iyang pag-antos ug kamatayon, gikoronahan uban sa himaya ug dungog. Busa karon pinaagi sa grasya sa Dios, si Jesus nakatilaw sa kamatayon alang sa matag tawo. **10** Kini angay nga ang Dios, tungod kay ang tanang butang mitungha alang kaniya ug pinaagi kaniya, kinahanglan magdala sa daghang mga anak ngadto sa himaya, ug niana nahimo gayod siya nga pangulo sa ilang kaluwasan sa hingpit pinaagi sa iyang mga pag-antos. **11** Kay managsama nga ang usa nga naghalad ug kadtong mga hinalad, tanan naggikan sa usa ka tinubdan, ang Dios. Alang niini nga hinundan ang usa nga naghalad kanila sa Dios dili maulaw nga tawagon sila nga mga igsoon. **12** Siya miington, "Akong imantala ang imong ngalan sa akong mga igsoon, ako magaawit mahitungod kanimo gikan sa sulod sa panagtigom." **13** Ug miington siya pag-usab, "Mosalig ako diha kaniya." Ug usab, "Tanawa, ania ako ug ang mga anak nga gihatag sa Dios kanako." **14** Busa, sanglit kay ang mga anak sa Dios

nakaambit man sa unod ug dugo, si Jesus usab Pagbantay, mga igsoon, aron nga walay daotan nga miambit sa samang mga butang, aron nga pinaagi dili matinuhon nga kasingkasing sa bisan kinsa sa kamatayon buhaton niya nga dili makahimo ang kaninyo, usa ka kasingkasing nga mobiya gikan sa usa nga anaay gahom sa kamatayon, nga mao, ang buhi nga Dios. 13 Hinuon, dasiga ang usag-usa yawa. 15 Mao kini aron nga iyang mapalingkawas matag adlaw, samtang gitawag pa kini nga karong kadtong tanan nga pinaagi sa kahadlok sa kamatayon adlawa, aron nga walay usa taliwala kaninyo ang nagpuyo sa pagkaulipon sa tibuok nilang kinabuhi. 16 Kay sa pagkatinuod dili ang mga anghel ang iyang gitabangan. Kondili, iyang gitabangan ang mga kilawanan ni Abraham. 17 Busa gikinahanglan gayod alang kaniya nga mahimong sama sa iyang mga igoong sa tanang paagi, aron nga siya mahimong usa ka maluluy-on ug matinud-anon nga labawng pari diha sa mga butang sa Dios, ug aron makab-ot niya ang kapasayloan alang sa mga sala sa katawhan. 18 Tungod kay si Jesus mismo nag-antos, gitintal, makahimo siya sa pagtabang niadtong mga natintal.

3 Busa, mga igsoong balaan, kauban sa langitnong pagtawag, palandungi si Jesus, ang Apostol ug ang Labaw nga Pari sa atong pagsugid. 2 Siya matinud-anon sa Dios, nga nagpili kaniya, sama nga si Moises matinud-anon usab sa tanan nga panimalay sa Dios. 3 Kay si Jesus giila nga takos sa labi pang dako nga himaya kaysa kang Moises, tungod kay ang usa nga nagtukod sa usa ka balay labaw nga gipasidungan kaysa balay. 4 Kay ang matag balay gitukod pinaagi sa usa ka tawo, apan ang usa nga nagtukod sa tanang butang mao ang Dios. 5 Si Moises nagmatinud-anon gayod ingon nga usa ka sulugoon sa tibuok panimalay sa Dios, nga nagpamatuod mahitungod sa mga butang nga mahimong isulti sa umaabot. 6 Apan si Cristo mao ang Anak nga gipiyalan sa panimalay sa Dios. Kita mao ang iyang balay kung atong kuptan pag-ayo ang atong pagsalig ug garbo sa pagsalig. 7 Busa, sama kini sa giingon sa Balaang Espiritu, "Karon, kung madungog ninyo ang iyang tingog, 8 Ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing sama sa gibuhat nga pagsupak sa mga Israelita, sa panahon sa pagsulay didto sa kamingawan. 9 Nahitabo kini sa dihang ang inyong mga katigulangan misupak pinaagi sa pagsulay kanako, ug nakita nila ang akong mga buhat sulod sa 40 ka tuig. 10 Busa ako wala mahimuot niana nga kaliwanan. Ako miington, 'Kanunay silang mahisalaag diha sa ilang mga kasingkasing, ug wala sila masayod sa akong mga paagi.' 11 Sama kini sa akong gipanumpa sa akong kasuko: dili gayod sila makasulod sa akong kapahulayan." 12

14 Kay kita mahimong kauban ni Cristo kung lig-on sinugdanan hangtod sa kataposan. 15 Mahitungod niini giingon kini, "Karon adlawa, kung maminaw kamo sa iyang tingog, ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing, sama sa pagsupak nga gibuhat sa mga Israelita." 16 Kinsa ba kini nga nakadungog sa Dios ug nagsupak? Dili ba mao man kadtong tanan nga gipangulohan ni Moises pagawas sa Ehipto? 17 Ug kang kinsa man nasuko ang Dios sulod sa 40 ka tuig? Dili ba mao man kadtong nakasala, nga ang mga patay nga lawas nahimutang sa kamingawan? 18 Kang kinsa man nanumpa ang Dios nga dili sila makasulod sa iyang kapahulayan, kung dili niadtong nagpasupilon kaniya? 19 Makita nato nga sila dili makahimo sa pagsulod sa iyang papahulayan tungod sa pagkawalay pagtuo.

4 Busa, kinahanglan magmainampingon gayod kita aron walay usa kaninyo nga daw mapakyas sa pagkab-ot sa mapadayonong saad sa pagsulod sa kapahulayan sa Dios. 2 Kay anaa na kanato ang maayong balita mahitungod sa kapahulayan sa Dios nga gimantala kanato sama sa mga Israelita, apan kana nga mensahe wala napuslan niadtong nakadungog niini kung dili kini ubanan sa pagtuo. 3 Kay kita, ang mga nagatuo — kita mao ang makasulod nianang kapahulayan, sama kini sa giingon, "Ingon nga ako nanumpa sa akong kapungot, Dili sila makasulod sa akong kapahulayan." Miington siya niini, bisan tuod ang iyang gibuhat nga buluhaton natapos na sukad sa pagsugod sa kalibutan. 4 Kay miington siya sa laing bahin mahitungod sa ikapitong adlaw, "Ang Dios mipahulay sa ikapitong adlaw gikan sa tanan niyang gibuhat." 5 Pag-usab miington siya, "Dili sila makasulod sa akong kapahulayan." 6 Busa, sanglit ang kapahulayan sa Dios sa gihapon gitagana alang sa pipila aron makasulod, ug sanglit daghang mga Israelita nga nakadungog sa maayong balita mahitungod sa iyang kapahulayan dili makasulod tungod sa pagkamasinupakon, 7 ang Dios pag-usab nagtakda ug saktong adlaw, nga gitawag "Karong

Adlawa." Gipahimutang niya kining adlawa sa dihang misulti siya ngadto kung David, nga misulti kaniadto human kini unang gisulti, "Karong adlawa kung kamo maminaw sa iyang tingog, ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing." 8 Kay kung si Josue mihatag pa kanila sa pahulay, ang Dios wala na unta nagsulti pa gihapoy usa ka Adlaw nga kapahulayan nga gitagana alang sa katawhan sa Dios. 10 Kay siya nga makasulod sa kapahulayan sa Dios nakapahulay usab sa iyang kaugalingon gikan sa iyang mga buhat, ingon sa gibuhat sa Dios. 11 Busa magmatinguaon kita sa pagsulod nianang kapahulayan, aron nga walay usa nga mahulog diha sa samang pagkamasinupakon nga gibuhat nila. 12 Kay ang pulong sa Dios buhi ug abtik ug mas hait pa kaysa bisan unsang espada nga duhay sulab. Modulot kini bisan sa nabahing kalag gikan sa espiritu, ug mga lutahan gikan sa kinasuloran sa bukog. Makahimo kini sa pag-ila sa hunahuna sa kasingkasing ug mga tinguha. 13 Walay parangal sa Dios. Hinuon, ang tanang butang dayag ug abli sa mga mata niadtong pagahatagan gayod sa husay. 14 Unya adunay usa ka bantogang labawng gitaruhan. 15 Kay wala kitay labawng pari nga dili makabati ug kalooy sa atong mga kaluyahan, apan usa nga sa tanang mga paagi gitintal sama kanato, gawas lamang nga wala siyay sala. 16 Busa modulok kita uban ang pagsalig didto sa trono sa grasya, nga makadawat kita sa kalooy ug makakaplag sa grasya nga makatabang sa takna sa pagkinahanglan.

5 Kay ang matag labaw nga pari, gipili gikan sa taliwala sa katawhan, gitudlo aron sa pagbuhat alang sa mga butang nga may kalabutan sa Dios, aron nga siya mohalad sa mga gasa ug mga halad alang sa mga sala. 2 Malumo siyang motabang sa dili-maalam ug sa masupilon sanglit siya sa iyang kaugalingon nalibotan man sa kaluyahan. 3 Tungod niini, siya usab kinahanglan magdalit ug mga paghalad alang sa iyang mga sala susama sa iyang gihimo alang sa mga sala sa katawhan. 4 Ug walay tawo nga makaangkon niining kadungganan alang sa iyang kaugalingon, kondili, kinahanglan nga siya tinawag sa Dios, sama kung Aaron kaniadto. 5 Ni si Cristo wala magpasidungog sa iyang kaugalingon

nga pari. Hinuon, ang Dios miington ngadto kaniya, imong Amahan." 6 Susama usab kini sa iyang gisulti sa laing dapit, "Ikaw ang usa ka pari sa kahangtoran sundod sa laray ni Melchizedek." (aiōn g165) 7 Sa panahon sa iyang pagkaunodnon, gihalad niya ang mga pag-ampo ug mga paghangyo, nga naghilak uban sa mga luha ngadto sa Dios, ang usa nga makaluwas kaniya gikan sa kamatayon. Tungod sa iyang balaang pagtahod sa Dios, gidungog siya. 8 Bisan tuod siya usa ka anak, nakat-onan niya ang pagkamasinugtanon gikan sa mga butang nga iyang giantsos. 9 Nahingpit siya ug sa niini nga paagi nahimong hinundan sa walay kataposang kaluwasan alang sa tanan nga nagtuman kaniya, (aiōnios g166) 10 nga gipili sa Dios ingon nga labaw nga pari sundod sa laray ni Melchizedek. 11 Daghan pa kami ug ikasulti mahitungod kang Jesus, apan lisod kini ipasabot sanglit kamo nagmagahi man sa pagpaminaw. 12 Kay bisan niining panahona nahimo kamong mga binuhat nga butang ang matago gikan sa pananaw sa Dios. Hinuon, ang tanang butang dayag ug abli sa mga mata niadtong pagahatagan gayod sa kasinatian sa mensahe sa pagkamarong, kay usa kamo sa gatas, dili ang gahi nga pagkaon. 13 Kay si pari nga nakalatas sa kalangitan, si Jesus ang Anak sa Dios, magmalig-on kita sa pagkupot sa atong mga gitaruhan. 14 Kay wala kitay labawng pari nga dili makabati ug kalooy sa atong mga kaluyahan, apan usa nga sa tanang mga paagi gitintal sama kanato, gawas lamang nga wala siyay sala. 16 Busa modulok kita uban ang pagsalig didto sa trono sa grasya, nga makadawat kita sa kalooy ug makakaplag sa grasya nga makatabang sa takna sa pagkinahanglan.

6 Busa, biyaan na nato ang nauning pagtulon-an mahitungod sa mensahe ni Cristo, kinahanglan magpadayon kita ngadto sa pagkahamton, dili na magpahimutang pag-usab sa patukoranan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat ug pagtuo sa Dios, 2 ni patukoranan sa pagtulon-an mahitungod sa pagbawtismo, pagpandong sa mga kamot, ang pagkabanhaw sa mga patay, ug sa paghukom nga walay kataposan. (aiōnios g166) 3 Buhaton usab nato kini kung itugot sa Dios. 4 Kay kini dili mahimo alang niadtong nalamdagan na sa makausa, nga nakatilaw sa langitnong gasa, nga nakaambit na sa Balaang Espiritu, 5 ug nakatagamtam na sa maayong pulong sa Dios ug sa mga gahom sa umaabot nga panahon, (aiōn g165) 6 ug unya nahulog - dili na mahimo ang pagpabalik pa kanila sa paghinulsol. Tungod kay gilansang nila pag-usab ang Anak sa Dios alang sa ilang mga kaugalingon, gibiaybiay siya

diha sa kadaghanan. 7 Kay ang yuta nga nagdawat na sa ulan nga kanunay mahulog niini, ug niana nagahatag sa abot nga magamit alang niadtong nagugmad sa yuta, magadawat ug panalangin gikan sa Dios. 8 Apan kung mamunga man kini ug mga tunok ug mga kadyapa, wala kini kapuslanan ug hapit na matinunglo. Ang kataposan niini mao ang pagkasunog. 9 Bisan kung nagasulti kami sama niini, mga hinigugmang higala, nadani kami sa mas maayong mga butang mahitungod kaninyo ug sa mga butang mahitungod sa kaluwasan. 10 Kay ang Dios makiangayon gayod nga dili malimtan ang inyong nabuhat ug ang gugma nga inyong gipakita alang sa iyang ngalan, sa niana gialagaran ninyo ang mga magtutuo ug nagpabilin sa pag-alagad kanila. 11 Ug dako ang among tinguha nga ang matag-usa kaninyo makapakita sa samang kakugi uban sa bug-os nga kasigurohan sa pagsalig hangtod gayod sa kataposan. 12 Dili namo buot nga mahimo kamong hinay, apan hinuong mosundong kamo niadtong makapanunod sa mga saad tungod sa pagtuo ug pailob. 13 Kay sa dihang gihimo sa Dios ang iyang saad ngadto kang Abraham, nanumpa siya sa iyang kaugalingon, sanglit dili man siya makapanumpa pinaagi kang bisan kinsa nga mas labaw ps. 14 Miingon siya, "Sa pagkatinud panalanganin ko iakw, ug padaghanon ko ang imong mga kaliwat." 15 Sa niini nga paagi, nabatonan ni Abraham kung unsa ang gisaad human siya mapailubong naghulat. 16 Kay ang mga tawo manumpa pinaagi sa usa ka tawo nga mas labaw pa sa ilang mga kaugalingon, ug sa matag panaglalis sa ilang panumpa mao ang katapusan alang sa pagpamatuod. 17 Sa dihang nakahukom ang Dios sa pagpaka sa mas tin-aw nga dili mausab nga kalidad sa iyang katuyoan ngadto sa mga manununod sa saad, gipasaligan niya kini uban ang usa ka panumpa. 18 Gibuhat niya kini aron pinaagi sa duha ka dili mausab nga mga butang, diin ang Dios dili makahimo sa pagpamakak, kami nga mikalagiw alang sa dalangpanan makabaton sa usa ka maligong pagdasig aron hugot nga magkupot ngadro sa pagsalig nga gipahimutang atong atubangan. 19 Gibatonan ta kining pagsalig ingon nga kasigurohan ug kasaligang angkla sa atong mga kalag, pagsalig nga mosulod ngadto sa kinasulorang dapit luyo sa tabil. 20 Si Jesus misulod niadtong dapita ingon sa usa ka mag-uuna alang kanato, nahimong usa ka

labaw nga pari hangtod sa kahangtoran sunod sa laray ni Melchizedek. (aiōn g165)

7 Mao kini si Melchizedek, ang hari sa Salem, ang pari sa Labing Halangdon nga Dios, nga misugat kang Abraham nga mibalik gikan sa pagpamatay sa mga hari ug nagpanalangin kaniya. 2 Mihatag si Abraham kaniya sa ikapulo sa tanan niyang nadakpan. Ang iyang ngalan nga "Melchizedek" nagpsabot nga "Hari sa Pagkamarong," ug usab ang "Hari sa Salem," mao ang "Ang Hari sa Kalinaw." 3 Siya walay amahan, walay inahan, ug walay mga kaliwat, walay sinugdanan sa mga adlaw ni kataposan sa kinabuhi. Hinuong, nagpabilin siya nga usa ka pari hangtod sa kahangtoran, sama sa Anak sa Dios. 4 Karon hunahunaa kung unsa ka bantogan kining tawhana. Ang atong katigulangan nga si Abraham naghatag kaniya sa ikapulo sa labing maayong mga butang nga iyang nakuha gikan sa gubat. 5 Ug sa pagkatinud, ang mga kaliwat ni Levi nga nakadawat sa parianong dapit adunay sugo gikan sa balaod sa pagkuha sa ikapulo gikan sa mga tawo, mao kana, gikan sa ilang kaubanan nga mga Israelita, bisan tuod sila kaliwanan nga nagagikan kang Abraham. 6 Apan si Melchizedek, nga dili kaliwat gikan kang Levi, nagdawat sa ikapulo gikan kang Abraham, ug nagpanalangin kaniya, ang usa nga adunay mga saad. 7 Dili ikalimod nga ang labing ubos nga tawo gipanalanganin pinaagi sa labing labaw nga tawo. 8 Sa niini nga kahimtang ang mga tawo nga midawat sa ikapulo mamatay sa umaabot nga adlaw, apan sa laing bahin ang usa nga nagdawat sa ikapulo ni Abraham gihulagway ingon nga buhi sa dayon. 9 Ug, sa pamaagi sa pagsulti, si Levi, nga midawat sa ikapulo, nagbayad usab sa ikapulo pinaagi kang Abraham, 10 tungod kay si Levi didto pa man sa tago nga bahin sa iyang kaliwat nga si Abraham sa pagsugat ni Melchizedek kang Abraham. 11 Karon kung ang pagkahingpit mahimo pinaagi sa parianong laray sa mga Levita (kay ubos niini ang mga tawo nga nakadawat sa balaod), unsa pa may dugang pagkinahanglan nga maanaa sa laing pari nga pabarogon sumala sa laray ni Melchizedek, ug dili sa ngalan sumala sa laray ni Aaron? 12 Kay sa dihang nailisan ang pagkapari, kinahanglan nga malisan usab ang balaod. 13 Kay ang gisultihan niining mga butanga nahisakop ngadto sa lain nga tribu, diin wala pay tawo nga nag-alagad sa halaran. 14 Dayag kini karon nga ang atong Ginoo naggikan

kang Juda, ang usa ka tribo nga wala gayod hisgoti sa Balaang dapit, ang matuod nga tabernaculo nga ni Moises mahitungod sa mga pari. **15** Ug kung unsa gipatindog sa Gino, dili ni bisan kinsa nga tawo. **3** Kay ang atong gisulti labing tin-aw pa kung ang laing ang matag labaw nga pari gitudlo aron sa paghalad sa pari mobarog susama kang Melchizedek. **16** Kining mga gasa ug mga halad; busa gikinahanglan kini nga bag-o nga pari dili mahimong usa ka pari sumala sa adunay pipila ka butang aron ihalad. **4** Karon kung si balaod nga kabahin sa tawhanon nga kaliwat, kondili sumala sa gahom sa dili malaglag nga kinabuhi. **17** Kay ang kasulatan nagpamatuod mahitungod kaniya: "Ikaw ang pari sa walay kataposan sumala sa laray ni Melchizedek." (aiōn g165) **18** Kay gilain na ang daan nga kasugoan tungod kay huyang kini ug walay pulos. **19** Kay walay gihingpit sa balaod. Apan, adunay labing maayo nga pagsalig alang sa umaobot pinaagi niini makaduol kita ngadto sa Dios. **20** Ug kining labing maayong pagsalig dili mahitabo kung walay pagpanumpa, kay kining ubang mga pari walay pagpanumpa. **21** Apan ang Dios nanumpa sa dihang miington siya mahitungod kang Jesus, "Ang Gino nanumpa ug dili gayod mausab ang iyang hunahuna: 'Ikaw ang pari sa walay kataposan.'" (aiōn g165) **22** Pinaagi usab niini si Jesus nahimong pasalig sa labing maayong kasabotan. **23** Sa pagkatnuod, ang kamatayon magpugong sa mga pari sa pag-alagad hangtod sa kahangtoran. Mao kini ang hinundgan nga daghang mga pari, usa pagkahuman sa uban. **24** Apan tungod kay buhi si Jesus hangtod sa kahangtoran, ang iyang pagkapari walay pagkausab. (aiōn g165) **25** Busa siya usab makaluwas gayod niadtong moduol sa Dios pinaagi kaniya, tungod kay buhi siya sa gihapon aron sa pagpataliwala alang kanila. **26** Kay angay alang kanato ang maong labaw nga pari. Wala siyay sala, walay ikasaway, putli, linain gikan sa mga makasasala, ug gihimong labing hataas kaysa sa mga sala, ug unya alang sa sala sa mga tawo. Gibuhat niya kini sa makausa ra alang sa tanan, sa dihang gihalad niya ang iyang kaugalingon. **28** Kay ang balaod nagpili sa mga tawo nga may kaluyahan ingon nga mga labaw nga pari, apan ang pulong sa panumpa, nga miabot human sa balaod, nagpili ug usa ka Anak, nga gihingpit sa walay kataposan (aiōn g165)

8 Karon ang punto kung unsa ang among ginasulti mao kini: aduna kitay usa ka labaw nga pari nga naglingkod sa tuong kamot sa trono sa Halangdon diha sa mga kalangitan. **2** Usa siya ka sulugoon

sa Balaang dapit, ang matuod nga tabernaculo nga Cristo ania pa sa kalibutan, dili gayod siya mahimong pari sa tanan, sanglit aduna nay nagahalad sa mga gasa sumala sa balaod. **5** Gialagaran nila ang pipila nga butang nga sinundog ug landong sa langitnong mga butang, sama kang Moises nga gipasid-an sa Dios sa dihang hapit na niya tukuron ang tabernaculo: tanan sumala sa sumbanan nga gipakita kanimo didto sa bukid." **6** Apan karon gidawat na ni Cristo ang usa ka labaw nga buluhaton tungod kay siya usab ang tigpataliwa sa labaw pang maayo nga kasabotan, nga gitukod sa labaw pang maayo nga mga saad. **7** Kay kung wala pay kulang ang naunang kasabotan, nan dili na kinahanglan mangita pa sa ikaduha nga kasabotan. **8** Kay sa dihang nakaplagan sa Dios ang kakulangon sa mga tawo, miington siya, "Tan-awa, moabot na ang mga adlaw," miington ang Gino, 'sa dihang magahimo ako ug usa ka bag-o nga kasabotan tali sa balay sa Israel ug sa balay sa Juda. **9** Dili kini sama sa kasabotan nga akong gihimo sa ilang mga katigulangan sa adlaw nga gikuha ko sila pinaagi sa kamot aron sa paggiya kanila pagawas sa yuta sa Ehipto. Kay wala sila nagpadayon sa akong kasabotan, ug wala na ako naghatag ug pagtagad gihapon aron sa pagpataliwala alang kanila.' miington ang Gino. **10** Kay mao kini ngadto kanila,' miington ang Gino. **10** Kay mao kini ang kasabotan nga akong pagahimuon tali sa balay sa Israel pagkahuman niadtong mga adlaw,' miington ang Gino. 'Ibutang ko ang akong mga balaod ngadto sa ilang mga hunahuna, ug isulat ko usab ngadto sa ilang mga kasingkasing. Ako mahimong ilang Dios, ug mahimo silang akong katawhan. **11** Dili sila magtudlo sa iyang isigka-silingan ug sa iyang isigka-igsoon, nga nag-ingon, "Ilha ang Gino," kay ang tanan makaila naman kanako, gikan sa dili inila hangtod sa labing inila kanila. **12** Kay ako magmaloloy-on sa ilang mga buhat nga dili matarong, ug dili ko na gayod hinumdoman pa ang ilang mga sala." **13** Sa pag-ingon nga "bag-o," gihimo niyang daan ang unang kasabotan. Ug niana iyang gipahayag nga andam nang mahanaw ang daan.

9 Karon bisan pa ang naunang kasabotan adunay usa ka dapit alang sa pagsimba dinihi sa kalibutan ug mga pamaagi alang sa pagsimba. **2** Kay sulod

sa tabernaculo adunay usa ka lawak nga giandam, ang gawas nga lawak, nga gitawag ug balaang dapit. Niining dapita anaa ang tangkawan, ang lamesa, ug ang tinapay sa atubangan. 3 Ug luyo sa ikaduha nga tabil ang lain pa nga lawak, nga gitawag ug labing balaan nga dapit. Aduna kini bulawan nga halaran alang sa insenso. 4 Aduna usab kini arka sa kasabotan, nga gihal-open gayod ug bulawan. Sa sulod niini ang usa ka bulawan nga banga nga adunay manna, ang sungkod ni Aaron nga nanalingsing, ug ang papan nga bato sa kasabotan. 5 Ibabaw sa arka sa kasabotan ang hulagway sa mahimayaon nga kerubin nga naglandong ibabaw sa tabon sa pagpasig-uli, nga dili nato mahulagway sa tinagsatgsa karon. 6 Human maandam kining mga butanga, ang mga pari manulod kanunay sa gawas nga lawak sa tabernaculo alang sa pagbuhat sa ilang mga buluhaton. 7 Apan ang labaw nga pari mosulod sa ikaduha nga lawak nga mag-inusara paingon sa labing balaan nga dapit wala pa gibutyag. 8 Ang ug gituyo nga kasaypanan sa mga tawo. 9 Mao kini ang usa ka paghulagway alang niining panahona. Ang mga gasa ug ang mga halad nga gihalad karon dili na makahingpit sa kaisipan sa magsisimba. 10 Kini mga pagkaon ug mainom sa labing dako ug labawng hingpit nga balaang tolda. 11 Mianhi si Cristo ingon nga usa ka labaw nga pari sa maayo nga mga butang nga paaboton, pinaagi sa labing dako ug labawng hingpit nga balaang tolda. 12 Dili kini pinaagi sa dugo sa mga kanding ug mga nating baka, kondili pinaagi sa iyang kaugalingong dugo nga misulod si Cristo ngadto sa labing balaan nga dapit sa makausa ra alang sa tanan ug gisiguro ang atong walay kataposang kaluwasan. (aiōnios g166) 13 Kay kung ang dugo sa mga kanding ug sa mga torong baka ug ang pagwisik-wisik sa abo sa dumalaga nga baka niadtong mahugaw nga gipahinungod kanila ngadto sa Dios ug makapahinlo sa ilang lawas, 14 unsa pa kaha ang dugo ni Cristo, nga pinaagi sa Espiritu nga walay kataposan naghalad sa iyang kaugalingon nga walay ikasaway ngadto sa Dios, maghinlo sa atong kaisipan gikan sa mga patay nga mga binuhatan aron sa pag-alagad sa buhing Dios? (aiōnios g166) 15 Kay niini nga hinungdan, si Cristo mao ang tigpataliwa sa bag-o nga kasabotan. Tungod kini kay ang kamatayon gikuha aron sa pagpalingkawas niadtong nailalom sa naunang kasabotan gikan sa silot sa ilang mga sala, aron nga kadong gitawag sa Dios mahimong modawat sa saad sa ilang walay kataposan nga panulondon. (aiōnios g166) 16 Kay diin gani ang usa ka tawo mabiyaan sa usa ka tugon, gikinahanglan nga mapamatud-an ang kamatayon nianang tawhana nga nagbuhat niini. 17 Kay ang tugon bililhon lamang kung adunay kamatayon, tungod kay wala kini bili samtang buhi pa ang nagbuhat niini. 18 Busa bisan pa ang nahauna nga kasabotan natukod nga walay dugo. 19 Kay sa dihang gihatag ni Moises ang matag sugo sa balaod sa tanang mga tawo, mikuha ka-usa kada tuig, ug kanunay maghalad ug dugo siya sa dugo sa nating baka ug sa mga kanding, nga halad alang sa iyang kaugalingon ug alang sa uban ang tubig, balahibo nga mapula ug hisopo, wala gituyo nga kasaypanan sa mga tawo. 20 Unya siya miington, "Mao kini ang paingon sa labing balaan nga dapit wala pa gibutyag dugo sa kasabotan diin ang Dios naghatag sa mga hangtod nga ang naunang tabernaculo nagbarog kasugoan diha kaninyo." 21 Sa sama nga paagi, pa. 22 Ug sumala sa balaod, sa tanan nga mga tawo. 23 Busa halos ang tanan nahinloan pinaagi sa dugo. Kung lamang, nga may kalambigitan sa nagkadaiyang walay pag-ula sa dugo walay kapasyloan. 24 Kay si Cristo wala misulod sa tanan nga parianong tulomanon. 25 Wala siya misulod mismo sa langit, nga siya nangatubang karon sa atubangan sa Dios alang kanato. 26 Kung kana tinuod, siya miadto didto aron sa paghalad kanunay sa iyang kaugalingon, sama sa ginabuhat sa labaw nga pari, nga misulod sa labing balaan nga dapit matag tuig uban sa laing dugo. 27 Kung kana tinuod, nagpasabot nga gikinahanglan usab niya nga mag-antonos sa makadaghaghigayon sukad sa sinugdanan sa kalibutan. Apan karon gipadayag siya sa makausa lamang ka higayon sa kataposan sa katuigan aron sa pagkuha sa sala pinaagi sa paghalad sa iyang

kaugalingon. (aiōn g165) 27 Sama nga ang matag tawo hinalad sa Dios. 15 Ug ang Balaang Espiritu usab gimbut-an aron mamatay sa makausa ra, ug human nagpamatuod kanato. Kay una miington siya, 16 niana moabot ang paghukom, 28 si Cristo usab, "Mao kini ang kasabotan nga akong himuong uban nga gihalad sa makausa aron sa pagkuha sa mga kanila human niadtong mga adlawa,' miington ang sala sa tanan, mopakita sa ikaduha nga higayon, dili Ginoo: "Akong ibutang ang akong mga balaod sa sa katuyoan nga atubangon ang sala, apan alang ilang mga kasingkasing, ug akong isulat kini sa ilang sa kaluwasan niadtong mapailobon nga nagpaabot alang kaniya.

10 Kay ang balaod anino lamang sa mga maayong butang nga moabot, dili kadtong matuod sa ilang kaugalingon. Ang balaod dili gayod makahingpit niadtong magpaduol ngadto sa Dios pinaagi sa mao ra nga mga halad nga kanunay ginahalad sa mga pari tuig-tuig. 2 O dili ba kadtong mga halad gipahunong na sa paghalad? Sa ingon niana nga kahimtag ang mga magsisimba, nga nahinloan sa makausa, wala na gayoy kahibalo mahitungod sa mga sala. 3 Apan niadto nga mga halad adunay usa ka pahinumdom sa mga sala nga nahimo tuig-tuig. 4 Kay dili mahimo nga ang dugo sa mga toro nga baka ug mga kanding makakuha sa mga sala. 5 Sa dihang miangi si Cristo sa kalibutan, siya miington, "Wala ka magtinguha sa mga halad o mga gasa. Hinuon, giandaman mo ako ug usa ka lawas alang kanako. 6 Wala ka mahimuot sa tibuok sinunog nga mga gasa o mga halad alang sa sala. 7 Unya miington ako, "Tan-awa, ania ako aron sa pagbuhat sa imong kabubut-on, Dios, sama sa nahisulat mahitungod kanako sa mga linukot nga basahon." 8 Ug miington siya sama sa gipahayag sa taas, "Wala ka nangandoy sa mga halad, mga gasa, o tibuok sinunog nga mga halad alang sa sala, ni nahimuot ka kanila"— ang mga halad nga gihalad sumala sa balaod. 9 Unya miington siya, "Tan-awa, ania ako aron sa pagbuhat sa imong kabubut-on." Gilahi niya ang naunang buluhaton aron matukod ang ikaduha. 10 Sa ikaduha nga buluhaton, gihalad na kita sa Dios pinaagi sa iyang kabubut-on pinaagi sa paghalad sa lawas ni Jesu-Cristo sa makausa ra alang sa tanan. 11 Sa pagkatiniud, ang matag pari nagbarog adlaw-adlaw sa pag-alagad, naghalad sa samang mga halad, nga bisan pa niini dili makawagtang sa mga sala. 12 Apan human naghalad si Cristo ug usa ka paghalad alang sa mga sala sa kahangtoran, siya milingkod sa tuong kamot sa Dios, 13 nagpaabot hangtod nga ang iyang kaaway magpaubos ug mahimong tumbanan alang sa iyang tiil. 14 Kay pinaagi sa usa ka halad siya adunay kahingpit sa kahangtoran kansang hinalad sa Dios. 15 Ug ang Balaang Espiritu usab niana moabot ang paghukom, 28 si Cristo usab, "Mao kini ang kasabotan nga akong himuong uban nga gihalad sa makausa aron sa pagkuha sa mga kanila human niadtong mga adlawa,' miington ang sala sa tanan, mopakita sa ikaduha nga higayon, dili Ginoo: "Akong ibutang ang akong mga balaod sa sa katuyoan nga atubangon ang sala, apan alang ilang mga kasingkasing, ug akong isulat kini sa ilang sa kaluwasan niadtong mapailobon nga nagpaabot alang kaniya.

nga butang nga mahulog gikan sa mga kamot sa buhi nga Dios! **32** Apan hinumdomi ang nangagi nga pagtahod nagbuhat ug usa ka arka aron sa pagluwas mga adlaw, human nga kamo nalamdagan na — sa iyang pamilya. Pinaagi sa pagbuhat niini, iyang kung giunsa ninyo pag-agwanta ang dako nga kasakit gihukman ang kalibotan ug nahimong manununod sa pag-antos. **33** Nabutyag kamo sa kadaghanan sa pagkamarong nga miabot pinaagi sa pagtuo. **8** nga pagbiaybiay pinaagi sa mga pagpakaualaw ug Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, sa dihang sa paglutos, ug kamo nakasalmot uban niadtong siya gitawag, mituman ug miadto sa dapit nga iyang nakasinati niana nga pag-antos. **34** Kay may kalooy madawat isip panulondon. Milakaw siya, nga wala kamo niadtong mga binilanggo, ug gidawat ninyo nga masayod kung asa siya padulong. **9** Pinaagi sa malipayon ang pag-ilog sa inyong mga bahandi, sa pagtuo nga siya mipuyo sa yuta nga gisaad ingon pagkahibalo nga kamo sa inyong kaugalingon adunay nga usa ka langyaw. Mipuyo siya sa tolda uban kang labaw pang maayo ug walay kataposan nga bahandi. Isaac ug Jacob, ang kauban nga manununod sa **35** Busa ayaw isalkway ang inyong pagsalig, nga samang saad. **10** Kini tungod kay siya nagtan-aw adunay dako nga ganti. **36** Kay nagkinahanglan kamo sa unahan sa pagtukod sa usa ka siyudad nga ang ug pailob, aron nga makadawat kamo kung unsa arketecko ug tighimo mao ang Dios. **11** Pinaagi kadto ang gisaad sa Dios, human ninyo gibuhat ang iyang kabutuhan. **37** “Kay mubo na lamang kaayo nga kaugalingon, nakadawat sa gahom sa pagmabdos panahon, ang usa nga moanni moabot gayod ug dili bisaan tuod nga tigulang na kaayo sila, tungod kay magalangan. **38** Ang usa nga matarong magpuyo ilang giila ang Dios ingon nga matinumanon, ang pinaagi sa pagtuo. Apan kung mobalik siya, dili na ako mahimuot kaniya.” **39** Apan dili kita sama sa pipila niadtong mibalik sa pagkapukan. Hinuon, kita mao kadtong adunay pagtuo alang sa pagtipig sa atong mga kalag.

11 Karon ang pagtuo mao ang kasigurohan sa usa ka tawo sa dihang masaligon siya nga magdahom sa usa ka butang. Usa kini ka kasigurohan mahitungod kung unsa ang wala pa nakita. **2** Kay pinaagi niini ang atong mga katigulangan giuyonan sa ilang pagtuo. **3** Pinaagi sa pagtuo atong nasabtan nga ang kalibotan nahimo pinaagi sa pagmando sa Dios, aron nga kung unsa ang makita wala nahimo gikan sa mga butang nga makita. (aiōn g165) **4** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abel naghalad sa Dios sa mas angay nga halad kaysa gibuhat ni Cain. Tungod niini nga siya gidayeg ingon nga matarong. Gidayeg siya sa Dios tungod sa mga gasa nga iyang gidala. Tungod niana, si Abel nagpadayon sa pagsulti, bisaan tuod siya patay na. **5** Pinaagi sa pagtuo nga si Enoc gibayaw ug wala na makakita sa kamatayon. “Wala siya makaplagi, tungod kay ang Dios nagkuha kaniya.” Kay kini giingon mahitungod kaniya nga siya nakapahimuot sa Dios sa wala pa siya gibayaw. **6** Kung walay pagtuo dili mahimo ang pagpahimuot sa Dios, kay ang sa usa nga moduol sa Dios kinahanglang motuo nga siya anaa gayod ug iyang gantihan kadtong nangita kaniya. **7** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Noah, sa dihang gipahimangnoan sa Dios mahitungod sa

mga butang nga wala pa nakita, uban sa diosnong Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, sa dihang sa paglutos, ug kamo nakasalmot uban niadtong siya gitawag, mituman ug miadto sa dapit nga iyang nakasinati niana nga pag-antos. **8** Pinaagi kadto sa pagtukod sa usa ka siyudad nga ang ug pailob, aron nga makadawat kamo kung unsa arketecko ug tighimo mao ang Dios. **9** Pinaagi kadto ang gisaad sa Dios, human ninyo gibuhat ang iyang kabutuhan. **10** Kini tungod kay siya nagtan-aw adunay dako nga ganti. **11** Pinaagi kadto sa pagtukod sa usa ka siyudad nga ang ug pailob, aron nga makadawat kamo kung unsa arketecko ug tighimo mao ang Dios. **12** Busa gikan usab niining usa ka tawo nga haduol na sa kamatayon nahimugso ang dili maihap nga mga kaliwatan. Nahimo silang sama kadaghan sa kabituonan sa kalangitan ug ang dili maihap nga mga lugas sa balas sa baybayon. **13** Kining tanan nangamatay sa pagtuo nga wala makadawat sa mga saad. Hinuon, sa pagkakita ug pag-abiabi kanila gikan sa layo, ilang giangkon nga sila mga dumuduong ug mga langyaw sa kalibotan. **14** Kay kadtong namulong niining mga butanga nagapatin-aw nga sila nangita ug usa ka yutang natawhan alang sa ilang kaugalingon. **15** Sa pagkatnuod, kung sila naghunahuna sa nasod nga ilang gibiyaan, sila aduna untay higayon sa pagbalik. **16** Apan sama niini, sila nagtinguba sa usa ka mas maayong nasod, mao nga, usa ka langitnon. Busa ang Dios wala maulaw nga pagatawagon nga ilang Dios, sanglit siya nag-andam man ug usa ka siyudad alang kanila. **17** Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, human siya gisulayan, gihalad si Isaac. Oo, siya nga malipayong midawat sa mga saad naghalad sa iyang bugtong anak nga lalaki, **18** mahitungod kaniya nga kini ginaingon, “Gikan kang Isaac ang imong mga kaliwatan pagatawagon” **19** Si Abraham naghunahuna nga makahimo ang Dios sa pagbanhaw kang Isaac gikan sa mga patay, ug sa mahulagwayong pagkasulti, iya gayod siyang naangkon pagbalik. **20** Pinaagi kadto sa pagtuo nga gipanalanginan ni Isaac si Jacob ug si Esau

mahitungod sa mga butang nga umaabot. 21 Pinaagi 35 Ang kababayen-an nagdawat sa ilang mga patay kadto sa pagtuo nga si Jacob, sa dihang hapis na pinaagi sa pagkabanhaw. Ang uban gisakit, nga wala siya mamatay, nagpanalangin sa tagsatagsa nga midawat sa ilang kagawasan aron nga makasinati mga anak nga lalaki ni Jose. Nagsimba si Jacob, nga sila sa mas maayo nga pagkabanhaw. 36 Ang uban nanukod sa ibabaw sa iyang sungkod. 22 Pinaagi nag-antos sa pagbiaybiay ug mga pagbunal, oo, kadto sa pagtuo nga si Jose, sa dihang ang iyang bisan ang mga gapos ug pagkabilanggo. 37 Gibato kataposan haduol na, nagsulti sa pagbiya sa mga sila. Gigabas pagtunga. Gipang-ihaw pinaagi sa anak sa Israel gikan sa Ehipto ug nagmando kanila espada. Nanglakaw sila pinaagi sa panit sa karnero sa pagdala sa iyang mga bukog uban kanila. 23 ug sa panit sa kanding nga masulob-on, gisakit, Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Moises, sa dihang siya ug gipasipalaan 38 (diin ang kalibutan dili takos) nahimugso, gitagoan sulod sa tulo ka bulan sa iyang nasalaag sa kamingawan, sa kabukiran, sa mga ginikanan tungod kay nakita nila nga usa siya ka langob, ug sa mga bangag sa yuta. 39 Bisan tuod matahom nga bata, ug wala sila mahadlok sa mando ang tanang katawhan giuyonan sa Dios tungod sa sa hari. 24 Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Moises, sa dihang midako na siya, nagdumili nga tawagon nga anak sa anak nga babaye ni Parao. 25 Hinuon, gipili 40 Ang Dios nagsangkap nang daan sa usa ka butang niya nga makig-ambit sa kasakit uban ang katawhan nga labing maayo alang kanato, aron nga kung wala kita dili sila mahimong hingpit.

12 Busa, sanglit ginalibotan kita sa usa ka dako nga panon sa mga saksi, atong ilabay ang tanang butang nga makapabug-at kanato ug ang sala nga sayon kaayong naggapos kanato. Magmapailobon kita pagdagan sa lumba nga gibutang sa atong atubangan. 2 Itutok nato ang atong mga mata kung Jesus, ang tinubdan ug maghihingpit sa atong pagtuo,kinsa alang sa kalipay nga gibutang sa iyang atubangan milahutay sa krus, gitamay sa kaulawan, ug naglingkod sa tuong kamot ngadto sa trono sa Dios. 3 Kay isipa siya nga milahutay sa mga madumtanong pagpamulong nga gikan sa makasasala batok sa iyang kaugalingon, aron nga dili na kamo kapoyan o magmaluya. 4 Wala pa kamo misukol o nakigbisog batok sa sala hangtod nga mawad-an ug dugo. 5 Ug inyong nahikalmitan ang pagdasig nga nagtudlo kaninyo ingon nga mga anak: "Akong anak, hatagi ug dakong pagtagad ang pagpanton sa Ginoo, ni mabugnaw sa dihang badlongon kamo niya." 6 Kay pantonon sa Ginoo ang bisan kinsa nga iyang gihigugma, ug silotan niya ang matag anak nga iyang gidawat. 7 Paglahutay sa mga pagsulay ingon nga pagpanton. Ang Dios nagtagad kaninyo ingon nga iyang mga anak, kay unsa man ang anak kung ang iyang amahan wala magpanton? 8 Apan kung wala kamoy pagpanton, nga giambitan natong tanan, busa kamo mga anak sa gawas ug dili iyang mga anak. 9 Dugang pa niini, aduna kita'y mga kalibutanong amahan aron mopanton kanato, ug gitahod nato sila. Dili ba kinahanglan nga mas labaw pa natong tumanon ang Amahan sa espiritu ug

magkinabuhi? 10 Kay ang atong amahan tuod man o nga kasabotan, ug sa giwisikwisik nga dugo nga nagpanton kanato sa pipila ka katuigan ingon nga nagsulti ug mas maayo kaysa dugo ni Abel. 25 Tankindi matarong alang kanila, apan ang Dios nagpanton awa nga dili kamo mobalibad sa usa nga nagsulti. kanato alang sa maayo aron nga makaambit kita sa Kay kung wala sila miikyas sa dihang mibalibad iyang pagkabalaan. 11 Walay pagpanton nga daw sila sa usa nga nagpahimangno kanila dinihi sa maanindot sa kasamtangan apan hinuon sakit gayod. kalibutan, dili gayod kita maka-ikyas kung mopalayo Bisan pa niini, sa ulahi mamunga kini ug malinawon kita sa usa nga nagpahimangno gikan sa langit. 26 nga bunga sa pagkamatarong alang niadtong mga Nianang panaohana ang iyang tingog motay-og sa nabansay pinaagi niini. 12 Busa ipataas ang inyong kalibutan. Apan karon siya nagsaad ug miington, mga kamot nga nagmaluya ug himoa ang inyong "Apan sa makausa pa akong tay-ogon dili lamang huyang nga mga tuhod nga magmalig-on pag-usab; ang kalibutan, apan usab ang kalangitan." 27 Kining 13 paghimo ug tul-id nga mga dalan alang sa inyong mga pulonga, "Apan sa makausa pa," nagsaila sa tiil, aron nga bisan kinsa ang bakol dili mahisalaag pagtagtang niadtong mga butang nga natay-og, apan hinuon mamaayo. 14 Ipadayon ang kalinaw mao kana, ang mga butang nga nabuhat, aron nga uban sa tanang katawhan, ug usab ang pagkabalaan kadong mga butang diin dili matay-og magpabilin. 28 nga kung wala niini walay bisan usa nga makakita Busa, sa pagdawat sa gingharian nga dili matay-og, sa Ginoo. 15 Pagbantay aron nga walay bisan usa magmapasalamaton kita ug niini nga paagi simbaha ang dili malabot sa grasya sa Dios, ug walay gamot ang Dios nga madinawaton uban sa pagtahod ug sa kasuko ang motubo aron maghimo ug kagubot pagkahadlok, 29 kay ang atong Dios usa ka kalayo ug makadaot sa daghan. 16 Pagbantay nga walay nga molukop.

malaw-ay nga pakighilawas o dili diosnon nga tawo sama kang Esau, nga alang sa usa lang ka kanganan gibaliyya ang iyang katungod isip magulang. 17 Kay nahibalo kamo nga human niana, sa dihang iyang gitinguha ang pagpanunod sa panalangin, gisalikway siya, tungod kay wala siya nakakaplag ug kahigayonan alang sa paghinulsol uban sa iyang amahan, bisan tuod nangita siya niini sa kakugi inubanan sa mga luha. 18 Kay wala kamo mianhi sa usa ka bukid nga mahikap, bukid sa nagdilaab nga kalayo, sa kangiitngit, sa kasubo, ug bagyo. 19 Wala kamo mianhi sa kusog nga dinahunog sa trumpeta, o sa mga pulong gikan sa usa ka tingog nga maoy hinungdan nga ang makadungog niini magpakilooy nga wala na untay laing pulong ang isulti ngadto kanila. 20 Kay dili sila makakaya kung unsa ang gimando: "Bisan gani kung ang usa ka mananap mohikap sa bukid, kinahanglan batohon kini." 21 Makalilisang kaayo kini nga talan-awon nga si Moises miington, "Nalisang ako pag-ayo nga ako nangurog." 22 Hinuon, mianhi kamo sa Bukid sa Zion ug ngadto sa siyudad sa buhi nga Dios, ang langitong Jerusalem, ug sa 10, 000 ka mga anghel sa pagsaulog. 23 Mianhi kamo sa panagtigom sa tanang kamagulangang anak nga nalista sa langit, ngadto sa Dios ang maghuhukom sa tanan, ug ngadto sa mga espiritu sa matarong nga gihingpit. 24 Mianhi kamo kang Jesus, ang tigpataliwala sa bag-

13 Ipadayon ang inigsoon nga paghugugma. 2 Ayaw kalimot sa pag-abibi sa mga dumuduon, kay pinaagi sa pagbutah niini, ang pipila nakaabiabi sa mga anghel nga wala masayod niini. 3 Hinumdomi kadong nabilanggo, ingon nga kamo atua didto uban kanila, ug ingon nga ang inyong mga lawas gidagmalan sama kanila. 4 Himoa nga ang kaminyoon talahuron sa tanan, ug himoa nga ang higdaanan sa kaminyoon magpabilin nga putli, kay ang Dios maghukom sa makihilawason ug mga mananapaw. 5 Himoa nga ang inyong pamaagi sa pagkinabuhi mahimong gawasnon gikan sa pagkamahigugmaon sa salapi. Matagbaw sa mga butang nga anaa kaninyo, kay ang Dios mismo miington, "Dili ko gayod kamo biyaan, ni ako mosalikway kaninyo." 6 Magmatagbawon kita aron magmaisogon kita sa pag-ingon, "Ang Ginoo mao ang akong magtatabang; dili ako mahadlok. Unsa may mahimo sa uban nganhi kanako?" 7 Hunahunaa kadong nangulo kaninyo, kadong nagsulti sa pulong sa Dios nganha kaninyo, ug huna-hunaa ang sangpotan sa ilang binuhatan; sundoga ang ilang pagtuo. 8 Si Jesu-Cristo mao gihapon kaniadto, karon, ug hangtod sa kahangtoran. (aiōn g165) 9 Ayaw pagpadala sa nagkadiaya ug sa lain nga mga pagtulon-an, kay maayo pa nga ang kasingkasing matukod pinaagi sa grasya, dili pinaagi sa mga balaod mahitungod sa pagkaon nga wala makatabang niadtong nagkinabuhi pinaagi kanila.

10 Aduna kitay usa ka halaran nga kadtong nag-nangumusta kaninyo. **25** Hinaot nga ang grasya mag-alagad sa tabernakulo walay katungod sa pagkaon. uban kaninyong tanan.

11 Kay ang dugo sa mga mananap, gihalad alang sa mga sala, nga maoy gidala sa labaw nga pari ngadto sa balaang dapit, apan ang ilang mga lawas gisunog gawas sa kampo. **12** Busa si Jesus usab nag-antos sa gawas sa ganghaan sa siyudad, aron sa paghalad sa katawhan ngadto sa Dios pinaagi sa iyang kaugalingon nga dugo. **13** Busa mangadto kita didto kaniya sa gawas sa kampo, dala ang iyang kaulawan. **14** Kay wala kitay bisan unsa nga siyudad dinihi nga molungtad. Hinuon pangitaon nato ang moabotay nga siyudad. **15** Pinaagi kang Jesus kinahanglan nga makanunayon kitang maghalad ug mga halad sa pagdayeg ngadto sa Dios, pagdayeg nga mao ang bunga sa atong mga ngabil nga nag-ila sa iyang ngalan. **16** Ug ayaw kalimti ang pagbuhat ug maayo ug pagtabang sa usag-usa, kay mao kana nga mga halad ang nakapahimuot gayod sa Dios. **17** Pagtuman ug pagpasakop sa inyong mga pangulo, kay kanunay silang nagbantay kaninyo alang sa inyong mga kalag, ingon nga sila maghatag ug husay. Pagtuman aron nga ang inyong mga pangulo mag-atiman kaninyo uban sa kalipay, ug dili sa kaguol, nga dili gayod makatabang kaninyo. **18** Pag-ampo alang kanamo, kay nagsalig kami nga kami adunay usa ka tin-aw nga kaisipan, nga nagtinguha sa pagkinabuhi nga dungganon sa tanang mga butang. **19** Ug dasigon ko kamong tanan nga magbuhat labaw pa niini, aron nga makabalik ako kaninyo sa dili madugay. **20** Karon hinaot nga ang Dios sa kalinaw, nga nagpabalik gikan sa mga patay sa bantogan nga magbalantay sa karnero, ang atong Ginoong Jesus, pinaagi sa dugo sa walay kataposan nga kasabotan, (*aiōnios g166*) **21** magsangkap kaninyo sa matag maayong butang sa pagbuhat sa iyang kabubut-on, nga nagpamuhat kanato kung unsa ang makapahimuot pag-ayo sa iyang panan-aw, pinaagi kang Jesu-Cristo,kinsa kaniya ang himaya hangtod sa kahangtoran ug sa walay kataposan. Amen. (*aiōn g165*) **22** Karon magdasig ako kaninyo, mga igsoon, sa pag-antos uban ang pulong sa pagdasig nga mubo nakong gisulat alang kaninyo. **23** Hibalo! nga ang atong igsoon nga si Timoteo nakagawas na, diin ako makigkita kaninyo kung mobalik siya sa dili madugay. **24** Kumustaha ang tanan ninyong mga pangulo ug ang tanang mga magtutuo. Kadong gikan sa Italya

Santiago

1 Si Santiago, usa ka sulugoon sa Dios ug kango Ginoong Jesu-Cristo, ngadto sa 12 ka mga tribon nga Nagkatibulaag, mga pangamusta. **2** Isipa kinining tanan nga kalipay, akong mga igsoon, sa dihang kamo makasinati sa daghang mga kasamok, **3** nasayod kamo nga ang pagsulay sa inyong pagtuo mosangpot sa paglahutay. **4** Tugoti nga ang paglahutay nga hingpit mabuhat, aron nga kamo mamahimong mahingpit ug hingkod, ug walay makulang. **5** Apan kung adunay usa kaninyo nga nanginahanglan ug kaalam, pangayo niini gikan sa Dios, ang usa nga mohatag nga madagayaon ug walay pagbadlong sa tanan nga mangayo, ug siya mohatag niini. **6** Apan pangayo uban sa pagtuo, nga walay pagduhaduha, kay ang usa nga nagduhaduha sama sa balod sa dagat, dad-on pinaagi sa hangin ug dalahon bisan asa. **7** Tungod kay ang usa ka tawo kinahanglan dili maghunahuna nga siya makadawat sa inyong gihangyo sa Ginoo; **8** kanang tawhana nagduhaduha, mabalhinbalhinon sa tanan niya nga mga pamaagi. **9** Ang kabos nga igsoon kinahanglan nga magmaya sa inyong pagkahalangdon, **10** samtang ang dato nga igsoon diha sa inyong pagpaubos, tungod kay siya molabay lamang sama sa usa ka bulak sa uma nga malaya. **11** Ang adlaw mosubang uban sa makasunog nga kainit ug makapauga sa mga tanom, ug ang mga bulak mangatagak ug ang inyong kaanyag mamatay. Sa samang paagi ang dato nga tawo mangawala lang sa tunga-tunga sa ilang mga buluhaton. **12** Bulahan ang tawo nga molahutay sa pagsulay, kay human siya makalahutay sa pagsulay, siya makadawat ug korona sa kinabuhi, nga gisaad niadtong nahigugma sa Dios. **13** Walay usa nga moingon sa dihang siya tintalon, "Kini nga tintasyon gikan sa Dios," tungod kay ang Dios dili matintal pinaagi sa daotan, ug ang Dios dili motintal ni bisan kinsa. **14** Ang matag-usa nga tawo matintal pinaagi sa inyong daotang mga tinguha nga nagkabig ug nagguyod kaniya palayo. **15** Unya human nga ang makasasala nga tinguha manamkon, ang sala matawo, ug pagkahuman nga ang sala dako na, kini mosangpot sa kamatayon. **16** Ayaw kamo pagpalimbong, akong hinigugmang mga igsoon. **17** Ang matag maayo nga gasa ug matag hingpit nga gasa kini gikan sa kahitas-an, nga moabot kanato gikan sa Amahan sa mga kahayag. Siya dili mausab sama sa gabalhinbalhin nga mga anino.

18 Gipili sa Dios ang paghatag sa kinabuhi nganhi kanato pinaagi sa pulong sa kamatuoran, aron nga mahisama kita sa unang abot taliwala sa inyang mga binuhut. **19** Kamo nasayod niini, akong hinigugma nga mga igsoon. Ang matag tawo kinahanglan nga maabtikon sa pagpamati, magmahinay sa pagsulti, ug magmahinay sa pagkasuko, **20** kay ang pagkasuko sa usa ka tawo dili mosangpot sa pagkamartrong sa Dios. **21** Busa biyai ang tanang mahugaw nga sala ug ang daotan nga anaa sa bisan asa, ug diha sa pagkamaubsanon madawat ang natanom nga pulong, nga makahimo sa pagluwas sa inyong mga kalag. **22** Tumana ang pulong, ayaw lamang kini paminawa, aron dili malimbongan ang inyong kaugalingon. **23** Kay kung ang usa makadungog sa pulong ug dili magbuhut niini, siya sama sa usa ka tawo nga misusi sa inyong naandan nga dagway sa samin. **24** Siya misusi sa inyong dagway, ug siya milakaw ug sa wala madugay nalimtan na niya kung unsa ang inyong dagway. **25** Apan ang tawo nga mitan-aw ug mabinantayon ngadto sa hingpit nga balaod, ang balaod sa kagawasan, ug padayon sa pagtuman niini, dili lamang usa ka tigpaminaw nga makalimot, kini nga tawo mahimong mapanalanginan samtang ginabuhut niya kini. **26** Kung ang adunay usa kaninyo nga naghunahuna sa inyong kaugalingon nga relihiyoso, apan dili niya mapugngan ang inyong dila, inyong gilimbongan ang inyong kasingkasing ug ang inyong relihiyon walay pulos. **27** Putli ug walay buling nga relihiyon atubangan sa atong Dios ug Amahan mao kini: ang pagtabang sa wala nay mga amahan ug sa mga balo sa ilang mga pag-antos, ug sa pagpanalipod sa ilang kaugalingon gikan sa dunot nga kalibutan.

2 Mga igsoon ko, ayaw sunda ang pagtuo sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang Ginoo sa himaya, pinaagi sa pagdapig sa usa ka tawo. **2** Kung adunay mosulod nga usa ka tawo sa inyong panagtigom nga nakasul-ob ug bulawan nga mga singsing ug maayong mga bistri, ug aduna usab mosulod nga usa ka kabos nga tawo nga may hugaw nga bistri, **3** ug inyong tagdon pag-ayo ang dato nga tawo nga nagsuot sa maayo nga mga bistri, ug mag-ingon, "Palihog lingkod dinihi sa nindot nga dapit," apan mag-ingon kamo ngadto sa kabos nga tawo, "Magtindog ka didtong dapita," o, "Lingkod sa akong tilian," **4** wala ba kamo maghukom sa inyong mga kaugalingon, ug nahimo nga maghukom nga may

daotang hunahuna? 5 Paminaw, akong hinigugma iyang anak nga lalaki ngadto sa ibabaw sa halaran? 22 ng a mga kaigsoonan, dili ba ang Dios man nagpili sa Makita ninyo nga ang iyang pagtuo namuhat pinaagi mga kabos dinihi sa kalibutan aron madato sa pagtuo sa iyang mga binuhatan, ug pinaagi sa mga buhat ug makapanunod sa ginghamian nga iyang gisaad ang iyang pagtuo nagkab-ot sa katuyoan niini. 23 Ang niadtong nahigugma kaniya? 6 Apan gipakaualawan kasulatan natuman nga nag-ingon, "Si Abraham mituo ninyo ang mga kabos! Dili ba ang mga dato man sa Dios, ug giisip siya nga matarong." Busa gitawag ang nagdaogdaog kaninyo, ug dili ba sila man ang si Abraham nga usa ka higala sa Dios. 24 Nakita nagguyod kaninyo ngadto sa hukmanan? 7 Dili ba ninyo nga gipakamatarong ang usa ka tawo pinaagi ang mga dato man ang nagpasipala sa maayong sa mga buhat, ug dili lamang pinaagi sa pagtuo. 25 ngalan nga maoy gigamit sa pagtawag kaninyo? 8 Sa sama nga paagi usab dili ba si Rahab nga babaye Apan, kung inyong tumanon ang harianon nga balaod, nga gabaligya sa iyang kaugalingon gipakamatarong ingon nga nahisulat sa kasulatan, "Kinahanglan nga pinaagi sa mga buhat, sa dihang gidawat niya ang higugmaon ninyo ang inyong siligan sama sa inyong kaugalingon," nagbuhat kamo ug maayo. 9 Apan 26 Kay kung ang lawas ibulag sa espiritu patay man, kung kamo nagdapig sa usa ka tawo, nakasala ang pagtuo usab nga walay mga buhat patay usab. kamo, hinukman pinaagi sa balaod ingon nga mga nakasupak sa balaod. 10 Kay si bisan kinsa ang nagtuman sa tibuok balaod, apan sa gihapon napandol sa usa lamang ka babin, nahimo siyang sad-an sa pagsupak sa tibuok balaod! 11 Kay ang Dios nga misulti, "Ayaw pagpanapaw", misulti usab, "Ayaw pagpatay." Kung ikaw wala manapaw, apan nakapatay ka, gisupak nimo ang balaod sa Dios. 12 Busa pagsulti ug pagtuman ingon niadtong mga hinukman pinaagi sa balaod sa kagawasan. 13 Kay ang paghukom miabot nga walay kaluoy niadtong wala nagmaloloy-on. Ang kaluoy magmadaugon labaw sa paghukom! 14 Unsa kini kamaayo, akong mga kaigsoonan, kung ang usa moingon nga siya adunay pagtuo, apan wala siyay buhat? Kana ba nga pagtuo makaluwas kaniya? 15 Kung ang usa ka igsoon nga lalaki o babaye nagkinahanglan ug mga bisti ug sa inadlaw nga pagkaon, 16 ug ang usa kaninyo magsulti ngadto kanila, "Lakaw diha sa kalinaw, pagmainiton ug kaon ug maayo," apan wala kamo maghatag kanila sa mga butang nga gikinahanglan alang sa lawas, unsa kana kamaayo? 17 Sa samang pamaagi ang pagtuo, kung kini walay mga buhat, patay. 18 Apan kung adunay mosulti, "Ikaw adunay pagtuo, ug ako adunay mga buhat." Ipakita kanako ang inyong pagtuo nga walay mga buhat, ug ipakita ko kaninyo ang akong pagtuo pinaagi sa akong mga buhat. 19 Nagatuwo kamo nga adunay usa ka Dios; husto kamo. Apan ang mga demonyo nagtuo usab niiana ug nanguro. 20 Buot ka ba masayod, buang-buang nga tawo, nga ang pagtuo walay pulos kung walay mga buhat? 21 Dili ba si Abraham nga atong patriarka gipakamatarong pinaagi sa iyang binuhatan sa dihang gihalad niya si Isaac ang

iyang anak nga lalaki ngadto sa ibabaw sa halaran? 22

Makita ninyo nga ang iyang pagtuo namuhat pinaagi sa iyang mga binuhatan, ug pinaagi sa mga buhat ang iyang pagtuo nagkab-ot sa katuyoan niini. 23 Ang niadtong nahigugma kaniya? 6 Apan gipakaualawan kasulatan natuman nga nag-ingon, "Si Abraham mituo ninyo ang mga kabos! Dili ba ang mga dato man sa Dios, ug giisip siya nga matarong." Busa gitawag ang nagdaogdaog kaninyo, ug dili ba sila man ang si Abraham nga usa ka higala sa Dios. 24 Nakita nagguyod kaninyo nga gipakamatarong ang usa ka tawo pinaagi sa mga buhat, ug dili lamang pinaagi sa pagtuo. 25 ngalan nga maoy gigamit sa pagtawag kaninyo? 8 Sa sama nga paagi usab dili ba si Rahab nga babaye Apan, kung inyong tumanon ang harianon nga balaod, nga gabaligya sa iyang kaugalingon gipakamatarong ingon nga nahisulat sa kasulatan, "Kinahanglan nga pinaagi sa mga buhat, sa dihang gidawat niya ang higugmaon ninyo ang inyong siligan sama sa inyong kaugalingon," nagbuhat kamo ug maayo. 9 Apan 26 Kay kung ang lawas ibulag sa espiritu patay man, kung kamo nagdapig sa usa ka tawo, nakasala ang pagtuo usab nga walay mga buhat patay usab.

3 Dili ang kadaghanan kaninyo mahimong mga magtutudlo, mga kaigsoonan ko, hibalo-i nga kita makadawat ug dakong paghukom. 2 Kay kitang tanan napandol sa daghang mga paagi. Kung si bisan kinsa nga wala mapandol sa iyang mga pulong, usa siya ka putli nga tawo, nga makahimo sa pagpugong sa iyang tibuok lawas. 3 Karon kung atong butangan ug renda ang baba sa kabayo sila motuman kanato, ug atong mapalihok ang ilang tibuok lawas. 4 Tanawa usab nga ang mga barko, bisan pa nga sila mangadagko kaayo ug gimaneho pinaagi sa kusog nga mga hangin, gigiyahan pinaagi sa usa ka gamay kaayo nga timon diin ang kapitan magtinguha sa pagtuyok bisan asa. 5 Ingon usab nga ang dila usa ka gamay nga babin sa lawas, apan manghambug ug dagkong mga butang. Tan-awa kung unsa ka dako ang usa ka lasang nga mosilaob pinaagi sa usa ka kidlap! 6 Ang dila usa usab ka kalayo, ang usa ka makasasalang kalibutan nahimutang sa mga babin sa atong lawas, diin makahugaw sa tibuok lawas ug makapsilaob sa kalayo sa dalan sa kinabuhi, ug ang kaugalingon mahimutang sa kalayo pinaagi sa impiyerno. (Geenna g1067) 7 Matag matang sa ihalas nga mananap, langgam, nagkamang nga mananap sa yuta, ug mga linalang sa dagat mahimong maanad ug mapaanad pinaagi sa katawhan, 8 apan walay si bisan kinsa taliwala sa tawo ang makahimo sa pagpaanad sa dila; kini usa ka nag-alindasay nga daotan, puno sa makamatay nga hilo. 9 Pinaagi sa dila atong gidayeg ang atong Ginoo ug ang Amahan, ug pinaagi niini kita magtunglo sa mga tawo, nga gibuhat sama sa hulagway sa Dios. 10 Mogawas sa susamang baba ang pagsulti ug panalangin ug

pagtunglo. Mga kaigsoonan ko, kini nga mga butang sa Dios. Isalikway ang yawa ug siya mokalagiw gikan dili angay nga mahitabo. 11 Ang usa ka tubod kaninyo. 8 Paduol sa Dios, ug siya mopaduol diha nagabubo ba ug susamang presko ug pait nga tubig? kaninyo. Hinloi ang inyong mga kamot, kamong mga 12 mga kaigsoonan ko, ang usa ka kahoy nga igira makasasala, ug putlia ang inyong mga kasingkasing, motubo ba nga Olibo, o ang usa ka paras motubo ba kamong maduhaduhaon. 9 Pagsubo, pagbangutan, nga igos? Ni ang parat nga tubod dili makahimo sa ug paghilak! Pulih ang inyong katawa ngadto sa paghatag ug preskong tubig. 13 Kinsa man kaninyo kasubo ug ang inyong kalipay sa kangiob. 10 Ipaubos ang maalamon ug masinabtanon? Pasagdi kanang ang inyong kaugalingon diha sa Ginoo, ug siya tawhana nga magpakita sa usa ka maayong kinabuhi magpataas kaninyo. 11 Ayaw pagsulti batok sa usag pinaagi sa iyang mga buhat sa pagkamainubsanon usa, mga igsoon. Ang tawo nga magsulti batok sa usa nga gikan sa kaalam. 14 Apan kung aduna kay pait ka igsoon o maghukom sa iyang igsoon nagsulti batok nga pangabugho ug hakog nga tinguha sa imong sa balaod ug naghukom sa balaod sa Dios. Kung kasingkasing, ayaw pagpanghambug ug pamakak kamo maghukom sa balaod, wala kamo nagtuman sa batok sa kamatuoran. 15 Dili kini usa ka kaalam balaod, apan mga maghuhukom niini. 12 Usa lamang nga niabot paubos gikan sa ibabaw, apan hinuon ang naghatag sa balaod ug maghuhukom, ang Dios, kalibotanon, dili espirituhanon, demonyo. 16 Kay diin ang usa nga makahimo sa pagluwas ug paglaglag, anaa ang pagpangabugho ug kahakog nga tinguha, Kinsa kamo nga maghukom sa inyong siligan? 13 adunay kalibog ug tanang mangil-ad nga naandan. Paminaw, kamo nga nag-ingon, "Karong adlawa o 17 Apan ang kaalam nga gikan sa ibabaw mao ugma mangadto kamo niining lungsod, ug magpabilin ang una nga putli, unya mahigugmaon sa kalinaw, kamo ug usa ka tuig didto, ug magpatigayon, ug matinabangon, mainiton nga kasingkasing, puno sa maghimog ginansiya." 14 Kinsa ang nasayod kung kalooy ug maayong bunga, walay gidapigan nga unsa ang mahitabo ugma, ug unsa raman ang inyong pipila ka mga tawo, ug matinud-anon. 18 Ug ang kinabuhi? Kay sama kamo sa gabon nga mopakita sa bunga sa pagkamatarong gitanom sa kalinaw alang niadtong magbuhat ug kalinaw.

4 Asa ba naggikan ang panaglalis ug panagbingkil taliwala kaninyo? Dili ba sa pagpatigbabaw sa inyong daotang mga tinguha nga gipakig-awayan sa inyong mga sakop? 2 Nagtinguha kamo sa kung unsa ang wala kaninyo. Mopatay kamo ug mogukod kamo human sa kung unsa ang inyong wala maangkon. Nag-away kamo ug naglalis, apan wala gihapon ninyo kini nakuha tungod kay wala kamo nangayo sa Dios. 3 Nangayo kamo apan wala makadawat tungod kay nangayo kamo alang sa dili maayo nga mga butang, aron nga mag-usik-usik kamo niini sa daotan ninyong mga tinguha. 4 Kamong mga mananapaw! Wala ba kamo masayod nga ang pagpakhigala sa kalibutan pagsupak batok sa Dios? Busa, si bisan kinsa nga buot makighigala sa kalibutan naghimo sa iyang kaugalingon nga kaaway sa Dios. 5 O naghunahuna ba kamo nga ang kasulatan walay kahulogan sa dihang kini nag-ingon nga ang Espiritu nga iyang nga grasya, mao nga ang kasulatan nag-ingon, "Ang Dios magasalikway sa mapahitas-on, apan maghatag ug grasya sa mapainubsanon." 7 Busa, pagpailalom

sa Dios. Isalikway ang yawa ug siya mokalagiw gikan dili angay nga mahitabo. 8 Paduol sa Dios, ug siya mopaduol diha nagabubo ba ug susamang presko ug pait nga tubig? kaninyo. Hinloi ang inyong mga kamot, kamong mga 9 Pagsubo, pagbangutan, nga igos? Ni ang parat nga tubod dili makahimo sa ug paghilak! Pulih ang inyong katawa ngadto sa paghatag ug preskong tubig. 10 Ipaubos ang maalamon ug masinabtanon? Pasagdi kanang ang inyong kaugalingon diha sa Ginoo, ug siya tawhana nga magpakita sa usa ka maayong kinabuhi magpataas kaninyo. 11 Ayaw pagsulti batok sa usag pinaagi sa iyang mga buhat sa pagkamainubsanon usa, mga igsoon. Ang tawo nga magsulti batok sa usa nga gikan sa kaalam. 12 Usa lamang nga niabot paubos gikan sa ibabaw, apan hinuon ang naghatag sa balaod ug maghuhukom, ang Dios, kalibotanon, dili espirituhanon, demonyo. 13 Adunay kalibog ug tanang mangil-ad nga naandan. Paminaw, kamo nga nag-ingon, "Karong adlawa o 14 Apan ang kaalam nga gikan sa ibabaw mao ugma mangadto kamo niining lungsod, ug magpabilin ang una nga putli, unya mahigugmaon sa kalinaw, kamo ug usa ka tuig didtoto, ug magpatigayon, ug matinabangon, mainiton nga kasingkasing, puno sa maghimog ginansiya." 15 Kinsa ang nasayod kung kalooy ug maayong bunga, walay gidapigan nga unsa ang mahitabo ugma, ug unsa raman ang inyong pipila ka mga tawo, ug matinud-anon. 16 Kay sama kamo sa gabon nga mopakita sa makadiyot ug unya mahanaw. 17 Hinuon kinahanglan kamo mosulti, "Kung kini maoy kabut-on sa Ginoo, kami magkinabuhi o kami magbuhat niini o niana."

16 Apan karon naghinambog kamo mahitungod sa inyong mga plano. Ang tanang paghinambog daotan. 17 Busa, alang kaniya nga nasayod pagbuhat sa maayo apan wala kini buhata, alang kaniya kini sala.

5 Duol karon, kamo nga mga dato, hilak sa makusog tungod sa mga kaalaotan nga moabot kaninyo. 2 Ang inyong mga bahandi nangaduga na ug ang inyong mga bisti gipangkaon na sa anay. 3 Ang inyong mga bulawan ug ang inyong plata nahimong wala nay mga bili, ug ang ilang mga taya magapamatuod batok kaninyo ug molamoy sa inyong mga unod sama sa kalayo. Gitigom ninyo ang inyong mga bahandi sa kataposang mga adlaw. 4 Tan-awa, ang suhol sa mga mamomuo—niadtong wala ninyo gibayran alang sa pag-ani sa inyong mga kaumahan—nagasinggit! Ug ang mga pagsinggit niadtong nag-ani sa inyong mga tanom miabot na sa mga igdulungog sa Kasundalohan sa Ginoo. 5 Nagpuyo kamo nga haruhay sa kalibutan ug nagpatagbaw sa iyong mga kaugalingon. Nagpatambok kamo sa inyong mga kasingkasing alang sa adlaw sa ting-iaw. 6 Gihukman ninyo ug gipatay ang matarong nga dili

mosukol kaninyo. 7 Busa pagkamapailubon, mga igsoon, hangtod sa pag-abot sa Ginoo, sama sa mag-uuma nga naghulat sa bilihong pag-ani sa yuta, nga nagahulat nga mapailubon alang niini, hangtod motulo ang sayo ug ulahi nga ulan. 8 Magpailob usab kamo; lig-on ang inyong mga kasingkasing, tungod kay haduol na ang pag-abot sa Ginoo. 9 Ayaw pagbagulbul, mga igsoon, batok sa usag-usa, aron nga dili kamo pagahukman. Tan-awa, ang maghuhukom nagatindog na sa pultahan. 10 Alang sa panig-ingnan, mga igsoon, hunahunaa ang pag-antos ug pagpailob sa mga propeta nga nagsulti sa ngalan sa Ginoo. 11 Tan-awa, gitawag nato kadong naglahutay nga, "bulahan." Nadungog ninyo ang pagpailob ni Job, ug nasayran ninyo ang katuyuan sa Ginoo alang kang Job, kung giunsa sa Ginoo nga puno sa kahangawa ug kaluoy. 12 Labaw sa tanan, akong mga kaigsoonan, ayaw panumpa, bisan pinaagi sa langit o pinaagi sa yuta, o pinaagi sa bisan unsang pagpanumpa. Kondili ang inyong "Oo" pasabot nga "Oo" ug ang inyong "Dili" pasabot nga "Dili," aron nga dili kamo mahiagom ubos sa paghukom. 13 Aduna bay usa nga nag-antos taliwala kaninyo? Kinahanglan nga mag-ampo siya. Nagmalipayon ba ang uban? Paawita siya ug pagdayeg. 14 Nagmasakiton ba ang bisankinsa taliwala kaninyo? Patawaga siya sa mga kadagkoan sa simbahon, ug mag-ampo ang mga kadagkoan alang kaniya, magadihog kaniya sa lana diha sa ngalan sa Ginoo, 15 ug ang pag-ampo sa pagtuo makaluwas sa masakiton nga tawo, ug ang Ginoo magapabangon kaniya. Kung nakabuhat siya ug sala, ang Dios magapasaylo kaniya. 16 Busa isugid ang inyong mga sala ngadto sa usag-usa, ug pag-ampo alang sa usag-usa, nga kamo mamaayo. Ang pag-ampo sa matarong maghatag ug dakong katumanan. 17 Si Elias usa ka tawo nga adunay pagbati sama kanato. Nag-ampo siya nga mainiton nga dili moulan, ug walay ulan sa yuta sulod sa tulo ka tuig ug unom ka bulan. 18 Ug miampo pag-usab si Elias, ug ang kalangitan mibubo ug ulan sa yuta ug ang yuta mihatag ug ani. 19 Mga kaigsoonan ko, kung si bisankinsa kaninyo mahisalaag gikan sa kamatuoran, apan ang usa ka tawo maggiya kaniya pabalik, 20 pahibalo-a siya nga si bisankinsa ang mogiya sa usa ka makasasala pagawas sa kasaypanan sa iyang dalan makaluwas sa iyang kalag gikan sa kamatayon ug magatabon sa sala sa kadaghanan.

1 Pedro

1 Ako si Pedro, apostol ni Jesu-Cristo, ngadto sa mga langyaw nga nagkatibulaag, ang mga pinili, sa tibuok Pontus, Galacia, Capadocia, Asya, Bitinya. **2** Kini sumala sa plano nang daan sa Dios nga Amahan. Kini pinaagi sa pagbalaan alang sa Espiritu alang sa pagmasinugtanon ug alang sa pagwisikwisik sa dugo ni Jesu-Cristo. Hinaot ang grasya maanaa kaninyo, ug ang inyong kalinaw mouswag. **3** Hinaot nga ang Dios Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo magpanalangin. Sa dako niyang kaluoy, gihatagan niya kita ug bag-on kinabuhi alang sa pagsalig sa usa ka panulundon. Kini nga panulundon pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo gikan sa mga patay. **4** Kini alang sa panulundon nga dili mahanaaw, dili mamantsahan, ug dili molubad. Kini giandam sa langit alang kaninyo. **5** Gipanalipdan kamo sa gahom sa Dios pinaagi sa pagtuo, alang sa kaluwasan nga andam ipadayag sa kataposang panahon. **6** Naglipay kamo pag-ayo mahitungod niini, bisan karon gikinahanglan ninyo nga bation ang kaguol sa daghan nga nagkalainlaing mga kasamok. **7** Tungod kini sa pagpamatuod sa inyong pagtuo, nga mas bililhon pa kay sa bulawan nga mahanaaw, bisan nga gisulayan kini pinaagi sa kalayo. Kini mahitabo aron nga ang inyong pagtuo mosangpot sa pagdayeg, sa himaya, ug dungog sa pagpadayag ni Jesu-Cristo. **8** Wala kamo makakita kaniya, apan gihigugma ninyo siya. Wala ninyo siya nakita karon, apan mituo kamo kaniya ug hilabihan ang inyong kalipay nga dili malitok, ang mahimayaong kalipay. **9** Karon nadawat ninyo alang sa inyong kaugalingon ang resulta sa inyong pagtuo, ang kaluwasan sa inyong mga kalag. **10** Ang mga propeta nagsusi ug nangutana pag-ayo mahitungod niini nga kaluwasan, mahitungod sa grasya nga maanaa kaninyo. **11** Nagsusi sila aron masayod mahitungod kang kinsa ug kanus-a ang Espiritu ni Cristo nga anaa kanila nga nakigsulti ngadto kanila. Nahitabo kini ingon nga siya makigsulti nang daan kanila mahitungod sa pag-antos ni Cristo ug ang mahimayaong mga butang human niana. **12** Kini gipadayag ngadto sa mga propeta nga wala sila nag-alagad alang sa ilang kaugalingon, apan alang kaninyo. Kini mao ang ilang gibuhat mahitungod sa mga butang nga gisulti kaninyo pinaagi niadtong gipasabot sa Balaang Espiritu, nga gipadala gikan sa langit. Kini mao ang mga butang nga bisan ang

mga anghel nagtinguha nga mapadayagan. **13** Busa andama ang inyong mga hunahuna. Pagmalinawon. Ibutang ang tanang nga pagsalig diha sa grasya nga pagadad-on nganha kaninyo sa pagpadayag ni Jesu-Cristo. **14** Ingong nga matinumanon nga mga anak, ayaw ipahiuyon ang inyong kaugalingon sa mga tinguha nga inyong gisunod sa dihang kamo mga wala pay alamag. **15** Apan ingon nga ang nagtagaw kaninyo balaan, kamo, usab, magbalaan sa tibuok ninyong pamatasan. **16** Kay kini nahisulat, "Pagbalaan, kay ako balaan man." **17** Ug kung mosangpit kamo sa "Amahan" nga mao ang magahukom nga walay pagpalabi sumala sa binuhatan sa mataq-usa, gamita ang inyong panahon sa pagpanaw diha sa balaanong pagtahod. **18** Nasayod kamo nga dili tungod sa mangahanaw nga plata o bulawan nga kamo natubos gikan sa binuang nga pamatasan nga inyong natunan gikan sa inyong mga amahan. **19** Hinuon, natubos kamo pinaagi sa hamili nga dugo ni Cristo, nga sama sa usa ka karnero nga walay buling o mansa. **20** Si Cristo gipili ng daan sa wala pa gibuhat ang kalibutan, apan karon gipadayag siya kaninyo niining kataposan nga mga panahon. **21** Pinaagi kaniya mituo kamo sa Dios, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay ug nganha kaniya nga naghatag sa himaya aron nga ang inyong pagtuo ug pagsalig maanaa sa Dios. **22** Gihimo ninyo nga putli ang inyong mga kalag pinaagi sa pagtuman sa kamatuoran. Kini alang sa katuyoan sa tinuoray nga inigsoong gugma, busa higumaa ang mataq-usa nga gikan sa kinailadman sa kasingkasing. **23** Natawo na kamo pag-usab, dili gikan sa madunot nga binhi, apan gikan sa dili madunot nga binhi, pinaagi sa pagkinabuhi ug pagpabilin sa pulong sa Dios. (aiōn g165) **24** Kay "ang tanan nga unod sama sa sagbot, ug ang tanang himaya niini sama sa bulak sa sagbot. Ang sagbot malaya, ug mangahulog ang bulak, **25** apan ang pulong sa Gino magpabilin hangtod sa kahangtoran." Mao kini ang maayong balita nga gipahibalo kaninyo. (aiōn g165)

2 Busa isalikway ang tanang pagkadaotan, tanang paglimborg, pagpakaaron-ingnon, kasina, ug ang tanang pagpangdaot. **2** Sama sa mga bata nga bag-on natawo, naninguha sa lunsay nga espirituhanong gatas, aron nga pinaagi niini kamo motubo diha sa kaluwasan, **3** kung nakatilaw kamo nga ang Gino maayo. **4** Duol kaniya nga mao ang buhing bato nga gisalikway sa mga tawo, apan kana gipili sa Dios ingon nga bililhon alang kaniya. **5**

Kamo usab sama sa buhing mga bato nga gitukod iyang kahibalo sa Dios. **20** Kay unsay dungog niana aron mahimong usa ka espirituhanong balay, aron kung kamo nakasala ug unya molahutay samtang mamahimong balaan nga pagkapari nga naghalad gisilotan? Apan kung nagbuhat kamo ug maayo unya sa espirituanong mga paghalad nga makapahimuot kamo nag-antos samtang gisilotan, kini kahimutan sa Dios pinaagi kang Jesu-Cristo. **6** Ang Kasulatan sa Dios. **21** Kay tungod niini kamo gitawag, tungod nag-ingon niini, "Tan-awa, nagbutang ako sa Zion ug kay si Cristo usab nag-antos alang kaninyo. Nagbilin usa ka mahinungdanong bato, pinili ug bililhon. Si siya ug panag-ingnan alang kaninyo aron sundon bisan kinsa nga motuo kaniya dili gayod maulawan." ang iyang mga dalan. **22** Wala siya nakahimo ug **7** Ang dungog unya alang kanimo nga mituo. Apan, sala, ni limborg nga makita diha sa iyang baba. **23** "ang gisalikway nga bato sa mga magtutukod, kini Sa dihang siya giinsulto, wala siya mibalos sa pagmahimong ulo sa patukoronan"— **8** ug, "ang bato nga makapandol ug ang bato nga makapadagma." Sila apan gitugyan niya ang iyang kaugalingon ngadto mangapandol, nga nagasupak sa pulong, nga mao sa matarong nga maghuhukom. **24** Siya mismo ang usab ang ilang padulngan. **9** Apan mga pinili kamo nagpas-an sa atong mga sala sa iyang lawas ngadto nga katawhan, ang harianong pagkapari, balaan nga sa kahoy, aron nga wala na gayod kitay kabahin nasod, ang katawhan nga gipanag-iya sa Dios, aron diha sa sala, ug aron nga magkinabuhi kita alang sa nga mapahibalo ninyo ang kahibulangang mga buhat pagkamatarong. Pinaagi sa iyang mga labod kamo sa nagtawag kaninyo gikan sa kangiitngit ngadto nangaayo. **25** Kamong tanan naglatagaw sama sa sa iyang kahibulongang kahayag. **10** Kaniadto dili nasalaa ng mga karnero, apan karon nahiuli na kamo katawhan, apan karon kamo katawhan na sa kamo ngadto sa magbalantay ug tigpanalipod sa Dios. Wala kamo nakadawat ug kaluoy, apan karon inyong mga kalag.

nadawat na ninyo ang kaluoy. **11** Mga hinigugma, gitawag ko kamo ingon nga mga langyaw ug mga dumuduong aron molikay gikan sa unodnong mga tinguha, diin naghimog panag-away batok sa inyong kalag. **12** Kinahanglan nga aduna kamoy maayong pamatasan taliwala sa mga Gentil, aron nga, kung mosulti sila nga nagbuhat kamo sa daotang mga butang, makita nila ang maayo ninyong binuhatan ug magdayeg sa Dios sa adlaw sa iyang pagbalik. **13** Tumana ang matag tawhanong katungod alang sa Gino. Tumana ang mga hari ingon nga labaw, **14** ug ang mga gobernador usab, nga gipadala aron mosilot sa nagbuhat ug daotan ug magdayeg niadtong nagbuhat ug maayo. **15** Kay kini mao ang kabubut-on sa Dios, nga sa pagbuhat ug maayo mapahilom ninyo ang walay pulos nga istorya sa mga buuangbuang nga mga tawo. **16** Ingong mga tawong gawashnon, ayaw gamita ang inyong kagawasan ingon nga tabon alang sa pagkadaotan, apan pagpakasama sa mga alagad sa Dios. **17** Tahora ang tanang mga tawo. Higugmaa ang kaigsoonan. Kahadloki ang Dios. Tahora ang hari. **18** Mga sulugoon, pagpasakop kamo sa inyong mga agalon uban ang bug-os nga pagtahod. Pagpasakop kamo dili lamang sa maayo ug sa malumo nga mga agalon, apan ngadto usab sa mga daotan. **19** Kay kini dalaygon si bisan kinsa nga molahutay sa kasakit samtang nag-antos sa dili makataronganon tungod sa

3 Niini nga pamaagi, kamo nga mga asawa kinahanglan nga magpailalom kamo sa inyong mga kaugalingong bana. Buhata kini aron, bisan kung ang pipila ka mga lalaki makasupak sa pulong, tungod sa pamatasan sa ilang mga asawa madaog sila bisan wala ang pulong. **2** Kay makita nila ang inyong tinud-anay nga pamatasan uban ang pagtahod. **3** Himoa kini dili sa pagpadayan-dayan: pagsalapid sa buhok, pagpangalahas sa bulawan, o pagsul-ob ug mahalon nga bisti. **4** Hinun, himoa kini uban sa kinasuloran sa kasingkasing sa tawo, ug ang molungtd ngaa kaanyag sa malumo ug malinawon nga espiritu, nga diin bililhon atubangan sa Dios. **5** Kay ang balaang babaye nagpaanyag sa ilang kaugalingon sa niini nga pamaagi. Aduna silay pagsalig sa Dios ug nagpailalom sila sa ilang mga kaugalingong bana. **6** Sa niini nga paagi mituman si Sara kang Abraham ug gitawag niya siya ug ginoo. Karon iya na kamong mga anak kung mobuhat kamo sa maayo ug kung dili kamo mahadlok sa kasamok. **7** Sa samang paagi, kamong mga bana kinahanglan magpuyo uban sa inyong mga asawa sumala sa pagsinabtanay, ingon nga usa ka luya nga sudlanan, ang babaye. Kinahanglan magtahod kamo kanila ingon nga isig ka manununod sa gasa sa kinabuhi. Buhata kini aron nga ang inyong mga pag-ampo dili mababagan. **8** Sa kataposan, kamong tanan, maghiusa sa hunahuna, pagmaluluy-

on, paghigugmaay ingon nga magsoon, pagmalumo, **4** Busa, tungod kay si Cristo nag-antos diha sa ug pagmapaubsanon. **9** Ayaw balosi ug daotan ang unod, sul-obi ang inyong kaugalingon sa samang daotan o pagtamay ang pagtamay. Sa laing babin, katuyoan. Kay si bisan kinsa ang nag-antos diha sa padayon sa pagpanalangin, tungod niini gitawag unod miundang na gikan sa sala. **2** Ingon nga resulta, kamo, aron makapanunod kamo sa panalangin. **10** isip tawo, alang sa nahibilin nga panahon nga siya "Ang usa nga buot mohiguma sa kinabuhi ug makita anaa sa unod, dili na magpuyo alang sa tawhanong ang maayong mga adlaw kinahanglan pahunongan tinguha, apan alang sa kabubut-on sa Dios. **3** Kay ang iyang dila gikan sa daotan ug ang iyang ngabil igo na ang panahon nga milabay aron buhaton sa pagpanglimborg. **11** Talikdan na niya ang daotan kung unsa ang buot buhaton sa mga Gentil—kalawug mobuhat kung unsa ang maayo. Kinahanglan ayan, kaulag, paghuboghubog, pagsabasaba, ug pangitaon niya ang kalinaw ug mopadayon niini. paghuduya sa kombira, ug malaw-ay nga mga buhat **12** Ang mata sa Ginoo nagtan-aw sa matarong, ug sa pagsimba ug diosdios. **4** Naghunahuna sila nga ang iyang dalunggan nakadungog sa ilang mga kini talagaon nga kamo wala nakig-urban kanila paghangyo. Apan ang dagway sa Ginoo nagbatok niining baha sa pagpatuyang, busa nagsulti sila ug niadtong nagbuhat ug daotan." **13** Si kinsa man daotan mahitungod kaninyo. **5** Maghatag sila ug ang mosakit kaninyo kung nagtinguha kamo sa husay sa usa nga andam maghukom sa buhi ug sa maayo? **14** Apan kung nag-antos kamo tungod sa patay. **6** Alang niini nga katuyoan ang ebanghelyo pagkamarong, bulahan kamo. Ayaw kahadlok kung gisangyaw usab ngadto sa mga patay, aron, bisan unsa ang ilang gikahadlokan. Ayaw ug kabalaka. sila nahukman na diha sa unod ingon nga mga **15** Hinuon, igahin ang Ginoo nga Cristo sa inyong tawo, mabuhi sila sama sa Dios diha sa espiritu. **7** mga kasingkasing ingon nga balaan. Pag-andam Ang kataposan sa tanang butang haduol na. Busa kanunay sa pagtubag sa matag-usa nga mangutana paghunahuna sa sakto, ug pagmalinawon sa inyong kaninyo kung nganong kamo adunay pagsalig sa panghunahuna alang sa mga pag-ampo. **8** Labaw sa Dios. Buhata kini uban sa pagpaubos ug pagtahod. tanang butang, pagmainiton sa paghigugma ngadto **16** Pagbaton sa maayo nga konsensiya aron ang mga sa uban, kay ang gugma nagtabon sa daghang tawo nga nagtamay sa inyong maayo nga kinabuhi mga sala. **9** Pagmaabi-abihon sa usag-usa sa walay diha kang Cristo maulawan tungod kay nagsulti sila pagbagulbol. **10** Ingon nga ang matag-usa kaninyo batok kaninyo ingon nga kamo nagabuhat ug daotan. nakadawat sa gasa, gamita kini sa pag-alagad sa **17** Mas maayo, kung ang Dios nagtinguha, nga kamo uban. Buhata kini ingon nga maayong piniyalan sa nag-antos pagbuhat sa maayo kaysa pagbuhat ug daghang mga gasa sa Dios. Kung adunay usa nga daotan. **18** Si Cristo usab nag-antos sa makausa mosulti, tugot kini nga mahisama sa mga tigpamaba alang sa mga sala. Siya nga matarong nag-antos sa Dios. **11** Kung adunay usa nga nag-alagad, himoa alang kanato, nga dili matarong, aron iya kitang kini nga naggikan sa kusog nga gisangkap sa Dios. Buhata kini nga mga butang aron sa tanang paagi ang dal-on ngadto sa Dios. Gipatay siya diha sa unod, apan nabuhî siya pinaagi sa Espiritu. **19** Pinaagi Dios mahimaya pinaagi kang Jesu-Cristo. Hinaot nga sa Espiritu, miadto siya ug nagsangyaw sa mga maanaa diha ang himaya ug gahom ni Jesu-Cristo espiritu nga sa karon binilanggo. **20** Nagsupak sila hangtod sa kahangtoran. Amen. (aiōn g165) **12** Mga sa panahon nga nagpailob ang Dios sa pagpa-abot hinigugma, ayaw hunahunaa ingon nga talagaon ang sa mga adlaw ni Noe, sa mga adlaw sa paghimo pagsulay sa kalayo nga nahitabo kaninyo, ingon nga sa arka, ug ang Dios nagluwas sa pipila ka mga talagaong butang ang nahitabo kaninyo. **13** Hinuon, tawo—walo ka mga kalag—pinaagi sa tubig. **21** Usa bisan daghan ang inyong nasinatian nga mga pag-kini ka hulagway sa bawtismo nga nagluwas kaninyo antos kang Cristo, pagmaya, aron magmaya usab karon—dili lang sa paghugas sa buling sa lawas, apan kamo ug magmalipayon sa pagpadayag sa iyang ingon nga pagdangop sa maayong konsensiya ngadto himaya. **14** Kung kamo gitamay tungod sa ngalan ni sa Dios—pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo. **22** Cristo, bulahan kamo, tungod kay ang Espiritu sa Si Cristo anaa sa tuong kamot sa Dios. Miadto siya himaya ug ang Espiritu sa Dios nagpuyo kaninyo. sa langit. Ang mga anghel, ang kagamhanan, ug mga **15** Apan ayaw tugot si bisan kinsa nga mag-antos ingon nga mamumuno, kawatan, magbubuhat ug gahom kinahanglan magpailalom kaniya.

daotan, o hilabtanon. **16** Apan kung si bisan kinsa mag-antos ingon nga Kristohanon, ayaw tugoti nga ikaulaw niya kini; hinuon, tugoti nga himayaon niya ang Dios uban nianang ngalana. **17** Kay kini ang kaniya. Nagdasig ako kaninyo ug nagsulat ako kaninyo sa mubo nga sulat pinaagi ang Dios. Kung sugdan kini nganhi kanato, unsa ang tinuod nga grasya sa Dios. Barog niini. **18** Ang babaye dangatan niadtong wala mituman sa ebanghelyo sa Dios? **19** Ug kung “ang matarong nga tawo lisod antos tungod sa kabubut-on sa Dios nga isalig ang ilang mga kalag sa matinud-anon nga Magbubuhat sa pagbuhat ug maayo.

5 Nagdasig ako sa mga hamtong sa inyong taliwala, ingon nga ako, kauban nga hamtong. Usa usab ako ka saksi sa mga pag-antos ni Cristo, ug usa usab ako ka sumasalmot sa himaya nga mapadayag. **2** Busa, gidasig ko kamo, mga hamtong, atimana ang panon sa Dios sa inyong taliwala. Tan-awa sila, dili tungod kay inyong gikinahanglan, apan tungod kay gitinguha usab ninyo, sumala sa kabubut-on sa Dios. Tan-awa sila, dili tungod sa kahakog sa salapi, apan sa pagkamasinugtanon. **3** Ayaw pagbuhat ingon nga agalon sa mga tawo nga anaa sa inyong pag-atiman. Hinuon, angay nga mahimo kamong panig-ingnan sa panon. **4** Unya sa panahon nga ang Pangulong Magbalantay mapadayag, inyong madawat ang walay paglubad nga korona sa himaya. **5** Sa samang paagi, kamong mga batan-on, pagpaialalom kamo sa mas magulang nga mga tawo. Kamong tanan, bistihang inyong kaugalingon sa pagpaubos ug alagari ang usag usa. Kay ang Dios nagbatok sa mapahitas-on, apan naghatag siya ug grasya sa mapainubsanon. **6** Busa ipaubos ang inyong kaugalingon ilalom sa gamhanang kamot sa Dios aron ipataas niya kamo sa tukmang panahon. **7** Itugyan ang tanan ninyong kabalaka diha kaniya, tungod kay siya nag-atiman kaninyo. **8** Pagmaigmat, pagmabinantayon. Ang inyong kaaway, nga mao ang yawa, sama sa nagangulob nga liyon nga naglibotlibot, nangita ug tukbonon. **9** Barog batok kaniya. Pagmalig-on sa inyong pagtuo. Nasayod kamo nga managsama ang inyong mga pag-antos nga nadaog sa mga kaigsoonan sa kalibutan. **10** Pagkahuman sa makadiyot ninyong pag-antos, ang Dios sa tanang grasya, nga nagtawag kaninyo sa walay kataposang himaya diha kang Cristo, maghingpit kaninyo, magpabarog kaninyo ug maglig-on kaninyo. (aiōnios g166) **11** Kay kaniya ang pagdumala

hangtod sa kahangtoran. Amen. (aiōn g165) **12** Giisip

ko si Salvano ingon nga matinud-anon nga igsoon, ug nagsulat ako kaninyo sa mubo nga sulat pinaagi ang Dios. Kung sugdan kini nganhi kanato, unsa ang tinuod nga grasya sa Dios. Barog niini. **13** Ang babaye nangumusta kaninyo. Si Marcos usab, ang akong maluwas, unsa pa kaha ang dili diosnon nga tawo ug anak, nangumusta kaninyo. **14** Pangumustaha ang matag-usa pinaagi sa halok gugma. Hinaot nga ang kalinaw maanaa kaninyong tanan nga anaa kang ilang

Magbubuhat Cristo.

2 Pedro

1 Si Simon Pedro, usa ka ulipon ug apostol ni Jesu-Cristo, alang niadtong midawat sa samang hamili nga pagtuo sama sa among nadawat, pagtuo diha sa pagkamatarong sa atong Dios ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. **2** Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo, ug hinaot nga ang kalinaw motubo pinaagi sa kahibalo sa Dios ug kung Jesus nga atong Gino. **3** Ang tanang mga butang nga may kalabutan sa balaanong gahom alang sa kinabuhi ug ang pagkadiosnon gihatag kanato pinaagi sa kahibalo sa Dios, nga nagtawag kanato pinaagi sa iyang kaugalingong himaya ug kaligdong. **4** Pinaagi niini, gihatag niya kanato ang hamili ug dagko nga mga saad. Gibuhat niya kini aron nga mahimo kamong mag-aambit diha sa balaanong kinaiyahan, aron nga kamo makalikay gikan sa pagkamadunoton nga anaa sa kalibutan tungod sa daotang mga tinguha. **5** Alang niimi nga hinungdan, buhata ninyo ang labing maayo aron madugangan ang kaligdong pinaagi sa inyong pagtuo, ug pinaagi sa inyong kaligdong, mao ang kahibalo. **6** Pinaagi sa inyong kahibalo, idugang ang pagpugong sa kaugalingon, ug pinaagi sa inyong pagpugong sa kaugalingon, idugang ang paglahutay, ug pinaagi sa inyong paglahutay, idugang ang pagkadiosnon. **7** Pinaagi sa inyong pagkadiosnon, idugang ang inigsoon nga pagbati, ug pinaagi sa inyong inigsoon nga pagbati, idugang ang gugma. **8** Kung kining mga butanga anaa na kaninyo ug motubo na diha kaninyo, dili na kamo mahimong baog o dili mabungahon diha sa kahibalo sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **9** Apan kadtong nakulangan niining mga butanga makakita lamang kung unsa ang anaa sa duol; ug siya usa ka buta. Nahikalimtan niya ang pagpanghinlo gikan sa iyang daan nga mga sala. **10** Busa, mga igsoon, buhata ninyo ang labing maayo aron nga ang inyong pagkatinaw ug pagkapinili masiguro alang sa inyong kaugalingon. Kung buhaton ninyo kining mga butanga, dili kamo mangapandol. **11** Niini nga paagi ang agianan pasulod didto sa walay kataposan nga gingharian sa atong Gino ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo madagayaon nga igahatag kaninyo. (aténios 9:16)

12 Busa andam ako kanunay sa pagpahinumdom kaninyo niining mga butanga, bisan tuod nasayod na kamo niini, ug bisan tuod lig-on na kamo karon diha sa kamatuoran. **13** Ang akong hunahuna nga

mao kini ang husto sa pagkutaw kaninyo inubanan sa usa ka pahimangno mahitungod niining mga butanga, samtang ania pa ako niining tolda. **14** Kay ako nasayod nga sa umaabot akong biyan ang akong tolda, sumala sa gipakita sa atong Ginoong Jesu-Cristo mipakita kanako. **15** Akong buhaton ang labing maayo alang kaninyo aron kanunay nga mahinumdom niining mga butanga pagkahuman sa akong pagbiya. **16** Kay wala kami magsunod sa malinglahon nga tumotumong mga sugilanon sa dihang magsulti kami kaninyo mahitungod sa gahom ug hulagway sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Hinuon, nakasaksi kami sa iyang pagkahalangdon. **17** Kay gidawat niya ang kadungganan ug himaya gikan sa Dios nga Amahan sa dihang gipadala kaniya ang usa ka tingog pinaagi sa halangdong Himaya nga nag-ingon, "Mao kini ang akong Anak, ang Bugtong hinigugma, nga akong gikahimut-an pag-ayo." **18** Nadungog namo kining tingog nga migawas gikan sa langit, samtang nag-urban pa kami kaniya didto sa balaang bukid. **19** Nakabaton kami niining pulong nga panagna nga hinimo nga may kasigurohan gayod, buhata ninyo ang labing maayo aron sa pagtagad niini. Sama kini sa lampara nga nagadan-ag sa usa ka mangit-ngit nga dapit hangtod nga moabot na ang kabuntagon ug mosubang na ang bituon sa kabuntagon sa inyong mga kasingkasing. **20** Hibalo iki pag-una, nga walay panagna ang mahitungod sa kinaugalingon nga paghubad. **21** Kay wala gayoy panagna nga miabot pinaagi sa kabubut-on sa usa ka tawo. Hinuon, gigiyahan ang mga tawo pinaagi sa Balaang Espiritu nga nagsulti gikan sa Dios.

2 Ang mini nga mga propeta miduol ngadto sa mga tawo, ug ang mini usab nga mga magtutudlo moanha kaninyo. Sa hilom modala sila sa makadaot nga mga tumotumo, ug ilang ilimod ang agalon nga nagpalit kanila. Nagdala sila ug hinanalni nga pagkalaglag sa ilang mga kaugalingon. **2** Daghan ang mosunod sa ilang mga kalaw-ayan, ug pinaagi kanila ang dalan sa kamatuoran mahimong mapanamastamasan. **3** Uban sa kahakog sila makahimo sa pagpangginansiya kaninyo uban sa malimbungong mga pulong. Ang paghukom kanila dili magdugay; ang paglaglag kanila dili matulog. **4** Kay ang Dios wala mopahilikay sa mga anghel nga nakasala. Hinuon iya silang gitugyan ngadto sa ubos sa Tartarus aron taguan nga nakakadina sa ilalom nga mangitngit hangtod sa paghukom.

(Tartaroō g5020) 5 Sa gihapon, wala siya mopahilikey Sama sila sa mga panganod nga gipalid sa usa sa karaang kalibotan. Hinuon, iyang gitipigan si Noe, ka bagyo. Ang mabaga nga kangitngit nakatagana nga usa ka tigpahibalo sa pagkamatarong, uban sa alang kanila. 18 Nagsulti sila ug walay pulos nga pito ka mga kaubanan, sa dihang siya nagpadala pagpanghinambog. Ilang gidani ang mga tawo pinaagi ug usa ka lunop sa kalibotan sa mga dili-diosnon. 6 Ang Dios usab mipakunhod sa mga siyudad sa nga naningkamot sa paglikay gikan sa pagkinabuhi Sodoma ug Gomora sa pagkaabo ug gisilotan sila diha sa kasayapan. 19 Sila nagsaad ug kagawasan sa pagkalaglag, ingon nga sumbanan kung unsa ngadto kanila, apan mismo ang ilang mga kaugalingon ang mahitabo sa mga dili-diosnon. 7 Apan alang nangaulipon sa pagkadautan. Kay ang tawo ulipon sa matarong nga si Lot, nga gidaogdaog pinaagi sa sa bisan unsa nga makabuntog kaniya. 20 Si bisan pamatasan sa malinapason nga mga tawo diha sa kinsa ang molikay sa kahugaw sa kalibotan pinaagi kalaw-ayan, ang Dios nagluwas kaniya. 8 Kay kadong sa kaalam sa Ginoo ug sa Manluluwas nga si Jesumatarong nga tawo, nga nagpuyo uban kanila sa Cristo, ug unya mobalik pag-usab niadtong mga matag-adlaw, gipaantos sa iyang matarong nga kalag kahugaw, ang kataposang kahimtang mahimong mas tungod sa iyang nakita ug nadungog. 9 Nasayod daotan alang kanila kaysa sa unang kahimtang. 21 ang Ginoo kung unsaon pagluwas ang mga diosnon Kini mahimong mas maayo pa alang kanila nga wala nga katawhan gikan sa mga pagsulay, ug unsaon masayod sa paagi sa pagkamatarong kaysa nasayod pagpugong ang dili matarong nga katawhan alang sa niini ug mopalayo gikan sa balaang kasugoan nga pagsilot sa adlaw sa paghukom. 10 Kini pinasahi nga gihatod ngadto kanila. 22 Kini nga panultihon matuod matuod alang niadtong nagpadayon sa dunot nga ngadto kanila: "Ang iro mobalik sa iyang kaugalingong mga tinguha sa unod ug nagatamay sa katungod. suka. Ang giligo na nga baboy mobalik paglunang sa Sila maisog ug mabuotbuoton sa kaugalingon. Dili lamakan."

sila mahadlok sa pagpanamastamas sa usa nga mahimayaon. 11 Ang mga anghel adunay mas dakong kusog ug gahom, apan wala sila modala ug makainsulto nga mga paghukom batok kanila ngadto sa Ginoo. 12 Apan kining walay hunahuna nga mga mananap gihimo lamang aron dakpon ug laglagon. Wala sila masayod kung unsa ang ilang gitamay. Sila mangalaglag. 13 Madawat nila ang ganti sa ilang sayop nga mga binuhatan. Naghunahuna sila nga ang bilihong mga butang niana nga adlaw usa ka makalipay. Sila mga mantsa ug mga lama. Naglipay sila sa ilang malimbongan nga mga buhat samtang sila nagkombira uban kanimo. 14 Aduna silay mga mata nga puno sa mananapaw nga mga babaye; wala gayod silay katagbawan diha sa sala. Ilang gidani ang huyang nga mga kalag ngadto sa pagbutah ug daotan, ug ang ilang mga kasing-kasing gibansay sa pagkamaibugon. Mga anak sila sa tunglo! 15 Gibiyaan nila ang matarong nga dalan. Sila nahisalaag ug sila misunod sa dalan ni Balaam nga anak ni Beor, nga nahigugma sa pagdawat ug bayad sa pagka dili matarong. 16 Apan siya nakabaton ug pagbadlong alang sa iyang kaugalingong kalapasan. Ang dili makasulti nga asno nagsulti sa tingog sa tawo nga nagpahunong sa kabuang sa propeta. 17 Kini nga mga tawo sama sa mga tuboran nga walay tubig.

3 Karon, nagsulat ako kaninyo, mga hinigugma, kini mao ang ikaduha nga sulat ingon nga pahinumdom aron sa pagpukaw sa inyong tinud-anay nga huna-huna, 2 aron nga inyong mahinomduman ang mga pulong nga gisulti ko kaniadto pinaagi sa mga balaang propeta ug ang sugo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga gihatag pinaagi sa inyong mga apostoles. 3 Hibalo-i una kini, nga moabot ang mga mabugalbugalon sa ulahing mga adlaw. Magbugalbugal sila ug magpadayon sumala sa ilang kaugalingon nga mga tinguha. 4 Moirong sila, "Asa naman ang saad sa iyang pagbalik? Kay sukad nangatulog na ang among mga amahan, nagpabilin nga mao ra gihapon ang tanang mga butang, sukad pa sa sinugdanan sa pagmugna." 5 Gituyo nila ang paghikalmot nga ang kalangitan ug ang yuta nagalungtod gikan sa tubig ug pinaagi sa tubig, sa dugay nga panahon, pinaagi sa sugo sa Dios, 6 ug nga pinaagi niining mga butanga, ang kalibotan niadtong panahona gilaglag, pinaagi sa lunop. 7 Apan karon ang kalangitan ug ang yuta gitagana na alang sa kalayo pinaagi sa samang sugo. Gitagana sila alang sa adlaw sa paghukom ug ang paglaglag sa mga dili diosnon nga mga tawo. 8 Kinahanglan nga dili kini makalingkawas sa inyong nasayran, mga hinigugma, nga ang usa ka adlaw sa Ginoo sama sa

usa ka libo ka tuig, ug ang usa ka libo ka tuig sama lang sa usa ka adlaw. 9 Ang Ginoo dili maglangan mahitungod sa iyang mga saad, ingon sa paglangan nga gihunahuna sa pipila. Hinuon, nagmapailubon siya nganha kaninyo. Wala siya nagtinguha nga ang bisan kinsa kaninyo malaglag, kondili nga ang tanan makahimog lawak alang sa paghinulsol. 10 Apan, ang adlaw sa Ginoo moabot ingon sa usa ka kawatan: Ang kalangitan mahanaw inubanan sa usa ka makusog nga tingog, ang mga butang pagasunogon sa kalayo, ug ang yuta ug mga binuhatan sulod niini mapadayag.

11 Sanglit kining tanang mga butang pagalaglagon man niini nga paagi, unsa man ang angay ninyo nga buhaton? Kinahanglan nga magkinabuhi kamo nga balaan ug diosnon nga pagkinabuhi. 12 Kinahanglan kamong molaum ug magdali sa pag-abot sa adlaw sa Dios. Nianang adlawa, ang kalangitan pagalaglagon pinaagi sa kalayo, ug pagatunawon ang mga butang sa tumang kainit. 13 Apan sumala sa iyang saad, magapaabot kita sa bag-on ug mga langit ug bagong yuta, diin magapuyong ang mga matarong. 14 Busa, mga hinigugma, sanglit nagpaabot man kamo niining mga butanga, buhata ninyo ang labing maayo aron makaplagan kamo nga walay buling ug walay ikasaway sa iyang atubangan, diha sa kalinaw. 15 Ug usab, hunahunaa ang pagpailob sa atong Ginoo alang sa kaluwasan, sama sa gisulat kaninyo sa atong hinigugmang igsoon nga si Pablo, sumala sa kaalam nga gihatag kaniya. 16 Gisulti ni Pablo kining mga butanga sa tanan niyang mga sulat, diin adunay ubang mga butang nga malisod sabton. Ang walay alamag ug mabalhinon nga mga tawo nagtuis niining mga butanga, ingon nga gibuhat usab nila ang ubang kasulatan, ngadto sa ilang kaugalingong kalaglagan. 17 Busa, mga hinigugma, sanglit nasayod naman kamo niining mga butanga, bantayi ang inyong mga kaugalingon aron nga dili kamo mahisalaag pinaagi sa limborg sa malinapason nga mga tawo ug mawad-an kamo sa inyong mga kaugalingong pagkamatinanmanon. 18 Apan managtubo diha sa grasya ug kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. Hinaot nga ang himaya maanaa kaniya karon ug sa walay kataposan. Amen! (aiōn g165)

1 Juan

1 Mao kana ang gikan sa sinugdanan—nga among nadungog, nga among nakita pinaagi sa among mga mata, nga amo usab nga gitan-aw, ug ang among mga kamot maoy naggunit—may kalabutan ang Pulong sa kinabuhi. **2** Ug ang kinabuhi nahimong dayag, ug kami usab nakakita, ug nahimo nga mga saksi, ug nagpahayag kaninyo sa kinabuhing walay kataposan, nga uban diha sa Amahan, ug nahimo nga dayag dinihi kanato. (aiōnios g166) **3** Ang among nakita ug nadungog amo usab nga gipahayag diha kaninyo, aron nga kamo adunay panaghiusa uban kanamo, ug ang atong panaghiusa uban sa Amahan ug uban sa iyang Anak, si Jesu-Cristo. **4** Ug kami nagsulat niining mga butanga kaninyo aron nga ang atong kalipay mahimong hingpit. **5** Mao kini ang mensahe nga among nadungog gikan kaniya ug isangyaw diha kaninyo: Ang Dios kahayag ug diha kaniya wala na gayoy kangitngit. **6** Kung kita moingon nga kita adunay panaghiusa uban kaniya apan naglakaw diha sa kangitngit, namakak kita ug wala nagkinabuhi sa kamatuoran. **7** Apan kung kita maglakaw diha sa kahayag ingon nga siya anaa sa kahayag, kita adunay panaghiusa sa matag-usa ug ang dugo ni Jesus nga iyang Anak naghinlo kanato gikan sa tanang sala. **8** Kung kita moingon nga kita walay sala, kita milimbong sa atong kaugalingon ug ang kamatuoran wala dinihi kanato. **9** Apan kung isugid nato ang atong mga sala, siya matinud-anon ug matarong nga mopasaylo kanato sa atong mga sala ug maghinlo kanato gikan sa tanang kalapasan. **10** Kung kita moingon nga kita wala makasala, kita naghimo kaniya nga bakakon, ug ang iyang pulong wala dinihi kanato.

2 Akong hinigugmang mga anak, ako nagsulat niining mga butanga kaninyo aron nga kamo dili makasala. Apan kung aduna may usa nga makasala, aduna kitay manlalaban uban sa atong Amahan, si Jesu-Cristo—ang usa nga matarong. **2** Siya ang tigpasig-uli sa atong mga sala, ug dili lamang kanato, apan usab sa tibuok kalibutan. **3** Pinaagi niini kita nasayod kaniya, kung ampingan nato ang iyang mga sugo. **4** Siya nga nagaingon, “Ako nakaila sa Dios,” apan wala motipig sa iyang mga sugo, usa ka bakakon, ug ang kamatuoran wala kaniya. **5** Apan si bisan kinsa nga nagtipig sa iyang pulong, sa tinud-anay diha sa maong tawo ang gugma sa Dios nahimong hingpit. Pinaagi niini masayod kita

nga kita anaa kaniya. **6** Siya nga nagaingon nga siya nagpabilin sa Dios kinahanglan nga sa iyang kaugalingon molakaw usab sama sa paglakaw ni Jesu-Cristo. **7** Mga hinigugma, ako wala mosulat ug bag-ong sugo kaninyo, apan ang daan nga sugo nga anaa na kaninyo gikan sa sinugdanan. Ang daang sugo mao ang pulong nga inyong nadungog. **8** Bisan ako nagsulat ug bag-ong sugo kaninyo, nga tinuod diha kung Cristo ug diha kaninyo, tungod kay ang kangitngit milabay, ug ang tinuod nga kahayag midanag na. **9** Siya nga nagsulti nga siya anaa sa kahayag apan nagdumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit bisan karon. **10** Siya nga nahigugma sa iyang igsoon nagpabilin diha sa kahayag ug walay hinungdan nga makapandol kaniya. **11** Apan siya nga nagdumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit ug nagalakaw diha sa kangitngit; wala siya masayod kung asa siya moadto, tungod kay ang kangitngit nagbuta sa iyang mga mata. **12** Ako nagsulat kaninyo, hinigugmang kabataan, tungod kay ang inyong mga sala gipasaylo na pinaagi sa iyang ngalan. **13** Ako nagsulat kaninyo, mga amahan, tungod kay kamo nasayod kaniya gikan sa sinugdanan. Ako nagsulat kaninyo, mga batan-on lalaki, tungod kay inyong nadaog ang daotan. Ako nagsulat kaninyo, gagmay nga kabataan, tungod kay kamo nasayod sa Amahan. **14** Ako nagsulat kaninyo, mga amahan, tungod kay nasayod kamo kaniya gikan sa sinugdanan. Ako nagsulat kaninyo, mga batan-on lalaki, tungod kay kamo mga kusgan, ug ang pulong sa Dios nagapabilin kaninyo, ug inyong nadaog ang usa daotan. **15** Ayaw higugmaa ang kalibutan o ang mga butang nga anaa niining kalibutan. Kung adunay usa nga mohigugma sa kalibutan, ang gugma sa Amahan wala kaniya. **16** Kay ang tanan nga anaa sa kalibutan—ang kaibog sa unod, ang kaibog sa mga mata, ug ang garbo sa kinabuhi-dili iya sa Amahan apan sa kalibutan. **17** Ang kalibutan ug ang tinguha niini mangahanaw. Apan si bisan kinsa ang mobuhat sa kabubut-on sa Dios magpabilin hangtod sa kahangtoran. (aiōn g165) **18** Gagmay nga kabataan, kini ang kataposang takna. Sama sa inyong nadunggan nga ang mga anticristo moabot, bisan karon daghan ang mga anticristo nga miabot, pinaagi niini kita masayod nga kini mao na ang kataposang takna. **19** Sila migawas gikan kanato, apan sila dili iya nato. Kay kung sila uban kanato sila magpadayon kuyog kanato. Apan sa dihang sila mibiya, kana mipakita nga sila dili uban kanato. **20** Apan kamo

adunay dihog nga gikan sa Usa ka Balaan, ug nga magpabilin diha kaniya nga magpadayon sa kamong tanan nasayod sa kamatuoran. 21 Wala ako pagpaksala. Walay usa nga magpadayon sa sala mosulat kaninyo tungod kay wala kamo masayod sa ang nakakita kaniya o nakaila kaniya. 7 Pinalangga kamatuoran, apan tungod kay kamo nasayod niini ug nga mga anak, ayaw tugoti si bisan kinsa nga mogiya tungod kay walay bakak sa kamatuoran. 22 Kinsa kaninyo sa pagkahisalaag. Siya nga nagbuhat sa man ang bakakon kondili kadtong milimod nga si pagkamarong mao ang matarong, sama nga si Jesus mao ang Cristo? Kining tawhana mao ang Cristo matarong. 8 Siya nga nagbuhat ug sala anticristo, tungod kay gilimod niya ang Amahan ug iya sa yawa, kay ang yawa nagpaksala gikan sa ang Anak. 23 Walay usa nga molimod sa Anak nga sinugdanan. Tungod niini nga tumong ang Anak sa makabaton sa Amahan. Si bisan kinsa nga nagaila sa Dios napadayag, aron nga iyang gub-on ang mga Anak makabaton usab sa Amahan. 24 Alang kaninyo, buhat sa yawa. 9 Bisin kinsa nga gipakatawo sa tugoti kung unsa ang inyong nadungan gikan sa Dios dili mobuhat ug sala tungod kay ang binhi sa sinugdanan magpabilin diha kaninyo. Kung unsa ang Dios magpabilin diha kaniya. Dili siya magpadayon sa inyong nadungan gikan sa sinugdanan magapabilin sala tungod kay siya gipakatawo sa Dios. 10 Tungod diha kaninyo, kamo usab magpabilin diha sa Anak niini ang mga anak sa Dios ug ang mga anak sa ug sa Amahan. 25 Ug kini ang saad nga ihatag niya yawa napadayag. Si bisan kinsa nga wala nagbuhat kanato: kinabuhing walay kataposan. (aiōnios g166)

26 Ako kining gisulat kaninyo mahitungod niadtong mga tawo nga magpahisalaag kaninyo. 27 Ug alang kaninyo, ang dihog nga inyong nadawat gikan kaniya magapabilin kaninyo, ug dili na kamo magkinahanglan sa matag usa, 12 dili sama kang Cain nga iya sa ug bisan kinsa nga motudlo kaninyo. Apan ingon nga daotan ug nagpatay sa iyang igsoon. Ug nganong ang iyang dihog magatudlo kaninyo mahitungod sa gipatay niya siya? Tungod kay ang iyang mga buhat tanang butang ug mao ang tinuod ug dili bakak, ug daotan, ug sa iyang igsoon matarong. 13 Ayaw bisan kini natudlo kaninyo, pabilin diha kaniya. 28 Ug kahibulong, akong mga igsoon, kung ang kalibutan karon, hinigugmang kabataan, pabilin diha kaniya, magdumot kaninyo. 14 Kamo nasayod nga nakalatas aron nga sa dihang siya mopakita, aduna kitay kaisog na kita sa kamatayon ngadto sa kinabuhi, tungod ug dili maulaw sa iyang atubangan sa iyang pag-abot. 29 Kung kamo nasayod nga siya matarong, kamo na kita sa kamatayon ngadto sa kinabuhi, tungod kay nahigugma kita sa mga igsoon. Si bisan kinsa nasayod nga ang tanan nga nagbuhat ug maayo na wala nahigugma magpabilin sa kamatayon. 15 natawo diha kaniya.

3 Tan-awa kung unsang klase ang gugma nga gihatag sa Amahan kanato, nga kita kinahanglan tawgon nga mga anak sa Dios, ug kini mao kung unsa kita. Tungod niini, ang kalibutan wala makaila kanato, tungod kay kini wala makaila kaniya. 2 Hinigugma, karon kita mga anak sa Dios, ug kini wala pa gipadayag kung unsa kita sa umaabot. Kita nasayod nga sa dihang si Cristo mopakita, kita mahisama kaniya, kay kita makakita kaniya kung unsa gayod siya. 3 Ug ang matag usa nga anaa niini nga pagsalig mahitungod sa umaabot motutok kaniya moputli sa iyang kaugalingon sama nga siya putli. 4 Ang tanan nga magapadaoyaon sa pagpaksala nagbuhat kung unsa ang pagkamalapason. Kay ang sala mao ang pagkamalinapason. 5 Kamo nasayod nga si Cristo napadayag aron pagkuha sa mga sala. Ug diha kaniya walay sala. 6 Walay usa

(aiōnios g166) 16 Pinaagi niini nasayod kita sa gugma, tungod kay gihatag ni Cristo ang iyang kinabuhi alang kanato. Kita usab kinahanglan nga mohatag sa atong kinabuhi alang sa atong mga igsoon. 17 Apan si bisan kinsa nga adunay mga bahandi sa kalibutan, nakakita sa kawad-on sa iyang igsoon, ug gisirado ang iyang kasingkasing diha sa pagkahangawa ngadto kaniya, unsaon pagpabilin sa gugma sa Dios diha kaniya? 18 Akong pinalanggang mga anak, dili kita maghigugma pinaagi sa pulong ni sa dila, apan sa mga buhat ug sa kamatuoran. 19 Pinaagi niini kita nasayod nga kita anaa sa kamatuoran ug makapaniguro kita sa atong mga kasingkasing sa iyang atubangan. 20 Tungod kay kung ang atong mga kasingkasing mohukom kanato, ang Dios mas dako kay sa atong mga kasingkasing, ug nasayod

siya sa tanang butang. 21 Mga hinigugma, kung mahingpit dinihi kanato. 13 Pinaagi niini masayran ang atong mga kasingkasing dili mohukom kanato, nato nga kita nagpabilin kaniya ug siya nganhi kanato, aduna kitay pagsalig diha sa Dios. 22 Ug bisan unsa tungod kay iyang gihatag kanato ang iyang Espiritu. ang atong pangayoon madawat nato gikan kaniya, 14 Ug atong nakit-an ug nasaksihan nga ang Amahan tungod kay atong gituman ang iyang mga kasugoan nagpadala sa iyang Anak nga mahimong manluluwas ug nagbuhat sa mga butang nga makapahimuot sa kalibutan. 15 Si bisan kinsa nga moila nga si Jesus iyang panan-aw. 23 Ug kini ang iyang kasugoan—nga ang Anak sa Dios, ang Dios mopabilin kaniya ug kita kinahanglan motuo sa ngalan sa iyang Anak nga siya anaa sa Dios. 16 Ug nasayod kita ug nagtuo si Jesu-Cristo ug maghigugma sa matag usa—sama sa gugma nga ang Dios anaa kanato. Ang Dios nga iyang gihatag kanato kini nga kasugoan. 24 Siya ug gugma, ug siya mopabilin diha sa gugma nagpabilin nga motuman sa mga kasugoan sa Dios magpabilin sa Dios, ug ang Dios nagpabilin diha kaniya. 17 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. 18 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. 19 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. 20 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. 21 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. 22 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. 23 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. 24 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya.

4 Mga hinigugma, ayaw tuohi ang matag espiritu,

apan sulay ang mga espiritu aron makita kung sila iya ba sa Dios, tungod kay daghang mini nga mga propeta ang midagsang sa kalibutan. 2 Pinaagi niini inyong masayran ang Espiritu sa Dios—ang matag espiritu nga nag-ila nga si Jesu-Cristo mianhi diha sa unod iya sa Dios, 3 ug ang matag espiritu nga wala moila kang Jesus dili iya sa Dios. Kini mao ang espiritu sa anti-cristo, nga inyong nadungan nga moabot, ug karon ania na sa kalibutan. 4 Kamo iya sa Dios, hinigugmang mga anak, ug gidaog na sila tungod kay siya nga anaa kaninyo mas dako pa kay kaniya nga anaa sa kalibutan. 5 Sila iya sa kalibutan, busa kung unsa ang ilang isulti iya sa kalibutan, ug ang kalibutan maminaw kanila. 6 Kita iya sa Dios.

Siya nga nakaila sa Dios maminaw kanato. Siya nga dili iya sa Dios dili maminaw kanato. Pinaagi niini masayod kita sa matuod nga espiritu ug sa sayop nga espiritu. 7 Mga hinigugma, maghiniugugmaay kita sa matag-usa, tungod kay ang gugma iya sa Dios, ang matag-usa nga mahigugma natawo sa Dios ug makaila sa Dios. 8 Ang tawo nga wala mahigugma wala nakaila sa Dios, kay ang Dios gugma. 9 Niini ang gugma sa Dios napadayag sa atong taliwala, nga ang Dios nagpadala sa iyang bugtong anak sa kalibutan aron nga kita mabuhî pinaagi kaniya. 10 Mao kini ang gugma, dili kita ang nahigugma sa Dios, apan siya nahigugma kanato, ug nagpadala sa iyang Anak nga mahimong halad-sakripisyo sa atong mga sala. 11 Mga hinigugma, kung ang Dios nahigugma pag-ayo kanato, kita usab kinahanglan mahigugma sa Dios. Kung maghigugmaay kita sa matag-usa, sa Dios. Kung maghigugmaay kita sa matag-usa, sa Dios.

nganhi kanato, aduna kitay pagsalig diha sa gugma, ug siya mopabilin diha sa gugma nagpabilin nga motuman sa mga kasugoan sa Dios, ug ang Dios nagpabilin diha kaniya. 17 Niini diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. 18 Walay kahadlok diha sa gugma. Apan makabaton kita ug pagsalig sa adlaw sa paghukom, ingon sa iyang pagkasiya, ug mao usab kita niining kalibotana. 19 Kita nahigugma tungod kay ang Dios una nga nahigugma kanato. 20 Kung si bisan kinsa ang mosulti nga, “ako nahigugma sa Dios” apan nagdumot sa iyang igsoon, siya bakakon. Kay ang usa nga wala mahigugma sa iyang igsoon, nga iyang nakita, dili makahigugma sa Dios, nga wala niya makita. 21 Ug mao kini ang kasugoan nga anaa kanato nga gikan kaniya: Si bisan kinsa ang nahigugma sa Dios kinahanglan mahigugma usab sa iyang igsoon.

5 Si bisan kinsa nga nagtuo nga si Jesus mao

ang Cristo gihimugo sa Dios. Ug si bisan kinsa nga naghigugma kaniya nga gikan sa Amahan naghigugma usab sa iyang mga anak. 2 Pinaagi niini atong masayran nga atong gihigugma ang mga anak sa Dios—sa dihang atong gihigugma ang Dios ug gibuhat ang iyang mga mando. 3 Kay kini mao ang gugma alang sa Dios—nga atong gitipigan ang iyang mga mando. Ug ang iyang mga mando dili usa ka palas-anon. 4 Kay ang tanan nga gihimugso sa Dios mibuntog sa kalibutan. Ug kini mao ang kadaogan nga mibuntog sa kalibutan, bisan ang atong pagtuo. 5 Kinsa ang usa nga mibuntog sa kalibutan? Ang usa nga mituo nga si Jesus ang Anak sa Dios. 6 Mao kini siya nga miabot pinaagi sa tubig ug dugo—si Jesu-Cristo. Miabot siya dili lamang pinaagi sa tubig, apan pinaagi sa tubig ug dugo. 7 Kay adunay tulo nga nagpamatuod: 8 ang Espiritu, ang tubig, ug ang dugo. Kining tulo adunay panag-ang Dios magpabilin kanato ug ang iyang gugma uyon. 9 Kung nakadawat kita sa pagpamatuod sa

katawhan, ang pagpamatuod sa Dios mas labaw. Kay ang pagpamatuod sa Dios mao kini—nga siya mismo nagpamatuod mahitungod sa iyang Anak. **10** Siya nga mituo sa Anak sa Dios adunay pagpamatuod sa iyang kaugalingon. Si bisan kinsa nga wala mituo sa Dios naghimo kaniyang bakakon, tungod kay wala siya mituo sa pamatuod nga gihatag sa Dios mahitungod sa iyang Anak. **11** Ug ang pamatuod mao kini—nga ang Dios naghatag kanato sa kinabuhing walay kataposan, ug kini nga kinabuhi anaa sa iyang Anak. (aiōnios g166) **12** Siya nga nakabaton sa Anak nakabaton sa kinabuhi. Siya nga wala makabaton sa Anak sa Dios wala makabaton sa kinabuhi. **13** Kining mga butanga nga akong gisulat kaninyo aron nga kamo masayod nga kamo adunay kinabuhi nga walay kataposan—nganha kaninyo nga nagtuo sa ngalan sa Anak sa Dios. (aiōnios g166) **14** Ug mao kini ang pagsalig nga atong nabatonan sa iyang atubangan, nga kung mangayo kita ug bisan unsa sumala sa iyang kabut-on, naminaw siya kanato—bisan unsa ang atong pangayoon kaniya—nasayod kita nga anaa kanato ang bisan unsa nga atong gipangayo kaniya. **15** Kung si bisan kinsa ang nakakita sa iyang igsoong lalaki nga nakabuhat ug sala nga dili mosangpot ngadto sa kamatayon, kinahanglan mag-ampo siya nga ang Dios maghatag kaniya ug kinabuhi. Naghisgot ako niadtong adunay sala nga dili masangpot sa kamatayon. Adunay sala nga mosangpot sa kamatayon—wala ako nag-ingon nga kinahanglan siya mag-ampo mahitungod niana. **17** Ang tanang dili pagkamarong kay sala—apan adunay sala nga dili mosangpot sa kamatayon. **18** Nasayod kita nga ang tanan nga nahimugso sa Dios dili magpakasala. Apan ang usa nga nahimugso sa Dios nagtipig kaniya nga luwas, ug ang daotan dili makapanakit kaniya. **19** Nasayod kita nga iya kita sa Dios, ug nasayod kita nga ang tibuok kalibutan nailalom sa pagdumala sa usa nga daotan. **20** Apan nasayod kita nga ang Anak sa Dios miabot na ug gihatagan kita niya ug panabot, nga masayod kita kaniya nga tinuod, ug nga kita anaa kaniya nga tinuod—bisan sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo. Siya ang tinuod nga Dios ug ang kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **21** Minahal kong mga anak, pagpahilayo kamo sa mga dios-dios.

2 Juan

1 Gikan sa hamtong ngadto sa pinili nga babaye ug sa iyang mga anak, nga akong gihigugma diha sa kamatuoran, ug dili lamang ako, apan ngadto usab sa tanan nga nasayod sa kamatuoran, **2** tungod sa kamatuoran nga nagpabilin kanato ug magpabilin uban kanato sa kahangtoran. (aión g165) **3** Ang grasya, kaluoy, ug kalinaw maga-uban kanato gikan sa Dios nga Amahan ug gikan kang Jesu-Cristo, ang Anak sa Amahan, diha sa kamatuoran ug gugma. **4** Dako kaayo ang akong kalipay nga akong nakaplagan ang pipila sa imong mga anak nga nagalakaw diha sa kamatuoran, sama nga ato kining nadawat nga mga kasugoan gikan sa Amahan. **5** Ug karon naghangyo ako kanimo, babaye, dili ingon nga ako nagsulat nganha kanimo ug usa ka bag-o nga kasugoan, apan niadtong ato nang nabatonan gikan pa sa sinugdanan, nga kinahanglan kitang maghigugmaay sa matag-usa. **6** Ug kini ang gugma, nga kinahanglan magalakaw kita sumala sa iyang mga kasugoan. Kini ang kasugoan, bisan sa inyong nadungog gikan pa sa sinugdanan, nga kinahanglan magalakaw kamo niini. **7** Kay daghan ang mga mangingilad ang nanungha sa kalibutan, ug wala sila mosugid nga si Jesu-Cristo miabot diha sa unod. Mao kini ang mangingilad ug ang anti-cristo. **8** Pagtan-aw sa inyong kaugalingon, nga dili ninyo mawala ang mga butang nga gitrabaohan natong tanan, apan hinuong aron nga makadawat kamo sa tibuok nga ganti. **9** Bisan kinsa nga nag-una ug wala mopabilin diha sa pagtulun-an ni Cristo wala nagbaton sa Dios. Siya nga nagpabilin diha sa pagtulun-an nakabaton sa Amahan ug sa Anak. **10** Kung adunay moanha kaninyo ug wala modala niini nga pagtulun-an, ayaw siya dawata sa inyong panimalay ug ayaw siya abiabiha. **11** Kay siya nga nag-abibi kaniya nag-apil sa iyang daotang mga buhat. **12** Aduna akoy daghang mga butang nga angay pa isulat nganha kaninyo ug wala ako mangandoy nga isulat kini diha sa papel ug sa tinta. Apan naglaom ako nga makaanha kaninyo ug makigsulti sa inyong atubangan, aron nga ang atong kalipay mapuno. **13** Ang mga anak sa imong pinili nga igsoong babaye nangumusta kaninyo.

3 Juan

1 Ang hamtong ngadto sa minahal nga Gaius, nga akong gimahal diha sa kamatuoran. **2** Minahal, ako nag-ampo nga molambo ka sa tanang butang ug magmahimsog, sama nga ang imong kalag malamboon. **3** Kay ako nalipay ug dako sa dihang ang mga kaigsoonan miabot ug nagdalag pagsaksi sa imong kamatuoran, ingon nga naglakaw ka diha sa kamatuoran. **4** Wala nay labaw sa akong kalipay gawas niini, sa pagkadungog nga ang akong mga anak nagalakaw diha sa kamatuoran. **5** Minahal, nagkinabuhi ka sa pagkamatinud-anon sa bisan kanus-a nga nagapamuhat ka alang sa mga kaigsoonan ug alang sa mga langyaw, **6** nga maoy nakasaksi sa imong gugma taliwala sa simbahan. Maayo ang imong gibuhat sa pagpadala kanila sa ilang paglakaw sa pamatasan nga takos sa Dios, **7** tungod sa katuyoan sa Ngalan milakaw sila, nga walay gikuha gikan sa mga Gentil. **8** Busa kita kinahanglan moabiabi sa sama niini, aron nga kita mahimong isigka magbubuhat alang sa kamatuoran. **9** Nagasulat ako ngadto sa panagtigom, apan si Diotrefes, nga gustong mauna taliwala kanila, wala modawat kanamo. **10** Busa, kung moabot ako, akong hinumdoman ang iyang mga buhat nga iyang gihimo, giunsa niya sa pagsulti ug kataw-anan nga mga butang batok kanamo uban sa daotang mga pulong. Wala pa matagbaw niini nga mga binuhatan, siya gayud wala modawat sa mga kaigsoonan. Iyang gidid-an kadtong nagtinguha sa pagbuhat sa sama niini ug gipapahawa sila sa panagtigom. **11** Minahal, ayaw sunduga unsa ang daotan apan kung unsa ang maayo. Ang usa nga nagbuhat ug maayo iya sa Dios; ang usa nga nagbuhat ug daotan wala makakita sa Dios. **12** Si Demetrius nahimong saksi pinaagi sa tanan ug pinaagi sa kamatuoran. Kami usab nakapamatuod, ug nasayod ka nga ang among pagpamatuod tinuod. **13** Aduna pa akoy daghang mga butang nga isulat kanimo, apan wala ako naghinaot sa pagsulat niini nganha kanimo pinaagi sa igsusulat ug sa tinta. **14** Apan nagdahom ako sa pagpakikita kanimo sa dili madugay, ug mag-atubangay kita sa pag-istoryahanay sa usag-usa. Ang kalinaw maanaa kanimo. Ang mga higala nangumusta kanimo. Pangumustaha ang mga higala pinaagi sa ngalan.

Judas

1 Si Judas, usa ka sulugoon ni Jesu-Cristo, ug igsoon ni Santiago, alang niadtong tinawag, nga mga hinigugma sa Dios nga Amahan, ug nagtipig alang kang Jesu-Cristo: **2** Hinaot nga ang kaluoy ug kalinaw ug gugma magmadagayaon diha kaninyo. **3** Mga hinigugma, samtang nagmakugi ako sa pagsulat nganha kaninyo mahitungod sa atong hiniusa nga kaluwasan, nagsulat ako kaninyo aron sa pag-awhag kaninyo nga makibisog gayod sa pagtuo nga gitugyan sa makausa alang sa tanan nga mga magtutuo. **4** Kay ang pipila ka mga tawo miyuhot sa tago diha kaninyo. Mao kining mga tawhana ang gipatikan na sa pagkahirukman sa silot. Sila mao ang mga dili-diosnon nga mga tawo nga nagbaylo sa grasya sa Dios ngadto sa kalaw-ayan, ug nga milimod sa atong bugtong Agalon ug Gino, si Jesu-Cristo. **5** Karon buot kong ipahinumdom kaninyo—bisan tuod nga nasayod na kamo niini—nga ang Gino nagluwas sa mga tawo pagawas sa kayutaan sa Ehipto, apan pagkahuman iyang gilaglag kadtong wala nagtuo. **6** Ang mga anghel usab nga wala magbantay sa ilang mga kaugalingong kahimtag sa katungdanan, kondili mibiya sa ilang naandan nga tigomanang dapit—Ang Dios nagbutang kanila sa walay kataposang gapos nga kadena, sa tumang kangitngit, alang sa paghukom diha sa dakong adlaw. (aiōnios g126) **7** Sama kini sa Sodoma ug Gomora ug sa mga siyudad nga nakapalibot kanila, nga nagpatuyang usab sa ilang kaugalingong diha sa pagkamakihilawason ug nagpadayon sa dili-kasagarang mga tinghuha. Nagpakita sila ingon nga mga panag-ingnan niadtong moantos sa silot sa kalayo nga walay kataposan. (aiōnios g166) **8** Apan sa samang paagi, kining mga nagdamgo usab naghugaw sa ilang mga lawas. Gisalikway nila ang katungod, ug misulti sila sa malaw-ayon nga mga butang batok sa usa nga mahimayaon. **9** Apan bisan gani si Michael nga arkanghel, sa dihang nakiglalis siya sa yawa ug nakig-away kaniya mahitungod sa lawas ni Moises, wala mangahas sa pagdala sa masipalaong paghukom batok kaniya. Hinuong misulti siya, “Hinaot nga ang Gino magbadlong kanim!” **10** Apan kining mga tawhana nagbutangbutang batok sa bisan unsa nga wala nila masabti. Ug unsa ang ilang nasabtan—nga walay kabuot nga mga mananap nasayod lang pinaagi sa awhag kinaiyahan—mao kini ang nakalaglag kanila. **11** Alaot sila! Kay naglakaw sila diha sa paagi ni Cain, ug misunod sa sayop nga ginansya ni Balaam. Nangalaglag sila sa pagsupak ni Kora. **12** Mao kini sila ang mga adunay tinagong kapagangan sa inyong kombira sa gugma. Nagkombira sila nga walay kaulaw, gipakaon lamang ang ilang mga kaugalingon. Mga panganod sila nga walay tubig, nga gipalid sa hangin. Sila ang nangalarag nga mga kahoy nga wala gayoy bunga—namatay sa makaduha, nangaibot ang mga gamot. **13** Mga mabangis sila nga balod sa dagat, nga mibula sa ilang kaugalingong kaulaw. Sila ang nahisalaag nga mga bituon, kansang maitom nga kangitngit nga gitagana sa kahangtoran. (aiōn g165) **14** Si Enoc, ang ikapito gikan kang Adan, nga nanagna mahitungod kanila, nga nag-ingon, “Tan-awa! Ang Gino moabot uban sa liboan ug liboan niyang mga Anghel. **15** Moanhi siya aron ipadangat ang paghukom sa tanan. Moanhi siya aron silotan ang tanan nga dili diosnon sa tanang mga buhat nga ilang nahuman sa dili diosnon nga paagi, ug sa tanang mapintas nga mga pulong nga gisulti sa mga dili diosnong makasasala batok kaniya.” **16** Mao kini ang mga bagulbolan, reklamador, nga misunod sa daoton nilang mga tinghuha. Sila mao ang kusog manghambug, nga alang sa ilang kaugalingong pamintaha, pagulog-ulog sa uban. **17** Apan kamo, mga hinigugma, hinumdomi ang mga gipamulong kaniadto pinaagi sa mga apostoles sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **18** Miingon sila kaninyo, “Sa kataposang mga panahon adunay mga mabiaybiayon nga mosunod sa ilang kaugalingong mga tinghuha nga dili-diosnon.” **19** Kining mga tawhana nagkababinbihin. Sila mga kalibutanon, ug wala sila makabaton sa Espiritu. **20** Apan kamo, mga hinigugma, tukora ang inyong mga kaugalingon sa inyong labing balaang pagtuo, ug pag-ampo diha sa Balaang Espiritu. **21** Padayon kamo sa inyong mga kaugalingon diha sa gugma sa Dios, ug paghulat sa kaluoy sa atong Ginoong Jesu-Cristo nga magdala kaninyo sa kinabuhing walay kataposan. (aiōnios g166) **22** Pagmaluloy-on niadtong nagduhaduha. **23** Luwasa ang uban pinaagi sa pagsakmit kanila gikan sa kalayo. Pagmaluluy-on ngadto sa uban inubanan sa kahadlok. Dumiti bisan ang bistu nga namansahan pinaagi sa unod. **24** Karon ngadto sa usa nga makapalikay kaninyo gikan sa pagkapandol, ug maoy hinundan nga kamo magtindog sa atubangan sa iyang mahimayaon nga presensya, nga walay ikasaway ug uban sa dakong kalipay, **25** ngadto sa

bugtong Dios nga atong Manluluwas pinaagi kang
Ginoong Jesu-Cristo nga atong Ginoo, ang himaya,
pagkahalangdon, pagdumala, ug gahom, sa wala pa
ang tanang kapanahonan, karon, ug sa kahangtoran,
Amen. (aiōn g165)

Pinadayag

1 Kini ang gipadayag ni Jesu-Cristo nga gihatag sa Dios kaniya sa pagpakita sa iyang mga alagad nga sa dili madugay mahitabo. Gipaila niya kini pinaagi sa pagpadala sa iyang anghel ngadto kang Juan. **2** Si Juan nagpamatuod sa tanan niyang nakita mahitungod sa pulong sa Dios ug sa pagpamatuod nga gihatag mahitungod kang Jesu-Cristo. **3** Bulahan kadtong mibasa sa makusog—ug kadtong tanan nga nakadungog—sa mga pulong niining panagna ug sa pagtuman kung unsa ang nahisulat niini, tungod kay ang panahon haduol na. **4** Si Juan, ngadto sa pito ka iglesia sa Asya: Ang grasya maanaa kaniyó ug kalinaw gikan kaniya nga mao karon, ug mao kaniadto, ug mao ang umaabot, ug gikan sa pito ka mga espiritu nga anaa sa atubangan sa iyang trono, **5** ug gikan kang Jesu-Cristo, nga mao ang matinud-anon nga sakxi, ang panganay gikan sa mga patay, ug ang magmamando sa hari sa kalibutan. Ngadto kaniya nga nahiguma kanato ug nagpahigawas kanato gikan sa atong mga sala pinaagi sa iyang dugo, **6** gibuhat kita niya nga usa ka gingharian, mga pari sa Dios ug sa iyang Amahan—kaniya ang himaya ug gahom hangtod sa walay kataposan. Amen. (aiōn g165) **7** Tan-awa, siya moabot uban sa mga panganod; ang matag mata makakita kaniya, lakip ang naglansang kaniya. Ug ang tanan nga tribo sa kalibutan magbangotan diha kaniya. Oo, Amen. **8** “Ako ang Alpa ug ang Omega,” nag-ingon ang Dios, “Ang mao karon, ug mao kaniadto, ug mao ang umaabot, ang Makagagahom.” **9** Ako, si Juan—ang inyong igsoon ug nakig-ambit kaniyó diha sa pag-antos ug sa gingharian ug sa pagpailob ug sa paglahutay nga anaa kang Jesus—nga anaa sa isla nga gitawag ug Patmos tungod sa pulong sa Dios ug pagpamatuod mahitungod kang Jesus. **10** Anaa kanako ang Espiritu sa maong adlaw sa Ginoo. Nadungog ko ang kusog nga tingog sa akong luyo sama sa trumpeta. **11** Nga nag-ingon siya, “Isulat kini sa basahon kung unsa ang imong nakita, ug ipadala kini sa pito ka iglesia - ngadto sa Efeso, sa Esmirna, sa Pergamo, sa Tiatira, sa Sardis, sa Filadelfia, ug sa Laodicea.” **12** Milingi ako sa pagtan-aw kungkinsang tingog nga nakigsulti kanako, ug sa akong paglingi akong nakita ang pito ka tangkawan nga bulawan. **13** Sa taliwala sa tangkawan adunay usa nga sama sa Anak sa Tawo, nga nagsul-ob sa taas

nga bisti nga sangko sa iyahang tiilan, ug ang usa ka bakus nga bulawan palibot sa iyang dughan. **14** Ang iyang ulo ug buhok maputi sama kaputi sa balahibo sa nating karnero—sama kaputi sa niyebe, ug ang iyang mata sama sa nagdilaab nga kalayo. **15** Ang iyang til sama kasinaw sa brонse, sama sa brонse nga gitunaw diha sa hudno, ug ang iyang tingog sama sa daghang naghaganas nga tubig. **16** Adunay pito ka mga bituon nga anaa sa iyang tuong kamot, ug migula sa iyang baba ang hait nga espada nga adunay duha ka sulab. Ang iyang nawong misidlak sama sa adlaw nga hilabihan kasulaw. **17** Sa dihang nakita ko siya, natumba ako sa iyang tiilan daw sama sa patay nga tawo. Gitapion niya ang iyang tuong kamot nganhi kanako ug miington, “Ayaw kahadlok. Ako ang Una ug ang Kataposan, **18** ug ang usa nga nabuhi. Ako namatay, apan tan-awa, Ako nabuhi sa kahangtoran! Ug aduna akoy mga yawi sa Kamatayon ug sa Hades. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Busa isulat kung unsa ang imong nakita, unsa ang karon, ug unsa ang mahitabo human niini. **20** Isip tinago nga kahulogan mahitungod sa pito ka mga bituon nga imong nakita sa akong tuong kamot, ug ang pito ka tangkawan nga bulawan: ang pito ka mga bituon nga mao ang mga anghel sa pito ka mga iglesia, ug ang pito ka tangkawan nga mao ang pito ka mga iglesia.”

2 “Alang sa anghel sa iglesia sa Efeso isulat: ‘Kini ang mga pulong sa usa nga nagkupot sa pito ka mga bituon sa iyang tuo nga kamot. Ang usa nga naglakaw taliwala sa pito ka bulawan nga tangkawan nagsulti niini.’” **2** “Ako nasayod kung unsa ang inyong nabuhat ug sa inyong kalisod ug sa inyong mapailubong paglahutay, ug kamo dili makig-urban niadtong mga daotan, ug inyong gisulayan kadtong nag-angkon sa ilang kaugalingon nga mga apostoles, apan dili, ug nakaplagan sila nga sayop. **3** Ako nasayod nga kamo adunay mapailubong paglahutay, ug kamo nag-antos tungod sa akong ngalan, ug kamo wala gikapoy. **4** Apan kini ang akong ikasupak kaniyó—innyong gibiyaran ang inyong unang gugma. **5** Busa hinumdomi asa kamo gikan nahulog. Paghinulsol ug buhata ang mga butang nga inyong gibuhat kaniadto. Gawas kung kamo maghinulsol, ako moanha kaniyó ug kuhaon ang inyong tangkawan gikan sa nahimutangan niini. **6** Apan kamo aduna niini—kamo nasuko kung unsa ang nabuhat sa mga Nicolaita, nga ako usab gikasuk-an. **7** Kung kamo adunay dalungan, pamatia kung

unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. 'Kini ang mga pulong sa Anak sa Dios, nga adunay Niadtong magmadaogon akong pagatugotan nga mga mata nga sama sa nagadilaab nga kalayo ug mokaon gikan sa kahoy sa kinabuhi, nga anaa didto mga til sama sa pinasinaw nga tumbaga.' **19** 'Ako sa paraiso sa Dios.' **8** 'Alang sa anghel sa iglesia nasayod kung unsa ang inyong nabuhat—sa inyong sa Esmyrna isulat: 'Kini ang mga pulong sa usa nga gugma ug pagtuo ug sa pag-alagad ug sa inyong nauna ug ang naulahi—nga namatay ug nahimong mapailubong paglahutay, ug kung unsa ang inyong nabuhu pag-usab.' **9** 'Ako nasayod sa inyong mga nabuhat karon mas labaw pa sa inyong gibuhat pag-antos ug sa inyong kakabos (apan kamo dato), kaniadto. **20** Apan ako adunay ikasupak kaninyo: ug ang pagpaukulaw niadtong nag-ingon nga sila mga Inyong gipatuyangan ang babaye nga si Jezebel, Judio (apan dili, apan usa ka sinagoga ni Satanas). **10** nga gitawag ang iyang kaugalingon nga babayeng Ayaw kahadloki kung unsa ang inyong pagaantonson. propeta. Pinaagi sa iyang pagtudlo siya nanglimborg Tan-awa! Ang yawa buot molabay sa pipila kaninyo sa akong mga alagad sa pagbuhat ug malaw-ay nga didto sa bilanggoan aron kamo sulayan, ug kamo pagpakighilawas ug mokaon sa gihalad ngadto sa mag-antos sa napulo ka adlaw. Pagmatinud-anon diosdios. **21** Ako siyang gihatagan ug panahon sa hangtod sa kamatayon, ug akong igahatag kaninyo paghinulsol, apan siya dili andam nga maghinulsol sa ang korona sa kinabuhi. **11** Kung kamo adunay iyang pagkamakihilawason. **22** Tan-awa! akong ilabay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu siya ngadto sa higdaanan sa masakiton, ug kadtong ngadto sa mga iglesia. Ang usa nga magmadaogon nagbuhat ug pagpanapaw uban kanya ngadto sa dili masakitan pinaagi sa ikaduha nga kamatayon.' **12** labihang pag-antos, gawas kung sila maghinulsol "Alang sa anghel sa iglesia sa Pergamus isulat: 'Kini sa iyang nabuhat. **23** Akong latoson ang iyang mga ang mga pulong sa usa nga adunay hait, ang duha anak hangtod nga mamatay, ug ang tanan nga mga ka kilid sa espada.' **13** 'Ako nasayod kung asa kamo iglesia masayod nga ako mao siya nga nagasusi nagpuyo—kung asa ang trono ni Satanas. Apan kamo sa mga hunahuna ug mga tinguha. Akong hatagan nagkupot ug hugot sa akong ngalan, ug wala ninyo ang matag-usa kaninyo sumala sa inyong nabuhat. gilimod ang inyong pagtuo kanako, bisan sa mga **24** Apan didto sa nahibilin kaninyo sa Tyatira, sa adlaw ni Antipas nga akong saksi, ang akong usa tanan nga wala nagkupot niining pagtulon-an, ug ka matinud-anon, nga gipatay sa taliwala kaninyo, wala masayod sa ginatawag sa pipila nga lalom nga didto asa si Satanas nagpuyo. **14** Apan ako adunay mga butang ni Satanas—kaninyo ako magsulti, 'ako pipila ka butang nga ikasupak kaninyo: Adunay pipila dili mobutang kaninyo ug bisan unsang kabug-aton.' kaninyo nga nagkupot ug hugot ngadto sa mga **25** Sa bisan unsa nga paagi, kamo kinahanglan nga pagtulon-an ni Balaam, nga nagtudlo kang Balak mokupot ug hugot hangtod ako mobalik. **26** Ang sa paglabay ug usa ka babag nga makapandol sa usa nga magmadaogon ug nagbuhat kung unsa ang atubangan sa mga anak sa Israel, aron sila mokaon akong nabuhat hangtod sa kataposan, kaniya ako sa pagkaon nga gihalad ngadto sa mga diosdios mohatag ug katungod ibabaw sa mga nasod. **27** Siya ug mahimo nga makighilawason. **15** Sa samang momando kanila uban ang puthaw nga sungkod, paagi, kamo adunay pipila usab nga nagkupot ug sama sa kolon iya kining buakbuakon. **28** Ingon nga hugot sa pagtulon-an sa mga Nicolaita. **16** Busal ako nakadawat gikan sa akong Amahan, ako usab Paghinulsol, kung kamo dili, ako moanha kaninyo sa mohatag kaniya ug bituon sa kabuntagon. **29** Kung walay langan, ug ako maghimo ug away batok kanila kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang uban sa espada nga mogawas sa akong baba. **17** gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.'

Kung kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Sa usa nga magmadaogon, akong pagahatagan ug pipila sa nakatago nga manna, ug akong pagahatagan ug usa ka puti nga bato nga adunay bag-o nga ngalan nga nasulat sa bato, usa ka ngalan nga walay bisan usa nga nasayod apan kadtio lamang usa nga makadawat niini.' **18** 'Alang sa anghel sa iglesia sa Tyatira isulat:

3 'Isulat ngadto sa anghel sa iglesia sa Sardis: 'Ang mga pulong sa usa nga naghawid sa pito ka mga Espiritu sa Dios ug sa pito ka mga bituon. "Nasayod ako kung unsa ang imong nabuhat. Aduna kay kadungganan nga ikaw buhi, apan ikaw patay.

2 Pagmata ug lig-on a kung unsa man ang mga nahibilin, kay himalatyon na kini, tungod kay wala nako nakita ang imong mga binuhatan nga nahuman

na sa panan-aw sa akong Dios. 3 Busa hinumdomi, ako kung unsa ang imong nabuhat, ug nga ikaw dili kung unsa ang imong nadawat ug nadungog. Tumana bugnaw ni init. Nangandoy ako nga ikaw unta dili kini ug paghinulsol. Apan kung ikaw dili mahigmata, bugnaw o init! 16 Busa, tungod kay ikaw dagaang moabot ako sama sa usa ka kawatan, ug dili ka man—dili init ni bugnaw—igasuka ko ikaw pagawas masayod kung unsang taknaa ako moanha kanimo. sa akong baba. 17 Kay ikaw miiong, "Adunahan 4 Apan adunay pipila ka mga ngalan sa mga tawo sa ako, aduna akoy daghang mga bahandi, ug wala Sardis nga wala maghugaw-hugaw sa ilang mga bisti. na akoy gikinahanglan." Apan wala ikaw masayod Magalakaw sila uban kanako, nga sinul-oban ug puti, nga ikaw alaot kaayo, makaluluoy, kabos, buta ug kay sila takos man. 5 Ang usa nga magmadaugon hubo. 18 Pamati sa akong tambag: Pagpalit gikan pagasul-oban ug puti nga mga bisti, ug dili gayod kanako ug bulawan nga giputli pinaagi sa kalayo nako pagapapason ang iyang ngalan sa basahon aron mamahimo ikaw nga adunahan, ug masanag sa kinabuhi, ug akong isulti ang ilang ngalan sa nga puting mga bisti aron imong isul-ob sa imong atubangan sa akong Amahan, ug sa atubangan sa kaugalingon ug dili mapakita ang kaulaw sa imong iyang mga anghel. 6 Kung aduna kamoy igdulongog, pagkahubo, ug tambal nga idihog sa imong mga patalinghugi kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto mata aron ka makakita. 19 Ang matag-usa nga akong sa mga iglesia." 7 "Isulat kini ngadto sa anghel sa gihigugma akong gimatuto ug gitudluan sila kung iglesia sa Filadelfia: Ang mga pulong sa usa ka unsaon nila pagkinabuhi. Busa, pagmaugdang ug balaan ug matuod—gigunitan niya ang yawi ni David, paghinulsol. 20 Tan-awa, nagtindog ako sa pultahan giablibhan niya ug walay bisan usa nga makasirado, ug nanuktok. Kungkinsa kadong makadungog sa pagasirhan niya ug walay bisan usa nga makaabli. 8 akong tingog ug magaabli sa pultahan, mosulod ako Nasayod ako kung unsa ang imong nabuhat. Tan- sa iyang panimalay, ug mokaon uban kaniya, ug awa, akong gibutang sa imong atubangan ang abli siya uban kanako. 21 Ang usa nga magmadaugon, nga pultahan nga walay bisan usa nga makasirado. pagahatagan ko siya ug katungod sa paglingkod uban Nasayod ako nga aduna kay diyutay nga kusog, kanako ngadto sa akong trono, sama nga ako usab bisan pa niana gituman mo ang akong pulong ug wala nagmadaugon ug naglingkod uban sa akong Amahan maglimod sa akong ngalan. 9 Pagtukaw! Niadtong nahisakop sa sinagoga ni Satanas, kadong miiong sa iyang trono. 22 Kung aduna kamoy igdulongog, pultalinghogi kung unsay gisulti sa Espiritu ngadto sa mga sila mga Judio apan dili diay, —hinuong namakak sila. Paanhion ko sila ug ipayukbo sa imong tilan, ug sila makahibalo nga gihigugma ko ikaw. 10 Sanglit gitipigan mo man ang akong sugo aron nga molahutay nga mapailobon, ako usab magbantay kanimo sa takna sa pagsulay nga moabot sa tibuok kalibutan, aron sulayan kadong nagpuyo sa yuta. 11 Moabot ako sa dili madugay. Hugti ug guniti kung unsay anaa kanimo aron walay bisan usa nga makakuha sa imong purong-purong. 12 Ang usa nga magmadaugon pagahimoan ko ug usa ka haligi sa templo sa akong Dios, ug dili gayod siya makagawas niini. Akong isulat kaniya ang ngalan sa akong Dios, ang ngalan sa siyudad sa akong Dios (ang bag-ong Jerusalem, nga mokanaog gikan sa langit sa akong Dios), ug ang akong bag-ong ngalan. 13 Ang usa nga adunay igdulongog, papatalinghoga siya kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.' 14 "Isulat ngadto sa anghel sa iglesia sa Laodicea: 'Ang mga pulong Amen, ang kasaligan ug matuod nga saksi, ang magmamando sa tibuok binuhat sa Dios. 15 Nasayod

4 Human niining mga butanga ako nagtan-aw, ug nakita ko ang pultahan sa langit nga naabri. Ang una nga tingog, miiong kanako sama sa trumpeta, miiong, "Saka ngari, ug akong ipakita kanimo kung unsa ang mahitabo human niining mga butanga." 2 Sa dihang ako gikonsaran sa Espiritu, ug akong nakita ang trono nga nahimotang sa langit, ug adunay usa nga milingkod niini. 3 Ang usa nga milingkod niini sama sa haspe ug carnalina. Adunay balangaw libot sa trono. Ang balangaw sama sa emeralda. 4 Palibot sa trono adunay 24 ka mga trono, ug gilingkoran kini ug 24 ka mga kadagkoan, nakabisti ug puti nga mga panapton, uban ang bulawan nga purongpurong sa ilang mga ulo. 5 Gikan sa trono adunay pangidlap sa kidlat, ug dinahunog sa dialogdog. Pito ka mga suga ang nagasiga sa atubangan sa trono, ang suga nga mao ang pito ka Espiritu sa Dios. 6 Ayha ang trono adunay dagat, tin-aw nga sama sa bildo. Ang palibot sa trono adunay upat ka mga buhing binuhat, puno sa mga mata ang atubangan ug likod. 7 Ang una

nga buhing binuhat sama sa liyon, ang ikaduha nga buhing binuhat sama sa baka, ang ikatulo nga buhing binuhat adunay dagway nga sama sa usa ka tawo, ug ang ikaapat nga buhing binuhat sama sa usa ka buhing binuhat adunay unom ka mga pako, puno sa mga mata gikan sa taas paingon sa ubos. Adlaw ug himaya, dungog, ug pasalamat sa usa nga naglingkod sa trono, ang usa nga buhi hangtod sa kahangtoran, (aiōn g165) 10 ang 24 ka mga kadagkoan mihana sa atubangan sa usa nga naglingkod sa trono. Nagyukbo sila sa usa nga nabuhi sa walay kataposan, ug ilang gibutang ang ilang mga purongpurong sa trono, ug nag-ingon, (aiōn g165) 11 "Takos ka, among Ginoo ug among Dios, sa pagdawat sa himaya ug sa dungog ug sa gahom. Tungod kay ikaw ang naghimo sa tanang butang, ug pinaagi sa imong pagbuot, sila anaa na ug nabuhat."

5 Unya nakita ko sa tuo nga kamot niadtong usa nga naglingkod sa trono, ang linukot nga basahon nga gisulatan sa atubangan ug sa likod nga bahin, ug gisilyohan kini sa pito ka silyo. 2 Nakita ko usab ang usa ka gamhanan nga anghel nga nagmantala uban sa kusog nga tingog, "Kinsa man ang takos nga moabl si linukot nga basahon ug sa pagtangtang sa mga silyo niini?" 3 Walay bisan usa sa langit o sa yuta o sa ilalom sa yuta nga makahimo sa pag-abli sa linukot nga basahon o sa pagbasa niini. 4 Mihilak ako tungod kay walay bisan usa nga nakaplagan pagbasa niini. 5 Apan usa sa mga kadagkoan miignon kanako, "Ayaw paghilak. Tan-awa! Ang Liyon sa banay ni Juda, ang Gamot ni David, nagsadaogon, Nating Karnero miabl siya sa pag-abli sa linukot nga basahon ug sa pito ka silyo niini." 6 Taliwala sa ingon, "Dali!"

7 Miduol siya ug gikuha ang linukot nga ikatulong silyo, akong nadungog ang ikaduha nga buhing binuhat nga nagbasahon gikan sa tuong kamot niadtong usa nga naglingkod sa trono. 8 Sa dihang gikuha niya ang linukot nga basahon, ang upat ka buhing binuhat ug ang 24 ka kadagkoan mihana sa ilang kaugalingon sa yuta atubangan sa Nating Karnero. Ang matag-usa sa mga puno sa insenso, nga mao ang mga pag-ampo naglupad nga agila. 8 Ang matag-usa sa upat ka sa mga balaan. 9 Nanag-awit sila ug bag-ong awit: "Takos ikaw nga mokhuha sa linukot nga basahon ug sa pag-abli sa mga silyo niini. Kay ikaw mao man gabii sila walay hunong sa pag-sulti, "Balaan, balaan, ang gipatay, ug uban sa imong dugo gibayran mo balaan ang ngalan sa Ginoong Dios, ang nagdumala ug pinulongan, mga tawo ug kanasoran. 10 Gihimo mo sila nga usa ka gingharian ug mga pari aron moalagad sa atong Dios, ug magamando sila sa kalibutan." 11 Unya mitan-aw ako ug nadungog ko ang tingog sa daghang mga anghel palibot sa trono - ang gidaghanon nila 200, 000, 000 - ug ang mga buhing binuhat ug mga kadagkoan. 12 Miington sila sa makusog nga tingog, "Takos ang Nating Karnero nga gipatay aron sa pagdawat sa gahom, bahandi, kaalam, kusog, kadungganan, himaya, ug pagdayeg." 13 Nadungog ko ang matag binuhat nga didto sa langit ug sa yuta, ilalom sa yuta, sa dagat, ug ang tanang binuhat nga anaa niini, nga nag-ingon, "Kaniya nga milingkod sa trono ug sa Nating Karnero, ang pagdayeg, kadungganan, himaya, ug ang gahom sa pagmando, hangtod sa kahangtoran." (aiōn g165) 14 Ang upat ka mga buhing binuhat miignon, "Amen!" ug ang mga kadagkoan mihana sa ilang kaugalingon sa yuta ug nagsimba.

6 Ako mitan-aw sa dihang ang Nating Karnero miabl sa usa sa pito ka mga silyo, ug akong nadungog ang usa sa upat ka buhing binuhat nga nag-ingon sa tingog nga sama sa dalugdog, "Dali!" 2 Ako mitan-aw ug adunay usa ka puti nga kabayo! Ang nagsakay niini nagkupot ug pana, ug siya gihatagan ug pagbasa niini. 3 Sa dihang ang mitan-aw ug adunay usa ka puti nga kabayo! Ang nagsakay niini gihatagan ug mananaog aron sa pagbuntog. 3 Sa dihang ang banay ni Juda, ang Gamot ni David, nagsadaogon, Nating Karnero miabl siya sa pag-abli sa linukot nga basahon ug sa pito ka silyo niini." 4 Unya ang laing kabayo migula-nga trono ug sa upat ka buhing binuhat ug taliwala sa nagdilaab sa kapula. Ang nagsakay niini gihatagan ug mga kadagkoan, nakita ko ang Nating Karnero nga pagtugot sa pagkuha sa kalinaw gikan sa kalibutan, nagbarog, nga daw siya miagi sa kamatayon. Aduna aron ang mga tawo magpinatyanay sa matag-usa. siyay pito ka sungay ug pito ka mata - mao kini Ang nagsakay niini gihatagan ug usa ka dakong ang pito ka Espiritu sa Dios nga gipadala sa tibuok espada. 5 Sa dihang ang Nating Karnero miabl sa kalibutan. 7 Miduol siya ug gikuha ang linukot nga ikatulong silyo, akong nadungog ang ikatulong buhing basahon gikan sa tuong kamot niadtong usa nga naglingkod sa trono. 8 Sa dihang gikuha niya ang linukot nga basahon, ang upat ka buhing binuhat ug ang 6

Akong nadungog ang daw tingog taliwala sa upat ka buhing binuhat nga nag-ingon, "Ang usa ka takos sa trigo alang sa usa ka denaryo, ug ang tulo ka takos sa sebada alang sa usa ka denaryo. Apan ayaw hilabti miablì sa ikaupat nga silyo, akong nadungog ang tingog sa ikaupat nga buhing binuhat nga nag-ingon, "Dali!" 8 Unya akong nakita ang usa ka luspàd nga kabayo. Ang nagsakay niini ginganlan ug Kamatayon, ug ang hades nagsunod kaniya. Sila gihatagan ug katungod hangtod sa ikaupat ka bahin sa kalibotan, sa pagpatay gamit ang espada, kagutom ug balatian, ug uban ang mga ihalas nga mga mananap sa kalibotan. (Hades g86) 9 Sa dihang ang Nating Karnero miablì sa ikalima nga silyo, akong nakita sa ilalom sa altar ang mga kalag niadtong gipatay tungod sa pulong sa Dios ug ang pagpamatuod nga ilang gikuptan uban ang ligon nga pagtuo. 10 Sila misinggit sa kusog nga tingog, "Unsa pa kadugay, Magmamando sa tanan, balaan ug matuod, hangtod ikaw ang maghukom niadtong nappuyo sa kalibotan, ug hangtod ikaw ang mobalos sa among dugo?" 11 Unya ang matag-usa kanila gihatagan ug usa ka puting bistì, ug sila gisulihán nga sila kinahanglan mohulat sa gamay nga gidugayon hangtod nga ang tibuok gidaghanon sa ilang kaubang sulugoon ug ang ilang igsoong lalaki ug igsoong babaye nga pagpatyon, sama sa pagpatay kanila.

12 Sa dihang ang Nating Karnero miablì sa ikaunom nga silyo, ako mitan-aw ug didto adunay usa ka dakong linog. Ang adlaw nahimong sama kaitom sa bisting sako, ug ang bulan nahimong sama sa dugo. 13 Ang mga bituon sa kalangitan nangahulog ngadto sa kalibotan, sama sa igos nga kahoy nga mahulog ang iyang bunga sa dihang gitay-og sa kusog nga hangin. 14 Ang langit mahanaw sama sa usa ka linukot nga basahon nga gilukot. Ang matag bukid ug isla mabalhin gikan sa ilang nahimutangan. 15 Unya ang mga hari sa kalibotan ug ang mahinunganong buhing binuhat, ug sila mihana sa yuta ug gipaduol ang mga tawo, ug ang mga pangulo, ang mga adunahan, ang mga gamhanan, ug si bisan kinsa, ulipon ug gawasnon, nanago sa mga langob, ug taliwala sa mga bato sa kabukiran. 16 Miington sila sa kabukiran ug sa mga bato, "Tumpagi kami! Itago kami gikan sa iyang nawong nga naglingkod diha sa trono ug gikan sa kasuko sa Nating Karnero. 17 Kay ang dakong adlaw sa ilang kapungot miabot na, ug kinsa man ang makahimo sa pagtindog?"

7 Human niini nakita ko ang upat ka mga manulonda nga nagbarog sa upat ka suok sa kalibotan, hugot nga nagpugong sa upat ka hangin sa kalibotan aron walay hangin nga mohuros didto sa yuta, didto sa dagat, o sa bisan unsang kahoy. 2 Nakita ko ang ubang manulonda gikan sa silangan, nga adunay silyo sa buhi nga Dios. Siya mitawag sa lanog nga tingog sa upat ka mga manulonda nga gihatagan ug pagtugot aron sa pagguba sa yuta ug sa dagat: 3 "Ayaw gub-a ang kalibotan, ang dagat, o ang mga kahoy hangtod mabutangan ta ug silyo ang mga agtang sa mga sulugoon sa atong Dios." 4 Nadungog ko ang gidaghanon niadtong nasilyohan: mga 144, 000, ang nasilyohan gikan sa matag banay sa mga katawhan sa Israel: 5 ang 12, 000 nga nasilyohan gikan sa banay ni Juda, ang 12, 000 gikan sa banay ni Ruben, ang 12, 000 gikan sa banay ni Gad. 6 Ang 12, 000 gikan sa banay ni Asher, ang 12, 000 gikan sa banay ni Neftali, ang 12, 000 gikan sa banay ni Manases. 7 ang 12, 000 gikan sa banay ni Simeon, ang 12, 000 gikan sa banay ni Levi, ang 12, 000 gikan sa banay ni Isacar, 8 ang 12, 000 gikan sa banay ni Zebulun, ang 12, 000 gikan sa banay ni Jose, ug ang 12, 000 gikan sa banay ni Benjamin ang nasilyohan. 9 Human niini nga mga butanga mitan-aw ako, ug adunay dakong panon nga walay bisan usa nga makaihap—gikan sa tanang kanasoran, banay, katawhan, ug mga pinulongan—nanagbarog sa atubangan sa trono ug sa atubangan sa Nating Karnero. Nagsul-ob sila sa maputing bistì ug naggunit sa sanga sa palmera sa ilang mga kamot, 10 ug sila sa atubangan sa trono ug sa atubangan sa Nating Karnero. 11 Ang tanan nga mga manulonda nagbarog nga nag-alirong sa trono ug nag-alirong sa mga kadagkoan ug sa upat ka mga trono, ug sila nagsimba sa Dios, 12 nga nag-ingon, "Amen! Ang pagdayeg, ang himaya, ang kaalam, ang pagpasalamat, ang kadungungan, ang gahom, ug ang kalig-on anaa sa atong Dios hangtod sa kahangtoran! Amen!" (aiōn g165) 13 Unya usa sa mga kadagkoan nangutana kanako, "Kinsa man kining gisul-oban ug maputi nga mga bistì, ug diin man sila gikan? 14 Ako miington kaniya, "Sir, nasayran mo na," ug miington siya kanako, "Mao kini ang usa sa mga nakalingkawas sa Dakong Kagul-anan. Gilabhan nila

ang ilang mga bisti ug nahimo kining puti sa dugo sa Nating Karnero. **15** Kay mao kini ang hinungdan, nga sila anaa sa atubangan sa trono sa Dios, ug nagsimba sila kaniya adlaw ug gabii sa iyang templo. **16** Dili na sila nagsimba sila kaniya adlaw ug gabii sa iyang templo. **17** Kay ang Nating Karnero Ang adlaw dili na makapaso kanila, ni bisan unsang kainit nga makasunog.

16 Dili na sila gikan sa langit nga niabot ug tunga sa oras. **17** Kay ang Nating Karnero sa taliwala sa trono mao ang ilang magbalantay, ug siya ang magagiya kanila sa mga tuboran sa tubig sa kinabuhi, ug ang Dios magapahid sa matag luha gikan sa ilang mga mata.”

8 Sa dihang giabrihan sa Nating Karnero ang ikapito ka silyo, dihay kahilom sa langit nga niabot ug

tunga sa oras. **2** Unya akong nakita ang pito ka mga manulonda nga nagtindog atobangan sa Dios, ug pito ka mga trumpeta ang gihatag kanila. **3** Adunay laing manulonda nga miabot, nga naggunit ug usa ka bulawan nga panaksan sa encenso, nga nagtindog sa altar. Daghang encenso ang gihatag kaniya mao nga iya kining gihalad uban ang mga pag-ampo sa tanang katawhan nga balaan ngadto sa bulawan nga altar atubangan sa trono. **4** Ang aso sa encenso, uban ang pag-ampo sa mga balaan, miulbo atubangan sa Dios gikan sa kamot sa mga manulonda. **5** Ang manulonda nagdala ug panaksan sa encenso puno kini ug kalayo gikan sa altar. Unya iya kining gilabay paingon sa kalibutan, ug adunay linagapak sa dalugdog, dahunog, kidlap sa kilat, ug ang pagpanglinog. **6** Ang pito ka mga manulonda nga adunay pito ka mga trumpeta nga andam na sa pagpatingog niini. **7** Ang una nga manulonda nagpatingog sa iyang trumpeta, ug nag-ulang ug yelo ug kalayo nga sagol ug dugo. Kini gihulog ngadto sa kalibutan mao nga ang ikatulong babinasunog, ang ikatulong babinasunog, ug ang tanang lunhaw nga sagbot nasunog. **8** Ang ikaduha nga manulonda nipatingog sa iyang trumpeta, ug daw dihay sama sa dakong bukid nga nasunog sa kalayo nga gilabay ngadto sa dagat. **9** Ang ikatulong babinasunog, ang ikatulong babinasunog, ug ang nangamatay, ug ang ikatulong babinasunog, ug ang nangaguba. **10** Ang ikatulo ka manulonda nipatingog sa iyang trumpeta, ug ang dako nga bituon nahulog gikan sa langit, nga nagdilaab sama sa sulo, ug ang ikatulong babinasunog, ug ang suba ug mga tubod sa tubig.

11 Ang ngalan sa bituon Panyawan. Ang ikatulong babin sa tubig nahimong pait, ug daghang mga tawo ang nangamatay gikan sa tubig nga nahimong pait. **12** Ang ikaapat nga manulonda nipatingog sa iyang trumpeta, ug ang ikatulong babin sa adlaw gihampak, sa iyang barongbarong ngadto kanila. **13** Akong nakita, ug akong nadungog ang usa ka agila nga naglupad tungatunga sa kawanangan, nga nagatawag sa makusog nga tingog, “Alaot, alaot, alaot, kadtong nagpuyo sa kalibutan, tungod sa nahibilin nga huyop sa trumpeta nga patingogon sa tulo ka mga manulonda.”

9 Unya ang ikalima nga manulonda nagpatingog sa iyang trumpeta. Nakita ko ang usa ka bituon gikan sa langit nga nahulog sa kalibutan. Ang bituon gihatagan ug yawi sa agianan padulong sa kinahiladman ug walay kataposan nga bungaw. (Abyssos g12) **2** Giablilan niya ang agianan sa kinahiladman ug walay kataposan nga bungaw, ug ang haligi nga aso miulbo sa agianan sama sa aso nga gikan sa dakong hudno. Ug mingitgit ang adlaw ug ang hangin pinaagi sa aso nga miulbo sa agianan. (Abyssos g12)

3 Migawas gikan sa aso ang mga dulon ibabaw sa kalibutan, ug gihatagan sila ug gahom sama sa mga tanga didto sa kalibutan. **4** Gisultihan sila nga dili pagdaoton ang mga sagbot sa yuta o bisan unsa nga lunhaw nga tanom o kahoy, apan kadtong lamang mga tawo nga walay silyo sa Dios sa ilang mga agtang. **5** Wala sila gitugotan sa pagpatay niadtong mga tawo, apan sa pagpaantos lamang kanila sulod sa lima ka bulan. Ang ilang pag-antos mahisama kalala sa tanga nga motusok sa usa ka tawo. **6** Niadtong mga adlawa pagapangitaon sa mga tawo ang ilang kamatayon, apan dili makakaplag niini. Mangandoy sila nga mamatay, apan ang kamatayon mopalayo gikan kanila. **7** Ang mga dulon daw sama sa mga kabayo nga giandam alang sa panggubatan. Sa ilang mga ulo adunay usa ka butang nga daw sama sa purongpurong nga bulawan ug ang ilang mga dagway daw sama sa dagway sa mga tawo. **8** Aduna silay buhok nga sama sa buhok sa babaye ug ang ilang ngipon daw sama sa ngipon sa liyon. **9** Aduna silay kotamaya sama sa puthawng kotamaya ug ang lagapak sa ilang mga pako daw sama sa dahunog nga hinimo sa daghang mga karwahe ug mga kabayo

nga nagadagan paingon sa panggubatan. **10** Sila Ang iyang dagway susama sa adlaw ug ang iyang adunay mga ikog nga anaay suyod nga malala sama til susama sa haligi nga kalayo. **2** Iyang gigunitan sa tanga; ang mga ikog nila adunay gahom aron sa pagsakit sa katawhan sulod sa lima ka bulan. **11** Ang manulonda sa kinahiladman ug walay kataposan nga bung-aw mao ang hari nila. Ang iyang ngalan sa Hebreo mao si Abandon, ug sa Griyego ginganlan siya ug Apolyon. (*Abyssos g12*) **12** Ang pinakaunang tunglo milabay na. Pagbantay! Human niini aduna pay nahiibilin nga duha ka mga katalagman nga moabot. **13** Ang ikaunom nga manulonda nagpatingog sa iyang trumpeta, ug nadungog ko ang usa ka tingog nga naggikan sa mga sungay sa bulawanong altar nga anaa sa atubangan sa Dios. **14** Ang tingog miiong sa ikaunom nga manulondal nga adunay trumpeta, “Hubari ang upat ka mga manulondal nga ginapos didto sa dakong suba sa Eufrates.” **15** Ang upat ka mga manulonda nga andam alang niadto gayong taknaa, niadtong adlawa, niadtong bulana, ug niadtong tuiga, gibuhian aron sa pagpatay sa ikatulong babin sa katawhan. **16** Ang gidaghanon sa mga kasundalohan nga nagkabayo 200, 000, 000. Nadungog ko ang ilang gidaghanon. **17** Ingon niini ang akong nakita nga mga kabayo sa akong panawon ug kadtong nagkabayo ngadto kanila: Ang ilang naggikan sa ilang mga baba. **18** Ang ikatulong gahom sa mga kabayo anaa sa ilang mga baba ug sa ilang mga ikog — tungod kay ang ilang mga ikog niining mga hampak: ang kalayo, aso ug asupre nga makakita, makadungog, o makalakaw. **19** Tungod kay ang gamiton sa pagsamatay pinaagi niining tulo sila maghinulsol sa mga buhat nga ilang nahimo, ni wala maghunong sa pagsimba sa mga demonyo ug mga diosdios nga bulawan, plata, tumbaga, bato, ug kahoy— mga butang nga dili makakita, makadungog, o makalakaw. **20** Ni wala sila maghinulsol sa ilang pagkamamumuno, sa ilang pagkamarang, sa ilang pagkamahilawason o sa ilang pagpadayon ug pagpangawat.

10 Ug akong nakita ang laing gamhanang anghel mikanaog gikan sa langit. Siya naputos sa panganod, ug adunay bangaw ibabaw sa iyang ulo.

Ang iyang dagway susama sa adlaw ug ang iyang ang gamay nga linukot nga basahon sa iyang kamot nga naabli, ug iyang gibutang ang iyang tuong til sa dagat ug ang iyang walang til sa yuta. **3** Unya siya misinggit sa makusog nga tingog susama sa liyon nga nagngulob, ug sa dihang siya misinggit ang pito ka mga dalugdog midahunog. **4** Sa dihang ang pito ka mga dalugdog midahunog, mosulat na unta ako, apanako nakadungog sa tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Tipigi kung unsa ang gisulti sa pito ka mga dalugdog. Ayaw kini isulat.” **5** Unya ang anghel nga akong nakita nga nagtindog sa dagat ug sa kalibutan, gibayaw ang iyang tuong kamot sa langit **6** ug nanumpa ngadto kaniya nga buhi hangtod sa kahangtoran - nga nagbuhat sa langit ug ang tanan nga anaa niini, sa kalibutan ug sa tanan nga anaa niini, ug sa dagat ug sa tanan nga anaa niini: “Wala na gayoy langan. (*aión g165*) **7** Apan sa adlaw nga ang ikapito nga anghel magpatingog na sa iyang trumpeta, una ang katingalahan sa Dios matuman, sama sa iyang gimantala ngadto Nadungog ko ang ilang gidaghanon. **8** Ang ang iyang mga sulugoon nga mga propeta.” **8** Ang tingog nga akong nadungog gikan sa langit misulti pag-usab kanako: “Lakaw, kuhaa ang binuklad nga mga kotamaya nagdilaab sa kapula, dagtom asul ug linukot nga basahon nga anaa sa kamot sa anghel asupre nga dalag. Ang ulo sa mga kabayo susama sa nga nagatindog sa dagat ug sa yuta.” **9** Unya ako mga ulo sa mga liyon, ug migula sa ilang mga baba miadto sa anghel ug gisultihan siya sa paghatag ang kalayo, ang aso, ug ang asupre. **10** Ang ikatulong kanako sa gamay nga linukot nga basahon. Siya bahin sa katawhan nangamatay pinaagi niining tulo miington kanako, “Kuhaa ang linukot nga basahon ug kan-a kini. Kini makahimo sa imong tiyan nga pait, naggikan sa ilang mga baba. **11** Tungod kay ang apan diha pa sa imong baba kini mahimong sama gamiton sa paghantong. **12** Ang nabilin baba, apan humanako mikaon niini, ang akong sa mga katawhan, kadtong wala nangamatay pinaagi tiyan nahimo nga pait. **13** Unya naay mga tingog niining mga hampak, wala maghinulsol sa mga buhat nga ilang nahimo, ni wala maghunong sa pagsimba pag-usab mahitungod sa daghang mga katawhan, sa mga demonyo ug mga diosdios nga bulawan, kanasoran, mga pinulongan, ug mga kaharian.”

11 Gihatagan ako ug usa ka bagakay nga sama sa sukdanang sungkod aron gamiton. Giingnan ako, “Tindog ug sukda ang templo sa Dios ug ang altar, ug kadtong nagsimba niini. **2** Apan ayaw pagsukda ang hawanhan sa gawas sa templo, kay gihatag na kini sa mga Gentil. Pagayatakyatakan nila ang balaang siyudad sulod sa 42 ka mga bulan. **3** Igahatag ko sa akong duha ka saksi ang kagahom sa pagpanagna

sulod sa 1, 260 ka adlaw, nga sinul-oban sa mga nagalingkod sa mga trono sa atubangan sa Dios sako nga bisti." 4 Kini nga mga saksi mao ang duha naghapa sa ilang kaugalingon sa yuta, uban sa ka kahoy nga olibo ug ang duha ka tangkawan nga pagpaubos sa ilang mga dagway, ug nagasimba sa nagtindog atubangan sa Ginoo sa kalibutan. 5 Kung bisan kinsa ang magpili sa pagpasipala kanila, ang Dios. 17 Miingon sila, "Maghatag kami ug pasalamat kanimo, Ginoong Dios, nga magmamando sa tanan, kalayo mogawas sa ilang baba ug pagalamyon ang ang usa nga mao karon ug ang kagahapon, tungod ilang mga kaaway. Si bisan kinsa ang mangandoy sa kay gihuptan mo ang dakong gahom ug nagsugod pagpasipala kinahanglan pagapatyon niining paagiba. sa paghari. 18 Napungot ang mga kanasoran, apan 6 Kining mga saksi adunay kagahom sa pagsirado sa miabot ang imong kaligutgtot. Miabot ang panahon langit aron walay mahulog nga ulan sa panahon sa alang sa paghukom sa mga nangamatay ug sa pagpanagna nila. Aduna silay gahom sa paghiromo sa paghatag sa ganti sa imong mga sulugoon nga mga tubig ngadto sa dugo ug sa paghampak sa kalibutan propeta, ang mga balaan, ug sa mga nangahadlok sa sa tanang matang sa hampak sa bisan kanus-a imong ngalan, mga dili mahinungdanon ug ang mga nila buot buhaton. 7 Sa natapos na sila sa ilang gamhanan. Ug miabot ang panahon nga laglagon pagpamatuod, migula ang mapintas nga mananap gikan sa kinahiladman ug walay kataposang bung- mo kadtong mga nagalaglag sa kalibutan." 19 Unya aw aron makiggubat batok kanila. Pagabuntogon naabilhan ang templo sa Dios sa langit ug ang arka nya sila ug pagapatyon silang tanan. (Abyssos g12) sa iyang kasabotan nakita sulod sa iyang templo. Adunay mga pagpangidlap sa kilat, mga dahunog, 8 Magabuy-od ang ilang mga lawas sa dalan sa mga lagapak sa dalugdog, usa ka linog, ug dakong dagkong siyudad (nga nagasimbolo sa gitawag nga utan sa nieve.

Sodoma ug Egypt) diin ang ilang Ginoo gilansang sa krus. 9 Kay sa tulo ug tunga ka adlaw ang pipila nga gikan sa matag katawhan, banay, pinulongan, ug nasod magatan-aw sa ilang mga lawas ug dili sila tugotan nga ipahimutang nila sa lubnganan. 10 Kadtong nagpuyo sa kalibutan magmaya didto kanila ug magsaulog, magpadala ug mga gasa sa matag usa tungod kay gisakit niining duha ka mga propeta ang mga napuoy sa kalibutan. 11 Apan human sa tulo ug tunga ka adlaw sa gininhawa sa kinabuhi nga gikan sa Dios magasulod ngadto kanila ug magatindog sila sa ilang mga tiil. Ang dakong kahadlok miabot niadtong nakakita kanila. 12 Unya nadungog nila ang makusog nga tingog nga gikan sa langit nga miingon kanila, "Saka ngari!" Ug misaka sila sa langit diha sa panganod, samtang nakakita kanila ang mga kaaway. 13 Niadtong taknaa adunay dakong linog ug nalumpag ang ikanapulong bahin sa siyudad. Nangamatay sa linog ang 7, 000 ka tawo ug ang nahibilin nga naluwas nangalisang ug naghatag ug paghimaya sa Dios sa langit. 14 Milabay na ang ikaduhang kaalaotan. Pagbantay! Ang ikatulong kaalaotan moabot sa dili madugay. 15 Unya gipatingog sa ikapitong anghel ang iyang trumpeta, ug ang makusog nga mga tingog misulti didto sa langit ug miingon, "Ang gingharian sa kalibutan nahimong gingharian sa atong Ginoo ug sa iyang Cristo. Maghari siya hangtod sa kahangtoran."

(aiōn g165) 16 Unya ang 24 ka kadagkoan nga

12 Nakita ang usa ka dakong ilhanan sa langit: usa ka babaye nga sinul-oban ug adlaw, ug ang bulan ubos sa iyang tiilan; ug anaa sa iyang ulo ang usa ka korona sa napulog duha ka mga bituon. 2 Mabdos siya ug nagsinggit sa kasakit—sa kasakit sa pagpanganak. 3 Ug nakita ang laing ilhanan sa langit: Tan-awa! Adunay usa ka dakong pulang dragon nga adunay pito ka mga ulo ug napulo ka mga sungay, ug adunay pito ka korona sa iyang mga ulo. 4 Ang iyang ikog mikahig palayo sa ikatulo nga kabituonan sa langit ug gitambog sila paubos sa kalibutan. Ang dragon mitindog sa atubangan sa babaye nga hapit nang manganak, aron nga sa dihang manganak na siya, iyang lamyong ang iyang anak. 5 Siya nanganak sa usa ka anak nga lalaki, usa ka lalaking bata, nga mao ang magmando sa tanang kanasoran uban ang puthaw nga sungkod. Ang iyang anak gisakmit ngadto sa Dios ug sa iyang trono, 6 ug mikalagiw ang babaye ngadto sa kamingawan, kung asa ang Dios nagandam ug dapit alang kaniya, aron nga pagaatimanon siya sulod sa 1, 260 ka mga adlaw. 7 Karon adunay gubat sa langit. Si Michael ug ang iyang mga anghel nakiggubat batok sa dragon; ug ang dragon ug ang iyang mga anghel nakiggubat ug balik. 8 Apan dili igo ang kusog sa dragon aron modaog. Busa wala nay dapit sa langit alang kaniya ug sa iyang mga anghel. 9 Ang dakong dragon—nga karaan nga serpente nga gitawag ug yawa o Satanas nga mao ang naglimborg

sa tibuok kalibotan—nga gilabay paubos ngadto sa ulo sa mapintas nga mananap mipakita nga adunay makuyaw nga samad nga mamahimong hinungdan uban kaniya. **10** Unya akong nadungog ang usa sa iyang kamatayon. Apan kana nga samad namaayo ka makusog nga tingog sa langit: “Karon miabot na, ug ang tibuok kalibotan nahibulong ug misunod na ang kaluwasan, ang gahom—ug ang gingharian sa mapintas nga mananap. **4** Ilang gisimba usab sa atong Dios, ug ang katungod sa iyang Cristo. **5** Ang dragon, kay gihatag niya ang iyang katungod Alang sa tigpasangil sa atong mga kaigsoonan nga sa mapintas nga mananap. Ilang gisimba usab ang gilabay paubos—ang usa nga mipsangil kanila sa mapintas nga mananap, ug mipadayon sa pag-atubangan sa atong Dios adlaw ug gabii. **11** Ilang ingon, “Kinsa ang sama sa mapintas nga mananap? nabuntog siya pinaagi sa dugo sa nating karnero ug ug “Kinsa ang makig-away batok kaniya?” **5** Ang pinaagi sa pulong sa ilang pagpamatuod, kay wala mapintas nga mananap gihatagan ug baba aron nila higugmaa pag-ayo ang ilang kinabuhi, bisan pa mapahitas-ong makasulti sa mga pulong ug mga sa kamatayon. **12** Busa, paglipay, kamong mga langit, pagpasipala. Siya gitugotan sa pagtuman sa katungod ug kamong tanan nga nagpuyo kanila. Apan alaot ang sulod sa 42 ka bulan. **6** Busa ang mapintas nga kalibotan ug kadagatan tungod kay ang yawa anaa mananap miabli sa iyang baba aron sa pagsulti sa ubos ninyo. Siya napuno uban ang makalilisang ug mga pasipala batok sa Dios, pagpasipala sa nga kasuko, tungod kay siya nasayod nga diyutay na iyang ngalan, ang dapit kung asa siya nagpuyo, lamang ang iyang panahon. **13** Sa dihang nakaamgo ug kadtong nagpuyo sa langit. **7** Ang mapintas ang dragon nga gitambog siya sa kalibotan, iyang nga mananap gitugotan sa pagpakiggubat sa mga gigukod ang babaye nga nagpakatawo sa batang balaang katawhan ug sa pagbuntog kanila. Usab, lalaki. **14** Apan ang babaye gihatagan ug duha ka mga ang katungod gihatag kaniya ibabaw sa matag tribo, pako sa dakong agila, aron siya makalupad ngadto katawhan, pinulongan, ug nasod. **8** Ang tanan nga sa dapit nga giandam alang kaniya nga anaa sa nagpuyo sa kalibotan magasimba kaniya, ang tanang kamingawan, ang dapit kung asa siya pagaatimanon, ngalan nga wala mahisulat, sukad pa sa pagbuhat alang sa usa ka panahon, mga panahon, ug katunga sa kalibotan, sa basahon sa kinabuhi, nga gipanagsa panahon—nga dili maabot sa serpente. **15** Ang iyanan sa nating karnero, nga gipatay. **9** Kung si serpente mibugwak ug tubig sa iyang baba sama sa bisaan kinsa ang adunay dalunggan, pasagdi siya nga usa ka suba, aron siya makahimo ug usa ka baha aron maminaw. **10** Kung kinsa ang kuhaon sa pagpamihag, ipaanod siya palayo. **16** Apan ang kalibotan mitabang ngadto sa pagkabinihag siya moadto. Kung kinsa sa babaye. kini miabli sa iyang baba ug milamoy sa ang pagapatyon uban ang usa ka espada, uban suba nga gibugwak sa dragon sa iyang baba. **17** sa espada siya pagapatyon. Ania dinihi ang usa ka Unya ang dragon napungot sa babaye ug miadto tawag sa malahutayong pagpalibot ug sa pagtuol alang aron sa pagpakiggubat uban ang nahibilin niyang niadtong balaan. **11** Unya akong nakita ang laing mga kaliwanan—kadtong nagtuman sa mga sugo sa mapintas nga mananap nga migawas sa yuta. Siya Dios ug nagkupot sa pagpamatuod mahitungod kang adunay duha ka mga sungay sama sa usa ka karnero ug siya nagsulti sama sa usa ka dragon. **12** Iyang gituman ang tanang katungod sa naunaung mapintas nga mananap sa iyang presensiya, ug nagbuhat sa kalibotan ug niadtong nagpuyo niini sa pagsimba sa naunaung mapintas nga mananap—ang usa nga adunay makuyaw nga samad nga naayo na. **13** Siya nagpakita ug gamhanang mga milagro, bisan ang pagbuhat ug kalayo paubos sa kalibotan gikan sa langit sa atubangan sa katawhan, **14** ug pinaagi sa mga timailhan nga gitugot kaniya sa pagbuhat, iyang gilimbongan kadtong nagpuyo sa kalibotan, sa pagsulti kanila nga magbuhat ug larawan sa pagpasidungog sa mapintas nga mananap nga

13 Unya ang dragon mitindog didto sa balas sa baybayon. Unya akong nakita ang usa ka mapintas nga mananap nga miyaw-as sa dagat. Siya adunay napulo ka mga sungay ug pito ka mga ulo. Sa iyang mga sungay adunay napulo ka mga korona, ug sa iyang mga ulo adunay mga ngalan nga nagpasipala sa Dios. **2** Kining nakita kong mapintas nga mananap sama sa usa ka liyopardo. Ang iyang til sama sa til sa usa ka oso, ug ang iyang baba sama sa baba sa liyon. Ang dragon naghatag sa iyang gahom ngadto kaniya, ug sa iyang trono, ug sa iyang dakong katungod sa pagmando. **3** Ang usa sa mga

nasamad pinaagi sa espada, apan nagpabilin siyang “Napukan na, napukan na ang bantogang Babilonia, buhi. 15 Siya gitugotan sa paghatag ug gininhawa nga nagpainom sa tanang kanasoran sa bino sa iyang ngadto sa larawan sa mapintas nga mananap aron malaw-ay nga pakighilawas, ang bino nga nagdala sa nga ang larawan makahimo sa pagsulti ug ang dakong kapungot alang kaniya.” 9 Ang laing anghel hinungdan nga ang tanan nga misupak sa pagsimba - ang ikatulong anghel - misunod kanila, nga nag-sa mapintas nga mananap pagapatyon. 16 Iyang ingon uban sa makusog nga tingog, “Kung si bisan gipugos usab ang tanan, ang dili mahinungdanon kinsa ang mosimba sa mapintas nga mananap ug sa ug gamhanan, adunahan ug kabos, gawasnon ug iyang larawan, ug modawat sa usa ka patik sa iyang ulipon, sa pagdawat sa usa ka patik sa tuong kamot agtang o sa iyang kamot, 10 moinom usab siya sa o sa agtang. 17 Kini dili na makahimo si bisan kinsa bino sa kapungot sa Dios, ang bino nga giandam na sa pagpalit o pagpamaligya gawas kung siya adunay ug ibubo nga walay sagol ngadto sa kupa sa iyang patik sa mapintas nga mananap, nga mao, ang kasuko. Ang tawo nga moinom niini pagasakiton uban iyang ngalan o ang iyang numero. 18 Kini nagtawag alang sa kaalam. Kung kinsa ang adunay salabutan, tugoti siya sa pagbalansi sa numero sa mapintas nga mananap. Kay mao kini ang numero sa usa ka tawong binuhat. Ang iyang numero mao ang 666.

14 Mitan-aw ako ug nakita ang Nating Karnero didto

nga nagtiindog sa akong atubangan sa Bukid sa Zion. Uban kaniya ang 144, 000 nga nakabaton sa ngalan niya ug ngalan sa iyang Amahan nga nahisulat sa ilang mga agtang. 2 Nadungog ko ang usa ka tingog gikan sa langit nga masaba sama sa dahunog sa katubigan ug makusog nga dalugdog. Ang tingog nga nadungog ko sama usab sa mga mag-aalpa nga nagtugtog sa ilang mga alpa. 3 Nanag-awit sila ug bag-ong awit atubangan sa trono ug atubangan sa upat ka buhing mga binuhat ug mga kadagkoan. Walay bisan usa nga makakat-on sa awit gawas sa 144, 000 nga gitubos gikan sa kalibotan. 4 Kini sila ang wala maghugaw sa ilang mga kaugalingon kauban sa mga babaye, tungod kay giampinginan nila ang ilang kaugalingon nga putli. Mao kini sila ang nagsunod sa Nating Karnero bisan asa siya paingon. Mao kini ang gitubos gikan sa katawhan isip unang mga bunga sa Dios ug sa Nating Karnero. 5 Walay bakak nga nakaplagan sa ilang baba, tungod kay sila walay sala. 6 Nakita ko ang laing anghel nga naglupad sa taliwala sa kalangitan, nga adunay walay kataposan nga mensahe sa maayong balita aron imantala niadtong nagpuyo sa kalibotan - sa matag nasod, banay, pinulongan, ug katawhan. (aiōnios g166) 7 Mitawag siya uban sa makusog nga tingog, “Kahadloki ang Dios ug ihatag kaniya ang himaya. Kay miabot na ang takna sa iyang paghukom. Simbaha siya, ang usa sa naghimo sa langit, sa kalibotan, sa kadagatan, ug sa mga tuboran sa katubigan.” 8 Ang laing anghel - ang ikaduhang anghel - misunod nga nag-ingon,

“Napukan na, napukan na ang bantogang Babilonia, buhi. 15 Siya gitugotan sa paghatag ug gininhawa nga nagpainom sa tanang kanasoran sa bino sa iyang ngadto sa larawan sa mapintas nga mananap aron malaw-ay nga pakighilawas, ang bino nga nagdala sa nga ang larawan makahimo sa pagsulti ug ang dakong kapungot alang kaniya.” 9 Ang laing anghel hinungdan nga ang tanan nga misupak sa pagsimba - ang ikatulong anghel - misunod kanila, nga nag-sa mapintas nga mananap pagapatyon. 16 Iyang ingon uban sa makusog nga tingog, “Kung si bisan gipugos usab ang tanan, ang dili mahinungdanon kinsa ang mosimba sa mapintas nga mananap ug sa ug gamhanan, adunahan ug kabos, gawasnon ug iyang larawan, ug modawat sa usa ka patik sa iyang ulipon, sa pagdawat sa usa ka patik sa tuong kamot agtang o sa iyang kamot, 10 moinom usab siya sa o sa agtang. 17 Kini dili na makahimo si bisan kinsa bino sa kapungot sa Dios, ang bino nga giandam na sa pagpalit o pagpamaligya gawas kung siya adunay ug ibubo nga walay sagol ngadto sa kupa sa iyang patik sa mapintas nga mananap, nga mao, ang kasuko. Ang tawo nga moinom niini pagasakiton uban iyang ngalan o ang iyang numero. 18 Kini nagtawag alang sa kaalam. Kung kinsa ang adunay salabutan, tugoti siya sa pagbalansi sa numero sa mapintas nga mananap. Kay mao kini ang numero sa usa ka tawong binuhat. Ang iyang numero mao ang 666.

11 Ang aso gikan sa ilang pag-antos nagaulbo hangtod sa kahangtoran, ug wala silay pahulay adlaw o gabii - kining mga magsisimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang hulagway, ug ang tanang makadawat sa patik sa iyang ngalan. (aiōn g165) 12 Ania ang tawag sa mapailobon nga paglahutay sa mga balaan, kadong nagtuman sa mga sugo sa Dios ug nagtuo kang Jesus.” 13 Nadungog ko ang tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Isulat kini: Bulahan ang mga patay nga nangamatay diha sa Ginoo.” “Oo,” nag-ingon ang Espiritu, “aron nga makapahulay sila gikan sa ilang mga paghago, kay ang mga binuhatan nila nagasunod kanila.” 14 Mitan-aw ako ug nakita ko nga adunay panganod nga maputi, ug ang naglingkod sa panganod daw sama sa usa ka Anak sa Tawo. Aduna siyay bulawan nga purongpurong sa iyang ulo ug usa ka hait nga garab sa iyang kamot. 15 Unya ang laing anghel migula sa templo ug mitawag sa makusog nga tingog niadtong usa nga naglingkod sa panganod: “Kuhaa ang imong garab ug pagsugod na sa pagani. Kay ang takna sa pag-ani miabot na, sanglit ang anihonon sa kalibotan hinog na.” 16 Unya ang usa nga naglingkod sa panganod milabyog sa iyang garab ibabaw sa kalibotan, ug ang kalibotan naani. 17 Ang laing anghel migula gikan sa templo sa langit; siya usab adunay hait nga garab. 18 Sa gihapon ang laing anghel migula gikan sa halaran, ang usa ka anghel nga adunay kagahom sa kalayo. Mitawag siya sa makusog nga tingog ngadto sa anghel nga adunay hait nga garab, “Kuhaa ang imong hait nga garab ug tigoma ang mga pungpong sa mga paras gikan sa parasan sa kalibotan, kay ang ilang mga paras hinog na.” 19 Ang anghel milabyog sa iyang garab ngadto sa kalibotan ug gitigom ang pinupo nga paras

sa kalibutan ug gilabay kini ngadto sa dakong kawa tawo nga adunay patik sa mapintas nga mananap, sa bino sa kapungot sa Dios. 20 Ang pug-anan sa kadong mga tawo nga nagsimba sa iyang larawan. 3 bino gitunobtunoban gawas sa siyudad ug ang dugo Gibubo sa ikaduhang anghel ang iyang panaksa miawas gikan niini hangtod sa gitas-on sa busal sa didto sa dagat; nahimo kining dugo sama sa patay kabayo, mga 1600 ka stadyum."

15 Unya nakita ko ang laing ilhanan sa langit, dako ug kahibulongan: Adunay pito ka mga anghel uban ang pito ka mga hampak, nga mao ang kataposan nga mga hampak (tungod kanila ang kapungot sa Dios natapos na). 2 Nakita ko ang daw sama sa dagat nga bildo nga sinagolan sa kalayo, ug nagatindog sa kilid sa dagat kadong mga nagmadaogon sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug ibabaw sa kadaghanon nga napadayaag sa iyang ngalan. Nagkupot sila ug mga alpa nga gihatag kanila sa Dios. 3 Nanag-awit sila sa alawiton ni Moises, ang sulugoon sa Dios, ug ang alawiton sa Nating Karnero: "Dako ug kahibulongan ang mga gibuhat mo, Ginoong Dios, nga nagmando sa kinatibuk-an. Matarong ug matuod ang imong mga paagi, Hari sa kanasoran. 4 Kinsa ang dili mahadlok kanimo, Ginoo, ug mohimaya sa imong ngalan? Kay ikaw lamang ang balaan. Ang tanang kanasoran manganihi ug magsimba sa imong atubangan tungod sa imong matarong nga mga buhat gipadayag." 5 Human niining mga butanga nga nakita ko, ug ang pinakabalaan nga dapit, diin ang barong-barong sa mga saksi, ug naabli ang langit. 6 Gikan sa pinakabalaan nga dapit miabot ang pito ka mga anghel uban ang pito ka mga hampak, nagsul-ob sa puti, mahayag nga lino ug adunay bulawan nga bakos palibot sa ilang mga dughan. 7 Ang usa sa upat ka buhing mga binuhat naghatag sa pito ka mga anghel ug pito ka panaksa nga bulawan nga puno sa kapungot sa Dios nga buhi hangtod sa kahantoran. (aiōn g165) 8 Napuno sa aso ang pinakabalaan nga dapit gikan sa himaya sa Dios ug gikan sa iyang gahom. Walay bisan usa nga makasulod niini hangtod matapos ang pito ka mga hampak sa pito ka mga anghel.

16 Nadungog ko ang kusog nga tingog nga nagtawag sa labing balaang dapit ug miington ngadto sa pito ka anghel, "Lakaw ug ibubo ngadto sa kalibutan ang pito ka panaksa sa kapungot sa Dios." 2 Milakaw ang unang anghel ug nagbubo sa iyang panaksa ngadto sa kalibutan; miabot ang mangil-ad ug sakit kaayo nga mga kabahong sa mga

tawo nga adunay patik sa mapintas nga mananap, ug nangamatay ang tanang buhi nga anaa sa dagat. 4 Ug gibubo sa ikatulong anghel ang iyang panaksa didto sa mga suba ug sa mga tuboran sa tubig; nahimo kining dugo. 5 Nadungog ko ang anghel sa katubigan nga miington, "Ikaw matarong - ang usa nga mao karon ug mao kaniadto, ang Usa nga Balaan - tungod kay gidala mo kining mga paghukom. 6 Tungod kay giula nila ang dugo sa imong mga balaan ug mga propeta, gihatagan mo sila ug dugo aron immon; mao kini ang angay kanila." 7 Nadungog ko ang halaran nga mitubag, "Oo, Ginoong Dios, nga nagmando sa tanan, ang paghukom mo matuod ug makataronganon." 8 Gibubo sa ikaupat nga anghel ang iyang panaksa didto sa adlaw, ug gihatagan sa pagtugot sa pagsunog sa mga tawo sa kalayo. 9 Gisunog sila pinaagi sa hilabihang kainit, ug gipasipad-an nila ang ngalan sa Dios, nga adunay gahom labaw niining mga hampak. Wala sila maghinulsol o maghatag kaniya ug himaya. 10 Gibubo sa ikalimang anghel ang iyang panaksa ngadto sa trono sa mapintas nga mananap, ug ang kantitngit mitabon sa iyang gingharian. Gipaak nila ang ilang mga dila sa kasakit. 11 Gipasipad-an nila ang Dios sa langit tungod sa ilang kasakit ug mga kabahong, ug nagdumili gihapon sila sa paghinulsol kung unsa ang ilang nabuhat. 12 Ug gibubo sa ikaunom nga anghel ang iyang panaksa ngadto sa dakong suba, ang Eufrates, ug mihubas ang tubig niini aron nga maandam ang dalan alang sa mga hari nga moabot gikan sa sidlakan. 13 Nakita ko ang tulo ka mahugaw nga mga espiritu nga sama sa mga baki nga nanggawas sa mga baba sa dragon, sa mapintas nga mananap, ug sa mini nga mga propeta. 14 Kay sila mga espiritu sa demonyo nga nagbuhat ug mga milagrosong ilhanan. Mangadto sila sa mga hari sa tibuok kalibutan aron sa pagtigom kanila alang sa gubat sa dakong adlaw sa Dios, nga nagmando labaw sa tanan. 15 ("Pagbantay! Ako moabot sama sa kawatan! Bulahan ang usa nga kanunay nagabantay, ug nagasul-ob sa iyang bisti aron nga dili siya mogawas nga hubo ug makita nila ang iyang makaaulaw nga kahimtang.") 16 Gidala nila silang tanan didtoto sa dapit nga gitawag sa Hebreo nga Armagedon. 17 Ug gibubo sa ikapitong anghel

ang iyang panaksan ngadto sa kahanginan. Unya migawas ang usa ka kusog nga tingog gikan sa labing balaan nga dapit ug gikan sa trono, nga nag-ingon, "Nahuman na!" 18 Adunay mga pagpangidlap sa kilat, ngulob, mga dahunog sa dalugdog, ug makalilisang nga linog - usa ka linog nga mas kusog pa kaysa bisan unsang nahitabo sukad nga ang mga tawo anaa na sa kalibutan, hilabihan ka kusog gayod kining maong linog. 19 Ang gamhanang siyudad natunga sa tulo ka bahin, ug nahugno ang mga siyudad sa kanasoran. Unya ang Dios nagtawag sa pagpahinumdom sa gamhanang Babilonia, ug gihatag niya sa siyudad ang kopa nga napuno sa bino nga hinimo gikan sa iyang hilabihang kapungot. 20 Unya nawagtang ang matag isla ug ang mga kabukiran wala na gayod hikapagi. 21 Ang dagkong ulan sa nieve (yelo), nga adunay gibug-aton nga usa ka talanton, ang nahulog gikan sa langit ngadto sa mga tawo, ug gitunglo nila ang Dios alang sa hampak sa ulan nga nieve (yelo) tungod kay makalilisang gayod kadto nga hampak.

17 Usa sa pito ka mga manulonda nga adunay pito ka mga panaksan miabot ug miington kanako, "Dali, ipakita ko kanimo ang pagsilot sa bantogan nga bigaon nga nagalingod sa daghang katubigan, 2 uban ang mga hari sa kalibutan nga naghimo sa malaw-ay nga pagpakighilawas, ug niadtong bino sa iyang pagkamahilawasanong mga lumulopyo sa kalibutan nangahubog." 3 Gidala ako sa manulonda palayo diha sa Espiritu padulong sa kamingawan, ug nakita ko ang usa ka babaye nga naglingkod sa mapula nga mapintas nga mananap nga nalukop sa mga mapasipalahong mga ngalan. Ang mapintas nga mananap adunay pito ka mga ulo ug napulo ka mga sungay. 4 Nagsul-ob ang babaye sa tapol ug mapula nga dinayandayan sa bulawan, bilihong mga bato, ug mga perlas. Nagkupot siya sa iyang kamot sa usa ka kupang bulawan nga napuno sa salawayon nga mga butang ug ang mga mahugaw sa iyang malaw-ay nga pagpakighilawas. 5 Sa iyang agtang nakasulat ang usa ka ngalan nga adunay usa ka tinagong kahulogan: "ANG BANTOGANG BABILONIA, ANG INAHAN SA MGA BIGAON UG SA SALAWAYONG MGA BUTANG SA KALIBOTAN." 6 Nakita ko ang babaye nga nahubog sa dugo sa mga balaan ug ubang dugo sa mga saksi alang kang Jesus. Sa pagkakita ko kaniya, hilabihan ang akong kahibulong. 7 Apan ang anghel miington kanako, "Nganong nahibulong ka man? Ipasabot ko

kanimo ang kahulogan sa babaye ug sa mapintas nga mananap nga nagadala kaniya (ang mapintas nga mananap nga adunay pito ka ulo ug napulo ka sungay). 8 Ang mapintas nga mananap nga imong nakita kaniadto, wala na karon, apan hapit na siya mogawas gikan sa kinahiladman, sa dili matugkad nga bung-aw. Unya motungha siya aron sa paglaglag. Kadong nagpuayo sa kalibutan, kansang mga ngalan nga wala nahisulat sa libro sa kinabuhi sukad pa sa pasukaranan sa kalibutan—mahibulong sila sa dihang makita nila ang mapintas nga mananap nga anaa kaniadto, nga wala na karon, kondili moabot pa. (Abyssos g12) 9 Kini ang mga tawag alang sa hunahuna nga adunay kaalam. Ang pito ka mga ulo mao kadtong pito ka mga bungtod diin naglingkod ang babaye. 10 Sila usab ang pito ka mga hari. Ang lima ka mga hari nangahulog na, ang usa anaa pa, ug ang uban wala pa moabot; sa dihang siya moabot, magpabilin lamang siya sa makadiyot. 11 Ang mapintas nga mananap nga anaa kaniadto, apan wala na karon, mao usab siya ang ikawalo nga hari; apan usa siya niadtong pito ka mga hari, ug magaadto siya sa paglaglag. 12 Ang napulo ka mga sungay nga nakita mo mao ang napulo ka mga hari nga wala pa nakadawat sa gingharian, apan makadawat sila sa katungod ingon nga mga hari sa usa lamang ka takna uban ang mapintas nga mananap. 13 Kini sila may usa lamang ka hunahuna, ug ihatag nila ang ilang gahom ug katungod ngadto sa mapintas nga mananap. 14 Makiggubat sila batok sa Nating Karnero. Apan ang Nating Karnero magabuntog kanila tungod kay siya ang Ginoo sa mga ginoo ug Hari sa mga hari—ug uban kaniya ang mga tinawag, ang mga pinili, ug ang mga matinud-anon." 15 Ang manulonda miington kanako, "Ang mga tubig nga imong nakita, diin ang bigaon naglingkod, mao ang mga tawo, mga panon sa katawhan, mga kanasoran, ug mga pinulongan. 16 Ang napulo ka mga sungay nga nakita mo—sila ug ang mapintas nga mananap magadumot sa bigaon. Himuong nila siya nga biniyaan ug hubo, lamuyon nila ang iyang unod, ug sunogon nila siya sa hingpit uban sa kalayo. 17 Kay ang Dios nagbutang niini sa ilang mga kasingkasing aron magdala sa iyang katuyoan pinaagi sa pag-uyon sa paghatag kanila sa gahom sa pagmando ngadto sa mapintas nga mananap hangtod nga matuman ang mga pulong sa Dios. 18 Ang babaye nga nakita mo mao ang bantogan nga siyudad nga gimandoan sa mga hari sa kalibutan."

18 Human niining mga butanga akong nakit-an ang sa bulawan, plata, ang mga mahalon nga bato, mga lain na usab nga anghel nga mikanaog gikan perlas ug ang mga panapton nga lino, tapol, sida, sa langit. Siya adunay dakong katungod, ug ang dagtom pula, ang tanan nga nagkalainlaing matang kalibutan nadan-agan sa iyang himaya. **2** Nagsinggit sa mga humot nga kahoy, ang matag sudlanan nga siya nga adunay makagagahom nga tingog, nga hinimo gikan sa tango sa elepante, **13** ang matag nag-ingon, "Nagun-ob, nagun-ob ang bantogan nga sudlanan nga gihimo sa mahalon nga kahoy, tumbaga, Babilonia! Siya ang nahimo nga puloy-anan sa mga puthaw, marmol, kaningag, lamas, insenso, mira, demonyo, ang puloy-anan sa tanang hugaw nga mahumot nga insenso, bino, lana, harina, trigo, baka espiritu, ug ang puloy-anan sa tanang mga hugaw ug karnero, mga kabayo ug ang mga karwahi, ug ug salawayon nga langgam. **3** Kay ang tanan mga ulipon ug kalag sa mga tawo. **14** Ang bunga nga nasod naghuboghubog sa bino nga adunay tinguha imong gihandom sa tanan nimong kusog mahanaw sa iyang daotang pakighilawas nga nagsdala sa kini gikan kanimo. Ang tanan nimong kaabunda ug iyang silot. Ang mga hari sa kalibutan nagbuhat sa kabtangan mahanaw kini, dili na gayod makaplagan malaw-ay nga pakighilawas alang kaniya. Ang mga pag-usab. **15** Ang mga tigpatigayon niining mga tigpatigayon sa kalibutan nahimong dato pinaagi sa butanga nga nadato pinaagi kaniya motindog sa layo gahom sa iyang pagkaabunda nga pagkinabuhi." **4** gikan kaniya tungod sa kahadlok sa iyang pag-antos, Unya akong nadungog ang lain na usab nga tingog maghilak ug kusog nga magbakho. **16** Moingon sila, nga gikan sa langit nga nag-ingon, "Gawas gikan "Pagkaalaot, pagkaalaot sa bantogan nga siyudad kaniya, akong katawhan, aron dili kamo makaambit nga nagsul-ob sa sinina nga pinong lino, sa tapol ug sa iyang mga sala, ug aron dili kamo makadawat sa dagtom pula, ug gidayandayan sa bulawan, sa bisan unsa sa iyang mga hampak. **5** Ang iyang mga mahalon nga bato, ug sa mga perlas!" **17** Sa kalit sala naglut-d sama kataas sa langit, ug ang Dios lang nga takna ang tanan nga bahandi nasayang. nakahinumdom sa mga daotan niyang binuhatan. Ang tanan nga mga kapitan sa barko, tanan nga mga **6** Bayari siya sama sa pagbayad niya ug balik tawo nga naa sa dagat, mga manlalayag, ug tanan sa uban, ug bayari sa makaduha kung unsa ang diin ang panginabuhi naggikan sa dagat, nagtindog iyang nabuhut; diha sa kupa iyang gisagol, ug sa didto sa layo. **18** Sila nagsinggit sa dihang ilang makaduha isagol ang gidaghanon alang kaniya. **7** Nakita ang aso sa iyang pagkasunog. Sila nag-Samtang iyang gipassidungan ang iyang kaugalingon ingon, "Unsa nga siyudad ang sama sa bantogan ug napuyo sa abunda nga pagkinabuhi, hatagi siya nga siyudad?" **19** Ilang gibutangan ug abog ang ilang sa susamang pag-antos ug kagul-anan. Kay siya mga ulo, ug nagsinggit, maghilak ug nagbangotan, nag-ingon sa iyang kasingkasing, 'Ako naglingkod "Pagkaalaot, pagkaalot sa bantogan nga siyudad sama sa rayna; dili ako biyuda, ug dili gayod ako diin ang tanan nga adunay barko nga naa sa dagat makakita sa kagul-anan.' **8** Busa sa usa ka adlaw nahimong dato pinaagi sa iyang bahandi. Sa usa ang iyang mga hampak mag-una kaniya: kamatayon, lang ka takna, naguba kini." **20** "Paglipay diha kaniya, kagul-anan, ug kagutom. Siya lamoyon sa kalayo, kalangitan, kamong mga balaan, mga apostoles, tungod kay ang Ginoong Dios bantogan, ug siya ang ug mga propeta, tungod kay ang Dios nagsdala sa iyang maghuhukom." **9** Ang mga hari sa kalibutan inyong hukom ngadto kaniya!" **21** Ang bantugan nga nga nagbuhat sa malaw-ay nga pagpakighilawas ug anghel mikuha sa usa ka bato nga sama kadako sa nawad-an sa pagpugong kauban niya maghilak ug galingan ug kini gilabay ngadto sa dagat, nga nag-magbakho sa dihang ilang makita ang aso sa iyang ingon, "Niini nga paagi, ang Babilonia, ang bantogan pagkasunog. **10** Magtindog sila sa layo, nangahadlok nga siyudad, ilabay uban ang kagubot ug dili na sa iyang pag-antos, nga mag-ingon, "Pagkaalaot, gayod siya makaplagan. **22** Ang mga tingog sa mga pagkaalaot gayod ang bantogan nga siyudad, sa mag-alpa, mga musikero, ang mga tigpatingog sa Babilonia, ang gamhanan nga siyudad! Kay sa kalit mga plawta, ug sa mga tigtrumpeta dili na gayod lamang nga takna ang imong silot moabot na." **11** Ang madungog diha kanimo. Wala nay manggagama sa tanan nga mga tigpatigayon sa kalibutan maghilak ug bisan unsa nga makaplagan nganha kanimo. Wala magbangotan alang kaniya, gumikan kay wala nay nay tingog sa galingan ang madungog diha kanimo. mopalit sa iyang mga patigayon— **12** ang nagtigayon **23** Ang mga kahayag sa lampara dili na gayod modan-

ag diha kanimo. Ang mga tingog sa pamanhunon ug sa pangasaw-onon dili na madunggan diha kanimo, tungod kay ang imong tigpatigayon nahimong mga prinsipe sa kalibutan, ug ang mga kanasoran nalingla pinaagi sa imong salamangka. 24 Nakaplagan nganha kaniya ang dugo sa mga propeta ug ang mga balaan, ug ang dugo sa tanan nga gipangpatay sa kalibutan.”

19 Human niining mga butanga nadungog ko ang makusog nga tingog sa dakong gidaghanon sa katawhan sa langit nga nag-ingon, “Aleluya. Ang kaluwasan, himaya, ug gahom iya sa atong Dios. 2 Matuod ug matarong ang iyang mga hukom, kay iyang gihukman ang hilabihan ka daotan nga babaye nga maoy nagdaot sa kalibutan pinaagi sa iyang malaw-ay nga pagpakighilawas. Nanimalos siya alang sa dugo sa iyang mga sulugoon, nga siya mismo ang nag-ula.” 3 Sa ikaduhang higayon misulti sila, “Aleluya! Miulbo ang aso gikan kaniya hangtod sa walay kataposan.” (aiōn g165) 4 Ang 24 ka mga kadakoa ug ang upat ka buhing mga binuhat nanghapa sa ilang kaugalingon ug nagsimba sa Dios nga naglingkod sa trono. Sila nag-ingon, “Amen. Aleluya!” 5 Unya ang usa ka tingog migawas gikan sa trono, nga nag-ingon, “Dayga ang atong Dios, kamong tanan nga iyang mga sulugoon, kami nga nagmahnadlokon kaniya, kami nga dili mahinungdanon ug gamhanan.” 6 Unya nadungog ko ang kasaba nga sama sa tingog sa dakong gidaghanon sa katawhan, sama sa dahunog sa katubigan, ug sama kakusog sa lipak sa dalugdog, nga nag-ingon, “Aleluya! Kay ang atong Ginoong Dios, ang magmamando sa kinatibuk-an, maghari na siya. 7 Magmaya ug maglipay pag-ayo kita ug ihatag kaniya ang himaya tungod kay ang kasaulogan sa kasal sa Nating Karnero miabot na, ug ang iyang pangasaw-onon nag-andam na sa iyang kaugalingon.” 8 Siya gitugotan sa pagbisti sa hayag ug hinlo nga nipis nga lino (tungod kay ang nipis nga lino mao ang binuhatan nga matarong sa iyang balaan nga katawhan). 9 Ang anghel miington kanako, “Sulata kini: Bulahan kadtong mga dinapit sa kombira sa kasal sa Nating Karnero.” Siya usab miington kanako, “Mao kini ang matuod nga mga pulong sa Dios.” 10 Mihapa ako sa iyang tiilan alang sa pagsimba kaniya, apan siya miington kanako, “Ayaw kini buhata! Ako usa nimo ka kauban nga sulugoon ug ang imong kaigsoonan nga naggunit sa pagpamatuod mahitungod kang Jesus. Simbaha ang Dios, kay ang pagpamatuod mahitungod kang Jesus mao ang espiritu nga gitagna.” 11 Unya nakita

ko nga naabli ang langit, ug nakita ko nga adunay usa ka puting kabayo! Ang usa nga nagsakay niini gitawag nga Matinud-anon ug Matuod. Naghukom siya uban ang katarong ug siya nakiggubat. 12 Ang mga mata niya sama sa nagdilaab nga kalayo, ug sa iyang ulo adunay daghang mga purongpurong. Aduna siyay ngalan nga gisulat kaniya nga walay bisan usa nga nakahibalo apan siya lamang. 13 Nagsul-ob siya sa usa ka kupo nga gituslob sa dugo, ug ang iyang ngalan gitawag nga Ang Pulong sa Dios. 14 Ang mga kasundalohan sa langit nagsunod kaniya diha sa maputing mga kabayo, nga nagbisti sa manipis nga lino, puti ug hinlo. 15 Migula gikan sa iyang baba ang usa ka hait nga espada nga maoy mopatay sa kanasoran, ug magamando siya kanila uban ang puthaw nga sungkod. Yatakyatakan niya didto sa pug-anan sa bino ang kapungot sa kaligutgot sa Dios, nga magmando sa kinatibuk-an. 16 Adunay sinulat sa iyang kupo ug sa iyang paa nga usa ka ngalan, HARI SA MGA HARI UG GINOO SA MGA GINOO. 17 Nakita ko ang anghel nga nagtindog didto sa adlaw. Nagtawag siya sa makusog nga tingog sa tanang langgam nga naglupad sa kawanangan, 18 “Panganhi kamo, ug pagtigom alang sa dakong panihapon sa Dios. Kaona ang unod sa mga hari, ang unod sa mga pangulong sundalo, ang unod sa gamhanang mga tawo, ang unod sa mga kabayo ug sa nangabayo kanila, ug ang unod sa tanang tawo, gawasnon man ug ulipon, dili mahinungdanon ug gamhanan.” 19 Nakita ko ang mapintas nga mananap ug ang mga hari sa kalibutan uban ang ilang mga kasundalohan. Nagkatigom sila aron sa pagpakiggubat batok sa usa nga nagkabayo ug uban sa iyang kasundalohan. 20 Nadakpan ang mapintas nga mananap ug uban kaniya ang bakakong propeta nga nagbuhat ug mga ilhanan sa atubangan niya. Nianang mga ilhanan naglingla siya niadtong midawat sa patik sa mapintas nga mananap ug kadtong nagsimba sa iyang larawan. Ang duha kanila gitambog nga buhi ngadto sa nagdilaab nga linaw sa nagkalayo nga asupri. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Gipangpatay ang nahibilin kanila pinaagi sa espada nga migula sa baba sa usa nga nagsakay sa kabayo. Ang tanan nga mga langgam mikao sa ilang patay nga unod.

20 Unya nakita ko ang usa ka anghel nga mikanaog gikan sa langit, nagbaton sa yawi sa lalom ug dili matugkad nga bung-aw ug adunay dakong kadena

diha sa iyang kamot. (Abyssos g12) 2 Gihawiran niya ang dragon, ang karaang serpente, nga mao ang Yawa, o Satanás, ug gigapos siya sulod sa 1, 000 ka tuig. 3 Gitambog niya siya didto sa kinahiladman ug dili matugkad nga bung-aw, gisirad-an kini, ug gisilyohan kini sa ibabaw niya. Gihimo kini aron nga dili na gayod siya makapanglimborg sa mga kanasoran hangtod nga matapos na ang 1, 000 ka tuig. Human niana, kinahanglan pagabuhian siya sulod sa hamubo nga panahon. (Abyssos g12) 4 Unya nakita ko ang mga trono. Naglingkod didto kadtong gihatagan ug katungod sa paghukom. Nakita ko usab ang mga kalag niadtong gipangputlan ug ulo alang sa pagpamatuod mahitungod kang Jesus ug alang sa pulong sa Dios. Wala sila mosimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug sila nagdumili sa pagdawat sa marka sa ilang agtang ug kamot. Nangabuhi sila, ug naghari sila kauban ni Cristo sulod sa 1, 000 ka tuig. 5 Ang uban sa mga nangamatay dili mabuhi hangtod nga matapos ang 1, 000 ka tuig. Kini ang unang pagkabanhaw. 6 Bulahan ug balaan ang nakaambit sa unang pagkabanhaw! Ang ikaduhang kamatayon wala nay gahom ibabaw niini. Mamahimo silang mga pari sa Dios ug sa Cristo ug magahari uban kaniya sulod sa 1, 000 ka tuig. 7 Sa dihang matapos na ang 1, 000 ka tuig, si Satanás pagabuhian gikan sa iyang pagkabilanggo. 8 Moadto siya aron sa paglimborg sa mga kanasoran sa upat ka suok sa kalibutan—ang Gog ug Magog—aron sa pagtigom kanila alang sa gubat. Mahisama sila kadaghan sa balas sa dagat. 9 Misaka sila sa halapad nga patag sa kayutaan ug gilibotan ang kampo sa mga balaan, ang pinalangga nga siyudad. Apan ang kalayo mikunsad gikan sa langit ug milamoy kanila. 10 Ang yawa nga milimbong kanila, gitambog ngadto sa linaw sa nagkalayong asupri, diin gitambog ang mapintas nga mananap ug ang mini nga propeta. Paantoson sila adlaw ug gabii hangtod sa kahangtoran. (aión g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Unya nakita ko ang usa ka dakong trono nga maputi ug ang usa nga milingkod niini. Ang yuta ug ang langit nahanaw gikan sa iyang atubangan, apan walay dapit nga ilang kaadtoan. 12 Nakita ko ang mga patay—ang mga gamhanan ug ang mga dili inila— nagtiindog atubangan sa trono, ug gibuklad ang mga libro. Unya gibuklad ang laing libro—ang Libro sa Kinabuhi. Ang mga patay gihukman sumala sa nahisulat sa mga libro, sumala kung unsa ang ilang nabuhat. 13 Ang dagat mitugyan

sa mga patay nga anaa niini. Ang Kamatayon ug ang Hades mitugyan usab sa mga patay nga anaa kanila, ug ang mga patay gihukman sumala sa ilang binuhatan. (Hadés g86) 14 Ang Kamatayon ug ang Hades gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Kini mao ang ikaduhang kamatayon—ang linaw nga kalayo. (Hadés g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Kung bisankinsa nga ngalan ang dili makaplagan nga nasulat sa Libro sa Kinabuhi, igatambog siya ngadto sa linaw nga kalayo. (Limnē Pyr g3041 g4442)

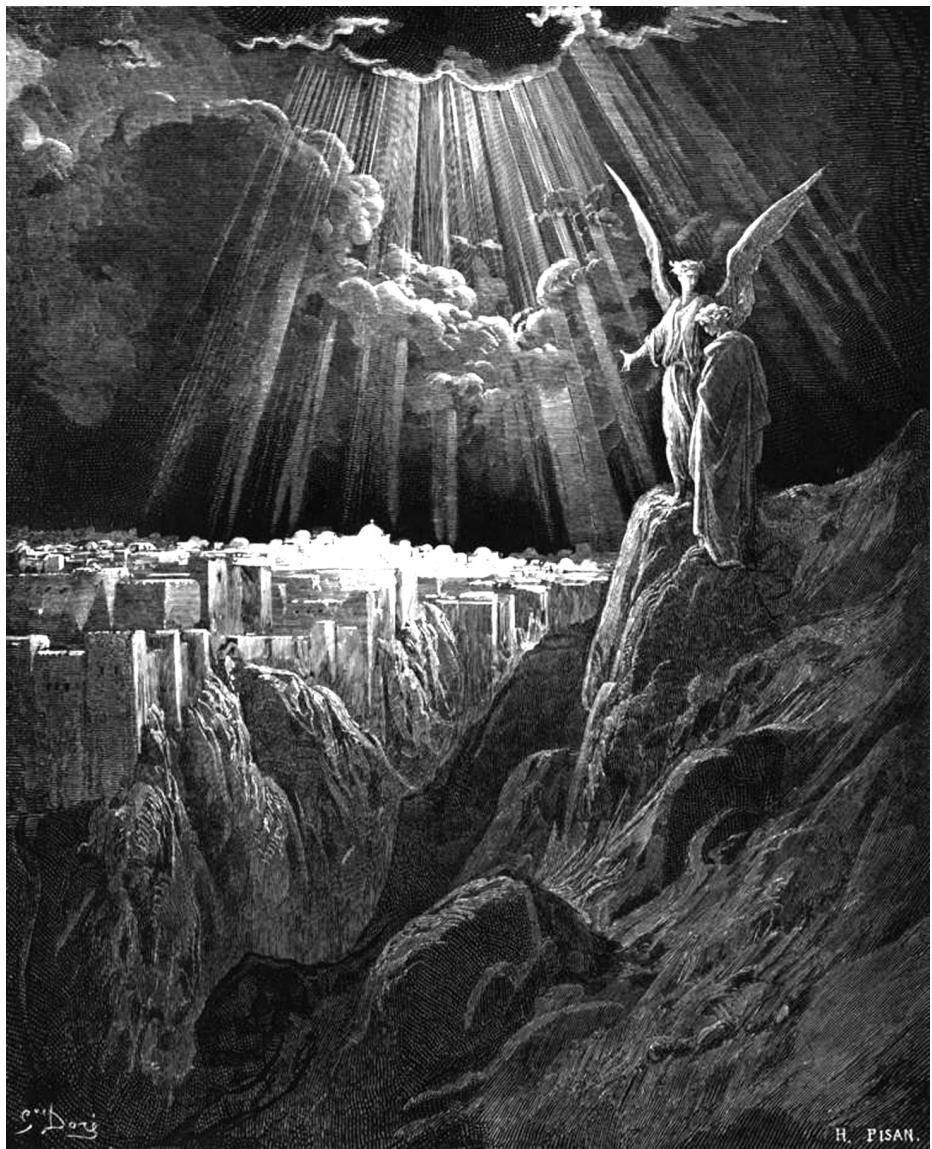
21 Unya akong nakita ang bag-ong langit ug ang bag-ong yuta, kay ang unang langit ug ang unang yuta miagi na, ug ang kadagatan nahanaw na. 2 Akong nakita ang balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga mikanaog sa langit gikan sa Dios, nangandam sama sa pangasaw-onon nga gidayandayanang alang sa iyang bana. 3 Nadungog ko ang dakong tingog gikan sa trono nga miington, “Tanawa! Ang puloy-anan sa Dios uban sa katawhan, ug magpuyo siya uban kanila. Mahimo silang iyang katawhan, ug ang Dios sa iyang kaugalingon makig-uban kanila ug siya mahimo nga ilang Dios. 4 Pagapahiran niya ang mga luha gikan sa ilang mga mata, ug wala nay kamatayon, o kasub-anan, o paghilak, o kasakit. Ang daang mga butang miagi na. 5 Siya nga naglingkod sa trono miington, “Tanawa! Akong gihimong bag-o ang tanang mga butang.” Siya miington, “Isulat kini tungod kay kini nga mga pulong masaligan ug matuod.” 6 Miington siya kanako, “Kini nga mga butang nahuman na! Ako ang Alpa ug ang Omega, ang sinugdanay ug ang kataposan. Kadtong mga giuhaw pagahatagan ko sa mainom nga walay bayad gikan sa tubod sa tubig sa kinabuhi. 7 Ang usa nga magmadaugon makapanunod niining mga butanga, ug ako mahimo nga iyang Dios, ug siya mahimo nga akong anak. 8 Apan kadtong talawan, ang walay pagtuo, ang dulumtan, ang mga mamumuno, ang malaw-ay nga pagpakighilawas, ang mga mamamarang, ang nagsimba sa mga diosdios, ug ang tanang mga bakakon, ang ilang dapit mao ang linaw nga kalayo sa nagdilaab nga asupre. Mao kana ang ikaduhang kamatayon.” (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Ang usa sa pito ka mga anghel miduol kanako, ang usa nga adunay pito ka panaksan nga puno sa pito ka kataposang mga hampak, ug siya miington, “Dali ngari. Ipakita ko kanimo ang pangasaw-onon, ang asawa sa Nating Karnero.” 10 Unya gidala niya ako sa layo sa Espiritu ngadto sa dako ug habog nga

bukid ug gipakita kanako ang balaang siyudad, ang kahayag nianang siyudara. Ang mga hari sa kalibutan Jerusalem, mikanaog sa langit gikan sa Dios. **11** Ang magadala sa ilang katahom ngadto niini. **25** Ang mga ganghaan niini dili pagasirhan panahon sa adlaw, kahayag susama sa pinakabililhong bato, sama sa ug wala nay kagabhion didto. **26** Dad-on nila ang usa ka batong kristal sa matin-aw nga haspe. **12** Kini katahom ug ang kadungganan sa kanasoran ngadto adunay dako, habog nga paril nga adunay napulo niini, **27** ug walay dili hinlo nga makasulod niini. Ni si ug duha ka ganghaan, uban sa napulo ug duha ka bisaan kinsa nga nagbuhat sa bisaan unsang butang mga anghel nga anaa sa ganghaan. Sa ganghaan nga makaauulaw o malimbungan nga makasulod, apan nahisulat ang mga ngalan sa napulo ug duha ka kadtio lamang kansang mga ngalan nga nahisulat sa banay sa mga anak sa Israel. **13** Sa sidlakan adunay libro sa kinabuhi sa Nating Karnero.

tulo ka ganghaan, sa amihan tulo ka ganghaan, sa habagatan tulo ka ganghaan, ug sa kasadpan tulo ka ganghaan. **14** Ang paril sa siyudad adunay napulo ug duha ka pundasyon, ug niini adunay napulo ug duha ka ngalan sa napulo ug duha ka apostoles sa Nating Karnero. **15** Ang usa nga nakigusulti kanako adunay sukdanang nga sungkod nga ginama sa bulawan aron sukdon ang siyudad, ang mga ganghaan, ug ang paril niini. **16** Ang siyudad gipahimutang sa kuwadrado, ang katas-on niini susama sa iyang kalapdon. Gisukod niya ang siyudad gamit ang sukdanang nga sungkod, 12, 000 ka estadiya ang katas-on (ang katas-on, kalapdon, ug ang kahabogon susama lang). **17** Gisukod usab niya ang paril niini, 144 kyubits ang kabagaon pinaagi sa sukdanang sa tawo (nga mao usab ang pagkasukod sa anghel). **18** Ang paril ginama sa haspe ug ang siyudad sa putling bulawan, sama sa matin-aw nga bildo. **19** Ang mga pundasyon sa paril gidayandayan sa matag matang sa bilihong bato. Ang una mao ang haspe, ang ikaduha mao ang sapiro, ang ikatulo mao ang kalsidonia, ang ikaupat mao ang emeralda, **20** ang ikalima mao ang sardonika, ang ikaunom mao ang sardius, ang ikapito mao ang krisolito, ang ikawalo mao ang berilio, ang ikasiyam mao ang topasio, ang ikanapulo mao ang krisopraso, ang ikanapulo ug usa mao ang hasinto, ug ang ikanapulo ug duha mao ang amatista. **21** Ang napulo ug duha ka mga ganghaan mga napulo ug duha ka mga perlas, ang matag ganghaan ginama gikan sa usa ka perlas. Ang mga kadalanan sa siyudad putting bulawan, nga sama sa matin-aw nga bildo. **22** Wala akoy nakitang templo sa siyudad, kay ang Ginoong Dios, nga nagdumala ngadto sa tanan, ug ang Nating Karnero mao ang templo niini. **23** Ang siyudad wala na nanginahanglan sa adlaw o sa bulan aron magdan-ag niini tungod kay ang himaya sa Dios naghayag niini, ug ang lampara niini mao ang Nating Karnero. **24** Ang kanasoran magalakaw uban sa

22 Unya ang anghel nagpakita kanako sa suba sa tubig sa kinabuhi, tubig nga sama katin-aw sa kristal. Kini nag-agas gikan sa trono sa Dios ug sa Nating Karnero **2** paingon sa taliwala sa agianan sa siyudad. Sa matag daplin sa suba adunay kahoy sa kinabuhi, nga nagdala ug napulo ug duha ka klase sa bunga, ug kini nagdala ug bunga sa matag bulan. Ang mga dahon sa kahoy alang sa kaayohan sa tanang kanasoran. **3** Didto wala na gayoy tunglo. Ang trono sa Dios ug sa Nating Karnero anaa na unya sa siyudad, ug ang iyang mga sulugoon moalagad kaniya. **4** Sila makakita sa iyang hulagway, ug ang iyang ngalan anaa sa ilang mga agtang. **5** Didto wala nay gabii; dili na sila magkinahanglan ug kahayag sa suga o kahayag sa adlaw tungod kay ang Ginoong Dios magahayag kaniila. Maghari sila hangtod sa kahangtoran. (*aión g165*) **6** Ang anghel miington kanako, "Kini nga mga pulong kasaligan ug matuod. Ang Ginoor, ang Dios sa mga espíritu sa mga propeta, nagpadala sa iyang anghel aron sa pagpaktita sa iyang mga sulugoon kung unsa ang kinahanglan nga mahitabo sa umaabot." **7** "Tan-awa! Moabot ako sa dili madugay! Bulahan ang nagtuman sa mga pulong sa panagna niining basahon." **8** Ako, si Juan, mao ang nakadungog ug nakakita niining mga butanga. Sa dihang nakita ug nadungog ko sila, ako mihana sa tiilan sa anghel aron mosimba kaniya, ang anghel nga nagpakita kanako niining mga butanga. **9** Miington siya kanako, "Ayaw kana buhata! Ako sama sa sulugoon nga uban kanimo, uban sa imong mga igsoon nga mga propeta, ug uban niadtong nagtuman sa mga pulong niining basahon. Simbaha ang Dios!" **10** Siya miington kanako, "Ayaw silyohi ang mga pulong sa panagna niining basahon, tungod kay ang takna duol na. **11** Ang usa nga dili matarong, pasagdi nga magpadayon siya sa pagbuhat ug dili matarong. Ang usa nga malaw-ayon, pasagdi nga magpadayon sa pagkamalaw-ayon. Ang

matarong, pasagdi nga mopadayon sa pagbuhat ug matarong. Ang balaan, pasagdi nga magpadayon sa pagkabalaan.” 12 “Tan-awa! Mabalik ako sa dili madugay. Ang akong ganti madawat nako, aron ganti sa matag-usa sumala sa iyang nabuhat. 13 Ako ang Alpa ug ang Omega, ang Una ug ang Ulahi, ang Sinugdan ug ang Kataposan. 14 Bulahan kadtong naglaba sa ilang mga bistri aron sila mahatagan sa katungod sa pagkaon gikan niadtong kahoy sa kinabuhi ug sa pagsulod sa siyudad agi sa mga ganghaan. 15 Didto sa gawas ang mga iro, ang mga salamangkero, ang mga makighilawason, ang mga tigpatay, ang mga tigsimba ug diosdios, ug ang matag-usa nga naghigugma ug nagbuhat sa pagkabakakon. 16 Ako, si Jesus, nagpadala sa akong anghel aron mopamatuod nganha kaninyo mahitungod niining mga butanga alang sa kasimbahanan. Ako ang gamot ug ang kaliwat ni David, ang mahayag nga Bituon sa Kabuntagon.” 17 Ang Espiritu ug ang Pangasaw-onon nagaingon, “Adto ngari! Pasultiha ang nakadungog, “Adto ngari!” Bisan kinsa ang giuhaw, paanhia siya, ug bisan kinsa ang nangandoy niini, pakuhaa siya nga libre ug tubig sa kinabuhi. 18 Ako nagpamatuod sa matag-usa nga nakadungog sa mga pulong sa panagna niini nga basahon: Kung si bisan kinsa adunay modugang kanila, ang Dios magadugang kaniya sa mga hampak nga nahisulat niini nga basahon. 19 Kung si bisan kinsa adunay mokuha gikan sa mga pulong niini nga basahon sa panagna, ang Dios magakuha sa iyang bahin sa kahoy sa kinabuhi ug sa siyudad nga balaan, nga nahisulat niini nga basahon. 20 Siya nga maoy nagpamatuod niining mga butanga nagaingon, “Oo! Ako moabot sa dili madugay.” Amen! Umari ka, Ginoong Jesus! 21 Hinaot nga ang grasya ni Ginoong Jesus magauban sa matag-usa. Amen.

Akong nakita ang balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga mikanaog sa langit gikan sa Dios, nangandam sama sa pangasaw-onon nga gidayandayanang alang sa iyang bana. Nadungog ko ang dakong tingog gikan sa trono nga miingon, "Tan-awa! Ang puloy-anan sa Dios uban sa katawhan, ug magpuyo siya uban kanila. Mahimo silang iyang katawhan, ug ang Dios sa iyang kaugalingon makig-uban kanila ug siya mahimo nga ilang Dios."

Pinadayag 21:2-3

Reader's Guide

Cebuano at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Cebuano at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Cebuano---Cebuano-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lucas 8:31
Roma 10:7
Pinadayag 9:1
Pinadayag 9:2
Pinadayag 9:11
Pinadayag 11:7
Pinadayag 17:8
Pinadayag 20:1
Pinadayag 20:3

Mga Buhat 3:21
Mga Buhat 15:18
Roma 1:25
Roma 9:5
Roma 11:36
Roma 12:2
Roma 16:27
1 Corinto 1:20
1 Corinto 2:6
1 Corinto 2:7
1 Corinto 2:8

1 Pedro 1:25
1 Pedro 4:11
1 Pedro 5:11
2 Pedro 3:18
1 Juan 2:17
2 Juan 1:2
Judas 1:13
Judas 1:25
Pinadayag 1:6
Pinadayag 1:18
Pinadayag 4:9
Pinadayag 4:10
Pinadayag 5:13
Pinadayag 7:12
Pinadayag 10:6
Pinadayag 11:15
Pinadayag 14:11
Pinadayag 15:7
Pinadayag 19:3
Pinadayag 20:10
Pinadayag 22:5

aïdios

Roma 1:20
Judas 1:6

1 Corinto 3:18
1 Corinto 8:13
1 Corinto 10:11
2 Corinto 4:4

Pinadayag 4:10
Pinadayag 5:13
Pinadayag 7:12
Pinadayag 10:6
Pinadayag 11:15
Pinadayag 14:11
Pinadayag 15:7
Pinadayag 19:3
Pinadayag 20:10
Pinadayag 22:5

aiōn

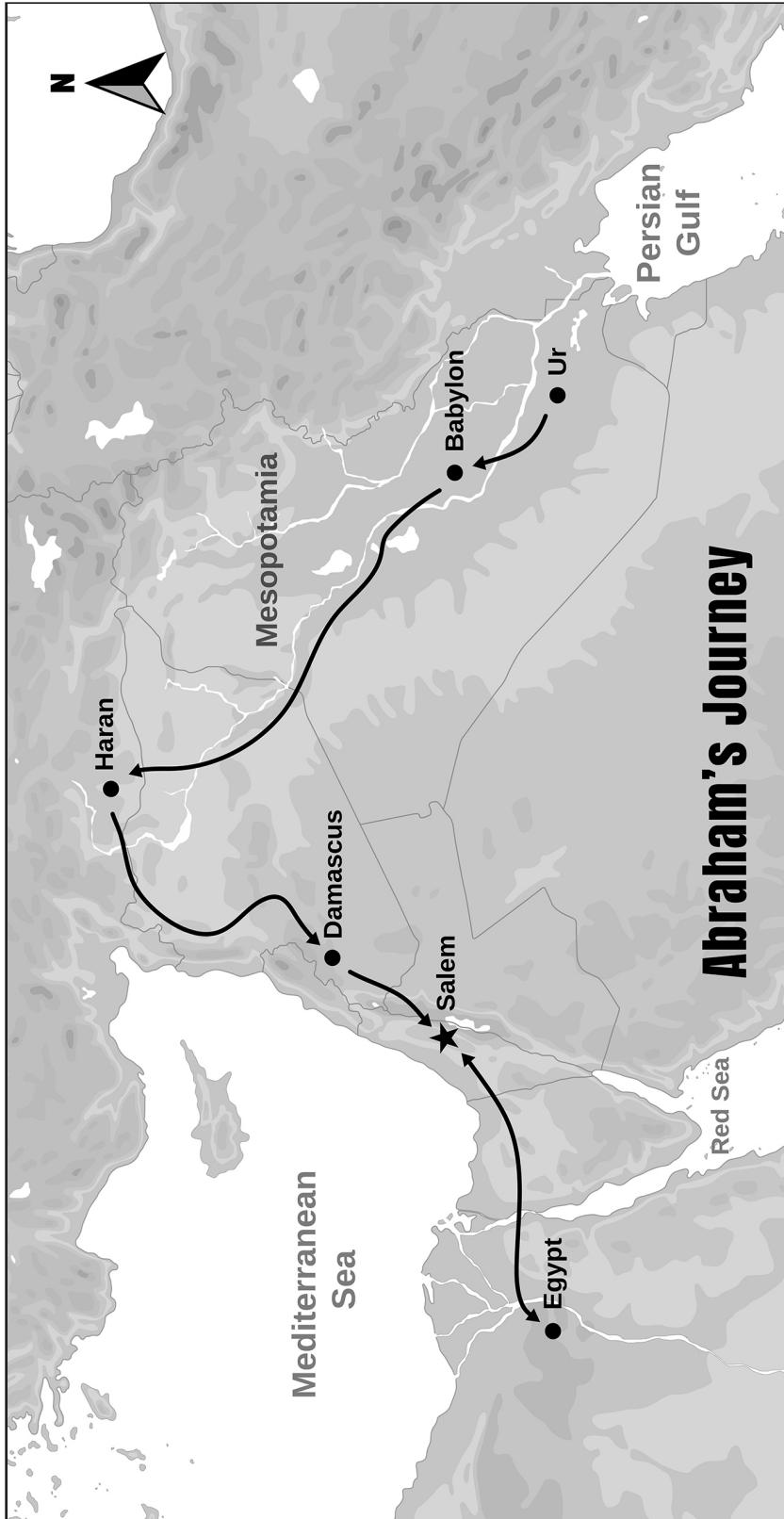
Mateo 12:32
Mateo 13:22
Mateo 13:39
Mateo 13:40
Mateo 13:49
Mateo 21:19
Mateo 24:3
Mateo 28:20
Marcos 3:29
Marcos 4:19
Marcos 10:30
Marcos 11:14
Lucas 1:33
Lucas 1:55
Lucas 1:70
Lucas 16:8
Lucas 18:30
Lucas 20:34
Lucas 20:35
Juan 4:14
Juan 6:51
Juan 6:58
Juan 8:35
Juan 8:51
Juan 8:52
Juan 9:32
Juan 10:28
Juan 11:26
Juan 12:34
Juan 13:8
Juan 14:16

2 Corinto 11:31
Galacia 1:4
Galacia 1:5
Taga Efeso 1:21
Taga Efeso 2:2
Taga Efeso 2:7
Taga Efeso 3:9
Taga Efeso 3:11
Taga Efeso 3:21
Taga Efeso 6:12
Filipos 4:20
Colosas 1:26
1 Timoteo 1:17
1 Timoteo 6:17
2 Timoteo 4:10
2 Timoteo 4:18
Tito 2:12
Hebreohanon 1:2
Hebreohanon 1:8
Hebreohanon 5:6
Hebreohanon 6:5
Hebreohanon 6:20
Hebreohanon 7:17
Hebreohanon 7:21
Hebreohanon 7:24
Hebreohanon 7:28
Hebreohanon 9:26
Hebreohanon 11:3
Hebreohanon 13:8
Hebreohanon 13:21
1 Pedro 1:23

aiōnios

Mateo 18:8
Mateo 19:16
Mateo 19:29
Mateo 25:41
Mateo 25:46
Marcos 3:29
Marcos 10:17
Marcos 10:30
Lucas 10:25
Lucas 16:9
Lucas 18:18
Lucas 18:30
Juan 3:15
Juan 3:16
Juan 3:36
Juan 4:14
Juan 4:36
Juan 5:24
Juan 5:39
Juan 6:27
Juan 6:40
Juan 6:47
Juan 6:54
Juan 6:68

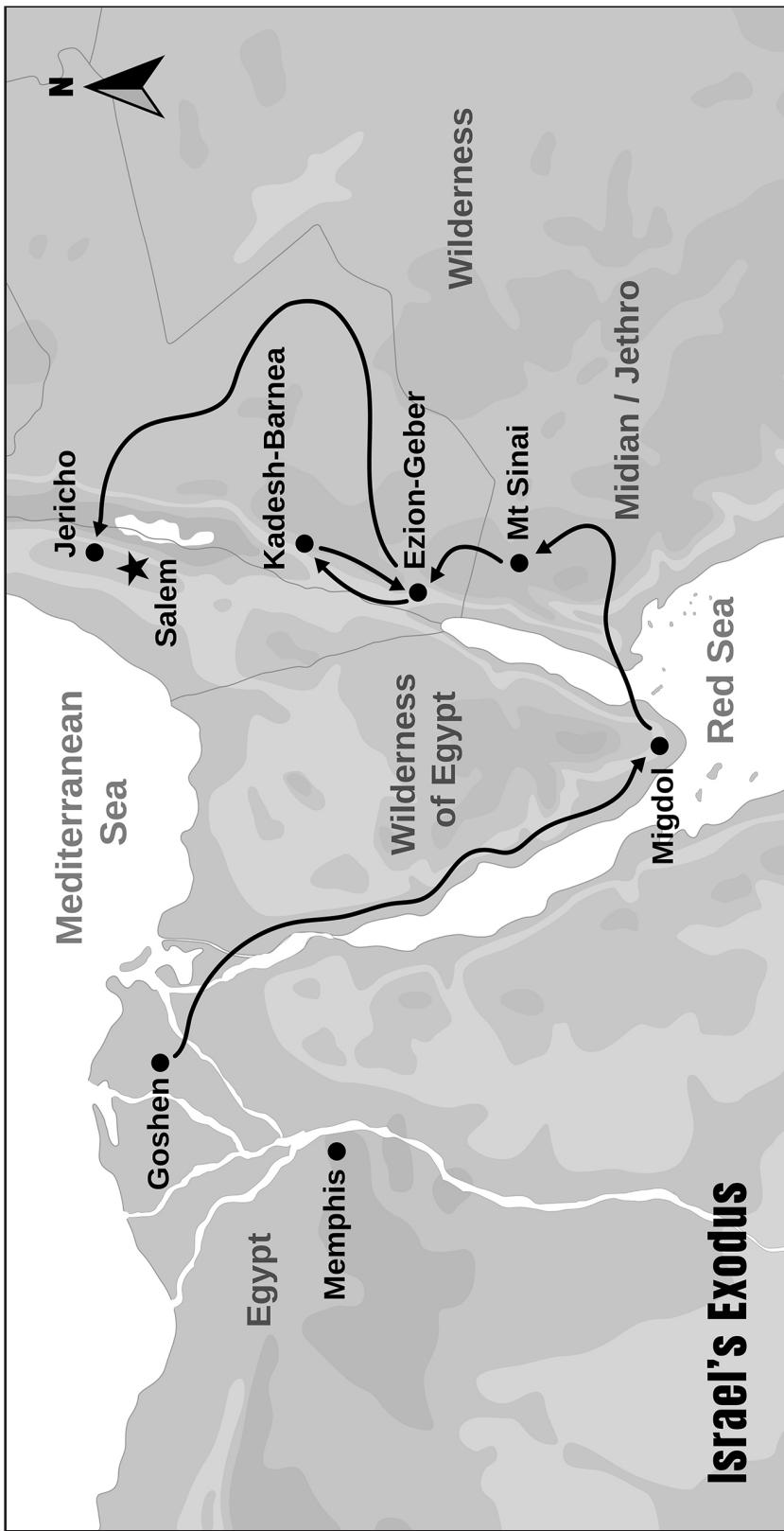
Juan 10:28	Marcos 9:45	Mga Salmo 116:3
Juan 12:25	Marcos 9:47	Mga Salmo 139:8
Juan 12:50	Lucas 12:5	Mga Salmo 141:7
Juan 17:2	Santiago 3:6	Panultihon 1:12
Juan 17:3		Panultihon 5:5
Mga Buhat 13:46		Panultihon 7:27
Mga Buhat 13:48	Mateo 11:23	Panultihon 9:18
Roma 2:7	Mateo 16:18	Panultihon 15:11
Roma 5:21	Lucas 10:15	Panultihon 15:24
Roma 6:22	Lucas 16:23	Panultihon 23:14
Roma 6:23	Mga Buhat 2:27	Panultihon 27:20
Roma 16:25	Mga Buhat 2:31	Panultihon 30:16
Roma 16:26	1 Corinto 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Corinto 4:17	Pinadayag 1:18	Awit sa mga Awit 8:6
2 Corinto 4:18	Pinadayag 6:8	Isaias 5:14
2 Corinto 5:1	Pinadayag 20:13	Isaias 7:11
Galacia 6:8	Pinadayag 20:14	Isaias 14:9
2 Tesalonica 1:9		Isaias 14:11
2 Tesalonica 2:16		Isaias 14:15
1 Timoteo 1:16	Pinadayag 19:20	Isaias 28:15
1 Timoteo 6:12	Pinadayag 20:10	Isaias 28:18
1 Timoteo 6:16	Pinadayag 20:14	Isaias 38:10
2 Timoteo 1:9	Pinadayag 20:15	Isaias 38:18
2 Timoteo 2:10	Pinadayag 21:8	Isaias 57:9
Tito 1:2		Ezequiel 31:15
Tito 3:7		Ezequiel 31:16
Filemon 1:15	Genesis 37:35	Ezequiel 31:17
Hebreohanon 5:9	Genesis 42:38	Ezequiel 32:21
Hebreohanon 6:2	Genesis 44:29	Ezequiel 32:27
Hebreohanon 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebreohanon 9:14	Numerus 16:30	Amos 9:2
Hebreohanon 9:15	Numerus 16:33	Jonas 2:2
Hebreohanon 13:20	Deuteronomio 32:22	Habakuk 2:5
1 Pedro 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Pedro 1:11	2 Samuel 22:6	
1 Juan 1:2	1 Hari 2:6	
1 Juan 2:25	1 Hari 2:9	
1 Juan 3:15	Job 7:9	
1 Juan 5:11	Job 11:8	
1 Juan 5:13	Job 14:13	
1 Juan 5:20	Job 17:13	
Judas 1:7	Job 17:16	
Judas 1:21	Job 21:13	
Pinadayag 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Mga Salmo 6:5	
Roma 11:32	Mga Salmo 9:17	
	Mga Salmo 16:10	
Geenna	Mga Salmo 18:5	
Mateo 5:22	Mga Salmo 30:3	
Mateo 5:29	Mga Salmo 31:17	
Mateo 5:30	Mga Salmo 49:14	
Mateo 10:28	Mga Salmo 49:15	
Mateo 18:9	Mga Salmo 55:15	
Mateo 23:15	Mga Salmo 86:13	
Mateo 23:33	Mga Salmo 88:3	
Marcos 9:43	Mga Salmo 89:48	

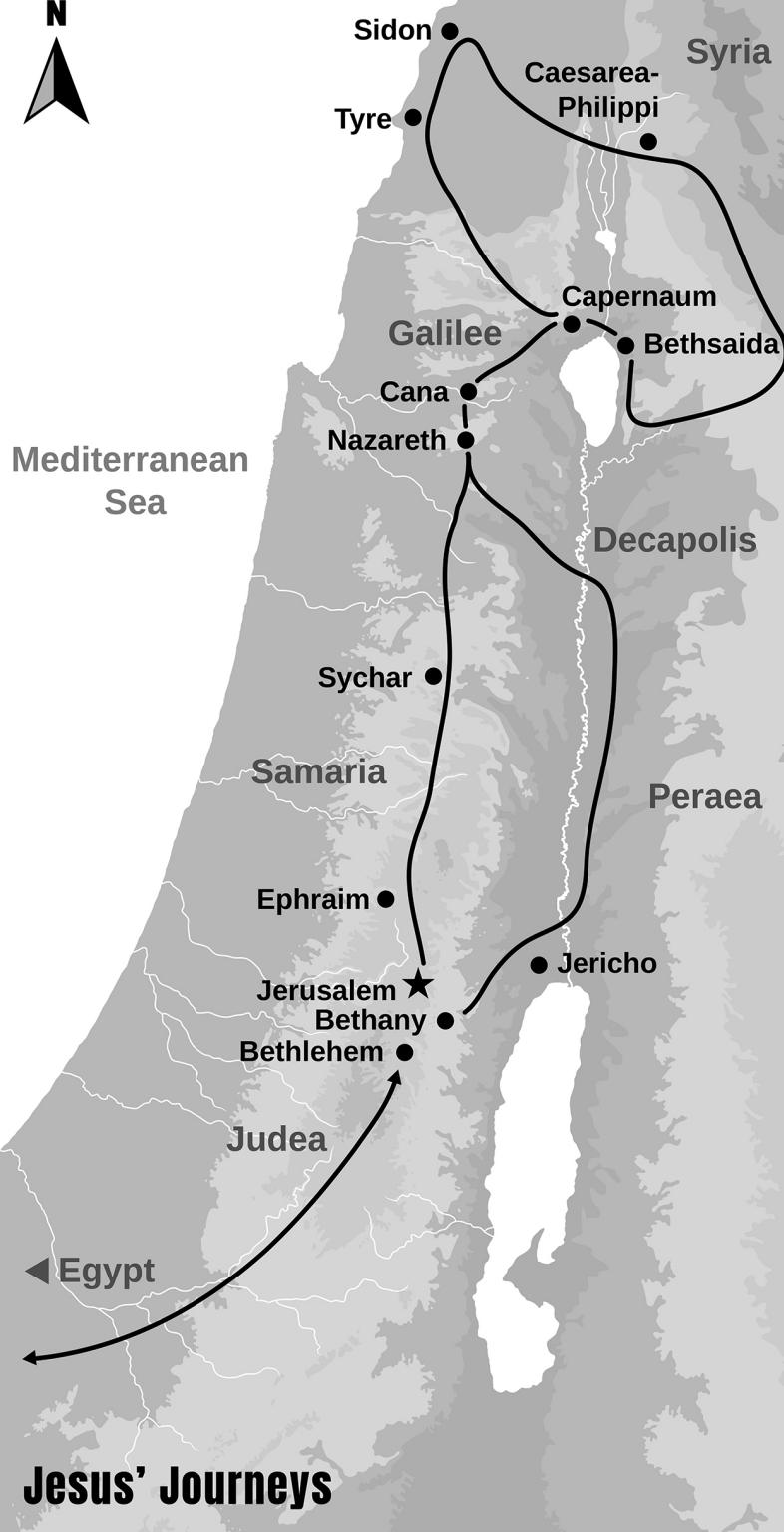
Abraham's Journey

Pinaagi kadto sa pagtuu nga si Abraham, sa dihang siya gitawag, mituman ug miadtô sa dapit nga iyang madawat isip panulondon. Milakaw siya, nga wala masayod kung asa siya padulong. - Hebreohanon 11:8

Israel's Exodus

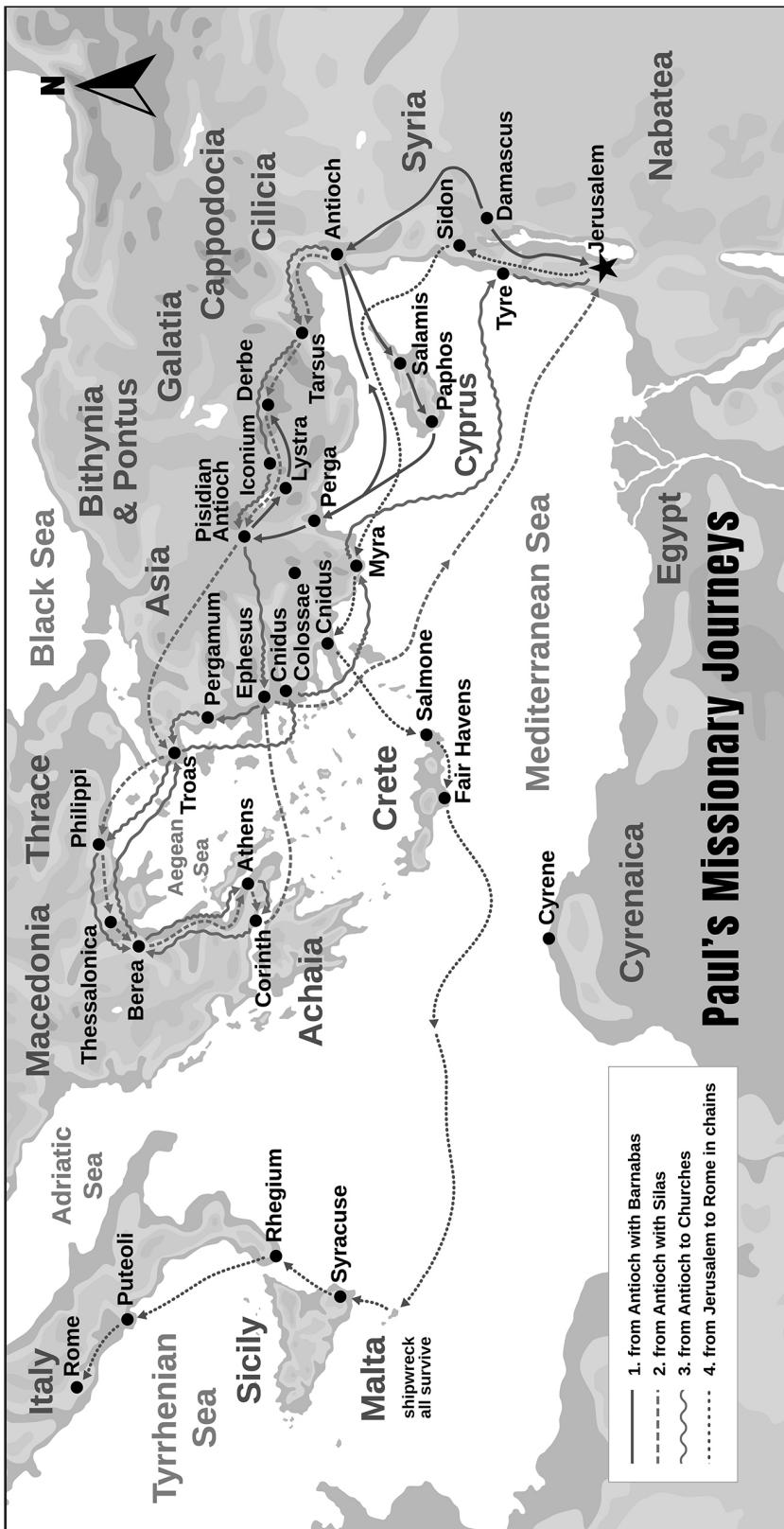

Sa diliang gitugotan sa Faraon ang katawhan sa pagtakaw, wala sila gigiyahan sa Dios sa dalan nga paingon sa yuta sa mga Filistihanon, bisan tuod ug duol lamang kadiro nga yuta. Kay minigon ang Dios, "Basin ug mausab ang hunahuna sa kattawhan kung makasinati sila sa gubat ug mamalik sa Ehipto." - Exodus 13:17

Kay ang Anak sa Tawo wala moanhi aron alagaran, apan sa pag-alagad, ug motugyan sa iyang kinabuhi ingon nga usa ka lukat alang sa kadaghanan. - Marcos 10:45

Paul's Missionary Journeys

Si Pablo, usa ka sulugoon ni Jesu-Cristo, gitawag aron mamahimong usa ka apostol, ug gilain alang sa ebanghelyo sa Dios. - Roma 1:1

1. from Antioch with Barnabas

2. from Antioch with Silas

3. from Antioch to Churches

4. from Jerusalem to Rome in chains

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Cebuano at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Busa panglakaw kamo ug paghimo ug mga disipulo sa tanang Kanasoran. Bawtismohi sila sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu. - Mateo 28:19

